Risale-i Nur Külliyatından

Barla Lâhikası

Müellifi
Bediüzzaman
SAİD NURSİ

BARLA LÂHİKASI

Müellifi
Bedîüzzaman Said Nursî

TAKDİM

Bu lâhika mektubları -ki "Yirmiyedinci Mektub'dur- Risale-i Nur'un ilk te'lifi ile başlayıp devam edegelmiştir. Risaleler Barla'da te'lif edilmeye başlanıp Isparta ve civarındaki kıymetdar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifaza ettiklerinde hissiyatlarını, iştiyak ve ihtiramlarını bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazret-i Üstad'a mektublarla takdim etmişler. Bazı müşkilâtlarının ve suallerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazret-i Üstad'ın, hem talebelerin mektubları ile "Barla", "Kastamonu" ve "Emirdağ" lâhika mektubları vücuda gelmiştir.

Barla Lâhikaları: Risale-i Nur'un Barla'da te'lif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nur'un ilk müştak talebelerinin, Nurların hemen te'lifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimî hissiyat, kalbî ve ruhî istifade ve istifazalarını dile getiren fıkralarını ve Hazret-i Üstad'ın da bazı mektublarını ihtiva etmektedir.

Kastamonu Lâhikaları ise: Eskişehir hapsinden tahliyeden sonra Nur Müellifi Kastamonu'ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur Müellifi Isparta'daki talebeleri ile daimî muhabere ederek Nurların hatt-ı Kur'an'la yazılıp çoğalması, neşri ve inkişafı ve eski yazı bilmeyen gençlerin istifadesi için de, Risale-i Nur Külliyatı'ndan bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda şedid alâka göstermiş ve Risale-i Nur'un mahiyeti, kıymeti, deruhde ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhariyeti; hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, mütecaviz

dinsizler karşısında sebat ve metanetleri ve ehl-i İslâm'ın birbiri ile muamelâtında takib edecekleri ihlaslı hareketleri gibi, dâhilî ve haricî bir çok mes'elelere temas etmiştir. Bu itibarla Kastamonu Lâhika mektubları bilhâssa yazıldığı zaman itibariyle de büyük ehemmiyet kesbeden bir devrin mahsulü olması ve birçok içtimaî mes'eleleri ve küllî imanî bir nazar-ı hakikatla mütalaa, mülahaza ve küllîleşmesi gibi cihetlerde büyük kıymeti haizdir.

Emirdağ Lâhika Mektubları, birinci kısmı: 15 Haziran 1944'de Denizli hapsinden beraet ile tahliyeden sonra Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağı'nda ikamete memur edilen Risale-i Nur müellifi Said Nursî Hazretleri 1947 sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon hapsine kadar Emirdağı'nda ikamet ettiği müddetçe Isparta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve Üniversite talebeleri ve Anadolu'da Nurların neşre başlandığı yerlerdeki talebelerine hizmete müteallik bazı mektub ve suallerine cevaben yazdığı mektublardır.

İkinci kısım ise: 1948-1949 Afyon Cezaevi'nde yirmi ay mevkufen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağı'na avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra 1951 yılında Eskişehir'de iki ay ikameti müteakib, oradan da "Gençlik Rehberi" mahkemesi münasebetiyle iki defa İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağı'nda iken talebelerine yazdığı mektublar ve mahkemelere ve davalara temas eden mes'elelere dair müteaddid bahislerdir. 1953'ten sonra ikamet eylediği Isparta'da da arasıra yazdığı mektublar da vardır.

Eskişehir, Denizli ve Afyon Cezaevleri'nde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymetdar hapishane mektubları ise, yine müellif-i muhterem Hazret-i Üstad'ın neşrini tensibiyle Şualar Mecmuası'nda aynen neşredilmiştir. Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektubları, Nurlardan aldıkları feyz-i iman, ihlas ve sadakatlarını, şehamet-i imaniyelerini ifade ile üstadlarına arzetmek ve

teşekküratlarını bildirmekle bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'aniyenin muhatabları olduklarını izhar ediyor. Ve Risale-i Nur'un hakkaniyetine ve Hazret-i Üstad'ın davasına birer şahid hükmünde bulunuyor.

Risale-i Nur'un te'lifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektublarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzât muhterem müellifi tarafından yapılması ve tensib edilmesi ve müteaddid mektublarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhalde bu lâhikaların ehemmiyetini tebarüze kâfidir.

Evet Risale-i Nur'un te'lifi, zuhuru ve neşri ile beraber hizmet-i Nuriyenin ve ders-i Kur'aniyenin taliminde ve îfasında ve meslek-i Nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vaki' olacak binler ahval ve hücuma maruz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metanet ve ihlasla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'aniyenin inkişafında sühulete medar olacak ikaz ve ihtarlara elbette ihtiyaç zarurîdir, kat'îdir, bedihîdir.

İşte Hazret-i Üstad'ın bu gibi şübhe götürmez hakikatlara ve mes'elelere isabetle parmak basıp dikkati çekmesi, talebelerini ikazda bulunması, elbette bu hizmet-i kudsiyenin ehemmiyeti iktizasındandır. Hem bu lâhikaların bir kısmı, ihtiyaca binaen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan, daima müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevidir. Nitekim yüzer vakıalar, hâdiseler ve mes'elelerde bu ihtiyaç, kendini göstermiştir.

Nurların birinci talebesi Hulusi Bey, Hazret-i Üstad'a arzettiği bir mektubunda "Dünyayı unutmak isteseniz başka hiçbir sebeb olmasa dahi, yalnız bu mübarek Sözler'le rabıta peyda eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevabsız bırakmayacaksınız... Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve Sözler'e bile geçmeyen mesail, kat'iyyetle gösteriyorlar ki; ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir." demekte

ve Nurların hizmetinde, ikaz, ihtar ve irşadlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki, ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvafık lâhikalar o mübarek zâtın isabetli sözünü teyid etmiştir.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi, Nur Müellifi Aziz Üstadımız Risale-i Nur'un neşri, okunup yazılması gibi bizzât Nurlarla iştigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise, şübhesiz izahtan vârestedir. Zira asrımızda kâinat fenleri ve maddî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları; hem tabiiyyun ve maddiyyunun din ve maneviyat aleyhindeki neşriyatı; hem küfr-ü mutlak cereyanı ki, hiçbir din ve maneviyatı tanımayan ve Allah'a iman hakikatına karşı muaraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdid eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrîsini aşılamak isteyen kitab, broşür, gazete gibi neşir vasıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acib ve dehşetli bir zamanda elbette Risale-i Nur'a, okunmasına, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünki Risale-i Nur, Kur'an-ı Hakîm'in bir mu'cize-i maneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı manevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının maneviyat-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, maneviyat-ı kalbiyeyi tamir edip ferden ferda iman-ı tahkikîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinadı okuyucuların kalblerine kazandırıyor. Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur'anımızın ilham ve irşadıyla ve dersiyle îfa ediyor. Tefekkür-ü imanî dersiyle tabiiyyun ve maddiyyunun boğulduğu aynı mes'elelerde tevhid nurunu gösteriyor; iman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller göstererek izah ediyor. Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim ve fenlerin aynı mes'elelerinde iman hakikatlerinin isbatını güneş zuhurunda gösteriyor. Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur, bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması îcabeden, ehl-i iman elinde manevî elmas bir kılınçtır. Asrın

idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitab eden, ihtiyaca en muvafık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyz ü ilham tarîkıyla âyetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'anîdir, küllî marifetullah bürhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrakine hitab edici mahiyeti ve Kur'an-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhâssa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asırlarca Kur'an'a bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necib millet, yine dünyaya örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müdhiş buhranlardan halas için çare-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdid eden anarşiliğin ifsad ve tahribin yegâne çaresi ancak ve ancak İlahî, semavî bir dinin ezelî ve ebedî hakikatlarıdır, hakikat-ı İslâmiyettir. Risale-i Nur, hakikat-ı İslâmiye ve Kur'aniyeyi müsbet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkikine arz u ifade etmektedir.

Hem Nur Müellifi bir mektubunda "Dâhilde tarafgirane adavet ve münakaşalara vesile olan füruatı değil, belki bütün nev'-i beşerin en ehemmiyetli mes'elesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâm'ın esas ve rabıta-i uhuvveti bulunan Kur'anın hakaik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim" demek suretiyle hizmet-i İslâmiyenin ve mesail-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve câmiiyeti haiz bulunduğunu; dinî hizmetlerin her nev'ini teyid ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübra-yı Kur'aniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâma şamil bulunduğunu ifade ediyor. Ve yine aynı mektubunda devamla "Hattâ değil Müslümanlarla, belki dindar Hristiyanlarla dahi dost olup adaveti bırakmağa çalışıyorum. Harb-i Umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisan-ı haliyle "Dünya fânidir, firaklarla doludur. Ey insanlar adaveti bırakınız, Kur'an dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz." diye beyanıyla bu zamanın şartları ve îcabları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur'anın nuruyla

göstererek hakîmane irşadın ve tevfik-i İlahiyeye muvafık hareketle isabetli hizmetin îfası gibi noktalardan Risale-i Nur'un lüzum ve ehemmiyetini tebarüz ettiriyor.

İşte Lâhika mektubları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî mes'eleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'aniyenin esaslarını ders veriyor.

Bedîüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin Hizmetkârları

Tahirî, Zübeyr, Hüsnü Bayram, Mustafa Sungur, Bayram

(**Haşiye**): Barla Lâhikası evvelce hatt-ı Kur'an'la elyazması defterler halinde tertib ve tanzim edilmiş olup, bunlardan bazıları bizzât Hazret-i Üstadımız tarafından tashih edilmiştir.

Elimizde mevcud olan nüshalarda Hazret-i Üstad, tashihle beraber ehemmiyetlerine işareten de mektubların üzerine iki, üç, dört ve daha ziyade işaretler koymuşlardır.

Ayrıca Üstadımızın tensibiyle 1956'da İstanbul'da teksirle neşredilen ve baş tarafına Mektubat'tan "İnayet-i Seb'a"nın konulduğu küçük bir Barla Lâhikası dahi vardır ki; mezkûr elyazma nüshalardaki mektublar ve Emirdağı Lâhikalarından da birkaç mektub dâhil edilmiştir.

Şimdi neşredilen bu Barla Lâhikası; yukarıda zikredilen ve Hazret-i Üstadımızın tashihinden geçen elyazma nüshalar ve teksirle neşredilen kısım, esas alınarak hazırlanmıştır.

Umumiyetle elyazma nüshalardaki tertib ve tanzim birbirine muvafıktır. Hemen hemen aynı mektublar aynı sırayla birbirini takib etmektedirler.

Ancak son kısımlara doğru, elyazmalarda bulunmayan Hulusi ve Re'fet Ağabeyler gibi kıymetdar Nur erkânı talebelerine Hazret-i Üstadımızın yazdıkları hususî bir kısım mektubları dahi ehemmiyetlerine ve ihtiva ettikleri ilmî hakikatlarla, Nur'un ilk talebeleri olan o kıymetdar zâtların hürmetlerine binaen neşredilmiş bulunuyor. Bu hususa dair Emirdağ Lâhikası-I'de bir mektubda Hazret-i Üstadımız, bu mektubların neşrini temenni etmiş bulunmaktadırlar:

“Re’fet kardeş! Sen de çok safalar geldin ve Risale-i Nur yazısı ile meşguliyetin beni cidden sevindirdi. Hulusi ve Sabri gibi senin de suallerinin Risale-i Nur’da ehemmiyetli neticeleri ve tatlı meyveleri var. Senin yanında bulunan ve risalelerde kaydedilmeyen ilmî parçaları münasib yerlerde veya Lâhika’da yazarsınız.”

(Yirmisekizinci Mektub’dan)
Yedinci Risale olan Yedinci Mes’ele

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ

Şu mes’ele “Yedi İşaret”tir.

Evvelâ tahdis-i nimet suretinde birkaç sırr-ı inayeti izhar eden “Yedi Sebeb”i beyan ederiz:

Birinci Sebeb: Eski Harb-i Umumî’den evvel ve evâilinde, bir vakıa-i sadıkada görüyorum ki: Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağı’nın altındayım. Birden o dağ, müdhiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları, dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum vâlidem yanımdadır. Dedim: “Ana korkma! Cenab-ı Hakk’ın emridir; o Rahîm’dir ve Hakîm’dir.” Birden o halette iken, baktım ki mühim bir zât, bana âmirane diyor ki: “İ’caz-ı Kur’anı beyan et.” Uyandım, anladım ki: Bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılabdan sonra, Kur’an etrafındaki surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur’an kendi kendine müdafaa edecek. Ve Kur’ana hücum edilecek, i’cazı onun çelik bir zırhı olacak. Ve şu i’cazın bir nev’ini şu zamanda izharına, haddimin fevkınde olarak, benim gibi bir adam namzed olacak ve namzed olduğumu anladım.

Madem i’caz-ı Kur’anı bir derece beyan, Sözler’le oldu. Elbette o i’cazın hesabına geçen ve onun reşehatı ve berekâtı nev’inden olan hizmetimizdeki inayatı izhar etmek, i’caza yardımdır ve izhar etmek gerektir.

İkinci Sebeb: Madem Kur’an-ı Hakîm mürşidimizdir, üstadımızdır, imamımızdır, herbir âdâbda rehberimizdir; O, kendi kendini medhediyor. Biz de onun dersine ittibaan, onun tefsirini medhedeceğiz.

Hem madem yazılan Sözler onun bir nevi tefsiridir ve o risalelerdeki hakaik, Kur’anın malıdır ve hakikatlarıdır. Ve madem Kur’an-ı Hakîm ekser surelerde, hususan الر larda حم lerde kendi kendini kemal-i haşmetle gösteriyor, kemalâtını söylüyor, lâyık olduğu medhi kendi kendine ediyor. Elbette Sözler’de in’ikas etmiş Kur’an-ı Hakîm’in lemaat-ı i’caziyesinden ve o hizmetin makbuliyetine alâmet olan inayat-ı Rabbaniyenin izharına mükellefiz. Çünki o üstadımız öyle eder ve öyle ders verir.

Üçüncü Sebeb: Sözler hakkında tevazu suretinde demiyorum; belki bir hakikatı beyan etmek için derim ki: Sözler’deki hakaik ve kemalât, benim değil Kur’anındır ve Kur’andan tereşşuh etmiştir. Hattâ Onuncu Söz, yüzer âyât-ı Kur’aniyeden süzülmüş bazı katarattır. Sair risaleler dahi umumen öyledir. Madem ben öyle biliyorum ve madem ben fâniyim, gideceğim; elbette bâki olacak birşey ve bir eser, benimle bağlanmamak gerektir ve bağlanmamalı. Ve madem ehl-i dalalet ve tuğyan, işlerine gelmeyen bir eseri, eser sahibini çürütmekle eseri çürütmek âdetleridir; elbette sema-yı Kur’anın yıldızlarıyla bağlanan risaleler, benim gibi çok itirazata ve tenkidata medar olabilen ve sukut edebilen çürük bir direk ile bağlanmamalı. Hem madem örf-i nâsta, bir eserdeki mezaya, o eserin masdarı ve menba’ı zannettikleri müellifinin etvarında aranılıyor ve bu örfe göre, o hakaik-i âliyeyi ve o cevahir-i galiyeyi kendim gibi bir müflise ve onların binde birini kendinde gösteremeyen şahsiyetime mal etmek, hakikata karşı büyük bir haksızlık olduğu için risaleler kendi malım değil, Kur’anın malı olarak, Kur’anın reşehat-ı meziyatına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum. Evet lezzetli üzüm salkımlarının hâsiyetleri, kuru çubuğunda aranılmaz. İşte ben de öyle bir kuru çubuk hükmündeyim.

Dördüncü Sebeb: Bazan tevazu’, küfran-ı nimeti istilzam ediyor; belki küfran-ı nimet olur. Bazan da tahdis-i nimet, iftihar olur. İkisi de zarardır. Bunun çare-i yegânesi ki; ne küfran-ı nimet çıksın, ne de iftihar olsun. Meziyet ve

kemalâtları ikrar edip, fakat temellük etmeyerek, Mün’im-i Hakikî’nin eser-i in’amı olarak göstermektir. Meselâ: Nasılki murassa’ ve müzeyyen bir elbise-i fahireyi biri sana giydirse ve onunla çok güzelleşsen, halk sana dese: “Mâşâallah çok güzelsin, çok güzelleştin.” Eğer sen tevazukârane desen: “Hâşâ!.. Ben neyim, hiç. Bu nedir, nerede güzellik?” O vakit küfran-ı nimet olur ve hulleyi sana giydiren mahir san’atkâra karşı hürmetsizlik olur. Eğer müftehirane desen: “Evet ben çok güzelim, benim gibi güzel nerede var, benim gibi birini gösteriniz.” O vakit, mağrurane bir fahrdir.

İşte fahrden, küfrandan kurtulmak için demeli ki: “Evet ben güzelleştim, fakat güzellik libasındır ve dolayısıyla libası bana giydirenindir, benim değildir.”

İşte bunun gibi, ben de sesim yetişse, bütün Küre-i Arz’a bağırarak derim ki: Sözler güzeldirler, hakikattırlar; fakat benim değildirler, Kur’an-ı Kerim’in hakaikinden telemmu’ etmiş şualardır.

وَ مَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِى ❊ وَ لكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِى بِمُحَمَّدٍ

düsturuyla derim ki:

وَ مَا مَدَحْتُ الْقُرْآنَ بِكَلِمَاتِى ❊ وَ لكِنْ مَدَحْتُ كَلِمَاتِى بِالْقُرْآنِ

yani: “Kur’anın hakaik-i i’cazını ben güzelleştiremedim, güzel gösteremedim; belki Kur’anın güzel hakikatları, benim tabiratlarımı da güzelleştirdi, ulvîleştirdi.” Madem böyledir; hakaik-i Kur’anın güzelliği namına, Sözler namındaki âyinelerinin güzelliklerini ve o âyinedarlığa terettüb eden inayat-ı İlahiyeyi izhar etmek, makbul bir tahdis-i nimettir.

Beşinci Sebeb: Çok zaman evvel bir ehl-i velayetten işittim ki; o zât, eski velilerin gaybî işaretlerinden istihrac etmiş ve kanaatı gelmiş ki: “Şark tarafından bir nur zuhur edecek, bid’alar zulümatını dağıtacak.” Ben, böyle bir nurun zuhuruna çok intizar ettim ve ediyorum. Fakat çiçekler baharda gelir. Öyle kudsî çiçeklere zemin hazır etmek lâzım gelir. Ve anladık ki, bu hizmetimizle o nuranî zâtlara zemin ihzar ediyoruz. Madem kendimize ait değil, elbette Sözler namındaki nurlara ait olan inayat-ı İlahiyeyi

beyan etmekte medar-ı fahr ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükür ve tahdis-i nimet olur.

Altıncı Sebeb: Sözler'in te'lifi vasıtasıyla Kur'ana hizmetimize bir mükâfat-ı âcile ve bir vasıta-i teşvik olan inayat-ı Rabbaniye, bir muvaffakıyettir. Muvaffakıyet ise, izhar edilir. Muvaffakıyetten geçse; olsa olsa bir ikram-ı İlahî olur. İkram-ı İlahî ise, izharı bir şükr-ü manevîdir. Ondan dahi geçse, olsa olsa hiç ihtiyarımız karışmadan bir keramet-i Kur'aniye olur. Biz mazhar olmuşuz. Bu nevi ihtiyarsız ve habersiz gelen bir kerametin izharı, zararsızdır. Eğer âdi keramatın fevkıne çıksa, o vakit olsa olsa Kur'anın i'caz-ı manevîsinin şu'leleri olur. Madem i'caz izhar edilir, elbette i'caza yardım edenin dahi izharı i'caz hesabına geçer; hiç medar-ı fahr u gurur olamaz, belki medar-ı hamd ü şükrandır.

Yedinci Sebeb: Nev'-i insanın yüzde sekseni ehl-i tahkik değildir ki, hakikata nüfuz etsin ve hakikatı hakikat tanıyıp kabul etsin. Belki surete, hüsn-ü zanna binaen, makbul ve mutemed insanlardan işittikleri mesaili takliden kabul ederler. Hattâ kuvvetli bir hakikatı, zaîf bir adamın elinde zaîf görür ve kıymetsiz bir mes'eleyi, kıymetdar bir adamın elinde görse, kıymetdar telakki eder. İşte ona binaen, benim gibi zaîf ve kıymetsiz bir bîçarenin elindeki hakaik-i imaniye ve Kur'aniyenin kıymetini, ekser nâsın nokta-i nazarında düşürmemek için, bilmecburiye ilân ediyorum ki: İhtiyarımız ve haberimiz olmadan, birisi bizi istihdam ediyor; biz bilmeyerek, bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki: Şuurumuz ve ihtiyarımızdan hariç bir kısım inayata ve teshilâta mazhar oluyoruz. Öyle ise, o inayetleri bağırarak ilân etmeye mecburuz.

İşte geçmiş yedi esbaba binaen, küllî birkaç inayet-i Rabbaniyeye işaret edeceğiz.

Birinci İşaret: Yirmisekizinci Mektub'un Sekizinci Mes'elesinin Birinci Nüktesi'nde beyan edilmiştir ki, "tevafukat"tır. Ezcümle: Mu'cizat-ı Ahmediye Mektubatında, Üçüncü İşaretinden tâ Onsekizinci İşaretine kadar altmış

sahife; habersiz, bilmeyerek bir müstensihin nüshasında iki sahife müstesna olmak üzere mütebâki bütün sahifelerde -kemal-i müvazenetle- ikiyüzden ziyade "Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm" kelimeleri birbirine bakıyorlar. Kim insaf ile iki sahifeye dikkat etse, tesadüf olmadığını tasdik edecek. Halbuki tesadüf, olsa olsa bir sahifede kesretli emsal kelimeleri bulunsa, yarı yarıya tevafuk olur, ancak bir-iki sahifede tamamen tevafuk edebilir. O halde böyle umum sahifelerde Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm kelimesi; iki olsun üç olsun, dört olsun veya daha ziyade olsun, kemal-i mizan ile birbirinin yüzüne baksa; elbette tesadüf olması mümkün değildir. Hem sekiz ayrı ayrı müstensihin bozamadığı bir tevafukun, kuvvetli bir işaret-i gaybiye, içinde olduğunu gösterir. Nasılki ehl-i belâgatın kitablarında, belâgatın derecatı bulunduğu halde; Kur'an-ı Hakîm'deki belâgat, derece-i i'caza çıkmış. Kimsenin haddi değil ki ona yetişsin. Öyle de; mu'cizat-ı Ahmediyenin bir âyinesi olan Ondokuzuncu Mektub ve mu'cizat-ı Kur'aniyenin bir tercümanı olan Yirmibeşinci Söz ve Kur'anın bir nevi tefsiri olan Risale-i Nur eczalarında tevafukat, umum kitabların fevkınde bir derece-i garabet gösteriyor. Ve ondan anlaşılıyor ki; mu'cizat-ı Kur'aniye ve mu'cizat-ı Ahmediye'nin bir nevi kerametidir ki, o âyinelerde tecelli ve temessül ediyor.

İkinci İşaret: Hizmet-i Kur'aniyeye ait inayat-ı Rabbaniyenin ikincisi şudur ki: Cenab-ı Hak, benim gibi kalemsiz, yarım ümmi, diyar-ı gurbette, kimsesiz, ihtilattan men'edilmiş bir tarzda; kuvvetli, ciddî, samimî, gayyur, fedakâr ve kalemleri birer elmas kılınç olan kardeşleri bana muavin ihsan etti. Zaîf ve âciz omuzuma çok ağır gelen vazife-i Kur'aniyeyi, o kuvvetli omuzlara bindirdi. Kemal-i kereminden, yükümü hafifleştirdi. O mübarek cemaat ise; -Hulusi'nin tabiriyle- telsiz telgrafın âhizeleri hükmünde ve -Sabri'nin tabiriyle- nur fabrikasının elektriklerini yetiştiren makineler hükmünde ayrı ayrı meziyetleri ve kıymetdar muhtelif hâsiyetleriyle beraber, -yine Sabri'nin tabiriyle- bir

tevafukat-ı gaybiye nev'inden olarak, şevk ve sa'y ü gayret ve ciddiyette birbirine benzer bir surette esrar-ı Kur'aniyeyi ve envâr-ı imaniyeyi etrafa neşretmeleri ve her yere eriştirmeleri ve şu zamanda (yani hurufat değişmiş, matbaa yok, herkes envâr-ı imaniyeye muhtaç olduğu bir zamanda) ve fütur verecek ve şevki kıracak çok esbab varken, bunların fütursuz, kemal-i şevk ve gayretle bu hizmetleri, doğrudan doğruya bir keramet-i Kur'aniye ve zahir bir inayet-i İlahiyedir. Evet velayetin kerameti olduğu gibi, niyet-i hâlisenin dahi kerameti vardır. Samimiyetin dahi kerameti vardır. Bahusus Lillah için olan bir uhuvvet dairesindeki kardeşlerin içinde ciddî, samimî tesanüdün çok kerametleri olabilir. Hattâ şöyle bir cemaatin şahs-ı manevîsi bir veliyy-i kâmil hükmüne geçebilir, inayata mazhar olur.

İşte ey kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'anda arkadaşlarım! Bir kal'ayı fetheden bir bölüğün çavuşuna bütün şerefi ve bütün ganîmeti vermek nasıl zulümdür, bir hatadır; öyle de şahs-ı manevînizin kuvvetiyle ve kalemleriniz ile hasıl olan fütuhattaki inayatı benim gibi bir bîçareye veremezsiniz. Elbette böyle mübarek bir cemaatte, tevafukat-ı gaybiyeden daha ziyade kuvvetli bir işaret-i gaybiye var ve ben görüyorum; fakat herkese ve umuma gösteremiyorum.

Üçüncü İşaret: Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'aniyeyi hattâ en muannide karşı dahi parlak bir surette isbatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve bir inayet-i İlahiyedir. Çünki hakaik-i imaniye ve Kur'aniye içinde öyleleri var ki; en büyük bir dâhî telakki edilen İbn-i Sina, fehminde aczini itiraf etmiş, "Akıl buna yol bulamaz!" demiş. Onuncu Söz Risalesi, o zâtın dehâsıyla yetişemediği hakaiki; avamlara da, çocuklara da bildiriyor.

Hem meselâ: Sırr-ı Kader ve cüz'-i ihtiyarînin halli için, koca Sa'd-ı Taftazanî gibi bir allâme; kırk-elli sahifede, meşhur Mukaddemat-ı İsna Aşer namıyla Telvih nam kitabında ancak hallettiği ve ancak havassa bildirdiği aynı

mesaili, kadere dair olan Yirmialtıncı Söz’de, İkinci Mebhasın iki sahifesinde tamamıyla, hem herkese bildirecek bir tarzda beyanı, eser-i inayet olmazsa nedir?

Hem bütün ukûlü hayrette bırakan ve hiçbir felsefenin eliyle keşfedilemeyen ve sırr-ı hilkat-i âlem ve tılsım-ı kâinat denilen ve Kur’an-ı Azîmüşşan’ın i’cazıyla keşfedilen o tılsım-ı müşkilküşa ve o muamma-yı hayretnüma, Yirmidördüncü Mektub ve Yirmidokuzuncu Söz’ün âhirindeki remizli nüktede ve Otuzuncu Söz’ün tahavvülât-ı zerratın altı aded hikmetinde keşfedilmiştir. Kâinattaki faaliyet-i hayretnümanın tılsımını ve hilkat-i kâinatın ve akibetinin muammasını ve tahavvülât-ı zerrattaki harekâtın sırr-ı hikmetini keşf ve beyan etmişlerdir, meydandadır, bakılabilir.

Hem sırr-ı ehadiyet ile, şeriksiz vahdet-i rububiyeti; hem nihayetsiz kurbiyet-i İlahiye ile, nihayetsiz bu’diyetimiz olan hayretengiz hakikatları kemal-i vuzuh ile Onaltıncı Söz ve Otuzikinci Söz beyan ettikleri gibi; kudret-i İlahiyeye nisbeten zerrat ve seyyarat müsavi olduğunu ve haşr-i a’zamda umum zîruhun ihyası, bir nefsin ihyası kadar o kudrete kolay olduğunu ve şirkin hilkat-i kâinatta müdahalesi imtina’ derecesinde akıldan uzak olduğunu kemal-i vuzuh ile gösteren Yirminci Mektub’daki وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ kelimesi beyanında ve üç temsili hâvi onun zeyli, şu azîm sırr-ı vahdeti keşfetmiştir.

Hem hakaik-i imaniye ve Kur’aniyede öyle bir genişlik var ki, en büyük zekâ-i beşerî ihata edemediği halde; benim gibi zihni müşevveş, vaziyeti perişan, müracaat edilecek kitab yokken, sıkıntılı ve sür’atle yazan bir adamda, o hakaikin ekseriyet-i mutlakası dekaikiyle zuhuru; doğrudan doğruya Kur’an-ı Hakîm’in i’caz-ı manevîsinin eseri ve inayet-i Rabbaniyenin bir cilvesi ve kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir.

Dördüncü İşaret: Elli-altmış risaleler [1](*) öyle bir tarzda ihsan edilmiş ki; değil benim gibi az düşünen ve

zuhurata tebaiyet eden ve tedkike vakit bulamayan bir insanın; belki büyük zekâlardan mürekkeb bir ehl-i tedkikin sa'y ü gayretiyle yapılmayan bir tarzda te'lifleri, doğrudan doğruya bir eser-i inayet olduklarını gösteriyor. Çünki bütün bu risalelerde, bütün derin hakaik, temsilât vasıtasıyla, en âmi ve ümmi olanlara kadar ders veriliyor. Halbuki o hakaikin çoğunu büyük âlimler "tefhim edilmez" deyip, değil avama, belki havassa da bildiremiyorlar.

İşte en uzak hakikatları, en yakın bir tarzda, en âmi bir adama ders verecek derecede; benim gibi Türkçesi az, sözleri muğlak, çoğu anlaşılmaz ve zahir hakikatları dahi müşkilleştiriyor diye eskiden beri iştihar bulmuş ve eski eserleri o sû'-i iştiharı tasdik etmiş bir şahsın elinde bu hârika teshilât ve sühulet-i beyan; elbette bilâ-şübhe bir eser-i inayettir ve onun hüneri olamaz ve Kur'an-ı Kerim'in i'caz-ı manevîsinin bir cilvesidir ve temsilât-ı Kur'aniyenin bir temessülüdür ve in'ikasıdır.

Beşinci İşaret: Risaleler umumiyetle pek çok intişar ettiği halde, en büyük âlimden tut, tâ en âmi adama kadar ve ehl-i kalb büyük bir veliden tut, tâ en muannid dinsiz bir feylesofa kadar olan tabakat-ı nâs ve taifeler o risaleleri gördükleri ve okudukları ve bir kısmı tokatlarını yedikleri halde tenkid edilmemesi ve her taife derecesine göre istifade etmesi, doğrudan doğruya bir eser-i inayet-i Rabbaniye ve bir keramet-i Kur'aniye olduğu gibi, çok tedkikat ve taharriyatın neticesiyle ancak husul bulan o çeşit risaleler, fevkalâde bir sür'atle, hem idrakimi ve fikrimi müşevveş eden sıkıntılı inkıbaz vakitlerinde yazılması dahi, bir eser-i inayet ve bir ikram-ı Rabbanîdir.

Evet ekser kardeşlerim ve yanımdaki umum arkadaşlarım ve müstensihler biliyorlar ki; Ondokuzuncu Mektub'un beş parçası, birkaç gün zarfında her gün iki-üç saatte ve mecmuu oniki saatte hiçbir kitaba müracaat edilmeden yazılması; hattâ en mühim bir parça ve o parçada lafz-ı Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm kelimesinde zahir bir hâtem-i nübüvveti gösteren dördüncü

cüz, üç-dört saatte, dağda, yağmur altında ezber yazılmış; ve Otuzuncu Söz gibi mühim ve dakik bir risale, altı saat içinde bir bağda yazılmış; ve Yirmisekizinci Söz, Süleyman'ın bahçesinde bir, nihayet iki saat içinde yazılması gibi, ekser risaleler böyle olması; ve eskiden beri sıkıntılı ve münkabız olduğum zaman, en zahir hakikatları dahi beyan edemediğimi, belki bilemediğimi yakın dostlarım biliyorlar. Hususan o sıkıntıya hastalık da ilâve edilse, daha ziyade beni dersten, te'liften men'etmekle beraber; en mühim Sözler ve risaleler, en sıkıntılı ve hastalıklı zamanımda, en sür'atli bir tarzda yazılması; doğrudan doğruya bir inayet-i İlahiye ve bir ikram-ı Rabbanî ve bir keramet-i Kur'aniye olmazsa nedir?

Hem hangi kitab olursa olsun, böyle hakaik-i İlahiyeden ve imaniyeden bahsetmiş ise, alâküllihal bir kısım mesaili, bir kısım insanlara zarar verir ve zarar verdikleri için, her mes'ele herkese neşredilmemiş. Halbuki şu risaleler ise; şimdiye kadar hiç kimsede, -çoklardan sorduğum halde- sû'-i tesir ve aks-ül amel ve tahdiş-i ezhan gibi bir zarar vermedikleri, doğrudan doğruya bir işaret-i gaybiye ve bir inayet-i Rabbaniye olduğu bizce muhakkaktır.

Altıncı İşaret: Şimdi bence kat'iyyet peyda etmiştir ki; ekser hayatım ihtiyar ve iktidarımın, şuur ve tedbirimin haricinde öyle bir tarzda geçmiş ve öyle garib bir surette ona cereyan verilmiş; tâ Kur'an-ı Hakîm'e hizmet edecek olan bu nevi risaleleri netice versin. Âdeta bütün hayat-ı ilmiyem, mukaddemat-ı ihzariye hükmüne geçmiş. Ve Sözler ile i'caz-ı Kur'anın izharı, onun neticesi olacak bir surette olmuştur. Hattâ şu yedi sene nefyimde ve gurbetimde ve sebebsiz ve arzumun hilafında tecerrüdüm ve meşrebime muhalif yalnız bir köyde imrar-ı hayat etmekliğim; ve eskiden beri ülfet ettiğim hayat-ı içtimaiyenin çok rabıtalarından ve kaidelerinden nefret edip terketmekliğim; doğrudan doğruya bu hizmet-i Kur'aniyeyi hâlis, sâfi bir surette yaptırmak için bu vaziyet verildiğine şübhem kalmamıştır. Hattâ çok defa bana verilen sıkıntı ve zulmen

bana karşı olan tazyikat perdesi altında, bir dest-i inayet tarafından merhametkârane, Kur'anın esrarına hasr-ı fikr ettirmek ve nazarı dağıtmamak için yapılmıştır kanaatindeyim. Hattâ eskiden mütalaaya çok müştak olduğum halde; bütün bütün sair kitabların mütalaasından bir men', bir mücanebet ruhuma verilmişti. Böyle gurbette medar-ı teselli ve ünsiyet olan mütalaayı bana terkettiren, anladım ki, doğrudan doğruya âyât-ı Kur'aniyenin üstad-ı mutlak olmaları içindir.

Hem yazılan eserler, risaleler, -ekseriyet-i mutlakası- hariçten hiçbir sebeb gelmeyerek, ruhumdan tevellüd eden bir hacete binaen, âni ve def'î olarak ihsan edilmiş. Sonra bazı dostlarıma gösterdiğim vakit, demişler: "Şu zamanın yaralarına devadır." İntişar ettikten sonra ekser kardeşlerimden anladım ki, tam şu zamandaki ihtiyaca muvafık ve derde lâyık bir ilâç hükmüne geçiyor.

İşte ihtiyar ve şuurumun dairesi haricinde, mezkûr haletler ve sergüzeşt-i hayatım ve ulûmların enva'larındaki hilaf-ı âdet ihtiyarsız tetebbuatım; böyle bir netice-i kudsiyeye müncer olmak için, kuvvetli bir inayet-i İlahiye ve bir ikram-ı Rabbanî olduğuna bende şübhe bırakmamıştır.

Yedinci İşaret: Bu hizmetimiz zamanında, beş-altı sene zarfında, bilâ-mübalağa yüz eser-i ikram-ı İlahî ve inayet-i Rabbaniye ve keramet-i Kur'aniyeyi gözümüzle gördük. Bir kısmını, Onaltıncı Mektub'da işaret ettik; bir kısmını, Yirmialtıncı Mektub'un Dördüncü Mebhası'nın mesail-i müteferrikasında; bir kısmını, Yirmisekizinci Mektub'un Üçüncü Mes'elesinde beyan ettik. Benim yakın arkadaşlarım bunu biliyorlar. Daimî arkadaşım Süleyman Efendi çoklarını biliyor. Hususan Sözler'in ve risalelerin neşrinde ve tashihatında ve yerlerine yerleştirmekte ve tesvid ve tebyizinde, fevkalme'mul kerametkârane bir teshilâta mazhar oluyoruz. Keramet-i Kur'aniye olduğuna şübhemiz kalmıyor. Bunun misalleri yüzlerdir.

Hem maişet hususunda o kadar şefkatle besleniyoruz ki; en küçük bir arzu-yu kalbimizi, bizi istihdam eden sahib-i

inayet tatmin etmek için; fevkalme’mul bir surette ihsan ediyor. Ve hâkeza... İşte bu hal gayet kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir ki, biz istihdam olunuyoruz. Hem rıza dairesinde, hem inayet altında bize hizmet-i Kur’aniye yaptırılıyor. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا اِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلاَةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَ لِحَقِّهِ اَدَاءً وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ سَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا آمِينَ

* * *

Mahrem bir suale cevabdır

[Şu sırr-ı inayet eskiden mahremce yazılmış, Ondördüncü Söz'ün âhirine ilhak edilmişti. Her nasılsa ekser müstensihler unutup yazmamışlardı. Demek münasib ve lâyık mevkii burası imiş ki, gizli kalmış.]

Benden sual ediyorsun: "Neden senin Kur'andan yazdığın Sözler'de bir kuvvet, bir tesir var ki, müfessirlerin ve âriflerin sözlerinde nâdiren bulunur. Bazan bir satırda, bir sahife kadar kuvvet var; bir sahifede, bir kitab kadar tesir bulunuyor?"

Elcevab: -Güzel bir cevabdır- Şeref, i'caz-ı Kur'ana ait olduğundan ve bana ait olmadığından, bilâ-perva derim: Ekseriyet itibariyle öyledir. Çünki:

Yazılan Sözler tasavvur değil tasdiktir; teslim değil, imandır; marifet değil, şehadettir, şuhuddur; taklid değil tahkiktir; iltizam değil, iz'andır; tasavvuf değil hakikattır; dava değil, dava içinde bürhandır. Şu sırrın hikmeti budur ki:

Eski zamanda, esasat-ı imaniye mahfuzdu, teslim kavî idi. Teferruatta, âriflerin marifetleri delilsiz de olsa, beyanatları makbul idi, kâfi idi. Fakat şu zamanda dalalet-i fenniye, elini esasata ve erkâna uzatmış olduğundan, her derde lâyık devayı ihsan eden Hakîm-i Rahîm olan Zât-ı Zülcelal, Kur'an-ı Kerim'in en parlak mazhar-ı i'cazından olan temsilâtından bir şu'lesini; acz u za'fıma, fakr u ihtiyacıma merhameten hizmet-i Kur'ana ait yazılarıma ihsan etti. Felillahilhamd sırr-ı temsil dûrbîniyle, en uzak hakikatlar gayet yakın gösterildi. Hem sırr-ı temsil cihet-ül vahdetiyle, en dağınık mes'eleler toplattırıldı. Hem sırr-ı temsil merdiveniyle, en yüksek hakaike kolaylıkla yetiştirildi. Hem

sırr-ı temsil penceresiyle; hakaik-i gaybiyeye, esasat-ı İslâmiyeye şuhuda yakın bir yakîn-i imaniye hasıl oldu. Akıl ile beraber vehim ve hayal, hattâ nefs ve heva teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silâha mecbur oldu.

Elhasıl: Yazılarımda ne kadar güzellik ve tesir bulunsa, ancak temsilât-ı Kur'aniyenin lemaatındandır. Benim hissem; yalnız şiddet-i ihtiyacımla talebdir ve gayet aczimle tazarruumdur. Derd benimdir, deva Kur'anındır.

* * *

Mukaddeme

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Hulusi Bey ve Sabri Efendi'nin mektublarında Risale-i Nur hakkındaki fıkralarının, bir mektub suretinde Risale-i Nur eczaları içinde idhal edilmesinin beş sebebi var:

Birincisi: Hulusi ise, âhirdeki Sözler'in ve ekser Mektubat'ın yazılmasına onun gayreti ve ciddiyeti en mühim sebeb olması... Ve Sabri'nin dahi Ondokuzuncu Mektub gibi bir sülüs-ü Mektubat'ın yazılmasına sebeb, onun samimî ve ciddî iştiyakı olmasıdır.

İkinci Sebeb: Bu iki zât bilmiyorlardı ki; bir vakit şu fıkralar neşredilecek. Bilmedikleri için gayet samimî, tasannu'suz, hâlisane ve derece-i zevklerini ve o hakaika karşı şevklerini ifade etmek için, hususî bir surette yazmışlar. Onun için o takdiratları takriz nev'inden değil, doğrudan doğruya mübalağasız bir surette, gördükleri ve zevkettikleri hakikatı ifade etmeleridir.

Üçüncü Sebeb: Bu iki zât hakikî talebelerimden ve ciddî arkadaşlarımdan... Ve hizmet-i Kur'an'da arkadaşlarım içinde talebelik ve kardeşlik ve arkadaşlığın üç hâssası var ki, bu iki zât üçünde de birinciliği kazanmışlar.

Birinci Hâssa: Bana mensub her şeye malları gibi tesahub ediyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileri yazmış ve te'lif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Âdeta cesedleri muhtelif, ruhları bir hükmünde hakikî manevî vereselerdir.

İkinci Hâssa: Bütün makasıd-ı hayatiye içinde en büyük, en mühim maksadları, o nurlu Sözler vasıtasıyla Kur'an'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fıtriyelerinin

en mühimmi, hakaik-i imaniyeye hizmet olduğunu telakkileridir.

Üçüncü Hâssa: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve eczahane-i mukaddese-i Kur'aniyeden aldığım ilâçları, onlar da kendi yaralarını hissedip o ilâçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Aynı hissiyatımla mütehassis oluyorlar. Ve ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yüksek derecede taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hasıl olan yaraları tedavi etmek iştiyakı, yüksek bir derece-i şefkatte hissetmeleridir.

Dördüncü Sebeb: Hulusi Bey benim yegâne manevî evlâdım ve medar-ı tesellim ve hakikî vârisim ve bir dehâ-yı muranî sahibi olacağı muhtemel olan biraderzadem Abdurrahman'ın vefatından sonra, Hulusi aynen yerine geçip o merhumdan beklediğim hizmeti, onun gibi îfaya başlamasıyla.. ve ben onu görmeden epey zaman evvel Sözler'i yazarken, onun aynı vazifesiyle muvazzaf bir şahs-ı manevî bana muhatab olmuşçasına, ekseriyet-i mutlaka ile temsilâtım onun vazifesine ve mesleğine göre olmuştur. Demek oluyor ki, bu şahsı Cenab-ı Hak bana hizmet-i Kur'an ve imanda bir talebe, bir muin tayin etmiş. Ben de bilmeyerek onunla onu görmeden evvel konuşuyormuşum, ders veriyormuşum.

Sabri ise fıtraten bende mevcud has bir nişan var. Bütün gezdiğim yerde kimsede görmedim. Sabri'de aynı nişan-ı fıtrî var. Bütün talebelerim içinde, karabet-i nesliyeden daha ziyade bir karabet kendinde hissetmiş. Ve şu havalide en az ümid ettiğim ve o da geç uyandığı halde en ileri gittiği bir işarettir ki; o da bir Hulusi-i Sânidir, müntehabdır. Cenab-ı Hak tarafından bana talebe ve hizmet-i Kur'anda arkadaş tayin edilmiştir.

Beşinci Sebeb: Ben kendi şahsıma ait takdirat ve medhi kabul etmem. Çünki manen büyük zarar gördüm. Onun için şahsıma karşı takdirat, fahr u gurura medar olduğu için şiddetle nefret edip korkuyorum. Fakat Kur'an-ı Hakîm'in dellâlı ve hizmetkârı olmaklığım cihetinden ve o vazife-i

kudsiye noktasında takdirat ve medih bana ait olmayıp, nurlu Sözler'e ve belki doğrudan doğruya hakaik-i imaniyeye ve esrar-ı Kur'aniyeye ait olduğu için onu müftehirane değil, Cenab-ı Hakk'a karşı müteşekkirane kabul ediyorum. İşte bu iki şahıs, bu hakikatı herkesten ziyade anladıkları için, onlar bilmeyerek vicdanlarının sevkiyle yazdıkları takdirat ve medihlerini, Risale-i Nur eczaları içinde dercedilmeye sebeb olmuştur.

Cenab-ı Hak bunların emsalini ziyade etsin ve onları da muvaffak etsin ve tarîk-ı haktan ayırmasın, âmîn.

اَللّٰهُمَّ وَفِّقْنَا وَ اِيَّاهُمَا وَ اَمْثَالَهُمَا مِنْ اِخْوَانِنَا لِخِدْمَةِ الْقُرْآنِ وَ الْاِيمَانِ كَمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى بِحَقِّ مَنْ اَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلاَةِ وَ اَتَمُّ التَّسْلِيمَاتِ مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ وَ مَا دَارَ الْقَمَرَانِ

Said Nursî

Yirmiyedinci Mektub ve Zeyilleri

Otuzüçüncü Söz'ün Yirmiyedinci Mektubudur ki: Mektubat-ün Nur'un birinci muhatabı olan Hulusi Bey'in hususî mektublarından Risalet-ün Nur hakkındaki takdiratını gösteren fıkralardır.

Yirmiyedinci Mektub'un ikinci kısmı olan "Zeyl"i dahi elhak bir Hulusi-i Sâni olan Sabri Efendi'nin Risalet-ün Nur hakkındaki takdiratını gösteren hususî mektublarındaki fıkralardır. [2](*)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ ذَرَّاتِ الْكَائِنَاتِ اَبَدًا

(Hulusi'nin birinci fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Kendilerini fakir ve hakir görmekte zevk alan zevat-ı âliye gibi değil, belki olduğu gibi görünmek isteyen ve talebem, kardeşim, biraderzadem ünvanlarıyla taltif buyurduğunuz bendeniz, hakikatte manen düşkün bir vaziyette ve cidden duanıza muhtaç bir haldeyim. Serapa Nur olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın hak ve hakikatını, bu asır insanlarının bilhâssa fırak-ı dâllenin gözlerine sokacak derecede bazı Kur'an lemaatının zahir olmasına murad-ı İlahî taalluk etmiş ve bu emr-i mühimme felillahilhamd muhterem üstadımız vasıta olmuştur.

İşte hiç ender hiç olan bu talebenize de yine lütuf ve fazl ve inayet-i İlahî ile bu âlî memuriyetini îfa eden aziz ve muhterem hocasına ve Hazret-i Kur'an hesabına pek cüz'î bir hademelik yaptırılmıştır. Bundan dolayı ne kadar şükretsem azdır, fahre zerre kadar hakkım yoktur. Belki şu hademelikte yapmış olmaklığım muhtemel hatiat ve kusurattan dolayı afvımı niyaz ve istirham ediyorum. Fena şahsiyetimi tarif eylemekliğim gerçi manasızdır. Fakat mürasele ve mülâkatta bu bâbda pek çok büyük iltifatlarınızı gördüğümden mütehassıl hicab sevkiyle ufak bir tasdi'de bulundum.

Son iki mektubunuzda sual buyurulan hususa cevab vermekliğim ısrar ile emir buyuruldu. سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا Fakat bu ağır suale, acz u fakrın en müntehasında bulunan bu kardeşiniz hak ve hakikata muvafık ve mutabık bir cevab verebilmek için inayet ve kerem-i İlahî ve meded-i ruhaniyet-i Peygamberîye iltica eyledi. Şöyle ki:

Mübarek Sözler şübhesiz Kitab-ı Mübin'in nurlu lemaatıdır. İçinde izaha muhtaç yerler eksik olmamakla beraber küll halinde kusursuz ve noksansızdır. Beşerin her tabakası kendi fıtrî anlayışları nisbetinde hissemend ve faidemend olurlar. Şimdiye kadar tenkid olunmaması, her meslek ve mezheb ve meşreb ehline hoş gelmesi ve mülhidlerin dil uzatamayıp ebkem kalmaları, kanaatımızın sıhhatine delalet etmeğe kâfidirler.

Vazifenizin bitmediğine dair düşünebildiğim bürhanlar:

Evvelâ: Bid'atların çoğaldığı bir zamanda ülemanın sükût etmemeleri lâzım geldiğine dair beyan buyurulan hadîsteki emir ve zecr.

Sâniyen: Peygamberimizin ittibaına mükellef olduğunuzdan onlar gibi müddet-i hayatınızca vazifeye devam mecburiyeti olduğu.

Sâlisen: Madem bu hizmet münhasıran re'yinizle değil, istihdam olunuyorsunuz; nasıl Mübelliğ-i Kur'an, Fahr-i Cihan, Habib-i Yezdan Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretleri bir gün اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ferman-ı celilini tebliğ

buyurmakla aynı zamanda vazife-i risaletinin hitamına remzen işaret eylemişti. Muhterem Üstadın da hizmeti kâfi görülürse, bildirilir kanaatındayım.

Râbian: Sözler hakkında bugüne kadar sükût edilmesi ve tenkide cür'et edilmemesi, ilâ-nihaye bu hâlin devam edeceğine delil olamaz. Hâl-i hayatınızda muhtemel hücumlara evvelen ve bizzât zât-ı fâzılaneleri cevab vereceksiniz.

Hâmisen: Dünyayı unutmak isteseniz, başka hiçbir sebeb olmasa dahi yalnız bu mübarek Sözler'le rabıta peyda eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevabsız bırakmayacaksınız.

Sâdisen: Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilminizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve Sözler'e bile geçmeyen mesail kat'iyyetle gösteriyorlar ki; ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir.

Birkaç maruzat: Nurlu Sözler'i cemaate okumak nasîb olduğu zamanlarda, bende bazı hissiyat hasıl oluyordu; şurada arza müsaadenizi rica edeceğim.

Evvelâ: Muhterem Üstadıma maruzatta bulunmak için kalemi elime aldığım zaman ruhumda büyük bir inkişaf hissediyor ve ihtiyarsız kalemim o andaki muvakkat duygularıma tercüman olduğunu görüyorum.

Sâniyen: Şöyle düşünüyordum; eğer yalnız adüvv-i ekber olan nefsin hilesinden ve cinn ü ins ve şeytanların mekrinden emin olayım diye herkes başını karanlığa çekse ve kendisi köşe-i nisyana çekilse veya çekilmek istese ve âlem-i insan ve âlem-i İslâm mühmel kalacak, kimsenin kimseye faidesi olmayacak bir zaman olsa; ben din kardeşlerime bu nurlu hakikatleri iblağ edeyim de Allah-u Zülcelal nasıl şe'n-i uluhiyetine yaraşırsa öyle muamele eylesin. Nefsimi düşünmekten kat'-ı nazar etmeyi yine o zamanlarda çok faideli görüyordum. Bundaki hikmet nedir?

Sâlisen: Esma-i hüsnadan Rahman ve Rahîm isimleri en a'zam mertebede olduklarından mı, yoksa başka sebeb ve

hikmetle mi "Bismillahirrahmanirrahîm" kelimesi içine dâhil olmuşlardır? Bu da şu mektubu yazarken kalbime geldi, ben de soruyorum.

Aziz ve muhterem Üstadım, sizin vücudunuza yalnız bizler değil, bütün âlem-i İslâm muhtaçtır. Çünki mü'minlerin imanına kuvvet veren, gafilleri uyandıran, dalalete düşenlere râh-ı hidayeti gösteren, hükema-yı felasifeyi beht ü hayrette bırakan Kur'an-ı Mübin'den nebean ve lemaan eden o kudsî Sözler'in vücuduna vasıta oldunuz. Hemen Cenab-ı Erhamürrâhimîn aziz üstadımızı sıhhat ve âfiyette daim ve ümmet-i Muhammed üzere kaim buyursun, âmîn bihürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Hulusi

* * *

Risale-i Nur mektublarından bu mektubunuzun bendeki tesirlerini hülâsaten arzedeyim:

Sıhhat ve âfiyetinizin devamı, şükrümü; bu gibi mesailin hallini isteyenlerin vücudu, ümidimi; nazarımda ilim sayılacak her şeyi sizden öğrendiğim için, bu vesile ile hakikat sahasındaki malûmatımı; hasb-el beşeriye fütur hasıl oluyorsa, şevkimi; hasta bir talebeniz olduğumdan Kur'an'ın eczahanesinden verdiğiniz bu ilâçlarınızla sıhhatimi, matbaha-i Kur'an'dan intihab buyurduğunuz bu gıdalarla bütün hâsselerimin kuvvetini, hayatın beş derecesini de talim, mevtin itibarî bir keyfiyet olduğunu tefhim, i'dam-ı ebedînin mutasavver olamayacağına kalbimi takvim buyurduktan sonra, Allah için muhabbetin her halde bu hayat derecelerinde de devam ederek hayat-ı bâkiyede bâki meyvesini vereceğini işaret buyurmakla müddet-i hayatımı nihayetsiz artırmağa sebeb olmuştur.

Risale-i Nur ile ihdâ buyurduğunuz dualar, zâten her gün sevgili Üstadı düşünmeğe kâfi gelmektedir. Kur'an'ın nihayetsiz füyuzatından, tükenmez hazinesinden inayet-i Hak'la edindiğiniz ve tebliğe me'zun olduğunuz manaları, cevherleri göstermekle, bildirmekle de bu bîçare ve müştak talebe ve kardeşinize sonuna kadar ders vermek istediğinizi

izhar ediyorsunuz ki; bu suretle de ebeden ve teşekkürle gözümün önünden, hayalimden ayrılmamaklığınız temin edilmiş oluyor.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Hulusi

* * *

Muvasalatımın ilk gecesi pederimin misafirlerine tahsis eylediği odaya devam eden zevata; mütevekkilen alallah, akşam ile yatsı arasında Risale-i Nur'u okumağa başladım.

Sevgili Üstadım! Evvelce arzettiğim vechile ben artık birşey için yaşadığımı zannediyorum. O da, üstadım olan dellâl-ı Kur'an'ın vazife-i memure-i maneviyesini îfada kendilerine pek cüz'î bir yardım ve Kur'an hesabına cüz'î bir hizmetkârlıktan ibarettir. Orada bulunduğunuz müddetçe Hazret-i Kur'an'dan hakikat-ı iman ve İslâm hesabına vaki' olacak istihrac ve tecelliyattan mahrum bırakılmamaklığımı hâssaten istirham ediyorum.

İnşâallah müstecab olan duanızla Allah-u Zülcelal, Risale-i Nur hizmetinde ümid ve arzu ettiğim neticeye vâsıl, merhum ve mağfur Abdurrahman gibi âhir nefeste iman ve tevfik ve saadet-i bâkiyede iki cihan serveri Nebiyy-i Ekremimiz Muhammeden-il Mustafa (Sallallahu Teâlâ Aleyhi ve Sellem) Efendimize ve siz muhterem üstadımın arkasında ve yakınında komşuluk vermek suretiyle âmâl-i hakikiyeye nâil buyurur.

Risale-i Nur gerçi zahiren sizin eserinizdir, fakat nasılki Kur'an-ı Mübin Allah'ın kelâmı iken Seyyid-i Kâinat, Eşref-i Mahlukat Efendimiz nâsa tebliğe vasıta olmuştur; siz de bu asırda yine o Furkan-ı Azîm'in nurlarından bugünün karmakarışık sarhoş insanlarına emr-i Hak'la hitab ediyorsunuz. Öyle ise; O Hakîm-i Rahîm, size bu eseri yaptırtan, o Nurları ayak altında bıraktırmaz. Elbette ve elbette fânilerden belki de hiç ümid edilmediklerden sahibler, hâfızlar, ikinci üçüncü hattâ onuncu derecede mübelliğler, naşirler halk buyurur itikadındayım.

Hulusi

* * *

Evet İslâmiyet gibi bir âlî tarîkatım, acz u fakrı Allah’a karşı bilmek gibi bir meşrebim, Seyyid-ül Mürselîn gibi bir rehberim, Kur’an-ı Azîmüşşan gibi bir mürşidim, bir dakikada mertebe-i velayete erişmek gibi ulvî bir netice almak mümkün olan askerlik gibi bir mesleğim var.

Üstadım bana ve dinleyen her zevi-l ukûle, “Tarîkat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır, beş vakit namazını hakkıyla eda et, namazın nihayetindeki tesbihleri yap, ittiba’-ı sünnet et, yedi kebairi işleme!” dersini vermiştir. Ben gerek bu derse, gerek Risalet-ün Nur ile verilen derslere, Kur’an’dan istinbat buyurarak gösterdiği hakikatlere karşı Allah’ın tevfikiyle can u dilden belî dedim, tasdik ettim. Ve bana böylece hakikat dersini veren bu zâta da ömrümde ilk defa olarak Üstad dedim. Hata etmedim, isabet ettim.

Hulusi

* * *

Bu kerre irsal buyurulan Mektubat-ün Nur zeyilleri, emsali gibi hoş, güzel ve bedî’dir. Eserlerin Nur ism-i azîminin tecellisi olduğuna, ihtiyaca ve hâl-i âleme göre yazdırıldığına bence asla şübhe kalmamıştır.

Bunu küçük bir misal ile teyid etmek isterim. Mülhidler çok ileri gidiyorlar. Meselâ:...... ilâ âhir.

İşte bu ahmakların hezeyanına ve her nevi iğfallerine ve zahiren süslü lâflarına kanmayarak, iman ve itikadlarında sabit-kadem olmaları için erbab-ı imana kuvvet ve zümre-i tuğyana kahr u şiddetle ders-i ibret verecek pek münasebetli sözler, mevzubahis âsârda ayân-beyan görülmektedir.

Hayfâ ki, bu Nurlar şimdilik [3](Haşiye) lihikmetin pek mahdud sahada ve ancak mü’minler içinde neşredilebilir.

اَلصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ ❊ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Hulusi

* * *

Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfını da Hakkı Efendi kardeşimizle merak ve dikkatle okuduk. Cidden çok âlî mefhumu var. Tavsife bu âcizin kudreti olsa, belki bu ikinci nokta için pek ziyade rahatsız etmeğe cesaret ederdim. Heyhat ki, diğer hususatta olduğu gibi, bunda da sıfr-ul yed bulunuyorum. Yalnız hulus ve safiyetle ve kısaca derim: Belki diğer bütün Sözler'in daha fevkinde parlayan bir necm-i nur-efşandır.

(Doktordan Mi'rac'ı nasıl bulduğunu sordum. Doktor Kemal der: "Eserin pek büyük kıymetini takdir etmek için İslâm olmağa bile lüzum yok, insan olmak kâfi." cevabını verdi.)

Hulusi

* * *

Bizler ki, elhamdülillahi teâlâ âhiret kardeşiniz, Kur'an hizmetinde âciz hizmetkârınız, esrar-ı Kur'aniyenin beyanında, eşşükrü lillahi teâlâ "Ashab-ı Kehf" gibi musahibiniziz. Liyakat ve kifayetimizin çok fevkinde mahza bir lütuf ve inayet-i Samedanî olarak talebeniz bulunuyoruz. Bundaki niam-ı Sübhaniyeye hamd ve şükürden âciz bulunuyoruz.

Hulusi

* * *

Otuzikinci Söz'ün Birinci Mevkıfını, Ramazan hediyesini ikmale muvaffak oldum. Tevfik-i Huda yoldaşım olursa diğerlerini de inşâallah emir buyurduğunuz müddette yazarım. Bu kadar kıymetli ve nurlu Sözler'in en hüsünlü hatt ile ve hattâ altun ile yazılması lâyık ve muktezi iken, hasb-el kader bu bîçare kardeşinizin perişan ve belki ancak okunabilir, hatalı hattı ile yazılması da, hamd ve şükrümü artırmağa vesile oluyor. Ve her vasıta ile aldığım meserretbahş selâm ve iltifatat-ı fâzılanelerinin ve her biri Risale-i Nur'a bir zeyl ve tefsir ve haşiye makamındaki cihandeğer emirname-i ârifanelerinden maddeten dûr bulunacağımdan dolayı çok müteessir olacağım.

Fakat manevî ciheti böyle düşünmüyorum ve nerede bulunursam bulunayım, inayet-i Bâri ile aldığım dersi dinletecek bir muhatab bulmağa çalışacak ve neşr-i hakikat yolunda acz u fakrıma bakmayarak, duanızla elimden gelen her çareye başvuracağım için müteselli oluyorum.

Yalnız, dünyevî vazifeler ile uğraşmak ise, fıtraten hoşlandığım ve hakaikına meclub olduğum nurlu Sözler'le iştigalime kısmen mani' oluyor. İşte buna müteessifim, fakat elimden bir şey gelmiyor. Her geçen gün dünyanın fena ve fâni yüzünü daha ziyade üryanlığıyla göstermekte ve bu hayatta bâki ve sermedî hayat için bir şey kazanılmadan geçen vakitlere teessür hasıl ettirmektedir. Sureten ayrıldığımıza o kadar müteessir değilim. Bilhâssa sevgili Üstadın son dersi, bu fâni dünyanın en zevkli halinden pek çok yukarı derecede bir bâki hayat olduğunu kat'iyyetle müjde etmektedir.

Hulusi

* * *

Gönül isterdi ki, o muazzam Sözler'e sönük yazılarımla biraz uzun cevab yazayım. Fakat buna muvaffak olamıyorum. Kabiliyetimin azlığı, istidadımın kısalığı, iktidarımın noksanlığıyla beraber uhdeme verilmiş olan birkaç maddî vazifelerin taht-ı tesirinde dimağım meşgul ve âdeta meşbu' olduğundan, o mübarek cevherlerinize mukabil âdi boncuk bile ibraz edemeyeceğim.

Biliyorsunuz ki, çok ifadelerimde sizi taklid ettiğim birinci sebebi, merbutiyet-i hâlisanemin; ikinci sebebi, kudret-i kalemiyemin kifayetsizliğidir. Fakat mübarek Yirmidördüncü Söz'de misali geçen fakir gibi, ben de derim: Ey sevgili Üstadım, eğer gücüm yetse, elimden gelse bütün o nurlu Sözler ayarında kelimelerden mürekkeb cümlelerle size maruzatta bulunmak isterim. Fakat biliyorsunuz ki, yok. Niyetime göre muamele buyurunuz.

Hulusi

* * *

Eser, emsali gibi nurlu ve hikmetlidir. İnşâallah temenni buyurduğunuz vecihle ümmet-i Muhammed'in içtimaî ve pek mühim bir yarasına kat'î deva olur. Doğrudan doğruya nur-u Kur'an olan mübarek Sözler'in kasd ve işaret edilmek istenildiğini arzettim ve makam-ı tasdikte şimdiye kadar kendisine birkaç Söz'ü de okudum ve imkân buldukça da okuyacağım. Lâyüadd ve lâyuhsa niam-ı Sübhaniyesine mazhar olduğum Allah-u Zülcelal tebareke ve teâlâ ve tekaddes hazretlerine hamd ü şükürden âciz, isyan ile âlûde iken zât-ı üstadaneleri bizi izn-i Rabbanî ile o mübarek münevver Sözler ile irşad edip zulmetten nura çıkardınız.

Taharri-i hakikat ile ömür geçirir iken mukadderat bu âsi bîçareyi de beş sene evvel Şah-ı Nakşibend Hazretlerinden Muhammed-ül Küfrevî Hazretlerine doğru açılan tarîk-ı Nakşibendîye idhal eylemişti. Sonra muvakkat bir küsuf neticesi olarak yol kaybolmuş, zulmet ve dikenler içinde kalınmış iken nurlu Sözler'inizle zulmetten nura, girdabdan selâmete, felâketten saadete çıktım. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى Ferman buyuruyorsunuz ki: "İmanı kurtarmak zamanıdır." عَلَى الرَّاْسِ وَالْعَيْنِ

Hulusi

* * *

Bu defa bu bîçare talebesine ihsan ettiği hediyeyi, gıyabî muhiblerinden Fethi Bey ismindeki komşumuzla okuyorum. Baştan başa mu'cize-i kübra-yı Ahmediyeyi ilân eden Ondokuzuncu Mektub'un tahsisen bendelerine irsali, yeniden hayata avdet etmiş kadar müessir olmuş ve mütalaası rikkat damarlarımı tahrik ederek hayli ciddî göz yaşı akıtmağa vesile olmuştur.

Hulusi

* * *

Ruhu, feza-yı kâinatta beyn-el ecram seyr-i seri' ile seyahat ettirecek tarzda tulû' eden manzume-i hakikat, bilhâssa bizler için büyük mazhariyettir. Tarîk-ı Nakşî hakkındaki fıkraya mukabil "tarîk-ı acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür"ün hesabına tulû' eden fıkra da pek çok kıymetli

bir cevherdir. Bu Sözler altun ile yazılsa lâyık iken nâkıs hattımla istinsah ettim. O halde kıymeti, âciz bir talebenizin yâdigârı olmasındadır.

Hulusi

* * *

Sâniyen: Şu zaman-ı isyan ve tuğyan ve küfranda mahz-ı inayet ve lütf-u Hak olan, ümmet-i İslâmiyeyi hakaik-i imaniyeye sevk ve irşada memur edilen zât-ı hakîmanelerini bütün ümmet-i Muhammediyeyi olduğu gibi bu âcizi de nurlu Sözler ile tarîk-ı Nur'a irşad buyurduğunuzdan dolayı hürmet ve minnetle daim yâd eder, dünyevî ve uhrevî muradlarınızı hasıl eylemesini Rahîm, Kerim olan Allah-u Zülcelal Hazretlerinden abîdane niyaz ve istirham eylerim, efendim.

Hulusi

* * *

(Kardeşimin bir fıkrasıdır)

Ellerinizi öper, duanızı isterim. Dünyadan dargın, nefsinde âciz olan Abdülmecid'e güzel bir üstad, ulvî bir mürşid olacak yeni eserleriniz geldi. Lafzî bir üstadı kaybettimse de, manevî müteaddid mürşidleri buldum diye kendimi tebşir ettim. Hakikaten irşad edecek nurlu eserlerdir. Allah çok razı olsun.

Abdülmecid

* * *

Evet, müteselli olduğum iki cihet var. Biri: Elimizdeki mübarek Sözler vasıtasıyla daima sohbet-i manevîde bulunduğumuz, diğeri: Muhabbetimizin inayet-i Bâri ile "hubb-u fillah" mertebesinde olduğuna imanımızdır. Binaenaleyh size benim bugün ve yarın en büyük hediyem: Verdiğiniz dersi, namınıza olarak vekaleten alâ kadr-il

imkân mü'minlere tebliğ eylemek ve Allah'ın verdiği hakikî muhabbeti ebeden taşımak ve buna mukabil Erhamürrâhimîn ve Ekrem-ül Ekremîn, Ahsen-ül Hâlıkîn, Rabb-i Rahîm ve Kerim Hazretlerinden, hakikî muhabbetin Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfında izah buyurulan neticesine mazhar buyurulmaktır. İman-ı tahkikî yolunda buluştuğumuz Hakkı Efendi ile niyetimiz hakka, sıdka, ihlasa iştirakimiz muhakkaktır.

Hulusi

* * *

Bu mektubunuzdaki sual ile ve en son yazılmış olan Otuzikinci Söz ile münasebet ve müşabehet nevinden bu defaki arîza-i cevabiyem üç vakfeli oldu.

Demek oluyor ki, Risale-i Nur manevî bir güneş, her bir Söz muhtelif kadirlerden nuranî yıldızlar ve Otuzikinci Söz üç mevkıfı ile bu yıldızların hepsinin üstünde parlayan ve enzar-ı dikkati hâh-nâhâh üzerlerine celbeden hâlis nurdan vücuda gelmiş birinci kadirden pek nurlu, erbab-ı imana gülümseyen, ahzab-ı dalalete haşmetle bakan, gözlerini kör eden, erbab-ı gafleti uyandıran pek haşmetli, çok nurlu birinci kadirden bir kevkeb-i nevvardır. Ne yapayım talebenizin dili bu kadar dönüyor. Yoksa bu sönük ifade o mübarek Sözler için sarf edilmek lâyık olmadığını biliyorum.

Bizden Üçüncü Maksad'ın tesirini sual buyuruyorsunuz. Biz Hakkı Efendi ile ittifaken deriz ki: İçindeki hakikatlar cerhedilmez, içinde lüzumsuz bir şey yok, zararlı bir kayıd mutasavver değil. Dikkatle dinleyenler, Allah tevfik verirse, imanını kurtarabilirler. Bu hakaikle Avrupa ehl-i dalaletine de meydan okunur, fikrindeyiz. Bu kabîl dalalet ve gaflette olanlar ya mübarezeden mağlub olurlar, ya ulviyeti hissedip tegayyüb ederler, yahut Ebu Cehil gibi hakikatı kabul etmemekte inad ederler veya dehşetlerinden kulaklarını kapayıp kaçarlar, fikir ve kanaat ve imanındayız. Sözler'i dinleyenlerin bir sükût-u mestî göstermeleri, izhar-ı hayret eylemeleri, kudretleri derecesinde takdiratta bulunmaları

her halde düşündüğümüze kuvvet verir bir keyfiyettir. Ümid ve tahminimizi tasdik ediyor.

Hulusi

* * *

Niyetim büyük, tevfik Huda'dan. Yalnız oda cemaatımıza Yirmibeşinci Söz'e kadar okudum ve inşâallah devam edeceğim. Emrinize tebean ve duanıza binaen fütur getirmiyorum. Maddî vazifem oradakinden daha ağırdır. Fakat her umûrumda Allah'a istinad ettiğim için ümidsizliğe düşmüyorum. Oradan ayrıldıktan sonraki füyuzattan istifade etmeyi can u yürekten arzu ediyorum. Nâtamam kalan Otuziki ve Otuzüçüncü Sözler'in de itmamına muvaffak olmanızı eltâf-ı İlahiyeden niyaz eylerim.

Hulusi

* * *

Ben burada inşâallah emanetçi olduğum Sözler'i inayet-i Hak'la ve duanız berekâtıyla lâyıklı kulaklara duyurabileceğimi ümid ediyorum. Üstadım müsterih olunuz, bu Nurlar ayak altında kalamazlar. Onları dellâl-ı Kur'an'dan enzar-ı cihana vaz' eden Hâlık (Celle Celalühü) bizim gibi kimsenin ümid ve tahayyül etmeyeceği âciz insanlarla bile neşr ü muhafaza ettirir. Bu işi ben sa'yim ile, kudretim ile kazandım diyen hüddam o gün görecekler ki; o mukaddes hizmet, zahiren ehliyetsiz görünen, hakikaten çok değerli diğerlerine devredilmiş olur kanaatındayım. Bu sebeble oradaki kardeşlerimizden Risale-i Nur ile çok alâkadar olmalarını rica etmekteyim.

Hulusi

* * *

Risalet-ün Nur, Mektubat-ün Nur'un mütalaası, tahrir edilmesi, başkalara neşr ü tebliğe alâ kadr-il istitaa çalışılması gibi emr-i hayr-ı azîme havl ü kuvvet-i Samedanî ve inayet ü lütf-u Rabbanî ile muvaffak olduğum zamanlar ki; bu evkatta evvelen ve bizzât bu fakir istifade, istifaza, istiane etmiş oluyor. Bu itibarla mezkûr saatları çok

mübarek tanıyor, firakına acıyor, o yaşayışın devamını, tekrarını, kesilmemesini ez-can u dil arzu ediyorum.

Fakat ne çare ki; iğtinam edebildiğim kısacık vakitlerde zihnimi safileştirip Nurların karşısına, dolayısıyla Kur'an'ın mu'cizeleri mecmuasına ve aziz, muhterem üstadımın medresesine ve ol Seyyid-ül Kevneyn Peygamberimiz Efendimiz (A.S.M.) Hazretlerinin ravza-i saadetlerine ve nihayet Rabb-ül Âlemîn Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinin huzur-u lâmekânîsine çıkıyorum. Bu sebeble cidden o nurlarla iştigal etmediğim zamanlar, keşke enfas-ı ma'dude-i hayattan olmaya idiler diyorum.

Hulusi

* * *

Geçen hafta muhtelif iki cemaata Yirmidördüncü Mektub'un Birinci ve İkinci zeyillerini okudum. Dinleyenler hayran ve bu fakir de o parlak i'caz-ı Kur'an'dan âdeta gaşyoldum. Bu eserinizi Risale-i Nur ve Mektubat-ün Nur'un en münevverleri safında mütalaa ediyorum. Bugün Cum'a idi. Komşumuz Fethi Bey'e onbir ve onüç numaralı Sözler'i okudum. Dünyevî işlerden tahlis-i nefis ile iğtinam edebildiğim vakitlerde, o mübarek nurlu pencerelere koşuyorum. Ruhî ve manevî gıdamı almağa ve bulabildiğim böyle bir muhatabı da hissedar etmeğe çalışıyorum.

Hulusi

* * *

Yirmialtıncı Mektub'u büyük sevinçle aldım. Defaatla, dikkatle, merakla, muhabbetle, lezzetle okudum. Ve neticede "Duanız olmazsa ne değeriniz var?" ferman buyuran Zât-ı Zülcelal'e ubudiyetle intisabım hasebiyle ve abdiyetin tazammun ettiği lisanla, kemal-i acz ve fakr ve şevkle; tamamen hasbî, bütün manasıyla Allah namına, bütün vuzuhuyla ehl-i iman ve Kur'an nef' u hesabına olan maddî, manevî, zahirî, bâtınî, dünyevî, uhrevî hidematınızın mükâfatını lütf u kerem-i bînihayesine münasib bir tarzda ihsan ve ikram buyurmasını ve zât-ı üstadanelerini her iki cihanda aziz etmesini ol Hâlık-ı Rahîm ve Kerim

Hazretlerinden abîdane tazarru’ ve niyaz eyledim. Ümidim اُدْعُونِى اَسْتَجِبْ لَكُمْ fermanının tecelli edeceğindedir.

Muhterem Üstad! Zâten sizin, biz bîçarelerden beklediğiniz yalnız dua değil mi? Mübarek Sözler hakkında şimdiye kadar mektublarımda mevcud olan ihtisasatımı nâtık, sönük ifadatımı Risalet-ün Nur’a takriz yapmak hususundaki niyet-i üstadanelerine bir şey demeğe hakkım yok. Fakat benim o perişan ifadelerim, güneşin yanına mum yakmak kabîlinden olacak ve muhtemelen hakikatteki sönüklüğüne rağmen o Nurların komşuluğundan, âyinedarlığından hissemend olarak nisbî bir parlaklık arzedebilecektir.

Risalet-ün Nur’un müstemi’leri arasında, Sultan Abdülhamid’in devrinde Kerbelâ’da senelerce müderrislik hizmetinde bulunmuş olan Hacı Abdurrahman Efendi namında seksensekiz yaşında bir hoca vardır. Her defaki mütalaadan büyük memnuniyet göstermekte, “Çok istifade ettim, Allah razı olsun” demekte ve çok dua etmektedir. Yirmialtıncı Mektub’un Üçüncü Mebhası’nı gayr-ı ihtiyarî muhtelif rütbede mühim zâtlara okudum. Hepsi “Çok doğru, çok güzel” dediler. Evet bu fakir çok tecrübe ettim ve yakîn hasıl ettim ki: وَ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ -ilâ-âhiril âye-âyetinin lâyemut mu’cizesi vardır. Bu defaki mektubları birkaç defa muhtelif küçük cemaatlara okumak nasîb oldu. Bunların birinde mühim bir âlim de vardı. Cümlesi hayret ve takdirlerini izhar ettiler. Benim fikrime gelince: Bütün Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur, ihtiyac-ı zamana göre her sınıf erbab-ı din ve hattâ müfrit muannid olmamak şartıyla, dinsizleri bile ilzam ve ikna’ edecek derecededirler. Fakat (dünya bu) sevk-i menfaat, hırs-ı câh, küfr ü inad, gaflet ü kesel, şirk ü dalal gibi ilâçsız hastalıklara tutulanlar için, bu Nurlara karşı göz yummak, görse bile kabul etmemek, gördüğünü inkâr etmek, hak ve hakikatı reddetmek gibi divanelikler istib’ad edilemez. Malûm-u fâzılaneleri, Allah’ın şu muvakkat misafirhanesinde insan suretinde hayvanları eksik değildir. Bu Nurlar intişar etse

idi, elbette böylelerinin bugün istidlalen dermeyan edilen divanelik hezeyanları da açık olarak görülürdü.

Hulusi

* * *

(Şu fıkra kardeşim Abdülmecid'indir)

Bu eserler bütün sınıflara ve cemaatlara daima mazhar-ı takdir oluyor. Kim görse istihsan eder. Tenkide maruz olacak eserler değil. Fakat derecat-ı takdir, derecat-ı fehim gibi mütefavit ve müteaddiddir. Herkes derece-i fehmine göre takdir edebilir.

Abdülmecid

* * *

(Hulusi Bey'in selefi, yirmialtı yaşında vefat eden biraderzadem Abdurrahman'ın, vefatından bir-iki ay evvel yazdığı mektubdur)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ

Ellerinizden öper, duanızı dilemekteyim. Sıhhat haberinizi, irşad edici olan Onuncu Söz risalenizle beraber Tahsin Efendi vasıtasıyla aldım. Çok teşekkür ederim. Evvelce gerçi emrinize muhalefet ederek muhterem ve değerli amcamdan ayrıldığıma pişman olmuş isem de ve itabınıza müstehak olmuş isem de, bu da mukadder imiş. Ve Cenab-ı Hakk'ın emr ü iradesiyle ve belki de bizim için hayırlı olduğu için oldu. Binaenaleyh ben cehalet saikasıyla bir kusur yaptım ve belasını da çektim. Bundan sonra çekmemek için afvınızı rica ve duanızı dilerim.

Aziz mamo [4](*) Şunu da şurada arzedeyim ki: Himaye ve himmetiniz sayesinde, din ve âhiretime dokunacak ef'al ve harekâttan kendimi muhafaza ettim ve etmekte berdevamım. Gerçi dünyanın değersiz çok musibetlerini gördüm ve çektim ve birçok da lezaiz ve safasını gördüm, geçirdim. Hiçbir vakit ve hiçbir zaman unutmadım ki; bunların hepsi heba olduğu ve dünyanın Allah için olmayan lezaiz ve safası neticesi zillet ve şedid azab olduğu ve dünyada Allah için ve Allah'ın emir buyurduğu yollarda çekilen ve çekilmekte olan mezahim neticesi, sonu lezzet ve mükâfat verildiğini bildiğim ve iman ettiğimden, fena şeylerin irtikâbından kendimi muhafaza edebildim. Bu his ve bu fikir ise terbiye ve himmetinizle zihnimde ve hayalimde yer yapmıştır. Hakikat böyle olduğunu bildiğim için, bütün meşakkatlere şükür ile beraber sabretmekteyim.

Şimdi amcacığım ve büyük üstadım! Habis olan nefsimle mücadele edebilmek ve onun hevaî ve bilâhere elem verici olan arzularını yapmamak ve dinlememek için teehhül etmek mecburiyetinde kaldım ve şimdi artık her cihetle Cenab-ı Hakk'ın lütf u keremiyle rahatım. Kimsenin dediğini şer ise duymamazlığa gelir ve kimse ile fena hasletleri kapmamak için ihtilat etmemekteyim. Dairede müddet-i mesaîden hariç zamanlarımı kendi evimde Cenab-ı Hakk'ın şükrü ile geçiriyorum. Bundan başka ey amca, sizden sonra şimdiye kadar en çok beni ikaz ve fena şeylerden men'eden, üstad-ı a'zam ve mürşidim olan bu âyet-i kerimeden duyduğum ve hissettiğimdir:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Ve öyle biliyorum ki; o gün de pek yakındır. [5](Haşiye)

اَللّٰهُمَّ لاَ تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا اِلاَّ مَعَ الشَّهَادَةِ وَ اْلاِيمَانِ

duam bu ve itikadım böyledir ve böyle de iman ederim: [6](Haşiye-1)

آمَنْتُ بِاللّٰهِ وَ مَلٰئِكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ وَ بِالْيَوْمِ اْلآخِرِ وَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى وَ الْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ اَشْهَدُ اَنْ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا

رَسُولُ اللّٰهِ

[7](Haşiye-2)

Biraderzadeniz
Abdurrahman

* * *

Demek Onuncu Söz onun hakkında bir mürşid-i hakikî hükmüne geçmiştir ki; birden onu derece-i velayete çıkararak şu üç kerameti söylettirmiştir. Benden sekiz sene evvel ayrılmış. Onuncu Söz eline geçmiş, mektubun başında söylediği gibi çok azîm istifade edip sekiz sene zarfında aldığı kirleri onunla silmiştir. Hattâ tayyedilmiş, mektubunun diğer bir parçasında Onuncu Söz'ün şevkinden demiş: "Yazdığın Sözler'in hepsini bana gönder, kendi hattımla herbirisinden otuzar nüsha yazar ve yazdırırım. Tâ intişar edip kaybolmasın." İşte böyle bir kahraman vârisi kaybettim. Ruhuna elfatiha.

Said Nursî

YİRMİYEDİNCİ MEKTUB'UN ZEYLİ VE İKİNCİ KISMI

(Hulusi-i sâni ve büyük bir âlim olan Sabri Efendi'nin fıkralarıdır.)

Meb'us-u âlem Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz Hazretlerinin insanları hayrette bırakan ve cüz'î şuuru olana iman-ı kâmil bahşeden, fevkalhad ve hârikulâde manen bin enva'-ı mu'cizat-ı Ahmediyeyi ihtiva eden ve pek âlî ve azîm kıymeti müsbet ve müsellem bulunan Ondokuzuncu Mektub'un dördüncü cüz'ünü; nazar ve teveccüh-ü fâzılanelerinde min-gayr-i haddin vekilleri bulunduğum mumaileyh Hulusi Beyefendi'ye irsal kılınmak üzere istinsaha başlamıştım.

Bin mu'cize-i Muhammediye münderic olan Ondokuzuncu Mektub, mukaddemen dahi arzedildiği vecihle arzumun fevkinde pek ziyade ulvî ve nuranî mebahis ve vekayi-i risaletmeabiyeyi beyan ve müjde ile ruh ve kalb-i âcizîyi bahar-ı âlem gibi gül ve gülistanlığa çevirmiştir. Bu hususta kalben hisseylediğim duygulardan mütevellid ve lâzım-ül arz medh ü senayı gayet parlak bir tarzda arzetmek ehass-ı emelim ise de, maalesef söylemekten âciz bulunduğumu beyan ile iktifa ediyorum. Yalnız şu noktayı hissettim ki: O vekayi'de siz cismen değilse de fakat ruhen, Server-i Kâinat Efendimiz Hazretleriyle beraber idiniz tasavvur ediyorum. Zira o vekayi-i mezkûrenin künyesiyle, mevkiiyle, an'anesiyle kat'iyyen müşahede ve ol vecihle nakl ü tahrir buyurduğunuza kani' ve kailim.

Onaltıncı Mektub'u Atabey'e giderken götürdüm. Ekserî noktalar bir kısım ihvanı ağlattı ve amcazadem Zühdü Efendi, Onaltı'yı okuyunca, "Şimdiye kadar bilmediğim ve görmediğim nuranî ve pek kesretli sürur-u manevîyi ihtiva eden bir pencere bugün kalbime açıldı. Şu pencereden hasıl olan netayici yazmak iktidarımın fevkinde ise de, avn-i İlahîye dayanarak bir arîza ile arzetmek ehass-ı emelimdir. Nihayetsiz selâm ve hürmetlerimi tebliğe tavassutunuzu rica ederim." dediler.

Sabri

Gönül ister ki, hemen Risalet-ün Nur'un umumunu yazıversem de mâmelekimde bulunan dürr-i yektaları istidadım nisbetinde mütalaaya başlasam.

Otuzbirinci elmas külliyatını avn-i Hak ve inayet-i ekremîleriyle iki gün evvel ikmale muvaffak oldum. Ahmed kardeşime aid derkenarı tefhim ettim. Biraz okur ve Onuncu Söz'ü istiyor, fakat bu Söz kıymet-i maneviye itibariyle mevcudattan ağırdır. İ'caz-ı Kur'anın ikinci cüz'ünü hemen hitam buldurmak üzereyim. Fakat müştak bulunduğum Otuzikinci Söz'ü dahi lütuf buyuracak olursanız, hasıl olacak memnuniyetimi bir vecihle arzetmekten âciz kalacağım. Çünki bu gibi kıymetdar ve manidar eserleri işittikten sonra, görmek iştiyakı gittikçe artıyor ve bu tabiattan bir türlü kendimi men'edemiyorum.

Sabri

* * *

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum nurlu Yirmidokuzuncu Söz'de, melaike denizlerinde sefain-i kibriyaya yapışarak seyran ederken ve beşerin hata-savab işlediği ef'ali, kat'î olarak umumî yoklama defter-i kebirinde okunacağını, nef' u zarar hiçbir şeyin mektum bırakılmayacağını şiddetle ihtar eden, beka-i ruh âlemini temaşa ederken; matlab-ı a'lâ ve maksad-ı aksa olan ba's ve mahkeme-i kübranın ahkâmını kabl-el vuku makam-ı istima'da dinlerken ve bilhâssa "Medarlar" merdivenlerinden âlî makamlara manevî suud ederken, hele

Onuncu Medar ve Üçüncü, Dördüncü Mes'elelerde deniz dalgıçları gibi derya-yı maneviyatta dalıp yüzerken, o kadar envâr-ı hakaik-i kibriyaya ve ezvak-ı letaif-i ulyaya müstağrak oldum ki, arz u ifadeden âcizim.

Sabri

* * *

Müşrik ve münkirleri mağlub ve ilzam eden ve son sistem malzeme-i cihadiye-i vahdaniyeyi hâvi ve câmi', kuvvet ve resaneti çelik, kıymet ve ehemmiyeti elmas ve cevahir ve akik bir kal'a-misal olan Otuzuncu Söz'ü istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

* * *

Sözler sayesinde şu bir seneyi mütecaviz bir müddetten beri şevk ile taallüm, inayetle tefeyyüz, tergib ile tenevvür, hâhişle telezzüz, işaretle tahalluk, tedricle tekemmül tarîkında ilerlemeğe sâî bulunduğum bu muayyen müddetin bir gününe, sâbıkan geçirmiş olduğum umum hayatımın bile mukabil olamayacağı kanaatındayım.

Sabri

* * *

(İkinci bir Sabri olan Ali Efendi'nin bir fıkrasıdır)

Sözler öyle bir hâzık doktordur ki, gözsüzlere hidayet-i Hak ile göz ve kalbsizlere inhidam-ı kat'iyyeye uğramamış ise kalb ve şuurunda çatlaklık yoksa tenvir ile düşünceye sevk ve "Nereden, nereye, necisin?" sual-i müşkilin halli ile insanlığın iktiza ettiği insaniyeti bahşediyor.

Ali

* * *

(Yine Sabri'nin)

Sözler namında olan bahr-i muhit-i Nur'da iki seneyi mütecaviz bir zamandan beri, seyr ü seyahatımın semere ve neticesini görüp bilmek hususunda şimdiye kadar zemin ve zaman müsaid olmadığından, sermaye-i ticaretimin ne derecelere çıktığında; daha doğrusu bir ticaret edinebildim mi, yoksa edinemedim mi, mütereddid ve mütehayyir idim.

Hamden-lillah bu şehr-i rahmet ve mağfirette, inayet-i Rabbaniye ve muavenet-i Peygamberiye ve himemat ve daavat-ı üstadaneleri berekâtıyla sermaye-i ilmiye-i evveliye-i bendegânemin yüzde doksan dokuz derece yükseldiğini fehmettim. O menabi-i ilmiye ve temsilât-ı hakikiye, meclislerimi o kadar tezyin ve tenvir etmektedir ki, arzetmekten âcizim. Beşerin pek ziyade ayağını kaydıran şu asırda, gayetle hârika ve fevkalhad cihazat ve malzemeyi neşreden Nur fabrikasından, her nevi techizatı almak farz olduğunu bilip, her türlü sena ve sitayişe bihakkın seza ve lâyık bulunan ve hiçbir surette riyaya hamli imkânsız olan müessese sahib-i a'zamına, ne derecelerde îfa-yı şükran ve arz-ı minnetdarî eylesem, yine hakkıyla vazife-i zimmetimi eda etmiş olamayacağım.

Sabri

* * *

Çoktan beri ruh-u kemteranemin son derece müştak bulunduğu ve her bir kelimesi birer elmas mahzeni olan şu Yirmisekizinci risale-i pür-nurlarını, lehülhamd kıraat ve istinsaha muvaffak oldum. Şu altun-misal hurufattan mürekkeb elmas menbaının derece-i kıymet ve rağbet ve ehemmiyetini arz u ifade hususunda (mübalağa olmasın) mümkün olsa idi, şu risale-i kıymetdarînin hakaik-i nâmütenahîsini muvazzıh ve câmi' bir çok kelimatın vaz'ettirilmesine çalışacaktım ki, hakikat lâyıkıyla ifade edilsin. Zira Hâlık-ı Âlem Hazretleri, şu mükevvenatı halk ve icad ve her birini birer vazife ile tavzif ve ecel-i âlemin

hulûlünde, mes'uliyet noktasında bu dünyada acz ve fakr ve za'f ve ihtiyacını fehm ü idrak ederek, kavanin-i ezeliye ve desatir-i Rabbaniyeye imtisal ve ittiba edenlere, şu mevzubahis Cennet gibi bir nimet ile i'zaz edecek ve alelhusus Cennet'te en büyük nimet, cemal-i bâ-kemal-i Rabbaniyeyi müşahede ve müşerrefiyet-i uzma olduğundan, şu fâni âlemdeki her şey binnetice Cennet'e nâzır ve hayran olduğu ve şu hakaikın menba'ı olan Furkan-ı Mübin ve Kur'an-ı Azîm'in ebvab-ı müteaddidesini feth ve esrar-ı gûna-gûnuna ıttıla' ile derya-i hakaika dalmak herkese müyesser olmadığından, beş sual ve beş cevab miftah-ı hakikîsiyle o künuz-u mütenevvia kapılarını açıp pek yakından ve kemal-i sarahatla gösterilmesi ciheti, değil bu abd-i âcizin kāsır aklı, belki oldukça yüksek zekâlara mâlik olanların bile takdirine hakkıyla şâyan olduğunu kail ve kaniim.

Sabri

* * *

Kemal-i ulviyet ve kıymet-i bînihayesini arz u ifadeden âciz bulunduğum şu Sözler'deki âlî ve azîm üslûb ve gayeler, bu abd-i pür-kusuru ihya ve âdeta "ba'sü ba'de-l mevt" haline getirdi ve "Siyah Dut'un Bir Meyvesi" namıyla müsemma, Avrupa meftunlarına endaht edilen altun topun elmas güllelerini gördüm, hayran oldum.

Sabri

* * *

Yirminci Mektub'u yazarken vaktimin adem-i müsaadesi cihetiyle çabuk yazmağa fazlaca sa'y ettiğimden sathî bir nazar ve kıraat edildi. Derince düşünüp zihnimde takarrur ettiremedim ise de, müsaade-i fâzılaneleri ile şu hakikatı arza ictisar ediyorum ki; bu mektub-u azîm-ül mefhum, şimdiye kadar tesyar buyurulan umum Nur Risalelerinin, hülâsat-ül hülâsa zübdesi ve menba'-ı amîkı olduğuna müşahedemle beraber, tafsilât ve teşrihat hususunda dahi zevil-akıl olanlar için, ibare-i Arabî ile tahrir buyurulan ve yedi fıkra-i manidar ve Türkçe meallerinde münderic

olduğuna kanaat-ı kâmilem mevcud bulunduğunu arz ile başkaca bir arzu daha uyandırdı ve dedim: Âh Huda-yı Müteâl ve Vâhib-ül A'mal Vel-âmâl Hazretleri tevfikat-ı Samedanîsini ihsan buyursa da, üstad-ı âlîkadrimden fenn-i ilm-i Kelâm'ı taallüm ile tefeyyüz edebilsem, dedim. Ve bu arzu kalb-i bendelerîde ilelebed merkûz kalacaktır ki, bu da kıymet-i bîpâyanını hissedip ulviyet ve kudsiyetini hakkıyla ifadeden âciz bulunduğum Yirminci Mektub-u mergubdan mütevelliddir.

Sabri

* * *

Hele Birinci Söz'de Besmelenin derece-i ehemmiyeti ve suret-i temsiliyesi şâyan-ı takdir ve hayrettir. Öteden beri her kitabın ibtidasında "Besmele, Hamdele, Salvele"nin zikrinin vücubu, hoca efendilerimiz tarafından beyan edilmiş ise de, bu gibi nefsi iskât edecek bir temsil işitilmediğinden bu derece zihinde takarrur ve temerküz etmemişti. Şu temsil, Besmele Sözü olan Birinci Söz'de ne kadar musîb ve manidar olduğunu insan olan takdir eder.

Sabri

* * *

Üç kitabdan Yirminci Söz'ü ilk defa okudum. Habl-i Metin-i İlahî ve kanun-u Mübin-i Rabbanî olan Kur'an-ı Azîmüşşan'da, şu son asırda vücuda gelen ve Firenklerin medar-ı iftiharları bulunan taht-el bahr, tayyare vesaire gibi eşyaya, 1300 küsur sene mukaddem işaretle ifade edildiğini öğrenerek Kitab-ı Mübin'in mazi ve müstakbelden vermekte olduğu ihbarat-ı gaybiye ve sadıka ve beyanat-ı hârika, dost ve düşmanı meftun ve hayretlerde bıraktığı cihetle, bir kat daha i'caz-ı Kur'an'ı isbat ve teyid etmiştir. Yirmiüç ve Otuzuncu Sözler'in baş taraflarından üçer, beşer sahife okuyabildim. Mahzen ve medfen-i mücevherata rastgelmiş bir fakir gibi hangi cevheri alacağımı harîsane düşünüyorum.

Sabri

* * *

Bahr-i Mu'cizat, Fahr-i Kâinat Efendimiz Hazretlerinin şu sisli asırda paslı ruhlarımızı tenvir ve tesrir eden ve saik-ı hayat-ı ebediyeleri bulunan Ondokuzuncu Mektub'un beşinci cüz'ünü alarak, üçüncüsünü iade ettim. Fahr-i Kâinat Efendimizin mu'cizatından olan parmaklarından su akıtarak orduya içirmesine dikkat ederek derin bir tefekküre daldım. O sırada kalemim boya şişesinde idi. Yazmak vazifeme muvakkat bir fasıla verecektim. Kalemimi tuttum, mürekkebi ile yerinde koymamak için kalemdeki mürekkeb bitinceye kadar bir-iki kelâm daha yazayım da öyle bırakayım dedim. Başladım, yarım sahife yazdım, kalemden boya kesilmedi. Bundaki hikmeti düşündüm, kalem kurudu. Sonra bir çok defalar kalemi dikkatle boyaya batırarak yazdım, tecrübe ettim. Yarım satır, nihayet bir satıra kâfi gelebildi. Bu da Hatib-i Bağdadî'nin فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ اَلْفَ سَنَةٍ sırrındaki [8](Haşiye) tefekküründen mütehassıl vakıayı andırır bir te'kid-i i'caz-ı Nebevîdir, dedim.

Sabri

* * *

Evvelce takdim kılınan arîzalarımdaki tabirat ve elfaz-ı ta'zimiyem ne için hak olmasın? Zira şu kıymetdar ve ehemmiyet-i nâmütenahiyeyi ihtiva ve âleme berk-i hâtıf gibi satvet-i maneviye ve hakikiyesini emsali gibi i'lam ve ilân eden Yirmialtıncı Mektub-u mergubu, yirmi günden beri muhtelif derecatta müntesibîn-i ilmiye mütalaa ettikleri halde, bugün tashihine lüzum görülen ve aletta'dad yirmisekiz noktada ta'dil ve ilâve buyurulan nukat-ı mühimme, kelimat ve tabirat-ı âliyeyi zaid veya noksan diyebilecek bir kimse çıkmasın ve çıkmıyor.

Evet şu asrın eşhas-ı muzırrasına karşı ilân etmiş olduğu cihad-ı maneviyede müşahede edilen muvaffakıyet-i fevkalâdenin, o güruh-u hazele ve rezeleyi iskât ve ilzam ettiğini, zerre kadar insafı ve iz'anı ve insaniyette hazzı

olanın ikrar ve itiraf ve tasdik etmesi, vecibeden olduğu vâreste-i rayb u zunûndur.

Sabri

* * *

(Şu fıkra Şamlı Hâfız Tevfik'indir)

Altun yaldızla yazılması lâzım gelen eser-i âlînizde, Resul-i Mücteba Aleyhi Ekmel-üt Tahaya Efendimiz Hazretlerine dil uzatan hâin-i bîdin olan mülhid hâinlerin kuruyası dillerini, inayet-i İlahî ve ruhaniyet-i Peygamberî ve şeriat kılıncı ile kesmeğe muvaffak olduğunuz şu eser-i bergüzidenizi Cenab-ı Hak ind-i İlahîsinde ve nezd-i Peygamberîde kabul eylesin. Şefaat-ı Nebeviyeye efendimi ve fakiri de nâil eyleyip, sancak-ı Muhammedî (A.S.M.) tahtında cümlemizi ihvanlarımızla beraber haşreylesin, âmîn.

Tevfik

* * *

(Yine Sabri'nin)

Burak-ı tevfik ile hakaik-i semavata râh-ı urucu irae ve tefhim için, tanzim ve tasnif buyurulan ve her bir lem'a-i ulviyesi, aklî ve naklî binler âyât ve alâim-i imanı fevkalhad izah ve isbat eden ve bir mirkat-ı iman ve bir mir'at-ı Vâcib-ül Vücud ve-l Mennan olan ve saray-ı dâr-ı bekanın elmas bir miftahı bulunan Yirmiikinci bahr-i hakaikı inayet-i İlahiye ile istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

* * *

(Şu fıkra, hakikî ve birinci bir kardeşimiz olan Hakkı Efendi'nindir)

Mükerreren mütalaa ve kıraat ederek, arş kadar yüksek eserleriniz hakkında mütalaa serdine, bir kelime hattâ bir nokta ilâvesine kendimde cür'et ve kudret bulamadığımdan dolayı, bu babda bir mütalaa dermeyanına imkân göremiyorum. Yalnız çok yüksek, cihan kadar kıymetdar mübarek eserleri okuyup, cehaletimiz hasebiyle idrak edebildiğimiz kadar istifade ve istifazaya çalışarak müstefid olabilmek bizim için pek büyük bir nimettir.

Hakkı

* * *

(Yine Hakkı Efendi'nindir)

İşbu cihankıymet eserin mütalaasında nasıl bulduğumuz istifsar buyuruluyor. Dekaik-ı hikmet ve hakaik-i ilmiye ile tezyin ve tarsin edilmiş olan yüksek eser hakkında bir mütalaa serdetmek, bidâamın fevkindedir.

Hakkı

* * *

(Şu fıkra ikinci bir Sabri olan Hâfız Ali'nindir)

Efendim! Yirmibeşinci Söz, Cenab-ı Hakk'ın ferman-ı mübini olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan için öyle bir vuzuh-u etemmi hâvi bir muarrif-i hakikîdir ki: Bahr-i hakaikte seyr ü seyahat eden ve haricen çelikle mücella ve müstahkem ve

dâhilen elmas ve akikle müzeyyen ve müberhen ve menba'-ı hakikîsi olan Furkan-ı Hakîm gibi, daima gençliğini ve resanetini, zînet ve hüsnünü tezyid ve muhafaza eden ve hiçbir vecihle ahkâm-ı memduhasına nakîse getirmeyen, bir sefine-i semaviyenin mahsulü olup, kalbleri kışırlanarak felsefenin çıkmaz çığırlarına sapan gafil ve âsilere şiddetle darbe-i müdhişe ve mühlikesini çarpan o Söz, muti'lere lütf-u dest-i manevîsiyle, dünyevî ve uhrevî nihayetsiz mükâfatını ihsan eden Cenab-ı Hakk'ın, zât-ı üstadanelerine lütuf buyurduğu ve Vehhab ism-i celilinden tulû' eden nurun lem'asıyla ziyalandırıp hakaik-i İlahiyenin zerrelerini bile pırlantalar gibi görüp ve gösteren üstadımın hakaik denizinde seyr ü seyahatları esnasında isabet eden mevceler ki; yekdiğerini müteakib her birisi başlı başına bir mu'cize hattâ bir katresi bile îcazıyla i'cazını gösterdiğini gördüğümde "Mâşâallah", "Elhamdülillahi alâ nur-il iman ve hidayet-ir Rahman" cümle-i celilesini lisanımda vird ediyorum.

Ali

* * *

(Yine şu fıkra Sabri'nindir)

Nurları âlemi tenvir eden, kıt'ası küçük ve kıymeti pek büyük ve ulvî ve azîm-ül meal ve bizzât hatt-ı ekremîleriyle muharrer elmas risalelerini istinsah ve Yirmiikinci Nur deryasına dalıyorum.

Sabri

* * *

(Şu fıkra mühim bir talebe olan Seyyid Şefik'indir)

Şifahane-i kalbinizden tulû' eden Otuzüçüncü Söz'ünüzle otuzüç cihetten marîz olan kalb-i mecruhumuzu tedavi buyurmanızı bilhâssa istirham eylerim.

Seyyid Şefik

* * *

(İnşâallah Kur'an'a büyük hizmet edecek olan Küçük Hâfız Zühdü'nün mektubudur)

Bugün istinsahına muvaffak olduğum İ'caz-ı Kur'an'ın bu bîçare talebenize bahşetmiş bulunduğu nihayetsiz füyuzat, mevte mahkûm ruhuma öyle bir tabib-i hâzık ameliyatı yapmış ki, mübtela olduğum emraz-ı kalbiyeyi tedavi ve yeniden hayat bahşetmiş olduğundan, arz-ı minnetdarî eyler ve bu bînazir mücevherat mahzeninin diğer renkli kapılarının da açılmasını âcizane istirham eylerim.

Otuzüçüncü Mektub'un otuzüç penceresinden ayrı ayrı lemaan eden nuranî ziyalar kalb-i âcizaneme feyyaz nurlarıyla gül-âblar serpti. Daha birçok Nur Risalelerinin füyuzatından hisseyâb olmasını bârigâh-ı Ehadiyetten tazarru' ederim efendim.

Hâfız Zühdü

* * *

(Yine şu fıkra Sabri'nindir)

“Maruzat-ı hususiye”: Şu ondördüncü asr-ı Muhammedîde (A.S.M.) marziyat-ı Rabbaniye ve tebligat-ı Ahmediyeyi bihakkın îfa ve icra ve i’lam ve infaz eden elhak “matla’-i şems-i füyuzat” tabiriyle tavsif ve ta’zime mâsadak bulunan Nur risale-i ferîdelerinden ruh-u âcizîye in’ikas eden ve sermaye-i kemteranemden olmayıp sırf Risalet-ün Nur’un füyuzat ve lemaatından derip, çatıp yazdığım arîzalarım, mahza bir eser-i hüsn-ü teveccüh-ü kerimaneleri olarak, Risalet-ün Nur sırasına idhal edilmesi hicabımı intac etmiştir. Zira bahr-i muhite nisbeten bir cedvel hükmünde bile olamayan, bu abd-i âcizin pür-kusur ifadeleri öyle bâlâ bir mevki’de yer tutacak bir mahiyette olmadığı aşikârdır. Umarım Cenab-ı Kibriya’dan ki; karin bulunduğu nevvar ve ziyadar Sözler’in nur ve ziyalarından müstefid ve ziyadar ola.

Sabri

* * *

(Şu fıkra Hulusi’nindir)

Esasen siyaset anlamadığım bir iş, şunun bunun âmâline hizmet, menfurum. Zilletle yaşamak, tahammül edemediğim hallerdir. Felillahilhamd Allah’ımız bir, Peygamberimiz bir, Kitabımız bir, Dinimiz bir… ilâ âhir. Bu bir birler, bize yekdiğerimizi Allah için sevmek kaydını sağlamlaştırmakla beraber, ruhî, kalbî, ebedî, lâyemut bir birlik temin etmektedir. Hamd ve şükürler olsun mü’miniz. Hayatta tesadüf edeceğimiz binlerle musibet ve acılara مَنْ آمَنَ بِالْقَدَرِ اَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ gibi çok müessir devamız var. Yine idrak ediyoruz ki; burada vazifeleri nihayet bulanlar için, ebedî mev’ud bir hayat başlıyor. Biz de bu yolun yolcusu, bu hanın misafiri, bu fabrikanın muvakkat bir amelesi olduğumuz için, er-geç o kafileye iltihak edeceğiz.

Kısa, müz’iç, dağdağalı, elemli, hüzünlü, firaklı ve ancak o sermedî hayatın mezraası olan bu fâni ve kararsız âlemde başlayan garazsız, ivazsız, pürüzsüz ve kimsenin arzusuna tâbi’ olmadan, sırf hasbî ve ciddî, hâlis ve muhlis arkadaşlığımızın meyvesini o her türlü saadeti câmi’ hayatta idrak edeceğiz.

Ümid ve iman gibi pek âlî sermayemiz var. Hoca Efendi Hazretlerinin âlî tavsiyeleri: Beş vakit namazını ta’dil-i erkân ile vaktinde kıl, yani başka ibadete gücün yetmez. Namazın nihayetindeki tesbihleri yap, yani başka zikri yapamadım diye teessüf etme. Yedi kebairi terk et, çünki sagairi arayacak zamanda değiliz. İttiba’-ı sünnet et, zira bu zamanda arkasında gidilecek ve harekâtı taklide değer saf, hâlis ve muhlis bir hâdî ki, (o da seni yine bu yola götürecektir) maalesef bulamayacaksın. Belki bu yola çıkaracaklar vardır. Fakat kömür ile elması kim fark edecek? Öyle ise sen çalış, ondan daha iyi kılavuz bulamazsın. Derslerinden birinde ki, her vakit zikrettiğim مَنْ آمَنَ بِالْقَدَرِ اَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ şifabahş vecizesi hatırımızda varken, şübhesiz her musibet ve her elem hoş karşılanacaktır.

Aziz kardeş! Zaman olur ki her şey, herkes, her muamele, kalbi incitiyor. Fakat işte tiryakı:

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِىَ اللّٰهُ لاَ اِلٰهَ اِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Her zaman söylüyorum: Biz bu fâni hayat için dostluk yapmıyoruz. Bu kısa hayata veda etmek, indimizde ve itikadımızda ebedî bir hayatın mukaddemesidir. Öyle ise müteessir olmayalım. Nice ki, o hayata başlamadık. İşte mürasele ile muvasalayı temin edelim. Allah’a güvenelim, Ondan meded dileyelim.

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى هَدَينَا لِهذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِىَ لَوْلاَ اَنْ هَدَينَا اللّٰهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مِنَ الْاَزَلِ اِلَى الْاَبَدِ عَدَدَ مَا فِى عِلْمِ اللّٰهِ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ سَلِّمْ

Hulusi

* * *

(Sabri'nin Yirmibirinci ve Yirmiikinci Sözler'i yazdığı vakit yazdığı mektubun bir fıkrasıdır)

Bil'umum Risalât-ül Envâr her biri ayrı ayrı mevzularda, hadd ü hesaba gelmeyen müşkilleri halletmeleriyle beraber bendeniz şöyle tasavvur ediyorum ki: Nur deryasından nûş etmek isteyen bir kimse, Birinci ve Yirmibirinci ve Yirmiikinci Sözleri alsa, diğerlerine eli yetişmezse dahi maraz-ı kalbîyi def' u ref'e, ruhu tenvir u tesrire kâfi bulunduğu meşhud ve müsellemdir. Zira Birinci Söz tevhid miftahıdır. Yirmibir'in birinci şıkkı da mirkat-ı Cennet'tir. İkinci şıkkı da emraz-ı kalbiyenin tedavisi için nazirsiz bir şifahane-i eczadır. İksir ilâçlarıyla bilâ-istisna herkeste bulunan vesvese marazını tedavi ve kal' eder. Kalb ve ruhta Kur'an-ı Hakîm'in ebedî ve nâmütenahî füyuzat ve envârından gelen ravzât-ı inşirahiyeyi küşad ile saadet-i ebediyeye îsal edecek bir râh-ı necat ve selâmettir. Yirmiiki ise; Bürhanlarıyla, Lem'alarıyla insan olanın akaid-i diniyesini tahkim ve tarsine emsalsiz bir rehber bulunduğunu arzederim efendim.

Sabri

* * *

(Şu fıkra Hüsrev'in mektubundandır)

Sevgili ve Muhterem Üstadım,

Sözlerinizin (yani Risalelerinizin) her biri birer derya-yı azîmdir. Sözlerinizden pek çok feyz alıyorum. O kadar ki,

okudukça tekrar etmeyi istiyorum. Ve tekrarında duyduğum İlahî bir zevki tarif edemeyeceğim. Bugün Sözlerinizden değil hepsini, bir tanesini alan insaf ile okursa, hakkı teslime ve münkir ise gittiği yolu terke, fâsık ise tövbeye mecbur olacağına kat'iyyen ümidvarım.

Hüsrev

* * *

(Şu fıkra Re'fet Bey'in mektubudur)

Sözleriniz mürşidane ve çok yüksek olduğundan gayet dikkatli ve tahlil ederek okunmak îcab ediyor. Serdeylediğiniz delail-i akliye ve mantıkıye o kadar tatlı ve hayretbahştır ki; İnsan okudukça okuyor ve nâmütenahî bir zevk-i manevî hissederek hiç elinden bırakmak istemiyor. Bu sebeble bir defa okumak kâfi değil. Hepsi yanında bulunup daima okumalıdır.

Re'fet

* * *

(Şu fıkra dahi Sabri Efendi'nin mektubudur)

Üstadım Efendim!

Şu kıymetli elmaslar Cenab-ı Hak'tan Habib-i Zîşanına gönderilen Şecere-i Tûbâ'nın nâmütenahî semereleri olduğunu ve bunların emsali gibi bînazir mücevheratın ihraç ve teşhiri zamanını bulup sergi-i Rabbaniye ve Muhammediyeye vaz'eden zât-ı üstadanelerine şu dakikada kāsır aklım ve istidadsız lisanımla şöyle dualar ediyorum:

اَللّٰهُمَّ احْفَظْ مُؤَلِّفَ هذَا الدَّرِّ الْيَكْتَا الَّذِى هُوَ مَوْسُومٌ بِرِسَالَةِ النُّورِ وَ اَعْطِ قَلْبَهُ (وَ قَلْبَ صَبْرِى) اَلَّذِى هُوَ مَمْلُوءٌ بِالْحَقَائِقِ وَ الْاِبْتِهَاجِ وَ السُّرُورِ آمِينَ

Sabri

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

Maddeten uzak düşen bu bîçare talebenizi yakından temsil eden Hâfız Sabri Efendi'yle diğer zevatın Nurlar hakkındaki ihtisasları çok kıymetli ve yüksek ve lâyıklı bir surette ifade edilmiştir. Bir mektubunuzda Muallim Cudi'nin kasidesi münasebetiyle buyurduğunuz vecizeyi burada tekrara münasebet geldi.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِى وَ لكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِى بِمُحَمَّدٍ

sırrınca güzellik yazılarımızda değil, belki i'caz-ı Kur'an'dan olan nurlu Sözler'e ve Mektubat'a aittir. Her ferd-i mü'min, derece-i fehm ü zevkine göre, aslında güzel olan bir şeyi tarif eder. Acz ve fakrdaki lezzet, şefkat ve tefekkürdeki ulviyet; hakikaten hiçbir şeyle kabil-i kıyas değilmiş.

Hâl-i âlem müsaid olsa da, hazine-i hâssa-i Kur'an'dan çıkararak tabir-i âlînizce dellâllığını yaptığınız elmasları çok gözler görse. Görse de, sarhoşlar ayılsa, mütehayyirler kurtulsa, mü'minler sevinse, mülhidler, kâfirler, müşrikler imana, insafa, daire-i akla gelseler. Ve bu mes'ud ve ulvî neticeyi bizlere idrak ettirmesini eltâf-ı İlahiyeden tazarru' ve niyaz ediyorum. Âmîn.

Muhterem Üstad! Allah-u Zülcelal Hazretlerine ne kadar müteşekkir bulunsanız yeridir. Acz ve fakr tezkeresiyle girmeye muvaffak olduğunuz saray-ı Kur'an'ın has hazinesinden, gözler görmemiş, kulaklar işitmemiş cevherleri görüyor ve me'zun olduğunuz mikdarını necim necim çıkartarak evvelâ kendiniz bakıyor, sonra "Eyyühe-l

insan! İşte bakınız, bu misafirhaneyi açan, âlemleri rahmetiyle yaratan, sizi hikmetiyle halk buyurup bu âleme gönderen Sultan-ı Kâinat bin üçyüz küsur sene evvel büyük bir elçisi Habib-i Ekrem'i (A.S.M.) vasıtasıyla, size hilkatteki hikmeti, buraya gelmekteki maksadı, ubudiyetin iktiza ettiği hizmeti ilh.. bildirmişti. Bu âlî tebligatı, o kudsî ahkâmı sizin anlayacağınız lisanla anlatıyorum, dinleyiniz. Eğer aklınız varsa, gözünüz görüyorsa, insanlığınız varsa, hakikatı anlar ve imana gelirsiniz." diye beyanatta bulunuyorsunuz. Bizler hasb-el kader felillahilhamd bu kudsî beyanatı yakından dinlemek, görmek ve göstermek iştiyakını gösterdik. Siz de o elmasları gösterip bizi uyandırdınız. Hakikatı anlatıp, yolumuzu doğrultmaya vesile oldunuz. Allah sizden ebeden razı olsun. Nefs-i emmarenin zebunu, cinn ve ins şeytanlarının hedefi olmaktan kurtulamadık ise de, bu hasbî ve Kur'anî hizmetten zevk alıyoruz, lâyıkıyla yapamıyorsak da yolunda bulunuyoruz. اِنَّمَا اْلاَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

Hulusi

* * *

İKİNCİ ZEYL

(Ümmi fakat allâmelerin işini gören ve esrar-ı Kur'aniyeye karşı Isparta'nın intibahına sebeb olan, âhiret kardeşim Âdilcevaz'lı Bekir Ağa'nın Sözler hakkındaki ihtisasatıdır.)

Faziletmeab Üstadım Hazretleri,

Efendim, evvelâ arz-ı ta'zim ve hürmetle mübarek ellerinizi öperek, her ân u zaman lisanıma yakıştığı kadar dua eder ve duanızı rica ediyorum.

Efendim, malûmunuz fakir talebeniz ve kardeşiniz cahil olduğum halde, güneş-misali olan risale-i bergüzidelerinizden umum Nur Risalelerinizi okutup dinledim. Güneşin nuruna sed çekilemediği gibi ve sed çekilmek ihtimali olmadığı gibi risalelerinize de sed çekilemez. Onları istima'da ruh ve kalbimi tedkik ettim, tedkikatımda ne gibi hissetmiş ve anlamış olduğumu aradım, baktım ki; ruh ve kalbimde bir feyezan ve coşkunluk var ki, beni bilâ-ihtiyar bir vazifeye sevk etmek için hemen "haydi haydi" diye tazyikata başladı. Ben de ruhumda olan bu vakıayı takib ederken o Nurların irae ettiği miftahları gördüm ve gösterildi. Anladım ki, bu anahtarlar ile îcab eden kapıları açıp, o Nurlara ehil olan kardeşlerimi (min gayr-i haddin) arayıp bulmak vaziyeti âdeta bana emrolunup, o Nurlardan güneş gibi nur saçılması hususunda ben de bu hali kendime vazife addettim.

O Nurlardan almış olduğum anahtarları teslim ile, hâin-i din olan mülhidlerin elleri kımıldanmayacak derecede kırılması için, hamden-lillah bu kardeşlerimi arayıp buldum. Emanetullah ve emanat-ı Peygamberînin (A.S.M.) gayet parlak yakut ve zümrütten kıymetdar olan hazinelerini o zâtların ellerine teslim ettim. Elhamdülillah Cenab-ı Hak muvaffak etti. O mübarek eserlerinizi mütalaa eden eşhas, insan iseler ve insaniyetle alâkaları varsa iman eder. İnanmadıkları takdirde ya insaniyetten istifa etmeli veyahut insan değiliz demeli. Bu eserler başlı başına ayrı ayrı birer fâtihtir. İnşâallah her cihetle, feth ederek fâtih olacaktır. Cenab-ı Mevlâ âhirette cümlemizi sevabına nâil eyleyip, şefaatına mazhar buyursun. Âmîn!

Tekrar mübarek ellerinizi bûs ile, duanızı istirham eylerim efendim hazretleri.

Abdülcelil oğullarından
Âdilcevaz'lı
Emrullah oğlu Bekir

* * *

(Bu fıkra Hulusi-i sâni Sabri'nindir)

Bekledim tâ ki: Onuncu Söz neşredilmiş, işbu kıymeti mükevvenata faik olan mübarek nurlu eserden bir nüshacık ihsan buyuruldu. Hemen aldığım dakikada, zîruhtan hâlî ve zümrüt-misal yeşillenmiş nebatat arasında bir ağacın altına gittim. Lâkin mevsim itibariyle haliçe-i zemin gayet revnakdar ve enva' türlü çiçeklerle müzeyyen ve muhteşem ise de ânif-ül beyan eser, âlem-i bekanın sened-i hakikî ve kat'îsi ve en kavî ve gayet rasin ve son derece güzel, naklî ve aklî ve mantıkî ve tarifi imkânsız bir delail ve berahin-i kat'iyye ile müsbet ve hattâ haşir hakkında ayağı kayarak mühlik uçurumlara giden ve en fena bataklıklara düşen,

hüsran ve dalalette boğulan pek çok kimseleri dakik ve amîk işarat ve hakaikı ile ihya ettiğini ve edeceğini alâ kadr-il istitaa öğrendim.

Her ne kadar o kıymetdar eserin derecat-ı refia ve mühimmesini hattâ en kısa bir cümlesini bile hakkıyla anlayabilmek ve o hususta söz sarfedebilmek, bidâamın fersah fersah fevkinde ise de, menba'-ı hakikîsi bulunan Furkan-ı Mübin'den tam bir feyz alan ve emsali görülmemiş bir şâheser olduğunu anladım. Bu fakir, şiddetli acz u za'fımla bîhadd bahr-i hakaika daldım ve bahr-i muhit-i nura girebilmeğe şu mübarek eser, elmas bir miftahım oldu.

Binaenaleyh havas ve havass-ul havas dikkatle onu mütalaa ederlerse, daha ne derecelerde hakaik-i İlahiye ve maarif-i Rabbaniye müşahede ederek, iktisab-ı füyuzat edeceklerini tahmin edemem. Bundan başka şu nuranî ve ulvî ve kudsî eser, numarası itibariyle dokuz eserin daha mukaddemen sebkat ettiğini îma ve işaretle beraber ve "On" numaradan sonra daha bir çok eserlerin vücudunu mutazammın bulunmasına dair bir hassasiyet-i kalbiye uyandırdı.

Sonra anladım ki: Kur'an-ı Hakîm'in nur ve ziyadar menba'ı cûş u huruşa gelmiş. Furkan-ı Hakîm'in elmas maadininden dehşetli bir infilâk husul bulmuş, Sözler namında hadsiz tiryaklar ve mücevherat zahir oldu. Pek çok kulûb def'-i maraz ve kesb-i âfiyet etti. Furkan-ı Mübin'in feyziyle Sözler'inin her birini herkese görmek müyesser olmayan gayet dakik ve amîk beyanat-ı hârikalarını röntgen makinesi ile temsil ediyorum. Nasıl o röntgen şuaı şu uzuvların içindeki en hafî ve ince hali görüyor, gösteriyor. Öyle de nurların hazinedarları olan Sözler dahi, hakaik-i eşyada en ufacık zerreleri bile görmek ve göstermek hâssasını haizdir.

Sabri

* * *

(Şu iki fıkra Hüsrev'indir)

Şimdiye kadar emsaline tesadüf etmediğim bu güzel ve yüksek Sözler'i birdenbire kavramak herkese müyesser olamayacağı için, afvımı rica ediyorum. Duanız berekâtıyla bir gün gelip ona da Cenab-ı Hakk'ın muvaffak buyuracağı ümidini taşıyorum. Ve beni zât-ı âlînize tevdi' eden ve Sözler'i yazmaklığıma ruhsat veren Cenab-ı Hakk'a milyarlarca hamdediyor ve şükrediyorum.

Hüsrev

* * *

(Keza Hüsrev'in)

Risalelerin yüksekliğine ve güzelliğine ve latifliğine âciz lisanımla, kısa aklım ile ve zaîf idrakimle hayrette kaldığım şöyle dursun, bilâ-kayd her okuyanı bizzarure tahsine sevk ediyor. Cenab-ı Hakk'a ne kadar hamdeylesem, şükreylesem bu lütufların hakkını ödeyemem.

Hüsrev

* * *

(Şu fıkra Hâfız Zühdü'nündür)

Nur bahçesinin nurlu meyvelerinden iki tanesini daha koparmağa muvaffak oldum. Bu meyvelerin muhtevi bulunduğu lezzeti, kāsır lisanımla şimdi ifade edebilmekten çok âciz bulunuyorum. Nebiyy-i Âhirüzzaman Aleyhi Ekmelüssalâtü Vesselâm'ın huzur-u saadetine ve pâk, latif

sohbet-i Nebeviyeleriyle müşerref olmak zevkini idrak ettiren bu kıymetdar Ondokuzuncu Mektub'u mütalaa etmekten bir türlü doyamıyorum. Bilcümle Risalet-ün Nur'un takdir ve tevkiri hususunda söz söyleyebilmekten kalemim âciz ve nâkıstır. Cenab-ı Vâhib-ül Atâyâ'dan dilerim ki, Nur bahçelerinin meyvelerinin hepsinden tatmağa, arkadaşlarım gibi âcizlerini de muvaffak kılsın.

Hâfız Zühdü

* * *

(Bir Nur talebesinin fıkrasıdır)

Bugün o yüksek kitabın ikmaline muvaffak oldum. "Mi'rac"ın ikmal ve mütalaasından mütevellid sürur u saadetimi tariften kalemim dûçar-ı acz oluyor. Mütalaadan doğan duygularımı hülâsaten ve bir cümle ile arzedeceğim:

Mi'rac'ın mütalaasında hayatın felâket girdablarını ve saadet-i ebediyeye giden manevî deryanın selâmet yollarını gösteren kalb dolusu bir nur ve ziya buldum. Evet, her temsilâtta isbat edilen pek çok hakikatler ve bugün tahatturu ve tahayyülü bile ruhumuzu doldurup taşırmağa kâfi gelen Asr-ı Saadet ve hârikalar devri gözümün önünde hayatlandı; fikirden fikre, hayretten hayrete düştüm.

Mi'rac kitabı, felsefe düşkünü mu'terizlerin felsefesini her zaman için iflas ve sukut ettirmek kuvvetine mâlik bir eserdir. Mi'rac kitabı başlı başına asıllardaki hakikatleri i'zam edilmeden ve bîtarafane bir tefekkürün bile göreceği ve kabul edeceği bir nazarla isbat eden ve kapalı kalmış noktaları ehl-i imana makul ve mantıkî fikirlerle izhar eden bir kitab-ı tarihtir.

Gaflete dalmış ve dalaletin mağlubu ve bir tutam aklıyla kendisine bir mümtaz mevki vermek isteyen feylesoflar, Mi'rac gibi bir şâheser karşısında apoletleri sökülmüş,

bütün şöhret ve namı sukuta mahkûm bir kral vaziyetine düşer. O kral ise daimî bir ye'se mahkûmdur. Halbuki bunca hakikatler karşısında felsefe zincirleri ve mu'teriz efkârı birer birer kırılan, davasının ve iddiasının haksız olduğunu anlayan feylesof ise Hâlık-ı A'zam'ın kudret ve azameti huzurunda secde eder ve af diler.

Zekâi

* * *

(Zekâi'nin fıkrasıdır)

Namaza dair fazilet ve mükâfat menba'ı olan Dördüncü ve Dokuzuncu ve Yirmibirinci Sözler ruhumun karanlık köşelerini nâkabil-i tarif bir surette tenvir etmiştir. Kemal-i aşk u şevkle tetebbu' ettiğim bu şâheser, şübhe bulutları içinde vakitlerini bir hiç için zayi' edip giden ehl-i gaflete ve gençlik hevesatına esir olup mürur-u zamanla nâdim olarak tarîk-ı hakikatı arayanlara bir refik-i hayat olsun.

Zekâi

* * *

(Şu fıkra Doktorundur)

Hocam, emaneten bendenizde bulunan iki kitabı emrediyorsunuz. Bendeniz de yalvarıyorum ki, gelecek hafta takdim edeceğim. Çünki, küçüğünü iki defa, büyüğünü bir defa okuyabildim. İhatamın darlığı veya aczim dolayısıyla idrakim de kıttır. Binaenaleyh sizin o muhteşem temsillerinizi defalarca daha okumak istiyorum ki, cüz'î küllî bir alâka hasıl olsun. Ya Rab! O ne büyük mantık, o ne

büyük müskit beyan ve tarz-ı telakki. Ah Üstadım, bu mübarek dinin mübecceliyetini idrak ve ihata ve takdirde size ve ancak size medyun-u şükranım ve minnetdarım. لِسَبَبٍ مِنَ اْلاَسْبَابِ Dinî akidelerimin azîm bir inkılabı var. Nur Risalelerinden aldığım dinî ve insanî ve vicdanî ve iktisadî ve ilmî dersler bana hayatta muvaffakıyet verecektir.

Doktor Yusuf Kemal

* * *

(Doktorundur)

Tam manalarıyla mefhumlarını kavramak iktidarında olmadığım o yüksek eserlerinizi fırsat buldukça okuyorum. İrşad-ı âliyeleri unutulmaz ve şâheser hatıradır. Mezarıma kadar dinî akidelerinizin esiri ve kurbanıyım. Üstadım, sizin Sözler'iniz benim dinî muhayyelemi cidden değiştirdi ve daha sevimli bir mecraya sevketti. Şimdi bendeniz, doktorların düşündüğü gibi düşünmüyorum.

Doktor Yusuf Kemal

* * *

(Bu uzun fıkra Hulusi Bey'indir)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ الْمَلَكِ وَاْلاِنْسِ وَالْجَانِّ

Eyyühe-l Üstad-ül Aziz!

Yirmisekizinci Mektub'un Dördüncü Mes'elesini dört gün evvel, İkinci ve Üçüncü Mes'elesini ve melfuflarını dün almakla bahtiyar oldum.

Evvelâ: Muhterem Sabri Efendi'nin, hakk-ı âcizîde ibraz buyurduğu azîm teveccüh ve takdir-i üstadaneleriyle de müsbet tevazu'ları münasebetiyle birkaç söz söylemeye müsaadenizi rica ediyorum. Şöyle ki: Bu fakir-i pür-taksir kardeşinizde, çok mükerrem ve muazzez tanıdığı Üstadının bazı hasletlerinden denizden katre nisbetinde vardır. Bu cümleden olmak üzere üç hâlimi arzedeceğim:

Birisi: Tâ küçük yaştan beri lütf-u Hak'la Kur'an'ın hakikatına merak etmiş ve taharri-i hakikat yolunda bulunmuş, nihayet aradığımı Eğirdir'de Üstad-ı Muhteremimin neşre vasıta olduğu Sözler ünvanlı Nurlarda bulmuşumdur. Bu buluş, beni evvel emirde çirkâbdan selâmete, felâketten saadete, zulmetten nura çıkardığı için Nurlara ve Hazret-i Kur'an'a ve bu Nurların izn-i Hak'la naşiri, mübelliği, vaizi, dellâlı olan Üstadıma o andan itibaren ruhumda lâ-yetezelzel bir muhabbet ve bir alâka ve bir merbutiyet hasıl olmuştur. Yüzbin kerre hamd ve şükürler olsun. Nurlarla alâkadar olduğum zamanlarda, dünyevî bütün lezzetlerin fevkinde büyük bir zevk ve havâssımda azîm bir şevk hissediyorum.

İkincisi: Ubudiyetin iktiza ettiği ve bu Nurlardan aldığım derslerin delalet ettiği vecihle bütün kusurları, tekmil fenalıkları nefsimden ve iyilikleri, iyi şeyleri Allah'tan biliyorum. Nurlara ve Kur'an'a hizmeti hasbî olarak arzu ediyorum ve neşrine muvaffak olamadığım için mü'minler hesabına çok müteessir oluyorum. Bu halime de şükürler olsun.

Üçüncü hâl ve hakikî şahsiyetim: Bunu tarif etmeğe cidden hicab duyarım. Hemen Cenab-ı Allah'tan dilerim; beni ve bütün kardeşlerimizi nefis ve cinn ve ins ve şeytanların mekrlerinden muhafaza eylesin ve dalalete sapanlardan eylemesin, âmîn.

Benim kardeşlerim [9](Haşiye); Üstadımın kardeş ve talebeleri olan zâtlar şübhesiz birinci ve ikinci hâli ruhlarında hissederler. Öyle ise beşerde bilhâssa

mü’minlerdeki hâsselerin inkişafı tahdid edilemeyeceği için tevfik-i Huda ile bir kerre bu yola girenler, nefis ve şeytanlarına bu âciz, fakir ve bîçare kadar mağlub olmayacakları cihetle, terakki ve istifadeleri de o nisbette ziyade olur. Muhterem Üstadım bu kusurlu talebesine teveccühü; insanlara, mü’minlere, mü’minlerin bilhâssa benim gibi muhtaçlarına derece-i şefkatine ve benim ihtiyacımın en çok olduğuna delil ve misaldir.

Hülâsa: Bana liyakatımın çok fevkinde hüsn-ü zan eden ve teveccüh gösteren aziz ve muhterem ve mütevazi Sabri Kardeş! Bil ki çok günahkâr, çok âciz, fakir, müflis, ümmet-i Muhammed’den (A.S.M.) bir abdim. Dualarınıza çok muhtacım. Acz ve fakr arzuhalini kabul ettirerek hazine-i hâssa-i Kur’an’dan âleme muhtelif nam ve tarz ve şekillerde cevherler teşhirine muvaffak olan dellâl-ı Kur’an’ın kudsî hizmetinde kendisine yardım en büyük emelim ve en ciddî temennim, en mukaddes niyetimdir. Bu niyetim sebebiyle Nurlarla meşgul olmak saadetine mazhar olduğum dakikalarında, hilaf-ı me’mul bazı sözler kendiliğinden kalbime ve kalemime gelmektedir ki, bu marifet benim değil elbet muhakkak ve mutlak Hazret-i Kur’an’dan lemaan eden Nurlara aittir. Öyle ise asıl üstad Kur’an’dır. Üstad-ı muhteremimiz elyak ve elhak muarrifi, mübelliği ve müderrisidir. Biz muhtaçlar fırsatı ganîmet bilmeli, cevherleri almalı; kalbimize, dimağımıza nakşetmek, dâreynde medar-ı saadetimiz olacak olan bu Nurlara alâ kadr-it tâka neşre çalışarak muhafazasını kuvvetleştirmeliyiz. وَمِنَ اللّٰهِ التَّوْفِيقُ

Sâniyen: Mektubat’ın küçüklerinden on üçünü hâvi hususî mektublar mecmuasını aldım. Bu vesile ile de maziyi hâl yerine koyarak, derin manalı, şirin sohbetinizi bir kerre daha şevkle dinlemiş oldum. Zâten ben o vakitlerin mazide kalmasına razı değilim. Her vakit hâl gibi mütalaa ediyorum. Mazi, hâl, müstakbel bunlar da itibarî birer taksim değil mi? Ehl-i zevk için bu taksime ihtiyaç kalmıyor.

Sâlisen: Yirmisekizinci Mektub'un Sekiz Mes'elesinden Birincisi, bana ait rü'ya hakkında kıymetli bir ders vermiş.

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا âyetine güzel bir tefsir, nihayet manası zahir olmuş rü'yaya hoş bir tabir olmuştur. Nevme ait âyeti pek âlî ve münasib bir surette tefsirinizle, başta herkesten ziyade muhtaç Hulusi'niz olduğu halde bütün Risale-i Nur ve Mektubat-ün Nur müstemi'lerine ve kari'lerine faideli, zevkli, esaslı, ciddî, veciz ve belig bir ders daha vermiş oldunuz.

Şuraya bir işaret etmek isterim; Kur'an'ın kerametine bir nokta, bir zerre daha ilâve ediyorum: Gerek Eğirdir'de, gerek burada bazan zihnime bir şey gelir ve kendisiyle hayli meşgul ettirir. Hemen ilk mektubunuzda benim zihnimi işgal eden bu şeyin cevabını bulurum [10](Haşiye). Bu birde, beşte kalmadı, çok taaddüd etti. Onun için diyorum ki, keramet-i Kur'aniyedendir.

İkinci Mes'ele; güzel ve ilmî bir ders olmakla beraber bir cihet daha hatıra geliyor. Hizb-üş şeytanın avenesi tâ buralardan dolaşarak sahte ve şaşırtıcı hareketlerle arkadan çevirmek istemeleridir. Bu sebeble şifahane-i Kur'an'ın anahtarı, inayet-i İlahî ile elinde bulunan sevgili Üstadımızın bu zehirlere de ilâç yetiştirmesi ve silâhhane-i Kur'andan aldığı acib silâhlarla mübareze etmesi nev'inden güzel ve bedî' üslûb ile ve hârika temsilâtla bulunuşu hakikaten şâyan-ı menn ü şükrandır. Allah sizden çok razı olsun.

Üçüncü Mes'ele; hakikaten çok güzel, çok hoş, çok vâzıhtır. Bu mes'eleyi beş noktaya ayırmakla sanki İslâmın beş rüknünü hatırlatmış, selâmet için beş esası göstermişsiniz. Hem bunu dostlarınıza ve kalben sizden bir şey bekleyenlere, sual-i mukaddere cevab nev'inden kaleme almışsınız. Fakat hüsn-ü zanna mesağ veriyorsunuz. Niyetle me'cur ve faidemend olacağını ihtar ediyorsunuz. Sâil buna da razı. Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfı zâten bu derde

ilâç vermekte, bu yaraya merhem vurmakta ve bu arzuya çare bulmaktadır.

Sözler ile kuvvet-üz zahr olduğunuz mü'minler, bataklıktan çıkardığınız mütehayyirler, ayılttığınız sarhoşlar, iade-i şuur ettirdiğiniz divaneler, şu zamanda Kur'an'dan daha iyi mürşid olamayacağına inandırdığınız hakikata müştak insanlar, ilzam ettiğiniz münafıklar, mülhidler, hattâ kaçırdığınız şeytanları her gözü olan ve bakan gördü, akıldan nasîbi olan anladı, kalbi bozulmayan inandı. Bu azîm muvaffakıyâtın sırrı, acz yolunun rehberi olan Kur'an'ın ve Nurların dellâlının gösterdiği hakikî acze karşı Hâlık'ın ihsanındadır.

وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ اِلاَّ فِى كِتَابٍ مُبِينٍ âyet-i celilesine istinaden her ne matlubunuz varsa Kur'an'dadır. Buna muvaffak olmak için; Nurlarla alâkadar olmak, Kur'an'a hâdim olmak, Allah'a karşı haddini ve acz-i tam içinde bulunduğunu anlamak ve bütün mevcudiyetiyle kabul etmekle olur diye mütemadiyen mü'minleri bu kestirme, selâmetli ve saadetli yola çağıran Üstadımızdan Allah-u Zülcelal Hazretleri ebeden razı olsun. Dünyevî, uhrevî bütün muradlarını hasıl etsin. Ümmet-i Muhammed'e bağışlasın. Âmîn bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Duanızın cümlemiz muhtacı ve duanızda bulunmak hepimizin borcudur. Sabri Efendi kardeşimiz ne güzel takdir etmiş, mâşâallah, mâşâallah. Kimin haddidir ki, bu Nurlarda yanlışlık bulsun. Evet, bazı ibareler belki edebiyat denilen şeye tam muvafık düşmüyormuş. Bunda da isabet var. Çünki edebiyat satılmıyor, Kur'an'dan nurlar gösteriliyor. Bu fakir kardeşiniz bu Sözler'i okuduğum zaman, üstadımı temsil eder bir hâl alıyorum. Tabiratınızla, şivenizle okumak bana o kadar zevkli, lezzetli geliyor ki, tarif edemem. Onun için bir harfe dokunmayı azîm bir günah işliyor telakki ediyorum. Bazan verdiğiniz salahiyetin manevî kuvvetiyle namınıza olarak bir harfin yerini değiştiriyor veya kaldırabiliyorum. İşte bendeki telakki ve tesir bu mahiyettedir. Bu mektubu müsvedde ettiğim vakit

tam bu anda müezzin minarede “Allahü Ekber” demişti. Ben de “Allahü Ekber (Celle Celalühü)” ile mukabele etmiş idim. Bu hal işdeki kudsiyete açık bir işaret değil mi?

Dördüncü Hususî Mes’ele: Eski Said lisanıyla da olsa ne kadar muvafık istimal-i silâh ediyorsunuz, bârekâllah. Manevî taşlarınız وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلكِنَّ اللّٰهَ رَمَى âyet-i kerimesinde işaret buyurulduğu üzere hedeflerine isabet ettiğine kaniim. Allah böylelerinin şerlerini kudret kılıncı ile kessin. Böylesi hâin ve zalimleri Kahhar ismine tevdi’ ederiz. Hizmette füturum yok, fakat manilerin hadd ü pâyanı yok. Fakat dünyayı sırtıma yükleseler, her tarafımı ateşle sarsalar bu ulvî düşünceme mani’ olamazlar. Amma buna gönül razı değil, çok şeyler arzu ediyor. Ne çare nefis ve cinn ve ins şeytanları müdhiş topuzlarla karşıma dikildiklerinden, ister istemez mücadeleye mecburum, hakikî hizmetten geri kalıyorum. Buna ne kadar müteessif olsam azdır.

وَ آخِرُ دَعْوَيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Hulusi

* * *

(Altı sene bana kemal-i sadakatla hasbî olarak hizmet eden ve hârika olarak benim gibi bir asabî adamı hiçbir vakit gücendirmeyen ve müsvedde kâtibliğini daima yapan Süleyman Efendi’nin fıkrasıdır)

Efendim Hazretleri!

Evvelâ mübarek ellerinizi öper, mukaddes dualarınızı beklerim. Fakir hademeniz ve talebeniz ve kardeşiniz olan Süleyman, şimdiye kadar te’lif olunan mübarek Nurları birer birer mütalaa ederek her birisinden ayrı ayrı ve büyük

nurlu güneş gibi ışıklar gördüm ve çok büyük istifade ettim. O nurlar uhrevî yolumu irae ettiler. Allah sizden razı olsun. Âhiret yolunda bulunan çok noksanlarımı gösterdiler, teşekküründen âcizim. O nurları temsil ve tasvir edecek kudreti kendimde görmediğimden, ruhumu yoklayarak hissiyat-ı kalbiyemi şöyle tasvir etmeğe -min-gayr-i haddin- cür'et eyleyeceğim. Hata vaki' olursa da afvımı istirham ediyorum.

Efendim, görmüş olduğum Risale-i Nur deryasındaki lezzet ve saadetin dünyada hiç emsalini göremediğim gibi, kendi vicdanî muhakemem neticesinde kat'iyyen anladım ki; o Risaleler her biri başlı başına ve ayrı ayrı birer tefsir-i Kur'andır. Mahlukat içerisinde hilkaten insan şeklinde ve hakikat noktasında insaniyetten sukut eden ve serâpâ manevî yaralar içinde bulunan insanlara bu Nurların mütalaası seri' şifalı bir ilâç ve yaralarına gayet nâfi' bir tiryak ve merhem olduğunu ufacık karihamla anlayabildim. Bu Nurların kıymetini zaman gösterecek ve dillerde destan olarak şark ve garbı gezecek itikadındayım. Ve inşâallah Avrupa'ya karşı dahi Kur'anın ne kadar parlak bir güneş olduğunu gösterecektir.

Tekrar ellerinizi öperek, duanızı isterim efendim hazretleri.

Süleyman

* * *

(Şu fıkra aklen Hulusi, kalben Sabri, vicdanen Hüsrev hükmünde olan Re'fet Bey'in mektubudur)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

Bu defa Süleyman Efendi vasıtasıyla Yirmibeşinci Söz'ü, tashih olunmak üzere huzur-u âlînize takdim ediyorum. İ'caz-ı Kur'an elhak bir şâheserdir. İhtiva ettiği hayretbahş hakaik itibariyle âsâr-ı âliyenizin en mühimmidir. Mu'cizat-ı Ahmediye'yi okudum. Çok mükemmel ve ruha ulviyet ve inkişaf bahşeden çok kıymetdar bir eserdir. Şu kadar ki, mu'cizat-ı Ahmediyenin en büyüğü Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan olduğuna göre, i'caz-ı Kur'an'ın ruhumda husule getirdiği tebeddülât ve münderecatından ettiğim istifade çok azîmdir. Bu eserinizle وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ اِلاَّ فِى كِتَابٍ مُبِينٍ âyet-i celilesinin muhtevi olduğu şümullü ve pek azametli olan maânî-i ulviye isbat edilmiş oluyor. Bugünkü terakkiyat-ı fenniye ve ihtiraat-ı beşeriyeyi kendi mahsulât-ı fikriyeleri addeden ve bir hazine-i hakaik olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ı mühmel bırakarak Avrupa'dan ilm ü irfan dilenciliği yapan ve akıllı geçinen gafiller, beşerin dünyevî ve uhrevî saadetini temin edecek maâliyat ve desatir-i muazzama ile memlû bulunan bu âsâr-ı muhteşemeyi bir nazar-ı insaf ve bir teyakkuz-u ârifane ile mütalaa etselerdi, dalmış oldukları hâb-ı gafletten pek çabuk uyanacaklardı. Fakat heyhat, bizler arpa anbarı içinde açlıktan ölen tavuklara benzeriz. Elimizde bir mecmua-yı hakaik dururken ona karşı göz yumar ve başkalarından istiane ederiz.

İ'caz-ı Kur'an'ın yüksekliği hakkında ne yazsam azdır. Kalemim onu tavsiften âcizdir. Kudret-i kalemiyem olsaydı hakkını vermeye çalışırdım; olmadığı için âcizane olarak sözümü kesiyorum. Kemal-i hürmetle mübarek ellerinizden öper ve hizmet-i Kur'an'da sabit olmam hakkındaki duanızı taleb ve istirham ederim, efendim.

Re'fet

* * *

(Binbaşı merhum Âsım Bey'in fıkrasıdır)

Envâr-ı Kur'aniye mizan ve bürhanlarından ve kıymeti takdir edilemeyen Sözler namındaki risale-i şerifeler fakiri ihya ediyor, kalbimi nurlandırıyor. هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى Çoktan beri aramakta iken lehülhamd Cenab-ı Hak Sözler'i bu fakire ihsan buyurdu. Kalb ve gönlüme âciz kalemim ve kālim tercüman olamıyor.

Âsım

* * *

Bahtiyar kardeşim Hüsrev!

Şu risale [11](*), bir meclis-i nuranîdir ki, Kur'an'ın şu münevver, mübarek şakirdleri, içinde birbiriyle manen müzakere ve müdavele-i efkâr ediyorlar. Ve yüksek bir medrese salonudur ki, Kur'an'ın şakirdleri onda her biri aldığı dersi arkadaşlarına söylüyor. Ve Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan risalelerin satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Her biri aldığı kıymetdar mücevheratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor. Bârekâllah, sen de o menzili çok güzel süslendirmişsin.

Said Nursî

* * *

YİRMİYEDİNCİ MEKTUB'UN ÜÇÜNCÜ ZEYLİ

(Said'in bir fıkrasıdır)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(Nur Risalelerine çok müştak ve onların mütalaasından intibaha düşen bir doktora yazılan mektubdur. Bu üçüncü zeyle çendan münasebeti azdır, fakat kardeşlerimin fıkraları içinde bu da benim bir fıkram olsun.)

Merhaba ey kendi hastalığını teşhis edebilen bahtiyar doktor, samimî ve aziz dostum!

Senin hararetli mektubunun gösterdiği intibah-ı ruhî şâyan-ı tebriktir. Biliniz ki mevcudat içinde en kıymetdar, hayattır. Ve vazifeler içinde en kıymetdar, hayata hizmettir. Ve hidemat-ı hayatiye içinde en kıymetdarı, hayat-ı fâniyenin hayat-ı bâkiyeye inkılab etmesi için sa'y etmektir. Şu hayatın bütün kıymeti ve ehemmiyeti ise hayat-ı bâkiyeye çekirdek ve mebde ve menşe olması cihetindedir. Yoksa hayat-ı ebediyeyi zehirleyecek ve bozacak bir tarzda şu hayat-ı fâniyeye hasr-ı nazar etmek; âni bir şimşeği, sermedî bir güneşe tercih etmek gibi bir divaneliktir.

Hakikat nazarında herkesten ziyade hasta olan, maddî ve gafil doktorlardır. Eğer eczahane-i kudsiye-i Kur'aniyeden tiryak-misal imanî ilâçları alabilseler, hem kendi hastalıklarını, hem beşeriyetin yaralarını tedavi ederler, inşâallah. Senin şu intibahın senin yarana bir merhem olduğu gibi, seni dahi doktorların marazına bir ilâç yapar. Hem bilirsin, me'yus ve ümidsiz bir hastaya manevî bir teselli, bazan bin ilâçtan daha ziyade nâfi'dir. Halbuki tabiat

bataklığında boğulmuş bir tabib, o bîçare marîzin elîm ye'sine bir zulmet daha katar. İnşâallah bu intibahın seni öyle bîçarelere medar-ı teselli eder, nurlu bir tabib yapar.

Bilirsin ki; ömür kısadır, lüzumlu işler pek çoktur. Acaba benim gibi sen dahi kafanı teftiş etsen, malûmatın içinde ne kadar lüzumsuz, faidesiz, ehemmiyetsiz, odun yığınları gibi camid şeyleri bulursun. Çünki ben teftiş ettim, çok lüzumsuz şeyleri buldum. İşte o fennî malûmatı, o felsefî maarifi; faideli, nurlu, ruhlu yapmak çaresini aramak lâzımdır. Sen dahi Cenab-ı Hak'tan bir intibah iste ki, senin fikrini Hakîm-i Zülcelal'in hesabına çevirsin, tâ o odunlara bir ateş verip nurlandırsın. Lüzumsuz maarif-i fenniyen, kıymetdar maarif-i İlahiye hükmüne geçsin.

Zeki dostum! Kalb çok arzu ederdi; ehl-i fenden envâr-ı imaniyeye ve esrar-ı Kur'aniyeye iştiyak derecesinde ihtiyacını hissetmek cihetinde Hulusi Bey'e benzeyecek adamlar ileri atılsın. Hem madem Sözler senin vicdanınla konuşabilirler. Her bir Söz'ü, şahsımdan değil belki Kur'an'ın dellâlından sana bir mektubdur ve eczahane-i kudsiye-i Kur'aniyeden birer reçetedir farzet. Gaybubet içinde hazırane bir musahabe dairesini onlar ile aç. Hem arzu ettiğin vakit bana mektub yaz. Ben cevab yazmasam da gücenme. Çünki eskiden beri mektubları pek az yazarım. Hattâ üç senedir kardeşimin çok mektublarına karşı bir tek yazdım.

Said Nursî

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad-ül A'zam!

Bilhâssa dest ü damen-i mübareklerinizi bûs edip, her ân u zaman muhtaç bulunduğum daavat-ı üstadanelerini niyaz

eylerim. Bir hafta evvel Süleyman Efendi kardeşim vasıtasıyla irsal buyurulan enva'-ı iltifatı şamil lütufname-i ekremîlerini, kemal-i meserretle alarak müftehiretle okudum. Bir fıkrasında tevafukat-ı gaybiye hakkındaki kanaat-ı âcizanem sual buyuruluyor. "Neam sadakte, Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem" kelimeleriyle icabet ediyorum. Zira şu tevafukat-ı gaybiye-i acibe, bil'umum bahr-i muhit-i Nurun talebelerini ve hattâ talebelerin cemaat-ı müstemialarını mest ü hayran ve medyun-u secde-i şükran bırakmıştır. Nurların şu mu'ciznüma kerametlerini, ancak ve ancak mir'at-ı Muhammediye (A.S.M.) ile müşahede edebiliriz. Bu hakikatın diğer bir marifeti olan:

Âyinedir bu âlem, her şey Hak ile kaim

Mir'at-ı Muhammed'den Allah görünür daim. [12](Haşiye)

Şu iki mısra'-ı manidarı, perişan arîzamı şereflendirmek niyetiyle dercediyorum. Bu fakir ve âciz talebeniz, şu hayret-feza keramet-i Kur'aniyeyi ve i'caz-ı Nebeviyeyi müşahede ettiğim günden beri, bu babda çok derin düşüncelere dalıyorum. Ve şu tevafukat-ı acibeye müşabih tevafukat, başka kitablarda bulunur mu maksadıyla çok temaşa ediyorum, göremiyorum. Görülse de pek nâdir bir haldedir. Şu halde tevafukat-ı gaybiye, bir keramet-i aleniye olarak endamını Nurlarda izhar ediyor. Ve lisan-ı hal ile beşere hitaben diyor ki: Ey benî-Âdem, şu sisli asırda dalaleti ref' u selbedip necat ve saadet bahşedecek ve dimağınızdaki semli kokuları, verd-i Muhammedîye tebdil edecek ve en kestirme ve son derece muhkem ve müstakim bir tarîk-i selâmet ve necata sevkedecek, pek çok keramat ve i'cazını gösteren, bizim bulunduğumuz derya-yı nuranîdir. Ve âtiyen daha nice âsâr-ı hafiye tezahür edecektir, diye nida ediyor.

Müsaade-i fâzılaneleriyle bir maruzatım daha var. Fakat bu cihette, şahsımı istisna ederek meramımı arzedeceğim. Bendeniz Nurların müştak müşterilerinde daha doğrusu yanık talebelerinde, bir tevafuk-u fevkalâde görüyorum.

Çünki enaniyet ve nefsaniyetin şiddetle hüküm-ferma olduğu şu asırda, hepsinin derece-i ihtiyaç ve iştiyakı bir, kâffesinin ahlâk ve etvarı bir, umumunun tarz-ı telakkisi bir ve yekdiğerine karşı (ah-i lieb ve üm'den) daha kavî bir rabıta-i hakikiye ile merbut, samimiyet ve hakikatperverlikte, âdeta yekdiğerine müsabaka eder derecede ciddî ve hâlis, kardeşlikte takib ettikleri hatt u hareket bir ve daha pek ziyade birbirine benzeyen tullab-ı nuraniyenin bu hârika hallerini de ayrıca bir tevafukat-ı gaybiye sırasında görüyorum. Zira İstanbul'dan, İzmir'den, Aydın'dan, Kütahya'dan, Isparta'dan, Eğirdir'den ilh.. muhtelif beldelerden seçilip, her sınıfta mukayyed bulunan talebelerin aynı hâssaları haiz olmaları, câlib-i nazar-ı dikkat olsa gerektir, zannederim Efendim Hazretleri.

Sabri

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Lütufkâr ve inayetkâr Üstadım Efendim Hazretleri!

Ramazan-ı Şerifin onuncu Cumartesi günü, saat onbir buçukta, herbir nüktesi nâmütenahî hikmet ve hakikat müjdelerini hâvi ve mübeşşir, dokuz nükteli Ramazaniyeyi aldım. Ruhumun fevkalâde muhtaç ve müştak bulunduğu ve nazirsiz eser-i pür-nuru, o gece kemal-i fahr u sürurla yazdım. Ve aslını yine Nis'li Hâfız Mahmud Efendi'ye teslim ettim, Hakkı Efendi'ye götürdü. Ertesi sabah istinsah ettiğim risaleyi bir daha dikkatli okuyarak, hattımın tevafukunu tashih ve Ali Efendi'ye ait bir mektub yazdım. Tam imza edeceğim esnada, İslâmköyü'nden bu vazifeye manen memur bir adam geldi, Ali Efendi'ye gönderdim. Ve şu ümidin fevkinde âni olarak gelen vasıta-i irsal, eserin kudsiyetine sarih ve bâriz bir delil olduğuna şübhe kalmadı.

Üstad-ı Azizim! Bazan Nurları düşünüp, hakikaten pek çok hakaik ve hikmetleri ihtiva ettiklerini görüyordum. Yalnız şu şehr-i rahmet ve mağfiretin ibadatından olan sıyama ait bir mevzu açılmadığını görerek, üstadıma bir arîza takdim etsem ve otuz günden ibaret olan Ramazan-ı Şerife ait Otuzuncu Mektub olmak üzere, bir niyazda bulunmak emelinde iken, bir sebebe binaen şu arzumdan feragat ettim.

İşte bu defa Külliyat-ı Nur'dan mebhus-u anha risale, bu abd-i âcize hitaben, "senin kalbindeki hafî bir arzu ve hissin, bizim levha-i manevîmizde gayet büyük harflerle yazılıdır ki, işte is'af edildi" tarzında bana ihsan buyuruldu. Fakir de, ruhumun mühim bir ihtiyacını temin eden, binler hikmet ve müjdeli Ramazaniyeyi alarak, Kur'an-ı Azîmüşşan'ı inzal edene secdeler ve Nurlar dellâl-ı âlîşanına hadsiz teşekkürler ile, borçlu olduğum dua-yı fâzılanelerine müdavim bulunduğumu arzeylerim Efendim Hazretleri.

Sabri

* * *

Ey Üstad!

Yirmiyedinci Söz, müslümanları sa'y ü gayretin ve bu ulvî dinin hizmetine teşvik ediyor. Bu risale sanki ufukta bir hedef, ehl-i iman için de bir rehber.

Evet bu söz, kalbler içinde bir iştiyak, iştiyak içinde bir nur olmuş. Otuzüçüncü Mektub ise otuzüç penceresiyle beraber, hakikat mayesiyle yoğrulmuş bir varlık. Bu kıymetli eser, ulviyet ve kudsiyet içinde, kuvve-i idrakiyesiyle hissiz beşere hassasiyet; ve gaflet perdelerinden hakikatı görmeyen nazarlara kuvvet; hakperest ehl-i imana ise, ulviyet bahşediyor.

Hadsiz ihtiyaçlara düşen, zahire aldanarak maddiyata saplanan ve kendini lâkaydlık içinde ye'se düşüren zavallılar, bu mukaddes eserin karii olsunlar, anlasınlar ki; nereye giderlerse, nereye bakarlarsa bir Hâlık-ı A'zam'ın, bir Rahîm-i Rahman'ın dairesinden, hududundan, kanunundan ve idaresinden harice çıkamazlar. Her

mevcudiyet, her vakıa, her tahavvülât, her inayet, her iltifat bir Kadîr-i Zülcelal'in yed-i zabtındadır.

Demek oluyor ki, en ufak bir zerrede, Sâni'i ilân ettiği cihetle, koca bir kâinatın saltanatının küçük nümunesi mevcuddur, denilebilir.

Zekâi

* * *

Aziz ve büyük Üstadım!

İki üç günlük sa'yimin mahsulünden doğan ve inayet-i Hak'la istinsaha muvaffak olduğum Onyedinci Söz'ü tashih için takdim ediyorum.

Ey yüce Üstadım, Onyedinci Söz ki; mefhumu nâmütenahî yükselen hakikatlardır. Yüzlerce teşekkür... Her söz beşeriyetin mübtela olduğu mahfî emrazı gösteriyor ve nurlarıyla teşhis ederek tedavi ediyor. Pekâlâ, pek rânâ anlıyorum ki, benim gibi yaralı, manen zarardîde olmuş bir genç için, muhtaç bulunduğum teselliyetkâr şeyler, hep Risale-i Nur'dandır. Kalbime teselli nurlarını serpen Hâlık-ı A'zam'a binlerce şükür...

Zekâi

* * *

Sözler, yani Risale-i Ahmediye berahinini yazarken, çok defalar kalemimi elimden bırakıp, o asr-ı saadetin anlarının tahassürüyle, hicranıyla yandım. Bu hicrandan kalbim ağlamış, gönlüm coşmuş, ruhum vücudumdan ayrılarak uzaklara gitmiş, bana teselli tuhfeleri getirmiş.

Öyle ya, aziz Üstad! Asr-ı saadette değilsek, müştakıyız. Bu bize kâfi. Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın bize bıraktığı muazzam bir mu'cizesi bugün elimizde değil mi? O kitab bize, muhtaç ve müştak bulunduğumuz saadeti va'detmiyor mu? Ona hâlisane sarıldığımız zaman, muhtaç bulunduğumuz zevk-i manevîyi bize vermiyor mu?

Evet aziz Üstadım, bugün elimizde tuttuğumuz, gözümüzle gördüğümüz hakikî insanlara rehber olan o muazzam kitab, o büyük mu'cize ki, ben maddiyat içinde dünya cereyanında boğulmak üzere iken, beni onun ulvî

sesleri ne güzel teselli etmiş ve bana sarsılmaz bir istinadgâh olmuştur. Hakka nâmütenahî şükürler olsun.

Muhterem Üstad! Bana öyle geliyor ki, manevî saadete küşade bulunan ruhum, kıymetdar risaleleri okudukça, yazdıkça gitgide bir zevk-i manevî, bir saadet-i ebedî hazırlıklarıyla coşacak. Coşkunluklarımın hayli devam ettiği oluyor.

Üstadım! İşte o zaman dünya, nazarımda bir hiçten ibaret kalıyor. Ebediyete, sonsuz saadet âlemlerine atılmak istiyorum. İşte o dakikalar bu dünyayı bana verseler, bu tatlı hülyalarımın bir nebzesini bile vermek istemem. Def'olsun gençlik rü'yalarının kâbuslu fırtınaları.

Üstadım, duanıza muhtacım.

Zekâi

* * *

Faziletmeab Üstadım!

Nur sabahı olan Risale-i Nur'dan Birinci, İkinci, Üçüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözleri istinsah ederek bera-yı tashih, taraf-ı âlîlerine takdim ediyorum. Mezkûr Sözler ki, kısa oldukları halde mefhumları büyük. Büyük hisler ve ulvî fikir bahşediyor. O Sözler ki; herbiri ayrı ayrı mecralardan cereyan ederek büyük bir deryaya dökülen berrak ve saf ırmaklar gibi çağlıyorlar. İşte bendeniz, bu çağlayan ırmakların latif ve ulvî seslerinden hayli derece istifade ediyor ve sonlarında, beşeriyetin başta âcizlerinin ibtilâ olduğu emraza şifa verici eczalar istihsal ediyorum. Kendisini acı, yoksulluk içerisinde bunalıyor zanneden ve muhayyilesi inkişaf edememiş kimseleri ikaz etmek emelini taşıdığıma emin olunuz.

Aziz Üstadım! Anlıyorum ki, kaybolmuş ümidlerimin, hayatımın semasında sönen yıldızlarımın ufûlüne teessüf edip, bir fecr-i sabah ararken; bir nur sîma, bir nur sabah karşımda parladılar. Allah sizden razı olsun ki, kıymetli eserleriniz sayesinde hayatın kıymet ve ehemmiyetini anladım. Bu suretle kalbime bir istinadgâh-ı manevî buldum

diye müstağrak-ı sürur oluyorum. Hemen Rabbim, üstadımızı iki cihanda aziz ve gayelerine vâsıl eylesin, âmîn.

Zekâi

* * *

Ey aziz Üstad!

Vakıa, emr-i âlîleri Sözler'in yazılması hususunda acele edilmemesi idi; fakat hiç mümkün mü ki, karşımda billurî sular akıtan ulu pınarın suyundan kana kana içmek için acele etmeyeyim. Malûm-u âlîleri, bendeniz bu hususta vazifelerde çok geç kaldım. Bu cihetleri vuzuh ile görüp idrak ederken, mümkün mü ki, o ulu pınarın billurî sularıyla elimi yüzümü yıkamayayım, kalbimi parlatmak için isti'cal göstermeyeyim. Cenab-ı Hakk'ın azîm bir lütfu ki, temin-i maişetim için çalıştığım zamanlar arasında kıymetdar risaleleri yazmak için vakit bulabiliyorum. Bu fırsatları kaçırmak istemediğim içindir ki, acele ediyorum. İsti'calimin en büyük sebebi; muhtaç bulunduğum tesellikâr nurları, o risalelerde buluyorum. Nasılki içerisinde tevakkuf imkânı olmayan tünellerden, harîs kumpanyalar fazla seyr ü sefer etmekle iftihar ederler. Talebeniz de keza, o cihankıymet risaleleri ne kadar fazla okur yazarsam, o kadar istifadebahş ve müftehir olacağım.

Onaltıncı Mektub'u serâpâ okudum. Her türlü mezahim ve meşakkate karşı gösterdiğiniz sabır ve tevekküle meftun oldum. O Sözler'i okudukça, bütün mevcudiyetim bir ıssızlık içinde parlayacak zannettim. Tehacüm-ü ızdırab için hep güler yüzlü, güzel yüzlü sabırlar temenni ettim.

Yirmiüçüncü Söz, derinden gelen bir sayha gibi insaniyete bağıran ve insanlara insanlıklarını ihtar eden ve en âlî makamlara sahib olmak yollarını gösteren ve karilerini tekâmüle sevkeden ve meşru aşklar doğuran ölmez bir teselli hatırasıdır. Sözü uzatmaya başladım. Yirmiüçüncü Söz'ü lâyıkıyla takdirden âcizim. Çünki o, bir teselli ve saadet mayesidir.

Ahmed Zekâi

* * *

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

Sevgili ve muhterem Üstadım Efendim!

Bizi maddî ve manevî tenvir eden, yükselten ve erişilmez feyizlere müstağrak kılan risalelerinize mâlikiyetimden ve lâyık olmadığım halde, bu şerefe nâiliyetimden dolayı, Cenab-ı Hakk'a bînihaye teşekkür etmekte; gerek bu şerefe nâil olmaklığıma vesile olduğunuzdan ve gerekse âtiyen bu hususta üzerimize terettüb eden vazife-i Kur'aniyede muvaffakıyet kazanacağımızı tebşir etmekte olduğunuzdan dolayı, duyduğum pek büyük bir sürurla müftehirim. Üstadım! Hakkınızda, hatırınıza gelmeyen nimetlerin en güzeliyle dünyevî ve uhrevî mes'ud olmanızı her vakit için dua etmekteyim.

Muhterem Üstadım, sizi özlemiştim. Aradaki hâinlerin her hususta engel olmaları, şübhesiz çok müteessir ediyor. Bugünkü hal yüreklerimizi sızlatıyor, fakat elimizden bir şey gelmiyor. Nur deryasının feyizli risaleleri kimin eline geçerse, o zâtı kendine ciddî olarak rabtettiği gibi, müştaklar ve ehil olanlar arasında dolaşıyor. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Hüsrev

* * *

(Hüsrev'in Sözler'i yazmağa başladığı zaman yazdığı mektubun fıkrasıdır)

Muhterem Efendim Hazretleri!

Bu sefer okumaklığımız için irsal buyurduğunuz iki kitabdan birisini Bekir Ağa'dan aldım. Kitabın birkaç sahifesini okudum. Ve kitabın bir nüshası kendimde kalmak üzere istinsah etmeğe başladım. Kitab münderecatında

arada sırada dimağımı alâkadar eden mesailden bahsettiğini ve küçük mektubların pek büyük hakikatleri kucakladığını gördüm ve çok müstefid oldum.

Altıncı Mektub'a kadar yazılan Sözleri bir taraftan yazıyor, diğer taraftan da yazının geççe yazılışından sıkılarak okumaya başlıyordum. Pek çok sürur beni kaplıyordu. Altıncı Mektub'a gelince, şu gurbetteki firkatinizin en hazîn kısmını tayyettiğinizi ve bir kısmının da hikâye edildiğini okudum. Okudukça sizinle beraber kalbim hazîn hazîn ağlamaktan kendimi alamamakta idim. Hattâ yanımda bulunan vâlideme dahi okudum. Okurken vâlidem ağlıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Ben de ağlamamak için nefsime cebrediyordum. Diğer taraftan da, acaba tayyedilen kısmından da biraz yazılsa idi.

Hüsrev

* * *

Ey Üstad-ı Muazzam!

Atabey'e gelen Ramazan meyvesi olan ve Ramazan-ı Şerifin hikmetlerini bildiren Söz, bizi ikaz ve bilmediğimiz hikmetleri tasrih ediyor. Okuduğum her söz, neşrettiğiniz o ulvî hakikatler için âciz lisanım tavsif ve takdirden âciz kalıyor. Ve görüyor ve anlıyorum ve öyle iman ediyorum ki; bir zaman gelecek, bu Risalât-ül Envâr ve Mektubat-ün Nur, için için ateşlenen, feveran eden bir dağ gibi hararetle nur-feşan bir menba' kuvvetine tesahub edecek. Ve belki de etmiştir. Bir düğmesine basmakla her tarafı ziyaya müstağrak eden bir elektrik dinamosu gibi, kendinden çok uzak mesafeleri ikaz ve irşad nuruyla ihata edecektir.

Nur'un eski talebesi merhum Lütfü'nün arkadaşı

Zeki

* * *

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

Muhterem Efendim, sevgili Üstadım!

Yirmidokuzuncu Mektub'un bir kısmını nasıl bulduğum ferman buyuruluyor. Bu hususta ne yazabilirim, ne gibi bir fikir dermeyan edebilirim? Risalelerin her birisinin nurları bir; fakat mevzuları ayrı, güzellikleri ayrı, latiflikleri ayrı, zevkleri ayrıdır. Bu risalenin nuru diğer risaleler gibi her tarafı parlak, her köşesi güzeldir. Bilhâssa ruhlarımızı sızlatan, kalblerimizi ağlatan bu hâl-i müessife dolayısıyla, sevgili Üstadımdan bir şifa-yı âcil bekliyordum. Bu şifayı Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu Nükteler beklediğim devayı vermiş ise de, binler maslahat ve faideleri içinde yalnız bir maslahat için bile olmadığı halde tebdil edilen şeair-i İslâmiyeden bazıları, bizi çok me'yus ve müteessir ediyor.

Fakat sevgili Üstadım, zaman takarrüb etmiş olmalı ki; bir taraftan mülhidlerin tecavüzleri ziyadeleştikçe, diğer taraftan muhterem Üstadımızın, Kur'an'ın feyzi ile nâil olduğu hakikat deryasından kükreyip gelen gizli hakaiki izhar etmesi bizim sevincimizi artırmaktadır. Madem çiçekleri görmek için baharı beklemek zarureti vardır, biz de ona şiddetle ve sabırsızlıkla intizar etmekteyiz.

Hüsrev

* * *

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

Sevgili, muhterem Üstadım, kıymetdar Üstadım!

Bekir Ağa ile gönderdiğiniz mektubdan duyduğum süruru tarif etmek, benim gibi âciz bir talebenin ne lisanı ve ne de kaleminin haddi değildir. Sevincimden mektubunuzu takbil ediyor; ruhum sizinle yaşadığı halde, cismen uzak bulunduğumuzdan ağlıyordum. Zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları, yazı yazmak veyahut risaleleri okumakla teskin edebiliyorum. Zaman oluyor kalbim

mütemadiyen ağlıyor, ah sevgili Üstadım sizden pek büyük istirhamım budur ki: Beni afvediniz. İki-üç seneden beri dünyayı sevmez olduğum halde kurtulamadığımdan çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, ruhumun birer meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyorum. Güya bir şey arıyorum.

Evet, bir şey arıyorum. Heyhat aradığım hem çok yakın, hem çok uzak görünüyor. Bilmiyorum daha ne kadar zaman bu hal içerisinde çırpınacağım. Evet, yine pek çok müteşekkirim. Nasıl teşekkürüm hadsiz olmasın? Henüz bir sene oldu; iki gece birbiri üstüne gördüğüm iki rü'ya-yı sadıkada, temelleri atılmakta olan büyük bir gülyağı fabrikasının kâtibliğine tayin edilmiş ve işe mübaşeret etmiştim. Bu rü'ya tarihinden iki ay sonra risaleleri yazmağa başladım. Ve bilhâssa Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci ve Sekizinci Mes'elelerinde, hizmetimizin makbuliyeti ve rıza-i İlahî dâhilinde olduğu pek açık bir lisanla yazılması, âciz talebenizi de dilşâd etmiş bulunuyor. Sevgili üstadım, Allah sizden ebeden razı olsun.

Hüsrev

* * *

Ey aziz Üstad!

Bu defa yazmağa muvaffak olduğum üç mevkıftan mürekkeb Otuzikinci Söz'ü bera-yı tashih takdim ediyorum. İşbu kitabın, nazar-ı âcizîde giranbaha bir hazine olduğunu yazmağa bilmem lüzum var mı? Dünyanın ölçülmek imkânı olmadığını söyleyen zât ve fikr-i beşerin nâmahdud bir arazi olduğunu iddia eden adam ne doğru söylemişler. Bu noktada fikrim, gittikçe inkişaf eden efkârımın ve dar muhayyilemin genişlemesinden mütevellid bir fikirdir. Dünyanın ölçülmez bir boşluk olduğunu ve fikr-i beşerin nâmahdud olduğunu izah maksadına müstenid değildir. Demek ki, her risaleden ruhum ayrı ayrı gıdasını alıyor. Otuzikinci Söz'ün kalbime ve ruhuma bahşettiği safa-yı sermedî ve cavidanî değil mi ki, bu uzun mektubumla mesruriyetimi izhar için sizi taciz etmeme bâdî oluyor.

Hülâsa tatlı bir sermestî içinde hayatımdan memnunum. İnşâallah duanız himmetiyle, böyle meşru bir sermestî içinde hayat-ı ebediyeye vâsıl olacağım inşâallah.

Ahmed Zekâi

* * *

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

Çok muhterem, sevgili Üstadım!

Yirmidokuzuncu Mektub'un Üçüncü Kısmını okuduk. Mektub münderecatı hepimizi şevke getirmiş, sevinçle her tarafımızı doldurmuştu. Kur'an-ı Hakîm'in bazı âyâtından çıkan kıvılcımlarıyla bir taraftan aklı gözlerine inmiş olan maddiyyunlar ve emsali tabakasına karşı, Mektubat-ün Nur ve Risalat-ün Nur ile meydan okuyarak onların kafalarına hakikat tokmaklarını vurmakta ve diğer taraftan onların kalblerini pek parlak feyizleriyle doldurmaktadır.

Onsekiz bin değil, sevgili Üstadımın buyurdukları gibi yirmisekiz bin âleme bakan o büyük Furkan-ı İlahî'nin, bugünkü asırdan başka gelecek asırlara da bakan vecihlerinin bazı mühim noktalarına işaret edilmesi ve Lafzullah üzerinde vaki' tevafukatın göze çarpacak ve nazarı celbedecek şekle ifrağ edilmesi ve bazı kelimelerde görünen manidar tevafukatın güzellikleriyle meydana çıkarılması hakkında vaki' Üstadımın fikirlerine haddim olmayarak yine üstadımdan aldığım kuvvet ve cesaret ile iştirak ediyorum. Ve böyle bir Kur'an-ı Kerim'in yazılması hakkında vaki' olacak her fedakârlığa hazır olduğumu, utanarak baştan ayağa kadar beni istila eden bu sürurun verdiği halet-i ruhiye üzerine arzediyor ve ayrıca diyorum ki: Sevgili Üstadıma istenilen şekilde kendi elimle yazılmış bir Kur'an-ı Kerim'i yazıp takdim etmeyi çok arzu ediyorum. Fakat mes'elenin müsta'celiyetini düşünemiyordum. Ve bir

de diğer kardeşlerimin bu şereften mahrumiyetidir ki, bu fikrimin ve bu arzumun kabulünde ısrar edemiyorum.

Evet sevgili Üstadım! İnşâallah zaman takarrüb etmiştir. İnşâallah mev'ud vakte biz de erişmiş bulunuyoruz. Artık sebeb selef-i sâlihînin Kur'an'a haşiye olarak bir şey ilâve edilmemesi hakkındaki kararlarının, zamanlarına aid bulunması ve ülema-i müteahhirînin müsaadeleri de Arabçanın tahsili cihetine gidilmediğinden ileri geldiği kanaatini taşıyarak, Arabçanın okumak ve yazmak istenilmediği bir zamanda bulunuyoruz. Binaenaleyh Kur'an hakkında sevgili Üstadımın düşündüklerine pek büyük bir ihtiyaç olmakla beraber, bu güzel ve pek büyük bir emr-i hayra kapı açan bu işin hemen ikmal edilmesi için her şeye tercih edilmesi rica ve istirhamındayım. (Saatçi Lütfü Efendi kardeşim de bu kanaattadır.)

Sevgili Üstadım! Allah sizden hem ebediyen razı olsun, hem de her bir hayırlı işinizde muvaffak etsin, duasıyla Cenab-ı Hakk'a müteşekkir olduğum halde size olan minnetdarlığımı arzeder ve damenlerinizi öperim, muhterem efendim hazretleri.

Hüsrev

* * *

Ey Üstad!

Kur'an'ın bir ma'kesi olan yazdığın risaleler, senin ne büyük üstad olduğunu kabul ü teslime kâfidir. Sen ki ey aziz Üstad, İslâmiyet üzerine çöken zulmet ve gaflet perdelerini risalelerinle yırttın. O mülevves perdeler altındaki en nurlu hakikatleri meydana çıkardın. Senin sarsılmaz azmin, kahraman metanetin, ârâmsız sa'yin semeresiz kalmadı. Anadolu'nun ortasına öyle bir âb-ı hayat çeşmesi açtın ki [13](Haşiye-1) bu çeşmenin muslukları yazdığınız risalelerin, neşrettiğiniz eserlerin hakaikidir. Menba' ve madeni, bâki olan Kur'an-ı Hakîm'in bahridir. Bir gün olup bu dâr-ı imtihandan saadet âlemlerine göçtüğün zaman, kıymetdar eserlerin seni namınla beraber yaşatacaktır. Ne mutlu,

senin açtığın çeşmenin kıymetini takdir ile ona muhafız ve müdafi olan ve îcabında eserlerinin ahkâmını ilân ve telkin uğrunda bin can ile hayatını fedaya müheyya olan, candan sevdiğin talebelerin var. Uhrevîler diyarında olduğunuz zamanlarda dahi sizin ruhunuzu muazzeb edecek hareketlerde bulunmayacaklarına emin olunuz. Bir çok esrar-ı Kur’aniyenin anahtarlarını şimdiden talebenize tevdi’ ettiğinize, onlar canla başla size minnetdar ve müteşekkirdirler. Bugün saçmakta olduğunuz feyizli nurlar, beşeriyetin hakikî insan olanlarını pâyansız sürurlara istiğrak ederek, mükellef oldukları vezaifi bildiriyor. Hizmetiniz inkâr edilmez ve senin fedakârlığın azîmdir, azîmdir.

Aziz Üstad! Hizmetin göklerde gezsin [14](Haşiye-2) ve siz destanlarda geziniz. Fedakâr Üstad! Diyanetten meded almayan, ehl-i gafletin gafletini ziyadeleştiren edebiyat denilen müdhiş sarhoşluk, ancak ve ancak sizin âsâr ve telkinleriniz sayesinde mündefi’ oluyor. Dinsiz milletler payidar olamayacağı ve hattâ insaniyeti bile öğrenemeden dünyadan gelip geçeceklerini pek makul ve mantıkî delillerle isbat ettin. Eserlerin ruhun gibi ulvî ve ihatalı.

Sevgili Üstadım! Müsterih olmalısınız ki, sizin sa’yiniz beyhude değildir. Lâyemut risalelerin ilelebed kıymetli ellerde gezecek. Bugünkü dinsizlere haddini bildirecek ve belki iman dahi bahşedecek. Zâten sizin talebiniz bu değil mi? Emeliniz, gayeniz, iman dairesinde ikaz ve irşad hedeflerine yetişmek değil mi? Felsefe mezbelelerinde nâlân, sürünen edebsizler elbette hakikî edebi ve edebiyatı sizin eserlerinizde bulacaklarına asla şübhe yoktur ki, böyle olacak.

Siz de artık muhterem Üstad, muhtaç olan koca bir millete tarif ve mikyas kabul etmez bir hizmeti îfa etmiş bulunuyorsunuz. Bu millet, bu toprak, bu vatan hiçbir zaman size olan borçlarını ödeyemezler. Dilerim ki, bu azîm, kudsî hizmetinizin mükâfatını Cenab-ı Hak size pek lâyık bir

tarzda ihsan etsin. Dünya ve âhirette sizden ve bizim gibi âciz ve kusurlu hizmetçilerinden razı olsun, âmîn.

Lütfü'nün arkadaşı

* * *

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

Yorucu bir kuvvetle gece ve gündüz beni düşündüren ve fakat hiç de kıymeti olmayan vaziyetten kurtaran mektubunuzu aldığım vakitten beri sürur içinde, Cenab-ı Hakk'a bînihaye teşekkürlerimi takdim ediyor ve beş vakitte, eltâf-ı İlahiyeye mazhariyetinizi dua ediyorum. Bilhâssa sevincimi artıran keyfiyet, Cenab-ı Hakk'ın sırf hizmet-i Kur'an'da istihdam etmesinin iş'ar buyurulmasıdır.

Muhterem Üstadım! Vaziyetimden çok çok memnunum. Artık emr-i âlîleri mûcibince hiçbir şey düşünmüyorum. Düşündüğüm bir şey varsa, o da Risale-i Nur'dan Sözler'i ikmal etmek, bunlardan istinsah ederek arkadaşlarımızın çoğalmasını temin etmek için lâyıkıyla çalışmaktır. Bunun için kendimde gördüğüm âriyet ve emanet bir varlığa değil, belki Cenab-ı Hakk'ın kudret ve lütuflarına istinad ediyorum.

Muhterem Üstadım! Yazdığım Otuzikinci ve Yirmiyedinci Sözleri takdim ediyorum. Yirmiyedinci Mektub'da arkadaşlarımızın ihtisasatlarını okurken bilseniz ne kadar sürur duyuyorum. Yekdiğerine ayrılmamak için kıymetsiz maddî iplerle değil, kıymetli ve manevî iplerle bağlanmış bir aile ve bir cemaat efradının hissedeceği sevinçle mütelezziz oluyorum. Şübhesiz Zât-ı Üstadaneleri başımızda olmakla beraber, büyük olanlarımız ağabey ve beraber olanlarımız da kardeşlerimiz olmuşlardır. Veyahud ben bu cemaatin içerisine dâhil olduğumdan fevkalhad bahtiyarım. Kur'an-ı

Mübin'in nurlarının ahz u neşri hususunda, sevgili Üstadımız, şahsiyetiniz vasıta kılınmasından dolayıdır ki, sizi bize veren Cenab-ı Hakk'a minnetdarlığımızı tahdid edemeyiz.

Hüsrev

* * *

(Sabri'nin bir fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Bil'istinsah takdim-i huzur-u fâzılaneleri kılınan Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci Mes'elesi tam zamanında izhar-ı endam etmiştir. Şu mübarek eser Risalat-ün Nur ve Mektubat-ün Nur'un bir nevi tarihçeleri olduğu gibi, diğer cihetten de âsâr-ı pür-envârın senedât ve berahin-i kat'iyyeleri hükmünde görülmekle beraber, üç seneden beri dimağımda mahsus ve mahfuz bir çok ihtisasatı da, bu kerre zahire çıkarmıştır. İşte Kur'an-ı Azîmüşşan'ın derece-i kudsiyet ve ulviyet ve nuraniyeti böyle elmas ve mücevherat-ı maneviyeyi câmi' bulunduğu, bu mes'ele ve emsali mesailden anlaşılmıştır.

Evet şu hakikati de itiraf etmek lâzım ki, bir mücevherat hazinesi ne kadar zengin ve ne kadar yüksek bir servete mâlik olursa olsun; bâyii, dellâlı, usûl-ü bey' u şiraya aşina olmazsa, zilyed bulunduğu kıymetdar hazinenin müştemil ve muhtevi bulunduğu emtiayı, lâyıkıyla âleme ilân ve enzar-ı âmmeye vaz' edemez. Binaenaleyh şu devr-i müşevveşte, hakaik-i Kur'aniyenin hakkıyla bey' u şirasını yapan dellâl-ı Kur'an'ın değil altı senedir, belki kırk seneden beri ehl-i İslâm'a hitaben: يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ferman-ı Rabbanîsiyle nida etmeleri, bil'umum envâr-ı imaniyeye muhtaç Ümmet-i Muhammed'i medyun-u şükran eylemiş ve eylemektedir.

Sabri

* * *

(Sabri'nin fıkrası)

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Bu kerre Yirmiyedinci Mektub'un İkinci Zeylini, Yirmisekizinci Mektub'un Beşinci, Altıncı Mes'elelerini bil'istinsah asıl maa-suret takdim ediyorum. Bendeleri Yirmiyedinci Mektub'un te'lif ve tesis ve tertibinde, çok mühim bir isabet hissediyorum ki, bu mektubun te'lifindeki gaye, kat'iyyen mektub sahiblerini ilân ve teşhir olmadığı, belki muhtelif-üd derecat zevil'efkâr ve elbabın herbiri, Nurların ancak yüzde birer hâssalarını ve fevaidini görerek, dellâl-ı Kur'an'ın bir dereceye kadar nidalarını taklide çalışmaları, ayrıca bir zevk u letafet ihsas ediyor.

Nur deryasını görmeyen bazı kimseler müştakane soruyorlar ki: Mensub bulunduğunuz Nur eczahanesinde ne gibi mualecat var ve asıl mevzuları nedir? Evvelce bu suale karşı Risalet-ün Nur'u mümkün ise, birer birer göstermeye, değilse aklım erdiği kadar söylemeye mecbur idim. Şimdi ise, Risalet-ün Nur'un yüzde on nisbetinde mevzuunu mümkün mertebe ifadeye hazırım. Ve nîm bir fihristini andırır Yirmiyedinci Mektub'u veriyor ve bildiriyorum. Cüz'î-küllî maksadımı bildirebiliyorum. Nurların ekser aksamı vücuda geldikten sonra Yirmiyedinci Mektub âdeta işaret tabancası gibi endaht edildi. Ve hem de Nur deryasının askerleri beyninde, bir nevi müsabaka vazifesini de gördü. Her müntesib meşher-i Nur'a, az-çok hünerini döktü.

Sabri

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad!

Îd-i saîd-i fıtrînizi tebrik ve bilvesile dest ü damen-i kerimanelerini öperim.

Efendim, her an Nurlar ile tegaddi eden ruh-u âcizanem, yine evvelki cuma günü mugaddi bir nura muntazır iken, Yirmidokuzuncu Mektub'un Üçüncü Kısmını ihsan ve irsal buyurulmakla fakir talebeniz müşerref ve müstefid ve minnetdar kalmıştır. Bir saatlik misafir kalan bu eser-i kıymetdar ve manidarı hemen Abdullah götürdü. O rü'ya-misal gördüğüm eserin, bir haftadan beri dimağımdaki kıymetdar nakışlarını ve manidar meallerini, aczim dolayısıyla ifade edebilmeye iktidarım yok.

Şu kadar arzedebileceğim ki; bu bürhanî, senedî, şuhudî velhasıl kâffe-i esbab-ı sübutiyesi aslında münderic ve müştemil bulunan kıymetdar eser, umum Risale-i Nur ve Mektubat-ün Nur'un güneş-misal i'cazları, âlemleri hayrette bırakan kerametleri, dost ve düşmanın itiraf ve takdirini kazanan âsâr-ı sâbıka-i nuraniyenin ne kadar güzellikleri ve meziyetleri varsa, sanki bu kısımda içtima etmiş. Ve yahut şöyle diyebileceğim ki, her ne zaman nurlardan bir risale görsem, bu gibi veyahut daha ziyade bir zevk-i hakikî ve sürur-u nâmütenahî görüyorum. Şu halde bu acib mahsusat ve meşhudat, ancak Nurlara ait ve münhasır bir i'caz, kezalik Nurlara mahsus bir kerametidir demekte, ehl-i imanca kâmil bir kanaat mevcud bulunacağına eminim. Bilhâssa tevafukatı, tefsiratı gösterilerek tahriri musammem ve menvî bulunan Kur'an-ı Azîmüşşan'ı, umum ehl-i iman ve tevhid kemal-i hahişle ve nihayetsiz hürmetle karşılayacakları, bedahette olduğu gibi; birçok kimselerin de, âhir ömürlerinde yeniden okumağa şevk u gayret gösterecekleri, bir ihtimal-i kavîdir. Daha nice emsali nâmesbuk âsârın vücuda getirilmesini, bütün ruhumla diler

ve Cenab-ı Mün'im-i Hakikî'den muvaffakıyetler temenni eylerim efendim.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Hâfız Sabri

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Üstad-ı Âlîşanım Efendim!

Şu iki geceden iğtinam edebildiğim vakitlerde, Yirmidokuzuncu Mektub'un Birinci Kısmını istinsah ederek, kendi nüshamı Ali Efendi'ye ve aslını Zât-ı Üstadanelerine iade ve takdim ediyorum. Şu bir aydan beri, ruhlarımız ateşe maruz çimen gibi yanık, küskün, solgun bir vaziyette olup; hattâ ekser arkadaşlarla, bu mes'ele hakkında ne hatt-ı hareket takib edeceğimizi mektubla muhabere ve müşavereye başladık. Ve bu tarafta Üstad-ı A'zamımıza en yakın bendeleri olduğum için, şifahen veya tahriren bu babda maruzatta bulunmak emelinde iken; bu dertlere birer iksir, ilâç ve cevab-ı şâfî olan Yirmiyedinci Söz'ü bir kat daha muvazzah ve oldukça şümullü bir cevab-ı âlîyi bizlere ihsan eden ve kısacık cümlesi nâmütenahî hakaik-i maânîyi câmi' bulunan, bahr-i muhit-i kebir tabirine mâsadak olan her bir cümle-i Kur'aniye şu kısımda bilhâssa Beşinci, Sekizinci ve Dokuzuncu Nüktelerde asrın kuru kafalı, müflis, felsefeci şeytanlarını gemlemiş, iskât etmiş, daha doğrusu bütün bütün ilzam ve ruhlarımızı da tenvir u tesrir ve teselli etmiştir.

Üstad-ı Muazzezim! Kur'an-ı Azîmüşşan'ın ne derecelerde zengin bir hazine-i rahmet-i İlahiye bulunduğu vâreste-i arz olup, o hazine-i kudsiyenin muhtevi bulunduğu enva'-ı türlü elmas ve pırlantaları çıkartmak ve bilvesile bizim gibi muhtaç olanlara da verdirmek hususunda, Nurlar

Külliyatının ekserîsinde tam bir muharriklik vazifesini deruhde eden Üstad-ı Sâni Hulusi Beyefendimi, teşbih ve tabiri caiz ise, saatçilerde bulunan yıldızvari sekiz-on ağızlı saat anahtarlarına benzetiyorum ki; o müteaddid ağızlı anahtar, âlemde mevcud her saatı tahrik eder, işletir. Mumaileyh beyefendim de, aynen o halde olup, emsali görülmemiş ve duyulmamış bir çok mesail-i mühimme-i hakikiyeyi Hazret-i Kur'an ve dellâl-ı Kur'an'dan istiyor.

Şu asırda hazine-i hâssa-i maneviyenin hazinedar-ı bînaziri de, o kıymetdar sâiline en kıymetdar ve ruha tam bir gıdabahş mevaid-i maneviye-i Kur'aniye ile i'zaz u ikram ederken o halkaya lâyık ve müstehak olmadığım halde, fakir de gıda-yı ruhanîmi ârâmsız alınca; o mevaidi ihsan edene de, getirene de, isteyene de hadsiz medyun-u şükran kalıyorum. Bu defaki aldığım lütufname-i ekremîlerinde, gücenmesini hazır farzederek mektubla muhabere etmiyorum, buyuruluyor. Bu hususta kalb ve ruhuma "Ne dersiniz?" dedim. "Estağfirullah, sadhezar estağfirullah. Biz ölmüştük, lehülhamd bize taze hayat bahşedildi. Gücenmeye, hiçbir cihetle hakkımız yok. Vazifemiz olan duaya devam ve teşekkür borçluyuz." cevab-ı hakgûyanesini ruhumdan aldım.

Hâfız Sabri

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Bu kerre Yirmidokuzuncu Mektub'un Dört ilâ Dokuzuncu Nüktelerini hâvi mübarek mektubunuzu Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci Mes'elesinin sırr-ı azîm-i inayet beyanındaki hâtimesi namını verdiğiniz ve mu'ciznüma ramazanın hikmetlerini beyan eden Yirmidokuzuncu

Mektub'un İkinci Kısmını ve münevver hâtem-i i'cazı kemal-i şükranla aldım. İştiyakla, lezzetle, zevk-i manevî ile defaatle okudum. Fakat iki haftaya yakındır ki, cevab yazamadım. İşte bu mübarek cuma günü, hem nurlardan aldığım feyizleri, tesellileri, hem kalbî teessüratımı icmalen arz maksadıyla, bu varakpareyi tahrire lütf-u Hak'la başladım.

Evvelen, Yirmidokuzuncu Mektub'un altı nüktesiyle Kur'an'ın hakikî tercümesi kabil olmadığını, imandan zerre kadar nasîbi olana, Yirmibeşinci Söz'deki bürhanlara zeylen isbat ediyor. Ve şeair-i İslâmiyeyi gayet güzel bir üslûb ile tarif ve müdafaa etmekle beraber, ülema-üs sû' ashabına çok mükemmel ve manevî tokat aşkediyorsunuz. Ve nihayette, mektubdaki hakikatların Kur'an'dan geldiğine aklı takvim için, onun belâgat-ı i'caz ve îcazına imtisalen: لاَ يَسْتَوِى اَصْحَابُ النَّارِ وَاَصْحَابُ الْجَنَّةِ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ âyet-i kerimesini nazara vaz'ediyorsunuz. Bu bîçare duacınız, talebeniz ibraz ve irsal buyurduğunuz Nurların mütalaasında, müsbet ve menfî iki tesir altında ne yapacağını ve ne edeceğini şaşırıyor. Çünki manevî vazifemizi îfa edemiyoruz. Çok az ve dar bir muhite neşredebiliyoruz. Bid'at ve dalalet her gün artmakta, ahkâm-ı İslâmiyeye sünnetlerden başlayarak ve Kur'an hedef tutularak, çok insafsızca hücum edilmekte olan böyle bir zamanda ve tam bu yaralara münasib merhem olacak, bu nurlu ve şifalı eserlerin mahdud eşhas arasında ve yalnız bu zavallıların ümid ve imanlarını takviye edecek vaziyette kalması, teessürü artırmakta ve dergâh-ı İlahiyeye ilticadan başka çare bırakmamaktadır.

Evet, kat'î kanaat hasıl oluyor. Hattâ dikkatle bakılsa görülüyor ki, bu saray-ı âlem inkıraza hatve be-hatve yaklaşmakta. Her saat çatısından bir tuğla, duvarından bir kerpiç, sıvasından bir parça kopmakta, hattâ lâmbasının ışığı azalmaktadır. Eksilmez, yıpranmaz, yıkılmaz, değişmez zannolunan bu kervansaray elbette eskiyecek, yıpranacak, yıkılacak ve değişecektir.

İşte beşere bilhâssa müslümanlara ârız olan ve alettevali artmakta olan za’flar, bu neticeyi ta’cil ediyor, mütalaasındayım. Fakat irşad buyurulduğu üzere madem ki, netice ile değil, hizmetle mükellefiz. O halde ümidimizi kesmeyerek, sabr u sükûn ile dua ve niyaz ile dergâh-ı İlahiyeden yalvarmalıyız. Muhit ilim ve zevalsiz ve nihayetsiz kudret sahibi olan Hâlıkımız iyi yapar, iyilikler halk buyurur inşâallah, demeliyiz.

Yirmisekizinci Mektub’un Yedinci Mes’elesinin Hâtimesi, gaybî işarat hakkında ihtimalen dahi olsa, her türlü evhamı izale etmek maksadıyla yazılmıştır. Sıddıkınız, elhamdülillah mübarek eserlerde delalet ettikleri manalarda, işaret ettikleri hakaikta, bütün mevcudiyetiyle kabul ü tasdik ve kudsî meânisini dercan etmekten başka bir his aslâ taşımamıştır. Nasılki aziz Üstadımız bu Kur’anî cevherleri kendisine göstermekle iktifa etmiyor ve muhtaçlara da bakınız, görünüz, istifade ediniz; siz de muhtaçlara, müştaklara, mütehayyirlere göstermeye vasıta olunuz buyuruyorlar. Bu fakir talebeniz bu emre (alerre’s-i vel’ayn, sem’an ve taaten) demiş. Ve alâ kadr-il imkân ve mütevekkilen alellah, bu emel uğrunda hizmette bulunmayı minnetdarane arzu etmekte bulunmuştur. Binaenaleyh gaybî tevafuk hakkındaki bu müdellel ve mukni’ beyanat da yerindedir, fazla değildir. Bu da herhalde lâzımdır. Buna mutlak ihtiyaç vardır veya olacaktır. Gösterilen misalden de anlaşılıyor. Özene bezene yazılmış, senelerle emek sarfıyla cem’edilmiş, toparlanmış, tefsir kavaidine siyak u sibak-ı kelâm gözetilerek, muhtemelen bazı yerlerinde kesret-i istimal sebebiyle, hâh nâ-hâh nazar-ı dikkate çarpan tevafuk ve müvazenete de an-kasdin ihtimam edilerek, emniyetle vücuda getirilmiş olan bir tefsir ile, doğrudan doğruya hazain-i mukaddese-i Kur’aniyeden bu asır insanlarına, müslümanlarına göre nebean, feveran ve lemaan eden nurlu âsârdaki gaybî muvafakat, müvazenet kıyas edilebilir mi? Aslâ…

Hâtimedeki Ahmed Galib Bey'in fıkrası hoştur. Bu fıkranın Hazret-i Kur'an'a ve mahzen-i esrar-ı İlahiyenin bir nevi nurlu reşehatı ve lemaatı olan Sözler'e nisbeti, güzelliğini artırmıştır. Allah bu gibi kardeşlerimizin adedini çok artırsın. Ve cümlesini, bu meyanda bu fakir-i pür-taksiri de muvaffak-un bilhayr buyursun, âmîn!

Yirmidokuzuncu Mektub'un İkinci Kısmı, Kur'an'ın has dûrbîniyle bakılmak suretiyle, Ramazanın hikmetlerinden dokuzu mükemmelen ve emsalsiz tarzda beyan buyurulmuştur. Allah sevgili Üstadımızdan razı olsun. Bu sene burada Ramazan-ı Şerif'e riayet, evvelki senelerden zahiren ziyade idi. Gönül arzu ederdi, keşke bu âlî eser, bu Ramazandan evvel elimize geçmiş olaydı. Seyyid-ür Rusül, Nur-ul Vücud Efendimiz Hazretleri Sallallahü Aleyhi ve Sellem (Eddin-ün nasihatü) buyurdukları malûm-u fâzılaneleridir. İşte bu sebeble azlığından müteessir olduğum buradaki cemaatimize, tam vaktinde okumak suretiyle, bu emr-i celil-i Nebevîyi de yerine getirmiş olurduk. Fakat bu şereften mahrumiyetimiz, maddî uzaklığından ileri gelmiştir. Çünki Kur'an'ın madem ki, ilk nüzulü şehr-i Ramazanda olmuştur. Bu asırda ve şu zamanda da, o mübarek âyetin hikmetleri hakkında eser yazılmasının bu ayda olması enseb ve a'lâdır.

Cenab-ı Hak emsal-i kesîresiyle, hayırlısıyla cümlemizi müşerref buyursun, âmîn!

Hâtem-i İ'caz, hizmet-i Kur'an'daki kıymetdar kardeşlerimi tanıttırdı. Ve şu güzel nurlu beyti hatırlattı:

Âyinedir bu âlem, her şey Hak ile kaim,
Mir'at-ı Muhammed'den Allah görünür daim. [15](Haşiye)

Ve şu fıkrayı söylettirdi:

Âyinedir bu hâtem, herkes sıdk ile hâdim,
Mir'at-ı Üstad'dan Kur'an'dır görünen daim.

Allah-u Zülcelal cümlesinden razı olsun. Bu mübarek mir'atın boş köşesine, bu beyit ile imzamın konulmasını tasvib-i ârifanelerine arzederim.

Hulusi

* * *

(Binbaşı Âsım Bey'in Risalet-ün Nur Sözleri hakkında temsil ettiği bir fıkradır)

Münezzehtir şuunattan, hep ilham-ı İlahîdir,
Okurken nur alır vicdan, sütûr-u bîtenahîdir,
Riyadan, kibirden, her meâsîden münezzehtir,
Kelâm-ı Lâyezalî'den gelen, bir nur-u müferrihtir.
Nasıl bir vecd içinde anladım bilsen, bu âsârı,
Bu, âyetler gibi nuranî ve lahutî bu efkârı,
Meâsir mi eser mi müncelî yoksa müesser mi?
İlahî bir "sürâ"dan berk uran, hayretfeza sır mı?
Anılmaz, anlatılmaz, sırr-ı vahdetten haberlerdir.
Sen ey gafil beşer bil nefsini, gör ki, ne şeylerdir.
Bütün kevn vâlih ü hayran düşündükçe ser-encamın
Kerim hayretle, hürmetle anar namın, büyük namın.

Âsım

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ رِسَالَةِ النُّورِ وَ مَكتُوبَاتِ النُّورِ اَلْفَ اَمْثَالِهَا

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Geçen hafta Yirmisekizinci Mektub'un Beşinci ve Altıncı Mes'eleleri isimlerini alan biri şükre, diğeri harem-i şerif sualine cevab olan iki eser-i âl-ül âlînizi, kemal-i şevkle aldım. Zevk ile mütalaa ettim. Çok susamıştım. Şükre dair

çok derin manalı, şeker gibi tatlı, şeker şerbetinizi besmeleyle içmeye başladım. Bu âciz talebenize nimetlerinin hadd ü pâyanı olmayan ol Hâlık-ı Kerim, ol Mün'im-i Hakîm, ol Rezzak-ı Rahîm celle celalühü hazretlerinin Nurlar namı altındaki in'am ve ihsanına karşı (Elhamdülillah, Allahü Ekber) dedim. Ve manevî susuzluğumu, elim ermez, gücüm yetmez, nazarım erişmez, hülâsa acz-i tâmm içinde, fakat rahmetinden ümid kesmediğim bir halde iken, ol Rahmanü'r-Rahîm hazretlerinin muazzez üstadım vasıtasıyla teskin ettiğine, yüzbinler hamd ü şükr eyledim ve edeceğim.

Mübarek sözlerinizde öyle kudsî feyizler var ki, sanki talebenizin (alâka ile mütalaa eden veya istima' eyleyenleri) elinden tutuyor; bak bu, bu manaya delalet eder, şu şunun içindir, bundaki maksad ve gaye ve hikmetler şunlardır, gel daha yukarı gidelim, daha ilerleyelim diye menba'dan menba'a, etekten tepeye, izden yola, hakikattan marifete götürüyor, çıkarıyor. Ziyaret ettiriyor. İstifade ve istifaza ettiriyorsunuz. Bu defa bu seyr ile şükür nehrinin menba'ına şükür dağının tepesine, şükür çığırının şehrahına, şükr-ü mutlaktaki hakikatla marifete götürüyor ve mebde'de olduğu gibi, müntehada "Der tarîk-ı acz-mendî lâzım âmed çâr-çiz; acz-i mutlak, fakr-ı mutlak, şevk-i mutlak, şükr-ü mutlak ey aziz" buyuruyorsunuz. Biz de "Fehimtü ve sadakte" diyerek mukabele ediyoruz. Dua ve salavat ile bu kudsî seyahata nihayet veriyorsunuz.

İbraz buyurduğunuz pek âlî şefkatten yüz bulan muhtaç ve âciz talebeniz, üstadının nazarını başka tarafa çevirecek bir suale cür'et eylediği için, "Gel haydi, Harem-i Şerif'e girelim. Oranın bugünkü halini ve esbabını biraz anlatayım" demek nev'inden olan Yirmisekizinci Mektub'un Altıncı Mes'elesini de okudum. Çok istifade ettim. Allah sizden razı olsun.

Hulusi

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

Bu defa lütf u inayet buyurulan, Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci Mes'elesini hürmetle aldım. Ta'zimle ve defaatle mütalaa ettim. Ayrıca bir defa yeni talebeniz Hâfız Ömer Efendi'ye ve bir defa pederim ve eski hocalarımdan İbrahim Efendi ve bir dostumuza ve bir defa da Fethi Bey'e okudum. İnşâallah yine okur ve okuttururum. Bu mübarek mektubunuzla başta şu bîçare olduğu halde, dinleyenlerin ahval-i ahîre dolayısıyla kalblerinde hasıl olan manevî yaraya çok mükemmel ve münasib bir merhem vurdunuz. لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ nass-ı celilini hatırlatarak, Allah'ın lütfuna ve Habib-i Ekreminin (A.S.M.) ruhaniyetine, Kur'an-ı Azîmüşşan'ın مِنْ اَوَّلِ النُّزُولِ اِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ devam ettiğine şübhe kalmayan i'cazına dehalet ve hakikî sabırla bu acılara mukabele ederseniz, inşâallah yakın ve nurlu istikbale mazhar olursunuz, gibi hakikaten pek azîm bir müjde vermiş oldunuz. Bîçaregân-ı ümmete, izn-i İlahî ile beyan buyurduğunuz i'caz-ı Kur'an hürmetine, Allah-u Zülcelal muhterem üstadımızdan ebeden razı olsun. Ve Hazret-i Kur'an hesabına intizar buyurduğunuz ümidlerinizi, an-karib mübeddel-i hakikat ve mü'minlere de selâmet-i iman tevfik buyursun, âmîn.

Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci Mes'elesini almazdan evvel, mübarek Sözler'le alâkadar olmayan zevata, defaatle üstadım altı-yedi seneden beri şöyle buyurmaktadır: "Kur'an'ın surları yıkılmıştır. Bütün hücumlar Kur'an'adır. İmanı kurtarmak zamanıdır." İşte yavaş yavaş bu beyanatın sıhhati, her gözü ve aklı olan mü'min tarafından tasdik edilecek hâdisat zuhur etmektedir, diyordum. Bu mektub, bu bîçare talebenizin Üstadının emirlerini tebliğde sadık olduğunu isbat etmekle beraber, evvelce de arzettiğim vecihle, mektubları almazdan evvel hatırıma gelen, hattâ lisanıma kadar geçen, çok mes'eleler nev'inden olduğuna şübhem olmadığı için, bunu da i'caz-ı Kur'andan

addediyorum. Tevafukatta bendenizdeki nüshada da, ekseriyetle müvazenet vardır. Evet hangi cihetten bakılsa, inayet-i İlahiye ayân-beyan görünür.

Muhterem Üstadım, rahmet-i İlahiye ile bir hakikatı daha yakînen anladım. O da şudur ki: İlk şeref-i mülâki olduğum zamanda verdiğiniz ders, bütün risale ve mektublarda vücudunu hissettirmektedir. Fark yalnız o dersteki mücmel hakaikın diğer derslere tafsil, tavzih ve izharından ibarettir. Demek ki, imanı ve Kur'an'ı esas ittihaz etmekle, daimî bir feyz menbaı, sermedî bir nur kaynağı, fenasız kudsî bir hazine, İlahî bir kal'a kurulmuş oluyor.

Evet mademki kâinatın halkına sebeb olan Nebiyy-i Efham (Sallallahü Aleyhi Vesellem) efendimiz hazretleri, vazife-i risaletlerini mükemmelen îfa ettikten sonra, emr-i İlahî ile vücuduna bâis oldukları âlem-i bekaya teşrif ettiler. Şu misafirhane kapanıncaya kadar gelip geçecek, dolup boşanacak, çürüyüp tazelenecek sükkânına, bilhâssa cinn ü inse en âlî bir hediye, en mükemmel bir rehber, en mukaddes bir mürşid olarak, Kur'an-ı Hakîm'i bırakmışlardır. Nitekim müteakib asırların yetiştirdiği bir çok zevat-ı âliye, bütün müşkillerini Kur'an ile halletmişler. Aradıklarını Kur'anda bulmuşlar… ilh.

İşte bu bid'at ve zulümat asrında da, yine o Kur'an-ı Hakîm ve Kerim, lâyemut i'cazını Sözler ve Mektublarla izhar etmiş ve bu hakikaten azîm işde rahmet-i İlahiyeye, muazzez ve muhterem üstadımız elyak ve elhak memur ve vasıta olmuştur. Bu hakikata daha birinci derste, lütf-u İlahî ile iman ettim. Diğer nurlu dersler kuvvet-i imana vesile olmuş ve olmakta bulunmuştur. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Aziz ve muhterem Üstadım! Bu dünya mü'mine zindandır derler. İşte neşrine, izharına, beyanına vasıta olduğunuz Nurlar, bize bu karanlık dünyamızı aydınlattı. Hilkatteki hakikatı talim etti. Bâki, daimî ve sermedî, saadetli hayatı tedris etti. Şahsen bu Nurlar olmasaydı, halim ne olacaktı? Ya Nurlara erişmeseydim, ne yapacaktım? Ya bu Nurların neşrine

عَلَى قَدْرِ الطّاقَةِ وَٱلاِمْكَانِ lütf-u İlahî ile çalıştırılmasaydım, bütün kazancım masiyet ve kara yüzle, perişan hal ile, nasıl dergâh-ı İlahiyeye çıkacaktım? Elhamdülillah sümme ve sümme elhamdülillah, niyet-i hâlise ve cüz'-i lâ-yetecezza kabîlinden olan Kur'anî hizmet sebebiyle, bu abd-i pür-taksir de inşâallah duanızla rahmet-i İlahiyeye nâil olur ümidindeyim.

Hulusi

* * *

(Sabri'nin bir fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Efendim, hiç şekk ve şübhem kalmadı ki; nur nurdan seçilemediği gibi, nur deryasının nuranî talebeleri de, nerede olursa olsun hepsi bir gayede, umumu bir zihniyette, yekdiğerlerine rekabetleri yok, daima birbirinin evsaf-ı mümtazesiyle müftehir ve mübahi, samimiyet ve vefa hususunda, rüfekasını şahsına tercih eder, bir emelde bulunmaları yegâne emel ve gayeleri olan tevhidin bir alâmet-i mümtaze ve farikası olan ittihad ve tesanüd-ü hakikiye ve meşruayı kālen ve fiilen ve halen göstermeleriyle sabittir ki, bu hal bir alâmet-i muvaffakıyettir.

Talebeniz H. S.

* * *

(Re'fet Bey'in bir fıkrasıdır)

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim!

Son neşrettiğiniz Söz, fakirde çok derin tesir ve intibalar bıraktı. Onun saikının ne olduğunu anlayamadım. Zât-ı âlînizi o Söz'de çok hiddetli buldum. Gayet ateşîn bir kalem, bütün elemlerinizi dökmüştü. İhtiva ettiği hakaika mest ü hayran olduğum halde, saatlerce okudum. Artık Sözlerinizin hiçbirini diğerine tercih edemiyorum. Zira birine mühim derken, diğeri daha mühim ve bir diğeri ehemm olarak kendini gösteriyor. Binaenaleyh envâr-ı Kur'aniyeyi gökteki yıldızlara benzetiyorum. Filhakika yıldızlar parlaklık itibariyle birbirinden farklı ise de, hepsi yıldızdır. Ve aynı menba'dan ahz-ı envâr etmede olduklarından, keyfiyetçe yekdiğerinden farkı yok gibidir. Sözleriniz aynen böyledir. Her birini yüz defa okusam, yüzbirinci defa hiç okumamış gibi, büyük bir zevk-i manevî ile okumam dahi yüksekliğine şahiddir. Bu babda ne kadar yazsam Sözler hakkında hiçbir şey yazmış olamayacağımı düşünerek, sözüme nihayet veriyorum.

Re'fet

* * *

(Şu fıkra Mes'ud Efendinindir)

Ey benim muhterem Üstadım!

Hadd-i büluğumdan bu âna kadar, laîn şeytanın zırhından mamul bir sanduka derununda kilitlemiş olduğu akl-ı uhrevî ve imanımı tazyik altına almıştı. Duanız sayesinde ve bana karşı göstermiş olduğunuz hüsn-ü niyet ve nasihatlerin semeresi olarak, ancak yedi senede, Üstadımın dua yumruğuyla laîn şeytanın zırh sandukası kırılarak, imanımı tekrar teslim ettin. Ve teslim aldığımı şununla isbat ederim ki: Duaya kabul buyurduğunuz tarihte, yani Ramazan-ı Şerifin üçüncü günü bera-yı ziyaret nezdinizde idim. Müfarakatımdan sonra, Cenab-ı Hakk'ın

gösterdiği ve sevgili Üstadıma arzeylediğim rü'ya ile, âcizane tefsirimde, gündoğudan günindiye doğru olan çayı yani gündoğudaki duayı almamış olsa idim, önümde elinde sepet ile giden adam gibi gayya kuyusuna gidecektim. Ben de o kapının önünde durduğum halde, o müessir almış olduğum dua sayesinde, o korkunç kapıdan çağırılmayarak, avdetimde geniş bir caddeden halkın omuz omuza geçtiği ve bizim mestur bir mevkide seyreylediğimiz o meşakk u mezahime iştirak ettirilmediğimiz, ancak Üstad-ı Muhteremimin Cenab-ı Hak nezdinde duasının kabulüdür ve Sözler'in mukavemetsûz tesirleridir.

Ben de buna mukabil, Üstadımın hâdim olduğu çığırı takib ile hizmet etmek emelinde isem de, yalnız ettiğim hizmet kâfi değildir. O da ancak âhiret menfaatimiz içindir. Yalnız Cenab-ı Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerinden beş vakitte dua ediyorum: "Ya Rabbi, Ya Rabbi! Yirmiyedi seneden beri, şeytan aleyhi-l la'nenin zırhlı çelik sandukaya kilitlemiş olduğu imanımı, balyozuyla kırarak tahlis eden Üstad-ı Ekremime, yani Kur'an-ı Hakîm'in lemaatı olan Risale-i Nur'un neşrine bir hizmet olarak, bana menamda göstermiş olduğun yevm-i mahşerde gayya kuyusu kapısının ağzından çevirmeğe muvaffak olan müfessir-i Kur'an'ı ve son musannif bulunan Said-ün Nursî Hazretlerinin yevm-i mahşerde sancaktarı kıl, Ya Rabbi ya Erhamerrâhimîn, velhamdülillahi Rabb-il Âlemîn" olan Cenab-ı Mevlâ'dan evkat-ı hamsede vird-i zebanımdır. Ve siz Üstadımın kabul buyurmasını istirham ile el ve ayaklarınızdan öperim, Efendim Hazretleri.

Mehmed Mes'ud

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

Kıymetdar Üstadım!

Tarih-i mektubdan iki gün evvel idi. Yirmiyedinci Mektub'un Üçüncü Zeylini yazmakla meşguldüm. Hulusi ve Re'fet Bey, Zekâi ve Sabri Efendi gibi kardeşlerimin, Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur'a karşı gösterdikleri ateşîn muhabbetle, kalbî iştiyaklarını gösteren kalemleri, beni de heyecana düşürmüştü. Bu sırada Bekir Ağa, sizden gelen bir mektubla teşrif etti. Bekir Ağa, mu'tadının hilafı olarak, pek gülşen yüzlü idi. Mektubu aynı sevinçle, ba'de-t takbil beraber açtık. Bir varakpare-i fâzılaneleriyle, Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmının sekiz sahifeden ibaret olan Sekizinci Remzi, üç sekiz tevafukatıyla kendini gösterdi. Yirmiyedinci Mektub'un Üçüncü Zeylinden hasıl olan sevinçli bir heyecan-ı kalbî ve Bekir Ağa'nın Üstadına ve Nurlara karşı kalbî iştiyakını gösteren sevimli yüzü ve dört aydan beri beklediğimiz tevafukatın gayesinin mebde'ini gösteren Sekizinci Remiz'deki, sevgili Üstadımızın manevî bir nur ile parlayan ve gülümseyen, o yüksek en hârika, tatlı sözü, fakir talebenizde öyle bir halet-i azîme tevlid etmişti ki, işte o dakikam saadet-i ebediyeye nâil olanların geçirdiği anlardan bir dakika idi. Bu sürur içinde mektubunuzu ve Sekizinci Remzi okudum. Okurken her bir cümlenin nihayetinde, "var ol, mes'ud ol, bahtiyar ol Üstadım" nidaları kalbime tercümanlık eden lisanımdan ihtiyarsız dökülüyordu. İlk defa Bekir Ağa ile, bir defa Rüşdü Efendi kardeşimle, bir defa da Re'fet Bey kardeşimle okudum.

Evet sevgili Üstadım, senelerden beri Kur'an-ı Azîm-ül Bürhan'ın bahr-i ummanında medfun defineleri, Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur ile meydana çıkarmıştınız. İşte azîm bir define daha lütf-u İlahî ile Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmının Sekizinci Remzi'nde en parlak ve gözler kamaştıran nurlarıyla tezahür ediyor,

kendini gösteriyor. Beşerin nazarını ister istemez kendine çeviriyor.

Bin üçyüz seneden beri, sahib-i insafı hayrette bırakan ve dünyanın her köşesinde ve beşerin her tabakasında, cinn ve beşer lisanında, semavatta melek ve ruhanîler lisanında, en yüksek makam-ı mümtazı işgal eden, o Furkan-ı İlahî'nin esrar-ı mühimmesinden ve i'caz-ı azîmesinden bir parçası daha, susmak bilmeyen mu'ciznüma bir sadâ ve latif bir âvâz ve tükenmez bir feyizle karşımıza çıkıyor.

O kıymetdar Kur'an'ın bugün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve azamet-i kibriyasıyla idare eden ve azamet-i celali karşısında her şeyi kendine secde ettiren bir Zât-ı Vâcib-ül Vücud'un kelâmı olduğunu, üzerindeki hadsiz damgalarıyla gösteren risalelerinizin kıymeti ne büyüktür. O risalelere nasıl kıymet verilir, nasıl başkasıyla müvazene edilir, nasıl bir başkasının tefevvuku tahattur edilir?

Beşerin zulmetli sîmasına nurlar saçan ve tevhid haricindeki her türlü akideleri zîr ü zeber eden ve şakirdlerine gülümseyerek tatlı bir yüzle bakan ve hoş ve pek şirin bir lisan ile söyleyen o risaleler ve o risalelerin sahibi ve naşiri olan sevgili Üstadım, siz talebelerinizin kalblerinde risalelerinizle yaşıyorsunuz. Hem öyle bir surette yaşıyorsunuz ki, küçük bir işaretinize müheyya talebelerinizin ruhlarında ırmakların çağladıkları gibi tevali eden ve tükenmek bilmeyen İlahî bir muhabbetle yaşıyorsunuz. Hayat-ı fâniyeye veda etseniz bile, büyük büyük cemaatlerin arasında hürmetle yâdedileceğinize [16](Haşiye) ve namınızın dünya ve ukbada ihtiramla taşınacağına ve risalelerinizin pek büyük hâhişle revaçta olacağına kaviyyen ümidvarım.

Evet nasıl sözlerim haksız olsun ki, en tehlikeli anlarda bile hakkı söylemekte susmayan ve pek âlî ruhu taşıyan ve talebelerine her an teselli nurlarını dağıtan, Kur'an-ı Kerim'in bugünkü dellâl-ı muhteremi olan Üstadım! Sizin din-i mübin-i İslâm'a olan merbutiyetinize ve o büyük

muhabbetinize ve o yüksek sa'yinize mükâfat olarak defter-i hasenatınıza Cenab-ı Vâcib-ül Vücud Hazretleri lâ-yüad ve lâ-yuhsa ecrleri yazmasını rahmet-i İlahiyeden niyaz ederim.

Nasıl bugünkü beşeriyet size ve Risalet-ün Nur'a medyun olmasın ki; semamızda dolaşan güneşin saçtığı ve her an ufûlüyle bir başka âlemi gösteren nurları gibi değil, Kur'an'ın arş-ı a'zamından gelen nurlarla ölmez, tükenmez, sermedî bir nuru, risalelerinizde gösteriyorsunuz.

İşte o risaleler ki, herbiri başlı başına menba'ları ve mecraları ayrı fakat bir bahr-i muhit-i ummana dökülen nehirler gibidir. Susuz olan, bu nehirlerin hangisine varsa nasıl doyuncaya kadar su içmez? El ve yüzlerini temizlemek isteyenler, nasıl oluyor da bu enhardan istifade etmez? Veyahut arazilerini iska için cedveller yaparak hangi tarafa götürülse, azîm cemaatler nasıl tefeyyüz etmez?

Bu enharda öyle azîm şifalar var ki, hastalar içse, her türlü devayı içinde bulurlar. Yaralılar içse, bin türlü yaralarına merhem bulurlar. İhtiyarlar içse, hayat-ı ebediyenin civanmerd gençlerinden olurlar. Tazeler içse, saadet-i dâreyni bir anda elde ederler.

Risaleleri okuyanlar, sevgili Üstadım sizin ne büyük ve âlî bir kalbe mâlik bulunduğunuzu teslim için, bilmem tefekküre ihtiyaç var mı?

Bunca zamandan beri "Kur'an-ı Azîmüşşan'ın dellâlıyım ve bu kudsî vazifemi hiçbir şeye değişmem" diye vaki' olan ilânatınıza, bir kat daha kuvvet veren, bu kerreki neşir buyurduğunuz Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmı'nın sekiz sahifelik olan Sekizinci Remzi ne güzel gösteriyor ve bu gösterilen hakikatlara meftun olmamak mümkün mü?

Ah sevgili Üstadım, lisan ve kalemim müsaid olsa, her bir risale için lâyık oldukları şekilde medhiyeler yapıp takdim etsem. Heyhat, her şeyde olduğu gibi, bu hususta da pek fakirim.

Evet sevgili Üstadım! Sevincimizi artıran bir mes'ele daha var. O da "Kenz-ül Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'aniye" namı altında neşredilen iki sahifelik huruf-u hecaiye-i Kur'aniyenin bu kısma ilâvesi ve bu kısmın da, yazmakta olduğumuz tevafuklu ve haşiyeli Kur'an-ı Kerim'in baş tarafına, umumun istifade ve istifazalarının kolaylıkla teminine binaen dercedilmesi hakkındaki tensib-i fâzılaneleridir. Bu tensib bizce de pek çok musîb görülmekle, fakir talebenizin nazarını maziden hale, halden de istikbale çeviriyor. Ve istikbaldeki parlayan nurları göstermekle, nihayetsiz sürurlara müstağrak kılıyorsunuz.

Ahmed Hüsrev

* * *

(Re'fet'in fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Muhterem ve çok kıymetli Üstadım Efendim!

Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmı'nın Remzini dikkatle okudum. İhtiva ettiği hârikanüma rumuzat ve o rumuzatın ifade ettiği yüksek hakaik, fakire azîm istifadeler temin etti. Ve beni derin derin tefekküre ve teemmüle sevk eyledi. Çocukluğumdan beri hakaik-i diniyeye çok merak eder ve her fırsattan istifade ederek tedkikat ve tetebbuatta bulunurdum. Ne yazık ki, emelime muvaffak olamazdım. Bu sebebden yeis ve nevmîdiye dûçar olurdum. Nâmütenahî şükürler olsun ol Hallak-ı Azîm'e ki, zât-ı âliye-i fâzılaneleri gibi, her asırda emsaline ender tesadüf olunan bir dâhî-i a'zama bizleri mülâki kıldı da, otuz seneden beri ruhumun çok büyük iştiyak ve tahassürle beklediği bir üstad-ı muhtereme nâil eyledi. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ثُمَّ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Madem şimdiye kadar böyle hakikatler hiçbir eserde görünmemiş ve işitilmemiştir; yazılması çok muvafıktır ki, okuyan her ehl-i imanın, Kur'an-ı Hakîm'in hazain-i nâmütenahiyesinden bir kısım cevahiri elde etmek suretiyle, hem ağniya-i maneviye adedine dâhil olsun ve hem de künuz-u mahfiyeye ıttıla' kesbetmek gibi, ruh-u beşerin en büyük ihtiyacatını tatmin etmiş bulunsun. Hülâsa, tevafukat ve rumuzat-ı Kur'aniye, tebşirat-ı azîmeyi ihtiva etmesi itibariyle, kemal-i hassasiyetle takib ve tedkik olunmaktadır. Bundan dolayı nihayetsiz hürmet ve ta'zimatımı arzeder ve mübarek ellerinizden öperek, Cenab-ı Hakk'ın bize inkişaf-ı kalbî ihsan buyurması hususundaki dua-yı hayriyelerini istirham eylerim, sevgili Üstadım Efendim.

Re'fet

* * *

(Rüşdü'nün fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Pek kıymetdar ve pek muhterem Üstadım Efendim Hazretleri!

Nurlarıyla kara kalbimi nurlandırmış olduğunuz Mektubatınızdan, i'caz-ı Kur'anîden İhlas-ı Şerif, Muavvizeteyn, Fatiha-i Şerif surelerinin tevafukat-ı hurufiye sırlarını gösterir Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Remzini din kardeşlerimle birlikte okuduk. Çok şükür, bin şükür elhamdülillah. Cenab-ı Vâcib-ül Vücud ve Tekaddes Hazretlerinin kelâmı olan Kur'an-ı Azîm-i Hakîm'in sırlarına hayret ve bütün kalbimle ve lisanımla "Allahümme nevvir kulûbena bi-nur-il imani ve-l Kur'an" dedim.

Üstadım, yeni tevafukatlı Kur'an-ı Azîmüşşan'ın baş tarafına, bu Remzin ilâvesi hak ve hakikatı ilân maksadına

muvafık olsa da, okudukça doymak ve usanmak bilinmeyen ve her okudukça dünya lezzetinden bin kat fazla lezzet veren ve kararmış kalbleri nurlandıran ve bize bizim lisanımızla hallerimizi teşrih ve tarîk-ı hakkı gösteren risale-i pür-nurlarınızda da beraber ayrıca bulunması ve Kur'an-ı Hakîm'in başına mümkün olursa hem Arabçasının ve hem de Türkçesinin konulması muvafık olacağı zannındayım, Efendim Hazretleri.

Rüşdü

* * *

(Saatçi Lütfü Efendi'nin fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

İ'caz-ı Kur'aniyeden İhlas-ı Şerifle Muavvizeteyn ve Fatiha-i Şerife surelerinin tevafukat-ı hurufiye sırlarını gösteren, Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Remzini aldım ve okudum. Neşir buyurulan işbu risaledeki tevafukat, şimdiye kadar emsali nâmesbuk bir sırrı meydana koymuş. Bu hususa dair mütalaada bulunmak, kuvve-i kalemiyemin ve havsala-i mevcudemin kat kat fevkinde bulunmakla beraber, afv-ı Üstadanelerine mağruren şu kadar diyebilirim ki: Neşir buyurulan risaledeki izahat, herhangi bir bedbîn ve kör olan bir gafili uyandırmağa ve hattâ bütün mevcudiyetiyle kararmış kalbleri tenvire ve irşada pek büyük delil bulunduğundan, muhterem Üstadımızın tasavvurî kararı vechile, her ferdin Kur'an-ı Azîm-ül Bürhan'daki mu'cizatı görmesi için Kur'an'ın baş tarafına derci hususu pek muvafık görüldüğünü arzeylerim, Efendim Hazretleri.

Saatçi Lütfü

* * *

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Üstadımı bu fakire lütf u kereminden ihsan buyuran Kadîr-i Mutlak, ezel ve ebed sultanı Cenab-ı Hayy-ı Lâyemut Hazretlerine, her dakikada yüzbinlerce hamd ü şükr etsem -ki ediyorum- yine yüzbinde bir borcumu bile îfa edemem. لَهُ الْحَمْدُ وَ الْمِنَّةُ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى Pür-taksir olan bu fakir, bilâ-fasıla otuzdört sene olan hayat-ı askeriyemde, mukteza-yı beşeriyet, az ve çok masiyet fırtına ve dalgalarına tutulmuş, vazife-i diniye-i uhreviye ve ubudiyet ciheti pek çok noksan kalmış ve hâb-ı gaflet perdesine bürünmekle imrar-ı hayat etmiş olduğumu şimdi anlıyorum ve kusurlu geçmiş zamanlarıma pişman ve nâdim olup, evvelki güldüklerime şimdi ağlıyorum. Bu da, siz Üstadıma ve risalelerinize kavuşmakla hasıl olmuştur ki, yüzbinlerce şükür Cenab-ı Hak sizi bu fakire ihsan buyurdu.

Dört sene evvel Burdur'a geldiğimde, kardeşimiz Şeyh Mehmed Efendi'nin delalet ve tavassutu ile muhabereye başlamış ve binnetice hikmetresan ve nurfeşan ve müşkilküşa ve kâinatın muamma-yı tılsımını açan anahtarları bu fakirin eline veren yine o risalelerdir. İşte o bahâ takdir edilemeyen o anahtarlar, öyle mücevherat ve pırlanta elmaslar ki, ne diyeyim iktidarsızlığımdan lisanım ve kalemim kalbimin tercümanı olamıyor, âciz kalıyor.

Şeriat, hakikat ve marifet hazine ve definelerini küşad edecek ve eden, ancak ve ancak bu Nur risale-i şerifeleridir. Bu Nur risalelerinin her birisi birbirinden nurlu, hele İ'caz-ı Kur'an "nur-un alâ nur." Nasıl tavsif edeyim, bir gülistan-ı ferahfezada gayet nâdide ve hoş-bû ezhar-ı latife gûna-gûn bulunup da, hangisini koparmağa, koklamağa, tercih etmeye mütehayyir kalıp da, neticede hepsinden bir deste, bir demet yapmağa karar verdiği gibi; bu risale-i şerifeler de yazanı, okuyanı, dinleyeni nur bahçesine, nur deryasına

gark edip de mütefekkir, mütehayyir edip, hepsinden bir çiçek demeti yapmaz da ne yapar? İnsanı, fakat o insanı tahayyür ve tefekkür sahrasında mest-i lâya'kıl bırakmaz da ne yapar? Bütün dünyevî beşeriyet ve hayvaniyet hâssalarından tecerrüd etmesine, Hâlıkına ubudiyet-i mütemadiyede bulunmasına, mezmum bilcümle ahlâkları def' u tardetmesine ilh… gibi hissiyatıyla mütehassis edip de nefs-i emmareyi öldürmez de ne yapar?

Diyebilirim ki, bu Nur risale-i şerifeleri bir gülistan-ı cinandır. Bu gülistandan istifade edemeyen bed-mayelere, nasîbedar olamayanlara sad-hezar teessüf. İşte o gibilere ilham-ı Rabbanî erişsin de, Yirmiüçüncü Söz risale-i şerifesinin âhirindeki iki levhanın birincisi ki, hicab-ı gafletten nihanı, ikinci levhadaki zeval-i gafletle ayâna tebdil edebilsinler.

Cümle mü'minîn-i muvahhidînin tarîk-ı hidayette hatve-endaz olmaları için; Cenab-ı Vâcib-ül Vücud Hazretlerine kavlen dua ve tazarru' etmekliğim ve fiilen de henüz dörtte birini yazamadığım bu Nur risale-i şerifelerinin fakirde mevcud olanlarını, itimad ettiğim, muhabbet ve aşkı olduğunu hissettiğim ihvana, ezcümle (……) gibi zevat-ı muhtereme, cum'a günleri fakirhanede toplanıldığı vakit, bizzât okuyor ve ellerine birer Nur parçalarından verip akşama kadar ve bazı geceleri okumakta devam ediliyor. Hepimiz Cenab-ı Kādir-i Kayyum'a ubudiyet ve niyazımızı îfa ediyoruz ve Zât-ı Üstadanelerine karşı da, bu borcumuz olan dua-yı üstadanelerini yâd ü tezkâr ediyoruz.

Cenab-ı Zülcelal ve-l Kemal Hazretleri Muhterem Zât-ı Üstadanelerini dünyalar durdukça Nur Risalelerini rehberlikte, delalette ve nur dellâllığında ilâ-âhir-üd deveran kaim buyursun, duasını her namazın âhirinde hemşirenizle beraber vird-i zeban etmişiz, Efendim Hazretleri.

Âsım

* * *

(Ahmed Galib'in Sözler hakkında bir fıkrasıdır)

Âdem-i ilm-i hakikattır sözün,
Tercüman-ı kenz-i vahdettir sözün.
Hazret-i Hak'tan atâ-yı mahzdır,
Neş'e-i Şît-i hüviyettir sözün.
Ders-i hikmetten bütün ulvî beyan,
Misl-i İdris, pür-hikmettir sözün.
Mevc-i tufan-ı dalaletten siper,
Keştî-i Nuh-u selâmettir sözün.
Sarsar-ı ilhaddan inkaz eden,
Şu'le-i Hûd-u hidayettir sözün.
Tezkiyetbahş-ı kulûb-u mü'minîn,
Sâlihdar-ı emanettir sözün.
Vahdetin esrarını ilân eden,
Ol Halil-veş asl-ı millettir sözün.
Bahş-ı zemzem eyler, ehl-i hayrata,
İsmail-i feyz-i hürmettir sözün.
Mahz-ı tahkiktir, hayalâttan alâ,
Sırr-ı İshak-ı hakikattır sözün.
Zümre-i Tagut'u hep berbad eder,
Lut gibi rükn-ü salabettir sözün.
Hep kelâmullah-ı nâtık şerhidir.
Kenz-i i'caz-ı risalettir sözün.
Din-i Hakkın neşr ü tamimi için,
Fazl-ı İsrail-i kudrettir sözün.
Hak cemaliyle kemalin gösteren,
Hüsn-ü Yusuf'tan işarettir sözün.
Yokluk içre, varlığa kaim olan,
Sabr-ı Eyyüb-ü metanettir sözün.
Mülhid firavunları gark eyleyen,
Tûr-u Musa-i şeriattır sözün.
Serteser mizan-ı hikmetle rasîn,
Çün Şuayb-ı emn ü adalettir sözün.
Ehl-i idlâli eden zîr ü zeber,

Sanki Harun-u fesahattır sözün.
Asker-i Calud küfrü mahveder,
Savt-ı Davud-u hilafettir sözün.
Marifet-i takva ve hikmet mülküne,
Bir Süleyman-ı emarettir sözün.
Hasılı dertlilere derman eder,
Dest-i Lokman-ı hazakattir sözün.
Ba’s-ü ba’de-l mevte kaim hüccetin,
Çûn Üzeyr mazhariyettir sözün.
Söz değil, özdür bütün tibyanınız,
Vech-i Hakka hep işarettir sözün.
Lübb-i lüb marifettir mâ-hasal,
Yüzyüze hakka itaattir sözün.
Ehl-i şevke âb-ı hayat bahşeden,
Hıdr-ı bahreyn-i velayettir sözün.
Bâr-ı sıkletten ukûlü kurtaran,
Nur-u İlyas-ı riyazettir sözün.
Kulluğun efdalini izhar eden,
Zülkifl-i ibadettir sözün.
Sed çeker kâfir olan ye’cüclere,
Çünki Zülkarneyn-i kudrettir sözün.
Sırr-ı tesbihatı telkin eyleyen,
Misl-i Yunus gavvas-ı hakikattır sözün.
Rahmet-i Rahman’ı hep tezkâr eder,
Hamd-i Zekeriyya-yı rahmettir sözün.
Tâb ile şerh-i kitab-ı Hak eder,
İlm-i Yahya-i verasettir sözün.
Mürdeyi ihya, körü bîna eder,
Nefha-i İsa-yı fıtrattır sözün.
Müjdepeyma-yı kulûb-ü ehl-i hak,
Mâhî-i târîk-i fetrettir sözün.
Ahmed’in mi’racını eyler beyan,
Şerh-i ahkâm-ı nübüvvettir sözün.
Hak Teâlâ daima pür-nur ede,
Çünki irfan-ı saadettir sözün.
Şân-ı Üstadda ne dersen Galiba,

Az ki, bir iman-ı hayrettir sözün.

Ahmed Galib

* * *

(Ahmed Galib'in Sözler hakkındaki Arabî fıkrasıdır)

مُقِيمُ السُّنَّةِ بِالْاِجْتِهَادِ ❊ قِوَامُ الدِّينِ فِى يَوْمِ الْفَسَادِ
سَلَلْتَ السَّيْفَ عَلَى الَّذِينَ ضَلُّوا ❊ عَنِ الْحَقِّ وَ هُمْ اَهْلُ الْعِنَادِ
بَيَانُكَ كَانَ صَمْصَامًا شَدِيدًا ❊ عَلَى اَهْلِ الضَّلاَلَةِ وَ الْاِرْتِدَادِ
وَ نَادَيْتَ الْجَوَانِبَ هَلْ اَجَابُوا ❊ اِلَى نَهْجِ الْحَقِيقَةِ وَ السَّدَادِ
اَجَابَ اَهْلُ قَلْبٍ طَائِعِينَ ❊ وَ تَهْتَزُّ الْقُلُوبُ بِالْوَدَادِ
لاَنْتَ دَعَوْتَهُمْ سِرًّا وَ جَهْرًا ❊ لَقَدْ جَاؤُكَ مِنْ اَقْصَى الْبِلاَدِ
فَمَا اسْتَغْنَوْا عَنِ الْآيَاتِ طُرًّا ❊ لاَنَّهُمْ اَتَوْكَ بِاِعْتِمَادٍ
رَاَوْ فِى نُطْقِكُمْ نُورًا جَلِيًّا ❊ فَيَوْمًا بَعْدَ يَوْمٍ مُسْتَزَادٌ
فَتَحْتَ عَلَيْهِمْ اَبْوَابًا كَثِيرًا ❊ مِنْ اَقْسَامِ الْعُلُومِ بِالرَّشَادِ
جَزَاكَ اللّٰهُ مِنْ خَيْرٍ كَثِيرٍ ❊ وَ اَعْطَاكَ الصَّفَا فِى كُلِّ وَادٍ
وَ يَحْفَظُ قَلْبَكُمْ مِنْ كُلِّ هَمٍّ ❊ وَ آثَارَكَ مِنْ طَوْرِ الْكَسَادِ
يُرَوِّجُ نُطْقَكُمْ فِى سُوقِ حِكْمَةٍ ❊ بِاَنْوَارٍ اِلَى يَوْمِ التَّنَادِ
اَلاَ لاَ تَرْتَعِبْ عَنْ دَعْوَةِ النَّاسِ ❊ فَبَشِّرْ قَلْبَهُمْ وَ اللّٰهُ هَادِى

(Sözler hakkında Murad Efendi'nin fıkrasıdır)

Aziz Dost!

Derya-yı maariften sema-yı irfana İlahî bir hava ile coşup fışkıran ve sema-yı irfandan zemin-i maarife İlahî bir hava ile inen baran-ı marifeti ve feyezan-ı hikmeti zemin ile âsuman arasında seyre dalmıştım. Bu sırada coşan deryanın ka'rından, sahil-i beyana bahâ takdir edilemeyen cevahir geliyordu. Bunlardan bir mikdar olsun almaya iktidarım

gelmiyor ve gelemiyordu. Yalnız görüp alabildiğim birşey varsa, bedî'in cilvesiyle bedîiyatın neş'esiyle hayrettir.

Murad

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Ondördüncü asrın elliikinci sâline yetişip, ahkâm-ı kat'iyyesiyle mü'mine beraet ve mücrime i'dam-ı ebedî kararının infaz u icrası gününe kadar bâki kalacak olan kavanin-i ezeliye-i Sübhaniyeyi, bilkülliye hedm ü imha etmek âmâl-i bâtıla ve efkâr-ı münafıkanesine kapılan ehl-i dalalet, ilk hatvelerini atmak istedikleri sırada, keşf-i kabl-el vuku' olarak, işbu çelik kal'a tabir ettiğimiz, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın müfessir ve mümessili olan Nur deryası zahiren otuzüç aded, manen otuzüç milyon elmas, inci ve mücevherat-ı mütenevvia ve müteaddideyi vücuda getirdikten sonra, asıl kal'anın bu teşkilât-ı nuraniye ve mühimme dairesinde tanzim ve tarsini iktiza ettiği hengâmda, edna bir amele olarak, yüzbin defa haddimin fevkinde olan şu kudsî vazifeye, bu abd-i âciz de, tayin ve kabul edilmekteki tevfikat-ı Sübhaniyeye karşı, secdegâh-ı Rabbaniyede mütalaa ve riya olmasın şu fâni vücudumu ârâmsız ifna etsem, o mukaddes vazife dairesinde, bir dakika müşerrefiyetime mukabil ubudiyet etmiş olamayacağımdan, اِلٰهِى اَنْتَ ذُو فَضْلٍ وَ مَنٍّ وَ اِنِّى ذُو خَطَايَا فَاعْفُ عَنِّى kaside-i şerifesiyle arz-ı ubudiyet etmekle iktifa ettim.

Hulusi-i Sâni Sabri

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

Bu hal karşısında kendimi düşünüyorum ve bir de peşinde koştuğum bu kudsî hizmete bakıyorum. Cenab-ı Hakk'ın lütf u ihsanlarına hamdeder ve şükrederken bir kardeşimizin dediği gibi, ben de kendime diyorum ki:

Evet Hüsrev, iyi olan sen değilsin; takib ettiğin yol iyidir, güzeldir, parlaktır. Ondan daha güzel ve ondan daha parlak ve onlardan daha nurlu, hiçbir şey olamaz diyorum.

Sevgili Üstadım! Size medyunuz, risalelere medyunuz. Bizi size ve risalelere ulaştıran Cenab-ı Hakk'a medyun u müteşekkiriz ve hâmidiz.

Sevgili Üstadım! Mektubunuzda yorgunluğumdan bahis buyuruyorsunuz. Evet bazan yoruluyorum, fakat yorgunluktan istirahatı arzu eden nefsimi, ruhum vazifeye davet ediyor ve belki bugünkü sa'yim, keffaret-üz zünub olur. Çünki Cenab-ı Hakk'ın rahmeti vâsi'dir, diyorum. İşte bu düşünce ile şevk ve sevince doğru ilerlerken, yazılarımın kıymetdar Üstadımı memnun etmesi, bu halimi kat kat tezyid ediyor. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Ahmed Hüsrev

* * *

(Küçük Zühdü'nün fıkrasıdır)

Yirmidokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmını akşam fakirhanede Bekir Ağa ile beraber bazı hususî arkadaşlarımızla okuduk. Ve son risalenin dinsizleri iskâta kâfi geleceğine hepimiz kanaat ve iman getirdik.

Küçük Zühdü

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Vakit vakit mukaddesat-ı diniyeye, ehl-i dalaletin icra etmekte oldukları hücumlarla, ruhumda açılan cerihaların teellümatıyla müteellim olduğum bir anda, muhterem Bekir Ağa Hızır gibi yetişerek, Yirmidokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmını sunup, derdime derman oldu.

Evet eczahane-i Kur'anın müstahzaratından ve ancak binden bir nisbetindeki hikmetinden olan işbu dürr-i meknun, es'ile ve ecvibe, işaret ve sarahatıyla tedavi ile, mağmum kalbimi tesrir ve müteessir vicdanımı tenvir ve mükedder ruhumu mahzuz edince dedim: "Aman ya Rabbi! Sen Resulün ve Habibin Muhammed Mustafa'nın (A.S.M.) hakikî ümmetine öyle bir tükenmez hazain-i hikmet bahşetmişsin ki, o hazine-i kudsiye 1351 sene ahkâm-ı ezelîsi ve ferman-ı ebedîsiyle öyle bir hayat-ı bâkiye ihsan etmiş ki, hakikî verese-i enbiya olan ülema-i be-nâm, en kısa bir âyetten nice hakaik-i nâmütenahiye istinbat ve istihrac ederek ümmet-i Muhammedin kulûb-u mecruhalarını Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın âb-ı hayatıyla ihya buyuruyorsunuz.

Ey Mâlik-ül Mülk, ey Hâlık-ı Zülcelal, ey Hâkim-i Bîmisal! Senin Zât-ı Azamet-i Kibriyana iltica ederek niyaz ediyorum, şöyle ki: Ahkâm-ı Kur'aniyeyi i'lâ ve tarîk-ı Ahmediyeyi ibka ve hakikî verese-i enbiyanın âmâl ü makasıdını teshil ü teysir buyurarak, bu bîçare kullarını Kur'an-ı Azîmüşşan'ın daire-i nuraniyesinde mes'udane i'lâ-yı kelimetullah etmeyi göstermeden hayat-ı bâkiye âlemine göçürme Allah'ım diyerek zahirî ve bâtınî gözlerimi levaih-i Kur'aniye ile perdeledim, Üstadım Efendim.

Pür-kusur talebeniz
Sabri

* * *

(Sözler'i müştakların ellerine yetiştiren kardeşim Bekir Ağa'nın fıkrasıdır)

Elimizdeki hakaik-i Kur'aniyeyi câmi' Nur Risaleleri, her ân u zaman bizi tarîk-ı hakikatın nurlarına istiğrak ederek, şu zaman-ı hazıranın ehl-i imanın kalbine verdiği ızdırabı izale etmektedir.

Hakk'a şükürler olsun ki, ehl-i imanın üzerine musallat olan ve gayr-ı kabil-i tahammül olan hâlât karşısında, iman ve irşadın nuranî dairesi dâhilinde, hak ve hakikata lâyık bir vazifede istihdam ediliyoruz. Şu zamanda yegâne medar-ı tesellimiz olan şey, ancak Erhamürrâhimîn'in tavassutunuzla bizi kavuşturduğu hakikatlardır. Lisanım, şükranlarıma tercüman olamıyor. Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Ancak söyleyebildiğim şey, beklediğim ümid, benim ve ehl-i imanın, bilhâssa risalelerle alâkadar kardeşlerimin iki cihanda mesrur olmalarını ve bilhâssa başta Üstadımızın kudsî ve pek azîm hizmetinden, Hâlık-ı Kâinat hazretlerinin razı olmasını temenniden ibaret kalıyor. Bugünkü ahval-i müessifeden müteessir olmamak mümkün değil. Allah iyi yapar, inşâallah. Ben cahilim, bu kadar yazabildim. O Sözlerin kıymetini tariften âcizim. Ne kadar yazsam, o eserlerin kıymetinden binde bir nebzesini gösteremez.

Talebeniz, Emrullah oğlu
Bekir

* * *

(Tarîkat hakkında olan Telvihat-ı Tis'a münasebetiyle yazılmış.)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Sevgili ve kıymetdar Üstadım, Efendim!

Hâfız Ali Efendi kardeşimle irsal buyurulan Yirmidokuzuncu Mektub'un Dokuzuncu Kısmını pek büyük bir sevinçle aldım ve okudum. Kısmen kardeşlerimle, kısmen de yalnız başıma, beş-altı defa okuduğum halde, bu risalenin ruhuma ilka eylediği nuranî feyizleri karşısında, okudukça okumak ihtiyacım artıyordu. Ve senelerden beri müştakı bulunduğum tarîkatın böyle ulvî, nezih, âlî hakikatlarını öğreten bu kıymetdar risaleyi elimden bırakamıyorum. Her okudukça başka bir zevki veren ve kendi arkadaşları olan diğer risaleler gibi, her bakışta başka bir güzellik ve letafet gösteren bu risaleyi ve içindeki ulvî ve âlî hakikatları bize okuyan levhaların münderecatını belki dört-beş seneden beri arıyor, bulamıyordum.

Sevgili Üstadım, Allah sizden ebediyen razı olsun. Nasılki bahr-i muhit içerisinde yaşadıkları halde, susuz kalmalarından dolayı değil, belki kendilerinde zîkıymet şeylerin husulü için, nisan yağmuruna şiddetli bir alâka ile ihtiyaç gösteren balıklar gibi, benim de bu risaleye ihtiyacım şiddetli idi. Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak hazretlerine bînihaye şükür olsun ki, hayatımın bu karanlık sahifesini de arzularımın pek fevkinde olarak nurlandırdı.

Evet bu risalenin fakir talebenizde hasıl ettiği tesir ve intibalarını, kalemle ifadeden her vakit için âcizim. Küçük küçük cümleleri ve anahtarlarıyla pek büyük define ve hazineleri açan ve azîm girdabları kapatan ve tarîkatın nezih, âlî ve çok yüksek feyizli, sürurlu, zevkli, doyulmaz ve bırakılmaz bir yol olduğunu ders veren bu kıymetdar risaleyi çok ehemmiyetli buluyorum. Ve bilhâssa tarîkata mensub olup da, haricin ittihamından kaçınan veyahut öğrenmek ve anlamak istedikleri halde muvaffak olamayan ve alâkadar olmak isteyen kardeşlerimi, bu risaleye mâlikiyetlerinden dolayı tebrik etmekte, kendimi çok haklı görüyorum.

Kıymetdar Üstadım!

Risalenin geri kalan kısmının da, bir an evvel ikmaliyle, istifade ve istifazamız için irsal buyurulmasını, dest ü damenlerinizi öperek niyaz etmekteyim. Ve ikmal ü irsaline de, arkadaşlarımla birlikte sabırsızlıkla intizarımızı arzediyorum, Efendim Hazretleri.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Hakir Talebeniz

Ahmed Hüsrev

YİRMİYEDİNCİ MEKTUB'UN ÜÇÜNCÜ KISMI VE ÜÇÜNCÜ ZEYLİN NİHAYETİDİR

(İkinci Sabri ve İkinci Hüsrev ve Birinci Ali'nin fıkrasıdır)

Ey Yüce Üstad!

Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e çok şükürler ki, size, o muazzam Kitab-ı Mübin'in hazine-i hakaikının miftahını, rahmetiyle ihsan buyurmuş. O hakaik-i azîme ki, bütün dünya halkının eşedd-i ihtiyaç ve atş ile, sabırsızlıkla, mütereddid, mütehayyir, "Acaba bir âb-ı hayat bulacak mıyız?" diye bir halette iken, o mahfuz ve mestur zemzeme-i azîmenin musluklarını açarak, her meşreb ehlinin müracaatlarında içirilmemek kabil olmayan bir tarzda, cüz'î küllî hattâ pek âmi olanlar bile bir damla ile hararetini kestirecek derecede vazife-i âliyenizde münteşir, tekellüfsüz, tasannusuz, çok cihetlerle kanaat-ı kâmile ile şahid olabildiğimiz bu vazife ile muvazzaf ve ancak ilm-i bînihayeden lemaan eden, arş-ı Huda'ya nazar ile âleme rahmete vesile olduğunuz hengâmda ne diyebilmek mümkün ve ne cesaret!

Hem bütün mümkinatla alâkadar, o muhit ve ehass-ı havassın bile tam faik derecesinde massedebilmesi bence baîd diyebileceğim seraser nur olan eserlere, fakir gibi her hususta nısf değil hiçin hiçi olanların, bu hususta mütalaa değil, elime kalem alıp o mübarek fikr-i âlînin içine müşevveş fikrimi karıştırmaktan korkuyorum ve cesaret edemiyorum. Gaye-i maksad olan, yalnız üstadım, her

hususta muvaffakıyete kısa nazarım ile bakıyorum. Muvaffakıyetler neticesi, bizim için bir eyyam-ı mübareke uzaktan uzağa görünüyor. İnşâallah o yevm-i mev'udu, duanız himmetiyle göreceğiz ve biz görmezsek, fütuhat-ı azîmeye nâil olan eserleriniz pek bâlâ bir mevkide kahramanane müşahede edecekleri şübhesizdir. Cenab-ı Hak sizden ebedî razı olsun, dua-yı âciziyeden başka bir mütalaa dermeyan edemeyeceğimden o hususu fikr-i âlî, kalb-i safi kardeşlerime havale edip, el ve eteklerinize yüzlerim sürerek, kırık dökük sözlerimden afvınızı dilerim.

Üstadım, bu Üçüncü Nükte-i Kenziyeyi mütalaa ettim. Sure-i Alak-ı Mübarekin hurufatının îma ettiği sırlar karşısında hayretimden gayr-ı ihtiyarî, "Allah, Allah" lafz-ı celali ağzımdan çıkmakla öz ve gözlerim hazîn hazîn yaşarıyordu ve şöyle düşünüyordum: Evet nasılki kâinatın her zerresi Hâlık-ı Kâinat'a şehadet ve gülümseyerek haber veriyorlar. Öyle de, kâinatın haritası olan Kur'an-ı Hakîm'in vücudunu teşkil eden harfleri de, hâdisat-ı kevniyenin mazi, hal ve müstakbeline lisan-ı halleriyle şehadet edecekleri bedihîdir diyorum. Bu düşüncemin izahını nihayetteki ihtarında buldum, elhamdülillah dedim.

Hele mübarek Sure-i Rahman, şu zamanın efkâr-ı bâtıla ve firavunmeşreb kafalara yıldırım-misal sâıka ile pek sarih bir surette, her işi Rahmanürrahîm'in diye isbat ve otuzbir defa bir cümle tekrar ile, çör-çöpten ibaret olan tabiiyyun ve maddiyyun tahassüngâhlarını, o kudsî harflerinin remziyle zîr ü zeber ediyor. Zâten Üstadım, çok yerlerde beyan buyurduğunuz gibi, bu kâinat kitabını açan Kadîr-i Zülcelal ve Hakîm-i Zülkemal, o kitabı kapayıncaya kadar, o kitabın sahife, satır, harf ve noktalarını hakkıyla izah edecek ve hikmetini gösterecek bir müfessir, bir muarrifi ve o muarrifin verese-i hakikîsini rahmeti muktezası ile eksik etmeyecek. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Evet Üstadım! Şahidim ki, çok yorgunsunuz ve yoruluyorsunuz. Fakat o vazifenin kudsiyeti yorgunluğa değil, her şeye tercih edileceğini buyuruyorsunuz. Madem

şu zamanda iki mühim cereyan-ı azîmenin birisinin kumandasını Cenab-ı Hak size tahmil etmiş oluyor ki, bütün dünya Kur'an'ın beyan ve esrarından manen sizi dinliyor, inşâallah her vakit dinleyecek. Bu manevî muharebe zamanında netice-i muharebe yalnız insanların izmihlaline değil, belki bütün mevcudatın netice-i tahribini taşıyan ve istimal eden muharriblerledir. Öyle ise siz yalnız bize değil, ilâ yevm-il kıyam bâki kalacak müslüman yavrularının yaralanmaması için zırh; ve bir endahtta dünyayı sarsan, güruh-u hazeleyi boğucu dumanlar içinde bırakan, Kur'an-ı Hakîm'in son sistem malzeme-i mübarekelerini icada vesilesiniz. Var ol ey sevgili Üstadım! Hemen, Rabbim yorgunluğunuza bedel bin ehl-i gazâ sevabı ihsan buyursun, âmîn.

Afvınıza mağruren şunu diyeceğim ki: Madem manevî cihad zamanıdır, muvazzaf askeriz ve askerlikten lezzet aldığımızı söylüyoruz; düşman hem dessas, hem surî kuvvetlicedir. Kılınç hasma göre çekilir düsturuyla, sizin telaşsız ve ârâmsız sa'yiniz göz önünde iken cephemize hile tuzağı addedilen hubb-u câh ve sermaye-i dünya gibi çok cazibedar şeylerle bizi aldattıklarını bilmeliyiz. Ve cepheyi bırakıp, âfil şeylere aldanıp, çok mübarek ve mukaddes şeylerin ayak altında kalmasına sebebiyet vermemek için, ancak ve ancak Cenab-ı Kibriya'nın azamet ve kudretinden ve şümullü rahmetinden ve Şah-ı Levlâk'in himmet-i âmmesinden ve Zât-ı Üstadanelerinin makbul ed'iyelerinden gece ve gündüz hissemend olmamızı niyaz ediyorum ve böyle imanım var ve her dakika ârâmsız bekliyorum.

Hâfız Ali
(Rahmetullahi Aleyh)

* * *

(Hulusi Bey'in bir fıkrasıdır)

Yirmidokuzuncu Mektub’un Yedinci Kısmı

1- Şeair-i İslâmiyenin tağyirine aslâ razı olmayan ve tahammül edemeyerek kulaklarını tıkayanların kanaatlerindeki isabete kat’î bir hüccet.

2- Tevilkârane “zahirî muvafakat gösteriyorum” iddiasında bulunanları, birinci zümreye ilhak ettirecek müessir bir kuvvet.

3- Ülema-üs sû’ ahzabına şedid bir tokat.

4- Muhtelif nam ve vesilelerle, dinsizlik gayesiyle bid’alar çıkaranlara, kahir bir darbe-i kudret ve tavk-ı lanet.

5- Beşinci ve Altıncı İşaretler, ıslah-ı âlemin bizzât Hazret-i Mehdi’nin zuhuruna vâbeste olduğuna kanaat eden zümreden, bu zât-ı âlîşanın dahi bu emirde muktedir olmasında şübhe duyanların, bu vehimlerini bertaraf edecek, itimadlarını temin edecek, gayet kuvvetli güneş gibi bir hakikat.

6- Yedinci İşaret, bu asrın en makul mücahedesinin nasıl yapılmak iktiza ettiğine delalet eden, mahz-ı hikmet gibi hâssaları câmi’dir.

Âciz kardeşinizin bu kısa vasfı da, elbette aczine şehadet eder. Yoksa bu hakaiki lâyıkıyla vasfeylemek, bu bîçarenin haddi değildir.

Dünyevî meşgalem, hususî işlerimiz ve pederime yardım gibi mecburî ahval ve duygular, evvel ve âhir arzettiğim gibi, hizmet-i Kur’aniyedeki vazifeme çok mani’ oluyor. Ne yapayım? “Elhamdülillahi alâküllihal” diyorum. Duanıza çok muhtacım ve muhtacız. Biz her vakit sevgili Üstadımıza duada bulunuyoruz.

Hulusi

* * *

(Sabri’nin fıkrasıdır)

Üstad-ı Ekremim Efendim Hazretleri!

Ekalli, kırk seneden beri hakikat âleminde nurlar saçan nuranî, kudsî, feyizli sözlerin kâffesi, bütün safahatında tarîkat ve seyr-i sülûke ait pencereleri küşad ile, müştaklara temaşa ve berk-i hâtıf-misal تَعَالَوْا اَيُّهَا اْلاِخْوَانِ nida-i beligi ile davet etmekte iken, dûrbînî bir nazara mâlik olanlar, pek aşikâre görüp ve dinleyip iltica etmekte iseler de, bu abd-i pür-kusur onlarla omuz omuza yürüyen, tarîkatın ne demek olduğunu, matla'-ı şems-i füyuzat ve menba'-ı fevz-i necat olan, Yirmidokuzuncu Mektub'un dokuz levha-i saadeti câmi' Dokuzuncu Nüktesini okuduktan sonra, alâ kadr-il istitaa öğrendim. Nihayetsiz füyuzat ve hadsiz ezvak-ı mütenevviayı hâvi olduğunu, bir kat daha tasdik ettim. Elhamdülillah, şu nüktede nura muhtaç kalbime lâyüadd nurlar bahşedildi.

Kalbimin hissedip, lisanımın ifadeye muktedir olamadığı derya-yı hakikata dalarak, şu eser-i giranbahanın şâyan-ı menn ü şükran olduğunu arz ve mâba'dinin tevali ve temadisini can u yürekten taleb ve temenni etmekte iken, işte tetimmesi olan üç telvih de ihsan buyuruldu.

Bu hâtime kısmı, vartalardan kurtulmak çaresini gösteren irşad ve ikazlarıyla, cidden bir levha-i saadet ve bâis-i hayat-ı mücedded olmuştur. Acaba her an, en az binbir nevi semere-i saadet ile tegaddi etmekten kaçan ve o cadde-i kübraya aslâ lâyık olmayan, iftira ve isnadat perdelerini görüp, şu meş'ale-i adîm-ül misali söndürmek, zulümat ve dalalât vâdilerine yol açmak isteyen bakar-körlere, ne demeli?

Nazirsiz şu'leleriyle asr-ı hazırı ihya ve tenvir ve istikbalin krokisini bihakkın tanzim ve tahkim eden Nurlar, ilelebed payidar olsun. Dilerim Bâri-i Teâlâ Hazretlerinden ki, şu âsâr-ı pür-nurun bütün ümmet-i Muhammed (A.S.M.)a tamimine muvaffakıyet ve müyesseriyet ihsan buyursun. Âmîn.

Sabri

* * *

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım Efendim!

Kenz-ül Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'aniye'de, yanlışlığın tarafımızdan nasıl karşılandığını sual eden ve hatasının esbabını bize izah eden sevimli mektubunuzu aldım. Bu kısmı, Sure-i Kevser'in latif ve yüksek tevafukatını gösteren Altıncı Remiz'le ve bir de büyük bir fatihten daha büyük olan tarîkata ait kısımla beraber okudum.

Bu hafta sevincim ve şevkim pek ziyade idi. Bir taraftan, senelerden beri tab'edilmesi ve âlem-i İslâma neşredilmesi için istinsah edilen, o kıymetdar mahzen-i hakaik emin vâdilere gönderiliyordu. Diğer taraftan, şu baharın cazibedar güzelliğinden pek çok yüksek bir nuraniyetle karşımıza çıkan Yirmidokuzuncu Mektub'un her bir kısmının verdiği zevk-i manevî içerisinde yaşıyorduk.

Kenz-ül Arş duasının feyzinden gelen ikinci bir nükte-i Kur'aniyeyi, mektubunuz gelmeden evvel arkadaşlarla birlikte tekrar okuduk. Tedkik gayesi hiçbirimizde olmadığı için, on dakika içerisinde, yazılan bu kısmın nuranî şu'leleri arasında kaldık. Okurken, ağzımızdan arada sırada çıkan sadâ-yı hayret ve taaccübden başka bir şey işitilmiyor ve yüzümüzden akan beşaşet, duyduğumuz manevî zevki tarife kâfi geliyordu.

Sevgili Üstadım! Her bir risale aramızda pek büyük bir sevinçle karşılandığı ve hayretle okunduğu ve lâyık olduğu şekilde hürmet gördüğü için, her nasılsa vaki' olan hatam hakkındaki mektubunuzu aldığım vakit, kıymetdar Üstadım bu hali bize ihtar etmeseydiniz, biz hiçbir vakit böyle şeyle meşgul olmayacaktık ve yanlış var diyenlere karşı da hak dava edeceğimizde hiç tereddüd etmeyecektik. Sure-i Kevser'in ve Sekizinci Remzin tevafukat-ı hurufiyeleri üzerinde birer birer tedkikatta bulunmuş ve hiçbirinde noksan bulamamıştık. Esasen bu tedkikatımız, noksan

aramak gayesiyle değil, belki tevsi'-i malûmat ve bir de manevî gıdamızı almak için vuku buluyordu. Bu akşam fakirhanede Re'fet, Lütfü, Rüşdü Efendi kardeşlerimle oturmuş bu hususta tekrar konuşmuştuk. Hepimiz diyorduk: Üstadımız bize söylemekte, hiçbir şeyden çekinmediğini biliyoruz. İşte bu hal bizlere kâfidir. Şimdiye kadar da böyle bir şey vuku bulmuş değildir. Bu hususta en büyük şahid; bu risaleler, ilmi kendilerine isnad eden zâtların ellerinde gezdiği halde, onları da tasdike mecbur etmiştir.

İşte sevgili Üstadım! Bu hâdisat dimağımızı daha ziyade takviye etmiş bulunuyor ve bizi size daha ziyade rabtediyor. Her hususta bizi himaye ve vikaye etmekte olduğunuza kâfi ve daha kat'î bir bürhan yerine geçmiş bulunuyor.

Sevgili Üstadım! Bu hafta hatt-ı destinizle pek çok zahmet çekerek, bin müşkilât içerisinde yazdığınız, bütün Kur'andaki tevafukatı gösterir bir nükteyi daha aldım. Bundan başka bu nükte gibi umumî olup, yalnız tarzları ayrı olmak üzere iki tevafukat listesi daha yazılacağı iş'ar buyuruluyor. Onları da sabırsızlıkla bekliyoruz ve yorgunluğunuzu hatırladıkça, yüreklerimiz sızlıyor. Cenab-ı Hak sizlere lâyık bir tarzda hayr-ı kesîr ihsan eylesin. Âmîn!

Hüsrev

* * *

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım, Muhterem Efendim!

Kur'an-ı Kerim'in âyât ve kelimat ve hurufatında görünen ihtilaf bertaraf edilmek üzere, yeniden hakikî ve esaslı bir surette âyât ve kelimat ve hurufatın tesbit edileceği hakkındaki iş'ar-ı fâzılaneleri, cidden şâyan-ı tebşirdir. Bu ve bu gibi ahval, bizi Üstadımızın ulvî ve umumî olan

vazifesinde her vakit için Cenab-ı Hak'tan muvaffakıyet talebinde bulunmaklığa sevk ediyor. Bilhâssa kardeşimiz Hacı Nuh Bey'e yazılan mektub sureti ve buna mümasil diğer mektubat, bizim hayatımızı değiştirmiş ve müstakbeldeki hayatımıza nurlar serptiği gibi, bugünkü insanlığın giriftar olduğu riyakârlık, tabasbus ve temelluk ve emsali gibi pek çok ahlâk-ı rezileden kurtarmış ve herbirerlerinin yerlerine de ahlâk-ı hasene fidanları gars ederek, birer şecere-i âliye ve nafizenin vücuda gelmesine sebebiyet vermiştir. Hattâ o kadar diyebilirim ki, bugünkü beşeriyetin duygularından bambaşka bir hayata sevk etmiş ve her an "Hâlıkımız bizden ne suretle razı olacak ve bugün ne gibi bir sa'y ile sahife-i hayatımı kapatacağım? Acaba ümmeti bulunduğumuz o sevgili Peygamber-i Zîşan Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin, dalalet yolunu tutan veyahut dalalete gidenlerin arkalarından giden ümmetlerini, ne suretle tarîk-ı hidayete getirmek için sa'y etsek hoşnudiyet-i Peygamberî'yi (A.S.M.) celbedebiliriz?" duyguları ve mefkûreleriyle yaşatmaktadır.

Kıymetdar üstadlarına her hatvede ittibaı seven o talebelerinizin ruhlarında, üstadlarının en güzel fıkrası olan "Kur'an-ı Azîmüşşan'a feda olan bu baş, başkalara eğilmeyecek." sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir miftah ve bir düstur olmuştur.

İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, bu vâdideki korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesaretten korkmaktadır. Rıza-i İlahî uğrunda her gelecek hale memnuniyetle göğüs germeyi, üstadlarının halinden her gün ve her an ders alan talebelerinize ve kardeşlerime, hayırlı muvaffakıyetler ve saadetler temenni ederken; sevgili Üstadım size de lâyık olduğunuzdan daha güzel bir şekilde ve daha elyak bir tarzda eltâf-ı Sübhaniyeye nailiyetiniz için dua eder ve damenlerinizi kemal-i hürmet ve ta'zimle öperim, Efendim Hazretleri!

Hüsrev

* * *

(Nasuhizade Şeyh Mehmed Efendi'nin fıkrasıdır)

Bülbül-ü Bağistan-ı Kur'an, Üstad-ı Ekremim, Efendim Hazretleri!

Mürşid-i ekmel, şeyhim Hacı Rahmi Sultan Hazretleri, seferberliğin ikinci senesinde irtihal-i dâr-ı beka buyurdular. Burdur'u teşrifinizden bir ay evvel, merhum Rahmi Sultan ile beraber bir câmi-i şerifte birkaç cemaatla bulunmakta iken, sükût-u hal-i murakabeye varıldı. Bazı veliler ruhanî teşrif buyurdular. Nihayette, siz Üstadım teşrif buyurdunuz. Bir cezbe-i Rahman zuhuruyla uyandım, kendime geldim. Bir ay sonra Burdur'u teşrif ile, bazı yevm sohbet-i irfaniyenizde bulunup ruhlarımıza gıda bahşolundu.

Şu tulûatımı arza ictisar ediyorum:

Halka-i hakikatta devrandadır ol mübarek Üstad
Kavuşturdular ruhunu, ervah-ı Enbiyaya ânın
Mest-i müstağrak olup hayrettedir ol mübarek Üstad
Mübarek Kur'an'ın dellâlısın dediler âna
Sözleri cândır, onu tutmayan ruhsuzdur hemân
Bütün söylediği nur-u hikmettir ânın
Mi'rac-ı ruhanîde devrandadır ol mübarek Üstad
Kalbim içre feyz-i Nur'un görmüşem hemân
İçi umman-ı vahdette, dışı sahra-yı kesrette görünür Üstad
Dünyada, uhrada refik olalım âna
Umarım Mevlâm ihsan eder biz âciz kullarına
Nasuhizade Mehmed, söyledi hemân bu sırları
Hazine-i Kur'an'ın bir miftahıdır Hazret-i Üstad.

Nasuhizade Şeyh Mehmed

* * *

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri!

Bu arîzamı takdim ve tasdîa iki sebeb-i mücbir hasıl oldu:

Birincisi: Sevgili Üstadımın geçenki iltifatnamelerinin bir fıkrasında buyuruluyor ki: "Bu fakir ile aziz kardeşim Hüsrev gibi yüksek, ciddî, hâlis kardeş ve talebelerimi, âhir-i ömrümüze kadar hizmet-i Kur'an'da daim eylesin."

Muazzez Üstadımın bu dua, bu niyaz ve himmetlerine bütün mevcudiyetimle âmîn dedim ve daima da diyorum. Ve Cenab-ı Lemyezel Hazretlerine de daima niyazım budur. Ve pek muhterem ve pek sevdiğim Üstadımın dua ve himmeti sürur, sevinç gözyaşlarımı akıttırıyordu. Bu fıkra ve cümleyi takib eden ikinci fıkra ki; aynen yazıyorum:

"Ve ben öldüğümde sizi arkamda vâris bırakarak ferah ile kedersiz kabrime girmek rahmet-i İlahiyeden ümid ederim." Burası beni çok düşündürdü ve hiçbir dakika üstadımın bu arzu, bu taleb ve rahmet-i İlahiyeden bu ümidi, zihnimden ve fikrimden ve kuvve-i hayalimden hiç çıkmıyor. Binaenaleyh bu fıkraya bütün zerrat-ı mevcudiyetimle âmîn dedim ve Cenab-ı Hakk'ın fazl u keremini tazarru' ve niyaz ettim.

Bununla beraber -ya Hazret riya değil, tasannu' değil, içimden doğuyor- gönül şöyle istiyor ve arzu ediyor: Bu fakir, Üstadımdan evvel kabre girsin ve siz dâr-ı bekanın ilk kapısına gelinceye kadar, dâr-ı dünyada bulununuz ki; bu fakir ve muhtaç olan talebenize arkasından göndereceğiniz dua ve hediyenizle mütena'im, şâd ve mesrur olsun. Ve sizin teşrifinizde -ki Erhamürrâhimîn olan Rabb-ül Âlemîn'den dua ve niyazım budur- ruhum sizi istikbal etmek şerefiyle müşerref olabilmek gibi, gönül arzu ve hayatı hasıl oluyor [17](Haşiye) ve çok düşündürüyor. Ve bu arzu ve niyazımdan daha büyüğü ve şedidi şudur ki: Üstadımın dâr-ı dünyada daha pek çok zamanlar kalması, dolayısıyla vazife-i

kudsiyenizin devamı ve hakikat ve hidayet nurları olan Risale-i Nur ve Mektubat-ün Nur'ların teksiri ve intişarıyla, hâb-ı gaflette olanların, dalalette kalanların, ehl-i bid'a ve mülhidlerin tarîk-ı hak ve hidayete girmeleri için siz üstadımın çok zaman daha yaşamaklığınızı ve başımızdan eksik olmamanızı ve sizin gaybubetinizle, bizlerin yetim ve öksüz kalmamaklığımızı gönül arzu ediyor.

Daha çok söylemek isterim, fakat iktidar ve kifayetsizliğimden kalemim, kalbimin tercümanı olamıyor. Her iş gibi, bu arzumu da Cenab-ı Kibriya'ya havale ederiz.

Âsım
(Rahmetullahi Aleyh)

* * *

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır ki küçük bir mes'elede, "Gücendin mi?" diye istifsar münasebetiyle yazılmıştır)

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Hayatımın her safhasından kıymetli ve o hayatı, pervane-misal, bir emrinin infazına ateşte yakmağa her an hazır olduğum kıymetli Üstadım!

Evet değil böyle hakikat uğrunda, hattâ bir kıymetli hediyeyi ihsan eden Padişah-ı Zîşan için, o hediyeyi sarfetmekte tereddüd edilmez. Öyle de Üstadım, bize emanet olarak ve ne zaman alınacağı meçhul olan hayatın ve her zaman emrine âmâde ve hazır olduğum Cenab-ı Mün'im'in, o emanet üzerine ne gibi emri vaki' olsa, inşâallah bilâ-tereddüd emanetini iadeye hazırız. Madem siz, o Padişah-ı Bîzeval'in kurbiyet-i İlahiyesinde, aynı emrini tebliğe memur bulunuyorsunuz; öyle ise, hem mübarek sözünüz hak ve aynı rahmettir.

Hem Efendim bahçıvan-misal fidanları büyütmek üzere, hayvanat-ı muzırranın taarruzundan bir an evvel kurtarmak için, aşağı dallar kesilir ki; tâ yükselsin. O fidanların hiçbir cihetle hakları yoktur ki, "Bizi tımar eden ve hayatımıza sebeb olan, bizi bazan rencide ediyor" diyemezler. Zira hal-i asılları ile kalsaydılar, bir muzır hayvan dahi koparacaktı ve topraktaki kökü de tefessüh edecekti, yok olacaktı.

Evet Üstadım, mübalağasız, pür-kusurlukta mislim olmadığını nefsime bile bazan kabul ettirdiğim yalnız pür-zünub talebenizi; dizlerime değil, belime değil, boğaz çukuruma değil, belki de boyumdan aşan ve belki dâhilimin de siyah çamurlara mezcolduğu ve tefessüh etmeye başladığı bir zamanda Hızır gibi yetişip ve misl-i Lokman, Kur'an-ı Hakîm'in şifahanesinden lemaan eden mualecelerle, tedaviye başladınız. Hayat ismine lâyık bir hayat bahşına vesilesiniz. O hayatı ihsan edene ve vesile olan uğruna, o hayatı ifna etmemek [18](Haşiye) kâr-ı akıl değildir.

Hem bir hasta, ameliyata muhtaç olduğunu bilmelidir. Ve hastasını gece gündüz tedavi altında bulunduran eczacıya karşı yüzbinlerle teşekkür ve o eczacıya eczahaneyi teslim eden Hakîm-i Pür-kemal, Kadîr-i Bîmisal Hazretlerine nihayetsiz hamd ü şükre borçluyuz. Ve bu borcumu îfa edemediğimden pek mükedderim. Allahü Teâlâ sizden ebeden razı olsun.

Hâfız Ali (R.H.)

* * *

(Hulusi Bey'in bir fıkrasıdır)

Aziz Üstad, Müşfik Kardeş, Muhterem Mücahid!

Son iki hafta içinde, iki defada vürûd eden Yirmidokuzuncu Mektub'un Altıncı Kısmı ile Kenz-ül Arş

duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'aniye ve Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmının Sekizinci Remzi ve Altıncı Remzi isimlerini taşıyan mu'ciznüma eserleri aldım.

Birinci Mektub, hasb-el beşeriye çok sıkıldığım bugünün hemen saatinde elime geçti. Evet gözlerim böyle bir nura, aklım böyle bir derse, hasta vücudum böyle bir ilâca, muzdarib ruhum böyle bir teselliye, nihayet zalim nefsim böyle bir manevî terbiyeye çok muhtaç olduğu bir zamanda bu eserin yetişmesi; hem hakikatte üç gün sonra postaya verilen ikinci eserden dokuz gün evvel gelmesi, kat'iyyetle gösteriyor ki; bu iş kendi kendine veya tesadüfî olmuş değil. Belki gelmiş değil, gönderilmiş. Yetişmiş değil, yetiştirilmiş. Maksadsız değil, bu hizmete koşturulmuş. Hattâ bir dest-i gaybî tarafından en lüzumlu bir anda, en muhtaç ve Kur'an hâdimlerinin en zaîfi, en âcizi, en liyakatsızı, en zebunu bulunan bu bîçare kardeşinize mahz-ı eser-i rahmet ve inayet olarak sunulmuştur. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Yirmidokuzuncu Mektub'un Altıncı Kısmı'nı pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman ve diğer bir zât hazır iken, geçen cuma okudum. Ben birkaç defa sırf kendi hesabıma mütalaa ettim. Okuyacak ve okunması îcab edecek mahdud zevatın da inşâallah istifadesine çalışacağım. Bu nurlu eserler hem okşamak, hem korkutmak gibi iki zıd tesiri haizdir. İnsanlara bu iki vasıtadan birinin müessir olacağı da şübhesizdir. İşte bu hakikatı göz önünde bulunduran şerait-i imandaki esaslara müşabih bir tarzda, Kur'an-ı Hakîm'in tilmizlerini ve hâdimlerini hakikaten ikaz ediyor ve aldanmamaları için altı esası kendilerine bihakkın ders veriyorsunuz:

1- Hubb-u câh yerine, Allah'a imanın bir manası olan rıza-i İlahîyi...

2- Havf ve vehim yerine kadere imanı...

3- Hırs ve tama' yerine اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ âyet-i celilesi delaletiyle Kur'an'a, kütüb-ü İlahiyeye imanı...

4- Menfî milliyetçilik hissi yerine bütün cinn ve inse mürsel, Nebiyy-i Efham (Sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimiz Hazretlerinin mesleğini; اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ ve وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُوا gibi âyât-ı mübarekeyi derhatır ettirmek suretiyle Peygamberlere imanı…

5- Enaniyet yerine, acze.. noksanımızı itiraf ve Kur'an'ın tereşşuhatının neşr ü muhafazası babında hissemize düşen hizmeti yapmak ve hizmetle mükellef olduğumuzu bilerek neticeyi hesablamamak. Yani bir nevi beşeriyetten çıkmak. Kütüb ve Suhuf-u Enbiyayı inzale vasıta olan melaikeye benzemek suretiyle meleklere imanı…

6- Tenbellik ve tenperverlik yerine vazifedarlık… Kudsî ve her saatı bir gün ibadet hükmüne geçecek kıymette olduğuna şübhe edilmemek lâzım gelen Kur'anî hizmete vakit bırakmayacak hallere karşı, bu hizmetin ulviyetini dahi düşünerek, elden çıkmazdan evvel gözü dört açmayı, yani ölmezden evvel hayatın kadrini bilmek gibi, kat'î bir lisanla âhirete imanı delaleten, remzen, işareten, sarahaten ders veriyorsunuz ve ikaz lütfunda bulunuyorsunuz.

Allah-u Zülcelal Hazretleri sizden ebeden razı olsun ve ümmet-i merhume-i Muhammediyeyi (A.S.M.) dalaletten kurtarmak ve şahrâh-ı Kur'an'a delalet eylemek hususundaki ihlaslı mücahede ve hizmetinizde daim ve muvaffak buyursun, âmîn bi-hürmet-i Seyyid-il Mürselîn ve bi-hürmet-i Kur'an-il Mübin! "Kenz-ül Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'aniye" serlevhalı eserle, Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmı'nın Sekizinci Remzi'ndeki füyuzat, tarif ve tavsif edilmeyecek âlî ve müstesna bir vaziyettedirler.

Birincide: Bütün hurufat-ı Kur'aniyenin aded itibariyle işaret ve izah buyurulan tevafukları, garîk-ı beht ü hayret etti. Dört küçük suredeki hurufatın tevafukat vechine kısmen işaret eden ikinci eser; hakkan ki mu'ciznümadır. Nebiyy-i Âhirzaman, medar-ı fahr-i cihan, sebeb-i hilkat-i ekvan ve nüzul-i Kur'an, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (Sallallahü teâlâ aleyhi ve alâ âlihi ve ashabihi ve

ezvacihi) Efendimiz Hazretlerinin eser-i hikmet ve rahmet olarak, şimdiye kadar mahfî kalmış mu'cizelerinden i'caz-ı Kur'ana taalluk eden ve gaybî tevafuk namıyla sevgili Üstadımız tarafından mevki-i intişara vaz'olunan bu emsalsiz eserlere karşı duyduğum manevî zevk ve feyzin binden birini bile arzedemeyeceğim. Ve mazhar olduğumuz bu kadar azîm niam-ı İlahiyeye ve kerem-i Sübhaniyeye karşı şükürden âcizim.

اَللّٰهُمَّ حَصِّلْ مُرَادَنَا وَ مَقْصُودَ اُسْتَاذِنَا سَعِيدِ النُّورْسِى بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الْمَكِّىِّ الْمَدَنِىِّ الْهَاشِمِىِّ الْقُرَيْشِىِّ

Yirmidokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmı'ndan bir suret Abdülmecid Efendi kardeşimize göndermiştim. Cevabında ezcümle diyor ki: "Seyda'nın bint-ül fikri o güzel kıza, Hulusi ile Abdülmecid'den maada her kim bakarsa caiz değildir. Mahrem olanlar da, bu hususta nâmahremdir. Bu gibi kızların dışarıya çıkmaları, hiçbir menfaatı temin etmediğini ve bilakis büyük bir mazarratı intac edeceği ihtimal-i kavîsini Seyda'ya yazsan iyi olur. Eski Said'in hiddeti, yenisinde de vardır. Halbuki Yeni Said, insan oğullarıyla izaa-i vakt etmemeli. Meslek ve meşrebi öyle iktiza ediyor. Her ne ise... Cenab-ı Hak hâfız-ı hakikîdir."

Bendeniz de kısaca şu mealde cevab vermiştim:

Bu mütalaa bizler için doğrudur. Fakat dünyaya arkasını çeviren ve manevî vazife-i memuresini îfa ederken insanlarla -Nurlarla alâkadar olanları vasıtasıyla- meşgul olan Üstad Hazretleri için bu fikri muvafık bulmuyorum. Çünki o zâtı bu emr-i azîmde istihdam eden, elbette muhafaza buyurur. Bana öyle kat'î kanaat gelmiş ki, eğer bizler Nurlarla alâkamızı kesersek, Üstad Hazretleri bize arkasını çevirir.

Aziz kardeşimizin endişesi, zahire bakılırsa haklı ve çok samimîdir. Fakat zâten cemaatı çok mahdud olan Nurlarla alâkadar zevatın, bu hakaikten mahrum edilmelerini ve bu kudsî eserin tamamen hapsedilmelerini lâyık görmüyor ve esasa mugayir buluyorum. Nâsırımız, hâmimiz, muinimiz, hâfızımız Allah'tır. Bütün desaisi bertaraf ederek, muhterem

üstadın vazife-i kudsiyesine safi niyet, samimî his ve ciddî şevk ile yardım etmekte olan kardeşlerime selâm ve muvaffakıyetlerine dua eder, dualarını rica ederim. Pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Efendi, sâbık Müftü Kemaleddin Efendi, imam Hâfız Ömer Efendi ve diğer Sözler'le alâkadar olanlar selâm ve dua ediyor, hayır duanızı istiyorlar.

Devam-ı âfiyet ve muvaffakıyetinizi tekrar eltâf-ı İlahiyeden tazarru' ve niyaz eyler, mübarek ellerinizi kemal-i hürmet ve ta'zimle takbil eyler, kusurumun afvını ve hayır duanızdan bu bîçare sıddıkınızı çıkarmamanızı hâssaten arz u istirham eylerim.

اَلْبَاقِى اَلْحُبُّ فِى اللّٰهِ

Hulusi

* * *

(Said'in fıkrasıdır)

(Hulusi gibi mühim bir talebemin bana gönderdiği hediyesinin iadesine dair yazdığım bir mektubu, arkadaşlarımın tensiblerine binaen onların fıkraları içine dercedildi.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, vefadar âhiret kardeşlerim Hacı Nuh Bey, Molla Hamid!

Sizler benim için çok ehemmiyetlisiniz. "Sıddık-ı vefiy bu zamanda yoktur" diyenlere karşı sizleri gösteriyorum. Yirmi sene Van'da geçirdiğim hayat-ı ilmiye.. benim için Van çok kıymetdardır. Lillahilhamd sizler o kıymetdarlığı gösterdiniz. Ve Van'a karşı şedid hissiyatıma tam mukabele ediyorsunuz. Size medar-ı ibret bir vakıa söyleyeceğim, şöyle ki:

Geçen sene Barla'lı, İstanbul ticaretinde bulunan Bekir Efendi'nin şeriki Mehmed Efendi vasıtasıyla bir mektub aldım. Mektub hârika olarak bana göründü. Çünki Hulusi Bey, "Nuh Bey'le görüştüm" diye o mektubda bana yazıyor. Aynı mektubda, kardeşim Abdülmecid de, Molla Hamid'in selâm ve duasını bana yazıyor. Aynı mektubda Nurşin-i Süflâ'da Molla Abdülmecid'in yazısı ve imzası vardı. Fesübhanallah dedim. En ziyade sevdiğim bu insanların ayrı ayrı memlekette bulunmakla beraber, bir mektubda bunların içtimaları tevafuklu bir levha-i temaşadır.

Bu sene yine o Mehmed Efendi Eğirdir'e gelmiş. Yine Nuh Bey'in aynı telgrafını, o zât bana getirdi. Fesübhanallah dedim. Nuh Bey'in lisan-ı hali, güya Mehmed Efendi'ye "Dostum ben seninle beraber Üstadımla görüşeceğim" diyor, tahayyül ettim. Sonra yine o Mehmed Efendi'nin hizmetkârı Eğirdir'e gidip Mehmed Efendi'nin mektublarını getirmiş. Yine Nuh Bey'in hediyeye ait, bana olan mektubunu getirdi. Dedim, kat'iyyen bu iş tesadüfî değil. Sonra mektubun müştemilâtına dikkat ettim. Tahmin ettim, Van'da Nuh Bey'in bana hazırladığı hediyeyi göndermek tarihinde, ben de aynı tarihte, aynı fiatta [19](Haşiye) bir hediye-i azîmeyi Nuh Bey'in namına Van'daki ihvanıma gönderiyordum. İşte bu iki tevafuk, bana işarettir ki: Nuh ile Hamid, talebelik ve kardeşlik için min-tarafillah intihab edilmişler. Çünki tevafuk bizim için bir emare-i tevfik-i İlahî olduğuna kanaatım gelmiş. Risalelerde tevafukatın bazı nümunelerini göreceksiniz.

Fakat çok rica ederim ki gücenmeyiniz, hediyeyi kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur. En mühim bir sebeb, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlası zedelememektir. Hem iktisad, bereket ve kanaat sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı halde, dünya malına el uzatmak elimde değil, ihtiyarım haricindedir. Hem bir misal ile ince bir sebebi anlatacağım:

Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim.

“İstanbul’dan senin için getirdim, beni kırma” dedi. Kabul ettim, fakat iki kat fiatını verdim.

Dedi: “Ne için böyle yapıyorsun, hikmeti nedir?”

Dedim: Benden aldığın dersi, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatın için, menfaatımı terkediyorum. Çünki dünyaya tenezzül etmez, tama’ ve zillete düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise.. sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tama’ zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhiret meyvelerini dünyada yemeğe cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner. İşte sana manen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatımı aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telakki ediyorum. Sen madem fedakârsın; ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatınızı menfaatıma tercih ediyorum, gücenme! O da bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.

Ey Nuh Bey ve Hamid Kardeşlerim! Siz de gücenmeyiniz. Hem Nuh Bey, biliniz ki; şu zamanda o havalide vefadarane, şefkatkârane beni aramaklığınız öyle bir hediyedir ki, bunun gibi binler hediyeden kıymetdardır. Hem size gönderdiğim risaleleri muhafaza etmek ve sahib çıkmak ve benim yerimde onları himaye etmek binler lira kıymetinde bana karşı büyük bir hediyedir. Çünki netice-i hayatımı ve vazife-i vataniyemi ve o havalideki kardeşlerimin uhuvvet ve muhabbetlerine karşı borçlarımı eda eden o risalelere ciddî sahib çıkmak, tam muhafaza etmek ve ehline yetiştirmeğe vasıta olmak öyle bir hediyedir ki; dünyevî hediyelerin binlerine mukabildir. Hem emin olunuz ki; manevî zararım büyük olmasa idi Nuh Bey’in hatırını kırmayacaktım. Şimdiye kadar, Cenab-ı Hakk’a şükür, hediyeleri kabul etmeğe mecbur olmadım ve şu

zamanda ehl-i ilmin bir sebeb-i sukutu olan tama'a girmeye ihtiyar benden selbedildi. Hem eğer sizin hediyenizi kabul etseydim, çok zâtların ya kalbi kırılacaktı veyahut elli senelik kaidem bozulacaktı.

Orada ve civarınızda bulunan eski talebelerim ve kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyorum ve onların dualarını istiyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, sadık, çalışkan kardeşim, hizmet-i Kur'an'da arkadaşım Re'fet Bey!

Senin gördüğün vazife-i Kur'aniyenin hepsi mübarektir. Cenab-ı Hak sizi muvaffak etsin, fütur vermesin, şevkinizi artırsın.

Senin vazifen yazıdan daha mühimdir. Yalnız, yazıyı terk etmeyiniz.

Uhuvvet için bir düsturu beyan edeceğim ki; o düsturu cidden nazara almalısınız. Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. İmtizackârane ittihad gittiği vakit, manevî hayat da gider. وَ لاَ تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَ تَذْهَبَ رِيحُكُمْ işaret ettiği gibi, tesanüd bozulsa cemaatın tadı kaçar. Bilirsiniz ki; üç elif ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Tesanüd-ü adedî ile içtima etse, yüzonbir kıymetinde olduğu gibi.. sizin gibi üç-dört hâdim-i hak, ayrı ayrı ve taksim-ül a'mal olmamak cihetiyle hareket etse, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakikî bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir

tesanüdle, birbirinin aynı olmak derecede bir tefani sırrıyla hareket etseler; o dört adam, dörtyüz adam kuvvetinin kıymetindedirler.

Sizler koca Isparta'yı değil, belki büyük bir memleketi tenvir edecek elektriklerin makinistleri hükmündesiniz. Makinenin çarkları birbirine muavenete mecburdur. Hem birbirini kıskanmak değil, belki bilakis birbirinin fazla kuvvetinden memnun olurlar. Şuurlu farzettiğimiz bir çark, daha kuvvetli bir çarkı görse memnun olur. Çünki vazifesini tahfif ediyor. Hak ve hakikatın, Kur'an ve imanın hizmeti olan büyük bir hazine-i âliyeyi omuzlarında taşıyan zâtlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe iftihar eder, minnetdar olur, şükreder. Sakın birbirinize tenkid kapısını açmayınız. Tenkid edilecek şeyler, kardeşlerinizden hariç dairelerde çok var. Ben nasıl sizin meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça, sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telakki ediyorum. Siz de üstadınızın nazarıyla birbirinize bakmalısınız. Âdeta her biriniz ötekinin faziletlerine naşir olunuz. Kardeşlerimizden İslâmköy'lü Hâfız Ali Efendi, kendine rakib olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti çok kıymetdar gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zât yanıma geldi; ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. O daha çok hizmet eder, dedim. Baktım ki; Hâfız Ali kemal-i samimiyet ve ihlas ile, onun tefevvuku ile iftihar etti, telezzüz eyledi. Hem üstadının nazar-ı muhabbetini celbettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim; gösteriş değil, samimî olduğunu hissettim. Cenab-ı Allah'a şükrettim ki, kardeşlerim içinde bu âlî hissi taşıyanlar var. İnşâallah bu his büyük hizmet görecek. Elhamdülillah yavaş yavaş o his bu civarımızdaki kardeşlere sirayet ediyor. Küçük bir latife:

Sohbet içinde sizden bahis geçti. Şükre dair mes'eleyi sordum: "Hüsrev'in yazdığını Re'fet Bey gördü mü?"

Bekir Ağa dedi: "Evet gördü ve dedi: "Çok güzel, fakat acaba sen kalem karıştırmadın mı?"

Hüsrev dedi: “Yok, kendi nüshamda tam bütün gelmedi. Fakat kendilerine yazdığım tam geldi.”

Biraz münakaşa oldu…

Bu münasebetle kardeşim Re’fet Bey’e derim ki: Aslında tevafuk noksan olsaydı, zâten ben tavsiye etmiştim ki, kalem karıştırmasınlar. Asıl vaziyet bozulmasın. Bekir Ağa da gördü ki; asıl müsveddede çıkıntı olduğu halde, tevafuk Hüsrev’in tarzında var. Onun için Hüsrev’in bir mehareti varsa tevafuku bozmamış. Hattâ Mu’cizat-ı Ahmediye’deki salavat tevafukunda tavsiye etmiştim ki; kimse meharetini karıştırmasın. Fakat asıl müsveddelerde, en acemî bir müstensihin nüshasında birkaçı müstesna bütün tevafuktadır. Onun için sekiz ayrı ayrı müstensihin setredemediği bir tevafuk, elbette kuvvetlidir. Müstensihler bozmasınlar, tevafuku getiremeyen bozuyor. Demek en büyük meharet odur ki, tevafuku bozmasın. Çünki tevafuk var. Sen de Hüsrev’e yardım et ki, hakikaten mevcud ve matlub tevafuku denk getirebilsin. Çünki yoktan var etmiyorsunuz, hakikî var’ı yok etmeyin.

Sözler’le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum.

Said Nursî

* * *

(Hâfız Ali’nin fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad-ül Muhterem!

Yirmidokuzuncu Mektub’un Üçüncü Kısmının Dokuzuncu Mes’elesinde emir buyurulan hizmet-i Kur’an’dan fakirin hissesine iki erkek ve bir kız çocuğu düşmüş imiş. Aynı emri alıp gelirken düşünüyordum; acaba akraba-i taallukatımda çocuklar var, hangisini intihab edeyim? Benim bu düşünceme manen denilmiş ki: Hay Ali! Kendi re’yine muhtar değilsin. Onun intihabı başka kapıya aittir. Üç gün

sonra Yaşar ve Necati isminde iki çocuk, bana hem refik, hem ders arkadaşı ve bir derece onlara kalfa olarak tayin edildim. Çocuklar hurufatı tam bilmedikleri için bazan yazı ile, bazan kitabdan gösteriyordum. Bir ay sonra Kur'an okumaya başladılar. Beşinci ay içinde اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى hatme muvaffak oldular.

Mübarek Üstadım, bu hususu çok düşünüyordum ki; lâakal bir-iki senede Kur'an okumağa liyakat kesbedilirken, me'mulün hilafında meydana gelen bu emr-i azîm kimseye verilmez, ancak ve ancak i'caz-ı Kur'an'ın o büyük denizinin reşhasıdır ve iki cihan fahri, Nebiyy-i Âhirzaman Peygamberimiz Muhammed Mustafa Aleyhissalâtü Vesselâm'ın himmet-i maneviyeleriyle o i'cazın izhar ve intişarına memur edilen üstadımın duası gibi, çok büyük kuvvetlerle hasıl olduğuna, ben değil bu hale şahid, karyemizin ekserîsi iman edip, tasdik ediyorlar. Bütün köy ehl-i imanı namına, bu emr-i hayra vesile olan Üstadımıza, lâ-yüadd ve lâ-yuhsa teşekkürlerle "Cenab-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun" duasını âciz lisanımla daima söylüyorum.

Üstadım, bir şey daha var ki, emr-i üstadanelerine intizardayım. O da şudur: Cenab-ı Hak ihsan ederse, dairenizin şakirdini (Hâfız Yaşar) bu kışta bahara sebeb olup, mütenevvi çiçekleri açmasına nisan yağmuru misillü, vücudunuz o çiçekler arasında, bir gül-ü Muhammedî (A.S.M.) yetiştirmekte inşâallah vesile olacağınıza şübhe yoktur. Mübarek dairenin mübarek talebesine, mübarek Cum'a gecesinde hatminin duasıyla, hıfzının ibtida duasını ve fakir-i pür-kusurun afv duasını, bütün hâsse ve duygularımla, hürmetle el ve eteklerinizden öper ve kusurlarımın afvını niyaz ederim, Efendim Hazretleri.

Hâfız Ali

* * *

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

Evvelki hafta irsal buyurduğunuz, “Bir Sırr-ı İnna A’tayna” serlevhasını taşıyan risalenizi aldık. Esasen hiçbir hafta geçmiyor, sürurlarımızı tezyid eden, yeni ve hem gayet derecede şirin bir risale elimize gelmemiş bulunsun. İşte, iki haftadır bu kıymetdar risaleyi okuyor ve elimizden bırakmıyoruz.

Evet bu risale, Cenab-ı Hakk’ın istikbalde bu ümmete va’d ettiği güneşin tulûuna intizarımızı teşdid etmekle kalmadığı gibi, bir taraftan içindeki hakikata bizi meftun ediyor. Ve diğer taraftan, acaba fezası zulmet bulutlarıyla dolu olan bu âlemin, o güneş neresinden ve ne suretle doğacak ve ne şekilde bu zulmet ve âfet saçan bulutları dağıtacak diye tahayyül ederken; ikinci feyyaz, bir diğer zeyl, o güneşin vaktini tayin etmekle bizi pek büyük bir bâr-ı sakilden kurtarmış ve senelerden beri almak istediğimiz halde alamadığımız derin bir nefesi vermiş ve bizi dilşâd eylemiştir.

Ahmed Hüsrev

* * *

(Hulusi Bey’in fıkrasıdır)

Bu defa, Kenz-ül Arş duasının feyzinden gelen İkinci ve Üçüncü Nüktelerle, Zeylini hâvi mübarek mektubunuzu almakla cidden bahtiyarım. Bu âciz kardeşiniz, gelen mektubunuzun, gerek muhterem Üstadıma ve gerekse o havalideki kıymetli arkadaşlarıma olan tesiri bana ait olmadığına ve belki benim bir vasıta olduğuma delildir. Çok tecrübe ettim, zât-ı fâzılanelerine mektub yazmak için bazan üç kelimeyi bir araya getiremiyorum. Ekseriyetle gaybî bir zâtın ifadatını zabtına kādir olduğum kadar yazdığımı hissediyorum, demek yazdırılıyor. Maamafih vaki’

takdirleri, bir dua olarak telakki ile teşekkür etmekteyim. Kur’an hizmetini dünyevî ve maddî menfaate sarahaten tercih eden, Hüsrev namındaki kardeşimi tebrik ederim. Cenab-ı Hak, böyle Hüsrev’lerin adedini çoğaltsın ve daim artırsın. Âmîn! Bu kudsî hizmete candan iştirak eden zevatı bilmek, bana en büyük müjde oluyor.

Müftü Kemal Efendi, ol mektubu mütalaa etmişti. İki gün evvel ziyaretine gittim, “Hiç kimsenin bugüne kadar muktedir olmadığı dekaik ve hakaikı, Kur’an’dan bulup çıkarmışlar” diyerek takdirlerini beyan, selâm ve dualarını tebliğ etmekliğimi söylediler. Bu dakikaya kadar mübarek mektubu Fethi Bey, Hacı Baha Efendi, pederim ve eniştem ve Hacı Abdurrahman Efendi dinlemeğe muvaffak oldular. Hâfız Ömer Efendi’ye de inşâallah ilk fırsatta okumaya çalışacağım.

Her mektubunuz, bana yeniden hayat verecek kadar müessir oluyor. Bu mübarek mektub, Dördüncü Remzin yazılışını ve bu fakire de ihsan edileceğini mübeşşir oluşu itibariyle, bilhâssa memnuniyet ve sürurumu mûcib olmuştur.

Hayli zaman evvel Kur’andaki tevafuk sırrını açmaya başlamıştınız. Bugüne kadar lihikmetin mahfî kalmış olan i’caz-ı Kur’an’dan, böyle çok mühim bir faslının keşfine ve neşrine muvaffak oluşunuza, ne kadar hamd ü şükr edilse yeridir. İzn-i Bâri ile açtığınız bu yolda ilerledikçe, daha ne kadar hârikalar meşhudunuz olacak ve bunlardan muhtaç kardeşlerinize ne âlî müjdeler vereceğiniz; geceden sonra gündüz, kıştan sonra bahar, dünyadan sonra âhiretin vücudları gibi kat’î hissedilmektedir. Ne büyük bahtiyarlıktır ki, bu saadetlere mazharız. Ne kadar bedbahtlıktır ki; bu nurlara göz yumarlar. Ne derece hatadır ki, bu hakaika lâyıkı vechile alâkadar olunmaz. Ne câniyane ve ahmakane bir ruhtur ki, üflemekle bu güneşi söndürmek düşünürler.

İşte bu ışıklı yolunuzda, Sahib-i Kevser’in delaletiyle Kevser’i buldunuz. Şefî-ul Mahşer’in izniyle Kevser ırmağının menbaında durarak, وَ سَقَيهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا âyet-i

celilesini okuyor ve “Ey nâs! Kim ki ebedî hayat ister, işte âb-ı hayat; kim ki yolunu şaşırmış, işte vesile-i necat; kim ki küfür ve inadından dönmez, onu bekliyor şedid azab ve ikab” ilââhir.. gibi nurlu beyanatınızla her taifeyi ihya, ikaz ediyorsunuz.

Sizi kudsî hizmetinizde, alâ kadr-it tâka takibe çalışan dost, kardeş ve talebelerinize birer maşraba vererek; muhtaçlara gıda, zaîf ve marizlere ilâç, zalim ve kâfirlere semm-i kātil olan mâ-i kevserden ulaştırmayı emrediyorsunuz. Sizin kudsî hizmetinizle, irşadınızla açılan hakikat ufkuna bakınca, Kur’an’ın hududları tayin ve tahdid edilmeyecek kadar vasi’ bir havz-ı ekber olduğunu; Fatiha besmelesinin ب menba’ından gelen, her birisi ayrı lezzette, ayrı şiddette, ayrı kuvvette Sureler namında, yüz ondört âb-ı hayat şubelerinin kevser musluğundan bu havuza akmakta olduğunu görür gibi oluyoruz.

“İdrak-i maâlî, bu küçük akla gerekmez
Zira bu terazi o kadar sıkleti çekmez!”

El ele, omuz omuza vererek himmet ve gayret-i Hudapesendaneleriyle mazhar-ı takdir olan uhrevî kardeşlerime selâm ve dualar eder ve muvaffakıyetler temenni ile dualarını istirham eylerim.

Hulusi

* * *

(Âsım Bey’in fıkrasıdır. Telvihat-ı Tis’a münasebetiyle yazmış.)

Sevgili Üstadım!

Ne diyeyim, müştakı olduğum bu risale-i şerife, bu sözler, bu hakikat, bu nur; bu fakire, lütf u kerem-i İlahî olarak ihsan buyuruldu. هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Cenab-ı Kādir-i Mutlak Hazretlerine hadsiz ve hesabsız hamd ü sena ediyorum ki; siz Üstadıma kavuştum ve binnetice bu nurları, bu hakikatları gördüm, okudum, yazdım ve gerdenbeste-i inkıyad oldum. Binaenaleyh tavsiye ve dua-i üstadaneleriyle feyizyâb olmak için, Cenab-ı Zülcelal Velkemal Hazretlerinden ve Mefhar-i Mevcudat Aleyhi Ekmelüttahiyyat Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz Hazretlerinden ve bütün pîr, pîran ve mürşidan ve Şah-ı Nakşibend Kuddise Sırruhu Hazretlerinden ve bilhâssa bütün mevcudiyetiyle gerdendade-i inkıyad ve teslim olduğum siz Üstadımdan tazarru' ve niyaz ve istimdad ediyorum ki; mütevekkilen alallah, ya Üstad-ı A'zam, Tarîkat-ı Muhammediye'nin (A.S.M.) maksad, gaye ve esasını, teferruat ve füruatını zikr ü beyan eden bu Dokuzuncu Kısım, bir nur-u tarîkat ve hakikattır. Okumağa doyulmaz. Okudukça hasıl olan şevk u lezzet hesaba gelmez. Hele Dokuzuncu Telvih, hülâsa ve icmal edilerek bütün hakikatlar toplanmış. Temsilde hata olmasın, Hazret-i Mevlâna'nın üfürdüğü neyden tuğyan ve feyezan eden, Hazret-i Ali'nin (Kerremallahü Veche) kuyuya söylediği esrar-ı hakikattan başka nedir? Farkı nerededir ki o ney, o kuyuda hasıl olan kamıştandır.

Kariham dar, kalemim âciz, kalbime tercüman olamıyor. Şu kadar diyebilirim ki; benim gibi fakir ve mübtedilere büyük ve pek büyük bir ders, bir mürşid ve mutmainneye erişmiş ve daha yukarı çıkmış safilere bir düstur ve ders-i ibrettir. Kıymet takdir edilmez bir şaheser-i tarîkattır, bir nur-u hakikat-feşan, bir gülistandır. Daha doğrusu, sırf bir ilham-ı Rabbanîdir. Cenab-ı Lemyezel Hazretleri siz Üstadımı, bu ve bunun emsali âsâr-ı bergüzide te'lifinde, envâr ve hakikatlar neşr ü dellâllığında çok zamanlar daim ve kaim buyursun. Ve siz Üstadımı, sizi sevenlerin ve dellâllığında bulunduğunuz nidalarınızı işitmek ve dinlemek, okuyup yazmak, mûcibince hareket ve amel etmek heves ve iştiyakında bulunan kardeşlerimin başından eksik buyurmasın. Âmîn bi-hürmet-i Seyyid-il Mürselîn!

Âsım (R.H.)

* * *

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım!

Bu remizler, öyle hayret-bahş ve hârikanüma eserlerdir ki; okuyan ilim âşıklarına ezvak-ı nâmütenahî ve hissiyat-ı ulviye-i rakika bahşetmektedir. Bu hissiyat-ı âliye ile hayatımız o kadar tazelendi ki, -yeni hayatımızda sabit-kadem olmak şartıyla- Hallak-ı Azîm'den uzun ömürler temenni ediyorum. Zira mütalaasına doyamıyorum. Ne kadar okursam okuyayım, diğer bir okuyuşumda okumamış gibi oluyorum ve yeni bir eser okur gibi oluyorum. Hadsiz bir zevk-i manevî ve nihayetsiz bir hazz-ı ruhî ile okuyorum.

İşte gerek Sözler ve Mektubat ve gerekse remizlerin en hârika vasfı, zannedersem bu ince noktada olsa gerektir. Âsâr-ı saireyi bir defa okuyunca, ikinci bir defa okumağa o kadar heves uyanmıyor. Kur'an-ı Hakîm'in envârını ne kadar okursam okuyayım, def'-i cû' edemiyorum. Bilhâssa Remizler, fakiri çok teshir ve hayrete müstağrak kıldı. Ve onları derhal yazıyorum.

Re'fet

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

Bizi tarîk-i Hak'ta dolaştıran, manevî yaralarımızı tedavi eden, hakikat uğrundaki düşüncelerimize bir kat daha metanet veren, bugünün şeytankârane tehdidatına rağmen

cesaretimizi takviye eden ve her hususta ruh ve kalblerimizi iman ve hakikat nuruyla nurlandıran ve sa'yimizde teşci' eden ve Kur'an-ı Hakîm'in iki âyetini ihtiva eden Otuzbirinci Mektub'un Birinci ve İkinci Lem'alarını ve Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmından İkinci Remzi'ne ait mühim bir i'cazı da aldık, okuduk. Aldığımız manevî feyzi, benim gibi yoksul bir talebenizin kalb ve kaleminin haddi değildir ki tarif etsin.

Kıymetdar Üstadım! Nasıl o Hâlık-ı Zülcelal'e nihayetsiz bir minnetdarlıkta bulunmayalım ki; aziz Üstadımızı vasıta kılarak en büyük nimetlerini, pek ziyade muhtaç olduğumuz bir vakitte veriyor, bizi teselli ediyor. Hem memnun ediyor, hem istikbalin nurlu yüzünü göstererek bizi o nura koşturuyor. Bir taraftan kardeşlerimizi çoğaltıyor, muhabbetlerimizi teksir ediyor. Maddî ve manevî kuvvetlerimizi takviye ediyor. Diğer taraftan saadet hazinelerinin anahtarlarını ellerimize veriyor.

Ey aziz Üstadım! Allah sizden ebeden razı olsun.

Ahmed Hüsrev

* * *

(Zeki'nin fıkrasıdır)

Ben istiyorum ki; bir an evvel bir yere çekileyim de, mesaîden hariç zamanlarımı, o ulvî ve mukaddes hazine-i hakikat ve âsâr-ı giran-baha hizmetinde devama başlayayım. Fakat bugünlük bu yüce emelimin husulünden, bizzarure ve bilmecburiye mahrum kalıyorum. Hiç olmazsa şu günlerde elimde, o mütalaası gönüllere ve kalblere bir safa-yı sermedî ve cavidanî bahşeden kitab-ı kâinatın birer lem'ası ve birer nur-u timsali olan eserlerinizden bir-iki tanesi elimde bulunsa idi, benim için nâkabil-i tarif bir sürur

u saadet menba'ı olacaktı ve ne bulunmaz bir nimet, ne ele geçmez bir define olacaktı.

Çok zaman evvel Sabri Efendi ağabeyim, yeni çıkan kudsî ve esrarlı nurlardan, bir cüz'ü bari olsun göndermek fikrinde olduklarını bildiriyorlardı. Galiba müsaid vakit bulamadıklarından, yazıp gönderemediler. Hem bazı eserleri beraberimde getirmediğimden çok pişman oluyorum; onlardan başkalarını istifade ettirmek fırsatını bulamazsam da, mütalaa eder, manen mücadeleye bir medar-ı kuvvet olurdu.

Netice itibariyle madem ki şimdilik o hazinelerden istifade edemiyorum; o halde, kendimi zararlı görmekte haklıyım. İnşâallah duanız himmetiyle, yakın bir zaman zarfında, o zararları telafiye kâfi bir zaman ve bir fırsat ele geçer.

Bir ömr-ü mukadderden ma'dud olan şu günlerim, şükür ve hamd ile geçmektedir. Bana öyle bir kanaat geldi ki, kalbimi yokladıkça, kalbim bu kanaatı takviye ediyor.. nefsimle mücadelede muzaffer olacağımı ümid ediyorum.

Aziz Üstadım! Şu hicrana ve firaka, muvakkat olduğu için tahammül ediyorum. Ayrılığımız her ne kadar muvakkat olsa, yine beni müteessir ediyor. Bizzarure malayani şeylere maruz kaldıkça, ah diyorum, Üstadımın yanında olsaydım ve kendi kendime, daha doğrusu kalbime ümid ve cesaret tavsiye ediyorum. Reddedilen bir arzu nasıl kesb-i şiddet ederse, emellerimin şimdilik husule gelmemesiyle, iman ve emellerim de aynı nisbette kesb-i kuvvet ediyor, ruhum yükseliyor; kalbimde açılan pencereden, manen daha serin ve daha geniş nefes alıyorum.

Zeki

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

Üstad-ı Muhteremim Efendim!

Bu mektubun mühim bir hususiyeti var. O da, tarîk-ı velayet serlevhasını taşıyan ve çok ehemmiyetli bir mevzuu ihtiva etmesidir. Evet اَلاَ اِنَّ اَوْلِيَاءَ اللّٰهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَهُمْ يَحْزَنُونَ âyet-i celilesine bir nevi tefsir olan bu mübarek ve münevver eserle:

1- Tarîkat, hoşça tarif ediliyor.

2- Faidesinden cüz'î fakat güzel bir misal gösteriliyor.

3- Velayet ve tarîkatın münasebeti ve ehemmiyetleri; inkâr edenlerin fırka-i dâlleden oldukları ve bu hazine-i uzmayı kapatmak, tahrib etmek ve bu kevser menba'ını kurutmak isteyenlerin fiillerindeki hata yüzlerine vuruluyor. Ve bu yolda, aklı başında ve insafı olanı ikna' edecek delail ve misaller beyan olunuyor.

4- Meslek-i velayetin yekdiğerine zıd vasıfları ise, seyr ü sülûkün iki meşrebi gayet sarih izah ve tavsif ediliyor.

5- Vahdet-ül Vücud ve Vahdet-üş Şuhud meşrebi ile bundaki mühim varta beyan olunuyor.

6- Velayet yolları içinde en güzelinin Sünnet-i Seniyeye ittiba' olduğu, velayet yollarının ve tarîkat şubelerinin en mühim esası ihlas olduğu ve bu dünyanın dâr-ül hikmet ve dâr-ül hizmet olup, dâr-ı ücret olmadığı fasih bir üslûb ile takrir buyuruluyor.

7- Şeriatın şümulü; tarîkat ve hakikatın maksud-u bizzât hükmüne geçmemeleri iktiza ettiği, Sünnet-i Seniye ve ahkâm-ı şeriat haricinde bulunan ehl-i tarîkatın iki kısmı tarif ve Sünnet-i Seniyeye muhalefetleri misali ile fehme takrib ediliyor.

8- Tarîkattaki sekiz varta sayılmakla, nazar-ı dikkat celbediliyor.

9- Tarîkatın pek çok fevaidinden dokuzu, icmalen tedris buyuruluyor.

Heyhat! Bu maâliyatı lâyıkıyla fehmedemediğim için, ancak kabiliyetim nisbetinde feyz aldığımı itiraf etmek mecburiyetindeyim.

Bununla beraber, bu bîçareye, bu mübarek eserinizle çok şeyler öğrettiniz. Bazı zaîf bilgilerimi takviye ettiniz. Mütalaalardan, musahabelerden ve va'z u nasihatlardan, muhtelif meslek ve meşreb erbabıyla hasbihallerden edindiğim bazı noksan kanaatları tashih ile sağlamlandırdınız.

Allah-u Zülcelal Hazretleri dünyevî ve uhrevî bütün matlub ve maksudunuzu ihsan, bilhâssa ümmet-i merhume-i Muhammediye (A.S.M.) hakkındaki dualarınızı dergâh-ı uluhiyetinde kabul buyursun. Hakikaten Kur'an'a, imana hizmetten başka bir şey düşünmeyen aziz ve muhterem Üstadımızı bu ümmete bağışlasın ve rıza-i İlahîsine nâil buyursun. Âmîn bi-hürmet-il Kur'an-il Mübin ve bi-hürmet-i İmam-il Mübin!

Bu nurlu mektubu okuduğum zevatın hepsi, muhteviyatını takdir ve tasdik ettiler ve eminim ki, çok istifade ettiler.

Aziz, müşfik Üstadım! Allah için size muhabbet eden bu âciz talebenizi, her vesile ile ikaz ve irşada çalışıyorsunuz. Manevî çok yüksek dersler veriyorsunuz. Fakat maddeten ve manen yakınınızda, şeref-i sohbetinizle müşerref ve hizmet-i Kur'an'a tevfik-i İlahî ile çok emekleri geçen, cidden çok muhterem ve çok kıymetli kardeşlerim gibi feyz alamıyorum. Bunu da isyan ve kusurumun fazlalığından ve muhitin, hâdisatın beni daima Nurlarla iştigale mani oluşundan ve çok yaman nefsimin ve cinn ve ins ve şeytanların hücumlarından biliyor ve bu sebeble bedbahtlığımı hissediyorum.

Gerçi mazhar olduğum ve -yüzbin kerre yazık ki- şükrünü yerine getiremediğim niam-ı İlahiye hadsizdir. Fakat her gün, her saat, hattâ her dakika ve sâniye bu fâni hayattaki nasîbimin kesildiğini ihtar etmekte olmasına rağmen, yine tamamen dünyadan elimi çekmekliğim mümkün olamıyor. Hazret-i Kur'an'a, sevgili Üstadıma çok kuvvetli merbutiyetim ve Nebiyy-i Efham (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz Hazretlerinin getirdikleri Din-i

Mübin'e ve Şeriata lâ-yetezelzel imanım, mübarek duanızla bu fakir-i pür-kusuru inşâallah hüsranda koymaz ümidi, yegâne tesellimi teşkil ediyor.

Bu mektubunuzda Yirmialtıncı Söz'ün Zeylinde bahis buyurulan ve alâ kadr-it tâka hükmüne tevfik-i harekete çalıştığım yol ki; acz, fakr, şefkat, tefekkür tarîkıdır. Aziz ve muhterem Üstadımın tarif ve tavsiye ve irşad buyurdukları kestirme, Kur'anî ve nuranî caddedir. İnşâallah bu yoldan dönmem. Temenni ederim ki, hiç eksilmeyen ve vazife namı altında uhdeme tevdi' edilen işler, bu sene duanızla ve hayırlısıyla biraz azalır da, hakikî hizmete daha ziyade çalışırım. وَمِنَ اللّٰهِ التَّوْفِيقُ

Hulusi

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Üstad-ı A'zam Efendim Hazretleri!

Bu defa hoş ve latif tevafukatıyla nuranî yolculara dest-i manevîsini uzatarak, ziyadar parmağıyla "Bizler başıboş, gelişigüzel serpilmiş şeyler değiliz. Belki müvazene-i tâmme ve tevafuk-u hakikiye ve bir kıyas-ı kat'iyye ile inkişaf ve temevvüc eden Kitab-ı Semaviye-i Kur'aniyenin misalsiz birer yıldızlarıyız." diyerek, bâlâsı zîrine, sağı soluna eyadi-i maneviyesiyle musafaha ve mukabele edercesine, tevafukatı müşahede edilen Kitab-ı Mübin'in lemaat ve tereşşuhatının tevafukatı, Onuncu Söz'de dahi müşahede edildi. Bu Söz'ün manidar ve hikmetdar tevafuk ve intizamları, sanki kemal-i hararetle yekdiğerine müştak ve mütehassir birkaç samimî ve ciddî kardeş ve arkadaşların vuslatları gibi, Kur'an-ı Azîmüşşan'ın her bir âyât ve kelâmı, taht-ı tasarrufuna aldığı kelime ve kelâmları, yine semavatın hadsiz elektrikleri olan yıldızlar gibi parlatarak, şu letafetleri ile,

insaniyet tarifine tam dâhil olan zîşuuru mest ü hayran bırakıyor.

Şurası da şâyan-ı hayrettir ki: Şu mübarek Onuncu Söz, mevzuu olan haşir mes'ele-i mühimmesi, kâinatın hitam-ı ömrüne muallak ve mukadder olduğu gibi, Risalet-ün Nur arasında dahi, bu Söz'ün en son tevafukatını göstermesi de ayrıca bir tevafuktur diyorum. Cennet nehirleri demek olan Kur'anî nehirleri, enva'-ı türlü âvâzıyla coşkun coşkun aksın aksın ki; zaman-ı cahiliyet ve devr-i fetrette, son derece ihtiyaçlı olan akvam üzerlerine tulû' eden şümus-u Kur'aniyenin sür'atle inkişaf ve tevessü' ve nev'-i beşerin humsunu ihya, ebedî ve daimî bir nurla tenvir ve izae eylediği gibi, şu asr-ı dalalet ve hüsran ve devr-i bid'at ve tuğyanda, ehl-i iman ve tevhidin yaralı ruhlarına merhem olsun.

Evet altı-yedi seneden beri hoş ve şirin bu manzarayı gören latif ve nazirsiz bir gül-ü Muhammedîyi (A.S.M.) koklayan ümmet-i Muhammed (A.S.M.) Sure-i Kevser'den "bi-hamdihî ve-l minne" mükâfat-ı ruhiyesini ve dimağiyesini aldı. Ve bu noktaya ruhum emin idi ki; çoktan beri ehl-i iman ve tevhid, İslâmiyet gibi bâki ve sermedî güneşin küsuf ve ufulüne canavarcasına çalışmayı kendine vazife addeden ehl-i dalaletin pis proğramlarını görüp nevm-i gafletten uyanarak, Sure-i Kevser'i takib eden iki sureyi lisan-ı hal ve kal ile okuyarak zındıklara hitaben, "Bizler sizin nifak denizinde serseriyane ve zulümkârane gezen dalalet ve sefahet gemilerinize binemeyiz; ancak, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın nuranî ve tevhid sikkeli iman ve İslâm zırhlılarına bineriz. Menzillerimize vardığımızda muvaffakıyet ve semere-i sa'yimiz tezahür ve tahakkuk eder." diye bağırarak ve اِذَا جَاۤءَ نَصْرُ اللّٰهِ ilh.. ferman-ı mübinini tilavetle, Sure-i Kevser'in müjde ve beşareti bizleri kuvvet ve metanete sevk, hem behçet ve meserrete yetiştirdi. Maruzatıyla nusret ve fütuhatın gelmesi kokusunu alarak, fevc fevc daire-i Kur'aniyeye arz-ı dehalet ettiler. Bu hususta tesbih ve tahmidin ehemm vazifeleri olduğunu anlayarak

tövbelerini reddetmeyen Cenab-ı Rabb-ül İzzet Hazretlerine istiğfara şitab edip salah u felah ve fevz-ü necat yollarını tuttular.

“Hemen Rabbim, hakikî verese-i Enbiyayı teksir, dünyevî ve uhrevî âmâl ve makasıdına muvaffak buyursun” duasını tekrar ile beraber Onuncu Söz’ün âciz kalemime kumanda verip yazdırdığı şu arîzacığımı takdime cür’et eder, bilhâssa dest ü damen-i muallâlarını öperim efendim.

Hâmiş: Harman ortasında Mevlevîvari dolaşan bu bîçare çiftçi, sözlerini de işlediği işe benzeterek, söylediğini tekrar söylemiş; geçtiği yere dönmüş, yine gelmiş ise de, ne yapsın? Üstadı, yıldırım gibi seri’ hatvelerle ilerlerken, hiç olmazsa karınca yürüyüşü takib edeyim, irtibat kesilmesin niyetiyle şu perişan cümleleri derc ve takdim ettim efendim.

M. Sabri
(Rahmetullahi Aleyh)

* * *

(Ahmed Hüsrev’in bir fıkrasıdır)

Kıymetdar Üstadım!

Bugün Süleyman Efendi kardeşimle irsal buyurulan; biri, dünyanın ömrünü izah eden bir mektubla, diğeri Hazret-i Yunus Aleyhisselâm’ın duasının fezailini gösteren Otuzbirinci Mektub’un Otuzbir Lem’adan Onbirinci Kısmının Birinci Kısmını aldık ve okuduk.

Sevgili Üstadım! Bu kısım bizi o kadar mesrur etti ki, tarifine muktedir değilim. Cenab-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Bu risale kat’î bir varlıkla bu ümmete necat kapılarını açıyor. Ve bu zulümatlı günlerin avdet etmemek üzere veda etmekte olduğunu ihbar etmekle beraber, şakirdlerini hep birden ve bir ağızdan münacata davet ediyor.

Sevgili Üstadım! İstikbalimizi, nur deryasından fışkıran nücum-misal nurlarla aydınlatan ve bu kasvetli ve karanlıklı ve kâbuslu günlerimizde kat'î bir ümidle yaşatan ve her bir risalede lemaan eden yeni bir başka nurla yüzümüzü güldüren Cenab-ı Vâcib-ül Vücud Hazretlerine bîhisab şükrümüzü takdim ederken, sevincimizi katlayan Üstadımızın vürûduna sabırsızlıkla intizarımızı arzederim efendim.

Ahmed Hüsrev

* * *

Kardeşim Hüsrev, Lütfü, Rüşdü!

Size üstad ve talebeler ve ders arkadaşları içinde faide verecek bir fikrimi beyan edeceğim, şöyle ki:

Sizler -haddimin fevkinde- bir cihette talebemsiniz ve bir cihette ders arkadaşlarımsınız ve bir cihette muin ve müşavirlerimsiniz.

Aziz kardeşlerim! Üstadınız lâyuhtî değil. Onu hatasız zannetmek hatadır. Bir bahçede çürük bir elma bulunmakla bahçeye zarar vermez. Bir hazinede silik para bulunmakla, hazineyi kıymetten düşürtmez. Hasenenin on sayılmasıyla, seyyienin bir sayılmak sırrıyla insaf odur ki: Bir seyyie, bir hata görünse de, sair hasenata karşı kalbi bulandırıp i'raz etmemektir. Hakaika dair mesailde külliyatları ve bazan da tafsilâtları sünuhat-ı ilhamiye nev'inden olduğundan hemen umumiyetle şübhesizdir, kat'îdir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişarem, tarz-ı telakkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünki hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor.

Fakat münasebat-ı tevafukiyeye dair işaretler, mutlak ve mücmel ve küllî surette sünuhat-ı ilhamiyedir. Tafsilât ve teferruatta bazan perişan zihnim karışır, noksan kalır, hata eder. Bu teferruatta hatam, asla ve mutlaka zarar îras etmez. Zâten kalemim olmadığından ve kâtib her vakit bulunmadığından tabiratım pek mücmel ve nota hükmünde kalır, fehmi işkal eder.

Biliniz, kardeşlerim ve ders arkadaşlarım! Benim hatamı gördüğünüz vakit serbestçe bana söyleseniz mesrur olacağım. Hattâ başıma vursanız, Allah razı olsun diyeceğim. Hakk'ın hatırını muhafaza için, başka hatırlara bakılmaz. Nefs-i emmarenin enaniyeti hesabına, Hakk'ın hatırı olan bilmediğim bir hakikatı müdafaa değil, alerre'si vel'ayn kabul ederim.

Biliniz ki; şu zamanda şu vazife-i imaniye çok mühimdir. Benim gibi, zaîf, fikri çok cihetlerle inkısam etmiş bir bîçareye yükletmemeli, elden geldiği kadar yardım etmeli. Evet, mücmel ve mutlak hakaik; biz, zahirî vesile olup çıkıyor. Tanzim ve tasfiye, tasvir ise; kıymetdar, muktedir ders arkadaşlarıma aittir. Bazan onlara vekaleten tafsilâta, tanzimata girişiyorum, noksan kalıyor.

Bilirsiniz ki; yaz mevsiminde dünya gafleti ziyade hükmeder. Ders arkadaşlarımızın çoğu fütura düşüp, ta'til-i eşgale mecbur oluyor. Ciddî hakaik ile tam meşgul olamıyor. Cenab-ı Hak kemal-i rahmetinden iki senedir ciddî hakaike nisbeten yemişler, fakiheler nev'inden tevafukat-ı latife ile ezhanımızı taltif etti, zihnimizi neş'elendirdi. Kemal-i merhametinden o tevafukat-ı latife meyveleriyle, ciddî bir hakikat-ı Kur'aniyeye zihnimizi sevketti ve ruhumuza o meyveleri gıda ve kut yaptı. Hurma gibi, hem fakihe, hem kut oldu. Hem hakikat, hem zînet ve meziyet birleşti.

Kardeşlerim; bu zamanda dalalet ve gaflete karşı pek çok manevî kuvvete muhtacız. Maatteessüf ben şahsım itibariyle çok zaîf ve müflisim. Hârika keramatım yok ki, bu hakaiki onunla isbat edeyim ve kudsî bir himmetim yok ki, onunla kulûbü celbedeyim. Ulvî bir dehâm yok ki, onunla ukûlü teshir edeyim. Belki Kur'an-ı Hakîm'in dergâhında, bir dilenci hâdim hükmündeyim. Bu muannid ehl-i dalaletin inadını kırmak ve insafa getirmek için, Kur'an-ı Hakîm'in esrarından bazan istimdad ederim. Keramat-ı Kur'aniye olarak, tevafukatta bir ikram-ı İlahî hissettim, iki elimle sarıldım.

Evet Kur'an'dan tereşşuh eden İşarat-ül İ'caz ve Risale-i Haşir'de kat'î bir işaret hissettim. Emsalleri bulunsun, bulunmasın bence bir keramet-i Kur'aniyedir. İşarat-ül İ'caz'ın bir sahifesine dikkat ettik; satırların başında bütün hurufat ikişer ikişer olup, hârika bir intizam ile hurufatın vaz'edildiğini gördük. Onuncu Söz'de medar-ı tevafuk 3,4,5,6 rakamları, her birisi 13'te ittifakları.. o 13'ün de, Altıncı ve Sekizinci, mahrem Dördüncü Remizlerde mühim bir esrar anahtarı olduğunu gördük. Bunda şübhemiz kalmadı ki, kâğıt üzerinde daima kalacak bir keramet-i Kur'aniyedir, bir ikram-ı İlahîdir ve doğrudan doğruya, risalenin ve iman-ı haşrin tasdikine bir imza telakki ettik. Havada uçmak, su üzerinde yürümeğe benzemiyor. Onlar muvakkat, hem şahsın kemaline ve ihtiyarına, belki istidraca verilebilir. Doğrudan doğruya hakikata -hususan bu zamanda- hizmet edemiyor.

Her ne ise, bir küçük mes'ele münasebetiyle çok konuştum ve çok da israf ettim. Ahbabla fazla konuşmak mergub olduğundan, inşâallah bu israf afvolur.

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

(Biraderzadem merhum Abdurrahman'ın vefatını müteakib yanıma gelip, kuvvetli emarelerle Abdurrahman'ın yerine bana gönderildiği kalbime ihtar edilen, gayet çalışkan ve hâlis kardeşlerimizden, elmas kalemli, Kuleönlü Sarıbıçak Mustafa Hulusi'nin, on fıkra yerine geçecek tek birinci fıkrasıdır.)

بِاِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ الْقُرْآنِ وَاَسْرَارِهَا

Ey benim muhterem Üstadım!

Âciz talebeniz, küre-i arz içerisinde ruhum bazan şarka, bazan cenuba, bazan garba, bazan şimale, bazan semaya giderdi. Acaba yardım ne taraftan erişecek diye beklerdim. Ruhum bir mürşid-i ekmel taharri ederdi. Aramak üzere iken bana ilham olundu ki; "Mürşidi sen uzakta arıyorsun, pek yakınında bulunan Bedîüzzaman vardır. O zâtın Risale-i Nur'u müceddid hükmündedir. Hem aktabdır, hem Zülkarneyn'dir, hem âhirzamanda gelecek İsa Aleyhisselâm'ın vekilidir; yani müjdecisidir." denildi. Bunun üzerine Üstad-ı Muhteremin nezdine vardım. Risaleleri, bize yazmak için emir verdi. Ben de onbeş kadar Sözler'den yazdım ve okuyorum. İstidadım kısa, fikrim müşevveş olduğundan, risalelerden hakkıyla istifade ve istifaza edemiyordum.

Bilâhere Yirmiikinci Mektub'u verdiniz, yazdım. Bir-iki defa arkadaşlarımla okudum. Âciz talebenizin maddî ve manevî onbeş yaşından beri, mazide birikmiş olan küflü yaralarını tedavi etti. Elhamdülillah. Bunun üzerine bir rü'ya gördüm. Rü'ya budur:

"Menamda, kıbleye karşı bir vilayete gittim. O vilayette gezerken, iki büyük acib fabrikaya rastgeldim. Bu fabrikalar, dünyadaki fabrikalara benzemiyor ve hem de bu fabrikalar insanın sağ cenahına geliyor. İkisinin de sahibleri yok. İçerisine girdim; fabrikanın biri büyük, biri küçük. Bu küçük fabrikayı ben idare ederim diye, ona sahib oldum." Bunun üzerine bir rü'ya daha gördüm:

Kıbleye karşı uzun bir kışla ve kışlanın içinde büyük bir fırın var. Ben de o fırının dairesindeyim ve ayak üzereyim. Karşımda, gençlerden ehl-i takva Süleyman isminde bir genç vardı. Ve sağ tarafımda yine gençten, İsmail isminde birisi vardı. Buna binaen, alettahmin yüz kadar gençler, o fırının dairesinde sağımda ve solumda ayak üzere idiler. Hayret ettim. Bunun üzerine büyük bir zât geldi, gençlerin

önüne ufacık bir mendil serdi. O mendil üzerinden, dört köşe haşhaşlı ekmeği gençlere birer birer dağıttı. Bilâhere, o mendilin içinden birer avuç da kuru üzüm dağıttı. Bakıyorum, o mendilden üzüm ve ekmek tükenmedi. Hayret ettim. Bana denildi ki: “Bu mübarek zât, Said Nursî’dir.” Ben de anladım ki; bu hârika iş aktablarda bulunur dedim uyandım.

Bunun üzerine risaleleri devam üzre yazmakta iken, Allah’ın tevfiki ve Üstad-ı Muhteremin himmeti erişti. Çok çok istifade etmeye başladım. Bilâhere bütün o rü’yamda gördüğüm gençler, etrafıma toplandı. Her birisi bana arkadaş ve Kur’ana talebe oldular.

Ve bir de bizim memleketin insanları, bir parça ehl-i tarîkat ve ehl-i takvadır. Memleketimizde zahir ve bâtın hocası olmadığından şeytana ve nefse çok defa hedef oluyorduk ve evham içinde boğuluyorduk. Risaleleri okudukça, şeytan-ı laîn ve nefsin hilelerini ve evhamlarını Cehennem’in dibine atıyordu. Risaleleri okurken, çok arkadaşlar çok hayrette kalırlardı. “Bu koca bedî’, bu lü’lü-misal bu sözleri, bu kelimeleri nereden buluyor?” diye birbirimize çok defa diyorduk. Lisanına baksan, birşey istifade edilmez gibi görünüyor. Halbuki, söyledikleri hep hikmettir. Nazarımıza dehşet veriyor, nur serpiyor [20](Haşiye) diye, tekrar tekrar iştiyakla okuyorduk. Bunun üzerine, “Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur, okuyanlara bir iksir-i a’zamdır” diye hükmettik.

Muhterem Üstadım, maddî ve manevî yaraları bulunan bu yüz arkadaşlarımın yaralarını, risaleler tedavi ediyor. Hattâ bazan bizden uzak olanlar evhama boğulur, gelirler; âciz talebeniz bir risale okursam evhamını kaldırır giderlerdi. Cenab-ı Hak, Feyyaz-ı Mutlak ve Hallak-ı Azîm mevcudat ve camidat ve zerreler adedince sizden razı olsun. Âmîn!

Yarın mahşerde, herkesten evvel Resul-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Efendimiz Hazretlerinin şefaatine

mazhar ol, inşâallah. Âmîn.

Bu gençlerin her gün, her saat duasını alıyorsunuz. Ve her bir risaleyi okurken, en aşağı sekiz-on kadar arkadaş bulunuyor. Halbuki bu fitne-i âhirzamanda, bu gençlerin bir araya gelip hak söz dinlemeleri pek mühimdir ve medar-ı şükrandır.

Bu âciz talebeniz Arabî görmemiş ve medrese hiç görmemiş. Eskiden yazılmış Türkçe kitabları okurdum, maddî ve manevî yaralarımı tedavi edecek ilâç bulamazdım. Ruhum ve kalbim çok çırpınıyordu. Öyle bir dereceye gelirdim ki; her saat kendimi intihar etmeğe karar verirdim. “Acaba halim nedir ve ne olacak? Mürşid-i kâmil nerede bulabilirim?” diye çok merak eder ve yeis içerisinde kalırdım.

Cenab-ı Hak nasılki Cehennem gibi bir zaman içinde Cennet gibi bir zamanı halk eder ve her zamana lâyık çareleri icad eder ve her yaraya muvafık ilâcı ihsan eder. Öyle de, bu medresesiz zamanımızda bizim gibi yaralılara -Üstad-ı Muhterem vasıtasıyla- risaleleri Türkçe olarak te’lif ettiriyor. Buna ne kadar şükredeyim? Lâyüadd velâyuhsa Cenab-ı Hakk’a şükürler olsun ve Üstad-ı Muhteremi de Kur’an hizmetinde muvaffak edip, iki cihanda aziz eylesin. Âmîn.

Ben hiçbir Arabiyat görmeden, medresede beş-on sene okumadığım halde; yalnız risaleleri yazıp ciddiyetle okudum. Kendimi yirmi sene medresede okumuş gibi tahayyül ediyorum. Sebebi ise; bu âcizin, bu fakirin, bu miskinin nezdine çok Arabiyat hocaları geliyor ve benim okuduğuma hayret ediyorlar. Evvelden mürşid-i kâmil terbiyesi görmüş insanlar geliyorlar, benden işittikleri kelimelere meftun oluyorlar. Çok hocalar iki diz üzerine gelip, risale okuyuver diyorlar.

Eğer sesim erişse idi olanca kuvvetimle bağırarak, küre-i arzdaki gençlere diyecektim: “Risaleleri ciddî okumak ve yazmak, yirmi sene medresede okumaktan faiktir ve daha menfaatlidir.” Medresede okumaktaki maksad; evvelâ

kendini kurtarıp, sâniyen ümmet-i Muhammed'i (A.S.M.) kurtarmağa çalışmak değil mi? Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur, yirmi senelik medrese ilmini veriyor itikadındayım.

Ve her bir risale, tek başıyla bir mürşid-i ekmeldir. Kalbi bozulmamış herhangi genç, bir risaleyi alıp dikkatle ve teslimiyetle okusa, daire-i inkıyada geliyor, ıslah oluyor. Herhangi bir maddiyyun bir risaleyi alıp okursa, iman etmezse de hiçbir bahane bulamıyor. Herhangi bir dinsiz okusa ve tamam manasıyla anlasa, imana geliyor. Herhangi bir feylesof okusa, "Bundan daha yüksek akıl olamaz ve akıllar toplansa bunun fevkine çıkamaz, akıl buna yol bulamaz" diyor. Risale-i Nur, lisan-ı hal ile Avrupa meftunu bulunan tek gözlü Deccal'a "Ya iman et, yahut bütün dünyanın maskarası olacaksın" diyor.

Şimdi aziz ders kardeşlerim! Bu fakir, bir tane mürşid-i ekmel ve kutub ararken, Cenab-ı Hakk'ın ihsanıyla, keremiyle, lütfuyla, rahmetiyle, Üstad-ı Muhteremin sa'yi ile yüz ondokuz mürşid-i ekmel ve kâmil buldum. Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur, yüz ondokuz adediyle, her birisi birer mürşid-i ekmeldir ve aktabdır.

Ey maddî ve manevî yaralı olan genç kardeşlerim! Ve ey mürşid-i ekmele muhtaç olan ehl-i tarîkat kardeşlerim! Şeyh Abdülkādir-i Geylanî ve Şah-ı Nakşibend, İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazalî, Muhyiddin-i Arabî, Mevlâna Hâlid Radıyallahü anhüm, Kaddesallahü esrarehüm Hazretlerinin derece-i kemalâtları, meratib-i imanları risalelerde ve Mektubat'ta vardır. [21](Haşiye)

Ey kardeşlerim ve ey halifeler! Tarîkatın ve hakikatın müntehasını anlamak isterseniz, risaleleri ciddiyetle okuyun. Bâlâdaki zâtların arkasında gidersiniz ve yüksek imanlarına yaklaşırsınız.

Ey ehl-i tarîkat kardeşlerim, bilhâssa sizlere çok rica ediyorum, risaleleri bir defa okuyunuz. Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur'un her bir satırında, bir kitabın tesirini bulamazsanız, bana ne derseniz deyiniz, kabul ediyorum.

Tekrar çok tavsiye ediyorum, okuyun, okuyun. Okudukça, risaleler feyzâver nurları saçıyorlar. Okudukça iştiyaka getiriyorlar, usanç vermiyorlar. Başka kitabları bir-iki defa okusan, insana usanç veriyor. Halbuki risaleler öyle değil, okudukça başka başka iman halleri telkin ediyorlar.

Döneceğim bâlâdaki rü'yanın tabirine; aklım yetiştiği kadar tabir edeceğim, Allah hayretsin.

Biri büyük, biri küçük fabrikadan, büyük fabrika ise üstad-ı muhteremdir. Fabrikanın içerisinde bulunan acib ve garib, bedî' âletler ise, bu zamana kadar hiçbir imamın söylemediği kelimeleri ve iman telkinatlarını yapan Risalet-ün Nur eczalarıdır. O küçük fabrika ise; Risale-i Nurları kim okuyup yazarsa, o dahi küçük fabrikaya benzeyecek. İçerisindeki bedî' âletler ise, Risale-i Nur'un düsturları, hakikatları ve mesail-i imaniyedir. Okuyan ve yazan insanlar, öyle kuvvetli, sarsılmaz imanları bulacaklardır. Fabrika hareketi ise, risaleleri okuyup yazan adamların kemal-i şevk ve heyecanla çalışmalarıdır. Görmüş olduğum vilayet ise; velayet-i kübra yollarını gösteren Risale-i Nur'dur.

Bu rü'yayı takviye için, bir rü'ya daha söyleyeceğim: "Menamda, İstanbul'a yaya olarak iki defa gittim. İstanbul'a vardığımda, dükkânları hep açıktır, içinde sahibleri yoktur, dükkânların içinde -sandıklarda- büyük büyük mıhlar gördüm ve başka demir parçaları da vardı. Bunun üzerine manevî rahmet yağarken, İstanbul'dan yaya olarak avdet ettim."

Allahu a'lem bunun tabiri de, dünyada İstanbul büyük ve güzel memleket olduğu gibi, öyle de risaleler ve Mektubat-ün Nur velayet-i kübra yollarını gösterir. Demir gibi kuvvetli, elmas mıhlar gibi hakikatın bürhanlarını satışa çıkaran ve her risale bir kudsî dükkân hükmüne gelen bir meşher-i nuranîdir. O sergide, imanî nurlar teşhir ediliyor. Ve velayet-i kübra yollarını gösterdiğini, iki kerre iki dört eder derecesinde kanaatım gelmiştir.

İkinci gördüğüm rü'yanın tabiri, Allahu a'lem böyle olsa gerektir: Kıbleye karşı kışla ise, manevî Allah'a asker olan

gençlerin Isparta Vilayetindeki geniş dershanelerine işarettir. Ekmeği dağıtan zât ise, üstad-ı muhterem Said Nursî'dir. Ve ekmek pişiren fırın ise, üstadımın hususî medresesidir. Fırının ekmeğinin müşterileri ise; risaleleri okuyup lezzetini anlayan, benim gibi ve arkadaşlarım gibi هَلْ مِنْ مَزِيدٍ diyenlerdir.

Evet üstad-ı muhterem, insanlara manevî ekmek dağıtıcıdır. Bu fırında çok işaretler vardır. Aklım bu kadar yetişiyor. Gençlerin ayakta olması ise, gençlerin imanî risaleleri okuyup imanları kuvvetleneceğine işarettir. O tatlı ve yedikçe noksan olmayan üzüm ve ekmek ise, her şeyden daha tatlı i'caz-ı Kur'an esrarına ve imanın envârına işarettir ki, onları Risale-i Nur dağıtıyor. Âciz talebeniz ise, gençlerin başında ve sağ tarafta bulunduğum ise; gençlere ihsan-ı İlahî, ikram-ı İlahî ve üstad-ı muhteremin himmetiyle o gençlere vesile olacağıma işarettir inşâallah. Benim aklım bu kadar eriyor. Bu kadar tabir edebildim. Rü'yalarımın ıslah ve tabirini rica ederim.

Yirmi gün zarfında bir rü'ya daha gördüm: Eğirdir Gölü'nün kenarında, yani çakıllığında bulunuyormuşum. Bu denizin kenarında büyük bir beyaz çadır kurulmuş. Çadırın içinde, büyük bir direğin dibinde üstadım Said bulunuyor. Bu esnada eline büyük bir kırmızı kaplı kitab alıp, çadırın direğine dayanarak o kitabı okudu. Bilâhere hariçten, kıble tarafından Mahmud isminde gençten, yeşil elbiseli birisi gelip üstadımın elinden o kitabı -yani okuduğu hutbeyi- istedi ve aldı. Çadırdan Mahmud ismindeki genç dışarıya çıktı, kıbleye karşı, ayak üzere halklara dedi ki: "Bu âna gelinceye kadar böyle bir hutbeyi hiçbir imam okumamıştır" diyerek, o hitabeyi alıp kıbleye karşı götürdü. O anda uyandım. Allah hayretsin.

Bu rü'yayı da bildiğim kadar tabir edeceğim: O deniz ise, Şeriat-ı Muhammediye (A.S.M.)dır. O çadır ise Isparta Vilayetidir. O hutbe ise, Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur'dur. Hutbeyi götüren yeşil elbiseli genç Mahmud ise, ya Şeyh-i Geylanî, ya İmam-ı Rabbanî'dir. Risaleler makam-ı

Mahmud yolunu tarif ediyorlar. Üstadımın hutbesi olan Risale-i Nur, bu zamanın bir mehdisi ve müceddididir.

Ey küre-i arzda bulunan gençler, hocalar ve halifeler! Bin senedir insanların aradığı Mehdi Hazretlerinin pişdarı ve müjdecisi üstadımın neşrettiği Risale-i Nur'dur. Ey benim kardeşlerim! Benim gibi âciz bir talebenin okumasından, anlamasından ne çıkar? Üstadıma ne sual açabilirim? Kaç kitab okudum da sual açayım ve mes'ele halledeyim? Ne gibi sual sorayım?

Dünyada çok kitablar vardır ve o kitabları okumuşsunuzdur. Okuduğunuz kitabların hepsini de anladınız mı? Alâküllihal anlayamadığınız mes'eleler çoktur. Üstadıma sual açınız, meydana ilim çıksın ve iman hakikatı çıksın da dünyada bulunan üç yüz elli milyon Müslümanlar da istifade etsinler. Ne kadar müşkilâtınız varsa halledilsin, bizim gibi âcizler de istifade etsin.

Ey hocalar ve ehl-i kalb! Soracağınız suallerin cevablarını Risale-i Nur'da bulabilirsiniz. Ehl-i keşf ve kalbden birisi, benim gibi âciz bir insandan Mehdi'yi soruyor, "Ne vakit gelecek?" Daha Mehdi'yi anlayamamış. Dabbetülarz kimler olduğunu bilmiyor. Bunlara dair, risalelerde birer bahis vardır. Her müşkil sualin cevabını o risalelerden arayınız, bulursunuz.

Ey hocalar ve halifeler! Bizim ilmimiz bize yeter deyip, yıldız böceği gibi şavkınıza, ilminize aldanmayın. İnsanın kendi bildiği kendine kâfi gelmez. Her insan, her mes'eleyi yalnız anlayamaz. Uyuyorsunuz! Uyuduğunuz mikdar artık yeter! Uyanmalı...

Peder ve vâlidem ve cümle arkadaşlarım ve biraderim Ali çok selâm edip, iki ellerinden öper ve dua etmektedirler.

Kuleönü'nde Sofuoğlu
Talebeniz Mustafa Hulusi (R.H.)

* * *

(Risale-i Nur'un tesvidinde çok hizmeti sebkat eden temiz kalbli, ihlaslı, güzel bir hâfız, müdakkik bir hoca olan Hâfız Hâlid'in bir fıkrasıdır.)

Risale-i Nur'un müellifi Bedîüzzaman, nâdire-i cihan, hâdim-i Kur'an Said Nursî hakkında hissiyatımdan binden birini beyan ediyorum:

Üstadım -kendisi- Nur ism-i celiline mazhardır. Bu ism-i şerif, kendileri hakkında bir ism-i a'zamdır. Kendi karyesinin ismi Nurs, vâlidesinin ismi Nuriye, Kādirî üstadının ismi Nureddin, Nakşî üstadının ismi Seyyid Nur Muhammed, Kur'an üstadlarından Hâfız Nuri, hizmet-i Kur'aniyede hususî imamı Zinnureyn; fikrini, kalbini tenvir eden âyet-i Nur olması ve müşkil mesailini izaha vasıta olan nur temsilâtı gayet kıymetdardır. Resailin mecmuuna Risale-i Nur tesmiyesi, Nur ismi onun hakkında ism-i a'zam olduğunu teyid etmektedir.

Risale-i Nur adlı hârika te'lifatının bir kısmı Arabî olmakla beraber, Risale-i Nur eczaları şimdiye kadar yüz ondokuza baliğ olmuştur. Her bir risale, kendi mevzuunda hârikadır. Gayet yüksek olmakla beraber, Onuncu Söz ismiyle iştihar eden haşre dair olan risalesi pek hârikadır, câmi'dir. Ülemaca sırf naklî olan haşri ve neşri, gayet kuvvetli ve kat'î delail-i akliye ile isbat etmiştir. Onunla çokların imanını kurtarmışlar.

هُوَ الَّذِى جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَ الْقَمَرَ نُورًا âyetinin sırrıyla diyebilirim ki; Risale-i Nur bir kamer-i marifettir ki, şems-i hakikat olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın nurunu istifaza eylemiş ki, نُورُ الْقَمَرِ مُسْتَفَادٌ مِنَ الشَّمْسِ olan meşhur kaziye-i felekiyeye mâsadak olmuştur. Hem diyebilirim ki, üstadım Kur'an hakkında bir kamer hükmünde olup, sema-i risaletin şemsi olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dan (nurî istifade) edip, Risale-i Nur şeklinde tezahür etmiş.

Üstadım, başkalarında nâdiren bulunan mümtaz hasletlerinden, zahirî tavrının pek fevkinde bir vaziyet gösteriyor. Zahir hale bakılsa, ilm-i hali bilmiyor gibi görünüyor; birden, bakarsın bir derya kesiliyor. Me'zun olduğu mikdarı ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dan istifade derecesi nisbetinde söyler. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dan cihet-i istifadesi olmadığı vakitlerde, yeni ay gibi mahviyet gösterir. Bende nur yok, kıymet yok der. Bu hasleti de, tam tevazu'dur ve مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللّٰهُ hadîsiyle tam âmil olmasıdır. İşte bu haslet îcabatındandır ki; bizim gibi talebelerinden bazı mesail-i ilmiyede muhalefet bulunsa, onların sözlerini içinde arar, hak bulduğu vakit, kemal-i tevazu ile ve lezzetle kabul ederek teslim eder. Mâşâallah der. Siz benden daha iyi bildiniz der, Allah razı olsun der. Hak ve hakikatı, nefsin gurur ve enaniyetine daima tercih eder. Hattâ ben bazı mes'elelerde muhalefet ediyordum. Bana karşı gayet mültefit, memnunane bir tavır alır; eğer yanlış yapsam, güzelce, damarıma dokunmayarak beni ikaz eder. Eğer güzel birşey söylemiş isem çok memnun olur.

Üstadım bilhâssa hikmet-i hakikiye fenninde, yani hikmet-i şeriat ve İslâmiyet noktasında pek hârikadır ve hikmet-i beşeriyede dahi çok ileridir. Hattâ o ilimde, Eflatun ve İbn-i Sina'yı geçmiş diyebilirim.

Bundan onüç sene evvel, "Dâr-ül Hikmet-il İslâmiye" âzâsından iken, küçükten beri şimdiye kadar manen izn-i İlahî ile onun bir muini ve nâsırı ve muhafızı olan kutb-u Rabbanî ve kandil-i nuranî Abdülkādir-i Geylanî (aleyhi nazar-ur Rahmanî) Hazretlerinin Fütuh-ul Gayb risalesini tefe'ülen açtığı esnada, اَنْتَ فِى دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا يُدَاوِى قَلْبَكَ ibaresi çıktı. O ibare, onun hakkında pek manidar olarak, Eski Said'i Yeni Said'e çevirmesine sebebiyet vermiştir. Eski Said olduğu zamanlarda, İngilizlerin dinî suallerine gayet latif ve müskit bir cevab vermiştir. Ve ilm-i mantıkta, İbn-i Sina'nın te'lifatından geçecek "Ta'likat" namında hârika bir risalesi var. İşkal-i mantıkıyeyi kıyas-ı

istikraî cihetiyle on bine kadar iblağ edip, hiçbir âlimin yetişemediği bir derece-i ihata göstermiş. “Sünuhat” isminde bir risalesinde gördüm ki; Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, âlem-i manada, bir medresede ona ders verdiğini görmüş. O ders-i maneviyeye binaen “İşarat-ül İ’caz” namındaki hârika tefsiri yazmış. Bana bir gün dedi ki:

“Harb-i Umumî hâdisat ve netaicleri mani’ olmasa idi, İşarat-ül İ’caz’ı Allah’ın tevfiki ve izni ile altmış cild yazacaktım. İnşâallah Risale-i Nur, ahîren o mutasavver hârika tefsirin yerini tutacak.”

Üstadımla yedi-sekiz sene musahabetim esnasında mühim meşhudatım çoktur. Fakat اَلْقَطْرَةُ تَدُلُّ عَلَى الْبَحْرِ mûcibince, deryaya delalet maksadı ile bu fıkra kâfi görüldü. Çünki Üstadımdan iftirak zamanı idi, acele yazdım. Üstadım, وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ âyetinin sırrıyla çok defa yanlarında beni musahib bulmak hakkını ve teveccüh duasıyla yerine getireceklerine eminim.

Hâfız Hâlid (R.H.)

* * *

(Hulusi Bey’in fıkrasıdır)

Aziz, muhterem, müşfik ve mükerrem Üstadım!

Bu defa irsaline inayet buyurulan Risale-i Nur eczalarının dört kısımlık fihristesini aldım. Daha evvel Otuzbirinci Mektub’un Onüçüncü ve Ondördüncü Lem’alarını almış, fakat ihtisaslarımı arza muvaffak olamamıştım. Fihristeler dört tarafımı aydınlattılar ve itikadda bir olup, çok metin hikmetlerle bazı a’malde ayrılıkları olan dört mezheb-i hak gibi; bu fakire hakka, hakikata, sıdka, imana, nura, rızaya giden yolları gösterdiler. Hâdisat-ı dünyeviye meşgalesi, şimdiye kadar

başımdan geçmemiş bir tarzda beni yormuş. Koca bir dairenin maddî ve manevî ağır yükü altında, tek başıma kaldığımdan çok bunalmıştım.

Aziz üstadımın Otuzbirinci Mektub'un Birinci Lem'asıyla tavsiye buyurduğu evradın kuvveti, Risale-i Nur'un feyzi, müşfik üstadımın müstecab duası ve üstadımın üstadı Hazret-i Gavs'ın lillahilhamd en küçük hacetimi görecek kadar zahir himmeti, mahza bir lütf u fazl-ı İlahî eseri olarak devam edebildiğim salavat-ı şerife berekâtıyla zuhur eden imdad-ı risaletpenahî ve Cenab-ı Allah'ın nihayetsiz in'am ve ihsan ve inayeti sayesinde, -yüzbinler hamd ü şükürler olsun- ye'se ve fütura düşmekten kurtulmuş.. yalnız, huzur-u manevînize birkaç satırlık arîza ile çıkmak geç kalmıştır.

Hakikaten, elmas kalemli çok kıymetli kardeşlerimin âsâr-ı Nur'un cem' ve teksir ve neşrinde gösterdikleri gayret ve himmet ve sevgili üstadımıza bu kudsî vazifede yaptıkları muavenet, her türlü takdirin fevkindedir. Allahu Zülcelal cümlesinden razı olsun ve neşr-i envâr-ı Kur'aniye'de daimî muvaffakıyetlere mazhar buyursun.

Otuzbirinci Mektub'un Onüçüncü ve Ondördüncü Lem'alarında, o kadar büyük dersler, o kadar azametli hakikatlar, o derece şaşaalı hikmetler ve nurlu, kudsî, lahutî feyizler mündemiçtir ki, bu bîçare kardeşinizin sönük zekâsı, kısa düşüncesi, perişan, müşevveş dimağı ile, hissedebildiği zevkleri ifade etmesine imkân yoktur.

"İdrak-i maâlî bu küçük akla gerekmez,
Zira bu terazi o kadar sıkleti çekmez."

Onüçüncü Lem'anın onüç işaretle beyanı, Suret-ül Felak ve Suret-ün Nâs âyetleriyle, وَقُلْ رَبِّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ❊ وَاَعُوذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَحْضُرُونِ

âyetlerinin mecmu'-u adedine veya bu iki surenin herbirinde okunmakta olan "Eûzü billahi mineşşeytanirracîm" adediyle ve Fatiha başta sayılmazsa, yüz onüçüncü sureye tam ve latif tevafuk ve işaret göstermesi nazar-ı dikkati celbetmektedir. Her işaretin

nihayetinde, o işaretteki hakaik, birkaç enseb ve a'lâ kelime ile ifade edilmiştir ki, bundan daha kuvvetli beyan olamaz. İhtisasımı, bu işaretlerdeki kelimelerle kısaca arzedeceğim.

Birinci İşaret: Şeytanın ve onun şerik ve muinleri olan ehl-i dalaletin şerrinden ancak şeriat-ı Muhammediye (A.S.M.) ile âmil ve sünnet-i Ahmediye (A.S.M.) ile mütemessik olmakla kurtulmak imkânı olduğunu,

İkinci İşaret: Küfre giren ehl-i dalaletin kemmiyeten çokluğunun kıymetsizliği; şeytan ve avenelerinin tasallutlarına karşı, istiaze, istiğfar, hıfz-ı İlahîye iltica ve takva ile Sünnet-i Seniyeye yapışmaktan başka çare olmadığını,

Üçüncü İşaret: Zahiren cüz'î hata ve isyanla çok büyük tahribat yapmakta olan hizb-üş şeytana karşı, en kuvvetli kal'a olan Kur'anî kal'aya iltica lâzım geldiğini,

Dördüncü İşaret: مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ âyetine bir nevi tefsir mahiyetinde, cüz'î ihtiyar ve icadsız kesb ile şerlere sebebiyet veren şeytanın müdhiş tahribatına karşı, istiğfar ve Allah'a iltica ve Sünnet-i Seniyeye riayet iktiza ettiği,

Beşinci İşaret: Kur'an-ı Hakîm'in azîm tergib ve teşviklerinin tam yerinde olup, ehl-i imanın desais-i şeytaniyeye kapılmaları, imansızlıktan ve imanın zaîfliğinden ileri gelmediğini; hem günah-ı kebairi işleyenlerin küfre girmediklerini,

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

iki âyetle sabit olduğunu ve nihayet Cenab-ı Erhamürrâhimîn'in Gafur ve Rahîm isimlerini melce' ve tahassüngâh yaparak şeytandan istiaze edilmesini,

Altıncı İşaret: Tahayyül-ü küfrü, tasdik-i küfürle iltibas ve tasavvur-u dalaleti, dalaletin tasdiki suretinde gösteren desais-i şeytaniyeden kurtulmak için, hakaik-i imaniye ve muhkemat-ı Kur'aniyeye sarılmak ve lümme-i şeytaniyeden gelen desiselere karşı istiaze etmek ve her iki manevî yaraya karşı Sünnet-i Seniyeyi merhem yapmak îcab ettiğini,

Yedinci İşaret: Erkân-ı imaniyeden biri olan kadere tevilsiz iman etmek lâzım olduğunu ve günah-ı kebireyi işleyen mü'min kalabileceğini... Fakat şeytanların tahribatına karşı Cenab-ı Hakk'ın binbir isminin tecelli etmekte olduğunu, Ehl-i Sünnet ve Cemaat olan Ehl-i Hak mezhebinden ayrılmamak ve Kur'an'ın çetin ve metin kal'asına girerek Sünnet-i Seniyenin muktezasına tevfik-i hareket eylemekle kurtulmağa muvaffak olunacağını,

b Küfür ve dalalet yolunda, insanların nasıl ihtiyarlarıyla sülûk ettiklerini ve bunların nasıl hayat geçirebildiklerini aliyy-ül a'lâ bir tarzda ders verdikten sonra, ehl-i iman için Kur'an'ın himayesi altına iman-ı tam ve itikad-ı kâmil ile girmek ve Sünnet-i Seniyenin daire-i nuraniyesine seve seve dâhil olmaklığın ne kadar güzel olduğunu,

Dokuzuncu İşaret: Hizbullah'ın neden çok defa hizb-üş şeytan olan ehl-i dalalete mağlub olduklarını; Medine münafıklarının dalalette ısrar ederek, hidayete girmemeleri ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın iki muharebedeki mağlubiyetinin hikmetini beyan ederek, o Seyyid-ül Mürselîn'in sünnetine ittiba sayesinde muvakkat acıların geçeceğini,

Onuncu İşaret: İblis'in en mühim bir desisesi olarak kendine tâbi' olanlara kendini inkâr ettirdiğinden, dört misal ile izah suretiyle bahs; ehl-i imana, cinn ve ins şeytanlarının şerlerinden, Allah'a iltica etmekle selâmete kavuşulacağını,

Onbirinci İşaret: Cirm ve cismi küçük, cürüm ve zulmü büyük, ayb ve zenbi azîm bîçare insanı; kâinatın hiddetinden, mahlukatın nefretinden, mevcudatın öfkesinden kurtarmak için Kur'an-ı Hakîm'in daire-i kudsiyesine girmeğe ve Sünnet-i Seniyeye ittiba eylemeye davet ettiğini,

Onikinci İşaret: Mahdud günahlara Cehennem'le mukabelenin mahz-ı adalet olduğuna, Cehennem'in ceza-yı amel, Cennet'in fazl-ı İlahî ile olduğuna; seyyienin az yazılıp, hasenenin çok yazılmasına; ehl-i dalaletin

muvaffakıyetlerinin, -hâşâ- kendilerinde hakikat olduğuna veya ehl-i hakta za’f bulunduğuna delalet etmediğini gösteren dört meraklı suale gayet fasih ve belig cevablar vermek suretiyle, ehl-i imanı, رَاْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللّٰهِ düsturuna, her türlü saadeti câmi’ olan Kur’an ve Sünnet şahrahına girmeye teşvik ettiğini,

Onüçüncü İşaret: Üç noktasıyla, Şeytan’ın desiselerine mübtela olan bîçare insana, hayat-ı diniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiye selâmeti ve sıhhat-ı fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalb için muhkemat-ı Kur’aniye mizanlarıyla ve Sünnet-i Seniye terazileriyle a’mal ve hatıratını tart ve Kur’an’ı ve Sünnet-i Seniyeyi daima rehber yap ve “Eûzü billahi mineşşeytanirracîm” diyerek Cenab-ı Hakk’a ilticada bulun, diye çok kıymetli tavsiyede bulunduğunu ve خِتَامُهُ مِسْكٌ nev’inden onüç işaret halinde tefsir olunan Suret-ün Nâs ve iki âyeti tekrar ile derse nihayet verdiğini, gayet zevkli ve şevkli ve alâkalı bir surette beyan ve ifade eylemektedir.

Ondördüncü Lem’anın Birinci Makamını teşkil eden iki mes’ele bence çok mühimdir. Bu dersin takrir u tahririne vesile olan Re’fet Bey kardeşimizden Allah razı olsun. İkinci Makam başlı başına bir şaheserdir. “Bismillahirrahmanirrahîm” hakkındaki beyan buyurulan altı sır, öyle bir hazine-i esrar-ı Rabbanîdir ki; ancak Rahman-ı Rahîm’in inayetiyle bu mübarek eseri okuyup anlayanlar ondan zevk alabilirler.

Bundan evvelki bir mektubda, ihtiyarsız Birinci Söz’ü teşkil eden “Bismillahirrahmanirrahîm” hakkındaki mübarek eserden, kalb-i âcizîye gelen bazı hoş tefekkürattan bahsetmiştim. Daima şefkatle dua ve derslerinden istifade ettiren muazzez üstadım, benim daha evvelden de “Bismillahirrahmanirrahîm” içindeki Rahman ve Rahîm isimlerinin hikmet-i tahsisi hususundaki sualime, ikinci ve mutantan bir cevab daha lütfetmiş oluyorlar. Bu mazhariyetten dolayı, Hâlık-ı Rahîm’e ne kadar şükretsem azdır.

Fihriste'yi harfi harfine henüz okuyamadım, fakat inşâallah okuyacağım. Onbirinci Mektub'un neleri ihtiva ettiğini öğrendim. Yazılmayan ve rahmet-i İlahiyeden yazılmasına muvaffakıyet niyaz olunan âsârın da neşrine muvaffakıyetinizi, eltâf-ı Sübhaniyeden tazarru' ve niyaz eylerim. Otuzuncu Söz'ün, mahkeme başkâtibini nasıl tehdid ettiği hatırasını tamamıyla gözümün önüne getirdim.

Fihriste-i Gül-deste: Fihriste namı altındaki bütün risalelerde yazılı olduğu tarzda değildir. Tamamen hususiyet göstermektedir. Sözler'in ve Mektublar'ın bir hülâsat-ül hülâsası denecek vaziyettedir.

Âsâr-ı Nur'un bir zübdesi, hazain-i Nur'un elmas anahtarı, resail ve mektubatın nurlu kapısı olan bu hayırlı te'life sebeb olanları da, müellifini de, Allah-u Zülcelal ve-l Kemal hazretleri, saadet-i dâreyne mazhar buyursun. Âmîn!

Hulusi

* * *

(Hüsrev'in fihriste hakkında bir fıkrasıdır)

Aziz Üstadım!

Senelerden beri vücuda getirilen misilsiz âsâra, Otuzbirinci Mektub'un Onbeşinci Lem'asıyla öyle misilsiz bir eser daha ilâve buyurulmuş oluyor ki; o şaheserler, böyle şah bir eseri; o hârika bedîiyat, böyle bedî' bir zübdeyi; o acib te'lifat, böyle acib bir mecmuayı; o azîm hakaik, böyle bir azîm külliyat-ı hakaiki ve o nurlu risaleler, böyle nurlu bir fihristeyi istiyordu. Yüzbinler şükrolsun ol Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine ki; hiçbir müellifin muvaffak olamadığı böyle misilsiz eseri, hazine-i rahmetinden ihsan etmekle, yüz yirmi adede vâsıl olan Külliyat-ı Nur'u, yüz yirmi sahifeden aşağı olmayan misilsiz fihristesiyle bir yerde toplamış bulunuyor. Bu risalenin menfaati, fevaidi o kadar

çok ki; izaha hacet yok. Bu kıymetdar risale, kendi kendini lâyık olduğu bir tarzda medhediyor. Hem o kadar güzel medhediyor ki, fevkinde beyan olamaz.

Hüsrev

* * *

(Dereli Hâfız Ahmed Efendi'nin çok manidar rü'yalı bir fıkrasıdır)

Aziz ve müşfik Üstadım Efendim!

Birgün âlem-i menamda bir sahrada gezerken, bir çok kalabalık ahalinin içine girdim. Dersim olan Kelime-i Tevhid'e devam ediyordum. O ahalinin cümlesi Nasara imiş. Biz aşikâre Kelime-i Tevhid'i çektiğimizden, hepsi bize iştirak etti. Her yüz başında, "Muhammed-ür Resulullah" diyorum. O Nasaralar, "İsa ruhullah" diyorlar. Onlara dedim ki: "Yahu biz İsa Aleyhisselâm'ı tasdik ediyoruz." Ve kendilerine Kelime-i Tevhid'i okudum, "İsa ruhullah" dedim. İşte bakınız, ben sizin peygamberinizi tasdik ediyorum, siz de bizim peygamberimizi tasdik etseniz ne olur, dedim. "Hâyır! İsa Aleyhisselâm gökten inmedikçe ve sizin peygamberinizi aşikâr tasdik etmedikçe, biz tasdik etmeyiz." dediler. Bunun üzerine yanımda iki arkadaş bulundu. Lâkin arkadaşlarım kimler olduğunu bilemiyorum. "Biz dua edelim de, İsa Aleyhisselâm gelsin ve bizi nasıl tasdik ediyor, göreceksiniz." Dua ettik. İki kişi, "âmîn" dediler. Lâkin İsa Aleyhisselâm gelmeyince müteessir olduk. Yine dua ettik, "Ya Rabbi! Bizi bunların yanında niçin mahcub çıkarıyorsun?" dedik. "Bu din âlî değil mi?"

Tahminen, arası bir saat veya bir buçuk saat sonra, karşıdan üç kişi çıktı. Elhamdülillah İsa Aleyhisselâm geliyor. Baktım birisi sakallı, ikisi şâbb-i emred. Dedim: "İsa Aleyhisselâm otuzüç yaşında olduğu halde göğe huruç etti..

ne için sakalında beyaz var?” Kalbime geldi ki, “Allahu a’lem İsa Aleyhisselâm değilse?” Bu zât ve iki arkadaşıyla yanımıza geldiler. Dikkatle baktım; üstadımızın sîması ve elbisesidir. Bizim yanımıza gelince, bizim altımız mağara imiş. Yanındaki iki kişiye emretti: “Şurada kilitli salibler, haçlar var. Cümlesini çıkarınız.” Çıkardılar. Nasaralara karşı hepsini kırdı ve Kelime-i Tevhid getirip Peygamberimizi tasdik edince, biz de Nasaralara, “Bakınız, işte İsa Aleyhisselâm’ın vekili geldi” deyince, cümlesi tasdik ettiler.

Allahu a’lem bu rü’yanın bir tabiri şudur ki: Üstadımızın Kur’an-ı Hakîm’den aldığı ve neşrettiği Risale-i Nur vasıtasıyla Nasara’nın bir kısmı İslâmiyeti kabul edecek ve Nasara Müslümanları veya Hristiyan mü’minleri hükmüne geçip Üstadımızın sözlerini İsa Aleyhisselâm’ın sözleri nev’inden hüsn-ü kabul edeceklerine işarettir.

Evet Risale-i Nur’da öyle bir kuvvet vardır ki, Avrupa’nın en muannid feylesoflarını dahi teslime mecbur eder. Her ruhun bir ihtiyac-ı hakikîsi olan, hakikî iman nurunu arayan Hristiyan muvahhidler, elbette Risale-i Nur’u görseler (Hazret-i İsa Aleyhisselâm’ın vesayası nev’inden) kabul edip sarılacaklardır.

Dereli Mutaf Hâfız Ahmed

* * *

(Âsım Bey’in fıkrasıdır)

Bu Risale Fihristesi, hakikaten menba’-ı nur ve mecma’-ı hakikattır. Elhak Nur fihristeleridir. Şöyle söyleyebilirim ki: Otuzüç Söz, Otuzüç Mektub’un herbiri, feyezanda olan birer menba-ı nur-u hakikat ve gülistan-ı bağ-ı cinandır. Binaenaleyh bu müteaddid güller bağının her birisinden müteaddid güller koparıp, dört kısım üzerine güller demeti

yapılmış gibi, vücuda getirilmiş bir eser-i cihankıymet olduğuna kanaat ettim.

Bu Fihristeleri okumak; herhalde ve behemehal Söz ve Mektublar risale-i şerifenizi görmek, okumak, yazmak için insanı iştiyak ve gayrete sevk ediyor ve şiddetli kamçılıyor. Fakirce noksan olan risale-i şerifelerin hangisini evvelâ yazayım? Çünki her biri birbirleriyle nur ve hakikat müsabakasına çıkmış diye, mütelaşî ve heyecanlı bir vaziyetteyim. İnşâallah -dua-yı üstadaneleriyle- kâffesini yazarım. Şurasını da arzetmek isterim ki: Sabri Efendi kardeşimin ilhahı ve zât-ı üstadanelerinin ilhamı ile Fihristelerin te'lifi, çok musîb ve hayırlı, hem hadsiz hakikatlere anahtar olmuştur.

Cenab-ı Hak, sevgili üstadımızı âfiyette daim, ömürlerine bereket ve her bir umûrunda muvaffakıyet ihsan buyursun da, pek çok zamanlar başımızda tâc-ı zafer olarak taşıyalım ve hizmet-i Kur'an'da çalışalım, yorulalım, yol alalım. Ve cümle mü'minîn de istifade etsin ve ehl-i bid'a ve mülhidlerin de başları yere gelsin.

Talebeniz Âsım (R.H.)

* * *

(Kuleönü'nden Sarıbıçak Mübarek Mustafa'nın kardeşi Küçük Ali'nin fıkrasıdır)

(Bulunduğumuz asrın yaralılarından, manevî doktora muhtaç bir gencin fıkrasıdır)

Aziz, şefkatli, muhterem Üstadım!

Bulunduğumuz asır, manevî seferberlik (harb) zamanı olduğundan, vücudumdaki yaralara baktıkça, yaralar gitgide daha fazlalaşmakta iken.. bir gün işittim ki, "sağdan sola geçiniz" diye ilân ediyorlar. Ve otuziki harfin birkaç

adedini gaib edip ilân edince öyle bir yara daha açıldı ki; evvelki yaraları unutturdu. Nasılki nass-ı Kur'an'da:

اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا

Ashab-ı Kehf efendilerimiz beş veya sekiz delikanlı -asrımızdaki tahammül edilmeyen fenalık gibi- o asırda fenalıktan, fitneden kaçarak mağaraya iltica ettiler. Sebebi ise; Din-i Hak üzere bulunan ehl-i imanı, zamanlarının padişahı olan Dakyanus putperestliğe davet edip.. kabul edenleri putlara kurban kestirip, kabul etmeyenleri katliam ettiği sırada, Ashab-ı Kehf efendilerimiz mağaraya çekildiler.

Ben de asrımıza ve yaralarımıza baktıkça, bütün gün ruhum çırpınmakta iken, "Acaba bu karmakarışık zamanda, benim gibi böyle manevî yaralı gençler, o mahkeme-i kübrada, Cenab-ı Vâcib-ül Vücud ve Tekaddes Hazretlerinin huzurunda, Peygamberimiz Muhammed Mustafa Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizden nasıl şefaat dileyebilirler?" diyerek, bütün gün ruhum ağlardı. Madem Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'a, binlerce maddî ve manevî yaralılar, dilsizler, nüzul olmuş, bütün kalbi kararmış, imanı yok bedevi adamlar, Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın yanına vardığında, bir saat, bir gün sohbet-i Nebevîde bulunur; sonra kavim ve kabîlelerine rehber ve muallim olarak döndüler. Ve madem kıyamete kadar bâki bıraktığı Kur'an ve Kur'an'ın tayin etmiş olduğu manevî doktorlar, kıyamete kadar gelecek mü'minlere maddî ve manevî doktorluk vazifesini görecekler. Ve şimdiki hal vilayetimiz dâhilinde bulunan manevî doktora müracaat edeyim diyerek, ruhum her an gezmekte iken bîhuş olup yattım.

Bana rü'yamda üç şahıs gösterildi. İkisinin ismini söylemediler. Diğeri Üstadım Bedîüzzaman'ı, ismiyle söylediler. Hemen eline yapışıp ellerini öptüm. Üstadım acele olarak, cebinden bir kalem ve bir kâğıt parçası çıkarıp bana verdi, hemen uyandım. Peder ve vâlidem ehl-i kalb

olduğundan, rü'yayı anlattım. Pederim "Bu zât Barla'ya henüz yeni geldi. Bir-iki sene kadar oldu. Git, müracaat et." dedi. Ben dedim: "Daha askere gitmedim, yaşım genç. Böyle büyük manevî bir doktorun yanına bu yaralar ile nasıl gideyim ve nasıl cerrahiyesine dayanayım?" Bana "Git" denildi. Hitab iki oldu. Hemen, sabahleyin kalkıp gittim. Üstadımı görünce, bir-iki dakika titredim. Sonra, fesübhanallah dedim. Doktoru görünce o yaralar bütün kuvvetleriyle bağırıyorlar. Verdiği eczalara tahammül edemeyecekler. O yaraları açamadım. Üstadım da talebeliğe kabul edip, beş vakit farzı bırakmayacağıma çok çok tenbih etti. Avdetten bir-iki ay sonra, hemen askere gittim. Terhis oluncaya kadar; yirmi mah mukaddem bu yaralar içinde, her saat ve her dakika, "El-mevtü hakkun" kaziyesini düşünüp, "Acaba benim halim ne olur?" derdim. Memlekete avdetimde, ağabeyim Mustafa'yı görünce ruhum biraz genişledi. Acaba, bu nereden ileri geliyor, dedim. Bir-iki gün sonra, mübarek Ramazan-ı Şerif gecesi üçüncü hitab olarak, yine rü'yamda, memleketimizin kenarında, Üstadım Bedîüzzaman, elinde bir asâ, çoban olup dellâllığını ilân ediyor. Ve diyor: "Ben Kur'an'ın dellâlıyım" diye yüksek sesle bağırıyor, ilân ediyor. Ben heyecanımdan hemen uyandım.

Demek bakınız ey kardeşlerim ve bütün mü'minler! Üstadım Hazretleri değil memleketimize, bütün üçyüz elli milyon müslümana her saat, her dakika, her an bağırıyor. Benim gibi zahir kulağıyla dinlemeyiniz, kalb kulağıyla dinleyelim ki, her an bağırıp çağırdığını işitelim. Madem bu elmas ve cevherler, bu sergiler asrımıza verilmiş; bütün asrımızda kazancımızı versek, yine o elmasların birinin fiyatını veremeyeceğiz. Bahar mevsimi geçmeden bütün cevherlerden alalım. O cevherler ise, Risale-i Nur Külliyatıdır.

Ben âciz de Yirmidördüncü Söz'ün Dördüncü ve Beşinci Dalını okumağa ve yazmağa başladım. Ve yaralarımın birer birer kuruduğunu hissedince, Mektubat ve Sözler'i bütün

kuvvetimle yazmağa karar verdim. Benim gibi yaralı kardeşlerime, bütün müslümanlara, bütün kuvvetimle bağırıyorum: “Eyvah! Bu asrımızda, bu yaralar ile nasıl istirahat edebiliriz, yoksa!.. Bu asrın manevî doktoru ve ilâçları ise, Kur’an’dan tereşşuh eden Risale-i Nur ve Mektubat-ün Nur’dur. Onlara sıkı sarılalım.”

Âciz Talebeniz Ali Ulvî

* * *

(Kuleönü karyesinden İbişoğlu Mehmed’in bir fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım Efendim!

Kardeşim Mustafa, risaleleri yazmağa başlayalı beş sene oldu. Maalesef iki senesini zayi’ ettik. Üç seneden beri, risaleleri sair arkadaşlarla beraber, hizmetimizin haricinde her zaman okuyup istifade ediyoruz. Bazı, köyümüzün ehl-i tarîkat olanları, bidayeten kardeşim Mustafa’nın okuduğuna ehemmiyet vermiyorlardı.

Ben de bu okunan Sözler hem tarîkata, hem hakikata pek muvafıktır. Bu zamanın yaralarına bir ilâçtır diyordum. Ve her ne zaman ye’s içerisinde kalsam kardeşimin yanına gelir, işittiğim hakikatleri Risale-i Nur’dan okutur, dinler ve Risale-i Nur’un verdiği feyizle yaralarım tedavi olur, giderdim. Herhangi bir mes’eleden bahsedilse, Risale-i Nur’da en iyisi vardır. Yalnız çok insanlar var ki, Sözler’in kıymetini bilmiyorlar. Ben de; bütün bu söylenen sözlere ilâç, risalelerde vardır diyorum. Olanca kuvvetimle küre-i arza bağırarak derim ki: “Hariçte görülen marazlara ilâç vardır.”

Ey kardeşlerim, istifade edelim. Bu risalelerden istifade etmeyenler ne kadar akılsızdırlar. Çok şükürler olsun ki,

böyle bir zât-ı muhtereme Cenab-ı Hak bizi eriştirdi. Lillahilhamdü velminne.

Cenab-ı Hakk'ın rahmetiyle, ihsanıyla, eltâfıyla, üstad-ı muhteremin himmetiyle ehl-i tarîkat ile birleştik. Şimdi Sözler'i çok okuyoruz. Ve onlar da çok istifade ediyorlar, menfaatdar oluyorlar. Sözler'in hak olduğunu tamamıyla anladılar. Hattâ okumak için, kardeşimi çok zaman icbar ediyorlar. Bir gün kardeşim Mustafa risaleleri yazmaklığım için beni teşvik etti. Ben de yazmak için Yirminci Mektub'u aldım. İstinsah ettiğim bu mektubda üç tevafuk gördüm. Satırın yukarısında iki tane "nihayetsiz" var ve altında da üç "dünya" tevafuku var. Bu halden müteessir oldum. Dünya beni salmayacak diye yazmayı bıraktım. Şimdi tekrar niyet ettim. Bu niyetimin üzerine bir rü'ya gördüm. Üstad-ı muhterem siyah merkebin üzerinde râkiben yanıma geldi. Şu merkebi sağlam bir yulara bağla, emir buyurdunuz. Siz üstadımın göstermiş olduğunuz her tarafı zincirden olan yuları merkebe taktım. Sıkı olarak bağlandı. Kımıldanmayacak bir şekilde kaldı. Ben de anladım ki; o merkeb dünyadır. İnşâallah duanızın himmetiyle, dünyamın bağlandığını anladım. Ve minallahittevfik deyip üstad-ı muhteremimin himmetiyle risaleleri yazmağa muvaffak olurum ümidindeyim, inşâallah.

Yirminci Mektub'u elimde götürürken, meydanda idi. Karşımda muhtar odası olduğundan, risaleyi saklamıştım. O gece rü'yamda, üstad-ı muhteremimi büyük bir denizde ve denizin içerisinde sarayda gördüm. Bizim köyün insanları da o sarayın etrafında idiler. Âciz talebeniz doru ata binerek zâtınızın yanına vardım. O adamlar bana, denizden nasıl atladığımı sordular. Ben de o adamlara cevaben: "At yeni nallı olduğundan hiç zahmet çekmeden geldim." Halbuki deniz ince bir surette incimad etmişti. O esnada üstadım karşıma çıkarak, "Ne için Sözler'i saklıyorsunuz? Bundan sonra Sözler meydanda olacak" dediniz. O esnada benden at istediniz. Ben de güzel yürüyüşlü atı getirdim, o esnada uyandım. Allah hayretsin.

Âciz talebeniz Hacı Mehmed

* * *

(Kuleönü karyesinden elmas kalemli Mustafa'nın kıymetdar arkadaşı Hâfız Mustafa'nın fıkrasıdır)

Ey Feyyaz-ı Mutlak ve Vâhid-i Ehad olan Cenab-ı Allah'a giden tarîk-ı müstakim yolunu gösterip, pek elemli ve pek hatarlı uhrevî hayatımın kurtulmasına sebeb olan üstadım efendim!

Bundan dört mah mukaddem, Kur'an-ı Hakîm'in elmas, inci dükkânından pırlantaları ve vüs'atimiz kadar uhrevî harçlığı almak üzere ziyaretinize arkadaşım Mustafa ile varmıştık. "Ne için geldiniz?" diye şefkatli bir tekdire binaen müteessirane geriye döndük. O tekdirden gelen şefkatli ve ücretli bir fırtınaya tutulduk. O zaman üstadımın iksir-i a'zam olan o mübarek kalbini rencide ettiğimizi anlayınca, ikinci bir teessür bana geldi. Bu zamana kadar pek âciz, hiç-ender-hiç olan zayıf ruhum o teessürler içinde feryad ederken, şefkatli tokat risalesinde, bizim fırtınalı tokadımızı zikreden üstadımızın hakkımızda ne derece şefkatli olduğunu anladık. O teessüratımız sürura kalboldu. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Bu mübarek Rebi'-ül evvelin onikinci gecesi -mübarek bir gecede- üstadımın pek yakınımızda olan Isparta'ya hicreti beni o kadar memnun ve mesrur etti ki, o yaralar ve bereler ve teessürlerden hiçbir şey kalmadı. Elhamdülillah Rebi'-ül evvel ayının onikinci gecesi, dünya ve âhiret yaratılmasına sebeb olan, dünya ve âhireti, zerreden şemse kadar bütün mükevvenatı ziyalandıran; kıyamete kadar bâki, güneş gibi nurlu, feyizli, gıdalı şeriatı ile âhiret kapısını açan o

mübarek Zât-ı Fahr-i Âlem (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimizin o mübarek gecede dünyaya teşrif buyurması, bütün mükevvenatı memnun edecek pek mübarek bir gecede üstadımın hicreti, yani Rebi'-ül evvel'in onikinci gecesi Isparta'nın harîmine dâhil olması ve hicretinin tevafuk ve tesadüf gelmesi, beni yine o elmas çarşısında pırlantaları vüs'atimiz kadar almak üzere üstadımın ziyaretine yol açtı. İnşâallah bu hicretiniz büyük fütuhata sebeb olacaktır.

Nitekim Sallallahü Aleyhi ve Sellem Efendimizin Mekke'den Medine'ye hicreti esnasında, Feth-i Mekke haberinin Cibril-i Emin ile nüzulü, Peygamberimizi ve Sahabe Efendilerimizi memnun ettiği gibi; üstadımın tevafuk eden hicreti, fütuhata sebeb olması, beni ve bütün Müslümanları memnun ve mesrur eyleyecektir efendim.

İmamoğlu Hâfız Mustafa (R.H.)

* * *

(İmamoğlu Hâfız Mustafa'nın bir fıkrasıdır)

(Bütün Söz ve Mektubat'ın birer mürşid-i kâmil vazifesini gördüklerine dair hatıra gelen bir mektubdur)

Üstadım Efendim!

Bundan bir sene evvel -Sözler ve Mektubat'ı istinsah esnasında- bazı nükteler, kendi emraz-ı kalbiyeme muvafık bir ilâç geldiğinden "Evet bu nükteyi altun yazı ile yazmalı" diye söylerdim. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى Lem'alar te'lif edildi. Bütün Söz ve Mektubat'a feyizleriyle anahtarlık yaptı. Şöyle ki: Kışın en şedid tehlikeli ve fırtınalı zamanında -yırtıcı hayvanların en azgın ve kuvvetli zamanlarında- geniş sahrada, çamurlu bir yolda giden bir yolcunun imdadsız, kimsesiz, o tehlikeler içinde, düşe kalka, yüzde doksandokuz fırtınalar ve o yırtıcı canavarların elinde

parçalanacağı ve telef olacağı hengâmda, kendini kurtarmak isteyen o yolcunun gözüne tesadüf eden, sahranın ortasındaki çelikten daha güzel, polattan daha kuvvetli yapılmış bir saraya rastgelmesi, o yolcuyu o kadar memnun ve mesrur eder ki; hattâ o saraya daha çabuk yetişip, yırtıcı hayvanlar tarafından parçalanmasından halas olmak için koşarak, acelesinden ayaklarının bile yere temas etmesini istemeyen bu yolcu, kendisinin saraya girmesine vesile olanlara, değil bütün malını vermek, belki canını feda eder.

İşte asrımızda Sözler ve Mektublar, o yolcunun saraya rastgelmesiyle bütün tehlikelerden kurtulduğu gibi, ins ü cinn canavarlarının tehlikelerinden kurtulmak için Sözler'in her biri o kal'adan daha sağlam bir tahassüngâh olduğuna yüz bin kanaatım vardır. Lillahilhamd, o sarayın anahtar vazifesini Lem'alar'ın feyziyle bulabildim. O tehlikelerden bîçare zayıf ruhumu kurtarmak için içeriye girdim. Gördüm ki: Cennet sekiz tabaka olup, hiç birbirine mani' olmadığı ve benzemediği gibi, birine girdiğimde onun letafeti evvelki girdiğimin lezzetini tazelendirdiği gibi, risaleler aynen öyledir.

İmamoğlu Hâfız Mustafa (R.H.)

* * *

(Risale-i Nur'un tesvid ve tebyizinde çok hizmeti sebkat eden Şamlı Hâfız Tevfik'in Risale-i Nur'un hakkaniyetine dair istihracî bir fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Malûm olsun ki: "Zübdet-ür Resail Umdet-ül Vesail" namında kutb-ül ârifîn Ziyaeddin Mevlâna Şeyh Hâlid

Kuddise Sırruhu'nun mektubat ve resail-i şerifelerinden muktebes nasayih-i kudsiyenin tercümesine dair bir risaleyi onüç sene mukaddem, Bursa'da Hocam Hasan Efendi'den almıştım. Nasılsa mütalaasına muvaffak olamamıştım. Tâ bugünlerde kitablarımın arasında birşey ararken elime geçti. Dedim: "Bu Hazret-i Mevlâna Hâlid, Üstadımın hemşehrisidir. Hem İmam-ı Rabbanî'den sonra, tarîk-i Nakşî'nin en mühim kahramanıdır. Hem Tarîk-i Hâlidiye-i Nakşiye'nin pîridir." Risaleyi mütalaa ederken Hazret-i Mevlâna'nın tercüme-i halinden şu fıkrayı gördüm:

Ashab-ı Kütüb-ü Sitte'den İmam-ı Hâkim Müstedrek'inde ve Ebu Davud Kitab-ı Sünen'inde, Beyhakî Şuab-ı İman'da tahric buyurdukları:

اِنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ لِهذِهِ اْلاُمَّةِ عَلَى رَاْسِ كُلِّ مِاَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا

yani "Her yüz senede Cenab-ı Hak bir müceddid-i din gönderiyor." hadîs-i şeriflerine mazhar ve mâsadak ve müzhir-i tâm olan Mevlâna eşşehîr kutb-ül ârifîn, gavs-ül vâsılîn, vâris-i Muhammedî, kâmil-üt tarîkat-ül aliyye ve-l müceddidiyye Hâlid-i Zülcenaheyn Kuddise Sırruhu.. ilh...

Sonra tarihçe-i hayatında gördüm ki, tevellüdü 1193 tarihindedir. Sonra gördüm ki, 1224 tarihinde Saltanat-ı Hind'in payitahtı olan Cihanabad'a dâhil olmuş. Abdullah Dehlevî Hazretlerinden aldıkları füyuzat-ı maneviye ile Tarîk-ı Nakşî silsilesine girip müceddidliğe başlamış.

Sonra 1238'de, ehl-i siyasetin nazar-ı dikkatini celbettiğinden, vatanını terk ederek diyar-ı Şam'a hicretle gitmiştir. Hem içinde gördüm ki, Hazret-i Mevlâna'nın nesli, Hazret-i Osman bin Affan Radıyallahü Anh'a mensubdur.

Sonra gördüm ki; tercüme-i halinde istidad-ı fıtrî ve kabiliyet-i hârika ile, sinni yirmiye baliğ olmadan a'lem-i ülema-i asr ve allâme-i vakt olmuş. Süleymaniye kasabasında tedris-i ulûm ile iştigal eylemiştir.

Sonra üstadımın tarihçe-i hayatını düşündüm. Baktım, dört mühim noktada tevafuk ediyorlar:

Birincisi: Hazret-i Mevlâna 1193'te dünyaya gelmiş. Üstadım ise 1293'te. Tam Mevlâna Hâlid'in yüz senesi hitam

bulduktan sonra dünyaya gelmiş.

İkincisi: Hazret-i Mevlâna'nın tecdid-i din mücahedesine başlangıcı ve mukaddemesi, Hindistan'ın payitahtına 1224'te girmiş. Üstadım ise aynen yüz sene sonra, 1324'te Osmanlı Saltanatının payitahtına girmiş, mücahede-i maneviyesine başlamış.

Üçüncüsü: Ehl-i siyaset, Hazret-i Mevlâna'nın fevkalâde şöhretinden tevehhüm ederek diyar-ı Şam'a nakl-i mekân ettirilmesi, 1238'te vaki' olmuştur. Üstadım ise aynen yüz sene sonra 1338'de Ankara'ya gidip, onlarla uyuşamayıp; onları reddederek, küserek tekrar Van'a gidip, bir dağda inziva ederken 1338 senesini müteakib, Şeyh Said hâdisesinin vukuu münasebetiyle ehl-i siyasetin vehmine dokunmuş. Üstadımızdan korkarak Burdur ve Isparta Vilayetlerinde dokuz sene ikamet ettirilmiş.

Dördüncüsü: Hazret-i Mevlâna Hâlid, yaşı yirmiye baliğ olmadan evvel allâme-i zaman hükmünde, fuhûl-ü ülemanın üstünde görünmüş, ders okutmuş. Üstadım ise, tarihçe-i hayatını görenlere ve bilenlere malûmdur ki; ondört yaşında icazet alıp a'lem-i ülema-i zamanla muarazaya girişmiş, ondört yaşında iken, icazet almaya yakın talebeleri tedris etmiştir.

Hem Hazret-i Mevlâna Hâlid neslen Osmanlı olduğu ve Sünnet-i Seniyeye bütün kuvvetiyle çalıştığı gibi, üstadım da Kur'an-ı Hakîm'e hizmet noktasında, meşreben Hazret-i Osman-ı Zinnureyn'in arkasından gidip, Hazret-i Mevlâna gibi, Risale-i Nur eczalarıyla -bütün kuvvetiyle- Sünnet-i Seniyenin ihyasına çalıştı.

İşte bu dört noktadaki tevafukat, tam yüz sene fasıla ile Risale-i Nur'un takviye-i din husussundaki tesiratı; Hazret-i Mevlâna Hâlid'in Tarîk-ı Nakşiye vasıtasıyla hizmeti gibi azîm görünüyor. [22](Haşiye)

Üstadım kendine ait medh ü senayı kabul etmiyor. Fakat Risale-i Nur Kur'ana ait olup, medh ü sena Kur'an'ın

esrarına aittir. Yalnız üstadımla Hazret-i Mevlâna'nın birkaç farkı var:

Birisi: Hazret-i Mevlâna, zülcenaheyndir. Yani hem Kādirî, hem Nakşî tarîkat sahibi iken, Nakşîlik Tarîkatı onda daha galibdir. Üstadım bilakis Kādirî meşrebi ve Şazelî mesleği daha ziyade onda hükmediyor. Ben üstadımdan işittim ki: Hazret-i Mevlâna Hindistan'dan Tarîk-ı Nakşî'yi getirdiği vakit, Bağdad dairesi Şah-ı Geylanî'nin ba'de-l memat hayatta olduğu gibi, taht-ı tasarrufunda idi. Hazret-i Mevlâna'nın manen tasarrufu -bidayeten- cây-ı kabul göremedi. Şah-ı Nakşibend ile İmam-ı Rabbanî'nin ruhaniyetleri Bağdad'a gelip Şah-ı Geylanî'nin ziyaretine giderek rica etmişler ki; "Mevlâna Hâlid senin evlâdındır, kabul et!" Şah-ı Geylanî, onların iltimaslarını kabul ederek Mevlâna Hâlid'i kabul etmiş. Ondan sonra Mevlâna Hâlid birden parlamış. Bu vakıa; ehl-i keşifçe vaki' ve meşhud olmuştur. O hâdise-i ruhaniyeyi, o zaman ehl-i velayetin bir kısmı müşahede etmiş, bazı da rü'ya ile görmüşler. Üstadımın sözü burada hitam buldu.

İkinci fark şudur ki: Üstadım kendi şahsiyetini merciiyetten azlediyor. Yalnız Risale-i Nur'u merci' gösteriyor. Hazret-i Mevlâna Hâlid'in şahsiyeti, kutb-ül irşad, merciil-has ve-l âmm olmuştur.

Üçüncü fark: Hazret-i Mevlâna Hâlid, zülcenaheyndir. Fakat zamanın muktezasıyla ilm-i tarîkatı ve Sünnet-i Seniyeyi esas tutmak cihetiyle tarîkatı daha ziyade tutmuşlar. O noktada sarf-ı himmet etmiş. Üstadım ise şu dehşetli zamanın muktezasıyla ilm-i hakikatı ve hakaik-i imaniye cihetini iltizam ederek, tarîkata üçüncü derecede bakmışlar.

Elhasıl: Baştaki hadîs-i şerifin "her yüz sene başında dini tecdid edecek bir müceddidi gönderiyor" va'd-i İlahîsine binaen, Hazret-i Mevlâna Hâlid, -ekser ehl-i hakikatın tasdikiyle- 1200 senesinin yani onikinci asrın müceddididir. Madem tam yüz sene sonra, aynen dört cihette tevafuk ederek Risale-i Nur eczaları aynı vazifeyi

görmüş. Kanaat verir ki -nass-ı hadîs ile- Risale-i Nur tecdid-i din hususunda bir müceddid hükmündedir.

Benim üstadım daima diyor ki: "Ben bir neferim, fakat müşir hizmetini görüyorum. Yani kıymet bende yoktur. Belki Kur'an-ı Hakîm'in feyzinden tereşşuh eden Risale-i Nur eczaları, bir müşiriyet-i maneviye hizmetini görüyorlar."

Üstadımı kızdırmamak için şahsını sena etmiyorum.

Şamlı Hâfız Tevfik

* * *

(Re'fet Bey ve Hüsrev gibi Risale-i Nur şakirdlerinin Risale-i Nur bereketine işaret eden buldukları latif bir tevafuktur)

Risale-i Nur'un Isparta'ya ne derece rahmet olduğuna delalet eden bir tevafuk-u acibe:

Risale-i Nur'un mazhar olduğu inayatın külliyetinden mühim bir ferdi de şudur ki: Isparta Vilayeti sekiz seneden beri Risale-i Nur'un müellifini sinesinde saklamıştı ve Barla gibi şirin bir nahiyesinde -Cenab-ı Hakk'ın lütf u keremiyle-muhafaza etmişti. Bu müddet zarfında yavaş yavaş intişar eden Risale-i Nur'dan Isparta'da binler adam imanlarını takviye ettiler. Bilhâssa gençler pek çok istifade ve istifaza ettiler.

Vakta ki, Üstadımızın Barla gibi latif ve şirin bir mahaldeki sıkıntılı ve pek acıklı ve en katı kalbleri ağlatan işkenceli esareti bitti. Risale-i Nur'un müellifi olan üstadımızın nazarı Cenab-ı Hakk'ın avniyle Isparta'ya müteveccih oldu. Evhama düşen bazı zalim ehl-i dünyanın teşebbüskârane harekât-ı zahiriyesi bir sebeb-i âdi olarak yeni bir zulme hedef oldu. Üstadımız Isparta'ya getirildi.

Fakat üstadımızın teşrif ettiği zaman, yaz mevsiminin en hararetli zamanı idi. Yağmurlar kesilmiş, Isparta'yı iska eden sular azalmış, bir kısm-ı mühimminin menba'ı kesilmiş; ağaçlar sararmağa, otlar kurumağa, çiçekler buruşmağa başlamıştı.

Risale-i Nur'un en ziyade intişar ettiği mahal Isparta Vilayeti olduğu için Risale-i Nur hakkındaki inayat-ı Rabbaniyeyi pek yakından müşahede eden Risale-i Nur şakirdleri olan bizler, mühim bir vakıaya daha şahid olduk.

Bu hâdise ise: Müellifinin Isparta'ya teşrifini müteakib bir asır içinde bir veya iki defa vukua gelen, bu yaz mevsimindeki yağmurun kesretli yağması olmuştur. Pek hârika bir surette yağan bu yağmur Isparta'nın her tarafını tamamen iska etmiş, nebatata yeniden hayat bahşedilmiş; bağlar, bahçeler başka bir letafet kesbetmiş; ekserîsi hemen hemen ziraatla iştigal eden halkın yüzleri -Risale-i Nur'un nâil olduğu inayatından ve bereketinden olan bu yağmurdan istifade ederek- gülmüş, ruhları inbisat etmişti. Cenab-ı Hak kemal-i merhametiyle, bu yaz mevsiminin bu şiddetli ve hararetli vaziyetini, baharın en letafetli, en şirin ve en hoş vaziyetine tebdil etti. Güya Risale-i Nur yüz ondokuz parçasıyla, müellifi olan Üstadımıza bir taraftan hoşâmedî etmek ve mahzun olan kalbine teselli vermek ve gamnâk ruhunu tatyib etmek ve diğer taraftan da, sekiz seneden beri yaşadığı Barla'yı unutturmak ve o muhteşem çınar ağacını ve dostlarını ve alâkadar olduğu şeylerden gelen firak hüznünü hatırlatmamak için, Cenab-ı Hak'tan yüz ondokuz risalenin eliyle, yüz ondokuz bin kelimeleri diliyle dua etti, yağmur istedi. Cenab-ı Hak öyle bereketli bir yağmur ihsan etti ki, bir misli doksanüç tarihinde yağdığını ihtiyarlarımızdan işitiyoruz ki; bu tarih, üstadımızın tarih-i veladetine tesadüf etmekle beraber, bu umumî hâdise-i rahmet olan kesretli yağmur, hususî bir surette Risale-i Nur'a baktığına bir delili de şudur ki:

Risale-i Nur'un neşrine vasıta olan üstadımız geldiği gün, Isparta'yı gayet hararetli ve yağmursuzluktan toz-toprak

içinde görmüş. Barla gibi bir yayladan gelip böyle bir yerde dayanamayacağım, diye telaş ediyordu. Üçüncü veya dördüncü günü bahçeleri kısmen gezdiği vakit, sebze ve ot ve çiçeklerin susuzluktan buruştuklarını görerek gayet müteessirane su istiyor, yağmur taleb ediyordu. Arkadaşımız olan Bekir Bey'den -değirmenleri çeviren suyu göstererek- "Isparta'nın suyu bu kadar mı?" diye sormuştu. Bekir Bey cevab verdi: "Gölcüğün suyu kesilmiş, gelmiyor. Isparta'nın dörtte birini sulayan bu sudan başka yoktur." dedi.

Üstadımızın Isparta'da çok talebesi bulunduğundan, ruhen yağmurun gelmesini istiyordu. Aynı günde öyle bir yağmur geldi ki, elli seneden beri Isparta böyle bir hâdiseyi görmemiş. O yağmur yüzde doksandokuz menfaat vermiştir. Bundan anlaşılıyor ki, o tevafuk tesadüfî değil; bu rahmet, Isparta'ya rahmet olan Risale-i Nur'a bakıyor. Lillahilhamd. Bu kerem-i İlahî neticesi olarak üstadımız diyor ki; "Isparta bana Barla'yı unutturdu. Unutamayacağım birşey varsa, o da -her yerde olduğu gibi- Barla'da bulunan ciddî dost ve talebelerimdir."

Talebesi Mustafa, Talebesi Lütfü, Hizmetkârı Rüşdü, Hizmetkârı Hüsrev, Daimî Hizmetkârı Bekir Bey, Daimî Hizmetkârı Re'fet

* * *

(Süleyman Efendi, Mustafa Çavuş ve Bekir Bey'in bir fıkrasıdır. Isparta'daki kardeşlerimizin fıkrasındaki davayı isbat eden kuvvetli iki delili gösteriyor.)

Re'fet Bey ve Hüsrev gibi kardeşlerimizin hârika bir surette yağan umumî yağmur içinde Risale-i Nur bereketine

hususiyetle baktığına, bizim de kanaatımız geliyor. Çünki gözümüzle yağmur hâdisesini, hususî bir şekilde hizmet-i Kur'an ve Risale-i Nur'a baktığını iki suretle gördük.

Birinci Suret: Risale-i Nur'un vasıta-i neşri olan üstadımızın câmii, Barla'da seddedildi. Risale-i Nur'u yazacak hariçteki talebelerinin yanına gelmeleri men' edildiği hengâmda kuraklık başladı. Yağmura ihtiyac-ı şedid oldu. Sonra yağmur başladı, her tarafta yağdı. Yalnız Karaca Ahmed Sultan'dan itibaren, bir daire içinde kalan Barla mıntıkasına yağmur gelmedi. Üstadımız bundan pek müteessir olarak dua ediyordu. Sonra dedi ki: "Kur'an'ın hizmetine sed çekildi, bu köydeki mescidimiz kapandı. Bunda bir eser-i itab var ki, yağmur gelmiyor. Öyle ise, madem Kur'an'ın itabı var. Yâsin Suresini şefaatçı yapıp Kur'an'ın feyzini ve bereketini isteyeceğiz." Üstadımız, Muhacir Hâfız Ahmed Efendi'ye dedi ki: "Sen kırkbir Yâsin-i Şerif oku." Muhacir Hâfız Ahmed Efendi bir kamışa okudu. O kamışı suya koydular. Daha yağmur alâmeti görünmezken, ikindi namazı vaktinde, üstadımız daima itimad ettiği bir hatırasına binaen Muhacir Hâfız Ahmed Efendi'ye söyledi ki: "Yâsinler tılsımı açtı, yağmur gelecek."

Aynı gecede evvelce yağmadığı Barla dairesi içine öyle yağdı ki, üstadımızın odasının altındaki Çoban Ahmed'in bahçesindeki duvar yağmurdan yıkıldı. Halbuki Karaca Ahmed Sultan'ın arkasında ve deniz kenarında balık avlamakla meşgul Şem'î ile arkadaşları bir damla yağmur görmediler.

İşte bu hâdise, kat'iyyen delalet ediyor ki; o yağmur, Hizmet-i Kur'an'la münasebetdardır. O rahmet-i âmme içinde bir hususiyet var ki; Sure-i Yâsin anahtar ve şefaatçı oldu ve yağmur kâfi mikdarda yağdı.

İkinci Suret: Kuraklık zamanında, yirmi-otuz gün içinde yağmur Barla'ya yağmamışken, Yokuşbaşı Çeşmesi yapıldığı bir zamanda menba'ına yakın üstadımız ve biz (yani, Süleyman, Mustafa Çavuş, Ahmed Çavuş, Abbas Mehmed ve sair kardeşlerimiz) beraber cemaatla namaz kıldık.

Tesbihattan sonra dua için elimizi kaldırdık, üstadımız yağmur duası etti. Kur'anı şefaatçı yaptı. Birden o güneş altında, herbirimizin ellerine yedi-sekiz damla yağmur düştü. Elimizi indirdik, yağmur kesildi. Cümlemiz bu hale hayret ettik. O vakte kadar yirmi-otuz gündür yağmur gelmemişti. Yalnız o yağmur duası ânında dua eden her ele, yedi-sekiz damla düşmesi gösterdi ki, bunda bir sır var. Üstadımız dedi ki: "Bu bir işaret-i İlahiyedir. Cenab-ı Hak manen diyor ki: Ben duayı kabul ediyorum, fakat şimdi yağmur vermiyorum." Demek sonra Sure-i Yâsin şefaat edecek. Nitekim öyle olmuştur.

Elhasıl: Isparta'daki kardeşlerimizin umumî rahmet içindeki Risale-i Nur'un bereketine dair dava ettikleri hususiyeti, bu iki kuvvetli delil ile tasdik ediyoruz.

Barla'da Şem'î, Mustafa Çavuş, Bekir Bey, Muhacir Hâfız Ahmed, Süleyman

* * *

Ehl-i iman -bilhâssa şimdiki Risale-i Nur'un zâkir ve muvahhid şakirdleri- öyle bir cadde ve minhaca girmişler ki; o cadde gayet müstakim, gayet nurlu, gayet sevimli. Bütün iki tarafı elmas, inci dükkânı. Bunların başında nass-ı Kur'an'dan gelen ve Kur'an-ı Kerim'in ve Furkan-ı Hakîm'in âyât-ı beyyinatından intişar eden Risale-i Nur'un yüzyirmi parçasından beher parçası birer mürşid-i a'zam, birer mürşid-i ekmel, birer kal'a-i hasîn, birer elmas kılınç olarak sabittir. Öyle ise, ey Lütfü! Risale-i Nur'a sıkı yapış ki, bir mürşid-i ekmel bulasın. Lisanına tevhidi ver ki, şu muhkem kal'aya giresin; Feyyaz-ı Mutlak'ın kelâmı olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'a hâdim ol ki, o elmas kılıncı elinde tutasın.

İşte o kılınçla, hiç havfsız, başlarını sarhoşlukla o bataklığa sokan dinsizlerin kafalarına vurarak atla. Ondan sonra, فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ gibi kat'î delilleri Peygamberimiz Sallallahu Teâlâ Aleyhi Vesellem Efendimizden müteselsilen, bütün Risale-i Nur'un müellifi üstadımız Said Nursî'nin yetiştiği ve serbest gezdiği Şeriat-ı Garra-yı Muhammediye

(A.S.M.) olan hatt-ı müstakimi bari bir parça da sen takib et ki başın felâh bulsun.

Şu geçen Cuma günü ruhumda bir sıkıntı devam ederek, üstadım için "Bismillahirrahmanirrahîm" sırrını istinsah ediyordum. Maalesef emraz-ı asabiyemin hadsiz istilası, o mühim risaleyi pek âni olarak akîm bıraktırdı. Tekrar yine başladım, bir parça yazdım; baktım ki yine satır geçmişim, evvelki yazdığım yere mürekkep dökülmüş. Kendimde o sıkıntı hâlâ duruyor. Tekrar olarak abdest üstüne abdest aldım; bütün seyyiatımı itiraf ederek ortaya döktüm. İstiğfar ettim. Mübarek dua olan salavat-ı şerifeye başladım. Sonra kalbime geldi ki, üstadımdan himmet isteyeyim. Üstadımın üstadına dediği gibi, ben de derim ve dedim…

O hâl, o vaziyet el-ân devam ediyordu. Hattâ intihar derecesine kadar gelmişti. Dedim: "Aman ya Rabbi! Bundaki hikmet nedir?" ve o risaleyi ertesi güne ta'lik ettim.

O akşam yani cumartesi gecesi, âlem-i menamda: Üstadım Atabey'in Zergendere Mescidinde imiş. Sabah namazına gidiyormuşum; tesadüfî bir karakol kumandanı bana dedi ki: "Nereye gidiyorsun?" Câmiye dedim. Beni takiben câmiye o da girdi. Gördüm ki, üstadım bir karyola üzerindedir. Evvelki cemaatımızdan hariç, içeride beş-altı daha jandarma bulunuyor. Cemaat "Lâ ilahe illallahü vahdehu lâ şerike leh… ilh." devam ediyorlar. O beraber girdiğimiz kumandan ise, cemaatımıza karşı "Aman siz ne yapıyorsunuz?" diyerek kendisinin leîmliğini isbat edip, mağruriyetinden içeriye tükürdü. O anda üstadım o dinsizin yüzüne tükürüp "Git yanımızdan pis!" dedi, tardetti. Hemen o zaman elimi sağ taraftaki deliğe uzattığımda bir kasatura geldi. Hiç meslek ve meşrebimize uymayan, her cihetle muhalif hareket eden Hasan isminde bir adam o kasaturayı alıp ve ucuyla o dinsizi göstererek, "Aman efendim, aman hocam siz yalnız emir buyurunuz, bu dinsizin imhasına sebeb ben olacağım." dedi ve aynı zamanda bir sağ omuzuna, bir de sol omuzuna vurdu ve gitti. Bütün bu dinsizler bunu görünce tevehhüme düşüp "Başımıza bela

bulduk, bizden hocanın yanına kimse gitmez. Ancak Edhem Çavuş [23](Haşiye) var, onu gönderelim, bizim için yalvarsın, yakarsın.. aman biz hepsinden vazgeçtik.” dediler.

O sabah bu garib rü’yayı Zühdü Efendi ve Hâfız Ahmed ağabeylerime söyledim. Hattâ o gün Hâfız Ahmed, üstadımı ziyaret için iki bardak su ile beraber Isparta’ya gitmek istedi. Fakir de gittiğine memnun oldu. Rü’yayı tenbih ettim, çünki o gece gördüm. Nitekim söylemiş. Fakat çok acıklı haberden o kadar müteessir oldum ki o zaman anladım, ruhumdaki sıkıntı bu imiş. [24](Haşiye-1)

Lütfü

MEKTUBAT'IN ÜÇÜNCÜ KISMI

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

"Mirkat-üs Sünne ve Tiryak-ı Maraz-ıl Bid'a" ismine hakikaten elyak olan Otuzbirinci Mektub'un Onbirinci Lem'asını kardeşlerimle ve dostlarımla defaatle okudum. Gayet azîm bir tebşirat-ı Peygamberî ile başlayan bu risalenin, onbir nüktesinden herbir nüktesi başka bir hüsün ve başka bir letafette yazılmakla beraber; ittiba'-ı Sünnetin maddî ve manevî fevaidi ta'dad edilirken, akla açılan kapılardan içeriye giriyor. Her kapının içerisinde bulunan kapılar ve pencerelerden bakarak, gördüğü hakikatler karşısında hayran oluyor. Gösterdiği deliller ile mu'terizlerin itirazlarına mükemmel ve muntazam cevablar vermekle mukabele ediyor. Ehl-i şevke, "Benim gösterdiğim kapılardan girseniz, müşkilâtsız ebedî bir saadete kavuşmuş olacaksınız" diyerek ittiba-ı Sünneti, her bir müslümana, hayatında düstur ittihaz etmesini tavsiye ediyor. Talebelerine, anlayabilecekleri bir tarzda emr-i azîm olan dersini takrir ederken, "Ben zahirde 15-16 sahifeden ibaret küçük bir risaleyim. Fakat hakikatte neşrettiğim nurla, çok büyük denizleri geçecek bir azamette ve çok büyük yıldızların nurlarını setredecek kudretteyim. Bahtiyar ol kimsedir ki, beni hâfızasında nakşederek, benimle âmil olur" diyerek belig ve çok yüksek ve nihayet derecede latif sözleriyle bizleri irşad ediyor.

Bu hakaikı gösteren bu risaleden, gücüm yetse de yüz tane, ikiyüz tane yazabilsem. Heyhat! Elim kısa, sa'yim mahdud, aczim herbir emr-i hayrı arzuma kadar îfaya mani'. Bu kadar arzuya rağmen yazabildiğim bir nüshasını takdim etmiş bulunuyorum. Hüsn-ü kabul buyurulursa benim için ne büyük saadettir.

Ahmed-i Bedevi Hazretlerinin kerametkârane hareketiyle, semavat ve arzın tabakatından bahseden Onikinci Lem'ayı üç-dört defa okudum.

Sevgili Üstadım! Rızka muhtaç herbir zîhayatın rızkı, Rezzak-ı Hakikî tarafından taahhüd altına alındığı ve rızık ancak Mün'im-i Hakikî'nin yed-i kudretinde bulunduğu, o kadar güzel bir üslûb ile tarif buyuruluyor ki ve talebelerine o kadar şirin ve âlî bir ders veriyor ki; akıl eğriliğe, nefis itiraza, kalb inkâra sapacak hiçbir yol bulamıyor. Zaferi kazanan ordular gibi insanın bütün kuvasına, "Ey kıymetdar risaleler ve ey nuranî feyyaz Sözler, meydan sizindir! Size teslim olmuşuz! Beşeriyete ve bütün mükevvenata hükümran olan Hâlık-ı Azîm'in hak sözleriyle bizlere tarîk-ı hidayeti ve istikameti gösteriyorsunuz!" dedirtiyor. Bilhâssa arz ve semavatın yedişer tabaka olduğuna dair âyât-ı azîmenin küllî ve umumî ve şümullü maânîsinin tatlı ve lezzetli ve şirin hakaikını okurken, insanın hissiyatına kalemi tercüman olabilse de, bu risalelere mukabele edebilse… Heyhat!

Her tarafını anlayabilmek imkânı olmamakla beraber, -bu kısımda- arzın yedi iklimi ve birbirine muttasıl yedi tabakası ve bu tabakalardaki nuranî mahlukatın mürur u ubûruna hiçbir şeyin mani olmaması hâlâtı; ve elektrik ve ziya ve harareti nâkil ve kâinatı baştan başa istila eden madde-i esîriyeden başlayarak semavatın yedi tabakasının kabul edilmesine hiçbir mani' olamayacağı fennen, aklen ve hikmeten muhtelif delail ile isbat edilmesi ve en sonunda semavatın yedi tabaka ve arzın yedi kat olduğu hakkında Kur'an-ı Hakîm'in ifadatının tasdik edilişi, akıl ve kalb şübehata atılacak yol bulamaması, risalelerin

büyüklüklerine has bir keramet-i kübra olduğunu gösteriyor. Böyle azîm hakikat-ı Kur'aniyeyi göremeyen feylesofların ve kozmoğrafyacıların kulakları çınlasın!

Evet sevgili, kıymetdar Üstadım! Bu nurlu misilsiz eserler, insanın şübehatını izale ettiğine ve şübheleri davet edecek karanlık bir nokta bırakmadığına kat'î bir kanaatla iman ettiğim gibi, temas ettiğim kardeşlerimden ve mütalaasında bulunan zevattan, kanaatımın umumen tasdik edildiğini işittiğim anlar, her tarafımı meserret kapladığını hissediyorum.

Ey sevgili Üstadım, her hususta size yapılacak dua için kelimat bulamıyorum. Zât-ı Zülcemal bu kadar güzelliklere, hazine-i rahmetinden binler güzellikleri size ihsan etmekle mukabele buyursun. Âmîn!

Ahmed Hüsrev

* * *

(Sabri Efendi'nin bir fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad!

Kelâmullah-il Aziz-il Mennan olan Hazret-i Kur'an, şeair-i İslâmiyenin hâdimlerini cenah-ı himaye ve re'fetine alarak, -bu defaki hâdise-i elîmede- bir seneden beri mülhidlerin çevirdikleri plânlarını akîm bırakıp, zahiren üç kardeşimizi beraet ve manen milyonlar mü'min muvahhidînin zümresine nişane-i beraetini bahş ve mülhidlere ebediyet ve ezeliyeti izhar ile kendini müdafaa ve hâdimlerini muhafaza ve himaye ettiğini ve edeceğini göstermekle, Kur'an hâdimlerinin kulûbü behçet ü sürura müstağrak olarak, ilerlemek istedikleri hâlisane emel ve gayelerinde adımlarını daha ziyade uzatmaya ve dairelerini daha ziyade tevsi'e başlamışlardır. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Aziz Üstadım! Cenab-ı Kibriya'nın mahza bir lütuf ve nihayetsiz bir kerem ü ihsanı olarak Nurlar Külliyatı, bu abd-i pür-kusur gibi nice gafillere ihsan buyurularak, sürekli yağmurların arz üzerinde tathirat yaptığı gibi; Nurlar mahallesinde şu asr-ı dalalet ve devr-i bid'atte çirkâb-ı hayat-ı maddiye bataklığına batan bu âciz kula, "Zararın neresinden dönsen kârdır" ders-i ikazını vererek hamden sümme hamden zulmet vâdisinden çıkararak şâhika-i Nur'a yetiştirmişti.

Her nasılsa bir sene evvel "Ey Sabri! Belki hubb-u câha meyledersin, olur ki o cihette bir arzu uyandırır. Gel o bedbahtların bulanık havuzcuğuna bir daha dal, çık." denildi. Elhamdülillah selâmet çıktım. Bundan halasım nazar-ı fakiranemde pek ehemmiyetli bir kurtuluştur.

Talebeniz Sabri

* * *

(Osman Nuri'nin bir fıkrasıdır)

Kitabların en büyüğüsün Kelâm-ı Kadîm,
Hak kanunların anasısın Kur'an-ı Azîm,
Kudsî tarihlerin nur babasısın Kelâm-ı Kadîm,
Sen dinimizin bekçisisin Kur'an-ı Azîm.
Dört İlahî kitabın anası, yalnız sensin,
İftihar eder seninle bütün din-i İslâm,
Sensiz yaşamak isteyen kalbler gebersin,
Sen hakikatın ilk ve son güneşisin.
Her varlığın üstünde, sönmeyecek güneşsin,
Bütün gizli ve aşikârın miftahı sensin,
Seni tanımayan ve tâbi' olmayan, her yerde
Sahibinin gazabına uğrasın, gebersin.
Hükmün muhakkak kıyamete kadar bâkidir,
Sana inanmayanlar âdi, zelil, kâfirdir,

Sen her varlığın üstünde doğan güneşsin,
Seni istemeyenler dünyada Cehennem'e göçsün.
Hâşâ! Seni beğenmeyen ve yanlış diyenlerin,
Dilleri kesilsin, yere batsın.
Sana hor bakmak isteyenleri, Allah kahretsin,
Sen hakikatın ilk ve son güneşisin.

Osman Nuri

* * *

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır)

Aziz Üstadım! Otuzbirinci Mektub'un Onüçüncü Lem'ası, "Hikmet-ül İstiaze" nam-ı âlîyi taşıyan bir parça-i nuru aldım. Elhamdülillah istinsaha muvaffak oldum. Cenab-ı Hak hazine-i bînihayesinden emsal-i sairesini ihsan buyursun. Âmîn bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Üstadım Efendim! Bu azîm hakikatı taşıyan risale, fakir talebenizde pek azîm tesirat yaparak, dimağım ve bütün duygu ve hâsselerim, o azîm hakaik üzerine serpilerek, toplanmaz bir hale geldiler. Gündüzde güneşin ziyası karşısında kalan yıldız böceği gibi, gerek güneşin tarifini ve gerekse kendi şavkıyla daire-i muhitinde bulunanları tarif edemediği gibi; fakir, aynı hâl kesbettim.

Evvelâ: Bu risale, diğer tevhide dair büyük risalelerin bir büyük kardeşi olabilir. Zira nasıl ki öbür kütle-i Nur, Cenab-ı Hakk'ın âlem-i kebirde cilve-i cemal ve kemal ve esma-i hüsnasını pek zahir bir tarzda a'ma olanlara da gösterdiler. Aynen bu parça-i Nur, âlem-i asgar olan ve esma-i hüsnaya âyine olan ve hilkat-i dünyanın ruhu mesabesindeki beşerin, kemal ve sukutuna, ebediyet ve ademine sebeb olan en büyük vesile ve desiseleri, pek yakînen keşfedip gösteriyorlar.

Sâniyen: Bu hakikatleri düşünürken kalbime şöyle geldi ki; nasıl ki "Hüdhüd-ü Süleymanî, zeminin suyu meçhul olan yerlerinde hafriyatsız suyu bulmaya vesile idi" diyorlar. Aynen bu risale, Hüdhüd-ü Süleymanî tarzında, âlem-i asgar olan insanın ezdadlardan müteşekkil cism-i vücudunda nur-u iman yatağı olan kalbi, biaynihî gösteriyor. Zemin yüzünde zararlı ve zararsız otları teşhis eden kimyagerin âb-ı hayat bulduğu gibi, binde bir hakikatını ancak görebildiğimi anladığım bu eser-i âlî, bütün ehl-i iman ve zîşuura, menba'-ı hakikîsi olan Kur'an-ı Hakîm gibi, nurları ile âb-ı hayatı serpiyor.

Hâfız Ali (R.H.)

* * *

(Ahmed Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

Üstadım Efendim!

Bir hafta evvel "Hikmet-ül İstiaze" isimli risalenin bir kısmını ve birkaç gün evvel de diğer kısmıyla, Ondördüncü Lem'anın Birinci Makamını aldım. "Hikmet-ül İstiaze"nin Birinci Kısmını müteaddid defalar kardeşlerimle okudum.

Ey sevgili Üstadım! Bu kıymetdar risale ile mücahid talebelerinize öyle güzel bir ilâç takdim ediyorsunuz ki, bu ilâçlarla manevî yaralarımızı o kadar güzel ve çabuk tedavi ediyorsunuz ki; o pek müdhiş yaralarımız bir anda iltiyam buluyor, ızdırablarımız o anda zâil oluyor; kalblerimiz serâpâ sürur ile doluyor. Rabb-i Kerimimize karşı taşımakta olduğumuz muhabbetimiz tezayüd ediyor. Ve Hâlık-ı Rahîm'e karşı olan âdâbımıza bile halel gelmeyeceğini okudukça, vazifedeki şevk ve gayretimizi artırıyor.

Evet aziz Üstadım! Ekser zamanlar ins ve cinn şeytanlarının hücumlarından ve terbiye edemediğim âsi nefsimden gelen bir takım havatır-ı şeytaniyeden kurtulmak

için, pek çok çabaladığım zamanlarım oluyordu. Kalb, bu gibi haletten kurtulmak için inziva ararken, Nakşî kahramanlarının “Terk-i dünya, terk-i ukba, terk-i hestî, terk-i terk” diye olan esasatı dimağıma ilişiyordu. Fakat bu söze cevab veren aziz üstadımın beyanı arasında, “İnsan bir kalbden ibaret olsa idi, bu söz doğru olabilirdi. Halbuki insanda, kalbden başka akıl, ruh, sır, nefis gibi mevcud olan letaif ve hâsseleri, kendilerine mahsus vezaife sevk ederek zengin bir dairede, kalbin kumandası altında îfa-yı ubudiyeti” tavsiye buyuruluyor. Güneş gibi böyle hakikatleri izhar eden böyle nurlu düsturlar talebelerinde esas olduğu için, salif-ül arz havatıra çare arıyordum.

Talebelerinin her an ihtiyaçlarını düşünüp çareler arayan, ilâçlar hazırlayan, ihzaratını zahmetsiz olarak talebelerine istimal ettiren, mukabilinde hiçbir şey istemeyerek minnet ve medhin Cenab-ı Hakk’a yapılmasını emreden sevgili Üstadım! Size evvelden beri “Lokman” nazarıyla bakmaktayım. Evet hakikaten bir Lokman’sınız. Lokman Hekim gibi, kalbî arzularımızı işiterek bu risaleler ile mualece uzatıyorsunuz. Bedî’ olan Cenab-ı Hakk’ın bedayi’i içinde, kemaliyle her cihette derece-i nihayeye vâsıl olan bedî’ kelâmından, bedî’ bir kulu ile ihsan ettiği bu bedayi’i medhedebilmek, intak-ı bilhak olmadıkça elbette imkânsızdır. Bu vâdide ne kadar söz söylenilse yine azdır.

Sevgili Üstadım, herhangi bir risaleyi açıp okuyacak olsam, hissem kadar dersimi alıyorum. Halbuki evvelce bu risaleleri tamamen yazdığım için, okumağa pek az vakit bulabiliyordum ve el-ân da öyleyim. Evvelce okuduğum zamanlar istifadem az oluyordu. Şimdi ise, Nurların hakikatlerini gördükçe minnet ve şükrüm tezayüd ediyor, kalbim nurlar ile doluyor, ruhum nurlarla istirahat ediyor, letaifim bu Nurlar ile hisseleri kadar feyizyab oluyor. Ve yine Cenab-ı Hak’tan ümid ediyorum ki, hissem ve istifadem, gün geçtikçe çoğalacaktır ve nasîbim artacaktır.

Bu hâdisat gösteriyor ki, bedî’ âsârın büyük bir hâsiyeti ve bir kerametidir ki, talebelerini başka ellere vermiyor ve

nurlandırmak için başka kapılara boyun büktürmüyor. Ağlayan kalblerimize teselliler veriyor. İmanlarımızı takviye ediyor. Lika-i İlahîyi iştiyakla istetiyor ve sonunda da, “Ya Rab! Sen üstadımızdan hoşnud olacağı tarzda razı ol!” nidalarını, lisanen ve kalben söylettiriyor.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Talebeniz

Ahmed Hüsrev

* * *

(Sabri’nin bir fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad!

Eyyam-ı baharın her bir gününün, birer letafet ve taravet-i bîmisali ve acib tebeddülü; Fâtır-ı Akdes Hazretlerinin nihayetsiz kudret ve azametini irae eylediği gibi, derya-yı Nur’un da bînazir ve hayretbahş bir baharı; Minhaclar, Mirkatler, İstiazeler ve emsali latif, şirin, nuranî ezhar ve esmar-ı bînihayeleri, ehl-i iman ve tevhide taze hayat bahşediyorlar. Bu Nurlar öyle manevî gıdalar ki, herkesi, her an doyurmağa kâfi ve bu elmaslar öyle kıymetdar birer rida’lardır ki, herkesi her zaman ısıtmağa vâfidir. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Aziz büyük üstadım! Bu risaleleri okudukça ruhum güller gibi açılıyor, hayat-ı fâniyeden gelen âlâm ve meşakkati kaldırıp atıyor. Yerine, kanaat gibi bir kenz-i mahfîyi iddihar ediyor. Ve diyorum: Ey ruh! Şimdiye kadar manevî taleb ve arzularını temin eden Nur fabrikasının elmas ve cevherlerinden her birerlerinin ayrı ayrı kıymet ve zarafetlerini görünce, bundan daha kıymetdar bir eser olamaz deyip, sen halen, ben kālen hükmediyorduk. Envâr-ı Kur’aniye ve reşehat-ı Furkaniye ve lemaat-ı bekaiyenin işte nihayeti yokmuş.

Elhamdülillah hakaik-i Kur'aniyeden yevmen feyevmen nasîbedar oluyoruz ve olacağız inşâallah. Hemen Cenab-ı Kibriya şu enhar-ı kevseri, hayat-ı bâkiye harmanı olan mahşere kadar akıtsın, âmîn.

Üstadım Efendim, bugün harekât-ı maziyem ile ahval-i hazıramı mukayese ciheti ihtar edildi. Alâ kadr-il istitaa tedkik ettim. Neticede ahval-i hazıramı "hamden sümme hamden" sıklet cihetinde pek hafif ve kıymet hususunda pek ağır buldum. Harekât-ı sâbıkam ise bunun hilafınadır. Elhamdülillah Cenab-ı Feyyaz-ı Hakikî, âciz, fakir, muhtaç kullarından rahmet-i Rabbaniyesini esirgemedi.

"Armut piş ağzıma düş" kabîlinden her nevi malzeme-i cerrahiye-i ruhiyeyi, hâzık bir operatörle beraber ihsan buyurdu. Eğer bizler, bu ameliyatı görmeseydik ve bu nurlu ve zevkli, şevkli ihrama girmeseydik, hubb-u câh yüzünden acaba hangi bid'attan geri duracaktık.

İşte lâyüadd velâ yuhsa Nurların bîpâyan füyuzatı, zümre-i muvahhidîni medyun-u şükran bırakmıştır. "Elhamdülillahi Rabb-il Âlemîn"

Hemen Cenab-ı Hak cümle ümmet-i Muhammed'i (A.S.M.) envâr-ı Kur'aniyeden müstefid ve hakikî muvahhidîn sınıfına ilhak ve şimdiye kadar gafletle geçirdiğimiz zamanlardan, defter-i a'malimize yazılan seyyiatımızı, rahmetiyle afv buyursun, âmîn.

Hulusi-i Sâni Sabri

* * *

(Zekâi'nin bir fıkrasıdır)

Üstadım!

Bir meydan-ı mücadele ve imtihan olan şu dünyanın her köşesinde beşere ders-i ibret olacak bir hâdise, bir nümune eksik değil. Her yerde muhtelif-ül mizaç insanlarda ayrı ayrı

temayülât-ı kalbiye bulunuyor. Hâdisat-ı dünyeviye içinde, en elîm olan şeyin, meslek-i uhreviye ve diniye perdesi altında vahşet ve hayvaniyet ruhlarıyla karşılaşmak olduğunu tecrübelerim ve müşahedelerim bana öğretiyor.

Evet ehl-i iman için mûcib-i teessür şeyler, kendisini ıslah-ı hale irca' etmek üzere, ubudiyetle Hâlıkına yalvarırken, bir mülhidin uysal bir mahluk gibi sokularak, birkaç zaman hileli etvar gösterdikten sonra, ruhunun çirkinliği ile karşısındakine hücum ederek, kendine onu benzetmek istemelerini ve hattâ karşısındaki mü'min hakkında, sû'-i zan ve sû'-i tefehhüme düştüğünü görmektir.

Ah üstadım, ne vardı, insanlar ya göründüğü gibi olsa, yahut olduğu gibi görünselerdi. Ehl-i irşad, ahkâm-ı Kur'aniyeyi tebliğ hususunda müşkilât çekmeyecek ve inkâr edilmeyecekti. Benim gibi henüz kendini ıslah edemeyenler de, bazı budalaların ruhlarında safiyet ve hüsn-ü insaniyet aramaya çalışmayacaktı.

Aziz üstadım, inşâallah Cenab-ı Hak hak ve hakikatın güneş gibi yükseldiğini size ve bize göstersin. Bir zindan hayatına benzeyen, birçok manevî mahrumiyetler içerisinde geçen şu günleri, sürurlu ve serbest günlere tebdil eylesin. Âmîn.

Talebeniz Zekâi

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Üstad-ı Ekremim!

Hikmet-ül İstiaze'nin ikinci kısmı öyle kıymetdar bir hazine-i cevahir ve maraz-ı vesvesenin iksir bir ilâcıdır ki, âlem-i fâniden âlem-i bekaya göçünceye kadar, nefis ve şeytanın hücumuna maruz bulunan insan, kalbinin üzerine asıp beraberinde taşımalı. O iki düşman her zaman köpük

gibi, zahirde birşeye benzeyip, hakikatte ele avuca girmeyen havaî itirazat-ı muannidane yaparlar. Onlara karşı en rasin tahassüngâh ve en güzel esliha ve bu uğurda sarfedilecek hâlis sikkeler bunlardır. Zira vücudumda tecrübe yaptım. Sualleri okuduğum vakit nefsim, sual cihetine mâil bulunuyor ve ehemmiyet veriyor. Fakat elhamdülillah akabinde, tevali eden Kur'anî elmas müdafaalar, o kabîl emraz-ı nefsaniyeyi çabuk çürütüyor ve kökünden kurutuyor. Şu nuranî ve Kur'anî hikmetleri, bihakkın takdir hususunda, zîruh ve zîşuurun mükemmeli bulunan nev'-i beşerin, bidayet-i vahiyden tâ haşre kadar, i'caz ve îcazında izhar-ı acz edegeldikleri, davamızın bâriz ve zahir bir delilidir.

Hülâsa: Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın ahkâm-ı bî-nazirinden olan şu Risale-i İstiaze-yi Furkaniyeyi mütalaamda, derya-yı hakaikte sermest-i hayran kalarak kemal-i aşkla dedim: Yâ Rab, şu Kitab-ı Mübin'in infaz-ı ahkâmını teshil ü teysir ve dellâl-ı Kur'anı da âmâl ü makasıdında muvaffak ve cemi' ihvanımla beraber bu kemter kulunu da, hulûl-i ecelime değin, Kitab-ı Mübin'e hâdim buyur, duasıyla arîza-i âciziyeye hâtime veririm.

Sabri

* * *

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

Bu defa irsaline inayet buyurulan Hikmet-ül İstiaze'nin İkinci Kısmını aldım. Sekizinci İşarette isbat edilip gösterilen hak ve hakikat, dalalet vâdilerinde uçan serseri mudıllerin yollarını pek vâzıh tenvir ile, onlara hem kendilerinin ne yaptıklarını, hem cadde-i hakikatı göstermekle îcazıyla azîm bir mes'ele tahlil buyuruluyor.

Dokuzuncu İşaret'te ise, bütün ehl-i iman ve bilhâssa risale-i envâr ile hilkat-i insaniyenin gaye-i hakikîsini anlamaya çalışan talebeleriniz, ruhen istikbale gittikçe, bu mes'ele pek geniş bir daire olarak, Hazret-i Âdem'den beri bütün Peygamberan-ı İzam hazeratının ehl-i dalalete karşı mağlubiyeti ve feci' hâdiseler çok düşündürüyor ve kalbi zedeliyordu. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى O geniş daire öyle tenvir ediliyor ki; içinde Üstad'dan, Fahr-ül Mürselîn'den, Hazret-i Âdem'e kadar müşkilât, hak ve hakikat kılıncıyla fethedilip, akıl ve kalb "sadakte ve bilhakkı natakte" diye tasdik ediyorlar.

Onuncu İşaret'i yazarken elimden kalemi bırakarak hazırûna okudum. İçinde temsilin misal değil, hakikat olduğunu ve böyle bir hakikatı, ism-i Hakîm ve ism-i Nur ve ism-i Bedî'in cilvesiyle görüleceğini derkettim ve hayalen tatbikine çıktım. Pek doğru bir esas olduğunu anladım, Cenab-ı Hakk'a şükrettim.

Onbirinci İşarette gösterilen zecr-i Kur'anî, kâinat tarlasının mahsulü, makinesinin mensucatı insan nev'i olduğu ve umum mevcudat semeratıyla o nev'e hizmet ettiklerinden insan hodgâmlığıyla, bedbînliğiyle o azîm gaye-i dünyayı hiçe indirmesiyle, büyük çarklar misillü anasır-ı külliyenin insan aleyhine hareket ettiklerini ve mühlik mes'uliyetten kurtulmak ancak Kur'an-ı Hakîm'in daire-i kudsiyesine girmek ve Fahr-ül Mürselîn'e ittiba etmekle olacağını beyan ile insanı kendine veznettiriyorsunuz.

Onikinci İşaret ve dört sualin cevabının ihtiva ettikleri hakikatlar; bizi arasıra kendi hesabına çalıştırmak isteyen ve cüz'-i ihtiyar ile kendisinde bir varlık görüp, istihkaka göz diken ve şöhret ve hodfüruşluk tahakkümüyle, hebaen çalışan nebatî ve hayvanî nefs ü heva zincirlerini, altun makaslarla keserek halas buyuruyorsunuz.

Onüçüncü İşaret ve üç nokta ile her zaman hususuyla mübarek vakitlerde bizimle uğraşan ve bazı ye'se düşüren, yüzümüzün siyahlığını görmeyip, mü'min kardeşlerimizin

ufak tefek çizgiler nev'inden karalarıyla onları, bütün siyahlıkla ittiham ettiren, Cenab-ı Hakk'ın rahmetini ve Gaffar ve Rahîm isimlerini tenkide cür'et eden ve bu yüzden büyük tahribatlara sebebiyet verdiren hizb-üş şeytanın kuvveti gösteriliyor.

Muhterem Üstadım! Bu işareti yazarken, vücud âlemine seyahata çıktım. İşarattaki noktalar bir müfettiş hükmüne geçti. İzah buyurulan kuvvetler yerinde görülüp, teslim-i silâh etmek üzere idiler. Bize bu kuvvetleri gösteren Kur'an-ı Hakîm'den istimdad ve feyzi, her hatvelerimde istiyordum. Ve bize bu esas hakikat-ı hayatın neticelerini, karanlıklarını gösteren üstadımız, muvaffakıyetimizi Cenab-ı Hak'tan dilemekte olduğu, her an kendini göstermektedir. Ve inşâallah halas edecektir.

Muhterem Üstadım! Bu onüç İşaret, onüç cevahir kümesini muhtevidir. Bunlardan bazılarını ipe çizip göstermekle ve çizmemekle ve görmemekle, o cevahir hazinesine ve cevherlerine bir nakîse gelmeyeceğinden eğri ve doğru çizmek istediğim cevherler, inşâallah hüsnünü zayi' etmez.

Ey sevgili Üstadım, ne kadar teşekkürat-ı vefîre îfa etsem ve hayli minnetdar olsam, yine îfa edemeyeceğime kail olduğumdan, dilerim Cenab-ı Hak'tan razı olacağınız kadar nail-i mükâfat eylesin. Âmîn bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Hâfız Ali (R.H.)

* * *

(Vezirzade Mustafa'nın fıkrasıdır)

Aziz, kıymetdar Üstadım!

Hesabsız hamd ü şükür ol Hâlık-ı Mennan Hazretlerine ki, ben ümmi olduğum halde, hissiyat ve emellerimi, şu fâni ve âfil olan hayat-ı dünyadan tecrid ile, Risale-i Nur

talebeleri içine girdim ve hizb-ül Kur'an âlimlerine arkadaş oldum. Hizmet-i neşriyede ve ilimde onlara yetişemiyorum. Fakat inşâallah irtibat ve muhabbet ve ihlasta yetişmeye çalışacağım. Ve dua ile onların kalemlerine yardım ediyorum. Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı ümmiliğim münasebetiyle yalnız rü'yalarımla arzediyorum.

Bu defa rü'yada Fahr-i Âlem Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz Hazretlerini gördüğüm vakit, Sure-i Hacc'ın nihayetinde مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ilh.. okuyarak ve Şah-ı Geylanî (kuddise sırruhu) Hazretlerini gördüğüm vakit, Sure-i Nur'da لَيْسَ عَلَى اْلاَعْمَى حَرَجٌ âyetini kıraat ederek nevmden bîdar oldum. Ve anladım ki, bu âhirde Sünnet-i Seniyeye dair mühim bir risale yazıldığı için, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın makbulü olmuş ki, rü'yamda müşerref oldum. Ve o âyet Risale-i Nur'un hülâsasını ifade ettiği gibi, ehl-i gafleti şiddetli tehdid eder. Şah-ı Geylanî'yi gördüğümün sebebi, Risale-i Nur'un talebelerinin kudsî bir üstadı, beni de şakird kabul ettiğine dair bir işaret anladım ve bu âyetler havsalamın haricinde olduğu halde, o kudsî zâtların hürmetine, kuvve-i hâfızamda her zaman okur ve bir genişlik hasıl olurdu.

Diğer bir rü'yamda, pek geniş bir daire, temelleri henüz inşa ediliyor görmüştüm. Bu defa o büyük bina ikmal edilmiş, içine girdiğimde sağ cihetini câmi-i şerif olarak gördüm. Ve namaz kıldıktan sonra, bütün yazılan Risale-i Nur'u bana verdiler. Ben de yalnız bir adedini orada okumak üzere verdim. Binanın en yüksek ve ortasında bir dikmesinin değişmesi için ellerinde demir vinç ile çalışanlar üç kişi idiler, gördüm. Tabirini siz üstadıma havale ediyorum.

Ümmi talebeniz Mustafa

* * *

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

Üstad-ı Ekremim!

Bu kerre ikmaline muvaffak olabildiğim üç risale-i şerife ki; Yirmidördüncü, Yirmidokuzuncu Söz, Otuzbirinci Mektub'un Beşinci Lem'ası Mirkat-üs Sünne Risaleleri bera-yı tashih ve manzur-u üstadanelerine buyurulmak üzere takdim edildi. Risale-i şerifelerin cümlesi, birer hakikat nuru fışkıran birer gülistan-ı cinandır. Hele Otuzbirinci Mektub'un lem'aları ki, Minhac-üs Sünne ve gerekse Tiryak-ı Maraz-ıl Bid'a olan Mirkat-üs Sünne okunmaya doyulmaz. Okudukça hissedilen manevî sürur u füyuzatın hadd ü hududu bulunmaz bir umman-ı feyizdir. Bazı cümleler oluyor ki, namazdan evvel ve sonra fakirhaneye gelen ihvana müteaddid defalar okuyup feyizleniyoruz. Hele Giritli Hasan Efendi, gözyaşlarından kendisini alamıyor. Malûm-u üstadaneleri, kendisi Kādirî şeyhidir. Zât-ı üstadanelerine ve bahusus Gavs-ı A'zam Şeyh Geylanî Hazretlerine merbutiyet ve muhabbeti derece-i nihayettedir.

Üstad-ı Ekremim! Bu defa risale-i şerifeler bir parça te'hire uğradı. Bunu, fakirin atalet, betalet ve kesaletine haml buyurmayınız. Şikayet değil müftehirane arzediyorum. Bu sene Cenab-ı Hakk'ın fakire lütf u ihsan ve keremi çok oldu. Lehülhamdü velminne yüzbinlerce müteşekkirim. Ramazan Bayramından beri iki defadır hastalığım ki, el-ân nekahet devrindeyim; Risale-i Nur-u Şerifelerin istinsahına oldukça bir fasıla vermiş oldu. Çok şükür elhamdülillah bu hastalıklar bir in'am-ı İlahîdir. Dua-yı üstadaneleriyle sıhhatım yerine gelmektedir.

Âsım

* * *

(Rüşdü Efendi'nin fıkrasıdır)

Ey aziz Üstadım!

Bu kadar azîm ihsanınız, beni sevgili üstadımızın nezdinde talebelerin en sonuncusu olmak şerefini kazandırdığını tahattur ettirdikçe, Cenab-ı Vâcib-ül Vücud Hazretlerine gece ve gündüz dua ediyorum. Ve bazı vakitlerde başım secdede olduğu halde, mütemadiyen ağlıyorum. Günahımın azameti, cürmümün hadsizliği, beni titretirken sevgili üstadımın duası, Cenab-ı Hakk'ın rahmeti, beni teselli ediyor.

Her gönderdiğiniz risaleyi kemal-i iştiyakla okuyorum. Kıymetli kardeşlerimle belki her gün bir yerdeyim. İstifadem pek çok. Siz üstadımın manevî feyizlerini her vakit risalelerden alıyorum.

Evet aziz üstadım, hissiyatımı yazabilsem her hafta mektublarımla mukabele edeceğim ve size mektub yazmak da, benim için en büyük meserrettir. Afvınıza istinad ederek, zahiren sükûtla ve manen dergâh-ı Huda'ya el açtığım vakitlerde, size âciz Rüşdü talebeniz, aczini takdim ettikçe, sevgili üstadımdan bilmukabele gördüğüm lütuflar karşısında, gözyaşlarımla cevablar i'ta eyliyorum, efendim.

Talebeniz Rüşdü

* * *

(Hâfız Ali'nin dersini ne tarzda anladığını gösteren bir fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım!

Otuzbirinci Mektub'un Ondördüncü Lem'asının İkinci Makamını bir defa kendim okudum. Pek cüz'î istifade ile, dimağımda bir lezzet hissettim. İkinci ve üçüncü tekrarlarımda öyle bir zevk-i ruhanî uyandırdı ki; eğer kalb ve kalemim ruhuma tercüman olabilseler, belki bir derece siz üstadıma minnetdarane arza cür'et eylerdim. Heyhat ne

kalbim ve ne de kalemim ve ne ruhum, acz ile önüme çıktılar ve itiraf-ı kusur ediyordular.

Sevgili Hocam! Sözler ünvanıyla neşr-i envâr ve feth-i bâb-ı rahmet eden envâr-ı Kur'aniye esasen has, mahsus bir sikke-i hâtemi taşımaktadırlar. Her bir parçasından, şümullü rahmet-i İlahiyeye cüz'î, küllî bir kapısı var gösteriyor ve göstermekle kapıları açık bırakıyorlar. Bu mübarek risaleyi, Süleyman, Zeki Zekâi ve Lütfü kardeşlerimle okurken, hayalime bir büyük müzeyyen bir saray gösterildi. Aslı ve hakikatını ve vüs'atini ve müzeyyenatını temaşa için ruhen çıktım baktım ki, yorgun ve nazarım kesik bir tarzda geriye döndüm. Zekâi kardeşim devam ediyordu. Tekrar o saray şeklinde mutantan, revnaktar, kıymetçe, mahiyetçe aynı ufak bir saray-ı vücud âlemi gördüm. Ve feth-i bâb edip temaşa etmek istedim. Anahtarı yoktu. Birden kardeşimin ağzından "Bismillahirrahmanirrahîm" işittim. Kapı açıldı. "Elhamdülillahi alâ nur-il iman ve hidayet-ir Rahman" dedim. Gördüm ki; büyük sarayın müştemilâtı ve tezyinatı, o küçük sarayda dercedilmiş. Âdeta çarklardan mürekkeb bir saat ve çok ipleri hâvi bir nessacdır. Dikkat ettim, o saati kuran ve işleteni ve o ipleri gûna-gûna boyayıp dokuyanı, gündüzü gündüz eden güneş olduğu gibi, pek parlak bir surette izah buyurulunca gördüm. Tekrar "Elhamdülillah" dedim ve şu âlem-i kübranın fihristesini ve nümunesini elime alınca artık pervasız seyahata çıktım.

Muhterem Üstadım! Şu söz öyle bir hakikatı ders veriyor ki, daha insana yabancı ve bilinmesi mümkün olmayan bir şey kalmıyor. Her gördüğü munis bir arkadaş oluyor ve susuz vâdiler ve geniş sahralar ve koca küre-i arz bir bahçe hükmünde Hâlık-ı Rahîm tarafından ihzar edilmiş ve tılsımı da "Bismillahirrahmanirrahîm" olduğu ve tılsımı bulunmazsa ve alınmazsa, o bahçede yaşamak mümkün olmadığı ve yaşasa da her tarafta yabancı olarak ve her hatvesinde istiskal edilerek, hayat değil, belki camid olarak bulunacağını izah buyuruyorsunuz. Hele bizi her zaman, günde kırk defa havsalamız almayarak "ah!" ile geri dönen

mi’rac-ı mü’min olan namazda اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ sırrı öyle bir düğme olarak gösteriliyor ki; her mü’min kendi vücud âleminde bir elektrik fabrikası görüyor. Ve düğmesini açınca bütün dünyayı ziya ile gösteriyor.

Sevgili Üstadım! Cenab-ı Hak bu kıymetli eserleri kıyamete kadar mü’min kullarına yetiştirsin, duasıyla hatm-i kelâm eylerim efendim.

Kusurlu Talebeniz
Hâfız Ali

* * *

(Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi’nin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zât şahsımı görmemiş; dellâllığım eseri olan risaleleri gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan sena ve medhi, risalelere ve esrar-ı Kur’ana aid olduğu için kabul ettim.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

Hamd-i bînihaye Kerim-i Müteâl’e, salât ü selâm Habib-i Zülcelal’e ve onun âl ü ashabına.

Ey bâkiye vâsıl olmuş fâni! Ve ey matlubun bâb-ı rahmetinde oturan mahbub! Ve ey derecatın ekmeli olan sıfat-ı abdiyete sülûk edebilmiş bahtiyar! Ve ey Şems-i Tâbân-ı Zülcemal’in karanlıklara aksettirdiği ziya-yı hidayet! Ve ey Habib-i Kuddüs’ün tarîk-ı ulviyetinde karanlıkları yararak uçan şahab-ı şaşaanisar! Hatiat ve masiyet deryasının korkunç dalgaları arasında inleyen, Hâlık-ı Kerim’in bunca iltifatını nankörlükle karşılamaktan başka bir vaziyeti bulunmayan bu edna-yı mevcudat, nâil olduğun derece-i makbuliyetten bir katresinin olsun, kendine

ihdasını senin şevket ü kereminden bekliyor. Ne olur beni kendine alıp, hizmetinle müşerref kılsan. Ne olur, Habib-i Kibriya'ya benim de kendisinin hizmetine intisabım için ve onun uşşakının asgarı ve hikmet ve nurunun dellâlı olmaklığım için yalvarsan ah!...

Her an ayaklarının altını öpmek ateşiyle mütehassir ve nâlân, ahkar-ı mahlukat

Ahmed Feyzi

* * *

(Ahmed Hüsrev'in Otuzbirinci Mektub'un, Ondördüncü Lem'asının İkinci Makamı münasebetiyle yazdığı fıkradır)

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri!

Üç-dört gün evvel Cenab-ı Hakk'ın o mukaddes kelâmından müjdeler çıkararak, aktar-ı âleme saçan coşkun denizlerin akıntıları gibi, feyizleriyle bizi mest eden, âfil güneşin her gündüze mahsus sönmez ziyası gibi, ardı arası kesilmeyen nurlarıyla bizi nurlandıran, hiçbir ferdi şübehatta boğmamak esası üzerine yürüyen, kendisine has belâgatıyla ukûlü teshir edecek bir kabiliyetle söyleyen, samiaları ve basıraları kendisine müteveccih kılan, o azametli külliyat-ı Nurdan bir Nur daha aldım.

Bu Nur, o güzel İslâm nişanı ve o büyük rahmet hazinesinin keşşafı olan "Bismillahirrahmanirrahîm"in binler esrarından, otuz sırra mukabil altı sırla nurlu şualarını ezhanımıza nakşetmiş ve rahmetin binbir esma-i İlahiyeden gelen şualarıyla, insana hadd ü hesaba gelmeyen niam-ı Sübhaniyenin, meded elleriyle yardıma gönderildiğini öğretmekle, bizi sonsuz bir derya-yı feyze gark etmiştir.

Bu kudsî mübarek kelimenin her sure başında zikriyle, ehemmiyet ve azameti ve her hayırlı işlerde tekrarıyla mübarek bir şefaatçı olması, ferşte gezen insana, arşa çıkacak kamet giydirmesi ve acz-i mutlakta çırpınan insanı, Kadîr-i Mutlak'a rabtetmekle, insanın kıymet ü izzeti gösterildikten sonra, اِنَّ اللّٰهَ خَلَقَ اْلاِنْسَانَ عَلَى صُورَةِ الرَّحْمنِ hadîs-i şerifiyle Mün'im-i Hakikî'nin binbir esma-i hüsnasının cilvelerinin şualarından tezahür eden rahmetiyle perverde edilmek suretiyle de, rahmetin bir cilve-i etemmi olduğu izah buyurulmuştur.

Sevgili Üstadım! Ruh-u insanın nazarını akıl ve kalbini ve muhayyilesini "Bismillah" ile kâinat sîmasına, "Er-Rahman" ile arz sîmasına, "Er-Rahîm" ile ebna-yı cinsinin sîma-yı manevîsine dağıtıyor. Oralardaki rahmet-i vasia-i külliyenin azametini, letafetini gösteriyor.

Aziz Üstadım! Nazarım nereye ilişse, aklım herhangi bir hali muhakeme etse, muhayyilem ne ile meşgul olsa, samiam ne duysa, kalbim nereye gitse, dolaştıkları yerlerde ve tesadüf ettikleri şeylerde, beşere bakan pek büyük âsâr-ı rahmeti görüyor. Semavat ve arş, bütün heybetiyle insanların seyrangâhı, cennet mesken-i hakikîsi oluyor. Zemin bir hane şekline giriyor. Mele-i A'lâ'nın sekeneleri ve zemin yüzüne serpilen yüzbinlerce mahlukat ve nebatat enva'ının insanların hacetleri için koşuştuklarını, sineklerden balıklara, zerrelerden yıldızlara kadar küçük büyük her bir masnu, insanların yüzüne vahşetle değil, gülerek baktıklarını görüyor.

Sonsuz Rahîm olan Hâlık-ı Azîm'in kusursuz olan bu kasrını temaşaya doyamayan ruh, kendine avdet ediyor. Rahmetin nihayet derecede incelikleriyle tanzim ve idare edilen cisme bakıyor. Duyguları arasında yalnız muhayyilesine hasr-ı nazar ediyor. Bu muhayyilenin dimağda kendisine tahsis edilen mahalli, bir hardal tanesi kadarken, her zaman bütün âlemi sinema şeritleri gibi hayal hanesinde dolaştırır. Hâfıza bir çeşit, akıl ayrı bir çeşit, fikir başka bir halde, kalb daha başka, kâmil

insanlarda hal-i faaliyette olan diğer letaif daha başka bir şekilde, bâsıra, sâmia, zaika, lâmise, şâmme gibi havâss-ı zahirînin istiab ettikleri manevî sahalara nisbetle, nihayet derecede küçük bir dimağımda yerleştikleri halde, yekdiğerine karışmayarak, biri diğerinin vazifesine müdahale etmeyerek, ayrı ayrı vazifelerde, ayrı ayrı dairelerde gayet muntazam çalıştıklarını ve hattâ etibbanın bile senelerce tahsil ederek içinden çıkamadıkları vücud-u beşerin herbir kısmının, her bir uzvunun inceliklerini görüyor. Bu derece rahmetle tanzim edilen, bu kadar muhtelif vezaif ile çalıştırılan, bu muhayyir-il ukûl makineyi temaşa eden ruh, bu makine üzerindeki derece-i mâlikiyetini düşünüyor. Hükmünün hiçbir uzva tesir etmediğini görünce, sığınacak bir yer, iltica edecek bir mahal, perverde edilecek bir varlık arıyor. İşte o vakit bu kadar rahmetiyle perverde eden Hallak-ı Azîm'e karşı secde-i şükrana kapanarak ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor. Bütün dertlerini döküyor. Onun, yalnız onun lütf u keremine iltica ederek afv olunmak, dünyada olduğu gibi ukbada da sevdikleriyle birlikte va'dettiği Cennet'te bulundurulmasını istiyor ve yalvarıyor.

Ahmed Hüsrev

* * *

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim!

Geçen hafta aldığım mektubda, "Senin ve Şerif Efendi'nin ifadeleri kısadır, birşey anlaşılmıyor. Tenkid mi? Takdir mi?" buyurdunuz. Bütün eserlerinizi takdir ve kemal-i istihsan ile karşıladığımız malûm-u âlîleridir. Esasen tenkid edecek kudret-i ilmiye değil bizde, Türkiye ülemasında olmadığı hâdisat ile sabittir.

Sinn-i sabavetinizde şark ülemasını ilzam etmeniz ve ondan sonra İstanbul’a gelerek bil’umum ülemanın nazar-ı takdir ve hürmetini celbetmeniz, bu hususu isbata kâfidir. Gerek Şerif Efendi ve gerekse Hikmet-ül İstiaze ve Besmele sırrını okuyan diğer arkadaşlar duydukları hazz-ı manevîden gaşy olmuşlardır.

Fakire gelince, Sözler hakkında hiçbir şey yazmazsam bile o kemal-i takdirdendir. Zira şimdiye kadar büyük bir zevk ile mükerreren okuduğum ve daima okumaktan hâlî kalmadığım Sözler ve Mektubat hakkında kanaatlerimi daima üstadıma arzettiğimden, yazacak kelime bulamıyorum. O da âcizliğimden olsa gerektir. Bir risale ne kadar parlaksa, onu takib eden ondan çok ziyade parlaktır. Binaenaleyh ne yazsak hakkıyla ifade-i meram etmiş olamıyorum.

Şimdi hayatım çok zevklidir. Sözler’in tedkikatıyla meşgulüm. Evvelki okuyuşlarımda hazmedemiyordum. Şimdi gayet yavaş ve dikkatli okuyup anlamaya çalışıyorum. Takıldığım noktalar oluyor, soruyorum. Bu vesile ile istifade fazladır. Nitekim Yirmidördüncü Söz’ün Birinci ve İkinci Dalında çok tevakkuf ettim. Lâyıkıyla anlayamadım. Üstadımızla görüştüğümde bu iki Dal’ın şifahen izahını rica edeceğim.

Muhterem Üstadım, fakirin bir nokta çok hayretini mûcib oluyor. Sizden bir mes’elenin izahını rica ediyorum. İzah ediyorsunuz. O izahta da, muhtac-ı izah noktaları bulunuyor. Öyle latif ve şümullü cümlelerle cevab veriyorsunuz ki, o cümleleri de anlamak için sual îcab ediyor. Bundan şu netice çıkıyor ki; Sözlerinizin her satırı, bir kitab teşkil edecek kadar şümullü ve manidardır. İstenildiği kadar izah olunabilecektir.

Re’fet

* * *

(Doktor İbrahim'in fıkrasıdır)

Efendim!

Nuranî ve ziyadar cadde-i kübra-yı maneviyede seyr ü seyahat eden umum âhiret kardeşlerimle her hafta görüşüyor ve ârâmsız tulû' eden Risale-i Nur eczaları gibi, feyiz ve marifet güneşlerinin haberlerini işittikçe; ruhum güller gibi açılıyor, hubur u ibtihaca müstağrak oluyor. Ve istidadım nisbetinde bir-iki mes'elecik öğrenmeye sa'y ediyor isem de, bu envâr-ı bahr-i muhitten kardeşlerimin ruhlarına in'ikas eden mesailden bahis arîzaları tahrir ü takdim ettiklerini gördükçe, adem-i muvaffakıyetimden mütevellid esef ve kederim hasebiyle cehlimden el-eman çekiyorum. "Ümmilik ne güç imiş" diye ruhum ağlıyor. Mu'terifane, "İbrahim, müstehaksın" diyorum. Nihayet yine ümidimi Rabbimden kesmeyerek diyorum: "Bir müessesenin başmüdürü, muavini, kâtibi, müvezzii, tahsildarı, hademesi olur. Fakir kısmen müvezzilik, kısmen hademelik sıfatıyla bulunsam ne zararı var?" deyip müteselli oluyorum.

İbrahim

* * *

(Osman Nuri'nin fıkrasıdır)

KUR'AN-I AZÎM

Bir kelimeni, milyonlar defa tekrar okusam
İlk başladığım lezzeti, daima duyarım.
Sen İslâm ocaklarının sönmez bir lem'asısın
Sen o misilsiz zâtın, emsalsiz kelâmısın
Rabbin en sevgili Resulüne kısmet olan
Değerli binbir çeşit isbatlı kelâmısın.

Hangi kitab var ki, asırlarca böyle hürmetle okunsun
Nasıl bir nankör var ki, gelsin sana dokunsun
Hâşâ, sana inanmayanlar kâfirse bile
Gelsin onun dellâlının yanına otursun.
O dellâldan alınca ders-i ilhamı
Lanetler eder, inkâr ettiğine Kur'an'ı
İlmin en derin hocası, bürhanı
Zelil eder, karşısında seni tanımayanı.
Kudsî kitabın çok ünlü, onun dellâlı üstadım Said
Gönül ister ki, o ayarda bulunsun binler Said.

Aynı günün sabahı okuduğum, büyük ve kudsî kitabımız olan Kur'an-ı Azîmüşşan'dan aldığım nurlu ilham-ı İlahîden, dolayısıyla güneş gibi kuvvetli olan risale-i âliyelerinizin âcizde bıraktığı derin his ve tesirlerden doğmuştur.

Osman Nuri

* * *

(Hulusi'nin fıkrasıdır)

Bu Mirkat-üs Sünnet olan mübarek mektub hakkındaki ihtisaslarımı arza maalesef muktedir değilim. Fakat istikametli tefsir, i'cazlı beyan, nurlu ilân gibi şanına lâyık tabirle tavsif edebileceğim Beşinci Lem'anın onbir nükteyi ihtiva edişini manidar buldum. Sanki manen diyor: Îfa-yı sünnet ile mükellef olduğumuz, ol Nebiyy-i Zîşan'ın taraf-ı İlahîden getirip haber verdiği yakînen malûm olan şeylerin hak olduğunu bilip, kalb ile tasdik ve dil ile ikrar etmek suretiyle, tarif olunan iman ve İslâmın şartlarının mecmuu olan onbir adediyle bu nurlu mektubdaki nüktelerde sarih tevafuk vardır. Madem böyledir, mü'minim diyen ittiba-ı sünnet etmeli. Elhamdülillah müslümanım, iddiasında bulunan ve لِمَ تَقُولُونَ مَا لاَ تَفْعَلُونَ itabından kurtulmak isteyen sünnete yapışmalı, ilh.. hakaiki ders veriyor.

Bu mektubu almazdan evvel Allah hayretsin, bir gece rü'yamda büyük bir câmi'de bulunuyorum. Namaz kılındıktan sonra, ben kapıya yakın bir yerde ayakta duruyorum. Baktım, mihrabın sol tarafından küçük ve toplu bir cemaat geliyor. Bana yaklaştıkları zaman, "İşte Abdülkādir-i Geylanî Hazretleri" diye kulağıma bir ses geldi. Gayr-ı ihtiyarî (Meded ya Gavs-ı A'zam) diyerek, ağlayarak ayağına kapandım. Mübarek sol elleriyle beni yerden kaldırdılar ve şefkat gösterdiler. Kendileri uzun boylu, çok mehib ve üzerlerinde siyah bir sako, mübarek sakalları siyah, pek az ağarmış. Beşûş ve feranî bir çehre. Mübarek başlarında bir mahrut-u nâkıs şeklinde yüksek ve çok beyaz bir sarık vardı. Câmiden çıkınca, bitişik bir odada cemaatle beraber oturduğumuzu da hatırlıyorum. Bu rü'ya bana çok zevk vermekle beraber, dua ve himmetlerinin Hizb-ül Kur'an üzerinde her zaman mevcud bulunduğuna daha ziyade yakîn hasıl ettirdi.

Hulusi

* * *

(Sabri'nin fıkrasıdır)

Bu kerre bir kıt'a lütufname-i fâzılane-i mergubeleriyle tereşşuhat-ı Kitab-ı Mübin'in bir zübdesi bulunan, Fihriste-i Mübin'in Dördüncü Kısmını, Süleyman Efendi kardeşimiz yediyle aldım, okudum. Müellifine, kâtibine, naşirine, hâdimlerine binler dualar ettim. Hakikaten vakt-i kıraatım olan iki saat zarfında, Risalât-ün Nur ve Mektubat-ün Nur'un kâffesini icmalen okumuş kadar mütelezziz ve müstefid oldum. Ve şöyle dedim: Lütufname-i keremkârîlerinde işaret buyurulduğu üzere, dört nüsha değil, belki birkaç ay, her vazifeye tercihan fihristeyi teksir ve neşre sa'y etmeliyiz.

Madem ki, gayemiz neşr-i envâr-ı hakaik-i Kur'andır. Bu mübarek ve kıymetdar eser-i giranbaha ise hakaik-i Kur'aniyenin hülâsası ve zübdesi ve tabiri caiz ise, tam bir pişdarıdır. Miftah-ün nusret ve mirkat-ül fütuhtur.

Üstad-ı azizim! Mukaddemen bu kıymetdar eserleri avn-i İlahî ile vücuda getirdikçe, bu kusurlu talebenizi de, bir muhatab addederek her eseri irsal ve tenvir buyurmakta idiniz. Fakat o zamanlar, gayr-ı ihtiyarî nurla, zulümat karşısında bulunmaklığım hasebiyle, nurlar ile aramdaki perde açılmamıştı. Şimdi o semm-i kātil tabirine lâyık muhalif, zıd, menfî cereyanların zevaliyle, envâr-ı bînihaye-i Kur'aniyenin elhamdülillah kapıları açıldı. Salif-ül arz zulümatın zebunu bulunduğum sıralarda münteşir âsârı tekrar okuyup yazıyorum.

Risalelerin derece-i kıymetlerini ve bahşettiği feyzi ve fevzi arzetmek, lisan ve kalemin fersah fersah iktidarının fevkindedir. Bu mübarek ve kudsî tereşşuhat-ı Kur'aniye ve lemaat-ı Furkaniyeyi, hakikî bir dellâl-ı Kur'an olmalı ki, hakkıyla takdir ve sena edebilsin. Zira bu hayat-ı hakikiye ve sermediye hazinelerindeki müsta'mel kelimat ve tabiratın kâffesi sairlerine min-küll-il vücuh faik ve bâkir beyanatı hâvi, kemal-i selaset ve cezalet ve şâyan-ı gıbta ve hayret, dirayeti müştemil ve câmi' ve cümel ve fıkarat ism-i Bedî' ve Hakîm'in bir cilve-i hâssa ve mümtazesidir, dersem binden bir hakkını bile vermiş olamam.

Hülâsa: Bu Nurların kâffesi deccallara mahsus ve müstahzar elmas külleler ve ehl-i iman için menba'-ı envâr-ı hakaik olan Kur'an-ı Hakîm'den son asırda nebean etmiş, binler âb-ı hayat-ı bâkiye hazineleridir.

Sabri

* * *

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri!

Otuzbirinci Mektub'un Onbeşinci Lem'asının birinci kısmını, büyük bir meserretle aldım.

Sevgili Üstadım! Zâten fakir, âcizane nazarımda, "Şems-i Hidayet'ten neşr-i envâr eden Sözler" hak ve hem hakikat olarak, hakikat âleminin çarşısıdır. Hakikat âleminde ne varsa, o kadar zengin, o kadar mücehhez, o kadar bîpâyandır. Böyle bir çarşı-yı âlem mallarını almak lâzım ki, bir padişah kuvveti olsun. Eğer görmekse, öyle bir keskin nafiz, seyyar bir nazar olmalı ki, seyr-ü seyahat ile görebilsin. Bu da pek ender bulunduğundan, almak ve görmek için lâzım ki, bütün malların bir nümune levhası bulunsun.

Ey sevgili Üstad! Her nümune levhaları mukaddema görülüyordu ki, yalnız bir parça ile topların ve küllîlerin nevilerini gösterir. Daha bir şeye yaramaz. Fakat seraser nur olan hazine-i bînihayenin fihriste ve nümune levhasının her parçasından, "hanifen müslimen" gömleği çıkacak hârika derecede parçaları ve kıymetleri hâvidirler. Nasıl umuma muhalif külliyatla hârika olduğu gibi, cüz'iyatlarıyla hârika bir hâtemi taşıyorlar.

Evet Üstadım, bu mektubu istinsah ederken kalb ve ruhum cûş u huruşa gelerek bütün envâr-ı resaili kemal-i şevk ve tahassürle görmek istiyordular.

Demek Üstadım, umum risalelerin her parçasına ihtiyacımız olduğu gibi, her parçayı da birden görmeye şiddetle ihtiyaç varmış. Cenab-ı Vâcib-ül Vücud size kemal-i rahmet ve merhametinden, o rahmet ve merhametinin iktizasıyla nâil-i mükâfat buyursun. Âmîn.

Hâfız Ali

* * *

(Kardeşim Abdülmecid'in fıkrasıdır. Hulusi Bey'e yazdığı mektubdandır.)

Ey El-Aziz'in azizi, Hazret-i Seyda'nın muhterem tilmizi!

Teşnesi bulunduğum tebşirnamelerinizi memnuniyetle aldım. Var olunuz. Cevabları yazmak îcab eder amma ne yazayım. Ruh nâhoş, kalb bîhoş, kafam bomboş. Zira etraf-ı erbaamdan takattur eden vahşetler, kasavetler, yeisler, beisleri tasavvur ettikçe biri cinnete (yani cünuna), diğeri cennete (yani Şam'a) gitmek üzere, akl u ruhum seferber vaziyetini alıyorlar. Bunun içindir ki, ne Seyda'nın yani Üstad'ın talebeliğini ve ne de sizin kardeşliğinizi bihakkın îfa edemediğimden ne yazacağımı bilemiyorum.

Hem de sizden gelen mektublar saf, temiz, nurlu bir fikirden çıktığından, okuyanlara ışık veriyor. Zulmetli fikrimden çıkan arîzalar ise, size zulmet vereceği ihtimalinden korkarak titreye titreye takdime cesaret edemiyorum.

Abdülmecid

* * *

(Re'fet Bey'in bir fıkrasıdır)

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim!

Sözlerin ve Mektubat'ın ve Pencereler'in fihristesi o kadar güzel olmuş ki, bir defa sathî bir nazar atfeden kimse, Risalet-ün Nur eczalarının kıymet ve ehemmiyeti hakkında yek nazarda bir fikir edinebilir. Bu fihriste umum risalelere bedeldir. Hiçbir müellif, yazmış olduğu yüzyirmi kadar kitabının, her birisinin hülâsa-i mealinden ve bilhâssa metnindeki âyâtı, birer birer münasib ve manidar bir tarzda ta'dad etmek suretiyle risalelerin gayatından ve

mahiyetinden bahsetmek şartıyla böyle ehemmiyetli dört risaleyi vücuda getiremez. Fihriste'nin bâriz bir vasfı daha var ki, o da kendi ihtiyarınızla olmayıp, sünuhat-ı kalbiye ile olduğunu isbat ediyor. Biz bu halleri gördükçe, sizin gibi bir üstada nâiliyetimizden dolayı Rabbimize çok şükür etmekteyiz.

Re'fet

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır. Eğirdir'de bir kardeşimize gönderdiği mektubdandır.)

Üstad Hazretlerinin son Otuzbirinci Mektub'un, Onüç ve Ondördüncü Lem'alarını hâvi olan pek kıymetli, nurlu ve hikmetli, serapa nur olan hakaik derslerinden derin manalı, şirin lezzetli, asel-i musaffa nev'inden ekmel eserlerini almakla bahtiyar, cevab takdimine muvaffak olmamakla bedbahtım. Şuracıkta karalamaya niyet eylediğim birkaç satırla, o ders-i hakaikten aldığım feyzi izah veya duygularımı nakletmek istemiyorum. Çünki bu dersin nihayetindeki hususî haşiye, sanki manen beni bir müddet mektub yazmaktan men'etti. Zahirî manalar da, bu işaretin doğrudan doğruya bu bîçareye ait olduğunu göstermektedir. Bu nurlu dersi bir defa (Onüçüncü Lem'a kısmını) imam Ömer Efendi gibi arkadaşlara okuyabildim.

Sevgili Üstadımın emirleri, işaretleri, dersleri, tenbihleri, ikazları, irşadları, tehdidleri, şefkatleri hep hakikatlıdır. Bugüne kadar söylenmişler böyle olmakla beraber, bundan sonrakiler de aynı mahiyettedir. Aslâ şübhe ve tereddüdüm yoktur. Tabiî, sevk-i tabiî, tesadüfî değil. Hakikî, fıtrî sevk-i İlahî, kader-i Sübhanî, her işimizde hâkim. Cüz'-i ihtiyarımızla seyyiatımızdan mes'ul olmakla beraber,

hasenat tevfik-i Huda ile olduğuna, Kur'an-ı bahir-ül bürhan şahid-i sadıktır.

Hulusi

* * *

(Eğirdir Müftüsüne son ihtar)

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Eski bir dost ve ilim noktasında bir arkadaş olmak üzere sizinle bir hasbihal edeceğim. İkimize taalluk eden mühim bir musibet-i diniyeyi size haber veriyorum. Bunun telafisine mümkün olduğu kadar beraber çalışmalıyız. Şöyle ki:

Zâtınız, herkesten ziyade hizmetimize taraftar ve hararetle himayetkâr olmak lâzım gelirken, maatteessüf meçhul sebeblerle aksimize tarafgirane ve bize karşı soğukça rakibane baktığınızdan, oğlunuzu bu köyde yerleştirip ona dost-ahbab buldurmak için çalıştınız. Neticesinde burada öyle bir vaziyet hasıl olmuş ki, mahiyetini düşündükçe senin bedeline ruhum titriyor. Çünki اَلسَّبَبُ كَالْفَاعِلِ kaidesince bu vaziyetten gelen günahlardan, seyyiattan siz mes'ulsünüz.

Zehire tiryak namı vermekle, tiryak olmadığı gibi; zındıka hissiyatını veren ve dinsizliğe zemin ihzar eden bir heyetin vaziyetine, ne nam verilirse verilsin, Genç Yurdu denilsin, hattâ Mübarekler Yurdu denilsin, ne denilirse denilsin o mana değişmez. Başka yerlerde, Genç Yurdu ve Türklük Meclisi, Teceddüd Mahfeli gibi isim ve ünvanlarla bulunan heyetler, başka şekillerde zararsız bir surette bulunabilirler.

Fakat bu köyde madem sekiz senedir ki, sırf esasat-ı imaniye ve usûl-ü hakaik-i diniye ile meşgulüz. Elbette bu köyde bize karşı muannidane bir heyetin takib edeceği esas,

imansızlığa ve usûl-ü diniyeye muhalif, hattâ zındıka hesabına bir hareket yerine girer. Bilinsin bilinmesin netice öyle çıkar. Çünki bu havalide umumca tebeyyün etmiş ki, siyaset cereyanlarıyla alâkadar değilim, belki yalnız hakaik-i diniye ile meşgulüz. Şimdi burada birisi bize muhalif hareket etse, hükûmet hesabına olamaz; çünki mesleğimiz siyasî değil. Hem yeni bid'alar hesabına da olamaz, çünki hakikî meşgalemiz, esasat-ı imaniye ve Kur'aniyedir.

Hem resmî Diyanet Dairesinin emirleri hesabına dahi değil. Çünki emirlerini tenkid ve muhalefet meşgalesi bizi kudsî hizmetimizden men'ettiği için, o meşgaleyi başkasına bırakıp onunla meşgul olmuyoruz. Mümkün olduğu kadar o emirlere karşı temas ettirmemeye çalışıyoruz.

Öyle ise, sekiz sene bu cereyan-ı imanî merkezi olan bu köyde, bize karşı muhalefetkârane ve mütecavizane vaziyet alan, ne nam verilirse verilsin, muhalefeti zındıka hesabına ve imansızlık namına kaydedilecek.

İşte sizin ilminize ve makam-ı içtimaînize ve mensab-ı fetvanıza ve bu havalideki nüfuzunuza ve evlâd hakkındaki müfrit şefkatinizden gelen teşvikkârane muavenetinize istinad ederek; burada hem beni, hem seni pek ciddî alâkadar edecek bir vaziyet vücuda geliyor.

Ben kendim burada muvakkatım, ıslahına da mükellef değilim, belki bir derece mes'uliyetten kurtulabilirim. Fakat zâtınız hem sebeb, hem nokta-i istinad olduğunuzdan, o vaziyetten gelen müdhiş meyveler defter-i a'malinize geçmemek için, her şeyden evvel bu vaziyeti ıslah etmelisiniz veyahut oğlunu buradan çek. O daimî senin manevî zararına günah işleyecek tezgâhı tebdil etmeye çalış. Zâtınıza bu tezgâhın mahsulâtından nümune olarak sizin hesabınıza, bana muhalif suretinde gelen yalnız iki küçük nümuneyi göstereceğim:

Birincisi: Beni haddimden çok fazla hüsn-ü zanda bulunan ve harekâtımı herkesten ziyade hak telakki eden bir ehl-i ilim, sana itimaden oğlunuza meslekçe dostluk etmiş. O adam bir gün yanıma geldi. Hususî odamda

namazımı kılmak vakti geldi. Benimle beraber cemaatle kılmak onun yanında çok ehemmiyetli olduğu halde, gizli Ezan-ı Muhammedîyi (A.S.M.) işitmekten kulağı müteneffirane, havftan gelen bir istikrah ile, kalktı kaçtı. Bu işe sen fetva ver. Fahr-i Âlem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın en nuranî, leziz, kudsî kelimatını işitmekten kaçan bir kulağın altında olan kalbde bulunan iman, ne hale girdiğini sen söyle!

Bu böyle olsa, başka cahil yahut gençler, o meslekte nasıl boya alırlar, kıyas ediniz. Benimle beraber bu işe ağlayınız.

İkincisi: Bir dostum var idi, takvası ifrat derecesinde idi. Benim yanıma geldiği vakit, âhirete ait en güzel parçaları bana gösteriyordu ve ihtar ediyordu. Zâtınız onu bir derece benden soğutmak ve senin oğluna dost yapmak suretinde onunla konuşmuşsunuz.

İşte o zât, o telkinattan sonra geçen Ramazanda bir gün, bana Hülâgu ve Cengiz vakıalarını okutmak için gösterdi. "Aman bunları oku" dedi. Ben kemal-i taaccüb ve hayretten dedim: "Kardeşim sen divane mi oldun? Benim Delail-i Hayrat'ı okumağa vaktim yok. Böyle ezlemlerin sergüzeşte-i zalimanelerini, bu Ramazan-ı Şerif'te bana okutmak hissini nereden kaptın?" dedim. Haftada iki defa yanıma gelen o has dostumu, iki ayda bir defa daha göremedim. Fakat hakkında inayet vardı, o halden kurtuldu.

Her ne ise... Bu nev'den olan elîm hâdiseler çoktur. Hakikatlı bir kardeşimin neseben kardeşi olduğunuzdan haşinane değil, mülayimane bir surette olan bu dertleşmekten gücenmeyiniz.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Said Nursî

(Haşiye): Hiç kimseye söylemediğim, hattâ düşünmesini de istemediğim, Kur'anî hizmetimize zarar veren bir haleti söyleyeceğim: Zâtınız bir zaman bize dost göründüğünüzden, senin oğlun talebe gibi yanıma geliyordu. Ciddî istifadeye çalışıyordu.

Değil bana sıkıntı vermek, belki ihtar etmesi, ciddî telakki ediyordu. Vaktaki zâtınız bana karşı rakibane bir vaziyet aldınız, oğlunuz da o vaziyetin tesiriyle öyle bir şekle girdi ki, en muti' talebeden, en merhametsiz bir düşman vaziyetine geldi. O zamandan beri çektiğim sıkıntıların ve hizmet-i Kur'aniyemize gelen zararların kısm-ı a'zamı, oğlunuzun yüzünden ve senin o rakibane vaziyetinden geldiğine şübhe kalmadı. Senin nüfuzun ve şerefin olmasa idi, oğlun böyle şeylere müdahale edemezdi.

Her ne ise... Sizi bütün bütün gücendirmemek için kısa kesiyorum. Kardeşim Hakkı Efendi'nin hatırı için ben hakkımı helâl ederim. Fakat bizi istihdam eden ve hizmetine kabul eden Kur'an-ı Hakîm'in darbesinden korkmalı, belki o helâl etmez.

* * *

(Ehl-i bid'anın şiddetli hücumuna maruz kalan Süleyman hakkındadır)

Sual: Süleyman nasıl adamdır? Başta buranın memuru, çok adamlar onu tenkid ediyorlar. "Lüzumsuz sözleri hocaya söylüyor, yanlış ediyor, âdeta münafıklık ediyor" derler. Sana çoktan beri hizmet ediyor; mahiyeti nedir bildir?

Elcevab: Süleyman sekiz sene, benim gibi asabî, hiddetli bir adamı hiçbir vakit gücendirmeden, hiçbir menfaat-ı maddî mukabilinde olmayarak, kendi işini bırakıp, kemal-i sadakatla lillah için hizmeti bu köyce malûmdur. Böyle bir adamla bu köy değil, belki bu vilayet iftihar etmeli. Bu tarz ahlâk bu zamanda bulunması, medar-ı ibrettir. Ben hem garib, hem misafirim. Benim istirahatımı temin etmek köyün borcu idi. Bu köy namına Cenab-ı Hak onu ve Mustafa Çavuş'u ve Muhacir Hâfız Ahmed'i ve Abdullah Çavuş'u bana ihsan etti. Ben de Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum.

Bunlar bana yüzer dost kadar kıymetdar göründüler, vatanımı bana unutturdular. Gurbet ve misafirlik elemini bana çektirmediler. Bunların yüzünden ben, bu köyün hayatta ve vefat edenleriyle alâkadar olup; onlara her zaman dua ediyorum. Sadakatça Süleyman'dan geri kalmayan Mustafa Çavuş'la, Muhacir Hâfız Ahmed, şimdilik hücuma maruz olmadığından iyiliklerinden bahsedilmedi. Bir parça Süleyman'dan bahsedeceğiz. Şöyle ki:

Süleyman, benim her hususî işimi ve kitabetimi kemal-i şevk ile minnet etmeyerek, mukabilinde birşey kabul etmeyerek, kemal-i sadakatla yapmış. Hattâ o derece hizmeti safî ve hâlis, lillah için yapıyordu; belki yüz defadan ziyade arzu ettiğim dakikada, ümid edilmediği bir tarzda geliyor; fesübhanallah diyordum "Benim arzu-yu kalbimi, bu işitiyor mu?" Anladım ki o istihdam olunuyor, sadakatının kerametidir. Hattâ hizmetimde bulunduğu bir gün, bir yaşındaki kız çocuğuna bakılmamış. Yüksek bir damdan, taş üstüne çocuk düştü. O hizmet sadakatının bir ikram-ı İlahî olarak, o çocuk hiçbir teessür ve hastalık görmediği gibi; sütten, memeden bile kesilmedi. Her ne ise, bu tarz sadakatının lem'alarını çok gördüm.

Süleyman'da sadakatla beraber esaslı bir ihlas gördüm. Evet bugünlerde insafsız insanlar, onun şeref ve haysiyetini kıracak derecede, hakkında işaalar izhar ettikleri zaman, ona teselli nevinden dedim ki: "Sana bu sû'-i şöhreti takmakla riyadan kurtulursun." O da kemal-i sürur ve ciddî bir surette o teselliyi kabul etti.

Gelelim gıybet hakkındaki mesleğine: Bu zât bende gıybet hakkında ne kadar şiddetli bir nefret olduğunu bildiği cihetle, beni kızdırmamak için, mümkün olduğu kadar cevaz da olsa, söylemiyor. Ve bilhâssa Ramazanda, bütün bütün içtinab eder. Zâten ahlâkında, başkasına muzırlık yok. İnsafsızların işaasına sebeb, bu kadar olmuş: Birisi sormuş: "Hoca Efendi, filan adama şöyle demiş mi?" O da geldi, bana aynı sözü söyledi ki, o adama cevab versin. Halbuki o sözde ne gıybet var, ne de birşey. Her ne ise…

Ben bu köyde ümid etmiyordum ki, benim en ziyade itimad ettiğim ve tam ahlâklarına ve diyanetlerine kanaat ettiğim Mustafa Çavuş, Süleyman Efendi gibi kardeşlerimi tenkid etsinler. Zannederdim ki, ben gittikten sonra, burada benim yerimde, bana ettikleri hürmeti onlara edecekler. Ümidim budur ki, köy halkının yüzde doksanı onların kıymetini takdir edecekler. Birkaç insafsızlar tenkid ededursunlar, o tenkidlerden ne çıkar? Bunlara ilişmek, doğrudan doğruya bana ilişmektir. Bana hizmet eden mezkûr kardeşlerim, hiçbir maddî menfaati düşünmeyerek ve kabul etmeyerek ve bilakis kendi keselerinden bana ve misafirlerime bakıyorlar. Hattâ Süleyman'a bazı yemediğim bir ekmek verdiğim vakit, hatırımı kırmayarak alır. Fakat kat'iyyen mukabelesiz almıyor. Ona mukabil evinden getiriyor. Arasıra birer bardak çay ısrar ediyordum, ilhahıma karşı istinkâf ediyordu. Ne için böyle yapıyorsun derdim; "Hizmetimize maddî faide girmeyip, fîsebilillah, ihlaslı olmak istiyoruz" derdi.

Hattâ bu Süleyman ve Mustafa Çavuş, misafirlerim için çok hizmet ettikleri halde, hiçbir vakit hiçbir misafir bu iki zâta bir hediye getirdiğini görmedim, bilmedim. Yalnız Bekir Bey bir defa Süleyman'ın küçük kızına birkaç meyve vermiş. Ona mukabil Süleyman -bildiğime göre- birkaç defa patlıcan, biber, kavun gibi sebzeler hediye edip, ona göndermekle beraber, Bekir Bey buraya geldikçe onun, hem başka misafirlerin hayvanatına saman, arpa verir.

Bunun bu ahlâkı zâtında vardı. Yanıma geldiği vakit, benim bir düstur-u hayatım olan istiğna ve insanların hediyelerini almamak kaidesi, onun aslî ahlâkına muvafık gelmiş. Daha ziyade, insanların değil hediyesini kabul etmek, onlara ettiği iyiliklere mukabil dahi birşey kabul etmiyor. Hattâ yüz defa ben ısrar etmişim, benden fazla kalan bir şeyi kabul etmiyor.

Hattâ bir defa, bir kıyye kadar üzüm, kayısı kurusu, bir kıyye bal ben yemiyordum. Misafirlere de yedirmek istemiyordum. Ona ısrar ettim, "Bu hediyemdir,

teberrükümdür, çocuklarınıza hediye ediyorum, almaya mecbursun.” dedim. Aldı, iki şinik buğdayını, bana -değirmende öğüterek- getirdi. Dört aydır daha bitmemiş.

İşte bu zâtın hakikî hali bu surette iken, insafsız insanlar bunun hakkında işaa ediyorlar ki; Said’in sayesinde yaşıyor. O da kemal-i iftiharla dedi: “Evet üstadımın sayesinde kanaatı ve iktisadı öğrendim, rahatla yaşıyorum. Halkların bu sözleri bana iyidir. Beni riyadan kurtarır, ihlasa sevk eder.” dedi.

Ben de dedim: Sana iyidir, hizmet-i Kur’an’a zarardır. Onun için hakikat-ı hâli beyan ediyorum, tâ ehl-i bid’a bilsin ki, ihlas ile lillah için çalışıyorlar.

Said Nursî

* * *

(Hulusi’nin fıkrasıdır)

18 Receb tarihli, Otuzbirinci Mektub’un Birinci, İkinci Lem’alarıyla Yirmidokuzuncu Mektub’un Birinci Remzinin Birinci Makamını, Şaban’ın birinci günü, yani yazıldığından onüç gün sonra aldım. Demek oluyor ki, Receb’in 18 rakamına, 13 daha ilâve ederek, mübarek mektubun numarasını teyid etmek gibi, gaybî bir işaret ibraz edilmiş oluyor. Bu nurlu mektubdan aldığım hisseyi, kendisinden evvel gelmiş olan manevî feyzinden, âlî afvınıza güvenerek bahsetmek suretiyle arzedeceğim.

Şöyle ki: Mektubun bura postahanesinde kaldığı gece, âlem-i menamda şöyle garib bir halet gördüm. Allah hayretsin. Kamer batn-ı arzdan sür’atle çıkarak, şakulen semavata yükselmeye başladı. Çıkışı ile sür’atle yükselişinde hiçbir ziya eseri görülmüyordu. Sükûnetle hareketi takib etmekle beraber, sanki gaybî bir ses bana, “Alâmet-i kübra başladı” diyor gibi geldi. Kamer bu hızla çıkışı esnasında,

bir hadde geldi ki parladı, büyüdü. Bedr-i tam halinin birkaç misli cesamet arzetti. Bu vaziyette içinde bir insan şekli göründü. Kısa bir zaman sonra bu şekil ve kamer kayboldu. Cihan seraser zulmet içinde kaldı. Mağrib cihetinde, ufuktan bir mızrak boyu yüksekliğinde, şems sönük bir ziya ile göründü. Ufku takiben bir müddet şimale doğru gayet sür'atle gitti ve kayboldu. Tekrar zulmet başladı. Soğukkanlılığımı muhafaza etmekle beraber, kıyamet kopuyor diye uyandım.

İşte bu dehşetli gecenin gündüzünde Otuzbirinci Mektub'un Bir ve İkinci Lem'alarını hâvi kıymetli eseri aldım, okudum. Kendi kendime geceki haleti düşündüm. Dedim: Bu mübarek mektub, bana şu dersi veriyor: Sen bir sefineye râkibsin ki, o azametli sefinen başdöndürücü sür'atle, feza-yı namütenahîde koşturuluyor. Bu sefineyi böyle pırıl pırıl çeviren Kadîr-i Kayyum, sana müsahhar ettiği, muntazam tulû' ve gurub eden Şems ile incelerek, büyüyerek mükemmel bir takvim-i semavî vaziyetini gösteren Kamer gibi azîm cisimleri de istihdam ediyor. Bir küre "Kün feyekûn" emrini aldığı zaman, bu muazzam küreler gibi milyonlarca seyyarat birbirine karışacak, nizam-ı âlem bozulacak, herşey harab olacak.

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلاَّ وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ sırrı zahir olacak. Öyle ise en metin, en âlî, en müzeyyen görünen bu saray-ı kâinatın bir anda yıkılacağı, harab olacağı, bütün sekenesinin mahv u nâbud olacaklarını düşün. Hiç ender hiç olduğunu hatırla. Senin mini mini hayat tekneni, dağlar gibi dalgaları bulunan, kısacık ömrünün denizinde aldanarak boğdurma. Ve hayat-ı ebediyeni söndürmek isteyen, en büyük ve en yakın olan nefsinin hilesinden kurtulmaya çalış. Bunun için sana çok kolay ve ucuz, tesiri mücerreb ve kat'î ve لاَ اِلَهَ اِلاَّ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّى كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ❊ رَبِّ اِنِّى مَسَّنِىَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ gibi halas ve şifa ve necat vasıtalarını tavsiye ederim. Bunlara bilhâssa mağrib ve işa' ortasında, otuzüçer defa devam et, demekte olduğunu hissettim.

O küçük rü'yanın tabiri, muhterem üstadıma aittir ve arzusuna bağlıdır. Bu defa manevî mahrumiyetin uzaması, beni cidden müteessir etmişti. Sabra gayret ettim, fakat garibdir ki; bu mübarek mektubun bura postahanesine vürudu gününün sabahında اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ emr-i celilinin kuvvetine dayanarak tahammül etmekte olduğumu, fakat meraktan da hasb-el beşeriye kurtulamadığımı nâtık küçük bir mektubu, uhrevî kardeşimiz Hakkı Efendi'ye göndermiştim.

Bu nurlu mektubun başını işgal eden beş nükteli İkinci Lem'a, başıma tokmak vurarak: Ey bîçare, sabırdan bahsetmek sana yakışır mı? Gözünü aç da Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın sabrına bak! Aklın varsa o Peygamber-i Zîşan'ın (A.S.) sabırdaki kahramanlığını taklide çalış ve korkunç manevî yaralarından kurtulmak için رَبِّ اِنِّى مَسَّنِىَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ duasını vird-i zeban et, diye tenbih ve ikazda bulunduğuna yakîn hasıl ettim. Elhamdülillah dedim.

Yirmidokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmının Birinci Remzinin Birinci Makamının Birinci Babı, mu'cizat-ı Ahmediyenin en büyüğü ve kıyamete kadar i'cazının devam edeceğine şübhe olmayan Kur'an-ı Kerim'in otuz cüz'ünden otuzuncu, yüz ondört suresinden yüz onuncu, lafız itibariyle küçük, fakat makam ve mana itibariyle âlî ve şümullü Suret-ün Nasr'daki çok mühim sırlardan muazzez ve muhterem Üstadımız vasıtasıyla zahir olan tevafukata münasebetli bir tek sırrından beyan buyurulan üç mes'ele, bana öyle bir kanaat getirdi ki; bu küçük surenin üç âyetinden sülüs ve tamamında otuz cüz' Kur'an'a, hattâ her harfinde bir sureye işaret ve delalet mevcud olduğunu cezmettim.

Bu nuranî mektub hakkındaki, muhtasar tahassüsatımı âcizane yukarda arzettim. Feyz menba'ına maddeten ve manen çok yakın olan kardeşlerime, şu perişan ifadatım kapı açmak ve buradan içeri geçmeye sizler lâyıksınız, diyecek kadar faidebahş olduğu hakkındaki emirlerinizden çok sevindim.

Sevgili Üstadım! Allah için sevenler, Kur'an'a hâdim olmayı yürekten isteyenler, musibetin büyüğünü dine gelen mesaib bilenler, zahiren ne kadar şaşaalı mutantan görünse de her bid'akârane hareketten mutlak ve muhakkak Kur'an'a ve imana bir hücum hissedenler… ilh.. İşte bunlar niyetlerindeki ihlas, kalblerindeki safiyet ve imanlarındaki kuvvet ve Kur'an'a ciddî merbutiyetleri derecesinde, felillahilhamd merkez-i menba' ve masdar-ı feyze yakın bulunduruyorlar. Elbette böyle ulvî ruhlu, ciddî ihlaslı, metin imanlı kardeşlerimi çok sever ve mazhar oldukları niam-ı İlahiyeye şâkirînden olmalarını tazarru' eylerim. Hasb-el kader dünyaya dalmış, masiyette bunalmış, hakikatta acıklı bir gurbete düşmüş olan bu bîçare kardeşlerine dua etmelerini rica ederim. Cümlesine alelhusus isimleri zikrolunan Galib, Hüsrev, Hâfız Ali, Süleyman Efendilere ve Nurların başkâtibi Şamlı Hâfız Tevfik, hasta olduğundan müteessir olduğum ve inşâallah iade-i âfiyet etmiş olan Muhacir Hâfız Ahmed Efendi'ye ve sair mukarreblere selâm ve dualar ederim.

Hulusi

* * *

(Sabri Efendi'nin fıkrasıdır)

Eyyühe-l Üstad-ül A'zam!

Şah-ı Geylanî Hazretlerinin manidar ve ihatalı bir beyt-i kıymetdarîlerinin Dellâl-ı Kitab-ı Mübin'i manevî parmağıyla irae ve müntesiblerine îma ve işaret ettiği tefe'ülnamenin nihayet fıkrasında okudum ve dedim: "Evet, Nurlar heyetini umum ehl-i hak ve hakikat manevî elektrik âyinelerine hedef etmişlerdir. Ve hattâ Kur'an-ı Azîmüşşan'ın ve ehadîs-i Nebeviyenin bu hususu alenen veya sırran ve remzen ihbarıyla bile vardır." demekte aslâ tereddüd etmiyorum.

Bu zümre-i safiye ve hâlise arasında, sâni Hulusi tesmiyesine bile lâyık ve müstaid olmayan ve hiç-ender hiç olan bir abd-i pür-kusura da, haddinin fersah fersah fevkinde bir yer veriliyor. Halbuki bu aczi bîpâyan, kusuru çok, hatası azîm Sabri, sahaif-i a'maline baktığında çok kara ve mûcib-i nefret görüyor. Ve bu mevkide işaret edilen şahıs ismiyle, a'mal ve harekâtıyla, sabr ve teennisi müsbet ve müsellem bulunan başka kardeşlerimiz olduklarına hükmediyor. Çünki kıymetdar bir hazine ve defineyi keşfeden ve o zemin ve zamanda gayyur keşşafa, taharriyatta bezl-i vücud eden sâîler o yolda acaba o defineyi bulabilir miyiz gibi bir eser-i tereddüd göstermeyerek sarf-ı mesaîde bulunan, pek kıymetdar semere-i sa'yi ve âlem kıymetindeki mahsul gayretleriyle, herkesi tergib ve teşvik ve tenvire hasr-ı vücud eden zevat, hakikaten şâyan-ı takdir ve tebriktirler.

Hulusi ise, Şah-ı Geylanî, İmam-ı Rabbanî ve Şah-ı Nakşibendî gibi nice zevat-ı mübarekenin maziden şiddetle bastıkları adımlarının kuvvetiyle, istikbalde coşup fışkıracak olan menabi-ül envârı, mumaileyh ayrı bir meslek, bir meşrebde olduğu halde, her türlü vezaife tercih ederek, دَخِيلَكَ يَا دَلاَّلِ قُرْآنِ nida-yı âşıkane ve müştakanesiyle dehalet etmesi, fevkalâde bir tefeyyüze mazhar olduğuna ve olacağına yegâne delil ve hüccettir. Onun içindir ki, Risalet-ün Nur ve Mektubat-ün Nur'a birinci muhatablığı, hakkıyla ihraz etmiştir ve müstehaktır. Ve hâkeza Süleyman Efendi kardeşimiz de, manen ve maddeten teşrik-i mesaî etmiş ve hiçbir ferdin yapamayacağı fedakârane hidematı yapmış olmasıyla, saadet-i ebediye sikke-i hâliselerinin teksir ve tamimine çalışmış, اَلسَّبَبُ كَالْفَاعِلِ mefhumunca, keza bu zât da her türlü takdire seza ve lâyıktır.

Bu günahkâr ise, maalesef salif-ül arz zevatın hiçbirisiyle kabil-i kıyas değildir. Madem üstad-ı âlî böyle görmüşler ve bu şekilde buyurmuşlar. Küfran-ı nimet etmeyip, tahdis-i nimet suretinde kabul eder ve gördüğüm sahife-i siyahımın sahife-i beyaza tahvilini, Cenab-ı Hak'tan tazarru' ve niyaz

eder ve rahmet-i Rahman'a iltica eylerken, teveccühat-ı üstadanelerinin bekasını yürekten dilerim efendim.

Sabri

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

Aktab-ı Hamse-i Azîme'nin birincisi ve Gavs-ı A'zam namıyla müştehir Şeyh-i Geylanî Hazretlerinin, şimdiki Kur'an'ın hâdimlerine bakan kasidesindeki ihbarat-ı gaybiye-i mühimmeyi hâvi, kıymetdar risaleyi kardeşlerime ve dostlarıma okudum. Ve inşâallah fırsat buldukça yine okuyacağım. Rahatsızlığım, bir suretinin takdimine fırsat bahşetmediği gibi, Otuzikinci Söz'ün Birinci ve İkinci Mevkıflarından da üç-dört sahifeden daha fazla yazmaklığıma mani' oldu.

Sevgili Üstadım! O büyük şeyhin mazhar olduğu o büyük tecelli ve nâil olduğu o büyük eltâf-ı Sübhaniye ile sekizyüz senelik mesafeyi gören ve bu müddet arasında gelip geçenlere ve bugünün dehşetini ehl-i zevk ve keşfe gösteren yazılarındaki o derin ve pek ince manalar, idrak edebildiğim kadarını düşünürken, ehl-i gafletin nazarından saklanmış olan ve fakat ehl-i hakikatın görmesine mani' olmayan maziyi hatırladım. Ve bu risalenin feyziyle mücahede-i maneviyenizden ve etrafınızda toplanmış olan fedakâr, mücahid talebelerinizden ve maruz kaldığınız mühlik felâketlerden ve nâil olduğunuz, bu kadar azîm eltâf-ı İlahiyeden başlayarak, Şah-ı Geylanî'ye kadar ve ondan asr-ı saadete kadar uzanan, o uzun zamanı hayalen gezdim. O büyük Gavs'ın sekizyüz sene evvel ilân ettiği bu hakikatın karşısında hayran oldum. O büyük şeyh, Eski Said gibi bir müridiyle, Yeni Said gibi bir ders arkadaşıyla konuşuyor. Ve

konuşmaya da zaman ve mekân mani' olamıyor. İster arzın öbür tarafında olsun, ister semavatın en uzak köşelerinde olsun, ister Hazret-i Âdem Safiyyullah zamanında dünyaya veda etmiş olsun.

İşte bu muhavere neticesinde bu ihbarat-ı gaybiyeyi ve acibeyi sekiz-on sene evvel öğrenmiş ve şimdi de talebelerinize ders veriyorsunuz. Bu hizmette temayüz eden arkadaşlarınıza irae ederek, her hususta sitayişe lâyık Hulusi'yi ve ona refik olacak bir kabiliyette bulunan mütevazi Sabri'yi ve hizmet ve gayretleriyle sadıkane çalışan Süleyman ve Bekir Ağa gibi talebelerinize işaret eyliyorsunuz. Ve bu küçük cemaatin istinadgâhı olan, azîm cemaatlerin himmetlerini ve bu cemaatlerin içindeki nuranî sîmaları tanıttırdığınız gibi, Şah-ı Geylanî zamanındaki Hülâgu vak'asıyla da zamanımızın riyakâr münafıklarına ve bu münafıkların re'skârlarına hitab ederek "Yakın bir istikbalde kahhar bir el size cezanızı tamamen vermekle, masumların intikamını alacaktır." diyorsunuz. Bu hakikatlar gösterilen dokuz-on delil ile isbat edildikten sonra, bu risale-i şerife ile ilân ediliyordu.

Sevgili Üstadım! Hulusi Bey'in bir fıkrasında söylediği gibi, ben de diyorum ki: Kur'an'ın feyziyle açtığınız bu cadde-i nuraniyede acz ve fakr kanatlarıyla tayeran ederken, ne büyük hârika kerametlerle karşılaşıyorsunuz ve ne azîm hâdisat-ı acibeye şahid oluyorsunuz. Kimbilir, daha neler göreceksiniz ve mazhar olduğunuz bu inayetlerden bizleri de hissedar ederek, vazifemizde her an gayret ve ciddiyet tavsiye ediyorsunuz.

İşte sevgili Üstadım, bu kadar ikram-ı İlahî karşısında bir taraftan kulluk edemediğim için gözlerim yaşarıyor, kalbim ağlıyor. Diğer taraftan da bârgâh-ı Samediyete afv olunmaklığım için yalvarırken, bîhadd ve bîhesab minnet ve teşekkürlerimi takdim ediyorum. Ve sevgili üstadıma ve muhterem fedakâr kardeşlerime muvaffakıyet ve selâmetler ihsan edilmesi için duagû oluyorum. Kıymetdar Üstadım Efendim Hazretleri.

Günahkâr talebeniz

Ahmed Hüsrev

* * *

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

Pek muhterem ve sevgili Üstadım Efendim!

Bu defa göndermiş olduğunuz Gavs-ı Geylanî Hazretlerinin ihbar-ı gaybîsi, çok şâyan-ı hayret ve teemmül bir mes'ele-i mühimmedir. Büyük zevk-i ruhanî ile okumakla beraber, fakir talebeniz bunu çoktan hissetmiştim. Üstadımızın bu zaman için mühim bir vazife-i maneviyesi var; lâkin henüz ifşa etmiyor, mektum tutuyor fikrindeyim ve bu fikrimi bazı hâlis kardeşlerime de söylemiştim. Geçen sene Sabri Efendi'ye yazmış olduğunuz mektubların birinde de şu fıkrayı görmüştüm: "İmam-ı Rabbanî, son zamanlarda biri gelecek, iman mes'elelerini gayet vâzıh bir surette neşr ü ilân edecek. Bu sizin hiç-ender hiç kardeşiniz, hâşâ kendimi o adam zannedecek değilim, yalnız o büyük adamın bir pişdar neferi olduğumu zannediyorum. Sen benden o zâtın kokusunu hissediyorsun." Bu fıkra evvelki düşüncemi takviye etti ve kemal-i sürurla gelip Hüsrev'e dahi söyledim. Üstadımızın rütbe-i maneviyesini anladığımızdan çok sevinmiştik. Bundan dört-beş ay evvel de ziyaret-i âlînize geldiğimde Üstadımız hakkında sormuş olduğum suale verdiğiniz cevab, kezalik evvelki kanaatlerimi teyid ve takviye etti. O zaman yalnız bir-iki kişi biliyorduk. Şimdi, bu risalenin neşriyle has talebelerin hepsi vâkıf olmuş oluyor. Sürurumuza pâyan yoktur. Dinsizliğin münteşir olduğu şu zamanda bulunduğumuza evvelce teessüf ediyorduk. Şimdi hiç teellüm, teessür eseri kalmadı. Zât-ı âlîleri gibi bir üstadı bulduğumuzdan, zaman ne olursa olsun bizi me'yus etmiyor. Cenab-ı Allah tûl-ü ömür ihsan buyursun. Daha

bizlere çok zevkli eserler okutacağınıza eminim. Müsaadenizle şunu da ilâve edeyim ki, sizin daha hârika vazife-i maneviyeniz var. Zaman gelecek remizlerle, işarat-ı Kur'aniye ile öyle haber vereceksiniz ki; [25](Haşiye) bunları da geçecek ve bizleri şaşırtıp bırakacaktır.

Fakir Talebeniz
Re'fet

* * *

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

Son gönderdiğiniz Minhac-üs Sünnet gibi Lem'alar hakkında ne söylesem ifade-i meram etmiş olamam. Zira eserler birbirini takiben neşrolundukça, kıymetleri de mebsutan tezayüd etmektedir. Bizlere cennet hayatı yaşatmaktadır. Eserler hakkında fakirin mütalaa yürütmesi küstahlık olur. Çünki Şeyh-i Geylanî'nin medih buyurduğu zât-ı mübarekin yazmış olduğu eseri tenkid değil, kemal-i hürmetle tasvib ve tahsin ve takdir ve büyük bir zevk-i ruhanî ile okumaktan başka ne yapabiliriz? Yalnız şu kadar diyebilirim ki: Bu dalalet devrinde bizlere zât-ı âlîleri gibi yüksek bir üstadı lütuf buyuran ve şimdiye kadar emsaline tesadüf olunmayan mükemmel ve mükemmil eserler okutup ezvak-ı nâmütenahiye içinde yaşatan Hâlık-ı Zülcelal'e nihayetsiz şükürler etmekle, îfa-yı vazife-i ubudiyet edebilirsek bahtiyarız.

Talebeniz Re'fet

* * *

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

Pek sevgili ve muhterem Üstadım!

Hazret-i Şeyh-i Geylanî kuddise sırruhu-l âlî'nin keramet-i acibe-i gaybiyesini aldım. Hayretimden düşünmeye başladım. Aradan çok geçmeden hizmet ettiğim Nur elektrik fabrikasından bir düğme çevrildi. Bir mumluk bir ziya geldi. Birşeyler görmeye başladım. Aynıyla yazıyorum. Kusur ve noksan, bîçare Ali'nindir.

Evet üstadım, nasılki Fahr-i Âlem (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Hazretleri şecere-i kâinatın hayatdar çekirdeği, Enbiya ve Mürselîn o şecere-i mübarekin dalları olup, dalın ibtidasından müntehasına kadar kat'î bir alâka ile daimî birbirlerini götürüyorlar. Bu sır için Hazret-i Âdem Safiyyullah kokladığı ve hissettiği Nur-u Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm hakkında demiş: "Ya Rab, benim alnımda bir çığırtı var, nedir?" Cenab-ı Kibriya Hazretleri buyurmuş: "Nur-u Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın tesbihidir." Aynen kütüb-ü sâbıkada da vesile-i dünya olan Şah-ı Levlâk'i evsafıyla, ashabıyla haber vermeleri gösteriyor ki; ulûm-u evvelîn ve âhirîni câmi' bir kitab ile ba's olunacak, kâinatın ruhu hükmünde ve bütün kâinatın güzellikleri kendi fıtratında tecemmu' edip, tekemmülle tulûu, fecirden sonra şemsin tulûu gibi bekleniyordu.

İşte bu kitab-ı kâinatın vâzıh bir fihriste-i mukaddesesi olan Furkan-ı Mübin arş-ı a'zamdan ve her ismin a'zamî mertebesinden nüzul ile kökü arş-ı a'zamda, gövdesi Fahr-i Âlem'in (Sallallahü Aleyhi Vesellem) sadrına ve dalları bütün zemini ihata eden kitab-ı kâinatın her sahifesinde ve her cüz'ünde Lafzullah ve Lafz-ı Resul-i Ekrem (Aleyhissalâtü Vesselâm) ve Lafz-ı Kur'an'ın bütün birbiriyle alâkadarane işaret edip birbirini göstererek, birbirinin hükümlerini tasdik ettikleri misillü, Hazret-i Şeyh (K.S.) sırrına mazhar olduğu esma ve cilvesine mazhar olduğu Levh-i Mahfuz ve lütfuna mazhar olduğu Cenab-ı Hâlık'ın bildirmesiyle, sekiz asır sonra kendisiyle tevafuk eden bir hâdim-i Kur'an'ı görüp ve tasdik etmekle haber vermesi, hak ve ayn-ı hakikattır.

Evet Hazret-i Şeyh hâdim olduğu o hizmet-i kudsiye-i Kur'aniye hürmetine zamanın padişahlarını titretmiş, nur-u Muhammed (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) omuzunda tecelli etmesiyle, o nur-u Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ziyasıyla hareket eden bütün evliya Hazret-i Şeyh'e boyun eğmeleri, gerek müslim ve gayr-ı müslim ve her bir meşreb ehli Hazret-i Şeyh'i tenkide cür'et etmemeleri gösteriyor ki, cadde-i Muhammediye (Sallallahü Aleyhi Vesellem)de bataklık ve nur-u Muhammedî (Aleyhissalâtü Vesselâm)da zıll olmadığını aynelyakîn derecesinde isbat ediyordu.

Öyle de, ondördüncü asrın hâdim-i Kur'an'ı da dokuz yaşından altmış (seksenaltı) yaşına kadar bilâ-istisna doğrudan doğruya Kur'an namına hizmet ve hareketi ve zamanın padişahından en canavar reislerine baş eğmediği, hattâ terakkiyat-ı fenniye ve zihniyede birinciliği ihraz eden Avrupa Devletlerini iskât eden, zemzeme-i Kur'aniyenin şifahanesinden nebean ederek, onların semlerine karşı tiryakları şişe değil, mâ-i cari nehirlerle i'lâ-yı kelimetullah eden ve onların kal'alarını zîr ü zeber eden, emsali görülmemiş ondördüncü asra mahsus envâr-ı Kur'aniyeden Risale-i Nur ile, cihanın cihat-ı sittesini ve semanın yüzünü aydınlatan ve yaralı olup ölmeyen ehl-i imanın yaralarını tedavi ve seksen yaşında ihtiyarlarını şabb-i emred ve gençlerini masum bir hale Hazret-i Eyyübvari hayat bahşına vesile olan hâdim-i Kur'anînin ve Nur Risalelerini, değil Hazret-i Şeyh (K.S.) altıncı asırdan ondördüncü asırda görmesi, Kütüb-ü Sâbıkada remzen ve Hazret-i Kur'an'da sarahaten göstermeleri, o kitab-ı mübarekin şe'nindendir, diyebileceğim. İnşâallah vazifenin makbuliyetine işarettir ki, vazifenin ehemmiyetine binaen Cenab-ı Hak onu çok zaman evvel göstererek, meb'us-u âlem güzide-i benî-Âdem Efendimizden, Hulefa-i Raşidîn'den (Radıyallahü anhüm), aktab-ı evliyadan öyle bir manevî kuvvet teraküm etmiş oluyor ki; değil bu zamanın kör ve sağırları, dünyanın en azgın firavun ve nemrudları da olsa yine korkacakları ve ağız açamayacakları bedihîdir. Dilerim Cenab-ı Hak'tan

envâr-ı Kur'aniyenin "Lâ ilahe illallah Muhammedürresulullah" bayrağı altında toplanan ehl-i imanın ellerine yetişmesiyle, ilâ yevm-il kıyam o envârın tevessüüne ve neşrine hayatını feda eden ve edecek erbabının teksirini ihsan buyursun. Âmîn! Âmîn bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Sevgili Üstadım yarım yaşımın tercüman olduğu şu arîzama, yarım nazarla bakıp afv-ı kusur buyurmanızı diler, el ve eteklerinizden öper, bize ve bütün âleme vesile-i hayat olan Üstadım, Cenab-ı Hak sizden ebediyen razı olsun, duasını gece ve gündüz niyaz eylerim.

Mücrim talebeniz Ali

* * *

(Hulusi'nin fıkrasıdır)

Aziz, muhterem Üstadım Efendim Hazretleri!

Emirlerinize imtisalen, uhrevî kardeşimiz Hüsrev Bey tarafından irsal buyurulan şâyan-ı hayret ve cây-ı dikkat, "Mühim bir ihbar-ı gaybî" ismini taşıyan çok kıymetli, manalı, ruhlu, sürurlu, tesirli, lezzetli, hikmetli, nurlu emrinizi bu hafta aldığımdan dolayı, Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine hamd ü şükürler ve müşfik Üstadıma yüzümün karasına, kalbimin yarasına bakmayarak, dergâh-ı İlahiyeye kapanıp dualar eylerim. Ve defaatla,

اَللّٰهُمَّ حَصِّلْ مُرَادَنَا وَ مَقْصُودَ اُسْتَاذِنَا سَعِيدِ النُّورْسِى بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ
النَّبِىِّ اْلاُمِّىِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ سَلَّمْ آمِينَ

dedim.

Gavs-ı A'zam Şah-ı Geylanî (Kuddise sırruhu-l âlî) Hazretlerinin eserlerindeki gaybî ve manevî ihbar, bu bîçareyi öyle bir hale getirdi ki, tariften âcizim. Ruhaniyetlerindeki celalet ve azamet karşısında avuç içinde sıkılan bir top hamur ne hale girerse, bu bîçare de, öyle

oldum. Bir şey düşünemez, sersem, âdeta meyyit-i müteharrik bir hale geldim. Günlerden beri zihnim ve bütün havâssım, hemen tamamen bu hârika eserle meşgul. Bu halette iken, istidadımın fevkinde şöyle birkaç beyit kalbime ve kalemime geldi. Kaidesine uygun olarak düzeltemedim. Müşfik üstadımın aflarına istinaden yazıyorum. Tashihi, üstadıma ve hablullaha yapışan kardeşlerime bırakıyorum.

Hulusi bak gaybî ihbarnameye
Gör üstadım neler izhar eylemiş
Kitab-ı Sinan'dan edip tefe'ül
Hakka ki keramet ibraz eylemiş
"Ümmi Alîm"le [26](Haşiye) "Sinan-ı Ümmi"de
Hesab-ı ebced'le var mutabakat
Görünür bakılınca bu tarîkle
Esma-i Üstad'la tam münasebet
Hakkıyla hâdim-ül Kur'an'dır Üstad
İsbata kâfidir bu muvafakat
Hayretbahş esrara vâkıftır bu zât
İhvana deriz haber-i beşaret
Sekizyüz sene evvelinden görmüş
Hâdim-ül Furkan Bedîüzzaman'ı
Habib-i Huda hem de Gavs-ı A'zam
Sultan-ı evliya Şah-ı Geylanî
Büyük bir hüsn-ü zan ile Üstadın
Seni Kur'an hâdimi eder add
Kapan secde-i şükre, de Hulusi:
İlahî ente Rabbî ve ene-l abd
Bu âciz kulunu muvaffak eyle
Hizmet-i Kur'an'la şerefyâb eyle
Hizb-ül Kur'an'dan ayırma tâ ebed
Bu âsi kuluna merhamet eyle
Üstadım Said Nursî'den ol razı
Bi-hürmeti Habibike-r Raziyy-il Marzî
Evliya sultanı Abdülkādir'in
Himmetin eksiltme bizden İlahî

İhbarname-i gaybın izharının
Gönül istedi yazmak tarihini
Yüzbin hamd ü şükret Hakk'a Hulusi
Sana üstaddır Molla Said Nursî.

Uhrevî kardeşiniz
Hulusi

* * *

(Kalemi kerametli Mes'ud'un ehemmiyetli bir rü'yasıdır)

Âlîcenab ve faziletmend Üstad-ı Muhteremim Efendim Hazretleri!

Tulûat olmadıkça, siz üstadıma mektub yazmağa muktedir olamıyorum. Çünki başlıca âmâlim Nurların ikmali olduğundan ve yazdığım esnada bir an evvel bitirmek emeliyle serî' bir surette yazdığım için, o Nurlardan almış olduğum feyzi etraflıca anlatamayacağım için, mektub tastirine cür'et edemiyorum.

Hüsrev Efendi'nin nezdinizden müfarakatı günü, bendeniz ziyarete geliyordum. Bedre'nin civarında birbirimize tesadüf ettik. Geri dönmekliğimizi söylediler. Sabırsızca esbabının neden münbais olduğunu sordum. Neticeyi anlattılar. Birlikte köye avdet ettik. Çok müteessir oldum. Me'yusiyetimden iki gün dışarıya çıkamadım. Kalbimin teessürünü teskin için, Nurları yazmakla meşgul oldum.

Avdetimizin ikinci gününün gecesi, saat on buçuğa kadar yazı ile iştigal ettim. Sahuru yedikten sonra me'yusane ve mükedderane yattım.

Gördüm ki: Zât-ı âlînizle birlikte Medine-i Münevvere'ye gitmişiz. Harem-i Şerif'in kapısından girince, Makber-i Saadet önümüzde görünüyordu. Makber-i Saadet'in içinde

Peygamberimiz Sallallahü Teâlâ Aleyhi ve Sellem Bab-üs Selâm'a doğru müteveccih idiler. Ben der-akab koşmak istedim. Birlikte ben sizin bir adım arkanızda olarak vardık. İmamın namazdan fariğ olduğunda nasıl yüzünü cemaate çevirir; bizim girdiğimiz tarafa doğru Zât-ı Risalet dönmüşler, diz üstüne oturmuşlar ve biz de vardık. Zât-ı âlîniz hemen bir adım mesafeli olarak diz çöküp oturdunuz. Ben de sizin arkanızda diz çöküp oturdum. Siz Resul-i Ekrem (Aleyhissalâtü Vesselâm) ile epey müddet görüştünüz. Dikkatli vech-i saadete nazar ettiğimde, alnı vech-i mübareki güneş gibi gayet parlak ve sair aksamı buğday rengi, re'y-ül ayn müşahede ettim. O esnada mükâlemeniz neye müncer olduğunu anlayamadım. Tefsirini üstad-ı ekremime havale ediyorum. Yalnız kāsır fikrimle, sen ne oluyorsun, diye kalbimi teskin edebildim. Üstadım şu zalimlerin İslâmiyet'e karşı tecavüzlerini, kendi merciine ve şeriat sahibine şikayet etti.

Mes'ud

* * *

(Vezirzade Küçük Mustafa'nın fıkrasıdır)

Ey sevgili üstadımız, ey Nurların mazharı ve naşiri!

Cenab-ı Hak sizi bu memlekete göndermiş, tâ ki dalalete giden ruhlar, senin neşrettiğin Nurlarla kurtulsun. Cenab-ı Hakk'a gece ve gündüz secde-i şükran etsek, bu nimetlerin şükrünü ödeyemeyeceğiz.

Ey üstadım, ben ümmiyim. Sair kardeşlerim gibi malûmatlı değilim ki, Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı dilim ile ifade edeyim. Fakat inşâallah sadakatta ve muhabbette ve irtibat-ı ruhîde kardeşlerime yetişmeye çalışacağım. Uyanık âleminde ifade-i meram edemeyen dilime bedel, uyku âleminde ruhumun diliyle, mahiyetini anlamadığım ve

size karşı merbutiyetime delalet eden bir-iki vak’ayı arzedeceğim:

Birincisi: Bundan bir buçuk sene evvel, ticaret için iki günlük mesafede olan bir köye gitmiştim. O esnada dünyanın içyüzü bana göründü. Hem fâni, hem zindan hükmünde olduğundan bir nefret geldi. Bana bu fâni dünyadan, bâki bir âleme yol gösterecek bir üstad, Cenab-ı Hak’tan istedim ve dedim ki: “Öyle bir üstada rast gelsem söz veriyorum ki, ona tam hizmetkâr olacağım.”

İşte ben bu halde ve bu niyazda iken, o gece gayet şirin ve güzel, bilmediğim bir şehirde gayet güzel, dünyada misli bulunmaz zînetli bir at üstünde, siz üstadımı ona binmiş, garbdan şarka doğru beş-altı metre yüksekte, şehrin üstünde uçarken selâmınıza durduk. Selâmınızı aldık. O esnada uyandım. Şehadet getirdim. Şükrettim ki, istediğim üstadı bulacağım. İki ay sonra ziyaretinize geldim.

İkinci Vakıa: Rü’yada bir şehirde gayet kesretli askerler ve cephane görüyorum. Biz de, güya o askerlerdeniz. Dedim: “Ya Rabbi bu askerlerin kumandanı kimdir?” Niyaz ettiğim vakit karşımızda yüksek bir saray zuhur etti. O sarayın içerisine girdim ki, kumandanı göreyim. Baktım ki, parlak bir çay akıyor. O çayı takib ettim. Baktım, şubelere ayrılıyor. Devam ettim. Tâ menba’ına kadar gittim. O askerlerin kumandanı, o suların sahibini buldum. Yani üstadımızı, iki adamla başında namaz kılarken gördüm. Ben de o sudan abdest aldım. Namaza dâhil oldum. Kalbimin hareketiyle, dilimin şehadetiyle uyandım. Cenab-ı Hakk’a şükrettim ki üstadımızı bize gösterdi.

Hizmetkâr ve talebeniz
Mustafa

* * *

(Hulusi Bey’in fıkrasıdır)

Bu hafta Otuzbirinci Mektub'un Yedinci Lem'ası ile Üçüncü Lem'asını, hazine-i Mektubat'a ilâve ve muhibban ve müştakana tilavet eylemekle, vesatat-ı âliyenizle, bir lütf-u azîm-i İlahîye daha mazhar olduğumdan dolayı Kerim, Rahîm, Bâki-i Zülcelal'e yüzbinler hamd ve şükür eylemekte ve sevgili üstadımı rıza-yı Samedanîsine ve vazife-i meşkûre-i maneviyesinde devamlı, nüfuzlu, şümullü muvaffakıyetlere mazhar buyurmasına abîdane tazarru' ve niyazlarda bulunmaktayım. Bu bîçare ve isyankârdan çok dua beklediğinizi emir buyuruyorsunuz. Ben o dergâh-ı âlîye ancak bir nevi i'cazının izharına Fahr-ül Âlemîn, Habib-i Rabb-ül Âlemîn, Seyyid-ül Mürselîn Sallallahü Teâlâ Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretlerinin en büyük mu'cizesi olan, tâ kıyam-ı saate kadar hükmü ve i'cazı bâki olacağına iman ettiğim Kur'an'ın nurları delaletiyle ve üstadımın mübarek isimlerini, vesile-i kabul olmak üzere kullanarak iltica edebiliyorum. Hiç mümkün müdür ki, bu eşiğe yüzümü sürerken, "Ya Rab, üstadım Said Nursî Hazretlerinden razı ol, dâreynde muradlarını hasıl kıl!" diye yalvarmayayım? Aslâ ve kat'â. Bu bir vazife olmakla beraber, kanaatça inşâallah vesile-i icabe-i duadır.

Aziz Üstad! Sadîkınızın zaîf ruhu, bu fâni hayatta olduğu gibi, bâki ve sermedî hayatta da inşâallah ulvî ruhunuzun cenah-ı şefkatinden ayrılmayacaktır, ayrılamayacaktır ve ayıramayacaklardır.

Evet gayr-ı kabil-i inkârdır ki, bu fâni hayatın dağdağaları arasında, havâs ve letaif her zaman müştakı bulundukları münevver ve muhteşem âyineye bakamıyorlar; fakat o meşgaleden feragat edildiği anda, yine Nur bütün haşmetiyle arz-ı didar ediyor. Bu zamanlarda hiç ayrılık hissetmiyorum. Hattâ ihtilaf-ı mekânı da tesirsiz görüyorum. Yedinci ve Üçüncü Lem'aların bura postahanesine vürudu, Ramazan'ın onbirine tesadüf ediyor. Bir gün postada kalmasına karşılık tutulursa, her bir Lem'a, bu mübarek ayın başından onuna kadar birer gün almışlar ve "Evvelühü rahmetün" olan aşr-ı ûlâ-yı Ramazanda mahall-i maksuda

vâsıl olmuşlardır. Müftülük ilânına göre tam onuncu gündedir. Dördüncü ve Sekizinci Lem'aları da bu mâh-ı gufranın ondördüncü günü aldım. Posta bir gün evvel geldiğine ve bir gün de postada kalışına veya birinci makama sayılırsa bu nurlu eser de, sanki Ramazanın her gününde bir Lem'a alarak yerini bulmakla, hem bu adedlerin boşuna konulmadığına, hem de "Evsatuhu mağfiretün" olan aşr-ı sâni-yi Ramazanda yazıldığı mahalle yetişeceğine sarahat derecesinde delalet ediyor.

Şu saatte şuaatını gözüme sokan güneş gibi, bu kadar nurlu ve zahir hakaikı, mahza bir inayet-i İlahî olarak, bu bîçareye gösterilen bu mübarek eserlerden, bu Nurların bihavlillah gurubsuz tulû' ettikleri mahalle, Utarid ve Zühre gibi maddeten ve manen yakın bulunan Hizb-ül Kur'an'a dahi hâfız, sadık, hâlis ve sâlih kardeşlerimin daha çok esrar anlayacaklarına şübhe etmiyorum.

Madem ki, merkez-i feyze en uzak bulunan âciz bir kardeşlerinin mübarek eserler hakkındaki duyguları, kendilerinin de lâyıklı, manalı çok değerli ihtisaslarını beyana vesile oluyor, inşâallah bu hareketleri hizmet-i Kur'an'dan ma'dud olur. Âlî huzurunuzda kardeşlerimle biraz konuşmak istiyorum.

Kardeşlerim, bu bîçarenin Nurlarla iştigali üç devreye ayrılmıştır:

Birincisi: Üstad Hazretleriyle ilk teşerrüf etmek saadetine nâil olduğumdan itibaren intişar etmiş olan eserleri, kendim için istinsah etmek.

İkincisi: Yine muhterem Üstadımın emirlerine imtisalen Sözler'in, muhtelif tabaka-i nâsa tesirleri ve kabil-i cerh, lâzım-üt tashih, mûcib-i itiraz cihetleri olup olmadığı hakkında, kāsır aklımla anlayabildiğim kadar ve kısa görüşümle seçebildiğim kadarını arzeylemek ve bütün fırsatlardan istifade ile, din kardeşlerime faideli olmak, onlara da bu Nurları göstermek, dikkat-i nazarlarını celbetmek, kalbî ve bâtınî yaralarına merhem eylemek

emeliyle, ihtiyarsız ve manevî bir tesir altında âsâr-ı Nur'u aşk ile okumak.

Üçüncüsü: Yine aziz ve müşfik Üstadımın emirlerine mutavaatla, bildiğiniz vechile her birisi bir türlü letafet ve belâgat ve celadette ve çok kolaylıkla akıllara hayret verecek tarzda intişar etmekte olan nurlu âsâr hakkındaki ihtisaslarımı arzeylemek ve bizzât veya kardeşlerim namına, bazı Kur'anî müşkilât ve tereddüdatı makam-ı feyze takdim ederek, bu tarîkle hem müşkilin halline, hem de sâil ile birlikte diğer kardeşlerin de istifadelerine âcizane hizmet eylemek. Denizden katre mesabesindeki bu Kur'anî hizmetten dolayı, bu bîçareye bir kıymet atfetmeyiniz. Çünki maalesef hiç liyakatım olmadığını ben çok iyi biliyorum. لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ âyet-i celilesi ümid vermemiş olsa, isyanımın nihayetsizliği karşısında çıldırmak işten bile değil.

Öyle ise aziz kardeşlerim, bu zavallı kardeşinize hayır dua buyurmanızı bilhâssa rica ediyorum. Kur'an hesabına bakılırsa, o zaman belki bazı güzellikler görünebilir. Bu da sevgili Üstadımızın buyurdukları gibi, Kur'an'ın güzellikleri ve menba'-ı kevserden gelen Nurların latifliği, bu hususu temin etmişlerdir. Hîn-i sabavetimden beri, en ziyade menfurum, felillahilhamd yalan söylemektir. Onun için hakikatı ifade ettiğime emin olabilirsiniz ki, yukarıda arzettiğim üç safhada ihtiyar ve tesadüf yoktur. Hâkim olan bir dest-i gaybî ve kader-i İlahîdir. Bunu hissediyordum. Kader-i İlahîyi izaha lüzum yok. Dest-i gaybın da Gavs-ı A'zam Sultan-ı Evliya Bâz-ül Eşheb, Seyyid Abdülkādir-i Geylanî Kuddise sırruhu-l âlî Hazretleri olduğunu son defa öğrenmiş olduk.

Fakat muhterem Üstadımın âlî afvlarına istinaden şunu ilâve edeyim ki, Gavs-ı A'zam Hazretlerinin keramet-i gaybiyeleri, sarahaten Üstadımız Said Nursî Hazretlerini göstermektedir. Çocukluğundan beri hârika tercüme-i hali tedkik edilecek olursa görülür ki, bu zâtın vücudu sırf Kur'an ve iman hesabınadır. Ondandır ki o hârika hâlâta mazhar olmuş. Biz bîçareler bu şem'in pervanesi oldukça,

hizb-ül Kur'an namına Hazret-i Gavs'ın himmet ve duasına ve cedd-i zîşanı Peygamberimiz (Sallallahü Teâlâ Aleyhi Vesellem) Efendimiz Hazretlerinin şefaatine, iltimasına ve nihayet Münzil-ül Kur'an'ın afvına, himayesine mazhar olacağımıza da şübhe edilmemek lâzımdır.

Allah-u Zülcelal Hazretleri cümlemizi muhafaza buyursun. Âmîn! Dâreynde bâis-i necatımız olan bu hizmeti bilkülliye terk edecek olursak, o zaman helâkimiz muhakkaktır. Madem ki, elimizde ma'fuv olduğumuza dair senedimiz yok; bâis-i feyzimiz Üstadımız Hazretlerinin bizlere şefkatinden dolayı keramet-i gaybiyeden haber verdikleri müjdeler, yalnız şevkimizi ve şükrümüzü artırmaya vesile olmalı. İsimlerinin sarahaten zikredildiğini bildirmekle beraber gösterdikleri âlî feragat, cümlemiz için nazar-ı ibretle görülmeli ve cidden taklid olunmalıdır.

Yine emirlerindendir ki; bizler hizmetle muvazzafız, mükellefiz. Netice ile değil. Bu nurlu hizmette bizleri birleştiren Allah-u Zülcelal'den niyazım: Haşirde de liva-yı Muhammedî (A.S.M.) altında haşr u cem' olmaklığımızdır. اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Müsaadenizle sadede geliyorum:

Otuzbirinci Mektub'un Yedinci Lem'asına esas olan üç âyet-i celilenin tefsiri hârika bir tarzdadır. Bilhâssa İkinci Vecih'le, Yedinci Vechin ikinci ihbar-ı gaybî ciheti işitilmemiş bir surettedir. Bu Mektub'un Üçüncü Lem'ası ki, كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلاَّ وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ âyetinin mealini ifade eden يَا بَاقِى اَنْتَ الْبَاقِى ❊ يَابَاقِى اَنْتَ الْبَاقِى cümlelerinin gösterdikleri iki hakikatten çok büyük feyz aldım.

Garibdir ki, bu mübarek eser لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ âyet-i celilesiyle başlamakla, sanki bu fakirin gördüğü rü'yaya bir işaret yapıyor ve diyor ki: Senin rü'yanda gördüğün kamer, bu âyette bahis buyurulan rü'yanın sahibi iki cihanın Fahri (Sallallahü Teâlâ Aleyhi Vesellem) Hazretlerinin bir parmak işaretiyle ve izn-i Hak'la inşikak etmiştir. Şems onun hatırı için, Ondokuzuncu Mektub'da beyan buyurulduğu üzere, bir saat hareketsiz görünmüştür,

gibi mu'cizatını hatırlatarak; "Ey gafil, ittiba-ı sünnet et!" diyor. Bu rü'yayı nakleden mektubumda, Otuzbirinci Mektub'un Birinci ve İkinci Lem'alarıyla, Yirmidokuzuncu Mektub'un Birinci Remzinin Birinci Makamından gelen feyiz neticesi, ihtiyarsız yaptığım tabirin sonunda yazmış olduğum كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلاَّ وَجْهَهُ âyet-i celilesinin bir nevi i'cazlı tefsirini beyan buyurmakla, mektubuma gayet latif ve çok muhteşem bir cevab verilmiş oluyor.

Otuzbirinci Mektub'un Dördüncü Lem'asının Birinci Makamı "Minhac-üs Sünne" denmeğe hakikaten lâyıktır.

Birinci Nükte: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ümmetine şefkatinin derecesini ve bihakkın Şefîu'-l Müznibîn olduğunu göstermekle beraber, Süleyman Efendi merhumun mevlid-i şerifindeki:

Tıfl iken ol diler idi ümmetin,

Sen kocaldın terkedersin sünnetin.

vecizesini hatırlatmakta ve ol Hazret'e ümmet olanlara, sünnetlerine riayet lüzumunu ehemmiyetle ders vermektedir.

İkinci Nükte: Cenab-ı Peygamber Sallallahü Teâlâ Aleyhi Vesellem Efendimiz Hazretlerinin nesl-i mübareklerinin, ilâ yevm-il kıyam Hazret-i Hasan ve Hüseyin Radıyallahü Teâlâ Anhüma'dan geleceklerini ve istikbalde çok mübarek zevatın da, bu meyanda zuhur edeceklerini nazar-ı nübüvvetle gördükleri için, bu iki hafidine bütün o nurlu zâtlar hesabına şefkat göstermesi; öyle bir tariftir ki, beşerin düşünmesiyle yazılmasına imkân yoktur.

Üçüncü Nükte: Nass-ı katı' ile sabit ve hadîs-i Nebevî ile müberhen Âl-i Beyt'e muhabbete işaret etmekte, bu vazifeyi îfaya davet eylemektedir. Çünki İslâmiyet bir vücudsa, bu vücudun belkemiği muhakkak Âl-i Beyt ve başı her zaman Kitabullah'tır.

Dördüncü Nükte: Şîaları ilzam edecek kadar kuvvetli bir derstir. Bu şümullü dersten gaye ne olduğu, sonunda mükemmelen icmal edilmiştir. وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُوا

emr-i keliline tevfikan, bütün mü'minler tevhide çağırılmıştır.

Keramet-i Gavsiyenin işaratını teyid eden remizleri defaatle okudum. Bu müjdeler hamd ü şükrümü artırmıştır. Zenbilli Ali Efendi'nin hale çok uygun olan fıkrası hoşuma gitti. Latif tefe'ülünüz خِتَامُهُ مِسْكٌ kabîlinden olmuştur.

Evet Kur'anî bahçede her zaman başka renkte, başka letafette, başka tesirde hakikî cennet çiçekleri açılıyor. Bu mezherenin bülbülüne ve onun gönülleri teshir eden nağmesini dinleyen, meşk eden yoldaşlarına, dâreynde selâmet ve saadet ve muvaffakıyetler temenni ve niyaz eylerim.

Şâirin zamana muvafık bir beyti:

Bir mevsim baharına geldik ki âlemin

Bülbül hamuş, havz tehî, gülistan da harab.

Ben de derim:

Öyle bir bid'alar devrindeyiz ki İslâmın

Bir bülbülü, bir gülistanı kalmış Kur'an'ın.

Keramet-i Gavsiye'yi henüz kimseye okuyamadım. İçinde bu bîçareden bahis edilişi, okumak hususunu düşündürüyor. Mübarek Ramazan [27](Haşiye) bir an evvel bu isyankârların, kadir-nâşinasların elinden yakayı kurtarmaya çalışır vaziyette, sür'atle elimizden gitmektedir. İmam Ömer Efendi geçen sene, "Ramazanın Hikmetleri" eserinin, Ramazan ayı geçtikten sonra gelişinden, benim gibi müteessir olmuştu. Bu Ramazanın birinci cuma hutbesinde, ben de hazır olduğum halde, yüzlerce cemaate, bu nurlu hikmetlerden birkaçını hemen aynen okudu. Bu anda bu fakirde husule gelen şükür hislerini tarif edemeyeceğim. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Hulusi

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

Bu fakir talebenize teselli veren mektubunuzu aldım ve ba'de-t takbil okudum. Ruhumda hasıl olan manevî yaraların ızdırabları ile çok müteellim olurdum. Herşeyden ziyade hürmet ettiğiniz ve ehemmiyeti dolayısıyla pek fazla itina ettiğiniz şeair-i diniyemize ve sizi severek, hâhişle fîsebilillah emirlerinize itaat ederek, size koşan talebelerinize sed çekmek suretiyle yapılan denaete ruhum sabredemiyordu. Bir an evvel Hâlıkına ulaşmak isteyen ruhumda, azîm bir galeyan hissediyordum. Diğer taraftan da sizden malûmat alamadığım için, ızdırabların altında fevkalhad eziliyordum. Zalimlerin kahrı için dergâh-ı İlahîye iltica etmekle teselli bulmak isterken, işte bu mektubunuz, kaza ve kadere razı olmak suretiyle teselli ihsan ediyordu. Ben de سَمِعْنَا وَ اَطَعْنَا diyerek kahr talebinde bulunmayı bırakıyorum.

Ey sevgili ve müşfik Üstadım! Her an duanıza muhtaç talebeniz, kendi hesabıma düşünürsem, ruhen bir parça istirahat ediyorum. Fakat Üstadım ve kardeşlerim hesabına düşünürsem, ızdırabım, ye'sim birden bine çıkıyor. Ruhum feveran ediyor. Yine Cenab-ı Hak hesabına, itaat etmek istemiyor.

Aziz Üstad! Âlem-i İslâm'a indirilen o azîm darbeler, âlem-i İslâm hesabına sizin omuzlarınıza isabet ettiğini biliyorum. Böyle olmakla beraber, ulvî ruhunuz, âlî hamiyetiniz, hadden efzûn sabrınız, daha pek çok ve pek güzel hasletleriniz üzerinde en bâriz izleri gözüken şefkatiniz, zalimler hakkında da hayır dua etmek oluyor.

Talebeniz
Ahmed Hüsrev

* * *

(Babacan Mehmed Ali’nin fıkrasıdır)

Cenab-ı Vâcib-ül Vücud ve Tekaddes Hazretlerinin, Cibril-i Emin vasıtasıyla, Âhirzaman Nebisi Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz’e gönderilen ve bugüne kadar muhafaza edilen Kur’an-ı Hakîm’i hakikatıyla ve hak sözler ile, Hakk’ın yaratmış olduğu kullarına tercümanlık eden ve Hakk’ın rızası için gece ve gündüz dua eden, hakikî saidden bir muhabbetname aldım ki, o da üstadım efendimin mektubudur.

Ciddî ve samimî dostumuz ve kardeşimiz bulunan Âsım Bey’e vardığımda müjdeledi. Beş dakika kadar görüştüm. Ve göndermiş olduğunuz emanetleri alırken öyle sevindik ki, bülbülün gül dalında seher vaktinde aşkından ağzından çıkarmış olduğu nağmeler gibi işittik. Onun için birbirimizle ne konuştuğumuzu bilemedik. Bildiğim şu kadar ki: Yalnız ayrılırken çok şükür Cenab-ı Allah’a, böyle envâr-ı Kur’aniyeyi neşreden bir üstadımız varken, hiçbir vakit saadetimizden mahrum kalmayız diye bildik.

Babacan

* * *

(Zeki Zekâi’nin fıkrasıdır)

Aziz ve sevgili Üstadım!

Üç haftaya yakın bir zaman oluyor ki, size mektub yazamadım. Her zaman olduğu gibi, şu günlerde dairede vazifenin çokluğu dolayısıyla, pek kıymetli olan uhrevî vazifelerim geri kalıyor ve bu cihetle teessürüm kâfi gelmiyormuş gibi, bu hafta içinde işittiğim pek acı elîm bir haber, bir sâıka gibi beni beynimden vurdu. İşittim ki, Üstadım yılanların hücumuna maruz kalmış. Ah Üstadım!

Vakit vakit tehacümlerine, taarruzlarına maruz kaldığımız bu menhus hainlerin zulmünden ne zaman âzade kalacağız. Bu mülhid mütecavizler, haddini tecavüz etmeye başladılar. Artık tecavüzün bu derecesi fazladır. Bu itibarla muazzam bir bârika-i hakikatın zuhuru yaklaştığı iman ve itikadı, bizi teselli ediyor. Ne zaman ki, tahribat ve istibdad haddini aştı, uçurum kendini gösteriyor. "Büyük felâketler, güler yüzlü intibahlar doğurur" derler ki, pek musîb bir söz. Herhangi bir hükûmet zulmü ve istibdadı artırdı, mazlum milletler istiklalini kazanıyor. Şu asırda dinsizlik ve tahribat fazlalaştı. İnşâallah mazlum ve masum ehl-i imanın yüzü gülecek. Parlak bir hakikat güneşi tulû' edecek.

Aziz Üstadım! Nâkıs kalemim, âciz lisanım, hissiyatıma tercüman olamıyor. Her dindaş gibi, benim de kalbim aziz imanımın aşkıyla çarpıyor. Hamdolsun, damarlarımızda dolaşan kan, binler senelik ehl-i hak ve imandan, irsen intikal etmiş bir mayadır.

Sevgili Üstadım! Öyle anlar geliyor ki, hayat çok alçalıyor. Biz insanlar o derece eğilmek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu fikrimle, nefsim hesabına bir hisse-i gurur aramıyorum. Menhus ve mülevves ellerin, temiz bileklerimizi sıkması, sabır taşını çatlatacak kadar müellim bir hal değil midir? Tahribatın en müdhiş zamanında hastalanan insaniyeti, manevî ilâçlarla tedavi etmeye çalışırken, bize musallat olan hainlere mukabele etmek, acaba zavallı bir milletin sürükleneceği uçuruma sed çekmek için çekilecek mezahim ve meşakk-ı hayatın ind-i İlahîde makbuliyeti için sabretmek, son dereceye kadar tahammül etmek… Bu fikir, fakirin hayli düşüncesi neticesi bulabildiği bir hakikat.

Sevgili Üstadım! Şu günleri, düşünceler ve elemler içerisinde geçiriyorum. Hâdiseyi birkaç ağızdan birbirini tutmayan rivayetler gibi, dallı budaklı olarak işittim. Bendenize hâdisenin cereyanı hakkında lütfen bir haber veriniz. İnsan cünun getirecek.

Sevgili Hocam! Siz herkes için, beşeriyet için, zararlı olan tahribat ve âfâtın önünü almak için, gece gündüz çalışınız, kendinizi tehlikeye atın da acı acı tahkirata maruz kalın. Hâyır aziz Üstadım, hâyır! Yüce dâhî, hâyır! Sizin nasîbiniz bu değil. Size verilecek mükâfat, bu olamaz. Bu haletler olsa olsa, üç-beş dinsizin, bir takım Cehennem yolcularının çılgınlığıdır. Bu hale sabretmek ve ehemmiyet vermemekle, pek yüce mükâfatlara mazhariyetler kesbediyorsunuz. Siz aslâ ve kat'â müteessir olmayın. Ne kadar vahşiyane ve zalimane olursa da, dönüp arkanıza bakmayın. Size açılan manevî âlemlerin kapılarına doğru ilerleyin. Yürüyün, yürüyün, tâ nâmütenahî yürüyün. Gittiğiniz yerlerde uzaklaştığınız âlemlerde bizim gibi yaralı, âciz, zaîf, pür-kusur, kemter bîçareler için de, müebbed bir istirahat ve saadet yatağını hazırlayın.

Zekâi

* * *

(Zekâi'nin fıkrasıdır)

Kalbim derin bir ihtiyaç ve iştiyak içinde, şu mübarek günlerde, Üstadımın ziyaretini arzu ediyor. Nasılki yaz günlerinin sıcak demlerinde bil'umum nebatat yağmura ihtiyaç hissederse, Zekâi de üstadımın nasihatlarına ve telkinlerine öylece müştak ve muhtaçtır.

Üstadım, eyyam-ı mübareke pek çabuk gelip geçti. Benim gibi manevî yaralarından mecruh bîçareler, böyle mübarek günlerde, elbette kusurlarının afvını ve meşru emellerinin husulünü, Hallak-ı Âlem'den temenni ve niyaz etmişlerdir. Cenab-ı Allah mâh-ı gufranın kudsiyeti hürmetine kusurlarımızı afv u mağfiret eylesin. Âmîn.

Sevgili Üstadım, bu defa üç gün izinle Atabey'e gidip, ebeveynimi ve âhiret dostlarımızı ziyaret ettim.

Ah Üstadım, bazan zahirî hâdisat insanı çok düşündürüyor. Gayr-ı ihtiyarî, ruhu garib ve rikkatle karışık bir ızdıraba düşürüyor. Bu anlarda hayatın kararsızlıklarından mütevellid ye’s, bizi müteessir ediyor. Şefkat ve merhamete hasret çekiyoruz.

Üstadım! Öyle zannediyorum ki, âcizleri, hayatın ihtilata mecbur eden ahvalinden uzaklaşamadıkça, kalbim ârâmgâh-ı lezzetinde tam bir sükûnu bulamayacak. İnşâallah duanızın himmetiyle, o anlara da selâmetle vâsıl olacağım. Bu hissiyatımı izah etmek, anlaşılmış bir ruh için zâid değil midir?

Aziz Üstadım! Emsal-i kesîresiyle Üstadımızın riyaseti altında müşerref olmaklığımızı dilediğim îd-i fıtrınızı tebrik vesilesiyle takdim-i ihtiramat eyler, muhterem ellerinizden ve ayaklarınızdan öperim, sevgili Üstadım.

Günahkâr talebeniz
Zekâi

* * *

(Âhiret hemşirelerimden Müzeyyene’nin fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım!

İki aya yakın zamandan beri, gelen âhiret kardeşlerle selâmınızı alıyorsam da, benim gibi âcize bir talebenin, sizin her vakit nurlu nasihatlarınızı dinlemeğe ihtiyacı olduğundan dolayı, haftaları bütün mahzuniyetle geçiriyorum. Evet zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları, nurlu risaleleri okumakla teskin ediyorum. Zaman oluyor, kalbim mütemadiyen ağlıyor. Hele şu mübarek Ramazan, birkaç müfsidin kalbimize saldığı hançerin acısını kalben, bütün gün için için ağlamakla geçiriyoruz.

Nihayet aldığım bir haber üzerine, yine eskisi gibi âhiret kardeşlerimizin, sizi ziyaret etmekten mahrum olmadıklarından memnun oldum. Yalnız mübarek ibadethanenin ve bütün ehl-i iştiyakın sizin duanızdan mahrum kaldığına çok acıyorum. Hattımın noksanlığı ve zaîfliği dolayısıyla risaleleri yazamadığımdan beni afv ediniz. “Şu zamanlarda dünyayı sevmez olduğumuz halde, kurtulamadığımıza çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, kimsesiz yerler ruhumuzun meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyoruz. Evet, birşey arıyoruz. Heyhat... Aradığımız gün hem çok uzak, hem çok yakın görülüyor. Daha ne kadar bu hal içerisinde çırpınacağız.” diye feryad eden kardeşlerimizin hissiyatına bu âcize, bu fakire iştirak ediyorum.

Âcize talebeniz
Müzeyyene

* * *

(Ahmed Hüsrev’in fıkrasıdır)

Senelerden beri zalimlerin pençe-i zulmünde inleyen bu bîçare müslüman kardeşlerinizle geçirmekte olduğunuz bu mübarek bayramın belki dokuzuncusunu hücra köşelerde, dostlarınızdan uzak, akraba ve taallukatınızdan mahrum bir vaziyette, teâli ve terakkisi için çalıştığınız cem’iyet-i İslâmiye arasından uzaklaştırıldığınız bir halde geçireceğinizi hatırladıkça yüreğim parçalanıyor, ruhum azîm bir elemle yanıyor, gözlerimden yaşlar dökülüyor. Kalbimden yükselip gelen bir ses “Ağla hem çok ağla! Belki rahmet-i İlahiyenin nüzulü ve âlem-i İslâmın saadet ve selâmeti için ağlayanlarla beraber ağla!” diyor.

Bu anda kalb gözüm, bu hüzne iştirak ederek, Dicle ve Fırat ve Nil-i Mübarek gibi âlem-i gayb vâdilerinde sular

akıtarak ağlıyor.

Ah, sevgili üstadım! Ehl-i gaflet gülerken, ehl-i ilhad nefsî müştehiyatları arkasında koşarken, biz ne acı hayatlarla karşılaşıyoruz. Ah, sevgili Üstadım! Cenab-ı Hak bize saadet vermeyecek mi? Acaba bu gün daha çok uzayacak mı? İhtiyarsız kendime sorduğum bu suallere yine kendim cevab verirken, teenni ve sabır tavsiye ediyorum. Ve Sırr-ı İnna A'tayna tebşiratıyla müteselli oluyorum.

Ey kıymetdar Üstadım! Sizin hüznünüze, huzurunuzda olduğum halde iştirakimi istiyordum. Öyle hissediyorum ki, ruhen hiç de uzak değilim. Bazan kendimi unutuyorum. Güya kanatsız tayeran ediyor, koca çınar ağacının arasından girerek meclisinize dâhil oluyorum.

Sevgili Üstadım! Hâlıkımdan ebediyen razı olmuşum. O da sizden ebediyen razı olsun. Maalesef ziyaretinizle müşerref olamıyorum. Buna bedel Bekir Bey'le takdim ettiğim ve arzu edilen şekilde yazamadığım İ'caz-ı Kur'an'ın sahifelerini açtıkça hakir talebenizin her sahifeye mukabil ellerinizden öpmekte olduğumu kabul buyurmanızı istirhamla, sıhhat u selâmet ve muvaffakıyetiniz için dua ederek, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Talebeniz Ahmed Hüsrev

* * *

(Sabri Efendi'nin fıkrasıdır)

Dün Eğirdir'e gittim. Hulusi Bey'in ihlaslı ve sadakatlı mektubunu getirdim. Nuranî kalb ve ruhtan cûş eden şu mektubun muhteviyat ve münderecatını bu fakir de tekrar ederim. Kendi hesabıma takdim ediyorum. O muhterem kardeşime bedel fakire, madem ki Üstad-ı Muhteremim sâni-i Hulusi ismini vermiş. O hâlis imza sahibinin halfinde

bu fakir de görünse, ifadatına iştirak etse, irsiyet-i maneviyesi daha iyi, sabit ve zahir olur, emel-i âcizanesini esas gaye ve maksad bildim efendim.

Âciz talebeniz
Sabri

* * *

(Aydın'lı İsmail'in fıkrasıdır)

Sizin tatlı Sözlerinizi yazmaya başladım ve yazmaya doyamıyorum. Ve sizin tatlı Sözlerinizi yazmağa başladığım anda, ruhumda bir ferahlık hissediyorum. Aynı zamanda sizi hiçbir türlü unutamıyorum. Ve daima sizin mektubunuzu yazmak istiyorum.

Talebeniz İsmail

* * *

(Aydın'da Doktor Şevket'in fıkrasıdır)

Üstad-ı A'zamım Efendim!

Nuranî ve çok kıymetdar eserlerinizi okuduk. Nurlu ve feyizli eserlerinizin tesiriyle parlayan kasvetli kalblerimizle, siz Üstadımıza ebediyen minnetdar ve medyun-u şükran bulunduğumuz gibi; risaleleri bizlere okutturmağa ve yazdırmağa sebeb olan Hâfız Zühdü Efendi kardeşimizi de, daima hayırla yâd etmekten kendimizi alamıyoruz. Kendilerine fiat takdir edilemeyecek derecede kıymete mâlik bulunan muhterem risalelerinizi yazıp ikmal etmemize, Cenab-ı Hakk'ın bizi muvaffak kılması için Üstad-ı Ekremimizin dua ve himmetlerine muhtaç bulunuyoruz.

Talebeniz
Doktor Şevket

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili, müşfik Üstadım Efendim Hazretleri!

Arz-ı hürmet ve iştiyakla el ve ayaklarınızdan öperim. Hulusi Bey'in suallerine verilen cevablara ait cihandeğer kıymetli, nurlu, feyizli sözlerinizi iki gün evvel aldım. Suallerin cevabları o kadar latif idi ki, ne okumağa doyabildim ve ne de idrakim kadar olsun hakkıyla kavrayabildim.

Muhyiddin-i Arabî hazretlerinin makbulînden olduğu halde, hatasının ve her kitabında mühdî olamamasının esbabı, o kadar amîk bir şekilde ve o derece ince bir tarzda izah buyuruluyor ki, bu âlî dersinizi sair kardeşlerimle beraber okudum. Dedim: "Aziz kardeşlerim, bu âlî dersten istifade ediyor, mühim bir şey anlıyorum, fakat zübde edemiyorum, zihnimde toparlayamıyorum, siz ne dersiniz?"

Hazırûn dersimizin yüksekliğine işaret ederek, İslâmiyetin ardı ve arkası kesilmeyen hücumlara maruz kaldığı bir zamanda, bu nurlu eserlere kavuştuğumuzdan dolayı, binler teşekkür ettik. Bilhâssa doktora verilen son cevab haşiyesinin letafeti yüzümüzde âsârını göstermişti.

Bir taraftan hınzır etinin hürmeti esbabı illeti, gayet güzel bir surette izah edilmiş, diğer taraftan da âlî müfekkirenizden parlayan nurlarla, hem de pek yakında dünyanın ufuklarında İslâmiyetin güneşinin parlayacağına işaret buyuruyorsunuz. Cenab-ı Hak sizden hadsiz hesabsız razı olsun.

Sevgili Üstadım, âciz talebeniz bu aczi ile manevî himmetinize iltica ediyorum. Ve öyle ümid ediyorum ki,

Hallak-ı Kerim'im beni ihtiyarım olmayarak istihdam ettiği bu vâdide, duanız himmeti ile inşâallah bir idrak ve bir kabiliyet ihsan buyuracaktır.

Hakir talebeniz
Ahmed Hüsrev

* * *

(Said'in bir fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, fedakâr ve vefadar kardeşim Kürd Bekir Bey!

Maatteessüf bilmecburiye nâhoş ve malayani sayılacak bir bahis söyleyeceğim. Fakat bu bahsim, hakikî hamiyetperver Türkçülere karşı değil, belki firengîlik hesabına sahtekâr bir surette Türkçülüğü kendine perde eden mütecavizlere karşı söylüyorum. Şöyle ki:

Mülhid münafıkların en son ve alçakça ve vicdansızca aleyhimizde istimal ettikleri bir silâhı şudur ki, diyorlar: "Said Kürddür, bir Kürdün arkasında bu kadar koşmak hamiyet-i milliyeye yakışmaz." Ben bu münafıkların vicdansızca desiselerine karşı değil, belki safdillerin temiz kalbleri bunların sözleriyle bulanmamak için diyorum ki:

Evet ben başka memlekette dünyaya gelmişim. Fakat Cenab-ı Hak beni bu memleketin evlâdına hizmetkâr etmiş ki; dokuz sene mütemadiyen bu memleketteki milletin ondan dokuz kısmının saadetine kendi dilleriyle hizmet ettiğim, bu havalideki insanlara malûmdur.

Hem ben bu memlekette Hulusi, Sabri, Hâfız Ali, Hüsrev, Re'fet, Âsım, Mustafa Çavuş, Süleyman, Lütfü, Rüşdü, Mustafa, Zekâi, Abdullah gibi yirmi-otuz Müslüman-Türk gençlerini âdeta yirmi-otuz bin milletdaşlarıma tercih

ettiğimi ve onları o otuz bin adam yerine kabul ettiğimi, bu dokuz senedeki Türkçe âsâr ile ve hizmet ile göstermişim. Evet ben bin gafil ve âmi Kürdü bir Türk olan Hulusi'ye karşı tutmadığımı ve bin cahil Kürdü birer Türk olan Âsım ve Re'fet'e mukabil göremediğimi ve bir genç olan Hüsrev'i bin âmi Kürdle değişmediğimi ehl-i dikkat ve benim ahvalime muttali olanlar tasdik ettikleri halde; firengîlik namına ve ilhad hesabına, Türkçülük perdesi altında, sahtekâr bir milliyetperverlik suretinde ve hodfüruşluk cihetinde bana tecavüz edenler ve Türk milletini ve milliyetini zehirleyen mülhidler bilsinler ki: Ben millet-i İslâmiyenin en mühim ve mücahid ve muazzam bir ordusu olan Türk milletine binler Türk kadar hizmet ettiğimi, binler Türk şahiddirler. İşte bana Kürd diyen ve ittiham eden, zahir hamiyetperverlik gösteren sahtekârlar, bu millete ne gibi hizmet ettiklerini göstersinler.

Bu firavuncukların enaniyetini kabartan mahviyetkârane söz söylemek caiz olmadığından, bilmecburiye o mütekebbirlere karşı izzet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için, söylenmeyecek ve izharı münasib olmayan uhrevî hizmetlerimi Cenab-ı Hakk'ın afvına güvenerek izhar ettim.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Said Nursî

* * *

(Zekâi'nin fıkrasıdır)

Aziz Üstadım!

Bu elîm hâdisat hususunda sabr ve tevekkülden bahsetmek bilirim ki, zaiddir. Esasen bizim gibi hayatın cüz'î ızdırabından âh u enîn eden kemterlere, sabr ve tevekkül gibi define-i saadet ve necatın kıymetini siz öğrettiniz. Hamdolsun, günden güne bu kelimelerin

mefhumunu daha iyi kavrıyoruz ve takdir edebiliyoruz. İlk zamanlarda yani Nurlara çok uzak olduğumuz gaflet zamanlara, hayatta, hâdisatta, herşeyde (sabr ve tevekkül) bizlere zahiren acı ve kabil-i hazım değil gibi geliyordu, öyle görüyorduk. Fakat bu hususatı bihakkın telkin ve tenvir buyuran üstadımızın irşadı, bizim nazarımızda sathî ve zahirî şeyleri silmektedir. Bu fakirin ve günahkârın en ziyade medar-ı süruru olan birşey varsa, o da ancak akıl ve fikir ve bahr-i muhit-i kebirden bir katre nisbetinde kalb gözüyle hakikî nurları görüp muvakkat bir an ve zaman için mütelezziz olmasıdır.

Sevgili Üstadım, hamdolsun kardeşlerimiz fikren ve ruhen hal-i terakkidedirler. İnşâallah, manen ve nazar-ı İlahî'de de terakki ediyorlar. Yirmiyedinci Mektub gittikçe coşan berrak bir şelâle gibi çağlamaktadır. Yegâne arzum ve emelim tarîk-ı selâmet sâliklerinin kesretini ve elimizdeki mecmua-i hakaikın daha çok kıymetli ve temiz ellerde dolaştığını görmektir. İnşâallah zaman bu mukteza-yı hak ve hakikatı icra edecektir. Âcizleri bu ümid ve intizar ile hayırlı akibeti Cenab-ı Hak'tan temenni ediyor ve şimdilik gayyur, sadık, müttaki ağabeylerim ve kardeşlerimin meziyetleriyle ve temiz kalbleriyle ve hüsn-ü niyetleriyle iftihar ediyorum. Nurlarla, projektörlerle, semavî yıldızlarla ezelî bir iman gibi manevî toplarla mücehhez olan sefine-i maneviyemizin şu zamanın dalgalarından, kasırgalarından âzade kalmasını Cenab-ı Hallak-ı Âlem'den yalvarırken müteveccih olduğumuz, hilkat-i âlemlere bâis ve bâdî olan iki cihan serveri, âcizlerin senedi Cenab-ı Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin ve etbaı ervahının sefinemizin erkân ve etbaıyla müttefik olduğu ümid ü imanını besliyorum. Âcizleri ise, manen her an zarar ve ziyan içinde bir taraftan ıslah-ı hal edememiş, hasara uğrayan mukaddes bilgilerin tashih ve takviyesine muhtaç, diğer taraftan nefsin hücumuna maruz ve huzuzatına mübtela, öbür taraftan günahlarına mukabil olmayan cüz'î bir ubudiyetin saadet-i ebediyeyi bihakkın temine kâfi gelemeyeceğinden korkup

kusurlarımın cezasının tahayyülünden an be-an müzmahilim. Bizler kendi ubudiyetimiz ve bu nâkıs hizmetimizle bize delil bir mürşid ve bir şefi’ olmadıkça saadet-i ebediyeye vâsıl olmak ne kadar uzak. Heyhat! Hayat-ı dünyeviye dümdüz değil. Hissiyat-ı beşeriye tebeddüle pek müstaid.

Aziz Üstadım! Madem ki bizi talebeliğinize ve kardeşliğinize, hattâ kabule lâyık olmayan vatandaşlarınızı ve mecruhları huzurunuza ve arkadaşlığınıza kabul buyurdunuz. Ve bizim yaralarımıza deva olacak semavî eczahane-i kudsiyeden ilâçları bize gösteriyor ve istimal ediyorsunuz. Lütfen şu âciz talebelerinizin feryadlarına acıyarak bir an evvel bizi tedavi edin de yaralarımız kabuklansın, kurusun. Ondan sonra esas mühim vazifelerimizi îfa etmeye başlayalım. Bizim yaralarımıza deva olacak iksirler ve tiryaklar sizde mevcud iken, şifayı ve delalet-i âliyelerini zât-ı fâzılanelerinden umarız.

Sefine-i maneviyenizin ilânat müvezzii
talebeniz Zekâi

* * *

(Galib’in Farisî fıkrası. Keramat-ı Gavsiye münasebetiyle yazmış.)

كِيسْتَمْ مَنْ چُو يَكِى عَاجِز و بِى تَاب و زَبُونْ ❊ دِلْ حَزِينْ سِينَه پُرْ آلاَم و سَرَمْ مَسْتِ جُنُونْ
اَزْ غَمِ فِرْقَتِ دِلْدَارْ بَسِى پُويَنْدَمْ ❊ كَسْ نَمِى بُودْ دِلِ زَارِ مَرَا رَاهْنُمُونْ
سَالْهَا دَرْ اَلَمِ هَجْرْ پَرِيشَانْ بُودَمْ ❊ نَه يَكِى يَارِ مُوَافِقْ نَه يَكِى جَامِ سُكُونْ
رَاهِ بِهْبُودِىءِ مَنْ گُمْ شُدَه بُودْ آنْ بَآنْ ❊ دَرْ سَرَمْ شَوْقِ جُنُونْ بُودْ شَب و رُوزْ فُزُونْ
عَاقِبَتْ دَسْتِ قَضَا هَادِئِ بِهْبُودَمْ شُدْ ❊ هِمَّتِ زُمْرَهءِ مَرْدَانِ خُدَا جِلْوَهِ نُمُونْ
چِه نَوَازِشْ كِه : دِلَمْ يَافْتَه دَرْ سَايَهءِ پِيرْ ❊ شُدَمْ اَلْحَاصِلْ اَزْ دَوْلَت و لُطْفَشْ مَاْمُونْ

بَخْتِ نَاسَازِ مَرَا سَازِیءِ اِقْبَالْ رَسِیدْ ❊ دِلِ بِیچَارَهءِ مَنْ شُدْ زِفُیُوضَشْ مَمْنُونْ

نِیسْتْ عَجَبْ خَاكِ سِیَهْ لَعْل شَوَدْ دَرْ پِیشَشْ ❊ نُورِ حَقَّسْتْ هَمَانْ اِینْ نَه فِسَانَه نَه فُسُونْ

دَرْ زَمِینِ اَهْلِ حَقْ اَنْوَارِ تَجَلاَّیِ خُدَاسْتْ ❊ پِیشِشَانْ مَاضِی و آتِی هَمَه یَكْ نُقْطَهءِ نُونْ

آنْچِه مَاضِیسْتْ بِخَوانَنْد بَدِلْ هَمْچُو كِتَابْ ❊ حَال و آتِی هَمَه یَكْ شِیوَه شَوَدْ كُفّ و كُمُونْ

دِلِ شَانْ آیِینَهءِ آیَتِ لَوْحِ مَحْفُوظْ ❊ زَانْ سَبَبْ نِهَانْ اَزْدِلِ شَانْ كُنْ فَیَكُونْ

آنْچِه دِیدَنْد و بِگُویَنْدْ خُدَا آمُوزَدْ ❊ آلَت و قُدْرَتِ حَقَّنْدْ مُكَمَّلْ مَوْزُونْ

هَانْ دَرْ نُسْخَهءِ تَوْرَاتْ ثَنَایِ مَحْمُودْ ❊ هَانْ دَرْ لَوْحِ زَبُورْ وَصْفِ مَسِیحَا اَفْزُونْ

وَصْفِ اَصْحَابِ مُحَمَّدْ هَمَه دَرْ اِنْجِیلَسْتْ ❊ اِینْ چِه بِینِشْ هَمَه اَزْ وَحْیِ خُدَایِ بِیچُونْ

بَازْ دَرْ اَهْلِ وَلاَیَتْ تُو بِینِی اِینْ رَازْ ❊ دَادَه اَزْ خَبَرِ آتِی پَیَامِ مَقْرُونْ

خَبَرِ گُلْشَنِی مِی دَادْ جَلاَلِ رُومِی ❊ شَیْخِ اَكْبَرْ خَبَرِ مِصْرِی دِهَدْ اَمْرِ یَكُونْ

اَحْمَدِ جَامْ دِهَدْ اَزْ اَحْمَدِ فَارُوقِی خَبَرْ ❊ مَنْ كُدَامَشْ بِشُمَارَمْ كِه زِاَعْدَادْ فُزُونْ

هَرْ یَكِی گُفْتَه خَبَرْ رَمْز و اِشَارَتْ كَرْدَنْدْ ❊ پِیشِیَانْ اَزْ پَسِیَانْ دَادَه نِشَانِ سَیَكُونْ

بَاخُصُوصْ مَرْدِ خُدَا حَضْرَتِ عَبْدُ الْقَادِرْ ❊ غَوْثِ اَعْظَمْ قُطْبِ دَائِرَهءِ كُنْ فَیَكُونْ

پَسْ اِشَارَتْ دِهَدْ اَزْحَالَتِ آتِیِ جِهَانْ ❊ هَرْ چِه دِیدَسْتْ بِگُفْتَسْتْ بَیَانِ مَسْنُونْ

گُفْت دَرْ نَظْمِ تَجَلَّی كِه شَوَمْ حِرْزِ مُرِیدْ ❊ اَزْشَرّ و فِتْنَه نِگَهْبَانِ مُرِیدَمْ مَأمُونْ

كَرْدَه اَزْ فِتْنَهءِ جَنگِیز و هُلاَگُو اِخْبَارْ ❊ بِنْگَرَدْ لِیكْ رُمُوزِ سُخَنَشْ تَا بِكُنُونْ

خَبَرِ فِتْنَهءِ اِینْ دَوْرِ زِنُطْقَشْ پَیْدَا ❊ یَافْتَه اَزْ رَمْزِ اُو اَرْبَابِ یَقِینْ سَرْ فُزُونْ

فِتْنَهءِ دَوْرِ كُنُونْ چُونْكِه زِحَدْ اَفْزُونَسْتْ ❊ زِشِرَارِ شَرّ و فِتْنَه شُدَه جَیْحُونِ هَامُونْ

اَهْلِ دَانِشْ هَمَه سَرْ جَیْبِ قَبَا مِیكَرْدَنْدْ ❊ عَرْصَهءِ دِینْ زِمَرْدَانْ شُدَه خَالِی مَشْحُونْ

دِیدَهءِ دَهْرْ نَدِیدَسْتْ بَدِینْ دَغْدَغَه هِیچْ ❊ مِی رَوَدْ رُودِ فِرَاتْ خَلْق هَمَه تَشْنَه نُمُونْ

دَرْ هَمَه هِیچْ عَصْر فِتْنَهءِ اِینْ دَوْر نَبُودْ ❊ اَكْثَرِ خَلْق شُدَه حَالِ زَمَانْرَا مَفْتُونْ

مُلْحِدَانْ رُوزُ شَبْ اِیجَادِ فِتَنْ مِی كَرْدَنْدْ ❊ زَهْر خَنْد نَكُنَدْ بَلْكِه بِگِرْیَدْ مَجْنُونْ

بَرْ بَدِينْ فِتْنَه و شَرْ حَضْرَتِ اَسْتَادِ سَعِيدْ ❊ جَبْهَه بِكِرِفْتْ خُوشَا مَرْدِ سَعَادَتْمَقْرُونْ

تِيغِ سَرْ تِيزْ شُدَه دَرْ كَفِ اُو چُونْكِه قَلَمْ ❊ كِلْكِ اُو زُمْرَهٔ اِلْحَادْ هَمَه كَرْدَه زَبُونْ

هَيْبَتِ دِينْ زِكُفْتَارِ خُوشَشْ پَيْدَا شُدْ ❊ هَرْكِه اِينْ نُورْ نَبِينَدْ شَوَدْ اِذْعَانَشْ دُونْ

كِلْكِ اُسْتَادْ اَزْ لَدُنْ بَسْطِ حَقَائِقْ مِيكَرْدْ ❊ تَا اَبَدْ اَزْ فَيْضِ عَيَانَشْ هَمَه جَانْ نُورِ عُيُونْ

بِفَرْمُودْ مَكَرْ حَضْرَتِ غَوْثْ ❊ دَرْحَقِّ حَضْرَتِ اُسْتَادْ شَوَدْ اَصْلِ مُتُونْ (لاَ تَخَفْ قُلْهُ)

حَبَّذَا رَمْزِ كِه كُفْتْ حَضْرَتِ عَبْدُ الْقَادِرْ ❊ نِعْمَ ذَا نُطْقِ كِه كَرْدَسْتْ سَعِيدْ سَعْدِ نُمُونْ

آنْ كِه دِيدَسْتْ پَسَنْدَسْت بَيَانْ مِى كَرْدَسْتْ ❊ حَقْ پَسَنْدَسْت شَوَدْ تَشْنَهٔ فَيْضَشْ اَفْزُونْ

بَعْد زِينْ غَالِبِ بِيچَارَه دُعَا مِى كُويِمْ ❊ بَادْ رَاضِى زِسَعِيدْ ذَاتِ خُدَاىِ بِيچُونْ

هِمَّتَشْ عَالِى و فَيْضَشْ هَمَه اَعْلاَ بَادَا ❊ بِدِهَدْ حَضْرَتِ حَقْ نَشْئَهٔ غَيْرِ مَمْنُونْ

تَا فَلَكْ دَائِر و اِينْ اَرْضْ هَمِى شُدْ سَائِرْ ❊ عَظَّمَ اللّٰهُ لَهُ الْاَجْرَ وَ قَرَّتْهُ عُيُونْ

غَالِبْ

* * *

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

Otuzbirinci Mektub'un Dördüncü Lem'ası olan Minhac-üs Sünne, elhak çok kıymetdar ve emsali bulunmayan bir risale-i şerifedir. Takdir ve tahsine bihakkın elyak, medh ü senaya şayeste olup, ne kadar medhedilse yine azdır. Her gören ve her okuyan ve dinleyen meftun oluyor. Hattâ meşrebçe Alevîlik, Sünnîlik cihetinde müfrit olanlar bile, son derece takdir etmektedirler. Müfrit meşreblerin birbirine karşı adamları dahi, hiç itiraz edemeyip münakaşa kapısı açamıyorlar.

Âsım

* * *

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin meşrebini izah edip, noksaniyetini beyan eden nurlu beyanatınızdan çok istifade ettim. O mes'eleye ait evvelki dersinizden anlayamadığım cümleler ve karanlık noktalar, bu defa başka bir tarza çevrilerek karşıma çıktığını hissettim. Ve güzel yüzlü hakikatlarını görmeye başladım. Elhak çok tefeyyüz ettim. Kardeşim Re'fet Bey'le beraber okuduk. Üstadımıza minnetdarane teşekkürler ettik. Cenab-ı Hak, size lâyık olduğunuz ecr-i kesîri ihsan etsin. Âmîn.

Ahmed Hüsrev

* * *

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır)

Ey benim ruh-u canım Üstadım Hazretleri!

Size karşı hakkıyla talebelik vazifesini îfa edemiyorum ve Risale-i Nur'a tam hizmet edemiyorum. Çünki Risale-i Nur'la tezahür eden kuvvet ü kudret, zekâvet, esrar u envârı düşündükçe, tefekkür ettikçe kendimden geçip, bîhuş kalıyorum. Öyle yüksek yerlere çıkamıyorum. İnşâallah Cenab-ı Hakk'ın izniyle, kullarına bahşetmiş olduğu en kıymetdar cevahirden bin kat ziyade kıymetli bulunan Kur'an-ı Hakîm'in sırlarını izhar eden risalelerden gücüm yettiği kadar istifadeye çalışacağım. Gündüz derd-i maişetle vakit bulamadığımdan, gecenin bir kısmını o Nurlarla ışıklandıracağım.

O Nurları yazdıkça kalemim ve kalbim gayet şirin ve ruhanî bir sevinç hissediyorum. Cenab-ı Hakk'a nasıl hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum. Bazan o Risale-i Nur'un envârına karşı ihtiyarım elimden gidiyor. Gafletli geçmiş

zamanımı düşündükçe mahzun ve mükedder bulunuyorum. Bu Nurları bulduktan sonra istikbalimi gördükçe kahkaha ile gülüyorum, ferah oluyorum ve müferrah oluyorum. Onbeş senedir böyle bir hizmeti arzu ediyordum. Dünyanın çok safahat-ı hayatını ve zevkiyatını gördüm. Bu ebede karşı arzuyu tatmin ve işba' etmiyordular.

İşte tam o arzuyu tatmin ve temin edecek gıdayı Risale-i Nur'da buldum, elhamdülillah. Şimdiye kadar nefsim dünyanın zahirî zevklerine kapılmış ve beni diğer bir âlemin zindanlarına kadar sevk etmeyi kurmuş ve bir derece muvaffak olmuştu ve bana binmişti. Şimdi وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ olan Cenab-ı Mevlâ ve Tekaddes Hazretlerine hadsiz hamd ve şükrediyorum ki, Said isminde bir zâtın vasıtasıyla esrar-ı Kur'aniyeyi benim imdadıma yetiştirdi. Nefs-i emmarenin o beliyyesinden kurtuldum. Onbeş senedir hakikata giden yolu aramak için, çok kapılar çaldım. Çoklarında dünyaya aid zînetleri gördüğümden geri çekildim, fakat lillahilhamd tam bir kapı buldum. Cenab-ı Hak beni o kapıya tam hizmetkâr yapıp sebat versin. Bu zulmetli asırda hakaik-i imaniyenin envârını neşreden Risale-i Nur, ne derece parlak olduğu ve herkese menfaatli bulunduğu inkâr edilmez. İnkâr edilse bilmemezlikten ve anlamamazlıktandır. (Anlayana sivrisinek saz gelir, anlamayana davul zurna az gelir.) Cenab-ı Hak gözlerimizin perdelerini kaldırsın, hakaikı hakkıyla bize göstersin, âmîn.

Babacan Mehmed Ali

* * *

(Binbaşı Âsım Bey'in fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım Efendim!

Her defa olduğu gibi bu kerre de nâmüstehak olduğum halde hakk-ı fakiranemde lütf u ibzal buyurulan iltifatat-ı

bînihaye bu fakiri mestediyor. Ne yapacağımı şaşırıyorum. Ancak Cenab-ı Lemyezel Hazretlerinin lütf u kerem ü ihsanına hamd ü şükr ü sena ederek risale-i şerifelere sarılıyorum. Ve lezzet alıp, siz üstadımı karşımda ve yanımda bulup mütehayyir ve mütefekkir olarak bahr-i sürura dalıp gidiyorum. Ve bu halin devam u tezyidini eltâf ve inayet-i Sübhaniyeden niyaz ediyorum. Nasıl etmeyeyim? Ya Hazret! Fakire bunca iltifattan başka hele bu defaki lütufnamelerinin başına birçok tavsiften sonra "Hizmet-i Kur'aniyede kuvvetli arkadaşım ve tarîk-ı Hakta ve ebed yolunda enîs yoldaşım" kelimat-ı latifesi, bu cihankıymet kelâmlarınız, benim gibi fakir, hakir, muhtaç bir kardeşinize karşı ibzal ü himmet buyurulması, sizin büyüklüğünüze ve daha doğrusu Gavs-ı A'zam Şeyh Geylanî (Kuddise sırruhu-l âlî) Hazretlerinin teveccüh, dua, himaye ve muhafazası olduğuna nasıl iman etmeyeyim. Nasılki bu defa Gavs-ı A'zam'ın ihbarat-ı gaybiyesi risale-i şerifesini gördüm, okudum, yazdım. Gavs-ı A'zam, a'zam-ı aktab olduğunu bilir ve kalben tasdik ederiz ve ziyade muhabbet etmekte iken, bu defa bu kanaat, bu muhabbet tasdikimi kat-ender kat ziyadeleştirdi ve takviye etti. Ve Hazret-i Şeyh'e iman ve muhabbetimi habl-i metin ile bağladı. Nasıl bağlanmayayım? Bu keramet ve ihbar-ı gaybiyesi ki, hakikat fışkıran ve ruha hayat bahşeden Sözler'i söyleyen, haber veren öyle bir sahib-i menba'-ı keramat ve hakikat olan Hazret-i Gavs-ı A'zam, üstadımın üstadıdır.

İşte bu keyfiyet, üstadıma olan incizab, merbutiyet ve teslimimi bir kat daha tarsin etti ve yıkılmaz ve tahrib edilmez bir kal'a hükmünü aldırdı. Madem bu fakir, bu muhkem kal'adayım, hariçten ve hiç kimseden pervam yok. Ve haricin taarruz ve kıyamına da mukabil taarruz ve hücumlar his ve kuvvetini elde ettim. Lütf u inayet-i Bari ile, Gavs-ı A'zam'ın teveccüh ve duasıyla siz üstadıma kavuştum. هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Bâri-i Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinden dilerim ve niyaz eylerim ki, âhir ömrüme kadar bu yolda hatve-endaz olayım

ve buyurulduğu gibi "sıddık, fedakâr, hakikî âhiret kardeşiniz ve hizmet-i Kur'aniyede kuvvetli arkadaşınız ve tarîk-ı Hakta ve ebed yolunda enîs yoldaşınız" olmağa bihakkın kesb-i istihkak ve liyakat edeyim. Ve minallahittevfik.

Ya üstad-ı ekremim! Size, yani Risale-i Nur'a hüsn-ü hatt ve daha doğrusu ta'zim, tekrim, hürmet, samimiyet, muhabbet ve teslimiyetimin binde birini takdim edemiyorum. Âciz kalemim ve lisanım, hissiyat ve ruhumun tercümanı olamıyor.

Ruhumun siz üstadıma karşı incizab ve mahbubiyeti, yüzde beş şahsınıza karşı ise, doksanbeşi neşr-i envâr-ı hakikat ve dellâllığında bulunduğunuz Kur'an-ı Hakîm şerefine ta'zim ve tekrimdir. Öyle kanaat ve imanım var ki, sizin nur ve hakikat fışkıran Sözleriniz, Kur'an-ı Hakîm'den muktebes tefsiridir. Takdir, tahsin, medh ü sitayiş etmeyen ve muhabbet ve merbutiyet beslemeyen insan değildir ve daha doğrusu merdud-u İlahî ve Peygamberî olanlardır. Cenab-ı Hâlık-ı Lemyezel Hazretleri bu gibilere de tarîk-ı hakkı nasîbedar eylesin. Âmîn bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Sevgili Üstadım! Hemşirenizin hastalığının had devresi geçmiş. Evvelce arzetmiştim, yüzde yirmisi mevcuddur. Henüz yataktan kalkmadı. Kuvvet ve iktidarı yok. Namaz kılabiliyorsa da vücudu titremekte ve arasıra ârızaya maruz kalmaktadır. Lehülhamdü ve-l minne, çok şükür Cenab-ı Hakk'ın lütf u keremine ve bugününe. Mazinin sıkıntı ve elemi geçti. Hal-i hazırına şükür ve istikbale tevekkülle meşguldür. Ve siz üstadıma dualar ediyor ve diyor ki: "Şu nur ve hakikat-ı Kur'aniye risale-i şerifeleri imdadıma yetişti." Hele Otuzbirinci Mektub'un İkinci Lem'asındaki sabır ve tahammül ve şükür bahsine o kadar bağlanmıştır ki, mezkûr risale-i şerifeyi evvel ve âhir ve bilhâssa hastalığı sırasında müteaddiden fakire okutmuş ve Cenab-ı Hakk'a hamd ü sena etmiş ve diğer Üçüncü Lem'ayı ve sair risale-i şerifeleri okutup dinlemekte ve göz yaşları dökmektedir. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى Bunlar ve diğer risale-i şerifeler

hakikat fışkıran, nurlar saçan bir feyizdir. Şu kadar diyebilirim ki, ehl-i dalalet ve bid'aların en ileri gidenleri ve mülhidlerin en şeni'lerini bile imana getireceğine kanaatım var. Yeter ki ruhuna nüfuz edebilsin.

Çok şükür sevgili üstadımızın sayesinde ve teveccüh ve duasıyla bu Nurlardan mütenevvir ve mütena'im oluyoruz. Hele Gavs-ı A'zam Şeyh Geylanî Hazretlerinin keramat ve ihbarat-ı gaybiyesini hemşireniz o kadar lezzet ve muhabbetle dinliyor ki; üç sene evvelisi hastalığa tutulduğu vakit, o halinde ve kısmen aklı başında olmadığı zamanlar bahçede ağaçların dallarını tutup, "Ya Abdülkādir-i Geylanî! Ya Veysel Karanî, meded!" diye bağırıp sallanıyordu. Bu defa keramat ve ihbarat-ı gaybiyesini mufassal surette görmeye ve dinlemeğe muvaffak oldu. Bu risale-i şerife, fakire de ziyadesiyle tesir etti, sürur ve gözyaşlarını akıttı ve akıtmakta sa'y ü gayret etti. Mahmidet ve şevkimi artırdı. Şükrümü nasıl îfa edeceğimi bilemiyorum. Hâlık-ı Lemyezel Hazretlerine karşı vazife-i ubudiyetim noksan, iki cihan serveri Seyyid-il Mürselîn Fahr-i Âlem (Sallallahü Teâlâ Aleyhi Vesellem) Efendimize karşı ümmetlik vazifesinde kusur ve noksanım ziyade ve hizmet-i Kur'aniyeye karşı bihakkın sa'y ü gayret ve çalışmakta kusur ve noksanım çok olmakla beraber, fakiri siz üstadımla beraber bulundurup, hâdim-i Kur'an kardeşlerle birleştirip, hizmet-i Kur'aniyeden -velev ki bir bahr-i ummandan bir katre olsun- fakire hisse verilse, kendimi mes'ud ve bahtiyar addederim. Hamd ü sena ve şükrüme hadd ü pâyan göremem. Bütün okuduğum arkadaş ve kardeşlerin hepsi hep takdir ve tahsin ve tasdik ediyorlar ve kanaat-ı kâmilede bulunuyorlar. Hizmet-i Kur'ana şevk u gayretleri tezayüd ediyor ve bu kafilede ve bu dairedekilere gıbta ediyorlar. Cenab-ı Hâlık ümmet-i Muhammed'in kalblerine ilham versin, ruhlarını nurlandırsın, saadet-i dâreyn ihsan buyursun.

Kardeşiniz, fakir ve muhtaç

Âsım

* * *

(Vezirzade Mustafa'nın fıkrasıdır)

Üstadım!

Beş vakit namazdan sonra, hakk-ı fâzılanelerinize duacıyım ve duanızı rica ediyorum. Mesleğinize ve neşrettiğiniz Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı, dilimle beyan edemiyorum. Ben ümmiyim, sair kardeşlerim gibi ifade-i meram edemem. Fakat felillahilhamd, kalb ve ruhum Risale-i Nur'un tesiratıyla intibaha gelmişler. Kalbimin intibahını rü'yalarımla anlıyorum. Zâten bu gaflet ve zulmet zamanının yakaza âlemini, ağır bir uyku âlemi ve uyku âlemini ise, bir derece yakaza âlemi görüyorum. Onun için siz üstadıma karşı rü'yalarımla size arzediyorum.

İşte, bu rü'yamın hülâsası şudur ki: Bir câmi'de sizinle beraber bulunuyoruz. Avlusunda bazı talebe arkadaşlarımla temizlik yapıyoruz. Bir otomobil zuhur etti. Mescidin yakınında duruyor. İçinde Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm bulunuyor. Sonra bir dere açıldı, fasıla verdi. Tabirini siz üstadıma havale ediyorum. Yalnız ben bundan hissediyorum ki: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Sünnet-i Seniyesini ihyaya çalışan ve neşreden Risale-i Nur, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın takdir ve tahsinine mazhar olmuş ki, imdad-ı ruhanî ile câmimiz olan bu vilayete manevî teşrif etti. Fakat ehl-i dalalet desiseleriyle, Sünnet-i Seniye hizmetkârlarını müşevveş ediyorlar. Üstadlarıyla görüşmemek için maniler teşkil ediyorlar.

İkinci rü'yamın hülâsası şudur ki: Bir mezaristanın nihayetlerinde kesretli harmancıların buğday savurduğunu ve ileride iki kapılı muhkem bir kal'a gibi yapılmış bir saray içinde Hazret-i Gavs-ı Geylanî oturmuş, gayet kalabalık insanlar varmış, gördüm. Ziyaret ettim. Tabirini siz

üstadıma havale edip fakat bundan hissediyorum ki, mezaristan geçmiş zamandır. O harmanlardaki kesretli buğdayları savuran, bu zamandaki Risale-i Nur'un naşirleri ve talebeleridir ki, ruhların manevî rızkını yetiştiriyorlar. Hakikat tanelerini evham ve hayalât samanlarından tasfiye ediyorlar. Bu talebelerin üstadının en mühim bir üstadı olan Hazret-i Gavs-ı Geylanî, muhkem kal'a gibi bir sarayda oturduğunu ve onlara üstadlık ettiğini ve o etrafındaki kalabalık da ve kendi fazla meşguliyeti, keramet-i Gavsiyesiyle izhar ettiği gibi, Risale-i Nur talebelerine karşı himmet ve duasıyla fazla meşgul olduğunu fehmediyorum.

Ümmi talebeniz
Mustafa

* * *

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım!

Birinci, İkinci Sözler çok ellerde dolaştıkları için, okunmaz bir halde idiler. Keza istinsah ettim. Kalbime geldi ki: "Acaba şu İslâm ve iman hücceti olan Sözler'de bir sırr-ı tevafuk var mı?" diye baktım, gördüm, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى dedim. Anladım ki, risalelerde umumiyetle bir kitle-i i'caz ve Şems-i Sermedî'nin sönmez bir ziya-yı hakikatı görünüyor. Nasılki Kur'an-ı Hakîm bütün dünyaya, ins ü cinne bin küsur seneden beri nida edip, düşmanlarını iskât ve dostlarını müferrah edip, hükmü kıyamete kadar bâkidir. Öyle de, Kur'an-ı Hakîm'in hakikî müfessiri olan Risale-i Nur ve eczaları, bu zulümatlı perdelerin altından kendilerini gösterip neşr-i envâr ettikleri gibi, inşâallah bir zaman olacak zulümat perdelerini yırtarak, bütün dünyaya hitab edip, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın mu'cize-i bahiresini isbat

edecektir. Cenab-ı Hak ilâ yevm-il kıyam neşr-i envâra hizmet eden hâdimlerinin teksirini ihsan buyursun.

Hâfız Ali

* * *

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

Üstad-ı Âlîşanım Efendim Hazretleri!

Onbir nükteyi hâvi Mirkat-üs Sünne'yi istinsaha muvaffak oldum. Bu ziyadar Lem'a şu zamanda şirk ile imanın ve kötü ile iyinin temyiz ve tefriki için öyle bir cevher mihenk ki, memduhu gibi gözler hakikatını görmekte ve akıl hakikatına ermekte hayran ve âcizdirler. Zâten şu zamanın pek şiddetli zulümatını yırtacak, zıddının pek fevkinde bir nur-u lâyezalî, Cenab-ı Hakk'ın rahmetinden ümid edilirdi. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى O nur, bilfiil Risale-i Nur'da nebean ettiği, her aklı başında olanlarca görülüyor. Değil böyle en büyük bir hakikatı izah ve tefsir eden bir risale, hattâ bir ferdi ikaz için yazılan bir mektubun bile, her meşrebe bakar bir gözü, herkese yarar bir sözü bulunuyor.

Ey aziz Üstad! Bizler nasıl şükretmeyelim, nasıl minnetdar olmayalım ki, Cenab-ı Hak şiddetli muhtaç olduğumuz dünyanın o koca güneşi gibi, Kur'an güneşinin hakikî bir müfessirine bizleri kavuşturdu. Nasıl salât ü selâm olmasın ki, ol Hazret-i Sipeh-sâlâr-ı Enbiya olan Şah-ı Levlâke ki, bizlerin görmez gözlerimizi nuruyla şu'ledar edip, tarîk-ı müstakime sevk eyledi. Nasıl duagû olmayalım, ol Hazret-i Dellâl-ı Kur'an'a ki, isyanımıza bakıp, bizleri halka-i irşadından hariç ve hal-i aslîmizde bırakmadı ve inşâallah iki cihanda da bırakmayacaktır.

Sevgili Üstad! Her iki parçayı istinsah ederken kalbime geldi ki, asıllarını taklid etmeyeyim. Zira üzerlerinde zahir olan ezhar-ı tevafuku, cilve-i bedayi' başka tarzda kendini

nasıl gösterecek dedim. Ve takdim-i âcizanem olan iki nüshadaki san’at-ı bedîa, akıl ve istidad-ı beşerden pek uzak bir tarzda güya tezgâhında ölçülerek, biçilerek, her harfi bir vezn-i kasdî ile zuhur ettiğini gösteriyor. Ve şu zamanın akıldan uzak eblehlerine manen diyorlar ki; bizim halen üzerimizde tecelli eden cilve-i cemali, aklınızla ölçemezsiniz, yalnız gözleriniz varsa görebilirsiniz.

Evet baharda zeminin yüzünde san’at-ı Rabbaniye ile her tarafta sündüsmisal çiçeklerin açılmaları; cüz’î şuuru olan kimse, bir kādir-i mutlak olan Zât-ı Zülcelal’den başkasına veremez. Öyle de, risaleler umumiyetle Kur’an ömrünün asırlar, senelerinden ondördüncü asır nevruz-u sultanî misillü bir baharı taşıyorlar. Arı kadar aklı olan, bu baharda bu çiçeklerden istifade etmezse ne denir? Ve koca baharı görmeyen ehl-i basirete ne denir? Ve görüp de kendini kışta zemherire atana ne denir? Heyhat! Kendine zîşuur ve ehl-i fikir ve ehl-i basiret süsü verenlere…

Var ol, ey sevgili Üstad! Sen bu Kur’anî elmaslar ile, o koca baharın mübeşşirisin. “Cenab-ı Hak, maksud ve muradınıza nâil buyursun. Âmîn!” duasıyla dest ü damen-i muallâlarını öperim Efendim Hazretleri.

Fakir Talebeniz Ali

* * *

Sâlif-üz zikr eserler hakkında bir arîzacık da bu fakir ve âciz talebeniz takdim-i huzur-u fâzılaneleri niyetinde isem de, esasen emel ve gayelerimiz bir olduğu için, Hâfız Ali Efendi kardeşimin şu mektubunun mealini tekrar ile iktifa eylediğimi arz ve hâk-i pây-i ekremîlerini öperim Efendim.

Pür-kusur talebeniz
Hulusi-i Sâni

* * *

(Hulusi Bey’in fıkrasıdır)

Aziz ve muhterem Üstadım!

Nurların intişarında berk gibi bir sür'at lâzım gelirken, cüz'î bir betaetten her zaman esefle bahsettiğim, malûm-u âlîleridir. Yakın vakitte bazı müştaklar daha, söz dairesine iltihak ettiler. Kalbime gelen bir ihtarla keyfiyet-i intişarı düşündüm ve şu hakikatları hissettim. Hattâ kani' oldum:

Mübarek Sözler ve Mektublar tamamen olmasa bile bu muhitte de hem de yazılmadan hayli intişar etmişler. Civar diğer vilayet kazalarında, bu âsârı görmek ve işitmek isteyenler çok varmış. Fesübhanallah, bu kadar cüz'î ve nâkıs hizmetten, bu derece faide elde edilmesi de gösteriyor ki; bu Sözler ve Mektublar hakikaten Nur isminin tecellileridir ki, sühuletle intişar ediyorlar. Bu hal karşısında hayretle tefekkürde iken "Bismillah" ismini alan Birinci Söz hatırıma getirildi. Ve şöyle düşünmeye başladım. Dünyaya arkasını çeviren Üstad, Hazret-i Gavs'ın teşvikiyle belki delaletiyle Kur'anın gayr-ı mekşuf bir hazinesinden "Bismillah" ile giriyor, Kur'anî tarlaya "Bismillah" diyerek Sözler tohumunu ekiyor, Furkanî bahçeye "Bismillah" diyerek, Nurlu Mektublar çekirdeğini dikiyor. Emr-i İlahîye imtisalen ekilen tohum ve dikilen çekirdeklerin inkişaf ve intişarları şübhesiz hârika-âsâ olur.

Birinci Söz'deki temsilde seyahat eden mütevazi zât, tamamen Üstadımızdır. Nebat, ağaç ve otların ipek gibi yumuşak kök, damarları nasıl "Bismillah" tesiriyle, yer altında sert taşı toprağı delip geçiyorsa aynen onun gibi, "Bismillah" ile mevki-i intişara vaz' olunan Sözler de, hârika bir tarzda arza yayılıyor. Ve en münevver ve mükemmel meyve olan beşerin mü'minlerinin kalblerine nüfuz ediyorlar. Bu bid'atların kesreti ve muharriblerin bolluğu devrinde "Bismillah" ile gars olunan Nur fidanının yaprakları olan diğer Sözler ve Mektublarla, bu kudsî fidanın dal ve budakları olan Hizb-ül Kur'an ve bu hizbin esası ve seyyidi olan muhterem Üstad da bir hıfz-ı gaybîye mazhar bulunuyorlar.

Şems-i Risalet'ten gelen Kur'anî Nurların evvelen üstada ve buradan da biz bîçarelere, bizlerden de diğer müştaklara ilh.. intikal etmekte olduğunu tasavvur ettim. Elhamdülillah dedim. Mühim bir rü'yamda arzettiğim vecihle, Sözlerinizin mü'minlere intişarına küçük cemaatınız inayet-i İlahî ile âhize, vasıta olmuşlar. كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِاِذْنِ اللّٰهِ sırrına mazhariyetle manevî galebeyi temin, merkezdeki mürşidlerine müteveccih ve murakıb küçük bir halka-i tevhidi teşkil edenler gibi; bu küçük cemaatinizin herbiri arkasında, bir nisbet-i mütezayide-i muntazama ile artan, mahrut şeklinde zümre-i muvahhidîni görür gibi oldum. "Allahü Ekber" dedim. Bu kudsî tasavvuru kardeşlerimize aşağıdaki levha ile daha ziyade izaha çalışacağım. Bu nurlu tefekkür, bana büyük bir ümid bahşetti. Muallim Cudi'nin kasidesindeki şu mısra'ı da derhatır ettirdi:

Cem'etti kabail ve şuûbu
Bir kıbleye bağladı kulûbü
Mevlâya muhabbeti müsellem
Sallallahü aleyhi ve sellem.

İşte ittiba-ı sünnete [28](Haşiye) pek büyük ehemmiyet veren muhterem Üstadımız da, bu asırda اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ اْلاَنْبِيَاءِ sırrınca, içlerine saçılan nifak tohumu yüzünden, her gün biraz daha tevhidi bırakanları bir kıbleye bağlamak için, Sözler ve Mektubat namındaki nurlu eserlerle ehl-i imanı irşada çalışıyor. Küffara, hattâ cinn ve şeytanlara dahi, mebde'-i nüzulündeki gibi, nusus-u Kur'aniyeyi ilân ediyor. Mahfî i'cazı izhar ediyor.

Vahdet-ül Vücud'a dair olan risaleyi mühim zâtlara okuduktan sonra, bir sevk-i manevî ile ihtiyarsız bir yere daha gittim. Orada Vahdet-ül Vücud meşreb sahibi âlim bir zâtı hazır buldum. [29](*) Vahdet-ül Vücud hakkındaki mektubu okudum. Daha doğrusu ihtiyarsız olarak okudum. Müstemi' olan o mühim âlim, bidayette cüz'î itiraz parmağını uzatmak istedi. Sonuna kadar dinlemesini ihtar

ettim. Tamamen okuduktan sonra, o zât hayretinden Sözler’in büyüklüğünü ve “Bu zamanda böyle büyük kelâmı, acaba kim yazabilir?” diye merakı ve suali üzerine, Kur’anın feyzine mazhar olan Üstadımızı haber verince, o zât tamamıyla arz-ı teslimiyet eyledi.

İşte ihtiyarım olmayarak bu acib tesadüf ve teslimiyette, kader-i İlahînin bu cilvesi, davamıza sadık bir bürhan ve tesadüf oyuncağı olmadığımıza büyük bir delildir. اِنَّ اللّٰهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Hulusi

* * *

(Bu gelecek iki fıkra, ikinci Sabri olan Hâfız Ali Efendi’nindir)

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum Yirmidokuzuncu Söz’ü istinsahım esnasında İkinci Esas’ın Medarlar namıyla, “biner mumluk elektrik lâmbaları” hizasına geldiğimde, şöyle bir fikir kalbime geldi. Kalemi bırakarak düşündüm ve düşündüğümü aynen yazıyorum:

Üstadım, beka-yı ruh ve haşir hakkında, Cenab-ı Hak tarafından bize o hakaika giden yolu göstermiş. Gösterilen hakikatın yolunda hevesat-ı nefsaniyeye hoş gelmeyen şeyler vardı ki, bize uzun ve karanlık.

İşte şimdi seraser nur olan Sözler ve o nur fabrikasının elektrik lâmbaları ve kuvve-i cazibeleri; o yolu pek parlak gösterdiği gibi, pek yakından cezbedip hemen yakın ve yakından daha yakın olduğunu göstermekle beraber, havf yerine emniyet, zakkum yerine asel bahşediyorlar. Ve fevkalgaye hikmetlerini beyanda aczimi itirafla, lisanımın döndüğü kadar derim: Ya Rabbi bi-hakkı ismike-l azîm ve bi-hakkı Kur’an-il Hakîm ve bi-hakkı Habibike-l Ekrem Derya-yı Nur’un başkumandanı olan Üstadımı razı olduğun amel

üzerine sabit ve razı olacağı amelini teshil ve müyesser kıl, âmîn bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Ali

* * *

Serâser nur olan umum Sözler'in hakikatını beyandaki âlî, galî, el yetişmez makam-ı mana-yı mefhumunu, değil şimdi zamanın zındıkları, tâ eski inadcı ve bunlara müşabeheti olan firavunlar, nemrudlar anlasalardı iman ederlerdi, dedim ve size çok dua ettim.

Ali

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrası)

Yirmibeşinci Söz, i'caz-ı Kur'anı çok parlak bir tarzda isbat eden, ehl-i Kur'ana mesned, melce' ve mahzen-i esrar; ve güruh-u isyan ve tuğyan ve küfrana bütün levazımat-ı harbiyeyi câmi', mühlik bir silâhhane; yıkılmaz, aşılmaz, geçilmez bir sur, burç ve bârûsu muhkem, mahuf ve müdhiş bir kal'a-i polat u bedendir.

Hakikat böyle olmakla beraber Kur'anî sura dayanan, Kur'anî kal'aya iltica eden, çok acib ve hârika Kur'anî esrarın tedkikine koyulan, Kur'anı kendilerine delil, şefi', imam, refik, muhafız bilen hâdim-ül Kur'an namına esrar-ı Kur'ana inayet-i Hak'la muttali', hakaik-i Kur'ana lütf-u Hak'la aşina, rumuzat-ı Kur'ana avn-i Hak'la vâkıf, müdakkik, muarrif, mübeşşir Üstadımdan şunu öğrenmek istiyor ve bunu kalben cidden çok arzu ediyorum...

Hulusi

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim Mustafa Efendi!

Bazı emarelerle ve bazı zevatın hüsn-ü şehadetiyle bana kanaat gelmiştir ki, zâtınız dahi Müezzinzade Bekir Efendi gibi bana ciddî bir talebe ve samimî bir âhiret kardeşi olabilirsiniz. Hem senin merhum pederin Hacı Said Efendi, silsile-i duamda çoktan beri dâhildir.

Bu defaki gayet kıymetdar hediyen olan zemzem suyu ve Medine-i Münevvere hurmasına mukabil, gayet kıymetdar ve ehl-i iman mabeyninde nihayet derecede mu'teber ve ehl-i dalalet başında sâıka gibi tesir gösteren Otuzbirinci Söz olan mi'rac ve şakk-ı kamere dair risaleyi ve vahdaniyet ve marifetullah ve muhabbetullaha dair ve ehl-i tahkik meyanında emsalsiz ve pek meşhur ve nuranî üç mevkıflı olan Otuzikinci Söz'ü takdim ediyorum. Eğer zâtınız hattı güzel bir zâtı bulup size (kendinize) istinsah etsen çok iyi olur. Fakat tashihine dikkat edilsin. Bir iki defa, kardeşim Seyyid Şefik'in muavenetiyle mukabele edilsin. Sonra Bekir Efendi alsın. Kendine ve kayınpederine yazdırsın. Eğer zâtınız öyle iyi bir kâtib bulamadın, aslı sana kalmak ve birkaç defa Bekir Efendi ile beraber okumak şartıyla Bekir Efendi'ye veya Mehmed Efendi veya Hâfız Hidayet Efendi gibi kıymetini takdir eden ve münasib gördüğün zâtlara ver, kendilerine yazdırsınlar.

Haber almışım ki, arabî olarak eski huruf ile Matbaa-i Evkaf'ta tab'edilmek izni varmış. Eğer Cenab-ı Hakk'ın rahmetiyle, Türkçe olarak eski hurufa müsaade-i resmî olduğu dakikada ve Bekir Efendi şu iki risaleyi Seyyid Şefik'in taht-ı nezaretinde tashihine gayet dikkat etmek şartıyla çabuk tab'ediniz. Tab' masrafını da kesenizden sarfetmeye mecbur değilsiniz. Çünki Haşir Söz'üne seksen banknotu sarfettik, üçyüz banknotu kazandık. Demek bunlar satılmayacak mallar değildir. Müslüman ruhları bunlara gıda gibi muhtaçtırlar. Yalnız iki yüze yakın aboneler bulunsa, birisi tab' edilse hem fiyatını çıkarabilir, hem başka risalelerin de tab'ına medar olabilir. Halklardan sadaka kabul etmediğim gibi, kitablarıma da sadakalarla tab'ını kabul etmem. Yalnız gayretinizi ve himmetinizi

Onuncu Söz gibi, yalnız yanlışsız ve güzelce tab'ına ve matbaadaki tashihatına sarfediniz. Ve birinci olarak tab' ettirdiğiniz risalenin masarıf-ı tab'iyesi ne kadar ise bana bildiriniz. Ben borç eder, para gönderirim.

Eğer tab'ına muvaffak oldunuz, zâtınız pederiniz gibi çok sevdiğiniz Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükerreme ahalisine bir mikdar nüsha gönderseniz çok iyi olur. Belki eski hediyelerinizden daha hayırlı hediye hükmüne geçecektir, inşâallah.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Said Nursî

* * *

(Hulusi Bey'e hitabdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim!

Sizler sabah ve akşam duamda dâhilsiniz. Siz dahi beni duanızda dâhil ediniz. Şu âlemde mü'minin mü'mine karşı en büyük yardımı dua iledir. Eğer bir adam, dostundan emin ise ki gurura girmez, onu şükre sevketmek için tahdis-i nimet nev'inden ona ait bir kısım ihsanat-ı Rabbaniyeyi bahsetse beis yoktur zannederim.

İşte seni gurursuz bildiğim için bu sırrı sana açıyorum. Şöyle ki: Ben Sözler'i yazarken ihtiyarsız olarak ekser temsilâtı, şuunat-ı askeriye nev'inde zuhur ediyordu. Ben hayret ediyordum. Neden böyle yazıyorum, sebebini bulamıyordum. Sonra hatırıma geldi ki, belki istikbalde şu Sözler'i hakkıyla anlayacak, kabul edip hırz-ı can edecek en mühim talebeleri askerîden yetişecek. Onun için böyle yazmaya mecbur oluyorum, düşünüp o kahraman askerleri bekliyordum.

İşte mağrur olma, şükret; sen o askerlerden bahtiyar birisisin ki, evvel yetiştin. Yirmidört aded Sözler’i meşagil-i dünyeviye içinde yazmaklığın, benim bu hüsn-ü zannımı teyid etti. Fakat bâki kalan Sözler çok mühimdirler. Hususan İ’caz-ı Kur’an ve Kader Sözleri. İnşâallah ötekileri sana yazdıran, bunları dahi yazdıracak. Şimdiye kadar yazdığın Sözler’i bir vakit gönder, güzelce tashih edip göndereceğim. Merhum Muallim Cudi’nin kasidesi mübarektir. Cenab-ı Hak o zâtı şefaat-ı Kur’ana mazhar etsin. Görmemiştim, görmesinden memnun oldum, Allah senden razı olsun. Yazdığın salavat-ı şerife ise, onun hususunda bir şeye rastgelmedim. Fakat ondaki letafet ve nuraniyet gösteriyor ki, o onun hakkında zikredilen sevaba ve fazilete lâyıktır. İşittim ki, Onuncu Söz’den sen kendi nüshanı pederinize göndermişsiniz. Ben ona mukabil bir nüshayı kardeşime hediye ediyorum. O nüshada, fehmi teshil eder çok yerlerinde çizgi çekilmiş. Onu Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, Hüseyin Efendi’ye veriniz ve daha sair bildiğinize gösteriniz. Tâ onlar nüshalarını onun gibi yapsınlar. Kardeşim, şu gurbet, esaret, yalnızlık vahşetinde Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, sen ve Hüseyin Efendi gibi nurlu dostlarla ünsiyet edip teselli buluyorum. Cenab-ı Hak beni de, sizi de tarîk-ı Hak’tan şaşırtmasın. Âmîn.

Şeyh Mustafa ve Hakkı ve Hüseyin ve Edhem Efendilere selâm ile dua ederim.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Âhiret Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

(Hulusi Bey’e hitabdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ زَمَانِكَ الْمَصْرُوفِ لِكِتَابَةِ اَجْزَاءِ رِسَالَةِ النُّورِ

Gayyur, ciddî, hâlis ve muhlis âhiret kardeşim!

Evvelen: Size Otuzikinci Söz'ün ikinci mevkıfını gönderdim, 30(Haşiye) dikkat ile okuyunuz ve güzelce yazınız. Hatalar varsa da tashih ediniz. Acele ve hazîn bir kalb ile yazıldığı için içinde müşevveşiyet bulunacaktır.

Sâniyen: Muvakkat bir fütur, bir tenbellik sizde ârız olduğunu yazıyorsunuz. Baharda kanın galeyanından gelen ve gecelerin kısalmasındaki uykusuzluğundan neş'et eden ve müstemi'lerin kalbleri işlere teveccüh etmelerinden tevellüd eden rehavet ve füturdan başka, meyanımızdaki münasebet-i ruhiyenin rabıtasıyla, musibetin eseri olarak bendeki sarsıntının size in'ikası ve sirayet etmesi mümkündür.

Merhum Abdurrahman'ın vefatı zamanında bilmediğim halde, o münasebet-i ruhiye cihetiyle fazla bir sarsıntıyı Ramazan-ı Şerifte hissettim. Şimdi anladım ki, şuurî ve ihtiyarî olmayan çok in'ikasat vardır.

Fakat kardeşim, sen şimdi iki vazifeyi görmekle mükellefsin: Biri, kardeşim Hulusi Bey'in vazifesini; biri de, evlâd-ı maneviyem ve biraderzadem ve bir dehâ-i nuranî sahibi olmak pek muhtemel olan Abdurrahman'ın vazifesi de size ilâve edildi. O benim hakikî bir vârisim idi. Yazdıklarımı ve malımı kendi malı telakki ederdi, öyle de sahib oluyordu. Sen de bundan sonra yazı ve sözleri, senin hocanın yazısı diye tutma; kendi malın ve senin sözlerindir bil, öyle sahib ol. Hakkı Efendi'ye söyle ki, o da kardeşim Abdülmecid yerinde kendini anlasın ve onun vazifesiyle mükellef olduğunu bilsin.

Sâlisen: Otuzüçüncü Söz'den başka Söz yazılmak ihtiyacı kalmadı. Hem şer'an çok mübarek bu otuzüç adedden bazı esbaba binaen geçmeyeceğim. Hem de hakaik-i esasiye-i Kur'aniye ve imaniyenin elzem ve lâzım olan kısımları hemen ekseriyet-i mutlaka itibariyle yazılmıştır.

Ümid ediyorum ki, Cenab-ı Hak kabul etse tevfik verse, yazılanlar dalalet bulutlarını dağıtmaya kâfidirler. Her derdin devası içinde var demeyeceğim, fakat mühlik dertlerin ağleb devası yazılanlarda vardır. Siz onların mütalaasını, kıymetdar bir ibadet olan tefekkür nev'inde telakki ediniz. Ve onlardaki ilmi, envâr-ı imandan ve marifetullahtan tasavvur ediniz ki usanç vermesin. Hem sizde ve müstemiînde iştiyak olduğu zaman okuyunuz. Bâki selâm ve dua.

Kardeşiniz Said

Otuzüçüncü'nün Birinci Makamına dair sen fikrini yazdın. Beğendiğini gösteriyorsun. Hakkı Efendi ile Müftü Efendi ve sair ihvanların da nasıl bulduklarını anla, bana yaz. Umum kardeşlerime selâm ve dua ediyorum ve onların duasını istiyorum.

Hulusi Bey kardeşime! O senin selefin mektubunu oku ve ona acı ve ona dua et.

* * *

(Hulusi Bey'e hitaben yazılmış bir mektubdur)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حِسَابِ اَبْجَدْ اَعْدَادِ حُرُوفِ مَا قَرَاْتَهُ مِنْ اَجْزَاءِ رِسَالَةِ النُّورِ

Sevgili Kardeşim!

Seni teşvik için değil, çünki teşvike muhtaç değilsin. Hem medar-ı fahr olmak için değil, çünki fahr ise ucb ve riyaya medardır. Belki sana medar-ı şükür olmak için diyorum ki:

Sen ve Hakkı Efendi benim için yüz ciddî talebe hükmüne geçtiniz. Hattâ diyebilirim ki: Kader-i İlahî beni bu yerlere göndermesi, sizleri şu vazife-i kudsiyede uyandırmak içinmiş. Şimdi şu zamanda iman-ı tahkikînin dersini vermek, pek büyük bir fazilettir ve kudsî bir

vazifedir. İman-ı tahkikîyi taşıyan bir mü'min, çok mü'minlere bir nokta-i istinad olur ki; şuursuz olarak avam-ı mü'minîn o iman-ı tahkikî sahibinin kuvvet-i imanına istinad ederek, kuvve-i maneviyeleri kırılmaz, dalaletlere karşı dayanırlar.

İşte şöyle bir derste bulunduğunuz için Cenab-ı Hakk'a şükür etmelisiniz. Ben de Cenab-ı Hakk'a yüz binler şükür ediyorum ki, o kuvvetli omuzlarınız yüküm altına girdiği için zaîf omuzum ağırlıktan kurtulup ruhum rahat etti. İstirahat bulan ruhum size takdirkârane ve minnetdarane bakıyor. Ve mes'uliyetten kurtulan kalbim de muvaffakıyetinize dua ediyor. Ve icra-yı vazife için çok düşünmekten kurtulan aklım da sizi tebrik ediyor. Ben şu vazife-i kudsiyede bilmeyerek istihdam olunurdum. Siz bilerek hizmet ediyorsunuz, bahtiyarsınız. İnşâallah niyet-i hâliseniz, benim müşevveş niyetimi dahi tashih edecektir. Şimdi başka birkaç noktayı size beyan ediyorum:

Evvelen: Yazdığım bazı şeylere dair fikrinizi soruyordum. Maksadım, "Gördüğüm hakikat acaba hakikat mıdır?" diye sormuyorum. Belki "Hakikata açılan yol, acaba umuma yol olabilir mi?" diye soruyorum. Çünki, umumun telakkisini sizin kadar bilmiyorum.

Sâniyen: Misafir Müftüye ve Şeyh Mustafa'ya size gönderilen mektubun birer suretini verdiğin için iyi ettiniz. Hattâ bana da bir suret gönderiniz. Hem biraderzadem olan o müftünün oğluna deyiniz ki, benim tarafımdan âhiret kardeşim ve Kur'an hizmetinde arkadaşım ve meşreben celalli olan pederine yazsın: Selâm, duamla beraber ondan istiyorum ki; beraber götürdüğü envâr-ı Kur'aniyenin sühulet-i intişarları için irşad ve nasihatında فَقُولاَ لَهُ قَوْلاً لَيِّنًا âyetindeki lütf-u irşadı kendine rehber etsin.

Râbian: Sorduğun suallere dair yanımda kitab bulunmadığı için Hanefî ülemasının kavillerini ve ehadîsin rivayetlerini şimdilik bilmiyorum. Fakat bence böyle efdaliyet mes'elesinde, kabul-ü âmmeyi ihsas eden âdet-i

cemaat medar-ı tercihtir. Âdet-i İslâmiye nasıl gelmiş, o daha efdaldir.

Birinci Sualiniz: Eğer Kur’an okunurken, namazın, tesbihatın tetimmesi ise, kıbleye karşı duranlar vaziyetlerini bozmamak evlâdır. Yalnız müezzinin önündeki adam arkasını çevirsin, yahut çekilsin. Eğer Kur’an müstakil olarak okunursa, okuyana karşı teveccüh etmek evlâdır. Hem cihat-ı sitte ile mukayyed olmayan ruh kulağıyla dinleyen adam kıbleye karşı teveccüh etse ve cismanî kulağıyla dinleyen adam, okuyana karşı teveccüh etse evlâdır.

İkinci Sualiniz: Cemaatin iştiyakına ve okuyanın niyetine göre efdaliyet tahavvül eder. [31](Haşiye)

Üçüncü Sualiniz: Üç İhlas bir Fatiha muhtasar bir hatim hükmünde olduğundan, ona vakit tahdid edilmez. Her vakitte gayet müstahsendir.

Dördüncü Sualiniz: اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلاَمُ وَ مِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَ اْلاِكْرَامِ kelâmını değil yalnız müezzin, her bir musallî her bir namazın selâmından sonra söylemesi Şafiîce sünnettir. Hanefîce dahi müezzin için her namazda sünnet olması gerektir.

Umum ihvanlara selâm ve bayramlarınızı tebrik ediyorum.

Âhiret Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

(Hulusi Bey’e yazılan bir mektubdur)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
وَ عَلَيْكُمُ السَّلاَمُ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ ضَرْبِ ذَرَّاتِ وُجُودِكُمْ فِى عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ

Aziz kardeşim, hamiyetli arkadaşım, gayretli talebem, sevgili biraderzadem!

Senin güzel mektubun bana şifalı oldu. Ben ziyade rahatsız iken onu okudum, bana bir sürur verdi, o sürur dahi o hastalığa bir hıffet verdi. Şu hastalığın sırrı, insanlardan istiğnaya dair sana yazdığım mektubun kerametidir. Çünki o mektubu bir gün iki-üç zâta, onların hediyelerinin adem-i kabulüne medar olmak için okudum. Aynı günde o zâtın hanesine gittim. Az bir yemek getirdi, arkadaşlarımın hatırları için bir parça yedim. Hiç hatırıma gelmedi ki, o günde o hakikatlı mektubu o yemek sahibine okudum, şimdi muhalefet ediyorum. Yemekten sonra hatırıma geldi. Fakat hediye kabul edemiyorum, belki yemek yenilir tahmin ettim. Fakat يَقُولُونَ مَا لاَ يَفْعَلُونَ altına girdiğimden öyle bir şiddetli tokat yedim ki, bu dört senede böyle hastalık görmemiştim. Fakat Cenab-ı Hakk'a şükrettim ki, bir-iki senedir bazı emareler ve hâdiseler ile zannettiğim bir hakikat, bu tokat ile gayet kat'iyyetle göründü.

Şeyh Mustafa'ya benim tarafımdan geçmiş olsun de ve şu hikâyeyi ona söyle:

Eskide iki ciddî âhiret kardeşleri var imiş. Biri hasta düşer, ötekisi ziyaretine gitti. Dua eder, hasta iyi olmaz. Öyle ise sen kalk, ben yatacağım demiş. Hasta kalkmış, onun yerine hasta olarak yatmış. Her ne ise... Demek Şeyh Mustafa ile kardeşliğimiz ciddîleşmiş ki, ben hastalığına dua ettim, kabul olmadı. Fakat birkaç gün devamı mukadder olan hastalığının bir parçası bana verildi. İnşâallah ona bir parça hıffet gelmiştir.

Sözler hakkında hüsn-ü şehadetiniz, bana büyük bir teselli verdi. Vazifemin bitmediğine dair bürhanlarınız gayet kuvvetlidirler, lâkin ben gayet kuvvetsizim. Fakat Cenab-ı Hakk'a tevekkül edip, o bürhanlara serfüru' ediyorum.

Cemaata Sözler'i okumak zamanında, sendeki hissiyat-ı âliye ve fazla inkişaf ve fedakârane hamiyet-i diniye galeyanının sırrı şudur ki:

Velayet-i kübra olan veraset-i nübüvvetteki makam-ı tebliğin envârı altına girdiğin içindir. O vakit sen, dellâl-ı Kur'an Said'in vekili belki manen aynı hükmüne geçtiğin içindir.

Gurbet mektubuyla kamer ve zemin ve seyyarata dair mektubuma cevab verilmemesinin sebebi şu olmak gerektir ki: Gurbet mektubu, bütün dünyayı unutmak hissi ile yazılmıştır. Sen dünyayı unutmak değil, belki vazife itibariyle en sathî maddiyatla zihnin meşbu' olduğu bir zamanda, herhalde o gurbetteki zevki bulamadın. Ve o mektubun tam derecesini, muvakkaten perde çekilmiş olan parlak zekâvetin kavrayamadı ki, cevab yazamadı.

Öteki mektub, çok yüksek ve çok geniş hakaika işaret ettiği ve hadsiz âlem-i ulviyenin ve nihayetsiz âlem-i maneviyenin bir nevi haritasına işaret ettiği için safi, meşgalesiz, arzî ve arzlılardan sıyrılıp yukarıya çıkan bir akıl lâzım idi. Halbuki benim gayretli kardeşim, o vakit zeminin haritasını alacak bir vazife ile meşgul olduğundandır ki, o ulvî ve pek keskin zekâvetin o mektuba karşı sükûtu iltizam etmeye mecbur olmuş.

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّموَاتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ اَيَّامِ الْفِرَاقِ

Aziz, sıddık, vefadar, hakikatlı, fedakâr kardeşlerim Nuh Bey, Molla Abdülmecid, Molla Hamid!

Çok mübarek hediyenizi açtık gördük ki, Van hediyesi değil, belki Medine-i Münevvere ve Ravza-i Şerife'nin mübarek kerametli hediyesidir. Hem fiatı, üstünde yazıldığı gibi yirmibeş lira değil, yirmibeş bin liradan fazla manen kıymetlidir. O mübarek hediyeyi Medine-i Münevvere namına, bu havalideki Kur'an-ı Hakîm'in hizmetinde hâlis hizmetkârlarına ve benim arkadaşlarıma tevzi' etmek için -alerre's-i vel'ayn- kabul ettik. Fakat bu manevî hediyenin ehemmiyetli bir sırrı bulunduğu bana ihtar edildi. Yani

Cenab-ı Hakk’a yüz bin şükür ediyorum ki, Kur’ana ve Zât-ı Risalet’e hizmetimizin bir alâmet-i makbuliyeti nev’inden olarak, bir iltifat-ı Nebevîyi hissettim.

O sırrı size açmak münasib görüldü. Şöyle ki: Şimdi bu mektubu yazan kâtib ile kardeşi Mes’ud beraber bir gün, üç aydan beri bahsi geçmediği Ahmed Ağa’nın bahsi geçti. Beraberimde kâtib Tevfik ile Mes’ud’a dedim: Bütün kitabları Diyarbekir’deki Ahmed Ağa’ya göndereceğiz. Tâ ya Şam-ı Şerif tarafına, ya Van’daki sıddıklara ulaştırsın. Bu sözümüz ve meşveretten dört saat sonra, aynen o Ahmed Ağa habersiz çıktı geldi.

Aynı günde siyah bir mürekkebimiz vardı. Keşke güzel bir kırmızı mürekkebimiz olsaydı dedik. Biraz o mürekkebden taş üzerine döktük, siyah ve mor idi. Sonra yazmaya başladık. Tam istediğimiz tarzda kırmızı oldu. Bu hale yedi-sekiz kişi pek çok hayret ettik. Bu işi de bir fâl-i hayr addettik. Fesübhanallah dedik, bunda bir sır var. Sonra birdenbire hatırıma geldi; Şam-ı Şerif’te eniştem Molla Said var, bir kısım kitabları Ahmed Ağa’ya verip göndereceğim, dedikten sonra tam bir sıddık olan Nuh Bey hatırıma geldi.

Evvel başka memleket niyetiyle, sonra İstanbul’daki kardeşlerin istemesiyle, siyah tali’imiz suretini değiştirip parlayacaktır, diye mana verdik. Sonra Mısır’a niyet edip yazdırdığım kitabları, en lâyık Van’ı ve en sadıkı Nuh’u gördüm, ona göndereceğim diye Ahmed Ağa gittikten sonra, onun arkasından Burdur’a kadar gönderdim.

Sonra bu işde öyle bir muvaffakıyet ve teshilât göründü ki, şübhe bırakmadı ki, burada bir sır var. Nazar-ı dikkati celbetti. Dikkat ettik ki, evvelki mektubda size yazdığımız gibi, İstanbul’da oturan bir adam, üç defa buraya misafireten gelerek, onun eliyle Nuh Bey’in üç defa mektub telgrafı elime geçiyor. Ve en sevdiğim Hulusi Bey ve Molla Abdülmecid ve Molla Hamid ve Hoca Abdülmecid Efendilerin selâmları ve isimlerini bir mektubda, yine o Mehmed Efendi geçen sene bana o getirdi. Dedim: Bu bir işaret-i inayettir, bu tesadüfî değil.

Sonra Nuh’un hediyesi, yirmibeş liralık kıymetinde bir teneke, bizim namımıza geldiğini işittik. Arkadaşlarla beraber hesab ettik ki, biz burada hangi tarihte kitab hediyelerini Nuh için hazırlıyorduk. Aynı tarihte Nuh habersiz olarak kırk gün mesafede, bize o nisbette ve mana cihetiyle onun gibi mübarek hediyeyi hazırlıyordu. Bu tevafuk kat’iyyen tesadüf değil. Hattâ bir kısım dostlar dediler ki, bu Nuh Bey’in kerametidir. Acaba Nuh Bey’in kerameti var mı ki, biliyormuş gibi mukabilini gönderiyor dediler. Dedim ki: İhlasın ve sadakatın dahi velayet gibi kerameti var. Belki bazan daha fevkindedir.

Hediyenin vürûdundan sonra, bir ay kadar kaza merkezinde bıraktık, almadık. Sonra Nuh’un mektubunu aldıktan sonra getirterek açtık, hayrette kaldık. Tasavvurumuzun bütün bütün fevkinde çıktı. Bu teberrüke karşı istiğna değil, belki bir iltifat-ı Ravza-i Mutahhara olduğundan ona karşı dilencilikle iftihar ediyorum.

كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْحَبِيبِ حَبِيبٌ sırrınca Habib’in diyarından gelen her şey mahbubdur. Ve onun içinde bir, bilhâssa Ravza-i Mutahhara’nın levha-yı müzeyyene ve münevveresi var idi. Bir kısım san’at-ı İlahiyenin bir nevi küçük müzehanesi şekline getirdiğim hücremin duvarına, o levha-yı mübarekeyi dahi ta’lik ettim ve karşısında oturdum; derince, müştakane temaşaya başladım. Birden o levhada bana ihtar eder gibi kalbime geldi: “Bizler senin risalelerinin manidar işaretleriyiz.”

Fesübhanallah dedim, bu hediye içinde sırlar var. Tedkike başladım. Baktım ki, gönderdiğim risaleler kaç parçadır; her bir parçaya mukabil bir nevi hediye var. Yirmibir parça, hem risalelerden hem teberrükten saydım. Bu çeşit teberrükü, şimdiye kadar işitmemiştim. Hiçbir hacı böyle bir zamanda, böyle merak edip, her nev’den bir kısım alsın. Hem benim hesabıma Medine-i Münevvere’nin mübarek eşyasını bana ayırıp göndersin. Bu demek Nuh muh işi değil. Ravza-i Mutahhara sahibinin bu teberrük içinde bir iltifatı vardır.

Madem kitabların parçaları ve hediyelerin nev'leri birbirine tevafuk ediyor. Öyle ise her bir nev', bir nev' kitaba işareti var, münasebeti var. Şu gözümün önündeki levha ise, Mu'cizat-ı Ahmediye namında aslı beş parçadan ibaret Ondokuzuncu Mektub'a muvafakat münasebeti var. Çünki şu levha o Ravza-i Mutahhara'nın ve Hücre-i Saadet'in suretini gösterdiği gibi; Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi dahi, Asr-ı Saadet'in manevî suretini almıştır. Şu beş minare, o beş parçaya işaret ediyor. Şu kubbe Mi'rac Risalesine bakıyor.

Öyle ise sair nev'lerin dahi, risalelerin nev'lerine işaret eder diye, dikkat ettim ki; yedi nev' hurma gönderilmiş. Bir parçası büyükçe, otuzüç tane kadar. Fesübhanallah dedim, yedi nev'i göndermekte ne mana var. Birden kalbime geldi ki: İman-ı Billah'a dair yedi nev' ile aynı hakikat yazılmış, Van'a gönderilmiş. Dikkat ettim, evet mevzu' vahdaniyet-i İlahiye olduğu halde; Yirminci Mektub ile sureti küçük, manası pek büyük zeyliyle ve Yirmiikinci Söz herbiri birer risale, Birinci Makam, İkinci Makamı ve Otuzikinci Söz Üçüncü Mevkıfı ile evvelki iki mevkıf her biri birer risale hükmünde ve Otuzüçüncü Mektub, Otuzüç Pencere ile yedi risaledir.

O da aynen yedi nev' envâr-ı marifetullahtan bir şems-i hakikatın ziyasındaki elvan-ı seb'a gibi bir mahiyet gösterdiğinden, Medine-i Münevvere'nin hediyesi içinde hakikat-ı hurmadan yedi nev' Nuh Bey'in eline verilip buraya kadar gönderilmesi, o yedi Nur'a tevafukla, bir makbuliyet işareti veriyor dedik, Allah'a şükrettik.

Hem o nev'den birisi otuzüç tane olması, o risalelerin birisi Otuzüç Pencere olması ve hediye içindeki tesbih üç defa otuzüç olması, Otuzüçüncü Söz'ün Otuzüçüncü Mektubundan otuzüç penceresine muvafakatı; Nuh'u ihtiyarsız, sırf bir vasıta-i zahirî olarak bize gösterdi. Nuh'a değil, belki Ravza-i Mutahhara'ya karşı minnetdarane, müteşekkirane baktık.

Sonra o mübarek mâ-i zemzem, büyükçe bir şişe ve parlak nuranî bir surette içinden çıkması. Dedik ki: Madem o levha-yı mübarek Mu'cizat-ı Ahmediye'ye, o yedi nev' hurma marifetullaha ve resail-i tevhide işaret var. Elbette bu mâ-i zemzem dahi, âb-ı hayatın mâ-i zemzemesini kâinata dağıtan Kur'an-ı Mübin'in menba'ı ve birinci mahall-i nüzulü bi'r-i zemzeme civarı olduğundan Yirmibeşinci Söz olan İ'caz-ı Kur'an'a işaret vardır. Ve alâmet-i makbuliyet olarak telakki ediyoruz.

Said Nursî

* * *

(Hulusi Bey'e yazılmıştır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Sual: İmam-ı Gazalî'nin "Neş'e-i uhra neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir" demesinin sebebi?

Elcevab: Hüccet-ül İslâm İmam-ı Gazalî'nin neş'e-i uhra neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir demesi, mahiyet ve cinsiyet itibariyle değildir. Çünki هُوَ الَّذِى يَبْدَؤُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ve يُحْيِى اْلاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ كَذلِكَ تُخْرَجُونَ gibi çok âyetlerin sarahatına muhalif olur. O muhalefet, keyfiyet ve suret itibariyledir. Hem de umûr-u uhreviyenin mertebece fevkalâde yüksek olmasına işarettir. Hem de Gazalî'nin haşr-i cismanî ile beraber haşr-i ruhanînin dahi vuku' bulmasına bazı ehl-i bâtına taklid ve mümaşat cihetiyle bir işaretidir.

Sual: Sa'd-ı Taftazanî, biri hayvanî diğeri insanî olmak üzere ruhu ikiye taksim ettikten sonra, "Mevte maruz kalan yalnız ruh-u hayvanîdir, ruh-u insanî ise mahluk değildir ve onun ile Allah beyninde nisbet ve sebeb yoktur, cesed ile kaim olmayıp müstakill-i bizzâttır" demesinin sebebi ve izahı?

Elcevab: Sa’d-ı Taftazanî’nin اَلرُّوحُ اْلاِنْسَانِيَّةُ لَيْسَتْ مَخْلَوقَةً demesi; قُلِ الرُّوحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّى sırrıyla, -beka-yı ruh bahsinde beyan edildiği gibi- ruhun mahiyeti; zîhayat bir kanun-u emr, zîşuur bir âyine-i İsm-i Hayy, zîcevher bir cilve-i Hayat-ı Sermedî olduğundan mec’uldür. Bu cihetle mahluktur denilemez. Fakat Sa’d, Makasıd ve Şerh-ül Makasıd’da, bütün muhakkikîn-i İslâmın icmaına ve âyât ve ehadîsin nususuna muvafık olarak, “O kanun-u emr, vücud-u haricî giydirilmiş sair mahlukat gibi mahluk ve hâdistir” demiştir. Sa’d’ın ezeliyet-i ruha kail olmadığına bütün âsârı şahiddir.

لَيْسَتْ بَيْنَهَا وَ بَيْنَ اللّٰهِ نِسْبَةٌ demesi, hulûl gibi bâtıl bir mezhebin reddine işarettir. Hayvanatın ruhları dahi bâkidir, kıyamette yalnız cesedleri fena bulur. Mevt ise fena değil, belki alâkanın kesilmesidir. وَ لاَ سَبَبَ demesi, esbab-ı zahiriyenin tavassutu ve Azrail Aleyhisselâm’ın kabz-ı ervah hususundaki münacatı bahsinde denildiği gibi, ruhun doğrudan doğruya perdesiz vasıtasız icad edilmesine işarettir. اِسْتَقَلَّتْ بِذَاتِهَا demesi; beka-yı ruh isbatında denildiği gibi, cesed ruha dayanır, ayakta kalır. Ruh ise, bizâtihî kaimdir. Cesed harab olursa daha ziyade serbest olur, melek gibi göğe uçar, demektir ve bâtıl bir mezhebin reddine işarettir.

(Hususî kısmı)

Haşre dair, Sure-i Rum’da وَ مِنْ آيَاتِهِ وَ مِنْ آيَاتِهِ وَ مِنْ آيَاتِهِ haşrin, ayrı ayrı çok kuvvetli bürhanlarını mu’cizane beyan eden o âyetlerin ilhamı ile, o âyetlere bir tefsir yazmak niyetinde olduğum vakitte, bu suallerin sorulması, latif bir tevafuktur. وَ اَزْوَاجَهُمْ وَ اَوْلاَدَهُمْ fıkrasını dua ve münacatımda ilâve ettiğim dakikada hatırıma geldiniz. Bu nev’ duada dahi birinciliği kazandınız. Kalben, kalemen, bilfiil alâkadar olmak şartıyla, yirmidört saatte yüz defa, tasavvurca beşyüz defa, manevî kazanç ve duamda hissedar olmaya müstehak olmanızı arzu ettiğim bir vakitte bu sualleriniz, beni sizin hesabınıza çok mesrur etti ve bir beşaret oldu.

Said Nursî

* * *

بِاسْمِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّموَاتُ السَّبْعُ وَاْلاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

وَ عَلَيْكُمُ السَّلاَمُ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ عَمَّرَكُمُ اللّهُ بِالسَّلاَمَةِ وَ الْعَافِيَةِ ...

(Hulusi Bey'e hitabdır)

Aziz Kardeşim!

Evvelâ: Mektubun bana tesir etti. Fakat hakikatı düşündüm, o teessür gitti. İşte hakikat şudur ki: Mabeynimizdeki münasebet ve uhuvvet inşâallah hâlis ve lillah için olduğundan, zaman ve mekânla mukayyed olmaz. Bir şehir, bir vilayet, bir memleket, belki küre-i arz, belki dünya, belki âlem-i vücud iki hakikî dost için bir meclis hükmündedir. Böyle dostluk ve kardeşliğin firakı yok, hep visaldir. Fâni, mecazî, dünyevî dostluklar sahibleri firakı düşünsün, bize ne?

Mezhebimizde (mesleğimizde) firak yok. Sen nerede bulunsan, şu kardeşin ile ellerinizdeki Sözler vasıtasıyla sohbet edebilirsin. Ben de istediğim zaman, seni yanımda dergâh-ı İlahîye beraber el açıp niyaz etmek suretinde görebilirim. Eğer kader sizi başka bir yere gönderse, اَلْخَيْرُ فِيمَا اخْتَارَهُ اللّهُ hükmünce kemal-i rıza ile teslim ol.

Hem senin gibi, inşâallah kalbi selim, aklı müstakim, hakikî iman dersini veren zâtlara başka yerler daha ziyade muhtaçtır. Eğirdir'de lillahilhamd imana çok hizmet ettin. Eğirdir'den ziyade başka yerler belki daha muhtaçtır.

Sâniyen: Sorduğun birinci suale senin kalbini tevkil ediyorum. Nasıl fetva verirse, ben de öyle razıyım. Meratib-i dünya, nokta-i nazarımda pek ehemmiyetsiz olmakla beraber, senin gibi mertebesini hizmet-i Kur'an'a medar edenler için, (minnet altına ve zillete girmemek şartıyla) hoş görüyorum. İkinci sualin ise, peder ve vâlidenin arzuları pek

mühimdir. Kur'an-ı Hakîm bir âyet-i kerimede, beş tarzda onlara karşı şefkat ve hürmete emreder. Eğer sühuletle arzuları yerine gelmek kabilse yaparsınız.

Sâlisen: Aziz kardeşlerim! Bahar ve yazın meşgaleleri, hem gecelerin kısalması, hem şuhur-u selâsenin gitmesi ve ekser kardeşlerimin bir derece hisse alması ve daha sair bazı esbabın bulunması elbette bir derece neş'eli kış dersine fütur verir. Fakat onlardan gelen fütur, size fütur vermesin. Çünki o dersler, ulûm-u imaniyeden olduğu için, bir insan yalnız kendi nefsine dinlettirse yeter. Bahusus siz daima bir-iki hakikî kardeşi de bulursunuz.

Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenab-ı Hakk'ın zîşuur çok mahlukatı vardır ki, hakaik-i imaniyenin istima'ından çok zevk alırlar. Sizin o kısım ders arkadaşınız ve müstemi'leriniz çoktur. Hem mütefekkirane, o çeşit sohbet-i imaniye, zemin yüzünün bir manevî zîneti ve medar-ı şerefi olduğuna işareten biri demiş:

آسْمَانْ رَشْكْ بَرَدْ بَهْرِ زَمِينْ كِه دَارَدْ
يَكْ دُو كَسْ يَك دُو نَفَسْ بَهْرِ خُدَا بَرْ نِشِينَنْدْ

Yani: Semavat zemine gıbta eder ki; zeminde hâlisen-lillah sohbet ve zikir ve tefekkür için, bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar; kendi Sâni'-i Zülcelal'inin çok güzel âsâr-ı rahmetini ve çok hikmetli ve süslü eser-i san'atını birbirine göstererek Sâni'lerini sevip sevdirirler, düşünüp düşündürürler.

Hem de ilim iki kısımdır: Bir nevi ilim var ki, bir defa bilinse ve bir-iki defa düşünülse kâfi gelir. Diğer bir kısmı, ekmek gibi, su gibi her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım, yeter diyemez. İşte ulûm-u imaniye bu kısımdandır. Elinizdeki Sözler ekseriyet itibariyle inşâallah o cümledendir.

Bütün kardeşlerimize birer birer selâm ediyorum. Zannederim müfarakat ihtimalinden, ikimizden ziyade Hakkı Efendi kardeşimiz daha ziyade sevab kazanmak emaresi olarak, daha ziyade müteessirdir. Fakat Cenab-ı Hak hakkımızda çok emarelerle inayet ve rahmetini

gösterdiğinden, surî iftirakımız vuku’ bulsa, bir eser-i inayet ve rahmet olduğunu telakki etmeliyiz.

Râbian: Sizin gibi hakikata yetişmiş ve hakikattaki hakikî teselli ve esaslı sevinci bulmuş zâtlara, envâr-ı imaniyenin ve esrar-ı Kur’aniyenin neşirlerine karşı ehl-i dalaletin ve şeytanların desaisle tehacümünden neş’et eden müşkilât ve gam ve kedere karşı sabır ve metanet et ve hüzün ve merak etme demeye ihtiyaç hissetmem.

Hem her vakit beklediğim, ehl-i zındıkanın bana hücumu gayretli talebem, cesaretli biraderzadem olan uhrevî kardeşimden başlaması muhtemel olmakla beraber; hıfz-ı Kur’anî her müşkilâta galib ve lezzet-i hizmet-i imaniye her kederi unutturur itikadında olduğumdan, seni teşci’ ve teşvike lüzum görmem.

Râkım-ul huruf Hâfız Hâlid sana selâm eder, duanı ister.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Âhiret Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(Üçüncü Mektub'un baş kısmı)

بِاسْمِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّموَاتُ بِكَلِمَاتِ النُّجُومِ وَ الشُّمُوسِ وَاْلاَقْمَارِ وَالسَّيَّارَاتِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى اِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ النُّجُومِ فِى السَّموَاتِ

Aziz kardeşim ve sevgili arkadaşım!

Şimdi yüz tabakalık fıtrî bir sarayın, en yukarı menzilinde bulunuyorum. Sen de manen burada hazır ol. Bir parça sohbet edip konuşacağız. İşte kardeşim

Evvelâ: Evvelki mektubumda, bütün Sözler'e dair sual etmiştim ki: İçlerinde cerh edilecek hakikatler var mı? Veyahud avama izharı muzır şeyler bulunuyor mu? Yoksa yalnız Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Maksadı için değildi.

Sâniyen: Sana "Nokta" Risalesini gönderiyorum. Acibdir ki, Eski Said'in kuvvet-i ilmiyle, nazar-ı aklıyla anladığı ve gördüğü hakikatları, senin kardeşin şuhud-u kalbiyle, nur-u vicdanla gördüğüne tevafuk ediyor. Yalnız bazı cihetlerde noksan kalmıştır ki, Yirmidokuzuncu Söz'de tekmil edilmiş. Hususan âhirdeki remizli nükte ve o remizli nüktenin sırrı beyanında çok hakikatlar Nokta'da yoktur, Yirmidokuzuncu Söz'de vardır. Fakat birbirinden çok uzak bu iki Said'in aklı, kalbi, bu derece ittifakı acibdir.

Sâlisen: Şeyh Mustafa'ya selâmımı tebliğ ile beraber de ki: Yazdığın Kader Sözü beni çok memnun etti. Dua ile kardeşlik hakkını eda ettiğin gibi, bunun yazmasıyla talebelik hukukunu dahi kaza ettin. Allah senden razı olsun. Yazdığını Abdülmecid'e gönderiyorum. O, yüzlerce adama okutturacak, herbirisinden sevab sana gelecek.

Râbian: Kardeşimiz Abdülmecid'e bir mektubla bazı Sözler'i gönderiyorum. Sen gayet emniyetli bir tarzda

postaya ver, adres: “Ergani-i Osmaniyede esnaftan Van’lı Şahabeddin Efendi vasıtasıyla Van’lı Abdülmecid Efendi’ye” Bu adresi yeni hurufatla mektuba ve emanete yazınız. [32](*)

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(Mektubat'ta Onsekizinci Mektub İkinci Mes'ele-i Mühimme'deki sualin cevabına bir zeyildir)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim Hulusi Bey!

Suallerinize dair bir cevab yazmıştım. Kardeşimiz Hüsrev bir izah istedi. O zât ruhen size benzediği için, onun istizahına sen de iştirak ettiğini tahayyül ettim. Bu zeyli yazdım, size gönderdim.

Hem Keramet-i Gavsiye'nin birinci satırına dair bir parça gönderildi, onun âhirine yazarsınız. Hem Keramet-i Gavsiye ile münasebetdar bir nükte-i Kur'aniyeyi gönderdik. Meşrebimize muhalif olan bu izhar-ı esrara beni sevkeden, manevî ihtar ile kardeşlerimizin sa'ye ziyade şevk u gayrete gelmelerine bir vesile olmasıdır.

Hakikaten bir vakit fütur geldi; tevafuk çıktı, şevki tazelendirdi. Bir zaman yine fütur baş gösterdi; Keramet-i Gavsiye çıktı, gayreti çok ziyadeleştirdi. Ben bu haletten anladım ki; izharından hizmetimize zararı yok, olsa olsa nefsime zarardır. Zâten nefsim hizmete feda olmağa hazırdır. Başta muhterem pederiniz, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman, Kemaleddin, Ömer Efendi olarak risalelerle alâkadar olan zâtlara selâm ve dua ediyorum ve dualarını istiyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz Said

* * *

(Hulusi'nin ikinci sualinin cevabına bir zeyildir)

Sual: Muhyiddin-i Arabî vahdet-ül vücud mes'elesini, en yüksek bir mertebe telakki ettiği gibi, ehl-i aşk bir kısım evliya-i azîme dahi ona ittiba etmişler. Bu mes'elenin en yüksek mertebe olmadığını, hem hakikî olmadığını, belki bir derece ehl-i sekir ve istiğrakın ve ashab-ı şevk ve aşkın meşrebi olduğunu diyorsun. Öyle ise muhtasaran, sırr-ı veraset-i nübüvvetle ve Kur'an'ın sarahatıyla gösterilen tevhidin yüksek mertebesi hangisidir? Göster.

Elcevab: Benim gibi, hiç ender hiç âciz bir bîçarenin kısa fikriyle, bu yüksek mertebeleri muhakeme etmek, yüz derece haddimin fevkindedir. Yalnız Kur'an-ı Hakîm'in feyzinden gelen, gayet muhtasar bir-iki nükte söyleyeceğim. Belki bu mes'elede faidesi olacak.

Birinci Nokta: Vahdet-ül Vücud'un meşrebine ve saplanmasına çok esbab var, onlardan bir ikisi kısaca beyan edilecek.

Birinci sebeb: Mertebe-i rububiyetin hallakıyetini a'zamî derecesinde zihinlere sığıştıramadıklarından ve sırr-ı ehadiyetle, her şeyi bizzât kabza-i rububiyetinde tuttuğunu ve her şey kudret ve ihtiyar ve iradesi ile vücud bulduğunu, kalblerine tam yerleştiremediklerinden, her şey odur veyahut yoktur veya hayaldir veya tezahüriyetidir veya cilveleridir diye, kendilerini mecbur bilmişler.

İkinci sebeb: Firakı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten cehennem gibi korkan ve zevalden gayet derecede nefret eden ve visali ruhu ve canı gibi seven ve kurbiyeti cennet gibi, hadsiz bir iştiyak ile arzulayan "aşk" sıfatı; her şeydeki akrebiyet-i İlahiyenin bir cilvesine yapışmakla firak ve bu'diyeti hiçe sayıp, lika ve visali daimî zannederek, "Lâ mevcude illâ Hu" diye, aşkın sekriyle ve o şevk-i beka ve lika ve visalin

muktezasıyla, gayet zevkli bir meşreb-i hali vahdet-ül vücudda bulunduğunu tasavvur ederek, müdhiş firaklardan kurtulmak için, o vahdet-ül vücud mes'elesini melce' ittihaz etmişler.

Demek birinci sebebin menşe'i, aklın eli gayet geniş ve gayet yüksek olan bazı hakikat-ı imaniyeye yetişmediğinden ve ihata edemediğinden ve aklın iman noktasında tamamıyla inkişaf etmediğinden ve ikinci sebebin menşe'i, kalbin aşk noktasında fevkalâde inkişafından ve hârikulâde inbisatından ve genişliğinden ileri gelmiştir.

Amma sarahat-ı Kur'aniyeyle, veraset-i nübüvvetin evliya-i azîmesi ve ehl-i sahve olan asfiyanın gördükleri mertebe-i uzma-yı tevhidî ise, hem çok yüksektir, hem rububiyet ve hallakıyet-i İlahiyenin mertebe-i uzmasını, hem bütün esma-i İlahiyenin hakikî olduklarını ifade ediyor. Ve esasatını muhafaza edip ve ahkâm-ı rububiyetin müvazenesini bozmuyor.

Çünki derler ki: Cenab-ı Hak ehadiyet-i zâtiyesiyle ve mekândan münezzehiyetiyle beraber, her şey bütün şuunatıyla doğrudan doğruya ilmiyle ihata ve teşhis edilmiş ve iradesiyle tercih ve tahsis edilmiş ve kudretiyle isbat ve icad edilmiştir. Bütün kâinatı bir tek mevcud gibi icad ve tedbir ediyor. Bir çiçeği kolaylıkla halkettiği gibi, koca baharı o sühuletle halk eder. Bir şey, bir şeye mani' olmaz. Teveccühünde tecezzi yok, aynı anda her yerde kudret ve ilmiyle tasarruf noktasında bulunuyor. Tasarrufunda tevzi' ve inkısam yok. Onaltıncı Söz ve Otuzikinci Söz'ün İkinci Mevkıfının İkinci Maksadında bu sır tamamıyla izah ve isbat edilmiştir.

لاَ مُشَاحَةَ فِى التَّمْثِيلِ kaidesiyle temsildeki kusura bakılmadığından, gayet kusurlu bir temsil söyleyeceğim, tâ iki meşrebin bir derece farkı anlaşılsın. Meselâ: Hârika ve emsalsiz gayet büyük ve gayet zînetli, şark ve garba bir anda uçacak ve şimalden cenuba ulaşan kanatlarını kapayıp açacak, yüzbinler nakışlarla tezyin edilmiş o kanadının her

bir tüyünde gayet dâhiyane san'atlar dercedilmiş olan bir tavus kuşu farzediyoruz.

Şimdi seyirci iki adam var, akıl ve kalb kanatlarıyla bu kuşun yüksek meziyetlerine ve hârika zînetlerine uçmak istiyorlar. Birisi bu tavus kuşunun vaziyetine ve heykeline ve hârikulâde her bir tüyündeki kudret nakışlarına bakar, gayet aşk u şevk ile sever, dakik tefekkürü kısmen bırakır ve aşka yapışır. Fakat görür ki, her gün o sevimli nakışlar, tahavvül ve tebeddül eder. Sevdiği ve perestiş ettiği o mahbublar kayboluyor, zeval buluyor.

O adam kendine teselli vermek ve aklına sığıştırmadığı vahdet-i hakikiye ile rububiyet-i mutlaka ve ehadiyet-i zâtıyla hallakıyet-i külliyeye mâlik bir nakkaşın bir nakş-ı san'atıdır demek lâzım gelirken; o itikad yerine, bu tavus kuşundaki ruh o kadar âlîdir ki, onun sâni'i onun içindedir veya o o olmuş, hem o ruh vücuduyla müttehid ve vücudu ise suret-i zahiriyle mümteziç olduğundan o ruhun kemali ve o vücudun yüksekliği bu cilveleri böyle gösterir, her dakika başka bir nakşı ve ayrı bir hüsnü izhar eder, hakikî ihtiyarıyla bir icad değil, belki bir cilvedir, bir tezahürdür.

Diğer adam der ki: Bu mizanlı ve nizamlı gayet san'atkârane nakışlar, kat'î bir surette bir irade ve ihtiyar ve kasd ve meşiet iktiza eder. İradesiz bir cilve, ihtiyarsız bir tezahür olamaz. Evet tavusun mahiyeti güzel ve yüksektir. Fakat onun mahiyeti fâil olamaz, belki münfaildir. Fâili ile hiçbir cihetle ittihad edemez. Ruhu güzel ve âlîdir, fakat mûcid ve mutasarrıf değil, belki ancak mazhar ve medardır. Çünki herbir tüyünde bilbedahe nihayetsiz bir hikmetle bir san'at ve nihayetsiz bir kudretle bir nakş-ı zînet görünüyor. Bu ise iradesiz, ihtiyarsız olamaz.

Bu kemal-i kudret içinde kemal-i hikmeti ve kemal-i hikmet içinde kemal-i rububiyeti ve merhameti gösteren san'atlar; cilve milve işi değil. Bu yaldızlı defteri yazan kâtib içinde olamaz, onunla ittihad edemez. Belki yalnız o defter, o kâtibin yazı kaleminin ucu ile teması var; öyle ise o kâinat

denilen misalî tavusun hârikulâde zînetleri, tavus Hâlıkının yaldızlı bir mektubudur.

İşte şimdi tavusa bak, o mektubu oku. Kâtibe mâşâallah, tebârekâllah, sübhanallah de. Mektubu kâtib zanneden veya kâtibi mektub içinde tahayyül eden veya mektubu hayal tevehhüm eden, elbette aklını aşk perdesinde saklamış, hakikatın hakikî suretini görmemiş.

Vahdet-ül Vücud meşrebine sebebiyet veren aşkın enva'ından en mühim sebeb, aşk-ı dünyadır. Mecazî olan aşk-ı dünya, aşk-ı hakikîye inkılab ettiği zaman, vahdet-i vücuda inkılab eder. Nasılki insandan şahsî bir mahbubu, muhabbet-i mecazî ile sever. Sonra zeval ve fenasını kalbine yerleştirmeyen bir âşık, mahbubuna aşk-ı hakikî ile bir beka kazandırmak için, Mabud ve Mahbub-u Hakikî'nin bir âyine-i cemalidir diye kendini teselli eder, bir hakikata yapışır.

Öyle de koca dünyayı ve kâinatı heyet-i mecmuasıyla mahbub ittihaz eden, sonra o muhabbet-i acibe, daimî zeval ve firak kamçılarıyla muhabbet-i hakikîye inkılab ettiği vakit, o çok büyük mahbubunu zeval ve firaktan kurtarmak için, vahdet-ül vücud meşrebine iltica eder.

Eğer gayet yüksek ve kuvvetli iman sahibi ise, Muhyiddin-i Arabî'nin emsali gibi zâtlara zevkli, nuranî, makbul bir mertebe olur. Yoksa vartalara düşmek, maddiyata girmek, esbabda boğulmak ihtimali var. Vahdet-i şuhud ise o zararsızdır. Ehl-i sahvın da, yüksek bir meşrebidir.

اَللّٰهُمَّ اَرِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَ ارْزُقْنَا اِتِّبَاعَهُ

سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا اِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

(Yirmiikinci Mektub'un Hâtime'sindeki bahse bir zeyildir)

اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَاْكُلَ لَحْمَ اَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ...الخ.

Gıybet, şu âyetin kat'î hükmüyle nazar-ı Kur'anda gayet menfur ve ehl-i gıybet gayet fena ve alçaktırlar. Gıybetin en fena ve en şenii ve en zalimane kısmı, kazf-ı muhsanat nev'idir. Yani gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen bir insan, bir erkek veya kadın hakkında zina isnad etmek; en şeni' bir günah-ı kebair ve en zalimane bir cinayettir, hayat-ı içtimaiye-i ehl-i imanı zehirlendirir bir hıyanettir, mes'ud bir ailenin hayatını mahveden bir gadirdir. Evet Sure-i Nur bu hakikatı o kadar şiddetle göstermiş ki, vicdan sahibini titretiyor ve tüylerini ürperttiriyor.

لَوْلاَ اِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَتَكَلَّمَ بِهذَا سُبْحَانَكَ هذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

şiddetle ferman ediyor ve diyor ki: Gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen merdud-uş şehadettir. Ebedî şehadetlerini kabul etmeyiniz. Çünki yalancıdırlar. Acaba böyle kazfe cesaret eden hangi adam var ki, gözüyle görmüş dört şahidi gösterebilir. Kur'an-ı Hakîm bu şartı koşturmakla, böyle şeylerde şakk-ı şefe etmeyiniz, bu kapıyı kapayınız demektir.

Said Nursî

* * *

(Yirmialtıncı Mektub'un İkinci Mebhası'nın âhiridir)

(Benimle görüşen veya görüşmek arzu eden dostlara bir düsturdur ki, uzakta bulunan bir kısım kardeşlere yazılmıştır.)

Benimle görüşmek arzunuzu hissettim. Kardeşlerim, benimle görüşmek iki cihetle olur. Ya dünya cihetiyle, yani hayat-ı içtimaiye-i insaniye itibariyledir. Şu cihetteki kapıyı kapamışım. Veya hayat-ı uhreviye ve hayat-ı maneviye cihetiyledir. O da iki vecihledir. Biri: Şahsıma haddimden fazla hüsn-ü zan edip, şahsımdan bir istifade-i maneviyeyi niyet etmektir. Şu vechi de kabul etmem. Çünki ben Kur'an-ı Hakîm'in sırf bir hizmetkârıyım, o mukaddes dükkânın bir dellâlıyım. Şahsî dükkânımdaki perişan, ehemmiyetsiz şeyleri satışa çıkarmayacağım ve çıkarmak istemiyorum. Çünki Kur'an-ı Hakîm'in kudsî elmaslarının kıymetlerine şübhe îras etmemek için, perişan ve şahsî dükkânımda bulunan kırık cam parçalarını satsam; hakikî sarraf olmayan müşteriler, dellâllık vaktinde elimde gördükleri elmaslara da şişe nazarıyla bakabilirler, zihinlerine bir iltibas, bir şübhe gelir. Onun için şahsî dükkânımı kat'iyyen kapamışım. Bana o mukaddes dükkânın hizmetkârlığı yeter. Müflis bir hizmetkâr olsam, daha hoşuma gidiyor.

İkinci vecih şudur ki: Kur'an hesabıyla ve dellâllığı ve hâdimliği noktasında benimle görüşmektir. Şu vecihte gelenleri alerre'si vel'ayn kabul ediyorum. Fakat bu görüşmek için şark ve garb mâni olmaz. Belki yerin üstü ve altı dahi birdir. Sureten görüşmeye o kadar lüzum yok.

Şu münasebetin de ve manevî görüşmenin de üç meyvesi var:

Birincisi: Dellâllık ettiğim mukaddes dükkânın mücevheratını benden almaktır. İşte o dükkândan şimdilik oniki küçük cevherleri size gönderdim.

İkinci meyvesi: Beş farz namazını kılan ve yedi kebairi terk eden zâtları şu manevî münasebet ve görüşmek neticesi olarak âhiret kardeşliğine kabul ediyorum. Ben her sabah manevî kazancım ne ise, o âhiret kardeşlerimin sahife-i a'maline geçmek için Cenab-ı Hakk'ın dergâhına niyaz edip hediye ediyorum. Onlar dahi beni manevî hayratlarına ve dualarına hissedar etmelidirler. Tâ hisselerini kazancımızdan alsınlar.

Üçüncü meyvesi: Onları yanımda -ya hakikaten veya hayalen- hazır edip beraber dergâh-ı İlahîye el açıp dua ederek ve Kur'anın hizmetine dair el-ele, kalb-kalbe verip gayet ciddî bir surette rabt-ı kalb etmektir. İşte kardeşlerim size şu üç meyve şimdiden hasıldır.

Said Nursî

* * *

MESAİL-İ MÜTEFERRİKA

BİRİNCİ MES'ELE:

Sual: Salavatın bu kadar kesretle hikmeti ve salâtla beraber selâmı zikretmenin sırrı nedir?

Elcevab: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'a salavat getirmek, tek başıyla bir tarîk-ı hakikattır. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm nihayet derecede rahmete mazhar olduğu halde, nihayetsiz salavata ihtiyaç göstermiştir. Çünki Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm bütün ümmetin dertleriyle alâkadar ve saadetleriyle nasîbedardır. Nihayetsiz istikbalde ebed-ül âbâdda nihayetsiz ahvale maruz ümmetin bütün saadetleriyle alâkadarlığının ihtiyacındandır ki, nihayetsiz salavata ihtiyaç göstermiştir.

Hem Resul-i Ekrem hem abd, hem resul olduğundan ubudiyet cihetiyle salât ister, risalet cihetiyle selâm ister ki; ubudiyet halktan Hakk'a gider, mahbubiyet ve rahmete mazhar olur. Bunu اَلصَّلاَة ifade eder. Risalet Hak'tan halka bir elçiliktir ki, selâmet ve teslim ve memuriyetinin kabul ve vazifesinin icrasına muvaffakıyet ister ki, سَلاَم lafzı onu ifade ediyor.

Hem biz سَيِّدِنَا lafzıyla tabir ettiğimizden diyoruz ki: Ya Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ اَجْمَعِينَ

İKİNCİ MES'ELE:

(Bir kardeşimizin uzun bir sualine kısa bir cevabdır)

Eğer desen: Nedir şu tabiat ki, ehl-i dalalet ve gaflet ona saplanmışlar, küfr ü küfrana girip, ahsen-i takvimden esfel-i safilîne sukut etmişler?

Elcevab: Tabiat namı verdikleri şey; şeriat-ı fıtriye-i kübra-yı İlahiyedir ki, mevcudatta zuhur eden ef'al-i İlahiyenin tanzim ve nizamını gösteren âdetullahın mecmu'-u kavanininden ibarettir. Malûmdur ki, kavanin umûr-u itibariyedir; vücud-u ilmîsi var, haricîsi yok. Gaflet veya dalalet saikasıyla Kâtib ve Nakkaş-ı Ezelî'yi tanımadıklarından, kitabı ve kitabeti kâtib ve nakşı nakkaş, kanunu kudret, mistarı masdar, nizamı nazzam, san'atı sâni' tevehhüm etmişler.

Nasılki bir vahşi ve insanların içtimaiyatını görmemiş bir adam muhteşem bir kışlaya girse, bir ordunun nizamat-ı maneviye ile muttarid hareketini temaşa etse, maddî ipler ile bağlı tahayyül eder. Veyahut o vahşi, muazzam bir câmi'e dâhil olsa görse ki, Müslümanların cemaat ve îdlerde muntazam, mübarek vaziyetlerini görse seyretse, maddî rabıtalarla bağlanmalarını tevehhüm eder.

Öyle de, vahşiden çok vahşi olan ehl-i dalaletin, cünud-u semavat ve arza mâlik olan Sultan-ı Ezel ve Ebed'in muhteşem kışlası olan şu kâinata ve Mabud-u Ezelî'nin mescid-i kebiri olan şu âleme girdikleri vakit; o Sultan'ın nizamatını tabiat namıyla yâd etse ve nihayet hikmetlerle meşhun şeriat-ı kübrasını, kuvvet ve madde gibi sağır ve kör ve camid, karmakarışık tezahürattan ibaret tahayyül etse, elbette ona insan demek değil, belki vahşi hayvan dahi denilmez. Çünki o tevehhüm ettiği tabiat için, geçen Sözler'de ve sair risalelerimde yüz yerde, dirilmeyecek bir surette o tabiat fikr-i küfrîsi öldürüldüğü ve Yirmiikinci Söz'de gayet kat'î bir surette isbat edildiği gibi; her zerrede, her sebebde bütün mevcudatı halk edecek bir

kudret, bir ilim vermek, belki Vâcib-ül Vücud'un bütün sıfâtını onda kabul etmek gibi nihayetsiz muhal ender muhal bir dalalet, belki dalaletin divaneliğinden gelen manasız hezeyanlardır.

Elhasıl: O Sözlerde gayet kat'î bir surette isbat edilmiş ki; tabiatperest adam bir İlah-ı Vâhid'i kabul etmediği için, gayr-ı mütenahî ilahları kabul etmeye mecburdur. O ilahlar her birisi herşeye muktedir olmakla beraber, bütün ilahlara hem zıd, hem misil olarak şu kâinatın intizamı içinde birleşsin. Halbuki bir sineğin kanadından tut, tâ manzume-i şemsiyeye kadar hiçbir yerde bir sinek kanadı kadar şerike yer yoktur ki, parmak karıştırsın. لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ اِلاَّ اللّٰهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ferman-ı kat'î, şirk ve iştirakin esasatını kat'î bir bürhanla keser.

ÜÇÜNCÜ MES'ELE:

Küfür, manevî bir cehennemin çekirdeği olduğunu İkinci Söz'de ve Sekizinci Söz'de ve başka Sözler'de isbat edildiği gibi, maddî bir cehennem dahi onun meyvesidir. Cehennem'e duhûlüne sebeb olduğu gibi, Cehennem'in vücuduna dahi sebebdir. Zira küçük bir hâkim, küçük bir izzet, küçük bir gayret, küçük bir celali bulunsa; bir edebsiz ona dese: "Beni te'dib etmezsin ve edemezsin." Herhalde o yerde hapishane yoksa da, onun için bir hapishane icad edecek, onu içine atacaktır. Halbuki kâfir, Cehennem'i inkâr ile, nihayetsiz gayret ve izzet ve celal sahibi ve gayet büyük bir zâtı tekzib ve taciz ediyor, yalancılıkla ve acz ile ittiham ediyor. İzzetine şiddetli dokunuyor, celaline serkeşane ilişiyor. Elbette farz-ı muhal olarak Cehennem'in hiçbir sebeb-i vücudu bulunmazsa, o derece tekzib ve tacizi tazammun eden küfür için Cehennem'i halk edecek, o kâfiri içine atacaktır.

DÖRDÜNCÜ MES’ELE:

Eğer desen: Ne için ehl-i küfür ve dalalet dünyada ehl-i hidayete galib oluyor?

Elcevab: Çünki küfrün divaneliğiyle ve dalaletin sarhoşluğuyla ve gafletin sersemliğiyle ebedî elmasları satın almak için verilen letaif ve istidadat-ı insaniye sermayesini, fâni şişelere, soğuk buzlara veriyor. Elbette ham cam ve camid cemed, elmas fiyatıyla alındığı için, en a’lâ cam ve en eclâ cemed alınır.

Bir vakit elmasçı zengin bir adam divane olur, çarşıya gider, beş paralık cam parçasına beş altun verir. O zengin divaneye, herkes en iyi camlarını alır ona verir, hattâ çocuklar da güzel buz parçalarını ona veriyor, birer altun alıyorlardı.

Hem bir vakit bir padişah sarhoş olur, çocukların içine girer, onları vükela ve ümera-yı askeriye zanneder. Şâhane emir verir, çocukların hoşuna gider, iyi itaat ettiklerinden güzelce bir eğlence yapar.

İşte küfür bir divaneliktir, dalalet bir sarhoşluktur, gaflet bir sersemliktir ki; bâki meta’ yerine fâni meta’ı alır. İşte şu sırdandır ki, ehl-i dalaletin hissiyatları şiddetlidir. İnadı, hırsı, hasedi gibi herşeyi şediddir. Bir dakika meraka değmeyen bir şeye, bir sene inad eder.

Evet küfrün divaneliğiyle, dalaletin sekriyle, gafletin şaşkınlığıyla fıtraten ebedî ve ebed müşterisi olan bir latife-i insaniye sukut eder; ebedî şeyler yerine fâni şeyler alır, yüksek fiyat verir. Fakat mü’minde dahi bir maraz-ı asabî bulunuyor veya maraz-ı kalbî var. O dahi ehl-i dalalet gibi, ehemmiyetsiz şeylere ziyade ehemmiyet verir. Lâkin çabuk kusurunu anlar, istiğfar eder, ısrar etmez. رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَاْنَا

BEŞİNCİ MES'ELE:

Mühim bir sırr-ı âyet:

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan mecmuu mu'cize olduğu gibi, her bir suresi dahi bir mu'cize, hattâ pek çok âyetlerin herbirisi birer mu'cize veya bir lem'a-yı i'cazı gösterir bir tarzdadır. Meselâ, Sahabeden bahseden âhir-i Sure-i Feth olan âyeti ki مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ dan başlar, bütün huruf-u hecaiyeyi tazammun etmekle beraber, sahabenin tabakat-ı meşhuresinin ki Ashab-ı Bedir, Şüheda-i Uhud, Ashab-ı Suffa, Ehl-i Biat-ı Rıdvan gibi şöhretgîr-i âlem tabakatın esmasının adedine işaret ediyor ve şu âyetten evvelki هُوَ الَّذِى اَرْسَلَ رَسُولَهُ âyeti altmışüç harf olduğundan ömr-ü nebeviyeye işaret ettiği gibi, bahsettiğimiz âyetle beraber Ashab-ı Bedir ve Suffa ve Uhud ve Ehl-i Beyt-i Nebevî'nin adedini gösterir. İşte âhirdeki âyetin adedi ikiyüz altmıştır. Ashab-ı Bedir, Şüheda-yı Uhud ile beraber, Bedir ile Uhud Şühedasından bulunan bir tek sayılmak, hem isimleri bir olanlar bir sayılmak şartıyla ikiyüz altmıştır.

Aynı âyetteki hurufat gibi Ashab-ı Bedir, Ashab-ı Suffa ile söylediğimiz şart ile beraber, ikiyüz altmışdört eder. Âyetten dört fazladır ki, Hulefa-yı Erbaa veya Hamse-i Âl-i Abâ'dan dördüne işaret vardır. Âyette herbir harfin ne kadar tekerrür ettiği ve Ashab-ı Bedir ve Uhud ve Suffa'nın esmasına ne derece muvafık aded göstermesine, gelecek hurufata dikkat et:

Hemze lafzî (9) gayr-ı melfuzu (15) muvafık geliyor. (4) ب 2) ث (8) ت) muvafık, 8) ج) muvafık, 3) ذ (6) د (10) خ (3) ح) muvafık, 16) ر) muvafık, 6) ز) muvafık. Uhud ve Suffa'dan س 7)) muvafık, Suffa'dan 2) ش) muvafık, Suffa'dan 2) ص) muvafık, Bedir'den 2) ض) muvafık, Suffa'dan 3) ظ (1) ط) Uhud'da Abadile-i Seb'a, Hulefa-yı Selâse 10) ع) muvafık, Suffa'dan 1) ق (14) ف (6) غ) muvafık, Bedir'de (34) ل (6) ك 24) م) muvafık, 16) ن) muvafık, 12) ى(15) و (16) هـ) muvafık, 2) لا) elif (18) muvafık.

İşte şu hurufatın yarısı Ashab-ı Bedir ve Suffa ve Uhud'da muvafık gelmesiyle gösteriyor ki, gayr-ı muvafık olanlar başka tabakatın adedine muvafıktır. Meselâ, Ehl-i Biat-ı Rıdvan gibi tabakat-ı meşhureye.

Hem cây-ı dikkattir ki: ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً نُعَاسًا âyetinde şu âyet gibi, bütün huruf-u hecaiyeyi tazammun etmiş. Fakat bunun aksine olarak, o hurufatın tekraratı acib bir tarz-ı münasebettedir. Şu âyet ise birbirine bakmıyor. Kardeş kardeşine muvafık gelmiyor. Demek şu âyetteki hurufatın vazifesi, âyetin manasını teyid ederek, bahsettiği sahabelerin esmasına bakıyorlar. Evet şu âyet-i kerime cümleleriyle gösterdiği aynı hükmü yine kelimeleriyle, hurufatıyla aynı manaya işaret eder. Meselâ, şu âyetin hurufatları Ashaba baktıkları gibi, kayıdları da Ashabın sıfât-ı meşhuresine bakar. O sıfâtı göstermekle, o sıfât sahiblerine parmak basıyorlar.

Meselâ: وَالَّذِينَ مَعَهُ daki maiyet-i hâssa, sohbet-i mahsusayı zikretmekle Ebu Bekir-is Sıddık'ın medar-ı fahri ve şöhreti olan maiyet-i hâssa ile başına parmak basıyor. اَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ şiddet-i hamiyet-i İslâmiye ile küffara galebe-i kat'iyyesi ile şöhret-şiar olan Hazret-i Ömer'i âyine gibi gösterir. رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ şefkat-i rahîmane ile meşhur-u enam olan Hazret-i Osman-ı Zinnureyn'e parmak basıyor. تَرَيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا kaydıyla, rüku' ve secdede devam ve kesrette meşhur olan Hazret-i Aliyy-il Murtaza'ya işaret ediyor. يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِنَ اللّٰهِ وَ رِضْوَانًا cümlesiyle Ehl-i Biat-ı Rıdvan'a, سِيمَاهُمْ فِى وُجُوهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُودِ Ashab-ı Suffa'ya, ذلِكَ مَثَلُهُمْ فِى التَّوْرَيةِ fukaha ve ülema-i Sahabeye, وَمَثَلُهُمْ فِى الْاِنْجِيلِ Ashab-ı Huneyn ve Feth, Uhud ve Bedir'deki Sahabelerin namdar yiğitlerine işaret ettiği gibi, Enbiyadan sonra benî-Âdem içinde en yüksek, en namdar, en mümtaz olan Sahabelerin medar-ı rüchaniyetleri, menşe'-i imtiyazları ve maden-i meziyetleri olan secaya-yı sâmiye ve ahlâk-ı âliye ve muamelât-ı galiyeye o mezkûr kayıdlar ve sıfatlarla işaret ediyor.

O kayıdlarla diyor ki: Sahabelerin halka karşı vaziyetleri: Düşmanlarına şediddirler ve dostlarına ve mü'minlere rahîmdirler. Cenab-ı Hakk'a karşı rüku' ve secdede kemal-i itaattadırlar. Her işlerinde Cenab-ı Hakk'ın rıza ve fazlını kasdederek kemal-i ihlastadırlar. Hem Sahabelerin ilimde ve amelde ve siyasette ve askerlikte gösterdikleri fevkalâde metanet ve terakki ve sebat ve tefevvuku, maziden Tevrat ve İncil'i işhad ederek mu'cizane ve müstakbelden ibadet ve cihad vazifesinde hârikulâde hareketleri ihbar ederek mu'cizane mazi ve müstakbelde iki ihbar-ı gaybiye ile Sahabelerin i'cazkâr ahvalini haber vermekle, şu âyette bir lem'a-yı i'cazı gösterir ve âyetin daha başka çok işaretleri vardır. İzahı uzun olduğundan ve ihatamız nâkıs ve elimiz kısa bulunduğundan kısa kestik.

İşte madem şu âyet hem cümleleri, hem kelimeleri, hem hurufatıyla ayrı ayrı vazifeleri gördükleri halde, mana-yı maksudun etrafında toplanıp ona bakıyorlar. Acaba bilmediğimiz ve beyan etmediğimiz, şu âyetin daha çok esrar-ı acibeyi câmi' olduğu anlaşılmaz mı?

ALTINCI KÜÇÜK BİR MES'ELE:

Otuzüç aded Sözler'in ve otuzüç aded Mektublar'ın mecmuuna Risalet-ün Nur namı verilmesinin sırrı şudur ki: Bütün hayatımda Nur kelimesi her yerde bana rastgelmiştir. Ezcümle karyem Nurs'tur, merhume vâlidemin ismi Nuriye'dir, Nakşî üstadım Seyyid Nur Muhammed'dir, Kādirî üstadım Nureddin. Kur'an üstadlarımdan Nuri, talebelerimden benimle en ziyade alâkadarı Nur isimli bulunanlardır. Kitablarımı en ziyade izah ve tenvir eden Nur misalidir. Kur'an-ı Hakîm'deki en evvel aklıma, kalbime parlayan ve fikrimi meşgul eden اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَوةٍ âyetidir. Hem hakaik-i

İlahiyede müşkilâtımın ekserîsini halleden esma-i hüsnadan Nur ism-i nuranisidir. Hem Kur’an’a şiddet-i sevk ve inhisar-ı hizmetim için hususî imamım Zinnureyn’dir.

اَللّٰهُمَّ يَا نُورَ النُّورِ وَيَا مُنَوِّرَ النُّورِ وَيَا مُصَوِّرَ النُّورِ وَيَا مُقَدِّرَ النُّورِ وَيَا مُدَبِّرَ النُّورِ وَيَا خَالِقَ النُّورِ

وَيَا نُورًا قَبْلَ كُلِّ نُورٍ وَيَا نُورًا بَعْدَ كُلِّ نُورٍ وَيَا نُورًا فَوْقَ كُلِّ نُورٍ وَيَا نُورًا لَيْسَ مِثْلَهُ نُورٌ

سُبْحَانَكَ يَا لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اَنْتَ اْلاَمَانُ اْلاَمَانُ اَجِرْنَا (وَ عَلِى) مِنَ النَّارِ وَ اَدْخِلْنَا (وَ اَدْخِلْ عَلِى) الْجَنَّةَ مَعَ اْلاَبْرَارِ وَ نَوِّرْ قُلُوبَنَا وَ قَلْبَهُ وَ قُبُورَنَا وَ قَبْرَهُ بِاَنْوَارِ اْلاِيمَانِ وَ الْقُرْآنِ يَا رَحِيمُ يَا غَفَّارُ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُخْتَارِ وَ آلِهِ اْلاَطْهَارِ وَ صَحْبِهِ اْلاَخْيَارِ آمِينَ آمِينَ آمِينَ

Said Nursî

* * *

(Hulusi Bey’in sualine cevabdır)

(Dişlerin kaplanması hakkındaki suale cevab)

1932 tarihli sualinize şimdilik etrafıyla cevab veremiyorum. Fakat bu mes’ele ile münasebetdar bir-iki mes’ele-i şeriatı icmalen yazıyorum. Şöyle ki:

Abdest vaktinde ağzı yıkamak farz değil sünnettir. Fakat gusül hengâmında ağzını yıkamak farzdır. Az bir şey de yıkanmadık kalsa olmaz, zarardır. Onun için dişleri kaplama lehinde ülemalar fetva vermeye cesaret edemiyorlar. İmam-ı A’zam ile İmam-ı Muhammed (Radıyallahü anhüma) gümüş ve altundan dişlerin yapılmasına fetvaları, sabit kaplama hakkında olmamak gerektir. Halbuki bu diş mes’elesi umum-ül belva suretinde o derece intişarı var ki, ref’i kabil değil. Ümmeti bu belva-yı azîmeden kurtarmak çaresini düşündüm, birden kalbime bu nokta geldi. Haddim ve hakkım değil ki ehl-i içtihadın vazifesine karışayım, fakat bu umum-ül belva zaruretine karşı, fetvalara tarafdar olmadığım halde diyorum ki:

Eğer mütedeyyin bir hekim-i hâzıkın gösterdiği ihtiyaca binaen kaplama sureti olsa, altındaki diş ağzın zahirîsinden çıkar, bâtın hükmüne geçer. Gusülde yıkanmaması guslü ibtal etmez. Çünki üstündeki kaplama yıkanıyor, onun yerine geçiyor. Evet cerihaların üstündeki sargıların zarar için kaldırılmadığından ceriha yerine yıkanması, şer'an o yaranın gasli yerine geçtiği gibi; böyle ihtiyaca binaen sabit kaplamanın yıkanması dahi dişin yıkanması yerine geçer, guslü ibtal etmez. وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ Madem ihtiyaca binaen bu ruhsat oluyor. Elbette yalnız süs için, ihtiyaçsız dişleri kaplamak veya doldurmak bu ruhsattan istifade edemez. Çünki hattâ zaruret derecesine geldikten sonra böyle umum-ül belvada eğer bilerek sû'-i ihtiyarıyla olsa, o zaruret ibaheye sebebiyet vermez. Eğer bilmeyerek olmuş ise, zaruret için elbette cevaz var.

Said Nursî

* * *

(Üç cesedli bir ruhun bir fıkrasıdır. Yani: Hâfız Ali, Sabri, Sarıbıçak Ali)

Otuzbirinci Mektub'un Onyedinci Lem'asının Onyedinci Notasının yedi mes'elesinden ikinci mes'elesi iken Yirminci Lem'a olan İhlas Risalesi'ni aldım. Kuleönü'nde kardeşim Ali Efendi ile, Yirmibirinci Lem'a namıyla projektör-misal, geceleri gündüze çeviren, pek mübarek ve çok kıymetdar ve gayet müessir bir risale ile, Yirmiikinci Lem'a olan Onyedinci Nota'nın Üçüncü Mes'elesi iken, Lemaat'a karışmakla, sosyalizm ve bolşevizm oyunlarıyla, âlem-i insaniyetin fıtrat-ı hayat-ı hakikiyesini unutturmak, ebedî zulümatı, müsavat-ı esasiye namı ile, kendi şahıslarını istisna ederek, millet-i İslâmiyeyi esassızlığa attıkları, gazlı bombaları ile bir nevi' geceyi getirdikleri gibi, güya istila

ettiği manevî toprakta, kuvve-i inbatiyeye medar olacak bir hayat dahi bırakmayarak ihrak ettikleri bir anda, şu Lem'a o âlemi tenvir ile, güneşi gösterip, âb-ı hayatı ile o yanık zemin üzerini yeşerttiğini gösteriyor.

Muhterem Efendimiz! Bir hafta mukaddem, maddeten küçük ve manen büyük bir name-i mergubelerinizi, Bekir Bey vasıtasıyla bir ordu kuvvetinde aldım.

Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e hesabsız hamd ü şükr olsun ki, bizim gibi âciz, zaîf, fakir, kusurlu kullarını, hiçbir zaman maddî ve manevî takviye-i rahmetinden baîd tutmuyor. Esen rüzgârlar muvakkaten kapı ve pencerelerden girseler de, o hanenin sahibi derhal kapatıyor ve ısıttırdığını gösteriyor. Gerçi çok okuyamıyorsak da, yazıyı aynı vaziyette yazıyoruz. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Muhterem Efendim! Şu yazılan risaleleri nasıl buldunuz, buyuruyorsunuz. Ya hazret-i Üstad! Ne diyelim? Bizim manevî yara ve hastalıklarımızı teşhis buyurup, öldürmemek için her nevi' mualeceleri ile memzuç, hem mugaddi, hem müessir tiryaklarını Cenab-ı Hakk'ın ihsanı ile gönderiyorsunuz. İhlas hakkında evvelce ve bilhâssa sonra ihsan edilen risaleleri okudukça, vücudumun ağrıdığını ve her zerresinin titrediğini, müteaddid yaralardan tevellüd eden kurtlar oynamaya başlayınca, en ahmak ve eblehçe hareketlerimi gösterdiler.

Şu Sözler bittecrübe yazılmasıyla, umum kardeşlerimiz ikaz ediliyor. Ve her ferde kudsiyeti ile, güya o ferde hitab eder gibi bir ulviyetle mâ-i zemzem içiriyor. İhlası tam, vicdanı temiz, ruhu teslim, cismi latif, nesebi tahir kardeşlerimiz, bu ikaz ile Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e niyaz edip, "Ya Rabb, cümle ihvanımızı yaramaz şeylerden halas et ve ihlas-ı tâmme ihsan et" dualarında, sâlif-ül arz haslet-i hamse-i âliye ve ehliyeden olmayan ve kesafetli ruhuyla müteaddid nuru karıştıran ve zahir haliyle sebeb-i risale olup, umumun dua ve himmetlerini her an arzulayan, bu uğurda Risale-i Nur'a serfüru' ve serfeda edenleri; Cenab-ı Erhamürrâhimîn, Habib-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm,

Kur'an-ı Hakîm ve hizb-ül Kur'an hürmetine mağfiret buyurup, niyet edip taleb ettikleri hizmetinde muvaffak buyursun.. âmîn.

Şu mübarek risaleler, hararetli bir adamın suyu gördüğünde ufak bir kapta ise karnına koymak, büyük göl ve deniz ise içine girmek istediği gibi; şu zamanın nursuz yakıcı şiddet-i hararetine karşı ihlas denizini göstermekle harareti kesmek, hem her nevi' cevahir ve elmas içinde bulunduğunu beyan etmekle o denize davet ediyor. Nefsin talibi olduğunu riya ve hubb-u câh gibi her cihette zararlı yılanlar gibi zehirleyen, ibadet perdesi altında dünyayı tahsil etmek isteyip, kabir kapısında hatasını bildiği ve teveccüh-ü nâsa muhabbetten, firavun gibi gark olurken dönmek isteyip, kimseye müyesser olmadığını ve daha teferruatı ile o âlemleri bu lem'alar öyle tenvir ediyorlar ki, eğer murad-ı İlahî olsa, bu zamanın şöhretperest zındıkları da görselerdi, ellerindeki vücudlarına zemherir getiren buzları atıp, ihlas ile iman edip, Kur'an'ın elmas cevahirlerini alırlardı.

Muhterem Efendim! Keramet-i Aleviye Risalesi çok cihetlerle keramet olduğu gibi Risale-i Nur şakirdlerini intibaha ve teşvike, sa'y ü gayrete, cesaret ü şecaate sevk ile, hareket ettikleri yolda yalnız olmadıklarını ve karşılarında düşmanın yalnız onların düşmanı olmayıp, belki mazide duran ve bize pek yakından bakan ervah-ı âliyenin de düşmanı olup, o âlî ruhlar önümüzde pişdar, etrafımızda zırh gibi ve muhafız ve muavin olduklarını göstermekle, zaîflere kuvvet, havf edenlere cesaret ve şecaat, kavîlere refik oluyor ve her zaman bu risaleye herkesin ihtiyacını gösteriyor. Bu zamanın kisve-i ilmiye ve mümessil-i din ve rehber-i millet perdeleri ile ilmi eneye, dini dünyaya ve kendileri meyhaneye düşen ülema-üs sû'u haber vermekle, ehl-i iman ve irfanı insafa, ittifaka, ittihada davet ediyor.

Cümlemiz, hâk-i pây-i ekremîlerine yüzler sürerek, mübarek dest-ü dâmen-i kerimanelerini öperiz efendim.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

İslâm Karyesi’nden Ali (R.H.)
Kuleönü’nden Ali

* * *

(Hüsrev’e hitaben yazılan bir mektubdur)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ وَ عَلَى وَالِدَتِكَ وَ عَلَى اَخِيكَ وَ عَلَى اِخْوَانِكَ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, mübarek, sıddık kardeşim!

Evvelâ: Sözler’e başlamadan iki ay evvel gördüğün mübarek rü’ya çok güzeldir, hem hakikattır. Evet kardeşim, sen bir bahçe-i ebedî olan Kur’an-ı Hakîm’in cennetinden, gül-ü Muhammedî (A.S.M.) namında, hadsiz nuranî hakikatların fabrikası hükmünde, tefsir-i hakaik-i Kur’aniye etrafında halka tutan ve sizin gibi çarklardan mürekkeb olan bir cemaat-ı mübareke içinde en has ve en yüksek mertebeye kâtib tayin edildiğine o rü’ya beşaret verdiği gibi, biz de beşaret ediyoruz.

Sâniyen: Bu defa bize yazdığın Mu’cizat-ı Ahmediye (A.S.M.) Risalesi çok hârika düşmüş. Kim ona bakıyor, bir zevk-i hakikî hisseder. Demek oluyor ki; manevî hâlis samimî hisler, maddî nakışlar suretinde kendini hissettiriyor. Bu sırra ben muttali’ olduğum vakit, kardeşim Galib dahi aynı hisse iştirak etti. Evet bunun altında manevî tebessüm var diye, senin hattını kendi hattına tercihle mukabele etti.

O yazdığın risale vasıtasıyla pek çok insanlar imanlarını kuvvetleştiriyorlar. Muhabbet-i Ahmediye (A.S.M.) kalblerinde ziyadeleşiyor. İşaret-i gaybiye hakkında şübheleri kalmıyor. O sevab da senin defter-i a’maline geçiyor. Kur’an ve Resul-i Ekrem (A.S.M.) kelimesinden başka, işaret ettiğin kelimat çok manidardır, hem bir

temeldir. O iki kelimenin mübarek tevafukuna bir hüccettir. Hem gösteriyor ki; bütün o tevafukatı dahi riayet etmeyen, o iki kelimenin tevafukuna kalem karıştıramaz. Zannediyoruz ki, o risalelerin hatt-ı hakikîsini sen buldun veyahut yakınlaştın.

Sâlisen: Mabeynimizde münasebet manevî, ruhî, hakikî olduğu için zaman ve mekân müdahale etmez. Dergâh-ı İlahîye müteveccih olduğumuz vakit günde belki kaç defa, Hüsrev yanımda bir cihette hazır olmakla beraber, senin o şirin yazıların, hususan Ondokuzuncu Mektub'daki mübarek hattın göründükçe seni hayalimizce hazır ediyoruz. Ben ve buradaki arkadaşlar dahi seni burada görmek çok arzuluyoruz. Fakat Isparta sana çok muhtaçtır. Hem de şimdi hal ve mevsim pek müsaid görünmüyor. Onun için kardeşimi bir mikdar yanımda bulundurmak ile, sana zahmet vermek istemiyorum. Yoksa sen bize çok lâzımsın. İnşâallah bir vakit kaza edeceğiz.

Râbian: Şu mübarek Şehr-i Ramazan, Leyle-i Kadr'i ihata ettiği için, kendisi de ömür içinde bir leyle-i kadirdir ki, muvaffak olanın ömrüne bin ömür katar. Dakikası bir gündür. Saati iki ay, günü birkaç sene hükmünde bir ömr-ü bâkidir. Senden ve âhiret hemşirem yani ikinci vâlidem ve kardeşimin muhterem vâlidesinden duanızı istiyorum. Madem duada sizi şerik ediyorum, siz de benim duama âmîn hükmünde olarak dua ediniz.

Kardeşimiz Ali Efendi'ye dahi çok selâm ve dua ediyorum. İnşâallah tam Hüsrev'e lâyık bir kardeş oluyor. Sair kardeşlere seni tevkil ediyorum, selâm ve dua ediyorum. Bu eyyam-ı mübarekede bana dua etsinler. Galib der: Hüsrev'le manevî bir irtibat hissediyorum. Çok selâm ediyor. Ve bilhâssa saatçi Lütfü Efendi'ye pek çok selâm ve dua ederim. Cenab-ı Hak ona, o bana yazdığı Pencere Risalesi'nin hurufu adedince ruhuna rahmet, kalbine nur, aklına hakikat, malına bereket ihsan eylesin. Âmîn, âmîn, âmîn. Maksadım, ona o risaleyi yazdırmak, onu has

talebeler dairesine idhal etmekti. Yoksa ona o zahmeti vermezdim.

Mâşâallah, hâtem-i Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (A.S.M.) çok güzel tersim etmişsiniz. Sözler ile alâkadarlar içinde, bu hâteme tam kanaatı olanların isimlerini bana yazsınlar, onları ikinci dairede yazacağız. Tâ o nura hissedar olsunlar. Şükre dair nüshanız Kuleön'lü Mustafa bir adama verip, o da muhafaza edememiş. Yağmur bir parça bozduğu için mahcub olarak, sana göndermeyip bana gönderdi. Benim de güzel yazılmış bir nüsham var, sana gönderiyorum. Ona göre yeni bir nüsha kendinize yazarsınız. Sen bana şükre dair yazdığın mübarek nüshayı, bir ay evvel Atabey tarafına göndermiştim. Kim aldığını bilmiyorum, elime geçmedi. Hem size Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci Mes'elesinin Hâtimesini gönderiyorum. O Hâtime, hâtem-i İ'caza gelen tenkidatı reddediyor ve parlak bir mühr-ü tasdik olduğunu gösteriyor. O hâtemlerin bir nüshasını sana gönderdik. Orada hâtemi gören ve kabul eden ve Sözlerle alâkadar olan zâtlardan münasib gördüklerini, boş kalan gözlere kaydedebilirsin.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Mirzazade Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz ve gayretli âhiret kardeşim ve hizmet-i Kur'an'da yoldaşım Hulusi-i Sâni ve Sabri-i Evvel!

Mâşâallah Yirminci Mektub'un kıymetini güzel anlamışsınız ve güzel de yazmışsınız.

Mektubunda İlm-i Kelâm dersini benden almak arzu etmişsiniz. Zâten o dersi alıyorsunuz. Yazdığınız umum Sözler, o nurlu ve hakikî İlm-i Kelâm'ın dersleridir. İmam-ı Rabbanî gibi bazı kudsî muhakkikler demişler ki: Âhirzamanda İlm-i Kelâmı, yani ehl-i hak mezhebi olan mesail-i imaniye-i kelâmiyeyi, birisi öyle bir surette beyan edecek ki; umum ehl-i keşf ü tarîkatın fevkinde, o nurların

neşrine sebebiyet verecektir. Hattâ İmam-ı Rabbanî kendisini o şahıs gibi görmüştür.

Senin şu âciz ve fakir ve hiç ender hiç olan kardeşin, bin derece haddimin fevkinde olarak kendimi o gelecek adam olduğumu iddia edemem, hiçbir cihette liyakatım yoktur. Fakat o ileride gelecek acib şahsın bir hizmetkârı ve ona yer hazır edecek bir dümdarı ve o büyük kumandanın pişdar bir neferi olduğumu zannediyorum. Ve ondandır ki, sen de yazılan şeylerden o acib kokusunu aldın.

Hem mektubunda اَللّٰهُ نُورُ السَّموَاتِ وَالْاَرْضِ ilh.. ye ait olan esrarı sual ediyorsun. Evet o âyetin büyük bir denizinden çok Sözler'de kataratı, reşehatı vardır. Bahusus Yirminci Mektub'da, Otuzüçüncü Mektub'da, Otuzikinci Söz'de, Yirmiikinci Söz'de onun bazı çeşmeleri var. Elbette o âyette çok tabakat var. Her taife bir tabakadan hissesini almıştır. Ruhum istiyordu ki, o âyetin bazı envârını yazayım; fakat şimdiye kadar müteferrik surette yazıldığından öyle kalmış, şimdilik onunla iktifa edilmiş.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz Said

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'aniyede fedakâr arkadaşlarım Sabri, Hâfız Ali, Hüsrev, Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü Efendiler!

Kardeşlerim, bu Ramazan-ı Şerifte size âlem-i nurdan bahisler açmak arzuları var idi. Maalesef bir hâdise, zulmet âleminden bahsetmeye beni mecbur ediyor. Bu yeni hâdise için etraftaki dostlar lisan-ı kal ve hal ile meraklı, endişeli bir tarzda benden istizah ediyorlar. Onları ve sizleri meraktan kurtarmak için, o hâdiseyi iki kısım olarak bir parça beyan edeceğim.

Birinci kısım: Bu bize nisbeten musibetli ve elîm hâdiseyi, Cenab-ı Hak inayet ve rahmetiyle başka surete çeviriyor. Evet Cennet ucuz olmadığı gibi, Cehennem de lüzumsuz

değil. Bu hâdisenin bize karşıki vechi, rahmet görünüyor. Ehl-i dünyaya karşı vechi, Cehennem'in lüzumunu gösteriyor. Filhakika bu Ramazan-ı Şerif'te hâdisenin sureti çok çirkindi. Fakat Gavs-ı A'zam'ın dediği gibi, inayet gözünün altında ve hıfzında olduğumuzdan, çok cihetlerle hakkımızda lemaat-ı rahmet göründü.

İkincisi: Bu Ramazan-ı Şerif'te acz u za'fı ve fakr u ihtiyacı tam hissedip, Cenab-ı Hakk'a iltica etmek, bir surette intibah ve heyecan ve şuur ve şiddet verdi. Ramazan-ı Şerif'te şimdi okuduğum münacatların okunmasına, bu hâdise mühim bir kuvvet oldu. Zâten musibetler, dergâh-ı İlahîye sevk etmek için birer kader kamçısıdır. Her okuduğum bir kelime ve dua da ve münacat da şuurlu ve şiddetli oluyor. Resmî ve ruhsuz olmuyor. Sahabelerdeki ibadetlerinin sırr-ı tefevvuku bu noktadandır. Tesbih ve zikri bütün manasıyla şuurlu bir surette söyledikleridir.

(Haşiye): Bu mektubun mütebâkisi bir maksada binaen buradan kaldırılmıştır.

Said Nursî

* * *

(Hulusi Bey'e hitabdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim!

Evvelâ: Biraderzademin (Halil Naci'nin) dünyevî musibeti, beni de cidden mahzun eyledi. Cenab-ı Hak onu kurtarsın, size de sabr u tahammül ihsan eylesin, âmîn. Nur'un eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fâni vaziyetleri karşısında telaş etmez, mağlub olmaz inşâallah.

Sâniyen: Silsile-i ilmiyede bana en son ve en mübarek dersi veren ve haddimden çok ziyade şefkatini gösteren, Hazret-i Şeyh Muhammed-el Küfrevî (Kuddise sırruhu)nun hulefasından Alvar'lı Hoca Muhammed Efendi'ye ve ihvanlarına çok selâm ve arz-ı hürmet ederim. Ve o havalide Nurlarla alâkadar senin dostlarına çok selâm ve Nur hizmetinde muvaffakıyetlerine dua ederiz.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Hasta Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Aziz kardeşim!

Beni merak etmeyiniz, inayet-i Rabbaniye devam ediyor. Maişet cihetinde kanaat ve iktisad beni ihtiyaçtan kurtarıyor. Sakın bir şey gönderme. Sen altı yedi nefse bakıyorsun, benim yarım nefsim var. Sen beni değil, ben seni düşünmeliyim. Sabri'nin mektubu ona yetişmemiş. Sen ve Hulusi, benim her bir amel-i uhrevimde hissedarsınız. Mâh-ı Ramazan'da kazanç bire bindir. Siz de bana duanız ile yardım ediniz.

Said

İşarat-ı Aleviye'yi tam tasdik ettiniz mi? Haşir Risalesi'ni çok kuvvetli buldunuz mu?

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Binler selâm. Siz maddî rütbenizden çok yüksek manevî rütbeniz iktizasıyla ayrı ayrı yerlere gönderiliyorsun. O yerlerin sana ihtiyacı var. Hiç merak etme. Senin Risalet-ün Nur hakkında mektubların, çok talebe yerinde, senin bedeline hizmet-i Nuriyede çalışıyorlar. Birinciliği daima sana kazandırıyorlar.

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(Yıldız Mektubu)

وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşlerim, hizmet-i Kur'aniyede çalışkan arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Hâfız Ali, Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü!

Size Cemaziye-l âhir ayında vuku bulan bir hâdise-i semaviye münasebetiyle bir mes'ele beyan edeceğim. Şöyle ki:

Hazret-i Zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın zuhuru zamanında, وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ âyetinin bir nümunesini gösterir bir tarzda, recm-i şeyatîne alâmet olan yıldızların düşmesi kesretle vuku bulmuştur. Ehl-i tahkikin nazarında; o zaman vahy zamanı geldiğinden, vahye şübhe gelmemek için, kâhinler gibi, gaybî ve cinler vasıtasıyla semavî haberlerine karışanlara sed çekmeye alâmet ve işaret olmakla beraber, Zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm cinn ve inse meb'us olarak teşrifine semavat ehlince bir şenlik, bir bayram gibi bir alâmet-i sürur olduğunu, ehl-i keşf ü hakikat hükmetmişlerdir. Hem o meb'us zât, ehl-i küfür ve dalalet için bir nîran-ı muhrika ve ehl-i hidayet için envâr-ı müşrika menba'ı olduğuna, gaybî ve semavî bir işarettir.

Şimdi şu Cemaziye-l âhirde emsali görülmemiş bir tarzda, gece saat dörtte başlayıp, beş ve beş buçuğa kadar devam eden yıldızların düşmesi, ehemmiyetli bir hâdise-i semaviyedir. Semavatın hâdisatı zeminimize baktığı cihetle, herhalde o hâdisatın dahi küre-i arzda bir eseri olacaktır. Cenab-ı Hakk'ın rahmetine sığınmalıyız ki, nîran-ı muhrika yapmasın, envâr-ı müşrikaya çevirsin.

Evet nasılki Kur'an-ı Hakîm'in surelerinde, âyetler birbirine bakar, işaret ederler. Öyle de, Cenab-ı Hakk'ın bir Kur'an-ı Kebir'i olan şu kâinatın ulvî, süflî sureleri dahi birbirine bakar, birbirinin nüktelerini izhar eder. Sema

suresinde bizim gibi Lafz-ı Celali yalnız kırmızı yazmak değil, belki nur yaldızıyla Lafza-i Celal gibi yazılan yıldızlar ve o yıldızlardan fışkıran nuranî noktalar, elbette bir işaret fişekleri hükmünde, birer sırrı ilân ettiğini, o mu'ciznüma semavî suresinin şanındandır. Kendimizce bir fâl-i hayr addetmeliyiz.

Sâniyen: Size semavatın kırmızı yıldızlarını andıran, Kur'andaki İsm-i Celal'in ikibin sekizyüz altı (2806) defa tekerrürü, Kur'an semasını o nuranî yıldızlarla zînetlendirmiş ve o adedlerin sahifeler, yapraklar, sureler itibariyle birbirine manidar münasebat-ı tevafukiyeleri, daha ziyade letafetini, zînetini güzelleştirmiş.

Bu defa size kendi nüsha-i Kur'aniyemi gönderiyorum. Bu nüshamda size gönderilen listeye göre işaretler koydum. İsm-i Celal ve İsm-i Rabb'e ayrı ayrı işaret vaz'edildi.

İsm-i Celal'in tevafukat-ı adediyesi hem muntazamdır, hem manidardır, fakat bir parça dikkat ister. Çünki risalelerde görünen tevafuk gibi, daima sahife sahifeye bakmıyor. Bazan sahife mukabiline değil, belki bir arkasına veya arkasının mukabiline bakar. Bazan bir yaprak atlar, bazan bir sahife iki sahifenin mecmuuna bakar. Meselâ: Otuzbeşinci sahifede onüç (13) aded Lafza-i Celal gelir. Arkasına sekiz (8), sonra beş (5) geliyor. Demek o onüç aded bu iki rakama birden bakar ki, o da onüç ediyor ve hâkeza... Hem bazan bir sahife, iki sahifenin mecmuuna bakmakla beraber aynı suretinde iki aded gelir, her biri onun bir cüz'ünü gösterir. Meselâ: Sure-i Tevbe'de 188. sahifede onaltı Lafza-i Celal geliyor, arkasında altı geliyor, altının arkasında on geliyor. Beraber yukarıdan okunsa onaltı olur, tevafuk eder.

Sure-i Ahzab'ın yine sahife dörtyüz yirmiikide (422) onaltı İsm-i Celal geliyor. Zahirî tevafuku yok. Halbuki bir sahife daha evvel on gelir ve mukabilinde altı var, terkib edilse onaltı olur tevafuk eder. Hem bazan İsm-i Rab ile beraber tevafuk eder. Bazan sahife sahifeye değil, yaprak yaprağa bakar. Hem bazan sahife rakamına bakar. Dokuz

rakamı çok defa sahife rakamına baktığı için tevafuktan çıktığını hissettim. [33](Haşiye) Her ne ise, siz de tedkik edersiniz, sonra meşveretinizle gizli tevafukatı gösterecek rakamları yazacağız. Yeni yazdığımız Kur'an'dan tensib ettiğiniz takdirde kaydedeceğiz. Başta yüz elli sahifede ellibir defa yedi ve sekiz geliyor. Yirmisekizde sekizdir, yirmiüçte yedidir. Bu yedi, sekiz birbirine muvafık kabul edilmiş, yediden sekize, sekizden yediye geçmekle tevafuk bozulmuyor. Bu iki rakamın Kur'an'da mühim sırları bulunduğu hissedilir.

Sâlisen: Hazret-i Zât-ı Ahmediye (Aleyhisselâm) nasıl bir şecere-i Tûbâ olduğunu ve Asfiya ve Evliya ve Sıddıkîn, o şecere-i nuraniyenin meyveleri ve mesalik ve turuk onun dalları olduğunu gösterir bir silsile-i azîme, eskiden kalma ve eskimiş bir silsilename yanımda var. Onu güzelce tebyiz etmek için hattı güzel, cedvelde mehareti bulunan zâtları istiyorum. Şimdilik Hüsrev'le Tenekeci Mehmed Efendi, Bekir Ağa'da bulunan ölçü ile onbeş tabaka kâğıt beraber, Hâfız Ali'nin haber gönderdiği vakit gelsinler.

Râbian: Yirmiyedinci Mektub'a ilhak edilecek, kardeşlerimizin bazı yeni fıkralarını size gönderdim. Hakikaten bu fıkralar ve umum Yirmiyedinci Mektub'un fıkraları çok faydalıdırlar. Ehemmiyetli, tatlı, hoş, güzel manalar, dersler; teşvik, teşci' eder hisler vardır. Ben kendim onlardan tatlı istifade ediyorum, tenbel olduğum zaman bana ehemmiyetli bir teşvik kamçısı oluyor. Her ne ise... Kardeşlerim, gücenmeyiniz; bir mikdardır sizlere mektub yazdığım zaman birbirinden uzak mes'eleleri topluyorum. Her mektub bir aşure olur.

Hâmisen: Ben kolu kısa, boyu kısa cübbeme razı oldum, daha birşey lâzım değil. Hüsrev'in sakosu, yanımda makbul misafirdi, gönderiyorum. Vâlidesinin bir derece kesb-i âfiyet ettiğinden çok mesrur oldum. Cenab-ı Hak sıhhat ve âfiyet versin. Orada Hüsrev'in kardeşi Ali Hasan ve Tenekeci

Mehmed Efendi ve Hâfız Ahmed gibi Sözler'le alâkadar olanlara selâm ediyorum.

Kardeşiniz
Said Nursî

Nümune için gönderilen kâğıt zayi' olmuş, göremedik. Beyaz kâğıttan siz intihab edersiniz. Sulfato geldi, fakat çoktur. Mehmed Efendi bana yeniden bir levha yazması beni minnetdar ediyor. Cenab-ı Hak yazdığı her bir harfe mukabil bin sevab ihsan eylesin, âmîn âmîn.

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ الْقُرْآنِ وَ اَسْرَارِهَا

Ey bu dâr-ı fânide medar-ı tesellilerim, bu diyar-ı gurbette enîslerim ve esrar-ı Kur'aniyede beni iştiyaklarıyla konuşturan zeki, ferasetli muhatablarım!

Sizlere, yalnız bir-iki dakika temaşa etmekle, ne derece acınacak bir halde, nâkıs bir hat ile çalıştığımı ve sizin kıymetdar kalemleriniz, ne kadar bana ehemmiyetli olduğunu ihsas etmek için, kendi hattımla tashihsiz bir fihriste-i huruf göndermiştim. Halbuki sizler bir-iki dakika değil, saatlerce baktınız ve günlerce zabtettiniz. Bundan anladım ki, siz ona fazla merak ediyorsunuz. Onun için size o listenin tebyizini gönderiyorum. İsterseniz kendinize bir suret alırsınız.

Fakat bunu biliniz ki, bu fihriste muvakkat bir me'haz olmak için takribî bir tarzdadır. Ben kolaylık için, kısmen eski mahfuzatıma, kısmen iki mikyas ile dokuz saatte perişan hattımla yazmıştım. Sonra anladım ki, bu vâdide bir tefsir köyümüzde var. O tefsiri getirdik, mukabele ettik. Ekseriyet-i mutlaka ile tevafuk etmişiz, birkaç büyük yekûnlerde on-onbeş küçük yerlerde muhalefet oldu. Tahkikat neticesinde, tefsirin matbaa ve müstensihlerin eser-i sehvi olarak muhalefet olmuş. İki üç yerde müsvedde listemizi tashih ettik. Sonra o tashihimizin yanlış olduğunu anladık, daha listemizi değiştirmedik. Matbaa hatası olarak tefsir tashihe muhtaç zannettik, fakat edemedik. Çünki

sahibi büyük bir müdakkik ve matbaa da Câmi-ül Ezher yanında ve kurbünde, Ezherî ülemasının nazarı altında olduğundan tashihe cür'et edemedim.

Aynı tefsiri, tebyiz ile beraber gönderiyorum. Ona bakarsınız, fakat tenkide uğraşmayınız. Çünki benim listem takribidir, daha tahkikî yapmadım. Tefsir ise, çoğunda rivayete istinad eder. Hem bazı Sure-i Mekkiye'de Medenî âyetler girmiş. Belki, hesaba dâhil etmemiş. Meselâ, Sure-i Alak'ta hurufu yüz küsur demiş. Muradı, en evvel nâzil olan nısf-ı evveldir. O doğru söylemiş. Ben ise eski mahfuzatıma istinaden mecmu-u sureyi zannettiğim için onun savabında hata etmişim.

Hem tevafuktaki esrar, küllî yekûnlere bakar. Takribî fihriste bize kâfidir. Kenz-ül Arş'ın üç nüktesinde yazılan tevafukat, küsuratın değişmesiyle değişmezler. Belki büyük yekûnlerin değişmesiyle dahi o tevafukat bozulmaz. Meselâ, Sure-i Kehf ile 39 sure, 1000 adedinde ittifak ediyorlar. Bir-iki tane 1000 adedini kaybetse, o mühim tevafuk bozulmaz. Ve hâkeza... Küsuratın çendan esrarı var, daha bize tamamıyla açılmadı. İnşâallah açıldığı vakitte, fihriste dahi tahkikî bir surete girecek.

Said Nursî

* * *

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

Aziz Üstadım!

Cemaziye-l âhir ayında vuku bulan وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ âyetinin ifade ettiği hâlâtın bir nümunesini izah eden hâdisat-ı semaviye ile, Kur'an'ın semasında parlayan Lafza-i Celal yıldızlarının acib ve tatlı tevafuklarını ders veren o kıymetdar mektubunuzu, Hâfız Ali kardeşimiz de dâhil olduğu halde Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü, Keçeci Mustafa

Efendi ve ağabeyim Ali Efendi ile beraber okuduk. O gece meclisimiz pek tatlı idi. Hâdisat-ı semaviyeyi hayret ve taaccüble ve pek büyük bir sevinçle karşılayarak, mele-i a'lânın bayramlarına biz de iştirak etmiştik. Nasılki bu hâdise-i semaviyenin birinci defa vukuu, (başta insan suretinde yapılmış Hubel tabir ettikleri büyük putlarıyla 360 putu ilah kabul eden) müşrikîn-i Kureyş'in helâkine netice vermişti. İnşâallah bu ikinci vuku' da ondördüncü asr-ı Muhammedîde ve Avrupa terakkiyatı ile iftihar ettiği ve yirminci asır namını alan bu günde, ehl-i fetretin putperestliğinden daha feci' bir surete giren suretperestliğinin kökü kesileceğini, bize ilân ediyordu.

Bu ilân, ümmet-i merhume-i Muhammediyeye pek güzel ve pek hayırlı bir fütuhatı hazırladığını hatırlatarak, mahzun kalblerimizi şenlendirmiş, ağlayan yüzlerimizi güldürmüş, gamnâk çehrelerimize beşaşet serpmişti. Dimağımızda Asr-ı Saadetin o cazibedar hayatını canlandırmış, güya maziyi istikbale çevirerek, bir müddet o âlemde ve o nezih ruhlu, ulvî düşünceli insanlar arasında yaşatmıştır.

Sâniyen: Lafza-i Celal'in manidar ve münasebetdar tevafukatını temaşaya koyulduk. Bu tevafukat, ihtiyarsız nazarımızı kendisine çeviriyordu. İrae edilen kısımlar ve tevazün ettirilen adedler, o kadar şirin idi ki, okurken kalbimize serinlik, dimağımıza bir inkişaf, ruhumuza bir gıda veriyordu.

Dikkatimizi artırmak için yan yazı ile yazılan, Kur'an-ı Kerim'in 150 sahifesine kadar 7, 8 adedler tevafukatını muhafaza ederek 51 defa gelmesi, mektubun nihayetini asel (bal) ile bağlıyordu. Ne kadar garibdir ki, bu rakamların hem yazılmaları birdir, hem sırada kardeşlikleri birdir ve hem de sahifede gösterdikleri rakamla tevafukları birdir.

Ey sevgili Üstad! Cenab-ı Hak sizden çok razı olsun, yeni yeni meyveler ve fakihelerle tegaddi suretiyle takviye-i ezhana, hem de def'-i cû' sureti ile ızdırablarımızı teskine vasıta oluyorsunuz.

Hüsrev

* * *

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

Sevgili Üstadım, aziz hocam, efendim hazretleri!

El ve eteklerinizden öperek, sıhhat ve âfiyetiniz için duacıyım. Bu hafta zarfında, yazıp ikmaline muvaffak olabildiğim Yirmialtıncı ve Onuncu Cüz'leri ve Kur'an-ı Kerim'in tamamen yazılmasından mütevellid sürurlarımı ifade eden şu arîzamı takdim ediyorum.

Sevgili Üstadım! Bu hususta maruz kaldığım, o Furkan-ı Ezelî'nin bazı inayatından bahsetmekliğime müsaade edilmesini rica ederim. Şöyle ki:

Lafza-i Celal ve Lafz-ı Rab tevafukatı ile, kelime tevafukatını muhafaza etmek suretiyle bir Kur'an-ı Kerim yazılmasını emir buyurduğunuz vakit, pek büyük bir sevinçle kaleme sarılmıştım. İlk yazdığım üç cüz'ün başlangıcında, o kadar müşkilâtla yazı yazıyordum ki, sevincimi yeis, şevkimi fütur doldurmuştu. Esasen Arabî hattımın hiç olmaması, ye'simi teşdid, füturumu tezyid ediyordu.

Sevgili Üstadım, bu hal çok devam etmedi. İlk günlerde sabahtan akşama kadar çalıştığım halde, beş veya altı sahife yazı yazabilmek, benim için büyük bir muvaffakıyet iken, Kur'an-ı Azîm-ül Bürhan'ın yardımı imdadıma yetişti. Müşkilâtın yerini sürur, teessürün yerini sevinç kapladı. Bazı günler kalemi elimden bırakmamak için, namaz vaktinin uzamasını veyahut gurubun olmamasını temenni ediyordum. Bazan olurdu, sabahlara kadar yazı yazmak isterdim. Bazan olur, yazılması gayet güç sahifelere, Kur'an'dan istimdad ederdim. Gayet kolaylıkla, o sahifeyi yazmaya muvaffak olurdum. Bazan en kolay yazılacak sahifelerde, istimdadı bırakırdım. Elimde kalem güya yazı

yazmakta izhar-ı acz ederdi. Hattâ bazan yanlış yazarak sahifeleri tebdil ettiğim olurdu.

Bu kadar teshilât arasında, Arabî hattımın şeklinin değişmekte olduğunu gördüm. Birinci defaki yazdığım yazılarımla son yazdığım yazılarımı karşılaştırdığım vakit, böyle çapraşık bir yazı ile, nasıl olur da dilâver bir pehlivan gibi ortaya atıldığımı düşünerek evvelce çok me'yus oldum. Sonra da sevincimden mesrurane şükürler ettim.

Kur'an'da mevcud tevafukatı ile beraber yazan Hâfız Ali, Hoca Sabri, Hâfız Zühdü gibi kardeşlerimin yazdıklarını gördükçe, şevkim artıyordu. Ümidin fevkinde bir terakkiyat gördüm. Bu esnalardaki inayetin bir kısmı kalbe tulû' ediyordu. Bir kısmı idare-i taayyüşüme taalluk ediyordu. Bir kısmı da yazı yazarken vuku buluyordu. Meselâ son bir hâdiseyi arzedeceğim. Şöyle ki:

En son yazdığım Sure-i Tevbe'nin 197'nci sahifesinde altı Lafza-i Celal mevcud, dimağıma sahifenin yazılacak şeklini hazırladım. سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ âyet-i celilesindeki iki tane Lafza-i Celal, tevafuk harici kalmak suretiyle yazmaya başladım. Vaktaki فَمَا كَانَ اللّٰهُ daki Lafza-i Celal'i yazdım. Düşündüm ki, istediğim gibi olmayacak, öyle ise üç bir iki bir tevafuk olsun dedim. Ben tevafuk edecek Lafza-i Celal'e yaklaştıkça, Lafza-i Celal'ler tevafuktan uzaklaşıyorlardı. Bir türlü arzu ettiğim şekilde muvaffak olamadım. En nihayet hal-i hazır vaziyet vücuda geldi. Sahifeyi değiştirmek istedim. Baktım bu sahife ihtiyarımı dinlememişti. Bunda bir maksad ve bir gaye olacağını hatırlayarak, sahifeyi yırtmadım. 198'inci sahifeyi yazdıktan sonra, dikkat ettim. 197'nci sahifede tevafuk harici bir satırdaki iki Lafza-i Celal, 198'inci sahifede aynı satır üzerindeki iki Lafza-i Celal ile üst üste geldiğini ve diğerinin 199'uncu sahifede pek cüz'î bir inhiraf ile (belki yarım santim kadardır) diğer bir Lafza-i Celal'in üstünde olduğunu gördüm. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى diyerek, Cenab-ı Hakk'ın benim gibi alîl ve pek çok masiyet ve kusurlu bir

kulunu böyle kudsî bir hizmette istihdam ettirdiğinden dolayı, nihayetsiz sürura müstağrak oldum.

Bu inayet ve muvaffakıyetler, fazilet ve mübecceliyette her şeye tefevvuk eden susmaz ve susturulmaz bir ses, feyyaz bir ziya ve nevvar bir azametle, yirmisekiz bin âleme imamlık eden, ders veren o Furkan-ı Ezelî'nin hadsiz kerametlerinden bir kerameti ve nihayetsiz mu'cizelerinden kıvılcım-misal küçük bir lem'ası idi.

Cenab-ı Hak dergâh-ı izzetinde kabul buyursa, benim gibi zillet ve meskenet her tarafını kaplayan kusurlu, âciz bir abd için, ne büyük bir saadet. İşte sevgili Üstadım! Himmet-i âlîniz ki ve لَوْلاَكَ لَوْلاَكَ لَمَا خَلَقْتُ ٱلاَفْلاَكَ hitab-ı izzetine mazhar olan menba'-ı füyuzat Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin himemat-ı kudsiyeleriyle ve refik olan Kur'an-ı Azîmüşşan'ın kerametleriyle ve Cenab-ı Vâcib-ül Vücud Hazretlerinin müsaade ve lütufları sayesinde ve yine onların rızası uğrunda, ümmet-i Muhammed için vasıta olup yazdırılan bu Kur'an-ı Kerim'i size takdim ederken; fakir talebeniz size ciddî bir talebe, hakikî bir kardeş, muti' bir evlâd ve Peygamber-i Zîşan Efendimiz hazretlerine ümmet ve Hallak-ı Kerim'e de kemter bir kul olabilmek dilekleriyle, el ve eteklerinizden kemal-i ta'zim ve hürmetle öperim Efendim Hazretleri.

Fakir Talebeniz
Ahmed Hüsrev

* * *

(Milas'lı Halil İbrahim'in fıkrasıdır)

Efendim!

İsterim ki Yirmiyedinci Mektub'un tatlı sadâları içerisinde benim de boğuk sesim çıksın. Lâkin heyhat o maden-i esrar bahrinden dem vurmak haddim değil. Benim

arzum ve iştiyakım, o gülistana girebilmek ve o güzel güllerden koklamak. Yoksa onun tavsifinde âciz ve kāsırım. Gerçi kalbimde galeyan eden manalar çoktur. Lâkin her nedense, lisan hissiyatımın tercümanı olamıyor.

Şu kadar diyebilirim ki; elimde mevcud risaleler ve fihristede gördüğüme nazaran, Risale-i Nur eczaları bir şecere-i nuraniyedir ki, dalları aktar-ı arza neşr-i envâr ediyor ve ilâ-nihaye edecektir. Karanlıklı bir gecede, semadaki yıldız ve kamerler, zemin yüzünde nasıl rehberlik ederlerse, Risale-i Nur eczaları da öyledir. Ve zulmette nura ihtiyaç ne ise, Risale-i Nur eczaları da odur.

Bahr-i dalalet mevcleri arasında, sefine-i Nuh (A.S.) necat verir; her kim dâhil olsa, tufan-ı maasiden halâs bulur. Risale-i Nur eczaları, küre-i arzın mevsim-i erbaa kütübhanesinde bir bahardır ve bahar kadar letafetlidir ve canbahştır. Ve ölmüş arza o bahar vasıtasıyla hayat verildiği gibi, Risale-i Nur eczaları da ölmüş arz kulûblere taze hayat verir. Risale-i Nur eczaları mürşiddir. İnsanı haksızlıktan hakka döndürür ve hayvanlıktan insaniyete ve esfel-i safilînden, a'lâ-i illiyyîne yükseltir. Otuzüçüncü Söz'ün Yirmidördüncü Mektubu ve emsalleri, insanın ruhunda inşirah hasıl ediyor. Ve kalbinde Sâni'-i Hakîm'in hikmetine karşı pencereler açıyor. Risale-i Nur eczaları, insanın sıkıntılı vaktinde imdadına yetişir ve teselli eder. Bu ciheti aynen gördüm. Ve elhasıl: Risale-i Nur eczaları hakkında her ne desem, yine o Nur'a karşı sönüktür. İşte o fihristeler fihristesi böyle olunca, daha ilerisini ehli olan anlar.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Halil İbrahim (R.H.)

* * *

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

Bugün hayreti mûcib, nazara cazib, dikkati câlib, manası latif, tertibi zarif, tevafuku nazif, envârı zahir, i’cazı bahir, zübde-i bürhan, erkân-ı iman, bir lem’a-i i’caz-ı Kur’an olan ve mübarek Hüsrev’in çok mükemmel bir tarzda istinsah ettiği Yirmidokuzuncu Söz ile, melfufu cidden çok mühim mes’eleleri câmi’ ve bedî’ cevabları hâvi Onaltıncı Lem’ayı ve benim gibi tenbellere mükemmel bir ders-i ikaz olan mektubu almakla bahtiyar ve çoktandır mahrum kaldığım Nurlara kavuşmaktan mütevellid nimete mazhariyetten dolayı, Cenab-ı Hallak-ı Rahîm’e teşekkürden âcizim.

Orada kardeşlerimizden beş nevi ibadet hakkındaki izahları ile kötü şahsiyetime değil, sırf Kur’ana, imana, Nur’a, hakaika müteveccih halime baktım ve kanaatlarımı yokladım. Ben de aynı şeyleri düşünmüş ve kanaat getirmiştim.

1- Ehl-i dalalete karşı mücahede اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ

2- Neşr-i hakikatte üstada yardım وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ❊ وَ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَ اَطِيعُوا الرَّسُولَ

3- Müslümanlara iman cihetinden hizmet: اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ اْلاِسْلاَمُ ❊ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُوا ❊ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ gibi âyetlerle اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ hadîs-i şerifi.

4- Kalemle ilmi tahsil ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ . Madem ki hakikat ilmi tedris edilmiyor. Elbette mahfî hikmetlere binaen mahdud insanların eline geçen, kulağına giren bu nevi derslerin ciddî tahsili için, bilhâssa okuması yazması olanların bizzât yazmak suretiyle, bu neticeyi bulacaklarına şübhe edilmemelidir. Bir şeyi yazmak; okumak, anlamak, sonra başka kâğıda nakletmektir ki, bu tarzla matlub istifadenin temin edileceği muhakkaktır.

5- Bir saatı bir sene ibadet hükmüne geçecek tefekkür: Evet Nurlarla istifade, böyle saatler, zannederim hepimizin meşhudu olmuştur. Sözler’deki hakaikı tefekkür, aynen Kur’an’ın künuzunu manen taharridir ki; Fettah ismi imdada yetişerek, öyle muhayyir-il ukûl kapılar açıyor ki,

zevkine nihayet bulunmuyor. Perdesiz, vasıtasız Kur'an'a bakınca, zülâl gibi hakaikın tecelli ettiği, bulutsuz havada güneş ve böyle bir havada yıldızlarla süslenmiş semada bedirlenmiş kamer gibi müşahede olunuyor.

Benim gibi bir isyankârın vaziyeti, hali, kabiliyeti, istidadı aslâ müstaid değilken, Allah-u Zülcelal'in nihayetsiz kerem ü rahmeti, fazl u inayeti ile, iki kerre iki dört kat'iyyetinde kat'î kanaatım gelmiştir ki; Hazret-i Gavs'ın ve onun üstadı, iki cihan fahri Nebiyy-i Efhamımız (A.S.M.) Efendimiz Hazretlerinin dua ve himmetleri, Hazret-i Kur'anın şakirdleri üzerindedir.

Sû'-i ihtiyarımızla bozmazsak, bu himayet ve sahabet elbette devam edecektir, kat'î kanaat ve imanındayım. Şu satırları bana yazdırtan âsâr-ı Nur'un şeref-i vürudları ve feyizleri, inşâallah içinde gizlenmiş olan aşr-ı âhir-i Ramazandaki Leyle-i Kadr'in ihya edilmiş sevabını verir ve rıza-yı Samedanîye mazhariyetle, saadet-i ebediyeyi kazanmaya bir vesile olur.

Ey üstadımın bu fâni âlemde arkadaşları! İnşâallah âhiret âleminde de yoldaşları olacak olan aziz ve kıymetli kardeşlerim! Şu anda kalbim şöyle inliyor, ben de ihtiyarsız yazıyorum: Hazret-i Üstad'ın gösterdiği yol, aynen Kur'an'ın cadde-i kübrasıdır; ondan ayrılmayalım, hizmetten kaçmayalım, fütur getirmeyelim. Sermayesi yalan ve yalancılık olan siyaset propagandaları, sû'-i kesbimiz ile kazanılan ve bugün tevarüs edilen fena şeylere karşı, kaderi ittiham derecesinde muradullaha müdahaleye cesaret etmeyelim. Biz abdiz. Sebeb-i hilkatimiz; seyyidimizi, yaratanımızı, râzıkımızı bilmek ve bulmaktır. Hülâsa-i mevcudat olan Peygamberimiz vasıtasıyla inzal ve ikram buyurulan Kur'an'ın ahkâmına ve o Hazret'in sünnetine tevfik-i harekete bezl ü gayret edelim. İşte o Nur elimizde mürebbi, yanımızda muarrif. Aramızda Nurları neşre, mürebbi ve muarrifimizi dinlemeye çalışalım. Biz vazife-i ubudiyeti yapalım, netice-i mükâfatı Hâlık-ı Rahîmimize

bırakalım. Yekdiğerimize en büyük yardım olan duayı da esirgemeyelim.

Zühre, Habbe, Katre ve Zeyli'nin Arabî bir nüshası bu fakire ihda buyurulmuş, bir gün tercümesinin de yapılacağına işaret olunmuştu. Demek zamanı geldi ve benim gibi Arabî bilmeyen kardeşlerin manevî arzuları, Zühre'nin tercümesine vesile oldu. Çok muhtasar olarak duygularımı arzedeceğim:

Birinci Nota: فَاعْلَمْ اَنَّهُ لاَ اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ kelime-i tevhidi ile Mabud-u Hakikî'ye bağlanmalı.

İkinci Nota: اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ لاَ اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ وَ لِلّٰهِ الْحَمْدُ tekbir-i ekberi ile kibriya ve azamet sahibi ancak Allah-u Zülcelal Velkemal olduğunu...

Üçüncü Nota: كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلاَّ وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ nass-ı azîmi ile, madem herşey helâk olacak, ey zaîf insan! Bundan senin, şemse nisbeten bir zerre bile olmayan hayatının da hissesi olduğunu anla, aklını başına topla, yaradılışındaki hikmeti düşün, haddini bil, ömür ve hayatını, sana saadet-i ebediyeyi temin edecek şeylerle geçir hakikatını...

Dördüncü Nota: كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ❊ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِى اَنْشَاَهَا اَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ gibi âyetlerle müeyyed olduğu üzere ba'de-l mevt ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرَى فَاِذَاهُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ âyetinin sırrı zahir olacak ceza ve hesab gününde, Mâlik-i Yevm-id Din'in huzurunda, mahlukat ve mevcudatın en kıymetdarı olan insanın aynen halk olunarak bulundurulacağını...

Beşinci Nota: Avrupa'nın surî medeniyetinin hakaik-i Kur'aniye ile butlanını, وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ âyetinin bir muhavere şeklinde tedrisini...

Altıncı Nota: اِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ ❊ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً gibi âyetlerle, hem iman tacını giyen hizbullahın galebesini ve hem zahir insan suretinde halk olunan müşrikînin ve onların bir nev'i olan, her şeyi inkâr edenlerin, Kur'an nazarındaki kıymetlerini...

Yedinci Nota: وَلاَ تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ❊ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالاِحْسَان

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى gibi âyâtın manasını hatırlattığını…

Sekizinci Nota: Sonunda zikrolunan dört âyet-i celilenin bir nevi tefsiri…

Dokuzuncu Nota: Bugünün Dokuzuncu Sözünün bir çekirdeği olduğunu…

Onuncu Nota: Marifetullaha yol açacak, bid’aların kesreti zamanında Risale-i Nur ünvanını alacak ve en evvel “Ey ehl-i iman! Öldükten sonra dirilmek var, ceza ve hesab günü var, uyanın!” hitabı ile mevki-i intişara konulacak olan Onuncu Söz’e mahfî işaret ettiğini…

Onbirinci Nota: Onbir, Oniki, Onüç, Ondördüncü Sözler gibi, Kur’an’dan fazlaca bahseden Nur risalelerine, bilhâssa bunlar arasında parlak bir mevkii işgal eden, Yirmibeşinci Söz’ün geleceğine îma eylediğini…

Onikinci Nota: Bütün müslümanlara, muhtelif tarîkatlarda sülûk ile kazanılacak neticeye, acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür tarîkında Besmele olacak bir ders verdiğini…

Onüçüncü Nota: Yirmialtıncı Söz’ü, اِنْ اَجْرِىَ اِلاَّ عَلَى اللّٰهِ âyetlerini, مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ hadîsini, Birinci Söz’ü, mecazî muhabbetteki makul dereceyi göstererek, taklidden tahkike geçmek lüzumunu…

Ondördüncü Nota: Çok mühim ve pek nurlu bir eser olan, Yirminci tevhid Mektubunu…

Onbeşinci Nota: Üç mes’elesi ile, Kur’andaki emir ve nehyin ne kadar yerinde olduklarını ve şeriat-ı Ahmediye desatirinin, ne kadar makul ve mantıkî esaslara istinad ettiğini, ayân-beyan göstermektedir.

Çok kusurlu ve âciz talebeniz aldığı feyizleri ancak metindeki yazıları tekrarla ifade edebilir. Hitabı azaltmak için sözü itnaba düşürmemek daha makul düşüncesiyle, maruzatımı kısa kesmeyi daha faideli görüyorum.

Hulusi

* * *

(Mu'cizat-ı Ahmediye'yi yaldızla yazan Doktor Abdülbâki Bey'in fıkrasıdır)

Sevgili, müşfik Üstadım, Efendim Hazretleri!

Kıymetine nihayet olmayan ve her vecihle medih ve takdire ve sitayişe şâyan bulunan Risale-i Nur eczalarından bir parçası olan Ondokuzuncu Mektub'u, bu mektubun mazhar olduğu intişarındaki inayetine mâsadak olan kalemimle, iki gün evvel ikmal edip, sevgili üstadıma takdim ediyorum. Bu risale hakkında aziz üstadıma kalbî ihtisasatımı arzetmek istiyorum. Fakat ne kalemim ve ne de kalbim ifadeden âcizdir.

Bu risalenin ruhumda vücuda getirdiği tebeddülâtı tarif imkânsızdır. Hakikaten ruhumun asr-ı saadete ait karanlıklı noktalarını aydınlatmış, kalbimin en derin mahallerine nüfuz ederek, fakir talebenize verdiği ziyaları, nurları ile fakir talebenizi, öyle bir hale getirmiştir ki; bu kusurlu talebenizin Cenab-ı Hak'tan istediği ve zulümatları yararak nurlar serpen asırda, beşeriyeti helâkten kurtarıp saadete davet eden ve elinde ve lisanında sonsuz mu'cizatı ile, yalnız beşeriyete ve dünyaya değil, bütün mevcudata, dünya ve âhirete kendini tanıttıran o Peygamber-i Zîşan'a ümmet olabilmek ve sevgili üstadıma talebe olabilmek kaydı altında hayatıma hâtime verilmesidir. El ve ayaklarınızdan öperim, efendim.

Abdülbâki

* * *

(Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkındaki asılsız üç vehimleri münasebetiyle, bir kardeşimizin ettiği sualine karşı cevabdır)

Üstadımız Barla'da kimsesiz kaldığı için, mütalaa edecek kitabları olmadığından, dünyadan ümidini kesip, âhiret noktasından iman cihetinde, kendi nefsiyle olan mükâlemelerini, düşündüklerini çok defa "Ey nefsim! Ey nefsim!" diye kaleme almış. Ne vakit o vaziyetten, o beladan kurtuldu. Buraya geldi, altı ay zarfında oradaki altı gün kadar bir şey yazmadı. Zâten neşriyat yapmıyor. Ancak kendi nefsi için nota nev'inden kaydettiği mesaili, iman cihetinde vesveseye düşmüş bazı has dostlarının istemelerine binaen, güçlükle onlar alıp mütalaa ediyorlar. Yazdığı en mühim bir eseri; bir müdür, vesveseli ve onun hakkında muannid bir valiye şikayet tarzında vermiş. O muannid vali tedkikatında, bu eserde ve bunun neşriyatında siyasete taalluk edecek bir cihet yoktur, sırf mesail-i imaniyeye aittir diye hakikatı anlamakla, o müdürü tekdir etmiştir.

Hem hocamız tarîkat zamanı olmadığını, mütemadiyen dostlarına söylüyor. İmanı kurtarmak zamanıdır diyor. Buna delil, dokuz senedir hiçbir kimseye tarîkat talim etmemesidir. Yalnız mezhebi Şafiî olduğu için, namazdan sonraki tesbihatı biraz fazlacadır. O fazlalıkta otuzüçer tesbihattan sonra mezheb-i Şafiî'de sünnet olan bazan on, bazan otuzüç "Lâ ilahe illallah" ve üç defa da salavat okumaktan ibarettir. Hususî ibadetinde yanına hiçbir kimseyi bırakmaz, en has hizmetçisi de yanına giremez ve diyor ki: "Ben şeyh değilim, ancak bir hocayım. Eskiden dünyaya karıştığım için günahlarım çoktur. Onlara istiğfar ediyorum." diyor. Üstadımız hakkında ehl-i dünya ve ehl-i hüküm tarafından çok defa "Ne ile yaşıyor?" diye endişekârane soruluyor. Bu sual altında, acaba başkaların hediye ve sadakalarıyla mı yaşıyor deniliyor.

Elcevab: Bizler daimî hizmetindeyiz. Hiçbir kimsenin sadaka ve hediyesini ihtiyarıyla kabul etmez. Mecbur kaldığı zaman, mukabilini vermek suretiyle alır. Barla'da köy halkı az olduğundan men' edip kendini kurtarıyordu. Buraya geldikten sonra Barla gibi "Ben bir şey istemiyorum" diye

olan musırrane redde muvaffak olamadı. Hatırları kırılmayacak bazı dostların getirdikleri yemekleri birkaç defa yedi. Sonra birden bire, hasta olmadığı halde iştihası tam kesildi. Bizim kanaat-ı kat'iyyemiz geldi ki, başkasının hediye ve sadakasını yedirmemek için, manevî bir ihtar ve bir itabdır.

Evet iki sene evvel, bütün Ramazanda üç ekmek, bir okka pirinç ona ve dört kedisine kâfi geldiği gibi; bir sene evvel üç fırancala, bir Ramazan yine kâfi gelmişti. Bu Ramazan-ı Şerif'te otuz günde, yarım okka yoğurtla, yarım okkadan daha az pirinç ve dört kuruşluk bir fırancala yediğini (yalnız bir-iki kupa çay içmek ve iftar zamanında bir çay kaşığı bal yemek müstesna) başka bir şey yemediğini bizzât müşahede ettik. [34](Haşiye)

Hem daimî hizmetinde olan bir arkadaşı Rüşdü Efendi, üç okkası beş kuruşa satılan ufak balıklardan güzelce kızartılmış üç tane getirmişti. Bunları üstadımıza yedirmek için ısrar etti. Hem Rüşdü Efendi'nin hatırını kırmamak, hem de balıkları sevdiği için yedi. O balık yüzünden beş saat mütemadiyen sancı çekti. Bu sancı başladıktan üç saat sonra, Rüşdü Efendi'ye dedi ki: Hüsrev'deki paramdan balığın fiatını al, sancı devam ediyor, dediği halde balıkların fiatını almadığı için, iki saat daha devam ediyor. En nihayet dedi ki: "Aman parayı al, beni bu sancının verdiği ızdırabdan kurtar." Rüşdü Efendi balığın fiatını aldığı dakikada, sancı birden bire kesildi. Biz üstadımızın halinden, vaziyetinden, bu acib hali aynen gördük. İşte üstadımız hakkında, ne ile yaşıyor diyenler, hatalarını tashih etsinler.

Bekir, Re'fet, Hüsrev, Rüşdü

* * *

(Hulusi Bey'in mektubudur)

وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ مِنَ اْلاَزَلِ اِلَى اْلاَبَدِ بِلاَ اِنْقِطَاعٍ

Eyyühe-l Üstad-üs Said!

Risale-i Nur şakirdlerinin şahsiyet-i maneviyelerinde en âciz, en zaîf ve en menfaatsız bir uzuv olmakla beraber, bu intisabın verdiği kuvvetle, manevî efradının dualarının ve kudsî himayelerinin himmetine ve Rabb-ı Rahîm'in kerem ü inayetine dayanarak, nâil olduğumuz son nurlu âsârın mütalaa ve zavallı muhitimizdeki neşrinden mütevellid hâlis sürurumuza ve nihayetsiz manevî duygularımıza tercüman ve lisan-ı acz ile hissiyatı izhara vasıta, başta muhterem ve çok müşfik ve aziz üstada ve onun tevfik-i Huda ile en kıymetli muinleri ve Risale-i Nur şakirdlerinin manevî cisimlerinde daima faal ve nevvar nâkil ve naşirleri olan kardeşlerimize şükran ve dua borcumuzu iblağ etmek emel ü niyeti ile, şu arîzacığı yazmaya başlıyorum.

Evvelâ ulvî ve gaybî kerametten bahsedeceğim: Mecmuat-ül Ahzab'da Ercuze namındaki kaside-i mübareki, Fethi Bey'de buldum. Birçok yerlerini okudum. Fazla tedkik edemedim. Ancak Sekine namı verilen ve İsm-i A'zam'ı tazammun eden altı isim "Ferd, Hayy, Kayyum, Hakem, Adl, Kuddüs Celle Celalühü" olarak buldum. Bu esma-i mübarekenin vird edilmesine müsaade ve ne suretle devam iktiza ettiğine emrinizi istirham ederim.

Merhum ceddimin Hazret-i Ali Radıyallahü Anh Efendimiz hazretlerine ma'tuf ve evvelce arzettiğim: (Keramat-ül evliyai hakkun) düsturunu tasdik sadedindeki keramat hâdisesinin ifade edildiği bir zamanda, orada da bu mübarek eserin neşredilmiş olması; cidden hayreti mûcib olmakla beraber, işlerimizin tesadüfle alâkası olmadığını gösterecek küçük bir delil ve Risale-i Nur, Mu'cize-i Kübra-i Ahmediye (A.S.M.) olan Kur'an-ı Azîmüşşan'dan nebean ettiği için, i'cazkâr hâdisat eksik olmayacağına işarettir. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Bu ulvî eserin sonuna Risale-i Nur şakirdleri namına bu âciz talebenizin ismini koymakla, sıddıkınızın yazılmış ve

yazılacak bütün Risale-i Nur lemaatına karşı, tasdikte tereddüd etmeyeceğine işaret olduğunu, şükranla karşıladım.

Sure-i Rahman'daki فَبِاَىِّ آلاَءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ âyet-i celilesindeki tekrarlar gibi, Risale-i Nur'un mebde-i neşrinden bu zamana kadar enva'-ı keramat ve gaybî i'caz izhar edilmekte ve bu feyizli hâdisat, Risale-i Nur şakirdlerini gayrete ve himmete teşvik eylemekle beraber, onları manevî silâhlarla teçhiz ederek, kuvve-i imanlarını tezyide vesile olmaktadır.

Allahü Zülcelal Kur'an-ı Keriminde, Peygamber-i Zîşan hadîs-i nebevîlerinde, Cihar-ı Yâr-ı Güzin, Sahabe-i Kiram ve Âl-i Beyt namlarına, Hazret-i Ali ve evlâdından Hazret-i Gavs kaside-i mübarekelerinde, fitne-i âhirzamandaki en mühim ve Kur'anî harekete remz, delalet, işaret, belki sarahatle parmak bastıklarını Risale-i Nur naşiri, bütün eserlerinde gösterir ve derslerinde tekrar tekrar söylerse, tereddüd ve şübheye zerre kadar mahal ve hak kalır mı? Aslâ ve kat'â. Allah'ın ihsanına yüzbinler hamd ü şükürler olsun.

Münasebet gelmişken tahdis-i nimet maksadıyla, mazhar olduğum, bütün acz ve noksanıma rağmen, gördürülmekte olan kudsî hizmetin şerefi, manevî vahdetteki ihlasın ikramı addedilmeye seza, gaybî himaye ve sıyaneti, Risale-i Nur şakirdleri kardeşlerime mücmelen arz u iblağ edeyim.

1- Allah'a malûm çok kusurlarımı bilmeyen büyük ve küçük bütün halkın hakkımdaki teveccühleri,

2- İktiza ettikçe, soruldukça, münasebet geldikçe, pervasızca daima aldığım derslerden, öğrendiğim hakikatları söylediğim halde, bütün meslektaşlarımın hakkımda muhabbet göstermeleri ve cevab verememeleri,

3- Ahkâm-ı diniyece gücüm yettiği kadar mutavaat gösterdiğimi bildiklerine ve gördüklerine rağmen, ekser meslek büyüklerimin hususiyet ve gidişlerini beğenmediğim halde, alenen takdirlerini izhar eylemeleri,

4- Elaziz'de maddeten hayli uzakta bulunmaklığıma rağmen, Risale-i Nur feyzi menbaından nebean eden lemaatın, izn-i Hak'la ârızasız gelebilmeleri,

5- Eski hocalarımın âsâr-ı Nur'u bu âcizden dinlemeleri, vasıtamla okumaları,

6- Elhamdülillah buraya gelen Nurlu eserlerin, hususiyet ve mahremiyet kayıdlarına bir derece dikkat ederek intişarına çalıştığım halde, yüzbin kerre şükr ü minnet ol Hâlık-ı Azîm'e, bir mani' ve şer zuhur etmemesi.. ilh…

Açık, zahir, bahir ve kat'î bir himaye ve sıyanet-i maneviye neticesi ve Risale-i Nur şakirdleri arasındaki hakikî ihlas ve tesanüdün parlak bir tecellisidir.

Sun'î bir tevazu için değil, hakikatı ifade için derim ki: Bundan evvel Sabri Efendi kardeşimize yazdığım küçük mektubumda da zikrettiğim vecihle, Risale-i Nur şakirdleri vücud-u manevîsinde, ancak küçük bir ayak parmağı kadar bir kıymeti olan bu bîçare kardeşinizi, Hâlıkımız bu günahkâr abdini nihayetsiz in'am ve ihsanına lâyık görmüş ki; Risale-i Nur naşirine bir talebe, Risale-i Nur şakirdlerine bir kardeş, Kur'an hâdimlerine bir arkadaş etmiştir. Arabî ve Farisî bilmeyen, ilim ve medrese görmeyen bir âsi abdine, hikmet-i Samedaniyesiyle böyle bir ikramda bulunuşu, elbette bir hikmete müsteniddir. O da her halde Risale-i Nur'la alâkadar olanlar arasındaki safvet ve ihlas ile, Risale-i Nur'un ind-i İlahîdeki derecesine ve hizmetin ulviyetine atfolunur.

İşte Risale-i Nur şakirdlerinden en gayr-ı nâfi' bir uzva, misal olarak zikredilen bu kadar açık himaye ve sıyanet-i İlahî vaki' olursa, diğer münevver unsurlara ne derece ikram ve inayet olacağı kıyas olunabilir.

Allah'ın inayetine, Peygamberimiz Muhammed Mustafa Sallallahü Teâlâ Aleyhi Vesellem Efendimiz hazretlerinin imdad u ruhaniyetlerine istinad ederek, Allah rızası için hizmete koşan, yekdiğerini manevî ve uhrevî kardeş tanıyan, başta müşfik Üstad, yani Risale-i Nur naşiri ile

onun şakirdlerini فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ❊ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ âyetlerinin sırlarının tezahürü inşâallah karşılayacaktır.

İktisad hakkındaki risale hem insanî, hem içtimaî, hem dinî, hem dünyevî çok güzel ahlâkî, çok hoş imanî, çok değerli nuranî bir nasihatnamedir. Buradaki kardeşlerimizden bazılarının, âsâr-ı Nur hakkındaki ihtiyarsız şu sözleri, ne kadar yerindedir. Diyorlar ki: Bu mübarek eserlerden biri okununca, içimizden "Bundan daha yüksek eser olamaz" dediğimiz halde, ikincisini dinlediğimiz zaman bakıyoruz ki, bu evvelkinden daha ulvî ve nurludur.

Ben de diyorum ki: Ey ihvan! Risale-i Nur'un bütün cüzlerinde öyle bir kuvvet var ki, yalnız birini dinlemeye, okumaya veya yazmaya muvaffak olan kimse, Allah tevfik verirse, imanını kurtaracak hakikatları onda bulur. Çünki her cüz'ün diğerleri ile manen irtibatları vardır. Okuyana ve dinleyenlere sırran diyorlar ki: Bu okuduğun kitabda bizdeki hakikatların da uçları, kokuları, işaretleri var. Dikkat edersen görürsün, çalışırsan anlarsın, cüz'-i ihtiyarını bu emre sevk edersen Allah da muvaffakıyet verir. Bulur ve bilebilirsin.

İhlasa dair Yirminci, Yirmibirinci Lem'alar: Yirminci Lem'a muhtelif meslek ve meşrebde mü'minler arasındaki rekabetkârane ihtilafların esbabını öyle bir teşrihtir ki, tavsif edebilmek için bu mübarek eseri aynen nakil eylemekten başka çare yoktur. Allah cümlemizi muhlis kullarından eylesin. Âmîn!

En az onbeş günde bir defa okunması emir buyurulan Yirmibirinci Lem'a, evrad edinilecek kadar ehemmiyetlidir. Malûmdur ki, kal'a içinden feth olunur. Bugünkü muvaffakıyete sebeb olan ihlas kalkarsa, maazallah o zaman çok vahîm neticeler tevellüd eder. En büyük düşmanımız nefsimizdir. Onu susturmak için zannedersem şu ihtar kâfidir: "Ey nefs-i nâdân! Beni kandıramazsın. Madem ki, bir Peygamber-i Azîm-ül Kadr ve bir Nebiyyullah olan Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm وَمَا اُبَرِّئُ نَفْسِى اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌ

بِالسُّوءِ اِلاّ مَا رَحِمَ رَبِّى demiştir. Aldatamazsın. Senden ve senin samimî yoldaşların cinnî ve insî şeytan, ehl-i bid'a ve ülema-is sû' şerlerinden Allah'a sığınırım."

Eski Said lisanıyla kaleme alınmış olan Yirmiikinci Lem'a: Zaleme güruhunun hücumlarına pek mükemmel müdafaa ve elyak ve a'lâ bir cevabdır. فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Otuzbirinci Mektub'un Yirmibeşinci Lem'ası: Maddî ve manevî bütün hastalıklara mükemmel devadır. Altıncı devanın iki defa yazılmasına merak ettim, hatırıma geldi. Birden yirmibeşe kadar devaları topladım, 325 oldu. Tekrar eden 6 numaralı devayı da zammedince 331 çıktı. Söylenişte ve yazılışta ekseriyetle hazfedilen bu rakamlardaki kaldırılmış bin sayısını nazar-ı dikkate alırsak 1325 ve 1331'de İslâm âleminin başına gelmiş olan musibetlere, bu Lem'ada mahfî işaret bulunduğuna hükmeyledim. Basiretli ve nurlu arkadaşların, daha mahfî hakaik çıkardıklarını ümid ediyorum. Eski talebenizden Hâfız Hüseyin Efendi'ye bu Lem'ayı babasının vefatından birkaç gün sonra, arefe günü Hâfız Ömer Efendi ile evine gitmek suretiyle okumak nasîb oldu. Maddî ve manevî hastalıklarına ilâç veren hekim-i hâzık aziz üstada çok dua etti. Bu mübarek eserin, bu zât üzerindeki tesirini şöyle telhis edebiliriz. Ehibba ve arkadaşlarından hastalığını soranlara, "Çok mükemmel bir ilâç buldum. Doktorlara ilâç parası vermekten elhamdülillah kurtuldum. Günden güne iyi oluyorum." diyormuş. 17 Zilhicce 1353

Uhrevî kardeşiniz ve âciz talebeniz
Hulusi

* * *

(Risale-i Nur şakirdlerinden Kuleön'lü Hacı Osman'ın bir fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım!

Risale-i Nur'u birkaç seneden beri dinleyip, binde bir almış olduğum manevî yaralarıma bir ilâç vazifesi görüyordu. Fakat hastalara aid Yirmibeşinci Lem'a ve ihtiyarlara aid Yirmialtıncı Lem'ayı Mustafa ve arkadaşlarımla beraber okuyup kemal-i şevk ile dinledim. Bakıyorum ki vücudumdaki yaralara güzel tesir ediyor, arkadaşlarıma dedim: Madem Risale-i Nur'un tesiri bu kadar kuvvetlidir, ben yazmaya karar verdim; fakat hiç okuyup yazmam yok ki, böyle kıymetdar Risale-i Nur'a yardım edeyim. Madem kalemim yok, beni hizmetçi ve postacı olarak tayin ediniz, diye müteessirane söyledim.

O gece rü'yamda, kendimi ölmüş ve yıkanmış olarak kabre bıraktılar. Haşir zamanı gelip kabirden kefen ile başım açık, ayaklarım yalın olarak kalktım. Korkarak memleketimize gelirken, büyük bir köprüye yolum uğradı. Köprünün iki tarafında iki nöbetçi vardı. Birinden geçip, diğeri hemen beni yakaladı, acaba nereye götürecek diye, bütün vücudum titriyordu. Biraz gittikten sonra köprü bitmeden Üstadıma beni teslim etti. Üstadım beni yıkayıp bıraktı.

Sonra asker olarak bir câmiye bütün ahali toplandı. Bir asker geldi bana dedi: Seni büyük bir kumandana hizmetçi tayin ettiler, gideceksin. Ben dedim: Benim gibi süflî bir nefer, nasıl o müşirin yanında hizmetçilik eder. İtiraz ettim. Yine tekrar etti, gideceksin. Ben korkarak gittim, baktım ki, orada Üstadımı görünce mesrurane sevindim. Bana dedi: "Arkamdan gel." Yüksek bir saraya çıktı, bana dedi: "Bu ufak hizmetleri gör." Ben düşünmekte iken, Barla'lı Süleyman Efendi geldi. Beraber bulunurken, Üstadım güzel bir gül bahçesine gitti. Ve orada bir küçük genç oturur, bana dedi: "Sen bu gence hizmet edeceksin" dedi. Hemen uyandım.

Ey kardeşlerim! Madem Üstadım bende bir şey yok, ben yalnız tayin olduğum cevahir dükkânından herkesin ihtiyacı var olduğunu ve Kur'an'ın dellâlı olduğunu sekiz-dokuz

senedir ilân ediyor. Biz Risale-i Nur'ları yazmak, okumak ve dinlemek için herkesin ihtiyacı var, onun için ey müslümanlar! Manevî yaralarınıza ilâç ararsanız, Risale-i Nur'da vardır. Yazın, okuyun, imanınız o kadar teâli edecektir. Hiç şübhe etmeyiniz.

Mübarek iki ellerinizden öperim ve bayramınızı tebrik ederim.

اَلْحُبُّ فِى اللّٰهِ

Cahil ve âciz talebeniz

Hacı Osman

* * *

(Âhiret hemşirelerimizden ve Risale-i Nur talebelerinden Müzeyyene'nin fıkrasıdır)

Muhterem Üstadım!

Şu fâni dünyanın elemlerine gark olan gözlerim, sizin feyizli, nurlu Sözlerinize ve tesirli ve şifalı risalelerinize, can u gönülden merbut oldukça ve okudukça, risaleleriniz ne kadar büyük bir mürşid olduğunu hiçbir şeyle tarif edemem.

Evet şu dünyaya, şu zamana çöken zulmet ve gaflet perdelerini Sözleriniz yırtıyorlar, parçalayıp o zulmeti ve gafleti dağıtıyorlar. Hangi akıl var ki, hakikat perdesini görüp de, o hakikat perdesinde nur-u hakikat parlarken, onlara gözünü yumup, zulmet perdesine atılmış olsun. Ben de inşâallah zulmete atılmam. Artık güçlükle bahtiyar olup da tekrar bedbaht olamam.

Üstadım, ben sair kardeşlerim gibi sizden bizzât ders almaktan mahrumum. Fakat haftada veya bir ayda, âlî Sözlerinizden gıyabî bir ders alıyorum tasavvuruyla dinliyorum. Güya bizzât sizden ders alıyorum. Bütün gün ehl-i İslâmın selâmetini ve şu halimin zulmetten nura

dönmesini, siz başta ve önde, biz arkada Cenab-ı Hakk'a yalvaralım. Cenab-ı Mevlâm hayırlısıyla ihsan buyursun. Fazla söylemeye lisanım, aczim, kusurum bırakmıyor. Kusurumuzu Üstadımıza itiraf ediyorum.

İnşâallah risalelerin tesiriyle bir gün olur da, müstakim Lütfü Efendi gibi ehl-i takva kardeşlerimiz misillü biz dahi gayr-ı ihtiyarî ve istemeyerek işlediğimiz ahvalden Sözlerinizin irşadıyla kurtuluruz. Zekâi kardeşimizden Onyedinci Söz, Onsekizinci Mektub, Yirminci Mektub ve Otuzüç Pencereli nurlarla parlayan kıymetli risaleleri aldık. Mütalaa ediyoruz. Hakikî üstadımız olan Hazret-i Kur'an elimizdedir.

Müzeyyene

* * *

(Müzeyyene'nin diğer bir fıkrası)

Üstadım!

Kıymetdar risalelerinizi okuyan, elbette kilitli sandık içinde münevver kalan sönük kalbleri, gümüşten yapılmış altun ile yaldızlanmış birer anahtar hükmündeki risalelerle açtığına ve kalbinin kurtulmasına ve parlamasına binaen kemal-i memnuniyetle Cenab-ı Mevlâ'ya şükürler ve risalelerin intişarına çalışanlara teşekkürler etmemek kabil değildir. Ah vefasız dünyanın telaşesi ve elemi ve kederi beni Nurlara hizmetten alıkoyuyor. Hakkıyla çalışamadığımdan ve kardeşlerim gibi Nurlara hizmet edemediğimden kalbim öyle muazzeb oluyor ki, tarif edemem. Bugünlerde dediler ki, "Afv varmış, Üstad İstanbul'a gidiyormuş" demeleriyle bir cihette memnun oldum ki, Üstadım esaretten kurtuldu. Ve bir cihette zannettim ki bütün Atabey'in dağları başıma düşüyor, müteessir oldum. Afvınıza ve bedbaht insanların eziyetinden

kurtulmanıza teşekkürlerle beraber tebrik ediyorum. Fakat bu nurlu ve kıymetli risalelerin sahibi bizden uzaklaşmasına gönül razı olmuyor. Barla dağlarında bizi ve bu etrafı nurlandıran, bizlerden uzaklaşmamalı. Uzaklaşmasını kim arzu eder? Barla çok bahtiyardır ki, en evvel ve her vakit, o taze ve şirin risaleleri herkesten evvel, bizzât şifahen Üstad'dan işitebilirler.

Müzeyyene

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Gayyur, zeki, ciddî, sıddık, hakikî kardeşlerim Hoca Sabri Efendi, Hâfız Ali!

Bu Cuma günü gündüz, rahatsızlığımdan dolayı biraz yatmıştım. Rü'yaya benzer, fakat rü'ya değil; hayalen gördüm ki: Sabri karşıma çıktı, arkasında Hâfız Ali. Sabri bana diyor: "Üstadım! İnayat-ı Seb'a namıyla beyan edilen büyük inayetler varken, Onuncu Söz'deki cüz'î inayete bu kadar ehemmiyet vermenin sebeb ve hikmeti nedir?" dedi çekildi. Sonra kalktım, düşündüm; dedim ki: "Isparta'ya yazdığım mektubu Sabri okumuş veya okuyor, hararetli yazışımdan bana acıyarak benden sual etmek istemiş." Her ne ise. Ben de Hulusi'den sonra birinci muhatabım olan Sabri'ye derim ki (Hâfız Ali de dinlesin):

Bu Onuncu Söz'deki cüz'î inayete ziyade ehemmiyet verdiğimin üç hikmeti var:

Birincisi: Onuncu Söz'ün kıymeti tamamıyla takdir edilmemiş. Ben kendi kendime hususî, belki elli defa mütalaa etmişim ve her defasında bir zevk almışım ve okumaya ihtiyaç hissetmişim. Böyle bir risaleyi bazıları bir defa okuyup, sair ilmî risaleler gibi yeter der, bırakır. Halbuki bu risale ulûm-u imaniyedendir. Her gün ekmeğe muhtaç olduğumuz gibi, o nevi' ilme her vakit ihtiyaç var. Bu risaleye nazar-ı dikkati ehemmiyetle celbetmeyi ruhum arzu ediyordu. Lâkin, elimden bir şey gelmezdi. Cenab-ı Hak merhametinden bir işaret verdi. O işaret ne kadar gizli

ise, benim o ciddî arzuma mutabık geldiğinden çok ehemmiyetli görünüyor.

İkincisi: Bilirsiniz uzak yerlerden, bazı beş günlük yoldan bir zât bizi görmek ve uhrevî bir istifade etmek için gelir. Halbuki vaziyetim birkaç saatten fazla onunla görüşmeyi müsaade etmiyor. Halbuki, o misafire risalelerin kıymetini göstermek, onu onlardan istifadeye sevk etmek, hem muhtaç olduğu kuvvet-i imana ve kuvve-i maneviyeye yardım etmek için, birkaç gün lâzım. Çünki risalelerdeki kuvvetli bürhanlara herkes yetişemiyor, tamamıyla kavramıyor. Ruhum çok arzu ediyordu ki; kısa, hafif bir vesile elime geçip, bîçare misafirlerin zahmeti beyhude gitmesin. Fakat kerametim yok, elimden bir şey gelmez. Yalnız misafirlerin niyet ve ihlasına itimad edip onların mükâfatını rahmet-i İlahiyeye havale ediyordum. İşte Cenab-ı Hak evvel İşarat-ül İ'caz'da, sonra Onuncu Söz'de çabuk kanaat verecek ve risalelere itimad ettirecek bir eser-i inayet ihsan etti. Hakikaten benim için çok kolay oldu. Ben de çok rahat ettim ve çok zâtlara az bir zamanda kuvve-i maneviye ve Kur'an-ı Hakîm'in hakkaniyetine göz ile görünecek emareler gösteriyordum. Hattâ çok muannidlerin inadı kırıldı. Çok dinsizler de, onunla imana geldiler. Fakat İşarat-ül İ'caz'daki izahı bir, iki, üç saat bitmiyordu. Ben de yoruluyordum. Cenab-ı Hak kemal-i rahmetinden daha kolay, İşarat-ül İ'caz'ın iki saatte verdiği faideyi Onuncu Söz iki-üç dakikada aynı faideyi verdi. Bu zamanda göz ile görünecek gayet cüz'î bir eser-i inayet, manevî büyük kerametlerden daha tesirlidir. İşte bu cüz'î eser-i inayet hem bana, hem sizin gibi kardeşlerime bir kolaylık temin ettiği için, ziyade ehemmiyet verdim. Madem bu Söz'deki tevafuk bize ve misafirlere çok faidelidir ve hayırlı neticeler verir, elbette içinde bir inayet var. Âdi olsun, yüz emsali bulunsun yine bize fevkalâde bir inayet, bir ikram-ı Rabbanîdir.

Üçüncüsü: Bilirsiniz ki, fazla iştigalâttan yorgun düşmüş bir fikir, kendini eğlendirmek, istirahat etmek ister. Biz

meşgul olduğumuz pek derin, pek geniş, pek ciddî olan hakaik-i Kur'aniye ve imaniye, fazla meşguliyetimizden gelen yorgunluğu tahfif edecek ve yorgun fikrimizi neş'elendirecek ve eğlendirecek tevafukat nevinden, latif bir san'at-ı bedîiye suretinde bir lütfunu gösterdi.

Hem o latif ve hafif ve mahbub ve cazibedar tevafukattaki inayet, bir anahtar hükmüne geçip, Kur'an'ın bir hazine-i esrarına bir nevi rehber olduğu için ziyade ehemmiyet verdim. Yoksa hizmetimize terettüb eden ve yardım eden inayet-i Rabbaniye o kadar çoktur ki, eğer saysam binden geçer. Şu Onuncu Söz'ün hurufatındaki sır, hiç kimsenin sun' u ihtiyarıyla olmadığını herkes tasdik ettiği için, daha ehemmiyetli göründü.

Fakat ben mutlak işarete ehemmiyet verdim. Lâkin tafsilâtını ehemmiyetle tedkik edemedim. En iyi bir tarzda beyan edemedim. Bir-iki saat zarfında nota nev'inden işaretler koydum. Birinci defaya itimad edip daha tedkik etmedim. Halbuki tabiratımda bazı kusur var, fehmi işkal eder. Isparta'daki kardeşlerimiz maksadı anlamamışlar, hakları var. Çünki o ibare o maksudu ifade edemiyor.

Madem öyledir, bu sözün latif tevafukat-ı harfiyesindendir ki, (mebhasındaki) hem sahifenin yirmiiki olmak itibariyle, yazı bulunanların yerinde (yarısından ziyade yazılı bulunan sahifelerin) hakikî ve itibarî satırlarına ve baştaki yaprağın cild üstünde isminin iki satırı ilâvesiyle bin üçyüz kırkiki (1342) ilh... Hem o mebhastaki bu cümle, hem âhirdeki beyaz sahifeyi saymak cihetiyle altmışaltı olup baştaki âyetin melfuz (altmışaltı) hurufuna tevafuk ediyor. Birinde, âhirdeki iki beyaz sahifeyi saymak cihetiyle (altmışyedi) olup baştaki âyetin melfuz altmışyedi hurufuna tevafuk ediyor. O âyet Sure-i İhlas'ın hurufatına, hem Lafzullah'ın makam-ı ebcedîsine tevafuk ediyor, denilmeli. Biz bir nüshayı öyle yaptık, size gönderiyoruz. Yanınızdaki nüshaları ona göre yap. Eğirdir'deki nüshaları da öyle yapınız.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, ciddî, sıddık kardeşlerim, hizmet-i Kur'aniyede samimî ve kuvvetli arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Ali, Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü!

Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, sizleri hududsuz bir sahra-yı hakikatta bana enîs arkadaş ve yoldaş vermiş. Bu acib sahradaki hareket ve sülûk, bazan pek ince ehemmiyetsiz görünen bir şeyde mühim istifadeler edilir. Onun için zahir nazarda malayani zannedilen bazı mes'elelerde, fazla takib ediyorum ve ziyade nazar-ı dikkatinizi celbediyorum. Ezcümle; Onuncu Söz'deki elif tevafukatı, mühim bir mes'ele gibi nazar-ı dikkatinize gösteriyorum. Bunun sırrı şudur ki:

Bir iltifat-ı hâssaya gizliden gizliye bir işaret bulunduğunu kat'î hissettiğim için, ihtiyarsız olarak kemal-i sürur u ferahımdan taşkıncasına bağırarak, "Aman geliniz siz de görünüz" diyorum. Evet nasılki bir padişahın has bir edna işaretine mazhar olmak, kanun-u umumîyle bir müşiriyet teveccühünden fazla medar-ı sürurdur. Öyle de, Hâlık-ı Zülcelal'in hususî iltifatını îma eden en gizli bir işarete, yüz bin can olsa ve feda edilse ve yüz bin sene ömür var ise, o yolda sarfedilse yine ucuzdur.

İşte bu sırdan gelen sürurun verdiği cezbekârane taşkınlıkla, dikkatsizlere malayani ve israf sayılan böyle tevafukata dair bahisler açıyorum. İşte bir bahis daha açacağım.

Onuncu Söz, Kur'an'ın bir sülüsünü inkâr etmek niyetiyle, haşr-i cismanîyi resmen millet içinde inkâr etmek fikrinde bulunan zındıkları susturmakla, hârika bir şu'le-i i'caz-ı Kur'anîyi gösterdiği gibi; daha müteaddid emareler ile, manevî i'caz-ı Kur'an hesabına fevkalâde bir mahiyeti bulunduğunu icmalen hissetmiştik. Ve şimdi yeniden tekrar

Onuncu Söz'e nazar-ı dikkat-i âmmeyi celbetmek için, ihtiyarsız olarak onunla meşgul edildim ve baktım.

Bu defa Lafzullah'ın en birinci harfi olan elif, Onuncu Söz'de öyle bir tevafuk gösterdi ki; kat'iyyen tesadüfe havale edilmediği gibi, başka emareler ile o tevafukta gaybî bir işareti kat'iyyen hissettim. Sonra işaretlerini koydum. Hem işarete medar olmak için hârikulâde olmak lâzım değildir. Çünki çok âdi perdeler içinde mühim işaretler verilir, ehli anlar.

Madem işaret-i gaybiye var; elbette tesadüf içinden kaçar, daha hükmedemez, en cüz'î rakamları da o işarete maledilir. Madem mecmuunda işaret var, bütün eczası o işaretin hikmetine tâbi'dir, tesadüf orada oynayamaz. Hattâ yirmidokuzuncu sahifede Üçüncü Hakikat'taki elif sayılmamak lâzım gelirken, sehven saymıştım. Sonra anladım ki, bana saydırılmış. Baştaki Onuncu Söz kelimesi ile, şu Üçüncü Hakikat ikisi sahife başında bulundukları için, hakları sayılmaktı. Onların sair arkadaşları sahife rakamları gibi bazı vazifeyi gördürmek için bir cihette saymak işareti olarak haberim olmadan bana yazdırılmış. Her ne ise... Kendimin tereddüdü için değil, çünki kat'î kanaatım gelmiş; belki başkasının şübhe ve tereddüdünü izale için bazı müvazeneler yaptım:

Onuncu Söz'ün âhirinde yazıldığı gibi, altıyüz sahifeden ziyade bir mübarek kitabın tevafukatı yüz yirmibeş çıktı. Üçyüz elli sahifeden ibaret diğer bir kitabı yine saydım, elli tevafuk çıkmadı. Yine eskiden kendi te'lifatım Türkçe ve Arabî olan ikiyüz seksen sahifeden ibaret bulunan kitabın eliflerini saydım, tevafukatı kırkı tecavüz etmedi.

Demek bu Onuncu Söz'de ve İşarat-ül İ'caz'daki ekseriyet-i mutlakanın tevafukatı, gizli bir işaret-i gaybiyeyi tazammun ediyorlar. Mecmuunda işaret bulunsa yeter. Her cüz'ünde işareti göstermek lâzım değildir, fakat her cüz işaretin malıdır ve onun hikmetine tâbi'dir. Size acele edip, en evvelki işaret olunan nüshayı göndermiştim. Az haşiyeleri sonra ilâve ettik. Bu defa Süleyman Efendi ile

gönderilen nüsha ile mukabele ediniz, tekmil ediniz ve Halil İbrahim Efendi ile gönderilen nüsha ile, yine bu nüsha ile mukabele ederek, sonra Âsım Bey'e gönderiniz.

Bu defaki Hulusi Bey'in mektubunu size gönderdim. İşaret ettiğim iki kavis içerisinde bulunan kısım, Yirmiyedinci Mektub'un Dördüncü Zeylinde yazılacak. Kavisler haricinde bulunan ve üzerlerine kırmızı çizgi çekilenler yazılmayacaktır. Hâfız Ahmed ve Mehmed Celal ve Hâfız Veli gibi kalbi cezbeli dostlarıma ve tarîk-ı hakikatta sair kardeşlerimize selâm ediyorum. Hâfız Veli ile çendan geç görüştük, fakat Hâfız Veli'nin burada Mehmed Usta isminde, on senelik hâlis bir dostu bulunduğundan ve o Mehmed Usta benim sekiz senedir tarîk-ı âhirette gayet ciddî bir kardeşim olduğundan, Hâfız Veli'ye de o münasebetle eski dost nazarıyla bakıyorum. O bana mektub yazmıştı; vakit bulamıyorum ki, mektubuna cevab vereyim. Ehl-i kalb için bazan sükût dahi bir konuşmaktır.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

Kardeşlerim, afvedersiniz, bu intizamsız perişan mektubla sizinle konuşmak istemiyorum. Fakat müteaddid işlerle ve tedkikatla meşgul olduğumuz anda, sür'atli bir surette fikrimizin bir köşesiyle yazdık. Keçeli kâtibin hâli malûm. Kafasını başka yerde bırakmıştı, mektub perişan oldu, onun için kusura bakmayınız.

Tevafuktaki müdahale-i gaybiyeyi bir mektubda size böyle bir temsil ile beyan etmiştim: Meselâ, benim avucumda nohut, leblebi, üzüm, buğday gibi maddeler bulunsa, ben onları yere atsam; üzüm üzüme, leblebi leblebiye karşı sıralansa, hiç şübhe kalır mı ki, elimden çıktıktan sonra, gaybî bir el müdahale edip sıralamasın. İşte hurufat ve kelimat o maddelerdir, ağzımız o avuçtur.

* * *

(Mes’ud’un garib bir fıkrasıdır)

Kamer yeni tulû’ ettiği esnada, onun aydınlığına ve gecenin serinliğinden arpanın yumuşaması hasebiyle orak biçmekte iken, kamerin güzelliğine ve şeffaflığına bakarak ve orağın bitmemesi, Nurları yazmaktan mahrum kaldığımı mütehayyirane ve me’yusane düşünmekte iken, bilmem iğfalât, bilmem tulûat, hatırıma gelen şu sözü söyledim: “Ya Rabb! İsmim Mes’ud, kendim bîsud, çok çalıştım olamadım mes’ud” dedim ve arpa biçmeye devam ettim. Aradan bir müddet geçtikten sonra yattım. Menamda dediler ki: “Bırakma üstadın Said’in eteğini, eyler seni mes’ud.” Derhal uyandım, ay hemen kaybolmak üzere. Derhal “Ya Rabb! Ben saadet-i dünyeviye istemedim, tövbekâr oldum.” Saadet-i uhreviyemin, sizin duanızla olacağı telkin edilmiştir ve duanıza muhtacım. Bendenizi duadan diriğ buyurmamanızı temenni eder, el ve ayaklarınızdan öperim efendim hazretleri.

Mes’ud (R.H.)

* * *

Yirmialtıncı Mektub'un Dördüncü Mebhası'nın Birinci Mes'elesinin evveli ve âhiri

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى وَالِدَيْكُمْ وَعَلَى اِخْوَانِكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık ve sadık, muhlis ve hâlis kardeşim İbrahim Hulusi Bey!

Mektubunda beyan ediyorsun ki, Eğirdir gibi orada muvaffak olmuyorsun. Ondan telaş etme. Orada öyle esbab var ki, bütün bütün tevakkuf ve ta'til neticesini verebilirdi. Cenab-ı Hakk'a şükür yine tevakkuf değil, muvaffakıyet var.

O manevî esbabdan biri şudur ki: Cinnî şeytandan ders alan insan şeytanları, dünyevî meşgaleleri ile seni bir çenber içine alıp, Nurlara hizmetini tahdid etmek için, sezdirmeyerek perde altında çalışmışlar.

Hem o havalide sâbıkan, müdhiş ameliyat ve icraat olduğundan, o muhitte bir ürkeklik hasıl olup, senin kalbindeki gayet kuvvetli bir metanet olmasaydı, o Nurlar orada hiç ışıklandırmayacaktı. Fakat orada az hizmet de çoktur, kıymetdardır.

Sâniyen: (Bu kısım Mektubat'ın 328-329'uncu sahifelerinde bulunan (Sâniyen) kısmının sonuna ektir.)

"Rabb-ül Âlemîn" tabirinden sonra "Rabb-üs Semavati ve-l Arz" zikri, icmalden tafsile geçmektir. Nasılki "Memleket-i İslâmiye hâkimi" tabirinden sonra; "Anadolu, Asya ve Afrika hâkimi" tabiri haşmet-i saltanatı mufassalan gösterir. Öyle de rububiyet-i mutlakadan sonra, haşmet-i rububiyeti mufassalan gösterir. Her ne ise, şimdilik sualine tam cevab veremiyorum. Ona bedel Kur'an i'cazına ait iki küçük nükteyi söyleyeceğim.

Sen şu iki nükteyi Ondokuzuncu Mektub'un beşinci cüz'ünün Onsekizinci İşaretinin Birinci Nüktesinin âhirine haşiye olarak ilâve ediniz.

İşte Birinci Nükte: (Mektubat'ın 184'üncü sahifesindeki Haşiye 2'dir, şu kısım ona ektir.)

Şu üç hakikata mukabil gelecek hangi hakikat var? Kimin haddine düşmüş ki, bunları taklid etsin. Evet nasılki bu tarz-ı ifade sun'î olamaz, öyle de taklid edilmez. Evet kimin haddine düşmüş ki, hadsiz derece haddinden tecavüz edip, Hâlık-ı Kâinat'ı bu surette konuştursun.

İkinci Nükte: Kur'an-ı Hakîm'in umum sahifeleri âhirinde âyetler tamam oluyor, güzel bir kafiye ile nihayetleri hitam bulması, hem Lafzullah yaprağın iki sahifesinde veya karşı karşıya iki sahifesinde veya yakın sahifelerde ekseriya ya muvafakat-ı adediye veya münasebet-i adediye bulunması, bir emare-i i'cazdır. Ve bunun sırrı şudur ki: Âyâtın en büyüğü olan "Müdayene" âyeti, sahifeleri için ve Sure-i İhlas ve Kevser satırları için, bir vâhid-i kıyasî ittihaz edildiğinden, Kur'an-ı Hakîm'in bu güzel meziyeti ve i'caz alâmeti görülmektedir. Demek bu hüner Kur'anındır. Yoksa Hâfız Osman gibi zâtların değil. Çünki bu vaziyet, âyetinden ve suresinden neş'et etmiştir.

Sâlisen: Mektubunuzdan anladım ki, sana gönderilen risaleleri kendin için istinsah ediyorsun, aslını Abdülmecid'e veriyorsun.

Aziz kardeşim, çendan Abdülmecid benim nesebî kardeşim ve yirmi sene talebemdir. Fakat ne o ve ne hiçbirisi benim Hulusi'me yetişmiyor. O mektublar -ekseriyet-i mutlaka- senin namınla yazılmış ve sana gönderiliyor. Abdülmecid ikinci derecede, kendine istinsah etmek veya mütalaa etmek için onu da teşrik et, diye bir mektubda demiştim. Fakat eğer sen, o kardeşini kendi nefsine tercih edersen ve ona zahmet vermemek için zahmet çeksen ona karışmam. Senin peder ve vâlidene ve Fethi gibi arkadaşlarına ve senin eski hocalarına selâm ve dua ederim, dualarını isterim.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said Nursî
21 Ramazan-ı Şerif
(Abdülmecid'e yazılan mektubu, senin mektubunun içine koydum, ona gönderiniz.)

* * *

(Biraderlerine yazdıkları mektubdan)

Eğer ahval-i ruhiyemi anlamak istersen, gelecek şu iki fıkra tercümandır. Bir şâirin dediği gibi derim:

(Ney) gibi her dem ki, geçmiş ömrümü yâd eylerim.
Tâ nefes var ise, kuru cismimde feryad eylerim.
Bir ticaret kılmadım, nakd-i ömür oldu heba,
Yola geldim, lâkin göçmüş cümle kervan bîhaber.
Ağlayıp nâlân edip, düştüm yola tenha garib,
Dîde giryan, sîne biryan, akıl hayran, bîhaber

Evet geçmiş ömrü israf ettik, zayi' ettik. Çok mübarek zâtlar, ahbablar kaybettik, yalnız kaldım. O mübareklerle beraber âhirete çalışmadım.

* * *

Yirmisekizinci Mektub'un Sekizinci Mes'elesinin İkinci Nüktesi

Eğer denilse: Şu tevafukat-ı gaybiye eğer bir meziyet-i belâgat olsa idi, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan belâgatların enva'ından en ileride olduğu gibi, bu nevide de en ileri olmak lâzım gelirdi. Eğer bir meziyet-i belâgat değil, neden büyük bir ikram-ı İlahî sayıyorsunuz? Hem hangi kitab olursa olsun, bu nevi tesadüfat içinde çok bulunabilir.

Elcevab: Kur'an-ı Hakîm اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَ اِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ sırrıyla, her zamanda bir milyondan fazla hâfızların kalbinde manen yazdırmak lâzım geldiği için, hıfzı çok işkal edecek ve hâfızları çok azaltacak olan şu nevi tevafukat-ı müteşabihe, Kur'an-ı Hakîm'de çok ileri gitmemiştir. Ehl-i hıfza, rahmet içinde mutabık-ı mukteza-yı hal bir manevî belâgatı, bu meziyet-i belâgatın terkiyle yapmıştır. Çok defa kısa kesmekle, çok uzun manaları ifade etmesi gibi. Hem şu tevafukat-ı belâgat olmasa da, madem içinde eser-i kasd ve şuur görünür; kasd ve şuur ise, bilmüşahede ve bil'itiraf, müellif ve müstensihlerin değil, elbette bir dest-i gaybînin tanzimiyledir. Ve o dest-i gaybînin bu tarz müdahalesi ise, alâmet-i kabuldür ve rızaya emaredir. Ve bu emare de remz eder ki; yazılan hakikatlar kusursuzdur, hak bir surette gösterilmiştir.

Amma sair kitablarda şu nevi tevafukat bulunuşu tesadüfe verilebilir. Fakat şu risalelerdeki şuurlu tevafukat-ı gaybiyeyi, bütün gören zâtların ittifakıyla, şuursuz tesadüfe havale edilemez ve verilmesine imkân verilmiyor. Hattâ en mühim iki müstensih ve bizler, değil ki bir risalenin umumunda; bir tek sahife kanaat verir ki, tesadüf karışamaz, haddi değildir. Çünki misil olarak iki-üç kelime

bulunur; birbirine bakar öyle bir vaziyette ki, zahiren bir kasdı irae ediyor.

Meselâ: Şimdi bakıyoruz, şu sahifede yaş lafzı, üç defa tekerrür etmiş. Üçü öyle bir vaziyette birbirine bakıyor ki, şübhe bırakmaz ki, bir tanzim-i gaybîdir. Hem şimdi baktığımız şu sahifede, yalnız altı hüzün kelimesi var. O altı hüzün, üç satırda öyle latif iki kavisi teşkil etmiş ki, neş'eli bir hüznü görene verir.

Hem işaret-i gaybiye olmak için, başka hiçbir kitabda bulunmamak lâzım gelmez. Meselâ: Nasılki belâgat-ı Kur'aniye derece-i i'caza vâsıl olduğu için, bir mu'cize-i risalet olduğu halde; sair ehl-i belâgatın umum kitablarında, derecatlarına göre belâgat vardır. Onlarda belâgat bulunması, i'caz-ı Kur'an'a münafî olamaz.

Öyle de i'caz-ı Kur'an'ın yüzer kısmından bir kısmının cilvesi, bir nevi ikram-ı İlahî nev'inden, Kur'an'ın bir nevi tefsiri olan Sözler'de, hakaik-i Kur'aniyenin hüsn-ü intizamına işareten görünüp tecelli etmesine, sair kitablarda tevafukatın bulunması zarar vermez. Çünki o dereceye yetişmezler. Çünki Sözler'deki o nevi tevafukat, o dereceye gelmiş ki, dikkat edenlere kat'î kanaat verir ki, beşerin düşünüşü değil ve ihtiyarıyla da olmamıştır. Belki nakşî bir nevi Kur'an i'cazının gölgesinin gölgesi, kendi tefsirinin âyinesinde, bir nevi ikram-ı İlahî suretinde temessül ediyor. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

* * *

Yirmisekizinci Mektub'un Sekizinci Mes'elesinin Üçüncü Nüktesi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ عَلَى وَالِدَيْكُمْ وَ عَلَى اِخْوَانِكُمْ وَ عَلَى رُفَقَائِكُمْ فِى دَرْسِ الْقُرْآنِ

Aziz Kardeşim!

Evvelâ: Kardeşimiz Abdülmecid'in, Yirmialtıncı Mektub'un Üçüncü Mebhasını, lüzumsuz bir ihtiyata binaen ziyade görmesini, sen de onun ziyadesini ziyade görmekliğin beni ziyade sevindirdi.

وَ كَيْفَ اَخَافُ مَا اَشْرَكْتُمْ وَلاَ تَخَافُونَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ diyen ve Kur'an'ın takdirine mazhar olan Hazret-i İbrahim Aleyhisselâm'ın ittiba'ına mükellef olduğumuza işaret eden فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا sırrına mazhar olduğumuzu bilmeliyiz.

Sâniyen: Bana karşı umumen dost bir şehir ahalisinden bir müftü, sathî bir nazarıyla, vâhî bazı tenkidatı, Onuncu Söz'ün teferruat kısmına etmiş diye Abdülmecid yazıyor. Abdülmecid'in ona verdiği cevablar, iki yer müstesna, mütebâkisi kâfidir. Fakat iki yerde, o da o zâtın sathî sualine, sathî olarak cevab vermiş:

Birincisi: O zât demiş ki: "Onuncu Söz'ün hakikatları münkirlere karşı değil. Çünki sıfât ve esma-i İlahiyeye bina edilmiş." Abdülmecid cevabında diyor ki: "Münkirleri hakikatlardan evvelki dört işaretle imana getirmiş, ikrar ettirmiş. Sonra hakikatları dinlettiriyor." mealinde cevab vermiş.

Hakikî cevabı şudur ki: Herbir hakikat, üç şeyi birden isbat ediyor; hem Vâcib-ül Vücud'un vücudunu, hem esma ve sıfâtını, sonra haşri onlara bina edip isbat ediyor. En

muannid münkirden tâ en hâlis bir mü’mine kadar herkes her “Hakikat”tan hissesini alabilir. Çünki “Hakikat”larda mevcudata, âsâra nazarı çeviriyor.

Der ki: Bunlarda muntazam ef’al var, muntazam fiil ise fâilsiz olmaz. Öyle ise bir fâili var. İntizam ve mizan ile o fâil iş gördüğü için, hakîm ve âdil olmak lâzım gelir. Madem hakîmdir, abes işleri yapmaz. Madem adaletle iş görüyor, hukukları zayi’ etmez. Öyle ise bir mecma-i ekber, bir mahkeme-i kübra olacak.

İşte “Hakikat”lar bu tarzda işe girişmişler. Mücmel olduğu için üç davayı birden isbat ediyorlar. Sathî nazar farkedemiyor. Zâten o mücmel “Hakikat”ların herbirisi, başka risaleler ve Sözler’de kemal-i izahla tafsil edilmiş.

Abdülmecid’in ikinci nâkıs cevabı şudur ki:

O zâtın yanlış sualine mümaşat edip, yanlışını kabul ettiği için, yanlış etmiş. Çünki Onuncu Söz’ün “Haşiye”sinde, ism-i a’zam, yalnız her ismin bir mertebesinden ibaret olduğu zikredilmemiş. Belki çok yerlerde demişiz: İsm-i a’zamdan ve her ismin a’zamî mertebesinden tezahür eder. İsm-i a’zamı isbat etmekle beraber, her ismin bir mertebe-i a’zamı var ki; Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm bunlara mazhar olduğu gibi haşr-i a’zam da onlara bakıyor. Meselâ ism-i Hâlık meratibi, benim Hâlıkımdan tut, tâ Hâlık-ı Küll-i Şey’e kadar olan mertebe-i a’zama kadar meratibi var.

O şübheli zâtın, her ismin bir mertebe-i a’zamı olduğunu tezyif etmek niyetiyle, mutasavvıfa-i mütefelsife fikridir demiş. Halbuki başta İmam-ı A’zam, İmam-ı Gazalî, Celaleddin-i Süyutî, İmam-ı Rabbanî, Şah-ı Geylanî gibi sıddıkîn-i muhakkikîn, ism-i a’zamı ayrı ayrı görmüşler. İmam-ı A’zam demiş: “El-Adl, El-Hakem ism-i a’zamdır” ve hâkeza. Her ne ise bu mes’ele bu kadar yeter.

O zâtın sathî ilişmesinden üç cihetle memnun oldum:

Birincisi: Tenkid etmek istediği halde, edemediği için gösteriyor ki; Onuncu Söz’ün hakaikı, kabil-i tenkid değildir. Olsa olsa teferruat kabîlinden bazı ibarelerine ilişebilir.

İkincisi: İnşâallah âlî bir zekâ ve gayreti bulunan Abdülmecid’i gayrete getirdi. Hulusi’ye yakışacak çalışkan, müteyakkız bir arkadaş oldu.

Üçüncüsü: O zât müşteridir ki ilişmiş, müşteri olmayan lâkayd kalır. İnşâallah ileride tam istifade edecek.

Bu nüktenin bir güzel mealini ya sen, ya Abdülmecid kaleme alıp, benim selâmımla, memnuniyetimle beraber, o zâta gönderebilirsiniz.

Mahallenizin imamı Hâfız Ömer Efendi’ye selâm et ve de ki, ben onu kabul ettim. Talebelik şartlarını da ona söyle. Pederiniz ve Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, Sözler’i ciddî dinlemeleri beni çok mesrur ediyor. Ben onlara dua ediyorum. Onlar da bana dua etsinler. Seyda namındaki zât, pederinizin intisab ettiği zât değil, ondan evvel gelmiş iştihar etmiş mühim bir zâttır. Başta Sabri, Süleyman, Tevfik, bütün ihvanlar size selâm ediyorlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ اَيَّامِ الْفِرَاقِ

Aziz, sıddık kardeşim!

Sana bu defa Yirmidokuzuncu Mektub’un üçüncü kısmını ve beşinci kısmını gönderiyorum. Üçüncü kısımda bir sırr var. Ramazanda bir saatte, benimle müsevvid zât hasta iken sür’atle yazılmış. Göreceğiniz tarz aynen bulunmuş, biz hayret ettik. Anladık ki o kısımda Kur’an’a dair niyetimiz tam haktır ve lâzımdır ki, böyle olmuştur.

Hem Mu’cizat-ı Ahmediye’deki tevafukata bir sened-i kat’î olarak iki parça (o mektubdan dördüncü, beşinci cüzlerini) gönderdim. O iki parça o risalenin te’lifinin akabinde, acemî bir müstensih müsvedde-i aslîden acele yazdığı, hattâ salavatları (A.S.M.) işaretiyle geçtiği halde, iki sene sonra tedkik ettik, ümidimiz fevkinde acib bir tevafuk gördük.

Sonra ondan daha acemî bir müstensihe dedim: “Resul-i Ekrem (A.S.M.) kelimesiyle, Kur’an kelimesini kırmızı yaz, aynen o nüshayı istinsah et.” Halbuki ikinci müstensih çok acemî idi. Evvelki müstensihin nüshasındaki tevafuku kısmen bozmuş, şuuru taalluk ettiği için letafetini ihlâl etmiş. Fakat yine tevafukata bir hüccet olur. Siz de güzelce kendinize tebyiz ediniz. O müsvedde-i ûlânın bir sureti ya sende veya Abdülmecid’de mahfuz kalsın.

Felillahilhamd şimdi Kur’an-ı Mu’ciz-ül Beyan’ın ikiyüz ecza-i i’cazından bir cüz’ünü göze gösterecek birkaç Kur’an’ı yazdırıyoruz. Birisi tamam oluyor. İçinde (2806) Lafza-i Celal’den, yüzde bir müstesna, umumen tevafuku, gaybî tarzında görünüyor. Lafzullah’ı kırmızı ile yazdırdık, gören “Kur’an’ın i’cazını gözümle görebiliyorum” diyebilir. İnşâallah bu cüz’-i i’caz, hatt-ı Kur’anîyi muhafaza edecek, tahriften kurtaracak.

Elmas kalemli kardeşlerimize taksim ettim. En birinci kardeşimiz Hakkı Efendi birinci cüz’ü yazdı. İkincisini, üçüncüsünü senin bedeline yazmağa hâhişkârdır.

Başta vâlideyninize, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Bey, yeni talebem İmam Ömer Efendi olarak Sözler’le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum, dualarını isterim.

Sâbık Müftü Kemal Efendi’ye de ki: Müjde! Her bir saat hastalıklı ömrü, bir gün ibadet hükmündedir. Şu zamanda hayatın en iyi sureti böyledir. Biz dergâh-ı İlahîde onun hakkında en hayırlısını niyaz edip dua ediyoruz ve edeceğiz. Öylelerin duası makbuldür. Bana dua etsin. Hoca Abdurrahman ile Fethi Bey, ikisi has talebelerin daire-i duası içinde duada kazancıma hissedardırlar. İkisi bana dua etsinler. Eskide benim Ömer isminde talebem vardı, senin şimdiki orada Ömer Efendi ona duada arkadaş olmuştur.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz Mirzazade
Said Nursî

* * *

Yirmidokuzuncu Mektub'un Dördüncü Kısmı hem uzundur, hem bir tek nüshadır. Bu defa gönderemedim. O kısım doğrudan doğruya i'caz-ı Kur'an'ın bir âyinesidir ve çok da mühimdir. Otuz sekiz sahifedir. Başta Sabri, Süleyman, Hüsrev, Bekir, Tevfik, Galib sizlere selâm ederler. Ondokuzuncu Mektub'un Dördüncü Cüz'ünü, Onbeşinci Nükteli İşaret'e kadar tashih ettim. Acele göndermek lâzım geldi, vakit bulamadım tam tashih edeyim.

Sen evvelâ Onbeşinci Nükteli İşaret'ten sonra kendi nüshanızla mukabele edip tashih ediniz, sonra tebyiz ediniz. Yirmisekizinci Mektub'un Yedinci Mes'elesinde acib bir tevafuk görüldü, şöyle: İki sahife baştan başa, yalnız baştaki satır müstesna, yirmidokuz satır şuur ve ihtiyarımızın haricinde, bütün (elif) gelmiş. Bu bütün (elif) Yirmisekizinci Mektub'dan Yirmidokuzuncu Mektub'a ehemmiyetli bir işaret-i gaybiyedir, diyordu. Sonra nümunesini size göndereceğiz.

Said Nursî

* * *

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, hakikatlı âhiret kardeşim ve ciddî ve kuvvetli arkadaşım!

Kur'an-ı Hakîm'in baş haşiyelerinde, âyât-ı Kur'aniyenin adedi 6666 olmakla, envâr-ı Kur'aniye ve hakikat-ı Furkaniye eyyam-ı şer'iye ile 6666 sene kadar Küre-i Arz'da hükmü cereyan edeceğine işaret ettiğine dair sualinize o vakit zihnim başka yere müteveccih olduğu için izahlı bir cevab veremedim. Sonra bana ihtar edildi ki: Âsım'ın suali

ehemmiyetlidir, cevab ver. Ben de o ihtara binaen, üç esasla bir parça izah edeceğim:

Birinci Esas: Nasılki Nur-u Muhammedî ve hakikat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, divan-ı nübüvvetin hem fâtihası hem hâtimesidir. Bütün Enbiya, onun asıl nurundan istifaza ve hakikat-ı dininin neşrinde onun muinleri ve vekilleri hükmünde oldukları ve nur-u Ahmedî (A.S.M.) cebhe-i Âdem'den tâ Zât-ı Mübarekine müteselsilen tezahür edip neşr-i nur ederek intikal ede ede tâ zuhur-u etemle kendinde cilveger olmuştur.

Hem mahiyet-i kudsiye-i Ahmediye, Risale-i Mi'rac'da kat'î bir surette isbat edildiği gibi, şu şecere-i kâinatın hem çekirdek-i aslîsi, hem en âhir ve en mükemmel meyvesi olmuş. Öyle de hakikat-ı Kur'aniye, zaman-ı Âdem'den şimdiye kadar hakikat-ı Muhammediye (A.S.M.) ile beraber müteselsilen Enbiyaların suhuf ve kütüblerinde nurlarını neşrederek gele gele tâ nüsha-i kübrası ve mazhar-ı etemmi olan Kur'an-ı Azîmüşşan suretinde cilveger olmuştur.

Bütün Enbiyanın usûl-ü dinleri ve esas-ı şeriatları, hülâsa-i kitabları Kur'anda bulunduğuna, ehl-i tahkik ve ehl-i hakikat ittifak etmişler. Bu sırra binaen, fetret-i mutlakanın zamanı ihraç edildikten sonra, rivayet-i meşhure ile zaman-ı Âdem'den tâ kıyamete kadar, eyyam-ı şer'iye ile tabir edilen 7000 seneden fetret-i mutlakanın zamanı tarh edildikten sonra 6666 sene kadar Din-i İslâm'ın sırrını neşreden hakikat-ı Kur'aniye Küre-i Arz'da ayrı ayrı perdeler altında neşr-i envâr edeceğine, âyâtın adedi işaret ediyor, demektir.

İkinci Esas: Malûmdur ki, Küre-i Arz'ın mihveri üstündeki hareketiyle gece-gündüzler ve medar-ı senevîsi üstündeki hareketiyle seneler hasıl oluyor. Güneşle beraber her bir seyyarenin belki sevabitin ve Şems-üş Şümus'un dahi her birinin mihveri üstünde eyyam-ı mahsusalarını gösteren bir hareketi ve medarı üzerinde deveranı dahi bir nevi seneleri gösteriyor. Hâlık-ı Arz ve Semavat'ın hitabat-ı ezeliyesinde o eyyam ve seneleri dahi irae ettiğine delili şudur ki:

Furkan-ı Hakîm'de ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ اَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ❊

تَعْرُجُ الْمَلئِكَةُ وَ الرُّوحُ اِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ اَلْفَ سَنَةٍ

gibi âyetler isbat ediyor. Evet kış günlerinde ve şimal taraflarında gurub ve tulû' mabeyninde dört saat günden ve bu yerlerde kışta sekiz-dokuz saatten ibaret eyyamlardan tut, tâ Güneş'in mihveri üstünde bir aya yakın yevminden, hattâ Kozmoğrafya'nın rivayetine göre tâ "Rabb-üş Şi'ra" tabiriyle Kur'an'da namı ilân edilen ve şemsimizden büyük "Şi'ra" namında diğer bir şemsin belki bin seneden ibaret olan gününden, tâ Şems-üş Şümus'un mihveri üstündeki ellibin seneden ibaret bir tek yevmine kadar eyyam-ı Rabbaniye vardır.

İşte Semavat ve Arz'ın Rabbi, o Şems-üş Şümus ve Şi'ra'nın Hâlıkı hitab ettiği vakit, o Semavat ve Arz'ın ecramına ve âlemlerine bakan kudsî kelâmında o eyyamları zikreder ve zikretmesi gayet yerindedir.

Madem eyyamın lisan-ı şer'îde böyle ıtlakatı vardır. İlm-i Tabakat-ül Arz ve Coğrafya ve Tarih-i Beşeriyet ülemasınca nev'-i beşerin yedibin sene değil belki yüzbinler sene geçirdiğini teslim de etsek, Âdem'den kıyamete kadar ömr-ü beşer yedibin senedir olan rivayet-i meşhurenin sıhhatına ve beyan ettiğimiz 6666 sene nur-u Kur'an hükümferma olduğuna münafî olamaz, cerhedemez. Çünki eyyam-ı şer'iyenin dört saatten elli bin seneye kadar hükmü ve şümulü var. Fakat nefs-ül emirdeki eyyamın hakikatı o rivayet-i meşhurede hangisi olduğu şimdilik bu dakikada kalbime inkişaf ettirilmedi. Demek o sırrın inkişafı münasib değil.

Üçüncü Esas: لاَ يَعْلَمُ الْغَيْبَ اِلاَّ اللّهُ Şu mes'elede şimdilik delilini gösteremeyeceğim bir müddeayı beyan ediyorum. Şöyle ki: Şu dünyanın bir ömrü ve şu dünyadaki Küre-i Arz'ın dahi ondan kısa diğer bir ömrü ve Küre-i Arz'da yaşayan nev'-i insanın daha kısa bir ömrü vardır. Bu birbiri içinde üç nevi mahlukatın ömürleri, saatin içindeki dakika, sâniye, saatleri sayan çarkların nisbeti gibidir. Nev'-i insanın

ömrü, Küre-i Arz'ın iki hareketiyle hasıl olan malûm eyyam ile olduğu gibi; zîhayatın vücuduna mazhar olduğu zamandan itibaren Küre-i Arz'ın ömrü ise merkez-i irtibatı olan Şems'in hareket-i mihveriyesiyle hasıl olan eyyam ile olması hikmet-i Rabbaniyeden uzak değildir. Ve dünyanın ömrü ise Şems-üş Şümus'un hareket-i mihveriyesi ile hasıl olan eyyam iledir.

Şu halde nev'-i insanın ömrü yedibin sene eyyam-ı malûme-i Arziye ile olsa, Küre-i Arz'ın hayata menşe' olduğu zamandan harabiyetine kadar eyyam-ı Şemsiye ile ikiyüzbin seneden geçer. Ve Şems-üş Şümus'a tâbi' ve âlem-i bekadan ayrılıp Küremize bakan dünyaların ömrü -Şems-üş Şümus'un işarat-ı Kur'aniye ile her bir günü ellibin sene olmasıyla- yedibin sene o eyyam ile yüz yirmialtı milyar sene yaşarlar. [35](Haşiye) Demek eyyam-ı şer'iye tabir ettiğimiz eyyam-ı Kur'aniyede bunlar dâhil olabilirler. Evet Semavat ve Arz'ın Hâlıkı, Semavat ve Arz'a bakan bir kelâmıyla, Semavat ve Arz'ın sebeb-i hilkati ve çekirdek-i aslîsi ve en mükemmel âhir meyvesi olan bir zâta hitabında, o eyyamları istimal etmek, Kur'anın ulviyetine ve muhatabının kemaline yakışır ve ayn-ı belâgattır.... وَ الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَسْرَارِ كِتَابِهِ

رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَاْنَا

Said Nursî

* * *

Onbeşinci Nota'nın Üçüncü Mes'elesi

Ey insan ve ey nefsim, muhakkak bil ki: Cenab-ı Hakk'ın sana in'am ettiği vücudun, cismin, a'zâların, malın ve hayvanatın ibahedir, temlik değildir. Yani, istifaden için kendi mülkünü senin eline vermiş, istifade et diye ibahe etmiş. Senin gibi, idare etmekten hakikaten âciz ve tedbirden cidden cahil bir şahsa temlik etmemiş. Çünki mülk olarak verse idi, idaresini sana bırakmak lâzım gelirdi.

Acaba en kolay, en zahir ve daire-i ihtiyar ve şuurda dâhil olan bir midenin idaresini yapamadığın halde; nasıl göz ve kulak gibi daire-i ihtiyar ve şuurun haricinde idare isteyen şeylere mâlik olabilirsin?

Madem sana verilen hayat ve hayatın levazımatı temlik değil, ibahedir. Elbette ibahenin düsturuyla hareket etmek lâzımdır. Yani nasıl bir zât, ziyafete misafirleri davet eder. Onlara, meclis ziyafetindeki eşyadan ve ziyafetten istifadeyi ibahe ediyor, temlik etmiyor. İbahe ve ziyafetin kaidesi ise; mihmandarın rızası dâhilinde tasarruf etmektir. Öyle ise israf edemez, başkasına ikram edemez, sofradan kaldırıp başkasına sadaka veremez, dökemez, zayi' edemez. Eğer temlik olsa idi, yapabilirdi ve kendi arzusuyla hareket edebilirdi.

Aynen bunun gibi; Cenab-ı Hak sana ibahe suretinde verdiği hayatı intihar ile hâtime çekemezsin, gözünü çıkaramazsın ve manen gözü kör etmek demek olan gözü verenin rızası haricinde harama sarfedemezsin. Ve hâkeza kulağı ve dili ve bunlar gibi cihazatı harama sarfetmekle manen öldüremezsin. Ve eti yenilmeyen hayvanını lüzumsuz tazib edip katledemezsin. Ve hâkeza.

Bütün sana verilen nimetler, bu misafirhane-i dünyanın sahibi olan Mihmandar-ı Kerim-i Zülcelal'in kavanin-i şeriatı dairesinde tasarruf etmek gerektir.

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim Re'fet Bey!

Senin mektubunu ve kitabını memnuniyetle aldım. Gayet sevdiğim bir talebem olan Hulusi Bey'in ruhunu sizde hissettim. Seni yeni değil, Hulusi gibi eski bir talebe olarak kabul ettim. Talebeliğin hâssası şudur ki, yazılan Sözler'e kendi malı gibi sahib olmalıdır. Kendisi te'lif etmiş ve yazmış nazarıyla bakıp, neşrine ve ehil olanlara iblağına çalışmaktır. Mâşâallah hattın güzeldir. Vakit bulursan bir kısmını yazın. Bir kısmını Hüsrev gibi ciddî talebeler yazar, onlardan bilâhere alır yazarsınız ve onlarla teşrik-i mesaî edersiniz. Altı senedir Isparta'da ciddî talebelerin çıkmasına muntazırdım, bekliyordum. El-minnetü lillah, şimdi sizin ile beraber birkaç tane çıkmağa başladı. Çünki bir talebe, yüz dosta müreccahtır. Sözler namındaki envâr-ı Kur'aniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekküriye nev'indendir. Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir. İman saadet-i ebediyenin anahtarıdır.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Ciddî, sıddık, dikkatli, hakikatlı kardeşim Re'fet Bey!

Cenab-ı Hak yeni hayatınızı mübarek eylesin ve refika-i hayatınızı hayat-ı ebediyenizde, Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfının âhirlerindeki Üçüncü İşaret'te, refika-i hayata dair vâde ve sıfata mazhar eylesin, âmîn.

Bu defaki mektubun çok güzeldir. Arkadaşlarının fıkraları içerisinde "Yirmiyedinci Mektub" içine dercedeceğim. Arasıra yazı ile meşgul olsanız, iyi olur. İnşâallah yeni hayatınız size risalelerin hakaikına karşı yeni bir şevk uyandıracak.

Kardeşim! Sen, Hüsrev, Âsım nazarımda çok kıymetdarsınız. Cenab-ı Hak sizleri ve sizin gibileri Kur'an hizmetinde sabit-kadem ve fedakâr ve kemal-i sadakatta daim ve muvaffak eylesin, âmîn.

Orada Şeyh Mustafa, Lütfü, Rüşdü gibi kardeşlerime çok selâm ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, ciddî, samimî âhiret kardeşim ve hizmet-i Kur'aniyede çalışkan bir arkadaşım Re'fet Bey!

Mektubunuz beni mesrur etti. Biliniz ki, iki sene evvel mabeynimizde hararetli bir uhuvvet başladı. Sonra bazı ârızalarla ileri gitmedi. Müjde şimdi ileri gidiyor. Çünki Hüsrev bana yazdığı mektubunda, senden çok memnun olduğunu, Barla'dan döndükten sonra seni istediğim tarzda bana gösteriyor.

Demek tam onunla ittihad ve teşrik-i mesaî ediyorsun. Elinden geldiği kadar onunla münasebeti kuvvetleştir. Hem herbir has talebenin mühim bir vazifesi, bir çocuğa Kur'an öğretmek olduğundan, sen bu vazifeyi yapmağa başladın. Sen birinci talebelerden olduğundan inşâallah senin çocuğun da birincilerden olacaktır. Madem çocuk benim de evlâd-ı maneviyemdir; ona verdiğin ders, yarısı senin namına ise, yarısı da benim hesabıma olmalıdır.

Senin rü'yan ise çok mübarektir. Tabiri pek zahirdir. Isparta bir câmi'dir. Hüsrev, Re'fet, Lütfü, Rüşdü gibi zâtların samimî mütesanid heyetin şahs-ı manevîsi sana

Said suretinde gösterilmiş. Risaleler ile verdiğiniz ders ise, va'z u nasihat suretinde gösterilmiş. Sen namazı kılmadığınızdan geç kalıp, acele ederek derse yetişmek tabiri; Sözler'in neşri haricinde bazı vezaif-i diniye, hem bir parça tenbellik, sizi birincilik hakkın olan birinci derste ikinci derecede kaldığınıza işaret edip, seni ikaz ediyor.

Her ne ise... Ben senden şimdi çok memnunum ve oradaki kardeşlerim dahi senden çok memnundurlar. Cenab-ı Hak bizi ve sizi tarîk-ı Hak'ta hizmet-i Kur'aniyede sebat ve metaneti versin, âmîn. Kayınpederiniz Hacı İbrahim Efendi'ye çok selâm ile Bedreddin'e ve hemşireme çok dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, gayyur kardeşim!

Süleyman Efendi'den anladım ki, bazı hususî müşkilâta maruz oluyorsun. Sizin gibi metin insanlara sabır tavsiyesi zâiddir. Hizmetin kudsiyeti ve o hizmetteki zevk ve gayretindeki şevk, o acı hususî müşkilâta karşı gelir ve galebe eder tahmin ediyorum. Mümkün olduğu kadar aldırmamalısın. Kıymetdar, kusursuz bir malın dükkâncısı müşterilere yalvarmaya muhtaç değil. Müşterinin aklı varsa o yalvarsın. خَيْرُ اْلاُمُورِ اَحْمَزُهَا sırrınca azîm hayırların müşkilâtı çok oluyor. Müşkilât çoğaldıkça ehl-i himmet fütur değil, gayret ve sebatını ziyadeleştirir. İnşâallah siz de öyle metin ve sebatkârlardansınız.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşim Re’fet Bey,

Mâşâallah şimdi siz ümid ettiğim tarzda risaleleri takib ediyorsunuz ve yazıyorsunuz. Senin gibilerin az sa’yi dahi çok hükmündedir. Çünki çoklar size itimad edip, sizi taklid eder. Sizin gibi ciddî kardeşleri, bu gurbet memleketinde bulduğumdan, burası benim için hakikî bir vatan hükmüne geçti, hakikî vatanımı unutturdu. Yazılan eserlerin yüksekliği, me’haz ve maden-i kudsîleri olan Kur’an’dan sonra sizler gibi muhatabların ciddî iştiyakları ve tam tefehhümleridir. Siz beni bulduğunuzdan bir şükretseniz, ben sizi bulduğumdan dolayı bin şükrediyorum.

Mektubunda ism-i a’zamı sual ediyorsun. İsm-i a’zam gizlidir. Ömürde ecel, ramazanda leyle-i kadir gibi, esmada ism-i a’zamın istitarı mühim hikmeti var. Kendi nokta-i nazarımda hakikî ism-i a’zam gizlidir, havassa bildirilir. Fakat her ismin de a’zamî bir mertebesi var ki, o mertebe ism-i a’zam hükmüne geçiyor. Evliyaların ism-i a’zamı ayrı ayrı bulması bu sırdandır. Hazret-i Ali’nin (R.A.) Ercuze namında bir kasidesi Mecmuat-ül Ahzab’da var. İsm-i a’zamı altı isimde zikrediyor. İmam-ı Gazalî onu Cünnet-ül Esma namındaki risalesinde, Hazret-i Ali’nin zikrettiği ve ism-i a’zamın muhiti olan o esma-i sitteyi şerh ve hâssalarını beyan etmiştir. O altı isim de, فَرْدٌ ❊ حَىٌّ ❊ قَيُّومٌ ❊ حَكَمٌ ❊ عَدْلٌ ❊ قُدُّوسٌ dür.

Keramet-i gaybiyenin ikinci parçasını tashih ederek, bir parça daha ilâve ettik, gönderdim.

Bedreddin’in sür’atle ileri gitmesi, Kur’an-ı Hakîm’in feyz-i kerametindendir. Cenab-ı Hak muvaffak etsin.

Hacı İbrahim Efendi’ye bilhâssa selâm ediyorum. Lütfü, Rüşdü, Hâfız Ahmed, Sezai Efendilere selâm ediyoruz. Âhiret hemşireme de dua ediyorum. Senin bu defaki mektubun bir parçası Mektubat içine dercedildi.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşim ve hizmet-i Kur'aniyede hakikatlı bir arkadaşım Re'fet Bey!

Bu defa istinsah ettiğiniz risaleler çok güzel olmuştur. Senin gayret ve samimiyet ve ciddiyetini bana gösterdiler ve Re'fet tenbel değildir, isbat ettiler. Onları tashih edip göndermiştim. Sonra işittim ki, getiren adam İslâmköyü'nde bırakmış. Otuzbirinci Mektub'un Üçüncü, Dördüncü Lem'alarını yazmağa vakit bulamadım. Korkuyorum ki onların da اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّهِ sırrı gibi, mevsimi geçerek sonra güzel yazılmamış olsun. İnşâallah sizlerin iştiyakı beni çalıştıracak. Fakat bu şuhur-u selâse çok kıymetdardır; Leyle-i Kadr'in sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en efdal şeylerle meşgul olmak lâzım geliyor. İnşâallah Kur'an'a ait mesaille iştigal, bir nevi manevî mütefekkirane Kur'an okumak hükmündedir. Hem ibadet, hem ilim, hem marifet, hem tefekkür, hem kıraat-ı Kur'an manaları risalelerin istinsah ve mütalaalarında vardır itikadındayız. Zâten bu ciheti siz takdir etmişsiniz.

Mu'cizat-ı Ahmediye'yi sizin için yazdırdım, tekmil oldu. Fakat başka bir nüsha ona göre yazdırmak lâzım olduğu için muvakkaten burada kalacak. Senin mektubunda Hâfız Sezai bizimle ciddî alâkadar olduğunu gösteriyor. Ben bir zaman idi, Ağros'lu Zekâi gibi samimî, hararetli Isparta'da yeni bir kardeşimiz bulunacak, vicdanen hissediyordum. İnşâallah bu Sezai, o olacak. Ben onu işittiğim vakit, hissettiğim şahıs tevehhüm ettim. Eğer tasavvurum gibi ise zâten iyi, olmasa öyle olmağa çalışsın. Eğer Zekâi nasıl adamdır merak ederse, Yirmiyedinci Mektub'un fıkralarında Zekâi'nin mahiyetini ve ne derece samimî olduğunu gösterir fıkraları var, baksın.

Kayınpederin Hacı İbrahim Efendi'ye çok selâm ediyorum. O zâtı ciddî bir âhiret kardeşi telakki etmişim. İnşâallah senin bu yeni gayret ve sa'yinden o da hissedardır.

Bedreddin’in küçüklüğüyle beraber, büyük talebeler dairesine dâhil etmişim. O, küçüklerin büyüğüdür. Ve inşâallah Cenab-ı Hak onun emsalini çoğaltsın. Bedreddin’in vâlidesine dua ediyorum. Elbette Bedreddin’in hüsn-ü terbiyesinde en mühim hisse onundur. Çünki, onun en birinci üstadı odur.

Bekir Ağa, Lütfü Efendi, Hâfız Ahmed, Sezai gibi kardeşlere selâm ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّموَاتُ السَّبْعُ وَاْلاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşim!

Evvelâ: Bu yeni hâdisenin mahiyetini merak etmişsiniz, oraya gelen iki uzun mektub mahiyetini gösteriyor. وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللّهِ اَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ âyeti o hâdiseye sebebiyet verenlerin başına sâıka gibi iniyor ve inecek. Fakat biz acûlüz. Her şeyin bir vakt-i muayyenesi var. فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَ ظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ âyetine mâsadak olarak bu hâdise bize karşı vech-i merhametle bakıyor. Mülhidlere karşı olan vecih, azab ve kahr ile nazar ediyor. Her ne ise... Cennet ucuz olmadığı gibi, Cehennem de lüzumsuz değildir.

Sâniyen: Bedreddin’i burada dinlemek arzu ediyordum, vakit müsaade etmedi. Ben manen orada hayalen dinliyorum. İnşâallah evlâdlık mertebesinden talebelik mertebesine gidiyor.

Sâlisen: Benim kendi hattımla mektub istiyorsun. Bir dudaksız adama, lâmbayı üfle söndür demişler. Demiş: En zahmetli işi bana gösteriyorsunuz, yapmayacağım.

Belî, Cenab-ı Hak bana hüsn-ü hat vermemiş, hem bir satır yazmak bana büyük bir iş gibi usanç veriyor. Eskiden beri diyordum: Ya Rabbi! Ben o kadar muhtaç iken ve nazmı

severken, bu iki nimet bana verilmedi, diye teşekki değil, tefekkür ediyordum. Sonra bana kat'î tebeyyün etti ki, şiir ve hat bana verilmemekte, büyük bir ihsan imiş.

Hem o hatt'a ihtiyacımı sizin gibi kalem kahramanlarının muavenetleri temin ediyor. Hatt bilse idim, hatt'a itimad edip, mesail ruhta kararlayarak nakşedilmeyecekti. Eskiden hangi ilme başladım, hattım olmadığı için ruhuma yazardım. Fevkalâde bir meleke ihsan edildi.

Şiir ise çendan kıymetdar, şirin bir vasıta-yı ifadedir. Fakat şiirde hayal hükmettiği için hakikata karışır, hakikatların suretini değiştirir. Bazan hakikat birbirine geçer. Hâlis hak ve mahz-ı hakikat olan Kur'an-ı Hakîm'in hizmetinde istikbalde bulunacağımız mukadder olduğundan, kader-i İlahî bir inayet olarak bize şiir kapısını açmadı. وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ sırrı buna bakar.

İşte kendi hattıma mukabil, sana iki nükte söyledim. İnşâallah başka bir vakit senin hatırın için büyük zahmet çekip birkaç satır yazacağım. Galib Bey'in iki eli var; sağ elini bana vermiş, benim hesabıma yazıyor, sol eli de kendine kalmış. Bu mektub o iki el ile yazılmıştır. Hazır Mes'ud, Galib ve Süleyman Efendiler, Mustafa Çavuş, Abdullah Çavuş selâm ediyorlar. Ben de başta Hüsrev, Bekir Bey umum kardeşlerimize selâm ediyorum. Bilhâssa kayınpederiniz Hacı İbrahim Bey'e ve muhtereme hemşireme ve mübarek Bedreddin'e çok dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

Aziz, sıddık, müdakkik âhiret kardeşim, hizmet-i Kur'aniyede arkadaşım!

Evvelâ: Mektubunuzda, benim her mektubumun başında وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ yazılmasının hikmetini soruyorsunuz. Bunun hikmeti şudur ki: Kur'an-ı Hakîm'in hazain-i kudsiyesine, bana açılan en birinci kapı o olduğudur. En evvel hakaik-i âliye-i Kur'aniyeden, şu âyetin

hakikatı bana zahir olmuş ve ekser risalelerde, o hakikat sereyan etmiştir.

Hem bir hikmeti şudur ki; itimad ettiğim mühim üstadlarımın mektublarının başlarında istimal etmeleridir.

Hem mektubunuzda "yedi kebair"i soruyorsunuz. Kebair çoktur, fakat ekber-ül kebair ve mubikat-ı seb'a tabir edilen günahlar yedidir: "Katl, zina, şarab, ukuk-u vâlideyn (yani kat'-ı sıla-yı rahm), kumar, yalancı şehadetlik, dine zarar verecek bid'alara tarafdar olmak"tır.

Sâniyen: Bu yaz mevsiminde hakaik-i Kur'aniyeye nisbeten, meyveler hükmünde tevafukata dair, hurufat-ı Kur'aniyenin nüktelerini beyan ediyorduk. Şimdi mevsim değişmiş, huruftan ziyade hakaika ihtiyaç vardır. Gelecek yaza kadar muvakkaten o kapıyı ihtiyarımızla çalmayacağız. Fakat o hurufa ait beyanat ne derece hak olduğunu, Mevlâna Câmî'nin Divanıyla kardeşlerimle tefe'ül ettik. Dedik: Ya Câmî! Bu hurufat-ı Kur'aniyeye dair beyan ettiğimiz nüktelere ne dersin? Bir Fatiha okuyup falı açtık. İşte başta fal şu geldi:

جَامِى اَزْ خَطِّ خُوشَشْ پَاكْ مَكُنْ لَوْحِ ضَمِيرْ
كِينْ نَه حَرْفِيسْتْ كِه اَزْ صَفْحَهءِ اِدْرَاكْ رَوَدْ

Yani, "Bu huruf öyle harf değildir ki, akıl ve idrak sahifesinden gitsin. Öyle kudsî harf, öyle güzel şirin hatt, daima kalbimin sahifelerinde yazılmalı, silinmemeli." Acibdir ki, bütün Divanında bu fala benzer mealde yazı göremedik. Demek bu fal, Hazret-i Câmî'nin kerametinden bir nebze oldu.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said

* * *

Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (A.S.M.), sana güzel ve tevafuklu bir tarzda yazdırdım. Hüsrev kerametli kalemiyle, bana yazdığı gayet kıymetdar bir nüshayı, aynen ve tam tamına muvafık gelmek şartıyla size yazdırıldı, yakında göndereceğim. Yanınızda yeni yazılan İ'caz-ı Kur'aniye gibi,

bana bir nüsha lâzımdır. Fakat Hâfız'ın kalemi oradaki mevcud tevafuku tamamen muhafaza edememiş. Tevafukçu Hüsrev'in taht-ı nezaretinde, mabeyninizde taksim edip, bana yadigâr bir İ'caz-ı Kur'anî'yi müştereken yazsanız çok iyi olur.

* * *

(14 Şevval 1352, Kânunusâni 1934) [36](*)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik âhiret kardeşim ve mütefekkir ve hakikatlı arkadaşım Re'fet Bey!

Evvelâ: Mektubunuzda Risale-i Nur'un mizanlarını her okudukça, daha ziyade istifade ettiğinizi yazıyorsunuz. Evet kardeşim, o risaleler Kur'andan alındığı için kut ve gıda hükmündedir. Her gün ihtiyaç gıdaya hissedildiği gibi, her vakit bu gıda-yı ruhanîye ihtiyaç hissedilir. Senin gibi ruhu inkişaf edip, kalbi intibaha gelen zâtlar okumaktan usanmaz. Bu Kur'anî risaleler, sair risaleler gibi tefekküh nev'inden değil ki, usanç versin. Belki tegaddidir.

Sâniyen: Gavs-ı A'zam gibi, memattan sonra hayat-ı Hızırîye yakın bir nevi hayata mazhar olan evliyalar vardır. Gavs'ın hususî ism-i a'zamı "Ya Hayy" olduğu sırrıyla, sair ehl-i kuburdan fazla hayata mazhar olduğu gibi; gayet meşhur Maruf-u Kerhî denilen bir kutb-u a'zam ve Şeyh Hayat-ül Harranî denilen bir kutb-u azîm, Hazret-i Gavs'tan sonra mematları hayatları gibidir. Beyn-el evliya meşhur olmuştur.

Sâlisen: Tenekeci Mehmed Efendi'nin hıfz-ı Kur'an'a çalışmak niyeti çok mübarektir. Cenab-ı Hak onu muvaffak etsin. Elimizden geldiği kadar dua ile yardım edeceğiz. Kur'an-ı Azîmüşşan'ın herbir harfinin ekalli on hasene olmakla beraber; tekerrür ettikçe ve mübarek vakitlere rast geldikçe ve melek ve sair zîşuur ruhanîler kıraatını dinledikçe herbir harfi öyle bir çekirdek olur ki, hasenat cihetinden öyle bir manevî sünbül teşekkül eder ki; o

sünbülün taneleri, tekellüm vaktinde ağızdan çıkan bir kelimenin havanın dalgalarının âyinelerinde temessül eden milyonlarca o kelime gibi kelimelerin adedine belki müsavi gelir. Böyle herbir harfi bir hazine-i ebediyenin bir anahtarı olabilir bir kudsî kelâmı kalbinde yazmak, ne kadar mukaddes bir hizmet olduğu aşikârdır. İnşâallah Bedreddin çoklara bir hüsn-ü misal olacaktır, daha çoklarını hıfz-ı Kur'an'a sevkedecektir.

Başta Bedreddin, kayınpederin Hacı İbrahim ve âhiret hemşirem olarak ihvanınızın bayramını tebrik ve selâm ve dua ediyorum. Babacan orada ise ona çok selâm ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(5 Şubat 1934)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, müştak kardeşim Re'fet Bey!

Sen benimle ne kadar konuşmayı arzu ediyorsan, belki ondan ziyade ben arzu ediyorum. Fakat maatteessüf müteaddid esbab tahtında sıkıntılı bir vaziyetteyim. Hattâ bir-iki saatte bulduğum bir fırsat, yedi-sekiz mektubu yazmaya çalışıyorum. Arasıra benim yanıma gelen Galib dahi men'edildi. Yalnız bîçare Şamlı kaldı, o da her vakit gelemiyor.

Hem bu yılanları yaralandırıp bize canavarcasına saldırıyorlar. Her fırsattan sıkıntı vermeye çalışıyorlar. Zâten ben meb'uslardan hayır beklemiyordum. Bunlara iliştiler, kaldırmadılar, bütün bütün düşman ettiler. İşte maatteessüf bunlar dünyayı hatırıma getirdikleri için, tulûat-ı kalbiye tevakkuf ediyor. Başlarını yesin, bu ehl-i dünyanın dünyasını düşünmek bana zehir oluyor. Ben dünyanıza karışmıyorum, buna mukabil o pis dünyanızı bana düşündürmeyiniz, dediğim halde olamıyor. Ben de Cenab-ı Hakk'a niyaz ettim ki; bana kuvvetli bir sabır, bir

tecrid-i zihin ihsan etsin ki, düşünmeyeyim. Lillahilhamd kalbime bu esas geldi ki: "Bu hizmet-i Kur'aniyede başa ne gelirse gelsin, hattâ her günde birer başım olsa da kesilse, yine o hizmetin kudsiyetindeki lezzet-i ruhaniye mukabil geliyor ve kâfidir" diye kemal-i teslim ile kazaya rıza, kadere teslim ve Cenab-ı Hakk'a tefviz-i umûr düsturunu rehber ittihaz ettim.

Nuh'a yazdığım gibi size de diyorum ki: Eskide bir zât, haksız bir mesleği hak zannederek, ondan aldığı bir muhabbet ile, diri iken derisinin soyulduğuna tahammül ederek, kahramanane bir tavır gösterdiği gibi; acaba ayn-ı hak ve mahz-ı hakikat ve bütün envâr-ı hakaikın menba' ve madeni olan hakikat-ı Kur'aniyeye hizmetimizdeki kudsî lezzet, bu mülhidlerin muvakkat, ehemmiyetsiz iz'aclarına ve kalbimizde açtıkları yaralara tiryak ve merhem olamaz mı? Elbette olur ve olmuş ve oluyor.

Sâniyen: Yemen imamı olan Zeydîler Seyyidi hakkındaki sualiniz hakikaten ehemmiyetli ve yümünlüdür. Fakat meymenetsiz bir zamana rastgeldi. Hem zihnim kapalı, hem hal müsaid değil, hem ve hem... Yalnız bu kadar var ki, meşhur "İmam-ı Zeyd" sâdât-ı azîmeden ve eimme-i Âl-i Beyt'tendir. Ve müfrit Şîaları reddeden ve اِذْهَبُوا اَنْتُمُ الرَّوَافِضُ deyip Hazret-i Ebu Bekir ve Hazret-i Ömer'den teberriyi kabul etmeyen ve o iki halife-i zîşanı hürmet edip kabul eden bir zâttır. Onun etba'ları, Şîaların en mu'tedili ve en sünnîsidir. Bunlar hem ehl-i insaf ve hem çabuk hakkı kabul eder bir taifedir. İnşâallah Vehhabîlerin tahribatını tamire sebeb oldukları gibi, Ehl-i Sünnet ve Cemaat'tan Zeydîlerin inhirafları dahi istikamet kesbedip, Ehl-i Sünnet'e iltihak edip imtizac edecekler. Bu âhirzaman çok çalkalanıyor, bu fitne-i âhirzaman acib şeyler doğuracağını ihsas ediyor.

Risalelerle alâkadar arkadaşlara selâm ve Bedreddin ve hemşireme ve Hacı İbrahim'e dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(15 Şubat 1934)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, dikkatli kardeşim Re'fet Bey!

Evvelâ: Onuncu Söz'ün Birinci İşareti'nin âhirinde, "Evet, bir şeyden her şeyi yapmak ve her şeyi bir tek şey yapmak her şeyin Hâlıkına has bir iştir." Şu cümle hem Yirmiikinci Söz'ün Lem'alarında, hem Otuzüçüncü Mektub'un Pencerelerinde, hem Yirminci Mektub'un onbir kelimelerinde izah ve isbat edilmiştir. Buradaki külliyet nisbî ve örfîdir. "Bir şeyden her şeyi yapmak"taki murad, bütün dünyanın mevcudatını bir şeyden yapmak ve icad etmek değildir. Belki ondaki murad; bir şeyden yani bir katre sudan, bir insanın, bir hayvanın her şeyini, her eczasını, herbir cihazatını halkediyor ve bir şey olan topraktan nebatat ve hayvanatın herbir şeylerini ondan halkeder demektir. Hem "her şeyi bir tek şey yapmak" cümlesindeki külliyet mukayyeddir, nisbîdir. Yani insanın yediği her nev' taamdan, o insanda basit bir cild ve bir kan ve bir et ve hâkeza...

Elhasıl: Bu külliyetten maksad odur ki; bir şeyi çok muhtelif eşyaya çevirmek ve birçok muhtelif eşyayı da bir tek şey yapmak, ancak Hâlık-ı Küll-i Şey'e mahsustur.

Sâniyen: Minhac-üs Sünne'yi kendi hattınla yazdığına çok memnun oldum. Senin kalemin merhum Abdurrahman'ın kalemi gibi bana şirin geliyor.

Sâlisen: Tenekeci Mehmed Efendi'nin hıfza başlaması mübarektir. Allah muvaffak etsin. Biz ona dua ile yardım ediyoruz. O da okudukça bize dua ile yardım etsin. Bedreddin'e ve vâlidesine ve ceddine dua ediyorum. Sezai Bey benim nazarımda Isparta'nın bir Zekâi'sidir. Ben de onu görmek istiyorum. Fakat şimdi maddeten, manen kıştır. Zâten sizlere demiştim ki; Said'in şahsının ehemmiyeti yoktur ki, sohbetine arzu edilsin. Üstadınız olan Said ise, her bir risaleyi açtıkça onunla sohbet edersiniz. Âhiret

kardeşiniz olan Said ise, her sabah akşam dergâh-ı İlahîde dua vasıtasıyla sizinle beraberdir. Sezai Bey, üstadını, kardeşini istediği vakit görebilir. تَسْمَعُ بِالْمُعَيْدِىِّ خَيْرٌ مِنْ اَنْ تَرَاهُ kaidesiyle işitmesi görmekten çok evlâ olan şahs-ı Said'i görenler bazı pişman olur, keşke görmeseydim der. Bu, davula benziyor; uzaktan sesi iyi geliyor, yakında boş görünüyor.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüşdü, Hâfız Ahmed, Sezai, Keçeci Şeyh Mustafa, Tenekeci Mehmed Efendi gibi has kardeşlerinize selâm ve dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim Re'fet Bey!

Bu sabah namazdan sonra başımı çevirdim, Re'fet Bey'i gördüm zannettim. Geceleyin bir torba bal ve içinde dolu altun, mübarek bir talebeme veriyordum. Arkamdaki zât demek Re'fet Bey'in kalb ve ruhunu taşıyor. Hem dellâlı olduğum hazinenin en kıymetdar, en tatlı şeyi bizim vasıtamızla satın almak istiyor. Sonra gördüm ki, senin ikinci bir nüshandır (yani Seyranî'dir). O rü'yada ikiniz hissedarsınız, paylaşırsınız, her ne ise…

Sizin bu defa yazdığınız Söz ziyade hoşuma gittiği için, evvelce sana dediğim gibi, başka hatlara nisbeten senin hattın gözüme eski dost göründüğünün sırrını anladım ki, merhum biraderzadem Abdurrahman'ın hattına benziyor. Bu hat kendini göstermeli. İştiyakın oldukça böyle intihab ettiğin risaleleri yazsanız mübarek olur.

Hulusi, Abdurrahman'ın yerine çendan geçmiş. Şu yazı müşabeheti bana müjde ediyor ki, bir Abdurrahman Re'fet'ten de çıkacak. Mürekkep hakkında düşündüğün iyidir. Elde gezecek, güzel olmak şartıyla sabit olsun.

Kendinize yazdığınız parlak olsun. Çünki mütalaaya iştiyak ve iştihayı açar.

Yeni Sözler ile alâkadarlık edenlere, evvelki üç Hâfız ile mutaf Hâfız Mahmud Efendi'ye selâm, hem dua ediyorum. Sebat etsinler; onları kardeş dairesine dâhil etmişim, talebe dairesine girmeye çalışsınlar. Siz kimi intihab etseniz benim de kabulümdür. Hoca İsmail Hakkı Efendi'ye çok selâm ve dua ediyorum. Madem az adam ile konuşan İşarat-ül İ'caz onunla hayli konuşmuş, ben de o zâtı alerre's-i vel'ayn kabul ediyorum. İşarat-ül İ'caz ile iktifa etmesin. İşarat-ül İ'cazı tefsir eden ve hakaikını aydınlattıran ve göz görür derecesinde gösteren Sözler'i, Mektublar'ı okusun. Hususan Yirmibeşinci, Yirmialtıncı Sözler'i, Yirminci ve Otuzüçüncü Mektubları gibi intihab ettiği risaleleri de okusun. Başta Bekir ve Hüsrev kardeşlerime selâm ve dua ederim ve dualarını isterim.

Vehhabî mes'elesi dünkü gün elime geçti. Baktım, sana göndermek ruhum istedi. Başka bir surette Re'fet kendi geldi, kendi kitabını kendine götürdü.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Said Nursî

Senin ve Hüsrev'in yazıları beni hiç yormuyor. Çünki yanlışları azdır. Fakat başkalar, bir defa kendileri tashih etmeden bana geliyor. Hâfızama itimad edip, yalnız tashih edip yoruluyorum. Sairlerin yazdıklarını sizler mukabele edip, ba'dehu bana gönderseniz daha iyi olur.

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, gayyur, ciddî kardeşlerim Re'fet Bey, Hüsrev Efendi!

Sizler çokların medar-ı intibahı oldunuz ve hüsn-ü misal oldunuz. اَلسَّبَبُ كَالْفَاعِلِ sırrınca vasıtanızla ve size iktida ile hizmet-i Kur'aniyeye girenlerin kazandıkları hasenatın bir misli, inşâallah sahife-i a'malinize geçer. Bu defaki, isimlerini yazdığınız Hâfız Bekir, Hâfız Tahir, Hâfız Şükrü

Efendileri kardeş kabul ettim. Talebe olmağa da çalışsınlar, selâmımı onlara tebliğ ediniz. Size bu defa avam-ı mü’minîn hakkındaki keramete benzer işler nev’inden ve ma’venet-i İlahiye tesmiye edilen iki cüz’î hâdiseyi söyleyeceğim:

Birincisi: Bir-iki arkadaşımız Ondokuzuncu Mektub’u yazmışlar. Birisinin dördüncü cüz’ünde salavat-ı şerife iki-üç sahife müstesna üç-dört salavattan başka bütün salavatlar birbirine bakıyor. Ben de hayrette kalarak işaretler koydum. Diğerinde ikinci, üçüncü cüz’ünde beş-altı sahife müstesna, bütün sahifelerde salavatları birbirine müvazi, birbirine bakıyor, işaretler vaz’ettim. Kime gösterdim, hayrette kaldı. Görenler müttefikan karar verdiler ki, umum Sözler’de manevî i’caz-ı Kur’an’ın bir şuaı in’ikas ettiği gibi, Ondokuzuncu Mektub’dan bilhâssa Mu’cizat-ı Ahmediye’nin bir nev’ şuaı salavat-ı şerife suretinde in’ikas etmiştir. Hem görenler karar verdiler ki, Sözler’e mahsus bilhâssa Ondokuzuncu Mektub’a has bir tarz-ı hatt var. Eğer o tarz hatt’a tevfikan yazılsa, çok garib letafetler görünecektir. Her vakit musırrane, her yazana “seyrek ve güzel yazınız” derdim. Şimdi anlaşılıyor ki, o manevî has hattı tavsiye etmek için, intak-ı hak kabîlinden bana söylettiriliyordu. Şu hakikatı ve manevî tarz-ı hatt’a en yakın, Küçük Hâfız Zühdü’nün ve Eşref’in ve Kuleönlü Mustafa’nındır ki; o muvafakat, müvazenet onların hattında daha ziyade görünüyor. Her vakit ben görüyordum, dikkatli yazanlarda bazı bir satır atlıyor, bir kelime yanlış yazmayan bir satır yanlış yazıyordu. Meğerse, Sözler’deki fevkalâde bir letafetin eseri olarak tevafukat atlattırıyor.

İkinci hâdiseyi yazmağa kâğıdımız müsaid olmadığından kestim.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى
Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

Re’fet Bey!

Senin çok antika iki mu’cize-i kudret, müzehanemi tezyin etti. Âdi zannettiğimiz şeylerde, ne kadar hârikulâde işler bulunduğunu ihtar ediyorlar. Şu Ondokuzuncu Mektub’da ikinci, üçüncü cüz’ünde salavat-ı şerifenin her sahifede birbirine bakması tesadüf işi olamaz. Çünki tesadüf, onda bir tevafuk eder. Bu ise onda dokuz tevafuk var.

Demek ne şuursuz tesadüfün işi ve ne de benim ve ne de kâtiblerin düşünüşüdür. Çünki ben yeni anlıyorum, kâtibler benden sonra anladılar. Demek gaybî bir kasd ve irade ile, umum Sözler’de ve bilhâssa Ondokuzuncu Mektub’daki salavat-ı şerifede hârika bir letafeti irade etmiş. O tevafukat ise, gaybî bir kasd ile dercedilen bir belâgat ve letafetin tereşşuhatıdır.

Said Nursî

* * *

(11 Nisan 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re’fet Bey!

Namınıza yazılan Onikinci Lem’anın izaha muhtaç noktalarının izahına şimdilik ihtiyaç yoktur. Asıl maksad, âyâta gelen evhamın def’ine kifayetidir. Ve bu nokta-i nazarda kâfi derecede herkes fehmeder. Her risalede herkesin hissesi var, fakat herkes her şeyini bilmek lâzım değildir. Mirkat-üs Sünnet ve vahdet-ül vücuda dair iki risaleyi nasıl buldunuz? Elbette kıymetşinas nazarın onları takdir etmiş.

Bu defaki sualinizin iki ciheti var: Biri; sırr-ı Âl-i Abâ ciheti ki, o sırdır. Ben o sırrın ehli değilim ki, cevab vereyim, yahut herbir sırrın izharı kaleme gelmez. Çünki Hakikat-ı Muhammediyenin bir cilvesi, o Âl-i Abâ’da tezahür ediyor. İkinci cihet-i zahirîsi ise zahirdir. Ezcümle: Sahih-i Müslim’de Ümm-ül Mü’minîn Âişe-i Sıddıka (R.A.)’dan mervîdir ki, demiş:

خَرَجَ النَّبِيُّ غَدَاةَ غَدٍ وَ عَلَيْهِ مِرْطٌ مُرَجَّلٌ مِنْ شَعْرٍ اَسْوَدَ فَجَاءَ الْحَسَنُ فَاَدْخَلَهُ فِيهِ ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ فَاَدْخَلَهُ ثُمَّ جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَاَدْخَلَهَا ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَاَدْخَلَهُ ثُمَّ

قَالَ: اِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

İşte bu hadîs-i şerif gibi, Kütüb-ü Sitte-i Sahiha'da bu mealde kesretli hadîsler vardır ki Âl-i Abâ'yı gösterir. Bir zât def'-i beliyyat için istişfa اِسْتِشْفَاءْ ve istişfa' اِسْتِشْفَاعْ için böyle demiş:

لِى خَمْسَةٌ اُطْفِى بِهَا نَارَ الْوَبَاءِ الْحَاطِمَةِ
اَلْمُصْطَفَى وَ الْمُرْتَضَى وَابْنَاهُمَا وَ الْفَاطِمَة

Gücenme, şimdilik bu kadar. Senin mektubunda isimleri zikredilen herbirerlerine ayrı ayrı selâm ve dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz
Said Nursî

Eûzü sırrına dair yazılan Onüçüncü Lem'anın yedi İşaretini gönderdim. Bakarsınız, izahı değil noksanı varsa bildiriniz.

* * *

(9 Mayıs 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Re'fet Bey!

Evvelâ: Nevzad-ı mübarekin dünyaya gelmesini, sizin için bir fâl-i hayr olarak tebrik ediyorum. İnşâallah وَ لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثَى sırrına mazhar olacak. Âsım Bey gibi senin de bir kız evlâdı dünyaya gelmesi, meşrebimizde en mühim esas şefkat olduğu cihetiyle ve şefkat kahramanları kızlar olduğundan ve en sevimli mahluk bulunduğundan, daha ziyade tebrike şâyansınız. Zannederim, bu zamanda erkek çocukların tehlikesi daha çok. Cenab-ı Hak onu sizlere medar-ı teselli ve ünsiyet ve evinize küçük bir melaike hükmüne getirsin. "Rengi gül" ismi yerine "Zeyneb" olsa daha münasibdir.

Sâniyen: Hikmet-ül İstiaze'nin, besmele-i şerifenin sırlarına dair senin ve Şerif Efendi'nin ifadeleriniz kısadır. Tenkid mi, takdir mi anlaşılmıyor. Zâten mükerreren demiştim: Herkes her risalenin her mes'elesini anlamasına muhtaç değil. Ne kadar anlarsa kâfidir.

Sâlisen: Âlem-i misal, âlem-i ervahla âlem-i şehadet ortasında bir berzahtır. Her ikisine birer vecihle benzer. Bir yüzü ona bakar, bir yüzü de diğerine bakar. Meselâ: Âyinedeki senin misalin sureten senin cismine benzer. Maddeten senin ruhun gibi latiftir. O âlem-i misal; âlem-i ervah, âlem-i şehadet kadar vücudu kat'îdir. [37](Haşiye) Acaib ve garaibin meşheridir, ehl-i velayetin tenezzühgâhıdır.

Küçük bir âlem olan insanda kuvve-i hayaliye olduğu gibi, büyük bir insan olan âlemde dahi bir âlem-i misal var ki; o vazifeyi görüyor ve hakikatlıdır. Kuvve-i hâfıza Levh-i Mahfuz'dan haber verdiği gibi, kuvve-i hayaliye dahi âlem-i misalden haber verir.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüşdü, Lütfü, Hâfız Ahmed, Sezai, üç Hoca, üç Mehmed, hanenizdeki üç masum ve kayınpederin olarak oradaki kardeşlerimize selâm ve dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(30 Mayıs 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey!

Senin bende bir üstadın, bir kardeşin, bir dostun var. Üstadını her risale içinde görüp, görüşürsün. Kardeşini sabah akşam dergâh-ı İlahîde manen ve hayalen o, seni dua ile gördüğü gibi, sen de onu o suretle görebilirsin. Bendeki dostunu görebilmek için, buraya gelmekle zahmet çekme. Çünki o dostun ziyarete liyakatı yoktur. O bir, siz çoksunuz. İnşâallah o gelir, sizi orada ziyaret eder. وَ لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثَى âyetine dair şimdi cevab vermeye vaktim müsaid değil. Sıhhatını bilmiyorum, fakat rivayet ediliyor ki: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş ki: "Oğlan

çocuğunu seviniz.” Demişler: “Kızları ne için istisna ettin?” Ferman etmiş ki: “Kızlar kendi kendini sevdirirler, onlar fıtraten sevimlidirler.” Evet kız, şefkat ve cemalin mazharı olduğundan, erkek çocuğundan daha ziyade sevilir. Bahusus bu zamanda ebeveyn hakkında kızlar daha mübarektir. Çünki tehlike-i diniyeye çok maruz olmuyorlar.

İkinci sualin: İbrahim Hakkı, “Cû’ ism-i a’zamdır” demesinin muradını bilmiyorum. Zahiren manasızdır, belki de yanlıştır. Fakat ism-i Rahman madem çoklara nisbeten ism-i a’zam vazifesini görüyor. Manevî ve maddî cû’ ve açlık, o ism-i a’zamın vesile-i vusulü olduğuna işareten mecazî olarak Cû’ ism-i a’zamdır, yani bir ism-i a’zama bir vesiledir, denilebilir.

Mübarek hanenizdeki masumlara dua ve ders arkadaşlarına umumen selâm ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(20 Haziran 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, meraklı kardeşim Re’fet Bey!

Mektubunda Letaif-i Aşere’yi sual ediyorsun. Şimdi tarîkatı ders vermek zamanında olmadığımdan, tarîk-ı Nakşî muhakkiklerinin Letaif-i Aşere’ye dair eserleri var. Şimdilik vazifemiz ise, istihrac-ı esrar olduğundan, mevcud mesaili nakil değildir. Gücenme, tafsilât veremiyorum. Yalnız bu kadar derim ki: Letaif-i Aşere; İmam-ı Rabbanî kalb, ruh, sırr, hafî, ahfâ, insanda anasır-ı erbaanın herbir unsurdan o unsura münasib bir latife-i insaniye tabir ederek, seyr ü sülûkta her mertebede bir latifenin terakkiyatı ve ahvalinden icmalen bahsetmiştir.

Ben kendimce görüyorum ki, insanın mahiyet-i câmiasında ve istidad-ı hayatiyesinde çok letaif var. Onlardan on tanesi iştihar etmiş. Hattâ hükema ve ülema-i

zahirî dahi o letaif-i aşerenin pencereleri veyahut nümuneleri olan havâss-ı hamse-i zahirî, havâss-ı hamse-i bâtına diye o letaif-i aşereyi başka bir surette hikmetlerine esas tutmuşlar.

Hattâ avam ve havas beyninde tearüf etmiş olan insanın letaif-i aşeresi, ehl-i tarîkın letaif-i aşeresiyle münasebetdardır. Meselâ vicdan, a'sab, hiss, akıl, heva, kuvve-i şeheviye, kuvve-i gazabiye gibi letaifi kalb, ruh ve sırra ilâve edilse letaif-i aşereyi başka bir surette gösterir. Daha bu letaiften başka saika, şaika ve hiss-i kabl-el vuku' gibi çok letaif var. Bu mes'eleye dair hakikat yazılsa çok uzun olur, vaktim de kısa olduğundan kısa kesmeye mecbur oldum.

Senin ikinci sualin olan, mana-yı ismî ile mana-yı harfînin bahsi ise; ilm-i nahvin umum kitabları başlarında o mes'ele izah edildiği gibi, ilm-i hakikatın Sözler ve Mektubatlar namındaki risalelerinde temsilâtla kâfi beyanat vardır. Senin gibi zeki ve müdakkik bir zâta karşı, fazla izahat fazla oluyor. Sen âyineye baksan, eğer âyineye şişe için bakarsan, şişeyi kasden görürsün, içinde Re'fet'e tebaî, dolayısıyla nazar ilişir. Eğer maksad, mübarek sîmanıza bakmak için âyineye baktın, sevimli Re'fet'i kasden görürsün. فَتَبَارَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِينَ dersin. Âyine şişesi tebaî, dolayısıyla nazarın ilişir. İşte birinci surette âyine şişesi mana-yı ismîdir. Re'fet mana-yı harfî oluyor. İkinci surette âyine şişesi mana-yı harfîdir, yani kendi için ona bakılmıyor, başka mana için bakılır ki akistir. Akis mana-yı ismîdir. Yani دَلَّ عَلَى مَعْنًى فِى نَفْسِهِ olan tarif-i isme bir cihette dâhildir. Ve âyine ise دَلَّ عَلَى مَعْنًى فِى غَيْرِهِ olan harfin tarifine mâsadak olur. Kâinat nazar-ı Kur'anî ile, bütün mevcudatı huruftur, mana-yı harfiyle başkasının manasını ifade ediyorlar. Yani esmasını, sıfâtını bildiriyorlar. Ruhsuz felsefe ekseriya mana-yı ismiyle bakıyor, tabiat bataklığına saplanıyor.

Her ne ise... Şimdi çok konuşmaya vaktim yoktur. Hattâ fihristenin en kolay, en mühim, en âhir parçasını dahi yazamıyorum. Senin ders arkadaşların, bilhâssa Hüsrev,

Bekir, Rüşdü, Lütfü, Şeyh Mustafa, Hâfız Ahmed, Sezai, Mehmedler, Hocalara selâm ve mübarek hanende mübarek masumlara dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(27 Haziran 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık ve ziyade müteharri ve müstefsir kardeşim Re'fet Bey!

Senin faik zekân ve dikkatin, sorduğun suallerin çoğuna cevab verebildiği için, muhtasar cevab veriyorum, gücenme. Seninle çendan konuşmak istiyorum, fakat vaktim müsaadesizdir. Müslim-i gayr-ı mü'min ve mü'min-i gayr-ı müslimin manası şudur ki: Bidayet-i Hürriyette İttihadcılar içine girmiş dinsizleri görüyordum ki; İslâmiyet ve şeriat-ı Ahmediye, hayat-ı içtimaiye-i beşeriye ve bilhâssa siyaset-i Osmaniye için, gayet nâfi' ve kıymetdar desatir-i âliyeyi câmi' olduğunu kabul edip, bütün kuvvetleriyle şeriat-ı Ahmediyeye tarafdar idiler. O noktada müslüman, yani iltizam-ı hak ve hak tarafdarı oldukları halde mü'min değildiler; demek müslim-i gayr-ı mü'min ıtlakına istihkak kesbediyordular. Şimdi ise firenk usûlünün ve medeniyet namı altında bid'atkârane ve şeriatşikenane cereyanlara tarafdar olduğu halde; Allah'a, âhirete, Peygamber'e imanı da taşıyor ve kendini de mü'min biliyor. Madem hak ve hakikat olan şeriat-ı Ahmediyenin kavaninini iltizam etmiyor ve hakikî tarafgirlik etmiyor, gayr-ı müslim bir mü'min oluyor. İmansız İslâmiyet sebeb-i necat olmadığı gibi, bilerek İslâmiyetsiz iman dahi dayanamıyor, belki necat veremiyor, denilebilir.

İkinci sualiniz: Ecel-i mübrem ile muallak, malûmunuz olan tabir-i diğerle ecel-i müsemma ve ecel-i kaza tabir edilir.

Üçüncü sualiniz ki; Sözler otuzüç, Mektubat otuzüç, Pencereler otuzüç, mecmuu doksan dokuz olduğu gibi, Arabî Katre Risalesi'nin başında beyan edildiği üzere, en evvel bu fakir kardeşinizin harekât-ı fikriyesi namazdan sonra otuzüç "Sübhanallah" ve otuzüç "Elhamdülillah" ve otuzüç "Allahü Ekber"deki meratibe göre doksandokuz mücahedat-ı fikriye ve makamat-ı ruhiyedeki tezahürat ve doksandokuz esma-yı hüsna cilvesine mazhariyet sırlarını, hayal-meyal bir surette uzaktan uzağa hissedilmesindendir ki, bu otuzüç mübarek adedi ihtiyarım olmayarak çok harekât-ı ilmiyemde ve neşriyede hükmediyor. Başta senin ders arkadaşların ve Hacı İbrahim olarak kardeşlerimize selâm ediyorum ve mübarek hanendeki masumlara dua ediyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

Yirmiyedinci Mektub'un fıkraları içine dercetmek üzere kardeşim Abdülmecid'in Hulusi Bey'e yazdığı mektubun işaret olunan baş tarafı ile arkasındaki Re'fet Bey'in mektubundan alınan fıkraları Hüsrev yazsın, sonra Hâfız Ali'ye göndersin.

* * *

(11 Temmuz 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey!

Sizin gibi hoş-sohbet bir kardeşimi, haksız olarak sual sormamaya ve sükûta davet ediyordum. Çendan bu davette mazurum, belki mecburum. Çünki bugün dört saat mütemadiyen kâtibi bekledim ki, bir mektub yazacağım, olmadı. Tâ ben yirmi dakikadaki mesafeye gittim. Bağ suyu başında bularak uykusuz yorgun buldum. Onu aldattım, az bir işim var dedim. Halbuki on dakika zannedip, iki saat zarurî yazılar yazdırdım. Zâten kafam da yorgun ve istirahata muhtaçtır.

Fakat Re'fet gibi bir müştakı susturmanın cezası olarak bir tokat yedim. Senin bu hafta edeceğin kolay, latif sualine bedel; Senirkent'li arkadaşlarımız müz'iç, Eski Said'in kuvve-i hâfızasına havale edilecek acib sualleri sordular. Dedim kendi nefsime müstehak oldu, sen Re'fet'i dinlemedin, işte bunları dinle. Halbuki onlara cevab vermek lâzım geliyor; çünki onlara, böyle mes'elelerde dinsizler ilişiyorlar. Mecburî gayet muhtasar ve nâkıs ve kısa cevab yazdım, fakat yine Re'fet'in hatırı için yazdım. O cevabı, bundan evvel dört suale cevab ve mugayyebat-ı hamseye dair Sabri Efendi ve Hâfız Ali'nin suallerine dair kısa cevabı, Hüsrev ile beraber okuyunuz. Münasib görürseniz üçü birden, ya Onaltıncı Lem'a veya yazılmayan Ondördüncü Mektub makamına kaim edilsin. Hem yanlış var ise, tashih edersiniz. Çünki, cevabların aslı sünuhat olmakla beraber tafsilâtında fikrim karışarak yanlış edebilir.

Hâfız Ahmed Efendi Ondokuzuncu Mektub'u yazacaktı, acaba başladı mı? Ona çok selâm ediyorum. Yazı hizmeti ehemmiyetlidir, kaç cihette ibadettir. Senin mübarek hanenizdeki masumlara dua ediyorum ve malûm ders arkadaşlarına çok selâm ediyorum. Keçeci Şeyh Mustafa Efendi bazı risaleleri yazıyordu. İnşâallah böyle kudsî hizmete öyle mübarek zâtlar iştirak ederler. Ona da bilhâssa selâm ediyorum ve duasını istiyorum. Hacı İbrahim Efendi ve Bedreddin'i, Re'fet'i tahattur ettikçe ekseriyetle onları hatırlıyorum. Onlara da bilhâssa selâm ediyorum.

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Re'fet Bey!

Sorduğun suale en kolay ve ruhsatlı cevab senin cevabındır. Mülteka Şerhi Damad'ın ve Merakı-l Felah ikisi demişler: İki Ramazan için bir keffaret kâfidir. Müteaddid vakıalara bir keffaret kifayet eder. Çünki tedahül vardır. Ve

هُوَ الصَّحِيحُ demişler. Hakikat nokta-i nazarında bu mes'elede azimet var, ruhsat var. Azimet hali, kuvveti müsaid ise, her Ramazan için ayrı bir keffaret var. Fakat ruhsat ciheti, tedahül sırrına binaen müteaddid Ramazan için bir keffaret farz, ayrı ayrı keffaret müstehab derecesinde kalır. Bu keffarette mana-yı ukubetle mana-yı ibadet ikisi dahi münderic olduğu için, hem kerhen icbar edilmeyecek, hem tedahül eder.

Aziz kardeşim! Fıkh-ül ekber olan esasat-ı imaniye ile meşgul olduğumuz için, nakle ve ehl-i içtihadın medarikine ve meâhizine bakan dekaik-i mesail-i fer'iyeye zihnim şimdilik ciddî müteveccih olamıyor. Zâten yanımda da kitablar olmadığı gibi, vaktim de yoktur ki, müracaat edeyim. Hem ülema-yı İslâm o kadar tedkikat-ı sâibe yapmışlar ki, füruata dair tedkikat-ı amîkaya ihtiyaçları kalmamış. Eğer hakikî ihtiyaç hissetseydim, böyle füruata dair müçtehidînin derin me'hazlerine gidip, bazı beyanatta bulunacaktım. Belki de, daha o nevi hakaika meşguliyet zamanları gelmemiş, her ne ise.

Size bu defa Sure-i Feth'in âhirine aid ve onun münasebetiyle أُولئِكَ مَعَ الَّذِينَ اَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الصِّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ âyetine dair beyanatı ve Minhac-ı Sünnet namındaki Lem'ada اِلاَّ الْمَوَدَّةَ فِى الْقُرْبَى sırrına dair muhakematı, nasıl buluyorsunuz? Kardeşin Hüsrev ile sen, Şeyh-i Geylanî'nin keramat-ı gaybiyesinin bütün parçalarıyla bir nüsha yazıp, Hulusi Bey'e gönderseniz iyi olur. Âsım Bey'e de onlar bütün gitmelidir.

Başta (Gavs-ı A'zam'ın tabiriyle Bekir Bey) bizim tabirimizle Bekir Ağa, Ahmed Hüsrev, Lütfü, Rüşdü, Hâfız Ahmed, kayınpederin Hacı İbrahim Bey ve Sezai Bey olarak umum kardeşlerinize selâm, dua ediyorum. Ve mübarek ve bahtiyar Bedreddin'in başından öperim. O Kur'an'ı okudukça bana dua etsin. Öyle masumun duası inşâallah hakkımızda makbuldür. Onun vâlidesi olan âhiret hemşireme ayrıca dua ediyorum. Bedreddin gibi bir evlâd sahibesi olduğundan tebrike şâyandır. Bedreddin'in

okuduğu her bir harf-i Kur'an'ın, on sevabdan tut tâ bine kadar uhrevî meyveleri vardır. Hem vâlidesinin defter-i a'maline, hem hoca ve üstadının defter-i a'maline dahi o sevablar kaydolunur.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

(Hüsrev, Üstadının kendi hakkında hiddetini zannedip, bir mes'eleye dair müteessiren yazdığı mektubundan bir fıkradır.)

Sevgili ve kıymetdar Üstadım!

Mektubunuzun mütalaasından mütevellid teessüratım arasında, kalbime çok havatır hutur ediyordu. Her tarafı ve her hali kusur ve ayıbla dolu talebeniz, sevgili Üstadının ayaklarının altına varlığını sermişti. Belki her gün, bu şiddetten daha büyük bir şiddetle muamele görse ve hattâ Üstadı uğrunda, yüzbin hayatı olsa hepsini bile vermeye bilâ-tereddüd hazır olduğunu, surî değil, kalbî bir itirafla müheyyadır.

Mücrim talebeniz senelerden beri Hâlıkından bir hâmi istiyordu. Baştan aşağıya kadar siyahlıklarla dolu olan defter-i a'malim tedkik edilse, bu hususta ne kadar tazarru' ve niyazım vardır ve ne kadar gözyaşlarım bulunacaktır. Kur'anî hizmet uğrunda, arzın sekenesi kadar hayatım olsa, her birisini feda etmeyi, ne büyük saadet ve şeref kabul etmişim.

Ey sevgili Üstadım! Ey kıymetdar Hocam! Ey senelerden beri aradığım muhterem mürşidim! Ey aziz dellâl-ı Kur'an!

Izdırablarımın sürura inkılab etmekte olduğunu hissediyorum. Uzakta olanın kusuru görülmez, tokat yakında olana vurulur. Kalbim bu cümlelere (Hâzâ min fadli Rabbî) diyor. Fakat dimağımdan silinmeyen birşey varsa, o da aziz Üstadımın elemlerine iştirak etmekti.

Muhterem mürşidim! Kimin haddi var ki, risalelerin birisine el uzatsın veyahut bir sahifesine dil uzatsın veyahut bir cümlesini tenkid etsin veyahut bir kelimesine, hattâ bir harfine ve belki bir noktasına itirazda bulunsun.

Bilâ-istisna her ferd istihsan ederken, böyle bir şey yapmak için, bu cür'eti kimden alayım. Yok, sevgili Üstadım, müsterih olunuz; senelerden beri çekmekte olduğunuz, kal'abend cezasından pek şedid azabınıza, bir başka ve mühim elem katılmasına tarafdar olanlara bir parça meyletmek şöyle dursun, belki bu halin şiddetle ve belki fedaisi olarak aleyhte olduğuma, vicdanımın tasdiki kâfi bir şahiddir.

Ahmed Hüsrev

* * *

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır)

Aziz Üstad!

Bu asrın sisli, semli revacı (şecere-i kâinatın meyvesi olan insanın nüve, lüb, kışır gayelerini) zâil ve fâniye, zillet ve gurura, âfil firaka, zahir bâtıla, atalet ademe, hırs ve hayvaniyete, camid ve abesiyete, başıbozukluk ve hiçliğe sevk ile, o meyvenin kısm-ı a'zamının ölüp ekallinin de ölmek ve tefessühü ânında, mezkûr şecerenin merkez üzerine karib, Isparta dalına ta'lik edilen, Hakîm-i Mutlak'ın etemm, ekmel şifahanesi olan Kur'andan nebean eden (Tiryak Notalar) tesmiyesi ile, her Nota'nın binler harfler damlaları ile imdada yetişerek, küre-i arz bahçesini iska ve

binler meyvelere hayat bahşeden ve bu yüzden menba'ı gibi, kıyamete kadar hârika bir keramet ve taklid edilmez bir turra ile çağlayacak olan eser-i mübareki, elhamdülillah istinsah ettim.

Evet Üstadım! Nasılki وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّموَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلاَفُ اَلْسِنَتِكُمْ وَ اَلْوَانِكُمْ âyet-i kerimesinin binler mâsadaklarından bir mâsadakı olan nev'-i insanın her bir ferdinde sîma, ses, etvar, ahlâk gibi daha çok latifeler ve cihazat mevcud iken, birbirine benzemeyip, her bir şahıs bir âlem olarak, Vâhid-i Ehad-i Samed'in malı ve masnuu ve muvazzaf memuru olduğunu, bilmecburiye şuuru olana kabul ettiriyor.

Öyle de Kur'an-ı Hakîm'in hayatdar semeresi olan Sözler ve Mektubat-ün Nur'un her bir parçası, kendi âleminde nihayetsiz kudreti gösteren ve her mebhasleri ile binler âlemler içinde bir âlem olan âlem-i şuhudun tılsım-ı acibini tam keşf ü hall ile, her risale bir muammanın miftahı ve hayatdar ervahı hükmündedir.

Bundan böyle, daha binler ihsan-ı İlahî ve rahmet-i Sübhanî olsa yazılsa, ihtiyaç görünüyor ve yerleri boş karanlık bir âlem gibi, o Şems-i Hakikat güneşinin şualarını bekliyorlar. Dilerim Cenab-ı Hak'tan, böyle anud bir zamanda (böyle Asâ-yı Musa misillü) çok cihetlerle hârika, fütuhata sebeb olan ve inşâallah bundan böyle olacak olan Resail-in Nur'u teksir buyursun. Âmîn, âmîn, âmîn!

Kusurlu talebeniz
Ali (R.H.)

* * *

Aziz, sıddık kardeşlerim!

Rüşdü'nün gönderdiği otuz liradan yirmiyedisini posta ile size gönderdim. Siz ona gönderirsiniz. Ona da öyle yazdım. Benim ihtiyacım olmadığından ve kaideme muhalif olduğundan kabul edemedim. Yalnız onun hayırlı niyeti için, ehemmiyetli hayırlara sarfedilmek suretiyle, onun hesabına otuzdan üç banknot aldım. Sizlere ve sizinle alâkadar olanlara pek çok selâm ve dua ediyorum.

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim!

Isparta'ya nakl-i mekân, hem tulûat-ı kalbiyeyi, hem sizinle muhabereye bir derece fütur verdi.

Evvelâ: Kardeşimiz Sabri, Hakkı Efendiler arzularıyla, yine Eğirdir vasıtasıyla size emanet gönderilecek. Onyedinci Lem'a namındaki Notaları Sabri size göndermiş veya gönderecek. Bu defa da sırlı, kerametli Yirmidokuzuncu Söz'ü size gönderiyorum. Latif ve manidar bir tevafuktur ki, Hüsrev senin için Yirmidokuzuncu Söz'ü yazıyordu. Yazdığı vakitte Hüsrev vasıtasıyla çok mübarek Ramazan hediyesi aynı anda gelmesiyle beraber, aynı gecede ben senin hanen tarafına ve hanene geldiğimi rü'yada gördüğüm gibi; iki gece evvel, elhak ikinci bir Hüsrev ve ikinci bir Süleyman olan Süleyman Rüşdü, aynen sizi görmüş. Bundan anladık ki, bizler bir menzil içindeki adamlar hükmündeyiz. Maddeten uzaklık tesiri yok ve birbirimize karşı münasebet-i âdiye dahi kaydedilir.

Sâniyen: Şu Yirmidokuzuncu Söz, tarifnamelerde yazıldığı gibi, bir müstensih hatt-ı hakikîsine ihtiyarsız takarrüble, sırrı tezahüre başlamış ve diğer müstensih hatt-ı hakikîsini bulmuş. Hakikaten ne fikirde bulunursa bulunsun, gören herkesi tasdike mecbur ediyor. Hattâ burada mühim ve müşkilpesend ülemalar dahi, güneş gibi inanıp tasdik ediyoruz, diyerek imza ediyorlar.

Şübhemiz kalmadı ki; i'caz-ı Kur'an'ın yüz cüz'ünden bir cüz'ü, şu tefsirine in'ikas etmiş. Yalnız şu fark var ki; i'caz kasdîdir, kasden de kimse muaraza edemez. Şu kitabın tevafuku ise, fıtrî ihtiyarsız olmak cihetiyle hârika olur. Keramet sayılır. Kasdî ve sun'î bir surette muaraza edilmez. Her ne ise şu nüshayı kardeşiniz Abdülmecid bir defa görsün, inşâallah ona da bir vakit bir tane yazılacak. Şayet orada birisi aynen istinsah etmek niyet etse, çok dikkat

etmek gerektir. Çünki bu risalenin hurufatı da sırlı, kendine güvenmeyen yazmasın.

Sâlisen: Kardeşimiz Fethi Bey ne haldedir, neden az görüşüyorsunuz? Ben ona çok dua ettim ve ediyorum. Sen bir muzır memurun yüzünden, onunla az görüşmen beni müteessir etti. Allah kabul etsin, ben de ona çok defa dua ettim. İnşâallah tam bir arkadaş, bir muhatabın olan Hâfız Ömer, Risale-i Nur'un intişarına mühim bir vasıta olacak ki; her mektubunda onu ciddî alâkadar görüyorum.

Onaltıncı Lem'a namındaki üç mühim mes'eleden ibaret bir risaleyi, sizin için yazdırıyorum. Yetişirse onu da gönderiyorum. Lillahilhamd burada gittikçe Risale-i Nur'un şakirdleri ve yazıcıları çoğalıyor. Ne vakit az fütur başlasa, bir teşvik kamçısı hükmünde bir şey zuhur ediyor. Ezcümle sofi-meşreb ve yazıda muvakkaten tenbellik eden bir kısım kardeşlerimize yazılan bir mektubun nüshasını, melfufen gönderiyorum. Belki tenbel olmayan, fakat tenbelleşen Abdülmecid de görür.

Muhterem vâlideniz ne haldedir? Onu da merak ediyorum, çok dua ediyorum. Hastalığın her bir saati, bir gün ibadet hükmünde olduğunu benim tarafımdan hem ona, hem Hoca Abdurrahman'a söyle. Başta pederiniz, Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, İmam Ömer, Kemaleddin gibi dostlara selâm ve dua ediyorum ve dualarını istiyorum.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

Mesleğimizin bir medar-ı şevki ve zevki olan tevafuk letaifinden üç-dört nümune:

Birincisi: İktisad Risalesi, birbirinden habersiz altı müstensihin yazdıkları altı nüshada, eliflerin elliüç adedinde tevafukları, te'lif ve istinsah tarihi olan elliüçe muvafık gelmesidir. Sonra baktım ki, asıl müsvedde-i ûlâda çok çıkıntı ve tashihler ile beraber elliüç aded sırrını muhafaza ettiğini hayret ile gördük.

İkincisi: Risalelerin Fihristesi tamam yazıldıktan sonra, birinci müsevvid ihtiyarsız “Bu güzel fihriste tamam oldu” deyip yazmış. O müsevvid hesab-ı ebcedi hiç bilmediği gibi, hiçbir şey de düşünmemiş. “Bu güzel fihriste tamam oldu” aynen bin üçyüz elliiki (1352) tarihini gösterip fihristenin tarih-i te’lif ve istinsahını göstermiştir.

Üçüncüsü: Yirmiüçüncü Lem’anın müsveddeden tebyiz edilirken, hiç eliflerin adedini hatıra getirmeden, yazıldıktan sonra yüz yirmisekizinci risale olduğuna işareten yüz yirmisekiz elif olmasıdır.

Dördüncüsü: Dünkü gün Mu’cizat-ı Ahmediye (A.S.M.) tashih edilirken küçük, latif iki tevafukun on dakika fasıla ile vücuda gelmesidir. Şöyle ki:

İkişer arkadaş Mu’cizat-ı Ahmediye ve Mi’rac’ı ayrı ayrı tashih ediyorlardı. Mi’rac’ın altıyüz satırı içinde bir tek satır, kuru direğin ağlamasından bahsediyor. Mu’cizat-ı Ahmediye yüz elli sahife içinde bir sahife o bahse dairdir. Birden o iki kısım musahhihler aynı kelimeyi söylüyorlarken, içlerinden bir efendi intikal etti, iki kısım aynı kelimeyi söylüyoruz dedi. Baktık, fevkalâde bir surette iki tashih aynı kelime üzerindedir.

On dakika sonra, yedi mu’cizeye mazhar yedi çocuğun bahsi tashih edilirken, umulmadığı bir zamanda, hazır zâtların nazarında mübarek Meliha isminde beş yaşında bir çocuk geldi oturdu. Çocukların bahsini zevk ile dinlemeye başladı. Çay verdik, çocuk bahsi bitinceye kadar içmedi. Hazır olan biz dört kişi şübhemiz kalmadı ki, sırr-ı tevafukun birinci menba’ı olan Mu’cizat-ı Ahmediye’nin te’lifçe ve istinsahça ve kıraatça ve hârika tevafukça kerametini gösterdiği gibi, bu iki küçük tevafukla, yine o kerametin şua’ından iki latifeyi gösterdi.

Hem bir sene evvel bir seyre giderken, arkamdan bir kız çocuğuyla bir kadın geliyorlardı. Ben yoldan çıktım, yolu onlara bıraktım. Baktım beni geçmiyorlar, sıkıldım. Acele geçtim bir bahçeye girdim, baktım onlar da bahçeye girdiler. Hem hiddet, hem hayret ettim. Mu’cizat-ı Ahmediye

elimde idi. Tefe'ül gibi açtım. En evvel gözüme ilişen ve yalnız risalede bir tek defa zikredilen bir isim ki, aynı o kadının ismini o sahife içinde gördüm. Baktım, o kadını tanıdım. Fesübhanallah dedim. Bunlar kim olduklarını anlamak için daha evvel o kitaba baksa idim, bu hayretten kurtulacaktım. Bu hâdiseye hem ben, hem hazır olan Şamlı Hâfız ve hâdiseyi anlayan o kadın ve başkaları hayret ettik.

Said Nursî

* * *

Kalben rahatsızlığım dolayısıyla, Kurban Bayramına kadar Süleyman Efendi, Şamlı Hâfız Tevfik, Abdullah Çavuş ve Mustafa Çavuş'tan başka kimseyi kabul etmiyorum. Affedersiniz, gücenmeyiniz.

Said Nursî

* * *

Isparta Cumhuriyet Müddeiumumîliğine

Dokuz senedir, beni bu memlekette sebebsiz olarak ikamete memur ettiler. Hariçle ihtilattan men'olduğum için çalışamadım, perişan bu gurbette kimsesiz kaldım. Onüç seneden beri, beni bu vilayette tanıyanların tasdikleri tahtında, siyasetle hiçbir cihetle alâkam kalmadığına delilim şudur ki: Onüç seneden beri, bir gazeteyi okumadığımı ve dinlemediğimi sekiz sene oturduğum Barla halkı ile işhad ediyorum. Onüç sene, bu zamanda siyasetin lisanı olan gazeteyi dinlemeyen, işitmeyen, istemeyen bir adamın siyasetle alâkası olmadığı ve sekiz aydan beri merkez-i vilayette bütün buradaki benimle temas edenlerin şehadetleriyle, siyasete taalluk eden hiçbir mes'eleye temas etmediğimi gösterebilirim.

Bu halimle beraber, bu senenin Kurban Bayramında fıtraten sohbetten hoşlanmadığım için, hiç kimseyi kabul etmediğimi gösterir bir-iki satırlık yazı ile kapımda yazdığım ve hiçbir kimse de gelmediği halde, bu mübarek bayramın dört gününde bir polis bulundurulmak suretiyle benim gibi garib, ihtiyar, hastalıklı bir adama şübhe isnad ederek tarassud ettirmek ve hareket-i şahsiyemi bilâ-sebeb taht-ı

nezarette bulundurmakla verilen tazyik ve sıkıntı kâfi gelmiyormuş gibi; bu senenin Nisanının dördüncü günü, kış münasebetiyle ve mütemadiyen harekâtımın takib ve tarassud edilmesinden dolayı harice çıkmadığımdan sıkılmıştım.

İşte o günü, altı aylık ızdırabımı tahfif etmek ve biraz teneffüs ve rahatsızlığımı izale etmek için, havanın güzelliğinden istifade ederek gezmeye gitmiştim. Avdetimde bir komiser ile iki polis ikamet ettiğim evimin kapısında ve bir komiserle iki polis de bahçenin dışarısında bulunuyorlardı. İçeriye girdim, komiser ve iki polis beni takib ettiler. Odama çıktım, onlar da arkamda idiler. Benimle beraber girdiler, taharriye başladılar.

Dokuz seneden beri ihtilattan bilâ-sebeb men'edildiğimden, mesleğim itibariyle Kur'an ve iman ile hasr-ı iştigal etmiştim. Ve onun neticesi olarak yazdırdığım eserlerden;

Birisi, Kur'an-ı Hakîm'deki ikibin sekizyüz küsur Lafza-i Celal'in bir sırr-ı kerametini ve bir nakş-ı i'cazını gösterecek, en müstesna bir hatt ile yazılmış gayetle kıymetdar yirmiden fazla Kur'an-ı Kerim cüzlerini,

2- Beka-yı ruh ve melaike ve haşrin hakkaniyetine dair Yirmidokuzuncu Söz namı altındaki risalenin içinde tezahür eden, kendimce en ekall bin liraya değer bir sırr-ı azîmi gösteren risaleyi,

3- Hazret-i Peygamber'in risaletini güneş gibi isbat eden ve hârika bir surette oniki saatte te'lif edilen yüz elli sahifelik Ondokuzuncu Mektub namı altında Mu'cizat-ı Ahmediye risalesini; ki o mu'cizatın kerameti olarak, o risalede tevafuk namıyla öyle bir sırr-ı azîm tezahür etmiş ki, o risale tek başıyla maddeten bin lira kadar kendimizce kıymetdardır.

4- Vahdaniyet-i İlahiyeyi güneş gibi isbat eden ve Kur'an'ın otuzüç âyet-i azîmesini tefsir eden Otuzüç Pencere namındaki Otuzüçüncü Mektub ki, sırr-ı tevafukla beraber kıymet-i ilmiyesi ve edebiyesi itibariyle ehl-i

tevhidce yalnız maddeten bin lira kadar ehemmiyetli olan risaleyi,

5- Şirkin esasını ref' edip, vahdaniyeti nihayetsiz derecede kuvvetle isbat eden Otuzikinci Söz namı altındaki eseri ki; o eser bir âlim tarafından zayi' edilse, onu elde etmek için bin lira tereddüdsüz vereceğini zannettiğim misilsiz risalemden mevcud her iki tanesini,

6- İsraftan kurtarmak ve bu fakir milleti iktisada alıştırmak için yazdığım, küçük fakat müstesna bir ehemmiyette olan İktisad Risalesi ismindeki risalemin mevcud olan her üç nüshasını,

7- Kendi ihtiyarlığımdan dolayı, iman noktasında Kur'an'dan bulduğum rica ve teselli nurlarından kaleme aldığım ve mevcudu tam üç nüsha ve iki nüsha da noksan olarak umum beş parçasını ki, bence bu risale benim gibi kabre yakınlaşmış bir ihtiyar adama kıymet takdir edilmeyecek derecede yüksek bir hakikat ile yazılmıştır.

8- Onbeş sene evvel Arabça olarak tab'edilen, Harb-i Umumî'de ateş içinde yazıldığı için, o zamandaki Başkumandanın bu yadigâr-ı harbin hayrına iştirak etmek niyetiyle kâğıdını kendisi verdiği İşarat-ül İ'caz tefsirini;

Hem üçyüz otuzbeş senesinde İstanbul'da tab'edilen Katre, Şemme, Habbe, Habbe'nin Zeyli ve Ankara'da Yeni Gün Matbaasında Zeylinin Zeyli ve Ankara Matbaasında tab'edilen Hubab ve İstanbul'da tab'edilen Zühre ve Şu'le gibi risaleleri hâvi Arabça matbu' bir mecmuamı ve İstanbul'da onbeş sene evvel tab'edilen Sünuhat isminde kıymetdar iki matbu' risalemi ve hem biraderzadem Abdurrahman tarafından onbeş sene evvel İstanbul'da tab' ettirilen Tarihçe-i Hayatımın bir kısmına ait matbu' risalemden üç nüshası tamam ve beş-altı nüshası noksan kitablarımı ve hem de İstanbul'da yeni huruf çıkmadan evvel tab'ettirdiğim Onuncu Söz namında gayet kıymetdar haşri ve kıyameti gündüz gibi isbat eden risalemi ve daha bilmediğim hususî ve şahsî ve imanî evraklarımı ve

risalelerimi tekrar iade etmek üzere, o taharri neticesinde alıp götürdüler.

Bu taharriyatta o kadar ileri gidildi ki, altı ay evvel oturduğum köşkten şimdiki oturduğum köşke nakledince, sandalye, şişe, demir ve sair eşyaya aid listeye varıncaya kadar aldılar ve el-ân da iade edilmedi.

Dokuz seneden beri bu memlekette ve bu kadar dostlarımla temas ettiğim halde, şimdiye kadar hiçbir cürüm bana isnad edilmedi ve hiçbir vukuatım da olmadı ve hayatımda dâî-i şübhe hiçbir emare vücud bulmadı ve menfîliğim de, sebebsiz ve ancak ihtiyat ve tevehhüm yüzünden olmakla inziva ettiğim bir mağaradan çıkartılarak menfîlerle birlikte nefyedildim. Bu müddet zarfında siyasetle ve dünya ile alâkam olmadığına, bu memleketteki dokuz senelik tarz-ı hayatımın şehadetiyle beraber, risalelerimde gerek emniyet dairesi ve gerekse hükûmet dairesi dâî-i şübhe bir şey bulamadıklarıdır. [38](Haşiye) Eğer bir cürmüm varsa, dokuz seneden beri mütemadiyen dikkat ettikleri halde, cürmümü görmeyen veya gösteremeyenler, şimdi göstermeye mecburdurlar.

Şu kitab zayiatımdan lâakal şahsî iki bin lira zararım var. Çünki, bunların hiçbirisinin başka bir nüshasını bende bırakmadılar. Vaktiyle tab' etmek için, yalnız İşarat-ül İ'caz tefsirine ikiyüz elli lira verdim. Arabî mecmuası üç yüz lira. Ve Yirmidokuzuncu Söz ve Ondokuzuncu Sözlerde o sırr-ı azîme hiçbir âlim ve hiçbir edib yoktur ki, "Bin lira kıymetindedir" demesin.

Ve bir de, onüç sene evvel hükûmet Dâr-ül Hikmet'te yüz lira maaş alacak kadar iş görebilecek bir adam nazarıyla bana bakmış, ayda yüz lira maaş vermiş. Bu sekiz senede beni, yarım saat bir köy olan İlama'ya iki defadan fazla gitmeye müsaade edilmeyecek derecede ihtilat ve gezmekten men'edildiğim gibi, bir vâridatım, bir malım olmamakla beraber, o köyde benim gibi bir adam çalışacak iş bulamadığımdan ve kimsenin bir şeyini de kabul

etmemek, bir meslek-i hayatım olduğundan, çektiğim perişaniyet ve zarar ve ziyanın takdirini müddeiumumîliğe havale ederek, ya kitablarımın hepsinin iadesini veyahut bu husustaki zarar ve ziyanımın müsebbiblerinden tazminini dava ediyorum.

Tetimme: Hükûmetin kanunu, tarîkat dersi vermeğe ve nusha yazmağa ve nüfuz temin etmeğe müsaade etmediği ve ben de bunlarla alâkadar olmadığım ve hükûmet de yanıma gelen ziyaretçileri hoş görmediği için; bazı adam müteaddid defa tarîkat ve nusha niyetiyle yanıma gelmek istedi. Ben de hükûmetin kanununa riayet etmek ve hükûmet memurlarını sebebsiz kuşkulandırmamak için kabul etmeyip reddettim.

Mesmuatıma göre, bu halden muğber olanlar yalan ve asılsız bir surette isnadatta bulunmuş. Böyle hükûmetin kanununa riayeten reddettiğim kimseler yüzünden beni böyle sıkıştırmaktan, hilaf-ı kanun hareket etmediğim için böyle azab vermek, kanunu dinlememeye mecburiyet vaziyetini veriyorlar manası çıkıyor.

Dokuz senedir dünyevî hayatıma gelen her türlü işkencelere tahammül edip sabrettim, sükût ettim. Fakat dünyalarına karışmadığım halde, böyle hayat-ı uhreviyeme sû'-i kasd suretindeki taarruz karşısında sabrım tükendi. Hakkımı aramak için ikame-i davaya mecbur oldum.

Said Nursî

* * *

Bundan sonraki kısım Hazret-i Üstad'ın Kastamonu ve Emirdağı hayatında iken yazılan ve elyazma nüshalarda dercedilen mektublardır.

(Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan Ahmed Nazif Çelebi'nin bir istihracıdır ve bir fıkrasıdır. Bunu hem Birinci Şua'ın otuzikinci âyeti olarak ve hem Yirmiyedinci Mektub'un fıkralarında kaydetmek münasib görüldü.)

O kendisi diyor: Gelen âyetleri hâfızdan dinledim. Sure-i Ahzab'dan:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ❊ وَ سَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَ اَصِيلاً ❊ هُوَ الَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَ مَلئِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَ كَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ❊ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلاَمٌ وَ اَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيمًا ❊ يَا اَيُّهَا النَّبِىُّ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيرًا ❊ وَ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهِ وَ سِرَاجًا مُنِيرًا ❊ وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَضْلاً كَبِيرًا ❊

Bu âyetlerde Risale-i Nur'a îma ve remz ve belki işaret var, diye hissettim.

Evet madem bu âyet gibi vazife-i risalet ve davete bakan âyetler her asra bakıyorlar ve her asırda efradları ve mâsadakları var.

Ve madem bu âyetlerde, Resul-ü Ekrem'e (A.S.M.) verilen sıfatlar ve ünvanlar her zamanda cereyanı ve herbir asırda hükmetmek haysiyetiyle o ünvanların altında mana-yı remziyle Risale-i Nur gibi o vazifeyi yerine getiren eserler ve zâtlar bu gibi âyâtın daire-i şümullerine girmeleri, Kur'andaki i'caz-ı manevîsinin şe'nidir, belki muktezasıdır ve lâzımıdır.

Madem Risale-i Nur, bu acib asırda müstesna bir surette bu âyetin işaret ettiği vazifeyi yapıyor ve manasının daire-i külliyesinde bir ferdidir. Elbette müteaddid emareler ve gizli karineler ile diyebiliriz ki; bu âyette dahi Birinci Şua'ın sair otuzbir aded âyetleri gibi Risale-i Nur'a mana-yı işariyle bakar. Şöyle ki:

لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَ كَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا cümlesi, mana-yı işarîsiyle diyor: "Bin üçyüz yetmişe kadar tecavüz eden en karanlık bir zulüm, en karanlık bir zulmetten sizi ey ehl-i iman ve-l Kur'an! Kur'andan gelen Nurlara ve imanın ışıklarına çıkaran ve isminde Nur ve manasında rahîmiyet bulunan ve ism-i Nur ve ism-i Rahîm'in mazharı olan bir lem'a-i Kur'aniyeye ve bu asrımıza bakıp îma ediyor.

Mana mutabakatından başka bir emare ve karinesi budur ki: اِلَى النُّورِ وَ كَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا fıkrasının (şedde ve tenvin sayılır) makam-ı cifrîsi dokuzyüz kırkyedi (947) edip, Risalet-ün Nur isminin makamı olan dokuzyüz kırkyedi adedine tamtamına tevafuk ediyor.

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ مُبَشِّرًا cümlesi, (şeddeler sayılmaz ve âhirde tenvin vakıftır, elif sayılır) makam-ı cifrîsi ki, bin üçyüz yirmiüç (1323) tarihini gösterir. O tarihte, merkez-i hilafette dehşetli bir inkılabın mebde'-i infilâki içinde, ye'se düşen ehl-i imana müjde verip, İslâmiyet'in hakkaniyetine ve kuvvetine kuvvetli şehadet eden ve veraset-i nübüvvet noktasında davette bulunan hakikî bir şahide işaret eder. وَ نَذِيرًا وَ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ cümlesi, [39](Haşiye-1) (tenvinler vakf olmadığından sayılırlar) makam-ı cifrîsi, bin ikiyüz ellialtı (1256) tarihini göstermekle, bu asırda ve bu zamandaki İslâmiyetin inhisafını, bir asır evvel ihzar eden mukaddematına bakarak, وَ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ kelimesi yüz doksanbir (191) ederek Risale-i Nur'un bir hakikî ismi olan Bedîüzzaman'ın makam-ı cifrîsi bulunan yüz doksanbir (191) adedine tam tamına tevafukla îma eder ki; Risale-i Nur dahi, o inhisaf içinde bir "dâî-i ilallah"tır.

40 بِاِذْنِهِ وَ سِرَاجًا مُنِيرًا(Haşiye-2) ve yalnız سِرَاجًا مُنِيرًا kelimesi ise, tam tamına Risale-i Nur'un bir ismi olan "Siracünnur"a lafzen ve manen ve cifren tevafukla bakar. مُنِيرًا daki "mim", "ye", النُّورِ daki şeddeli "nun"a mukabildir. Evet İmam-ı Ali (R.A.) keramet-i gaybiyesinde, Risale-i Nur'a "Siracünnur" namını vermesi, bu âyetin bu fıkrasından mülhemdir denilebilir ve çekinmeyerek deriz.

وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ cümlesi, (şedde sayılmak cihetiyle), makam-ı cifrîsiyle bin üçyüz ellidokuz (1359) tarihini göstermekle, bu asrımızın tam bulunduğumuz senesine bakarak ehl-i imana bir büyük ihsanı var diye, mana-yı remziyle haber veriyor.

Biz bakıyoruz, bu zamanda en büyük ihsan, imanı kurtarmaktır. Ve görüyoruz, imanı hârika bürhanlarla kurtaran -başta- Risale-i Nur'dur. Demek bu zamana nisbeten bir "fazl-ı kebir" de odur.

Bu işareti kuvvetlendiren şudur: فَضْلاً كَبِيرًا daki فَضْلاً kelimesi, dokuzyüz altmış (960) edip Risalet-ün Nur'un bu ismi, izafeden tavsif tarzına geçmekle Risalet-ün Nuriye olup, makamı olan dokuzyüz altmışiki (962) adedine manidar iki farkla tevafuku, onun başına remzen ve îmaen parmak basmasıdır.

İlahî ya Rab! Sen Risale-i Nur'u ve Risale-i Nur Müellifi Üstadımız Said Nursî'yi ve Risale-i Nur talebe ve şakirdlerini ve mensublarını, mahfaza-i hıfzında ve kal'a-i İlahiyen içinde muhafaza ve emîn eyle.. âmîn! Ve hizmet-i Kur'an ve imanda sabit ve daim eyle.. âmîn! Ve bu kudsî hizmetlerinde, muvaffakıyetlerle yardım ve muavenetler ihsan eyle.. âmîn! Ve Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan-ı Azîmüşşan'ın sırr-ı a'zamına, marifetullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resulullah sırr-ı kudsîsine ve "Hasbünallahü ve ni'melvekil" sırr-ı uzmasına ve rızaullah ve rü'yet-i cemalullah lütf u ihsanına mazhar eyle, Ya Rabb-el Âlemîn!..

وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِهِ وَ اَصْحَابِهِ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ اَجْمَعِينَ
الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ آمِينَ آمِينَ بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ

اَلْعَالَمِينَ

Fakir, âciz, zayıf, günahkâr talebe
ve hizmetkârınız İnebolu'lu
Ahmed Nazif Çelebi

* * *

(Ahmed Nazif Çelebi'nin bir fıkrasıdır. Bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için yazmıştır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

Çok aziz ve çok kıymetli, müşfik ve fedakâr Üstad-ı A'zam Efendim Hazretleri!

Hazineler dolusu mücevherattan daha fazla, hattâ bu fâni dünya hayatının zînetleriyle ölçülemeyecek derecede kıymetdar mektubunuzu, mübarek Ramazan-ı Şerifin yirmiüçüncü günü akşamı, iftardan on dakika evvel postadan aldım. Cenab-ı Allah kabul buyursun, iki iftarı bir yaptım. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Evvelce yazdığım uzun satırların malayani ve boşluğundan, fazla meşgul ettiğimden ve gerek bizim ve gerekse mübarek Zekeriya kardeşimizin kıymetsiz, değersiz hediyelerini me'zuniyetsiz kabul ederek takdim etmek cesaretinde bulunduğumdan mütevellid, aziz üstadımın adem-i kabul ve hoşnutsuzluğuyla tekdiratına maruz kalacağımdan korkarak intizarda iken müvezzi iki mektub verdi. İftar vakti dar olduğundan ayakta zarfı açtıktan sonra, kıymet takdir edemediğim çok şirin ve cazib olan hatt-ı fâzılaneniz, sanki "korkma" diye hitabediyormuş gibi tebessüm ederek gözüme ilişince, sürurumdan

okuyamadım. Hemen haneme koştum, iftar ile beraber okumağa başladım.

Sevgili ve müşfik Üstadım! Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin tebşiratı hatırıma geldi. Zât-ı fâzılanelerindeki gördüğüm şefkat-i pederanenin o büyük zâtın haber verdiği şefkat-i pederaneyi haiz bulunduğunuza iman ettim. Kādir-i Mutlak Hazretleri siz üstadımızdan kat kat razı olsun ve bizleri de hizmetinizde ve hizmet-i Kur'anda daim ve sabit eylesin.. ve üstadımızın kıymetli ve kudsî işaretlerine ve kıymetli dualarına mazhar eylesin.. âmîn bihürmeti Seyyid-il Mürselîn.

Şefkatli Üstadım! Hizmet-i Kur'anda ve Risale-i Nur'un neşriyatındaki zerre-i vâhide kabîlinden olan mesaînin nezd-i âlî-i üstadanelerinde hüsn-ü kabule mazhariyeti, zayıf, âciz, fakir hizmetkârınız ve iktidarsız, idraki nâkıs, ihatası dar, şuuru muhtel talebenizi ne derece sevinç ve sürura kalbettiğini tarif edemem.

Böyle manevî ve kudsî takdirata mazhar buyurulan ve bizim gibi günahkârlara, otuz senelik iştiyakla, on senelik münacat ve niyaz mukabilinde siz üstadımızı ihsan buyuran ve kullarının isyanlarına bakmayarak her istediklerini bilen, işiten ve bâligan mâ belag veren ve bütün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve herşeye sahib ve mâlik ve hâkim bulunan Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine ne suretle hamd ve şükür edeceğimi bilemiyorum.

Kıymetli Üstadım! Siz tavassut buyurunuz, değersiz hizmetimizle, pek az ve kısa olan şu dünya hayatı içinde belki bir katre mesabesindeki hamd ve şükrümüzü "Tekabbelallah" sırrına mazhar buyursun inşâallah.

Mektubat Risalesinin İkinci Mektubunu daima hatırlayarak bu emirlerinize riayet etmeye çalıştığım halde bir mücbir-i gaybî bendenizi tahrik ederek, İkinci Mektub'a muhalefete sevk ediyor.

Niyetim hâlis, sadakat ve merbutiyetim ciddî ve çok sağlam. Her türlü riyadan ârî ve hiçbir maddî menfaata matuf ve müstenid olmayan, Allah rızası yolunda, Kur'an

namına ve Risalet-ün Nur'a hizmet gayesine matuf ve bilhâssa bizim gibi âciz, âsi ve günahkârların hidayet ve irşad ve îsaline ve ehl-i dalaleti ve ehl-i bid'ayı tarîk-ı hakka davet ve hakaik-i imaniyeye hâdim bir kudsî zât, bizlere ve memleketimize "vediatullah" olarak ihsan buyurulmuş. Kıymetli misafirimiz nasılki biz günahkârların manevî yardımına koşuyor ve gece ve gündüz mağfiret-i İlahiyeye ve irşadımıza çalışıyorsa, bizler de bu aziz misafirimizin maddî yardımına seve seve ve iştiyakla ve ancak Allah için koşmak ve çalışmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuzu hissediyoruz.

Hem bizlere Kur'an ve Hazret-i Peygamber (A.S.M.) emrediyor: تَعَاوَنُوا (gurabaya muavenet)...

Af dilerim, kıymetli ve sevgili Üstadım. Bilirim ki, hediyeleri kabul etmiyorsun. Fakat zekat ve sadaka gibi muaveneti, arkadaşlarımızın ısrarı üzerine yazmağa mecbur oldum. Hem de maddî ihtiyaçlarınıza, ikametgâh kirası, odun ve kömür gibi mübrem ihtiyaçlar için lâzım olduğunu düşünmüştüm.

Esasen, kaide-i üstadaneleri bozulmamak için, arkadaşlarıma daima tavsiye ve telkinatım, hiçbir maddî menfaat düşünülmemesidir. Çünki, din dünyaya âlet olmaz. Ve din, vasıta-i cerr ve maddî menfaatı kat'iyyen kabul edemez. Hattâ Risale-i Nur'un neşriyatında, kimsenin minnetini almamak için kıymetli Üstadımı taklid ederim.

Kıymetli ve müşfik Üstadım! Şu kadar var ki: Hizmetkârınız, üstad namına değil, kıymetli ve garib bir misafirimiz namına ve rızaen lillah maddî yardım etmek istiyoruz. Hem manevî zarar görmemeniz için, kuvvet ve kudret ve azamet sahibi Cenab-ı Allah'a niyaz ve tazarru' ederek dergâh-ı İlahiyesinde hüsn-ü kabule mazhar eylemesini dua ediyoruz.

Kıymetli Üstadım! Bayramda ziyaret ve arz-ı ta'zim makamına kaim olmak üzere, bütün arkadaşlarımızla beraber hem Ramazan-ı Şerif'i, hem Leyle-i Kadr'i, hem mübarek Îd-i Said-i Fıtr'ı, Risalet-ün Nur'un umum talebe

ve şakirdleri ve Kur'anın kıymetli hizmetçileri makamında ve hükmünde kıymetli Üstadımızı tebrik ederek, Cenab-ı Hak'tan daha çok kardeş ve arkadaşlarımız ile birlikte ve siz Üstadımız başımızda olarak Ramazan-ı Şerif'in emsal-i kesîresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve tazarru' eyleriz ve mübarek iki ellerinizden öperek dua-i hayriyenizi ve kudsî irşadlarınızı istirham eyleriz kıymetli Üstadımız.

Daimî kudsî dualarınıza muhtaç,
günahkâr, hizmetkâr ve talebeniz
Ahmed Nazif

* * *

(Abdurrahman Tahsin'in fıkrasıdır)

Ey yüce Üstad!

Risale-i Nur dairesi içine kabul ve bu âb-ı kevser-i hayat ile menba'-ı feyz-i iman, gayet değerli ve kıymetdar bu ebedî ders ile, kendimi daima mes'ud ve bahtiyar addediyorum. Yalnız sür'at-i kalemim olmadığından, yazıyı biraz te'hirinden müteessirim. Sehil ve muvaffakıyetime hayırlı dualarınızı rica eder, kemal-i edeble ellerinizi öperim, muhterem üstadım.

Rûz sâim, leyl kaim,
Çû makam-ı âşıkan
Leyle-i nısf-ı Regaib,
Târik-i dünya ve tâib.
Naşir-i Risale-i Nur,
Bedîüzzaman muhibb-i Bâz-ı Geylan.
Ey ferîd-i asr-ız zaman
Sensin hakîm-i kalbân.

Fakir Talebeniz
Abdurrahman Tahsin

* * *

(Ahmed Nazif'in bir parça mektubundandır)

Maddî ve manevî borcumuz olan hizmetleri îfadan kendimizi çekmek, hissizlik ve bîganelik fıtratımızda ve yaradılışımızda yoktur ki kalalım. Madem Cenab-ı Hâlık-ı Rahîm bizleri insan yaratmıştır. İnsanlığın emrettiği vezaifin binde birini dahi îfa edemediğimiz halde büsbütün nasıl bîgane kalalım.

Bu hususta mazur görmenizle beraber, azimkâr ve cefakâr ve fedakâr ve hadsiz mütehammil, garib ve kudsî ve aziz bir misafirimiz olan çok kıymetli Üstadımızın biz âsi ve günahkârların kalblerini nurlarla doldurduğu halde, mukabil borcumuzu, maneviyata uzanamadığımızdan ancak değersiz ve kıymetsiz olan maddiyatla ödeyebiliriz zannıyla teselli bulmaktayız. Af buyurunuz Üstadım, Dellâl-ı Kur'an'ın nidalarını işiten hangi Müslüman vardır ki, kulaklarını tıkasın. Hâşâ, sümme hâşâ!

Nurlarınızın şuaı gözlerimizi kamaştırıyor. Kalblerimizi bütün safiyetiyle Allah'a, Kur'an'a, ve Resul-i Mücteba'ya (A.S.M.) ve o iki cihan serverinin aziz vârislerine bağlıyor ve bağlamıştır. Bu bağ öyle bir bağ ki, inayet-i Hak'la hiçbir maddiyyunun ve hiçbir mülhid ve fırak-ı dâllenin değil, dünya kâfirlerinin bütün kuvvetleri bir araya gelse, bu kudsî rabıta-i kalbiye bağını koparamaz. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Zât-ı fâzılanelerince lüzum görülüp, îcab etmeden hiçbir zaman mektub yazmak zahmetlerini ihtiyar etmenize razı olamam. Bu hususta gücenmek şöyle dursun, kıymetli Üstadımın kudsî vazifelerinin îfasına mani teşkil eden işgali, en büyük hata ve hürmetsizlik sayarım.

Ahmed Nazif Çelebi

* * *

بِاسْمِهِ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفَاتِ رَسَائِلِ الَّتِى كَتَبْتُمْ وَتَكْتُبُونَ

Aziz, sıddık kardeşlerim!

Onuncu Şua namında, yazdığınız Fihriste'nin İkinci Kısmı bana şöyle kuvvetli bir ümid verdi ki: Risale-i Nur benim gibi âciz ve ihtiyar ve zayıf bir bîçareye bedel, genç, kuvvetli çok Said'leri içinizde bulmuş ve bulacak. Onun için bundan sonra Risale-i Nur'un tekmil ve izahı ve haşiyelerle beyanı ve isbatı size tevdi' edilmiş tahmin ediyorum. Bir emaresi de şudur ki: Bu sene çok defa ihtar edilen hakikatleri kaydetmek için teşebbüs ettim ise de çalıştırılamadım.

Evet Risalet-ün Nur, size mükemmel bir me'haz olabilir. Ve ondan erkân-ı imaniyenin herbirisine, meselâ Kur'an'ın Kelâmullah olduğuna ve i'cazî nüktelerine dair müteferrik risalelerdeki parçalar toplansa veya haşre dair ayrı ayrı bürhanlar cem'edilse ve hâkeza.. mükemmel bir izah ve bir haşiye ve bir şerh olabilir.

Zannederim ki, hakaik-i âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş, başka yerlerde aramaya lüzum yok. Yalnız bazan izah ve tafsile muhtaç kalmış. Onun için vazifem bitmiş gibi bana geliyor.

Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşâallah vazifeniz şerh ve izahla ve tekmil ve tahşiye ile ve neşr ve talim ile, belki Yirmibeşinci ve Otuzikinci mektubları te'lif ile ve Dokuzuncu Şua'ın Dokuz Makamını tekmil ile ve Risale-i Nur'u tanzim ve tertib ve tefsir ve tashih ile devam edecek. Risale-i Nur'un samimî, hâlis şakirdlerinin heyet-i mecmuasının kuvvet-i ihlasından ve tesanüdünden süzülen ve tezahür eden bir şahs-ı manevî, bâki ve muktedir bir kuvvet-i zahrdır, bir rehberdir.

Buradan oraya gelen mektubları, Mübarekler Heyeti bir risale şeklinde toplamasını ve Hüsrev de cüz'î ve hususî bazı cümlelerini ve lüzumsuz bazı fıkralarını tayyetmeyi, Hâfız Ali ve Sabri'ye havale etmiş olduğunu yazıyorsunuz. O, Risalet-ün Nur hakkında kerametli ve dikkatli ve isabetli ve keskin Hüsrev'in nazarı doğrudur. Bâki bir eserde, muvakkat ve cüz'î ve hususî kelimeler tayyedilse daha iyidir. Bu defaki mektubunuzda kerametkârane üç nokta gördük:

Birincisi: Buranın bir Hüsrev'i olacak derecede ihlas ve irtibat ve iktidarı gösteren Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi isminde Risalet-ün Nur'un çalışkan bir talebesi askerden gelip, daha ikinci defa görüşüldüğü vakit, mektubunuzda Feyzi ismini gördük, dedik: Bu Risalet-ün Nur'un şakirdleri birbirinden ne kadar uzak olsa da, birbirine pek yakındır ki, böyle birden hissedip yazdılar.

İkincisi: Bu Küçük Hüsrev Feyzi, bu âhirlerde İstanbul'da iken Risale-i Nur hesabına zihnime dokundu. Müteessir oluyordum. Acaba rahatsızlığı mı var? Birden zihnim yüzünü ondan çevirdi, Hâfız Ali ile şiddetli meşgul oldum. Anladım ki, teessür verecek var. Fakat Risalet-ün Nur'un faal merkezi olan Hâfız Ali cihetinde olacak. Hâfız Ali'ye şifa duasına başladım, devam ettim. Ve mektub gelmeden evvel Feyzi'den sordum: "Sen bir hastalık çektin mi?" O dedi: "Yok". Dedim: "Öyle ise, Isparta'da Risale-i Nur'un ehemmiyetli ve kuvvetli bir rüknünün bir rahatsızlığı var. Fakat, hayalim hakikatın suretini şaşırmış." Sonra mektubunuz geldi, hakikat anlaşıldı.

Üçüncüsü: Bundan yirmi gün evvel, eyyam-ı mübarekeden sonra hatırıma geldi ki; vazifedarane kalemi her gün istimal etmeyenler, Risale-i Nur talebeleri ünvan-ı icmalîsinde her yirmidört saatte yüz defa hissedar olmak yeter diye, hususî isimlerle has şakirdler dairesi içinde bir kısmın isimleri muvakkaten tayyedildi. Kardeşimiz Hakkı Efendi de onların içinde idi. Birkaç gün öyle devam etti. Sonra birden hiç sebeb hissetmeden yine Hakkı, Hulusi'ye arkadaş oldu. İsmiyle, resmiyle has dairesine girdi. Hakkı'nın "Beni duadan unutmasın" diye, mektubunuzdaki fıkranın yazıldığı aynı zamanda, hususî duayı kazanmış hesabıyla tahmin ettik.

Hattâ bugünlerde bunun gibi inayetin çok lem'aları var. Emin, bunları havadis-i yevmiye diye bir fıkra yazacak, belki size de gönderecek. (Risalet-ün Nur'un küçük talebeleri ve istikbalde çalışkan, kıymetdar şakirdleri olanlar, şimdi de talebeler dairesinde olarak hissedardırlar.)

İstanbul'da Mehmed Feyzi, Eski Said'in risalelerini ararken, aynı günde kahraman Rüşdü, bir dükkânda mevcudunu toplamış, almış idi. Küçük Hüsrev müteessir olarak başka yerde aramış, İşarat-ül İ'caz'ı bulmuş; tahminen demiş ki: Bana sebkat eden, herhalde benden ilerideki Isparta'lı kardeşlerimdir.

Her neyse, bu İşarat-ül İ'caz nüshasını Hâfız Ali ve Sabri'deki nüshalarda bulunan keramet-i tevafukiyeyi yazdırmak istiyor. En kolay bir çaresi; küçük bir defterde, her sahifesinde tefsirin bir sahifesine mukabil huruf-u hecanın (Elif ve tâ ve saire) kaydedersiniz. Kolayını bulmazsanız kalsın.

Umum kardeşlerime birer birer ve bilhâssa risaleler ile çok meşgul olanlara selâm ve dualar ederim ve dualarını beklerim.

Not: Emin ve Küçük Hüsrev ve Hâfız Tevfik selâm ve arz-ı hürmet ederler. Tahsin askere gitmiş.

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

(Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şakirdi olan Yusuf'un bir fıkrasıdır)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ وَ بِهِ نَسْتَعِينُ

Rahîm, Rauf ve Zü-l Minen hazretlerinin inayet ve lütuflarından olarak, tövbe ve istiğfar gibi kullarına ihda eylediği, miftah-ı kerem ü ihsana, çok günahkâr ve terbiyesiz olan ben sefil Yusuf Toprak, bütün fezayıh ve i'tisaflarıma rağmen, tevessül ettikçe bana fazlından verdiği mazhariyetin kıymetini takdir etmek, ona şükür eylemek şöyle dursun, bilakis küfran-ı nimet, defaatle nakz-ı ahd, irtikâb-ı kizb ü hıyanet eylediğim için, derin kasavete, kesif

zulmete, müdhiş dalalete (hakkıyla) maruz kalan kalbimin, ruhumun aldığı müzmin ve münkis yarayı tedavi çaresini taharri yolunda aklımı, zevkimi kaybetmiş, âdeta çılgın bir hale girmiştim.

Başvurduğum her tabib-i manevîden aldığım ilâçlar, yaramı tedaviye, aklımı iknaa, lehfemi iskâta kâfi gelmedi. Bizzarure قُلْ يَا عِبَادِىَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا عَلَى اَنْفُسِهِمْ âyet-i celilesinin mefhumuna tevessülen, me'luf olduğum denaetlerden mütehassıl koyu lekeleri kal' u tathire ve tarîk-ı Hak'ta sebata muin olacak bir rehberi ararken, ortada hiçbir sebeb-i zahirî olmadığı halde, memleketimden Kastamonu'ya nefyim şübhesiz, nefsime giran gelmiş ve hattâ ye's ü teessüfe kapılmıştım. Bilmiyordum ki bu nefyim ile

وَعَسَى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى اَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ ❊
فَعَسَى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

âyetlerinin sırrına mazhar edecek ve iltiyamı ümid ve imkânsız gördüğüm manevî yaralarımın tedavisine muktedir doktorların ve yanlarındaki kuvvetli mualecenin eserini, varlığını ve ism-i Hayy ve Hakîm'in cilvesini şefkaten göstermek suretiyle, bana minnet üstünde minnet-i uhrevî yapmak içindir. Bu mülevves ahlâkımla ben neciyim ki, bu ihsan-ı azîme nâil olayım diye şaştım. Fakat lehülhamdü velminne مَنْ طَلَبَنِى وَجَدَنِى ❊ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ❊ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُورًا رَحِيمًا gibi işarat-ı celile hatırıma gelmekle, bir derece müteselli oldum.

Ey yaramın doktoru! Ve ey dalalet uçurumunda yuvarlanan ruhumun halaskârı! Ve ey İlahî ve kudsî yolların rehberi!

Evvelden hiç muarefemiz yokken, seni kal'a üstünde ilk ve tesadüfen gördüğümde "Dalaletten halâsın, Allah'ın rahmetine vusulün en kısa yolu var mı?" diye sordum. "Çok kısa bir çare-i Kur'aniye vardır" diye buyurdunuz. Fakat dalaletim, gafletim, enaniyetim itibariyle bu kısa ve merdane cevabdaki hikmet-i azîme, nebean-ı rahmete

dikkat etmedim. Ruhuma ihanet ederek aldırmadım. Ve felâket-i maneviyede bir müddet daha kalmış oldum.

Vakta ki, Risale-i Nur hattâ enhar-ı Nur demesine şayeste olan mektublardan, yine tesadüfen elime geçen bir nüshayı görünce ve münderecatındaki hakaika dalınca, inayet-i Rabbanî, mu'cizat-ı Kur'anî, himemat-ı Sübhanî, keramat-ı ruhanî eseri olmalıdır ki, kasî kalbime, âsi ruhuma, gafil aklıma, mağrur vicdanıma, sakîm düşünceme "tâk" diye bir tokmak vuruldu. Bir intibah halkası takıldı. Hemen düşündüm. Ülemanın midad-ı aklâmı, şühedanın kanından mübecceldir ve

اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ اْلاَنْبِيَاءِ ❊ عُلَمَاءُ اُمَّتِى كَاَنْبِيَاءِ بَنِى اِسْرَائِيلَ

gibi hadîsler ile Hazret-i İsa'nın (A.S.) Havariyyun'a, Hazret-i Muhammed'in (A.S.M.) Ensar'a tekliflerini ve onların icabetini hatırladım.

Âdeta fetret devri denmeğe seza olan bu zamanda, irsiyet-i nübüvvet makamında, i'lâ-yı kelimetullah uğrunda maddeten uğraşan, seyl-i dalaletle kapanmış olan râh-ı Hakk'a çığır açan, bir recül-ü fedakâra iltihak ve muavenet etmek ve bu vesile ile fırsatı ganîmet bilerek, zulümattan nura mazhar olmak lüzumunu hiss ü intikal ettim. Pek âdi bir mahluk olduğum ve kalbime müstevli, ağır dalalet darbesi, kalın perdesi altında hasta bulunduğum için, fazileti, maneviyatı anlamam. Zira fazileti takdir edebilmek, fazileti bilmekle mümkündür. Yalnız, bunca mesavi ve mütereddid hareketlerimle huzur-u sâmilerine lütfen kabulümde, yüksek ruhunuzdan yağan samimî şefkat, hakikî re'fet, halîmane iltifat, kerimane hüsn-ü kabulünüz beni bir takım ümidlere, ihtiyarsız muhabbetlere sevk ve büyük sürurlara gark etti. Ancak Allah'ın en âciz, en aşağı, en günahkâr, en zalim bir mahlukunu arkadaşlığına kabul ve tahammül eden bir şahsiyet-i alelâde olamayıp, kuvvetli püştibane, fütur getirmez bir mesnede mâlik olmak lâzım geldiğini teyakkun edebildim.

وَابْتَغُوا اِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِى سَبِيلِهِ ❊ وَ حَسُنَ اُولئِكَ رَفِيقًا

Riyakârlık olmasın, selim fikrinizden, ciddî tavrınızdan, Kur’an’a ittiba ve temessük yolundaki doğru irşadınızdan, hakikî sözlerinizden, samimî telkininizden, umumî hayırhah hissiyatınızdan kalbime, mecruh ruhuma uzanan tîğ-i şifa, neşter-i ümidin tesiriyle dilşâd ve mutmain oldum. Türlü türlü evhamın açtıkları menfezlerden rahnedar kalan ruhuma tamam ve muvafık buldum. Zira

وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِى اُنْزِلَ مَعَهُ ❊ وَالَّذِينَ يُمَسِّكوُنَ بِالْكِتَابِ ❊ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا ❊

وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِىَ اِلىَ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ❊ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى ❊

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ ❊ هذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ❊

تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ ❊ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللّٰهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ❊ وَاَنَّ هذَا صِرَاطِى مُسْتَقِيمًا ❊

مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلاَمِ

vesaire gibi hakikatlar dimağıma yerleşti.

Elbette bu keyfiyet bana hacc-ı ekber, râh-ı saadet, ömr-ü ebed, tayr-ı devlet, enfal-i ganîmet sebebi olunca, sürurumdan ne kadar kabarsam ve siz halaskâr ve hekim-i derdime ne kadar teşekkür ve izhar-ı mahmidet eylesem hakkım olmaz mı?

İşte bu vesiledir ki, beni Kur’an dellâlına, Risale-i Nur müellifinin şakirdliğine tahsis ve kabul ettirmek gibi, azîm lütuflarına mazhar kılan Rabb-ı Rahîmime karşı, dünyada kaldığım ve imkân bulduğum müddetçe kalemimi, hayatımı bu uğurda istimal etmeye söz ve karar verdirdi. Fazlaca söz söylemeye salahiyetim ve o mertebeye istihkakım olmadığından, şimdilik kısa kesiyorum. Hizmetiniz umumî ve müessir, âmâliniz muvaffak, himmetiniz âlî ve daim, emeğiniz makbul, sa’yiniz meşkûr, hayatınız mes’ud, ömrünüz efzûn, sıhhatiniz mahfuz olsun. Sonsuz minnetdarlığımın kabulünü, manevî himmet ve teveccühünüzün devamını rica eder, nur ile meşgul nurlu ellerinizi öperim, Efendimiz, Büyüğümüz. (15 Şubat 1359)

Talebe namzedi, sefil

Yusuf Toprak

* * *

(Risale-i Nur'un istikbalde ehemmiyetli bir talebesi olan İhsan Sırrı'nın bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

Vâkıf-ı esrar-ı Sübhan, Ferîd-i Bedîüzzaman, Es-seyyid Said-ül Kürdî Hazretleri huzur-u sâmîsine,

Esselâmü aleyküm ey mürşid-i kâmil!

Kemal-i ta'zimle hâk-i pâyinize yüzlerimi sürmeme ve mübarek ellerinizi takbil etmeme müsaadenizi yalvarırım. Bendeniz, şu ilticanamemi zât-ı âlînize sunan Sarac Ahmed Efendi fakirinizin oğluyum. Üstad-ı kaderin, ezelde levh-i kazaya çizdiği yazılar hükmüyle mahkûm olmuş, zavallı bir âvâreyim.

Makam-ı Yusuf'ta tali'in cilvelerini takdir-i İlahîye tam bir inkıyad ile seyretmekte iken, babamdan aldığım bir şefkatnamede Zât-ı Mürşidanenizin muhabbet-i manevîlerinin mübeşşiri olan selâmlarınızı tebliğiyle, viran gönlüm şâd ü bünyâd edildi. Şu muzlim ânımı nurlandıran huzur-u manevîniz müvacehesinde satırlarım gibi kapkara yüzümü, seyyiat-ı mazi ile mâlî a'mal-i kabihamın nişanelerini gizlemeğe muktedir olamamaktan mütevellid hicabımı setre kudretyâb olamadım.

Yolunu şaşırmış, nur-u hakikatı görmekten mahrum masivaperestlere Risale-i Nur ile dest-gîr ve şefi' olduğunuzu yıllardan beri bildiğim için, kapınıza boynumu uzatarak, hidayet yolcularınız meyanında yer alabilmek emel-i hâlisanesiyle halka-i irşadınıza bütün ruhumla şitab ediyorum. İrşadat-ı âliyenize muhtaç bulunduğumu arzederken cür'etimin nazar-ı afvınıza mazhar buyurulmasına yalvarır, kemal-i ta'zimle mübarek ellerinizi

takbil ve tevkir ile kesb-i şeref ü can eylerim, Büyük Mürşidim, Efendim Hazretleri.

Bir gün zalimlere dedirir Hazret-i Mevlâ,
Tallahi "lekad âserakâllahü aleyna"

Risale-i Nur şakirdlerinden
İhsan Sırrı

* * *

(Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi'nin bir fıkrasıdır)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Kıymetdar Üstadım, Efendim!

Çeşm-i im'anımla kıldım Risale-i Nur'a nazar
Yoktur imkân yaza mislin efrad-ı beşer.
Bu ne elfaz, bu ne mana, bu ne üslûb-u hasen,
Okudukça münceli olmakta daim bir hüsün.
Bârekâllah ey mukaddes Nur-u Hüda,
Sendedir envâr-ı tevfik-i İlahî ruşenâ.
Âfitabın nuru zâildir, bu nur ammâ verir
Subh-u mahşerde uyûn-u mü'minîne incilâ.
Her harfi şem'a-i feyz-i İlahî cilveger,
Zevk alır baktıkça insan, bütün eşyadan geçer.
Eyliyor talim-i iman-ı tahkikî cümle âleme,
Kim okur sıdkla, iner feyz-i Rahman kalbine.
Halleder tılsım-ı kâinatı, her harfi dünya değer,
İlm-i nâfi'dir, yazılır ecr-i cezîl, tâ kıyamet bîkeder.
Hasılı, bilcümle meknuzat-ı hikmetperverin,
Her biridir ehline, bir âfitab-ı Hak-nüma.
İlahî bihakkı Esmaike-l Hüsna,
Tâ kıyamet münteşir olsun, uyûn-u ehl-i Hak bulsun cilâ.
Ey müellif-i Risale-i Nur, ger edersin iftihar becâdır,

Gıbta ederse cümle ihvanın sana, çok sezadır.
Çünki eyledin iman-ı tahkika bir memer,
Elde ettin şaheserle zuhr-i yevm-il mefer.
Bilirim değilsin enbiyadan bir nebi [41](Haşiye)
Lâkin elinde nedir bu nur-u mu'teber?
Feyziyâ sen etme tatvil-i kelâm,
Eyler elbet ehl-i irfan, arz-ı tahsin-i eser.

Fakir Talebeniz Küçük Hüsrev
Mehmed Feyzi

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ اَيَّامِ الْفِرَاقِ

Aziz, sıddık, muhlis, hâlis kardeşim!

Evvelâ: Sizin bayramınızı ve Nurlarla ciddî iştigalinizi ve daima birinciliği Nur dersinde ve sadakatinde muhafaza etmenizi, bütün ruh u canımla tebrik ederim.

Sâniyen: Hiç merak etme, seninle muhabere manen devam eder. Bütün mektublarımda "Aziz, sıddık kardeşlerim" dediğim zaman muhlis Hulusi saff-ı evvel muhatabların içindedir.

Sâlisen: Nurlar pek parlak ve galibane fütuhatı geniş bir dairede devam ediyor. "Sırran tenevverat" sırrıyla, perde altında daha ziyade işliyor. İki makine, bin ve beşyüz kalemli iki kâtib olmasıyla, inşâallah zemin yüzünü de ışıklandıracak derecede ders verecek.

Kardeşim ben de senin fikrindeyim ki, Nur hizmeti için kader-i İlahî seni gezdiriyor. En muhtaç yerlere sevkeder. Hususan o havali, memleketim. Güzel levha-i hakikatın lâhikalarına geçirmek için, Nur şakirdlerine gönderdik. O civarda Nurlarla alâkadar zâtlara selâm.

Biraderzadem Nihad'ın gözlerinden öperim. O da babası ile beraber daima duamdadır.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Seni unutmayan hasta kardeşiniz
Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

Aziz, sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Umumunuzun hesabına Tahirî'yi gördüm ve kendi hesabımıza da, umumunuza tam bir Said ve canlı bir mektub olarak gönderdim.

Ve Sandıklı'dan Edhem Hoca ile Mustafa Hoca bugün geldiler, Nurlu vazifelerine gittiler.

Sâniyen: Hulusi Bey kardeşimiz Zülfikar ve Siracünnur'u ve sonra Sikke-i Gaybiye'yi istiyor. Nur santralı Sabri muhabere etsin, göndermeye çalışsın.

Sâlisen: Risale-i Nur kendi kendine, hem dâhilde, hem hariçte intişar edip fütuhat yapıyor. En muannid dinsizleri de teslime mecbur ettiğini haberler alıyoruz. Yalnız şimdilik, bir derece ihtiyatın lüzumu olduğuna, hususan Beşinci Şua içinde bulunan Siracünnur, lâyık olmayan ellere verilmemelidir.

İmam-ı Ali (R.A.) Risale-i Nur'a, Siracünnur namı vermesi ve "Sırran tenevverat" demesiyle işaret ediyor ki, Siracünnur perde altında daha ziyade tenvir edecek, diye bir işaret-i gaybiye telakki ediyoruz. Umumunuza selâm ederiz.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا آمِين

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim ve iman hizmetinde sebatkâr, metin arkadaşım!

Evvelâ kat'iyyen bil, sen eski mevkiini Nur dairesinde tam muhafaza ediyorsun. Ve senin ile muhabere hiç kesilmemiş. Ben kardeşlere yazdığım mektubumda "Aziz, sıddık" dediğim vakit daima saff-ı evvelde Hulusi de muhatabdır. Senin bu ağır şerait altındaki nurlu

hizmetlerine, bin bârekâllah deriz. Ve bu bîçare hasta kardeşine ettiğin çok yüksek duana binler âmîn deyip, Allah senden razı olsun. Sizi tebrik ederiz.

Sâniyen: Lillahilhamd Nurların her tarafta fütuhatları var. En ehemmiyetli yerlere sizin gibi kahramanlar gönderiliyor. O havalide ve Kars'ta Nurlarla alâkadar kardeşlere, hususan biraderzadem Nihad'a çok selâm ve selâmetlerine dua edip dualarını isteriz.

Buradaki Nurcular size arz-ı hürmetle çok selâm ediyorlar.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى

Kardeşiniz ve seni unutmayan

Said Nursî

* * *

Aziz kardeşim!

Beni merak etme. Cenab-ı Hakk'ın inayeti devam ediyor. Hem de dünya madem geçer, meraka değmiyor. Sen her günde belki yirmi defa duada tahattur edilirsin.

س ع

* * *

Nur'un makinistleri, Medreset-üz Zehra'nın faal, muktedir şakirdlerinden Terzi Mehmed, Halil İbrahim, masumların küçük kahramanlarından Tal'at ve arkadaşları hem bizleri, hem bütün Nur şakirdlerini memnun ettikleri gibi, inşâallah ileride bu memlekete, bu hizmet-i Nuriye ile çok büyük faide ve netice verecekler.

Sordukları mes'ele-i şer'iye ise; şimdiki mesleğimiz ve halimiz, o mes'elelerle meşgul olmaya müsaade etmiyor. Yalnız bu kadar var ki: Ruhsat-ı şer'iye olan kasr-ı namaz ve takdim te'hir, vesait-i nakliye bir kararda olmadığı için onlara bina edilmez. Belki kaide-i şer'iye olan kasr-ı namaz, sabit olan mesafeye bina edilebilir.

Eğer denilse ki: Tayyare ile ve şimendiferle bir saatte giden zahmet çekmiyor ki, ruhsata müstehak olsun.

Elcevab: Tayyare ve şimendiferde abdest alıp, vaktinde namazını kılmak, yayan serbest gidenlerden daha ziyade

müşkilât bulunduğu için, ruhsata sebebiyet verir.

Her ne ise, şimdilik bu kadar yazılabildi. Bu mes'ele-i şer'iyeyi ülema-i İslâm halletmişler, bize ihtiyaç bırakmamışlar. Şimdi hazır Doktor Hayri ve Terzi Mustafa, kendi hisselerine arz-ı hürmet ve selâmet ederler.

Said Nursî

* * *

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ اَحْسَنَ اللّٰهُ عَزَاكُمْ وَ اَعْطَاكُمْ صَبْرًا جَمِيلاً وَ غَفَرَ لِمَيِّتِكُمْ وَ نَوَّرَ قَبْرَهُ بِنُورِ اْلاِيمَانِ وَ اْلقُرْآنِ وَ جَعَلَهُ فِى قَبْرِهِ مُشْتَغِلاً بِرِسَالَةِ النُّورِ بَدَلَ الْفَلْسَفَةِ السَّقِيمَةِ آمِينَ

Aziz kardeşim!

Bu hâdise dahi, Abdurrahman hâdisesi gibi bir hüccettir ki, bize şimdiki tarz-ı hayat yaramaz. Bize bu dünyada daha safi ve âlî ve kudsî bir hayat-ı masumane ihsan edildiğinden ona kanaat lâzımdı. Merhum Abdurrahman gerçi muvakkaten aldandı, fakat İstanbul'da Risale-i Nur mukaddematına büyük bir hizmeti var. Hem Onuncu Söz ile tam kurtuldu, sonra gitti.

Merhum Fuad dahi, inşâallah Risale-i Nur'un feyziyle imanını kurtarmış ve mektubu dahi, senin dediğin gibi gösteriyor ve size ve hanedanınıza mensubiyetiyle samimî iftiharı ve kuvvetli irtibatı, Risale-i Nur cihetiyle olduğunu hissettim.

Ben size ta'ziye vermek değil, belki hem onu hem sizi tebrik ederim ki; bu zamanın dehşetli ve dalaletli hayatından kurtuldu, daha masum ve çok bulaşmadan gitti. Ve size Cennet'te lâyık bir evlâd ve وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ sırrına mazhar oldu.

Ben şimdiye kadar merhum Molla Abdullah ile beraber Abdurrahman'ı ve Ubeyd'i ekser dualarımda zikrettiğim gibi, merhum Fuad'ı dahi onlar ile beraber her vakit yâd edeceğim, inşâallah.

Evet kardeşim, dediğin gibi, Fuad'ın (R.H.) mektubu aynen Abdurrahman'ın (R.H.) mektubu misillü, Risale-i Nur'un bir şu'le-i kerametini gösteriyor. Yalnız

Abdurrahman'ın gayet hâlis ve şimdiki tarz-ı hayattan ve tabirlerinden müberra, safi ifadesi onda yoktur. Eğer dünyada kalsaydı, mağlub olmak ihtimali vardı.

Cenab-ı Erhamürrâhimîn hem ona, hem Risale-i Nur hanedanına ve dairesine merhamet edip, onu rahmetine ve Cennet'e aldı, mağlub ettirmedi. Risale-i Nur'un küçük talebeleri dairesindeki makamında ibka etti. Hadsiz şükür olsun ki, bu iki kahraman biraderzadelerim vefatlarının ilânnameleriyle Risale-i Nur şakirdleri imanla kabre gireceklerine dair olan müjde-i Kur'aniyeye iki misal ve iki delil gösterdiler.

Benim tarafımdan Risale-i Nur'la alâkadar veya bizimle dost olanlara selâm ve dua ile, Davud ve Nihad, iki Muhammed ve Abdülmecid ile beraber, bütün manevî kazançlarıma her gün hissedardırlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

* * *

Indice

BARLA LÂHİKASI

TAKDİM

(Yirmisekizinci Mektub'dan) Yedinci Risale olan Yedinci Mes'ele

Mahrem bir suale cevabdır

Mukaddeme

Yirmiyedinci Mektub ve Zeyilleri

(Hulusi'nin birinci fıkrasıdır)

(Kardeşimin bir fıkrasıdır)

(Şu fıkra kardeşim Abdülmecid'indir)

(Hulusi Bey'in selefi, yirmialtı yaşında vefat eden biraderzadem Abdurrahman'ın, vefatından bir-iki ay evvel yazdığı mektubdur)

YİRMİYEDİNCİ MEKTUB'UN ZEYLİ VE İKİNCİ KISMI

(Hulusi-i sâni ve büyük bir âlim olan Sabri Efendi'nin fıkralarıdır.)

(İkinci bir Sabri olan Ali Efendi'nin bir fıkrasıdır)

(Yine Sabri'nin)

(Şu fıkra Şamlı Hâfız Tevfik'indir)

(Yine Sabri'nin)

(Şu fıkra, hakikî ve birinci bir kardeşimiz olan Hakkı Efendi'nindir)

(Yine Hakkı Efendi'nindir)

(Şu fıkra ikinci bir Sabri olan Hâfız Ali'nindir)

(Yine şu fıkra Sabri'nindir)

(Şu fıkra mühim bir talebe olan Seyyid Şefik'indir)

(İnşâallah Kur'an'a büyük hizmet edecek olan Küçük Hâfız Zühdü'nün mektubudur)

(Yine şu fıkra Sabri'nindir)

(Şu fıkra Hulusi'nindir)

(Sabri'nin Yirmibirinci ve Yirmiikinci Sözler'i yazdığı vakit yazdığı mektubun bir fıkrasıdır)

(Şu fıkra Hüsrev'in mektubundandır)

(Şu fıkra Re'fet Bey'in mektubudur)

(Şu fıkra dahi Sabri Efendi'nin mektubudur)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

İKİNCİ ZEYL

(Ümmi fakat allâmelerin işini gören ve esrar-ı Kur'aniyeye karşı Isparta'nın intibahına sebeb olan, âhiret kardeşim Âdilcevaz'lı Bekir Ağa'nın Sözler hakkındaki ihtisasatıdır.)

(Bu fıkra Hulusi-i sâni Sabri'nindir)

(Şu iki fıkra Hüsrev'indir)

(Keza Hüsrev'in)

(Şu fıkra Hâfız Zühdü'nündür)

(Bir Nur talebesinin fıkrasıdır)

(Zekâi'nin fıkrasıdır)

(Şu fıkra Doktorundur)

(Doktorundur)

(Bu uzun fıkra Hulusi Bey'indir)

(Altı sene bana kemal-i sadakatla hasbî olarak hizmet eden ve hârika olarak benim gibi bir asabî adamı hiçbir vakit gücendirmeyen ve müsvedde kâtibliğini daima yapan Süleyman Efendi'nin fıkrasıdır)

(Şu fıkra aklen Hulusi, kalben Sabri, vicdanen Hüsrev hükmünde olan Re'fet Bey'in mektubudur)

(Binbaşı merhum Âsım Bey'in fıkrasıdır)

Bahtiyar kardeşim Hüsrev!

YİRMİYEDİNCİ MEKTUB'UN ÜÇÜNCÜ ZEYLİ

(Said'in bir fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Hüsrev'in Sözler'i yazmağa başladığı zaman yazdığı mektubun fıkrasıdır)

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Sabri'nin bir fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrası)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Binbaşı Âsım Bey'in Risalet-ün Nur Sözleri hakkında temsil ettiği bir fıkradır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Hulusi Bey’in fıkrasıdır)

(Sabri’nin bir fıkrasıdır)

(Re’fet Bey’in bir fıkrasıdır)

(Şu fıkra Mes’ud Efendinindir)

(Ahmed Hüsrev’in fıkrasıdır)

(Re’fet’in fıkrasıdır)

(Rüşdü’nün fıkrasıdır)

(Saatçi Lütfü Efendi’nin fıkrasıdır)

(Âsım Bey’in fıkrasıdır)

(Ahmed Galib’in Sözler hakkında bir fıkrasıdır)

(Ahmed Galib’in Sözler hakkındaki Arabî fıkrasıdır)

(Sözler hakkında Murad Efendi’nin fıkrasıdır)

(Sabri’nin fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev’in fıkrasıdır)

(Küçük Zühdü’nün fıkrasıdır)

(Sabri’nin fıkrasıdır)

(Sözler’i müştakların ellerine yetiştiren kardeşim Bekir Ağa’nın fıkrasıdır)

(Tarîkat hakkında olan Telvihat-ı Tis'a münasebetiyle yazılmış.)

YİRMİYEDİNCİ MEKTUB'UN ÜÇÜNCÜ KISMI VE ÜÇÜNCÜ ZEYLİN NİHAYETİDİR

(İkinci Sabri ve İkinci Hüsrev ve Birinci Ali'nin fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in bir fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Nasuhizade Şeyh Mehmed Efendi'nin fıkrasıdır)

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır ki küçük bir mes'elede, "Gücendin mi?" diye istifsar münasebetiyle yazılmıştır)

(Hulusi Bey'in bir fıkrasıdır)

(Said'in fıkrasıdır)

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Âsım Bey'in fıkrasıdır. Telvihat-ı Tis'a münasebetiyle yazmış.)

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Zeki'nin fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Biraderzadem merhum Abdurrahman'ın vefatını müteakib yanıma gelip, kuvvetli emarelerle Abdurrahman'ın yerine bana gönderildiği kalbime ihtar edilen, gayet çalışkan ve hâlis kardeşlerimizden, elmas kalemli, Kuleönlü Sarıbıçak Mustafa Hulusi'nin, on fıkra yerine geçecek tek birinci fıkrasıdır.)

(Risale-i Nur'un tesvidinde çok hizmeti sebkat eden temiz kalbli, ihlaslı, güzel bir hâfız, müdakkik bir hoca olan Hâfız Hâlid'in bir fıkrasıdır.)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Hüsrev'in fihriste hakkında bir fıkrasıdır)

(Dereli Hâfız Ahmed Efendi'nin çok manidar rü'yalı bir fıkrasıdır)

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

(Kuleönü'nden Sarıbıçak Mübarek Mustafa'nın kardeşi Küçük Ali'nin fıkrasıdır)

(Kuleönü karyesinden İbişoğlu Mehmed'in bir fıkrasıdır)

(Kuleönü karyesinden elmas kalemli Mustafa'nın kıymetdar arkadaşı Hâfız Mustafa'nın fıkrasıdır)

(İmamoğlu Hâfız Mustafa'nın bir fıkrasıdır)

(Risale-i Nur'un tesvid ve tebyizinde çok hizmeti sebkat eden Şamlı Hâfız Tevfik'in Risale-i Nur'un hakkaniyetine dair istihracî bir fıkrasıdır)

(Re'fet Bey ve Hüsrev gibi Risale-i Nur şakirdlerinin Risale-i Nur bereketine işaret eden buldukları latif bir tevafuktur)

(Süleyman Efendi, Mustafa Çavuş ve Bekir Bey'in bir fıkrasıdır. Isparta'daki kardeşlerimizin fıkrasındaki davayı isbat eden kuvvetli iki delili gösteriyor.)

MEKTUBAT'IN ÜÇÜNCÜ KISMI

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Sabri Efendi'nin bir fıkrasıdır)

(Osman Nuri'nin bir fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in bir fıkrasıdır)

(Sabri'nin bir fıkrasıdır)

(Zekâi'nin bir fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

(Vezirzade Mustafa'nın fıkrasıdır)

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

(Rüşdü Efendi'nin fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin dersini ne tarzda anladığını gösteren bir fıkrasıdır)

(Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi'nin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zât şahsımı görmemiş; dellâllığım eseri olan risaleleri gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan sena ve medhi, risalelere ve esrar-ı Kur'ana aid olduğu için kabul ettim.)

(Ahmed Hüsrev'in Otuzbirinci Mektub'un, Ondördüncü Lem'asının İkinci Makamı münasebetiyle yazdığı fıkradır)

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

(Doktor İbrahim'in fıkrasıdır)

(Osman Nuri'nin fıkrasıdır)

(Hulusi'nin fıkrasıdır)

(Sabri'nin fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

(Kardeşim Abdülmecid'in fıkrasıdır. Hulusi Bey'e yazdığı mektubdandır.)

(Re'fet Bey'in bir fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır. Eğirdir'de bir kardeşimize gönderdiği mektubdandır.)

(Eğirdir Müftüsüne son ihtar)

(Ehl-i bid'anın şiddetli hücumuna maruz kalan Süleyman hakkındadır)

(Hulusi'nin fıkrasıdır)

(Sabri Efendi'nin fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

(Re'fet Bey'in fıkrasıdır)

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır)

(Hulusi'nin fıkrasıdır)

(Kalemi kerametli Mes'ud'un ehemmiyetli bir rü'yasıdır)

(Vezirzade Küçük Mustafa'nın fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır)

(Zeki Zekâi'nin fıkrasıdır)

(Zekâi'nin fıkrasıdır)

(Âhiret hemşirelerimden Müzeyyene'nin fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Sabri Efendi'nin fıkrasıdır)

(Aydın'lı İsmail'in fıkrasıdır)

(Aydın'da Doktor Şevket'in fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Said'in bir fıkrasıdır)

(Zekâi'nin fıkrasıdır)

(Galib'in Farisî fıkrası. Keramat-ı Gavsiye münasebetiyle yazmış.)

(Âsım Bey'in fıkrasıdır)

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır)

(Binbaşı Âsım Bey'in fıkrasıdır)

(Vezirzade Mustafa'nın fıkrasıdır)

(Hâfız Ali’nin fıkrasıdır)

(Hâfız Ali’nin fıkrasıdır)

(Hulusi Bey’in fıkrasıdır)

(Bu gelecek iki fıkra, ikinci Sabri olan Hâfız Ali Efendi’nindir)

(Hulusi Bey’in fıkrası)

(Hulusi Bey’e hitabdır)

(Hulusi Bey’e hitabdır)

(Hulusi Bey’e hitaben yazılmış bir mektubdur)

(Hulusi Bey’e yazılan bir mektubdur)

(Hulusi Bey’e yazılmıştır)

(Hulusi Bey’e hitabdır)

(Üçüncü Mektub’un baş kısmı)

(Mektubat’ta Onsekizinci Mektub İkinci Mes’ele-i Mühimme’deki sualin cevabına bir zeyildir)

(Hulusi’nin ikinci sualinin cevabına bir zeyildir)

(Yirmiikinci Mektub’un Hâtime’sindeki bahse bir zeyildir)

(Yirmialtıncı Mektub’un İkinci Mebhası’nın âhiridir)

MESAİL-İ MÜTEFERRİKA

BİRİNCİ MES'ELE:

İKİNCİ MES'ELE:

ÜÇÜNCÜ MES'ELE:

DÖRDÜNCÜ MES'ELE:

BEŞİNCİ MES'ELE:

ALTINCI KÜÇÜK BİR MES'ELE:

(Hulusi Bey'in sualine cevabdır)

(Üç cesedli bir ruhun bir fıkrasıdır. Yani: Hâfız Ali, Sabri, Sarıbıçak Ali)

(Hüsrev'e hitaben yazılan bir mektubdur)

(Hulusi Bey'e hitabdır)

(Yıldız Mektubu)

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Hüsrev'in fıkrasıdır)

(Milas'lı Halil İbrahim'in fıkrasıdır)

(Hulusi Bey'in fıkrasıdır)

(Mu'cizat-ı Ahmediye'yi yaldızla yazan Doktor Abdülbâki Bey'in fıkrasıdır)

(Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkındaki asılsız üç vehimleri münasebetiyle, bir kardeşimizin ettiği sualine karşı cevabdır)

(Hulusi Bey'in mektubudur)

(Risale-i Nur şakirdlerinden Kuleön'lü Hacı Osman'ın bir fıkrasıdır)

(Âhiret hemşirelerimizden ve Risale-i Nur talebelerinden Müzeyyene'nin fıkrasıdır)

(Müzeyyene'nin diğer bir fıkrası)

(Mes'ud'un garib bir fıkrasıdır)

Yirmialtıncı Mektub'un Dördüncü Mebhası'nın Birinci Mes'elesinin evveli ve âhiri

(Biraderlerine yazdıkları mektubdan)

Yirmisekizinci Mektub'un Sekizinci Mes'elesinin İkinci Nüktesi

Yirmisekizinci Mektub'un Sekizinci Mes'elesinin Üçüncü Nüktesi:

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır)

Onbeşinci Nota'nın Üçüncü Mes'elesi

(Hüsrev, Üstadının kendi hakkında hiddetini zannedip, bir mes'eleye dair müteessiren yazdığı mektubundan bir fıkradır.)

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır)

Bundan sonraki kısım Hazret-i Üstad'ın Kastamonu ve Emirdağı hayatında iken yazılan ve elyazma nüshalarda dercedilen mektublardır.

(Ahmed Nazif Çelebi'nin bir fıkrasıdır. Bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için yazmıştır.)

(Abdurrahman Tahsin'in fıkrasıdır)

(Ahmed Nazif'in bir parça mektubundandır)

(Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şakirdi olan Yusuf'un bir fıkrasıdır)

(Risale-i Nur'un istikbalde ehemmiyetli bir talebesi olan İhsan Sırrı'nın bir fıkrasıdır.)

(Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi'nin bir fıkrasıdır)

1)
(*): Şimdi yüz otuzdur. ↵

2) (*): Üstadımız Yirmiyedinci Mektub'u ilk defa bu şekilde tensib buyurmuşlar, sonradan ikinci, üçüncü, dördüncü zeyiller eklemek suretiyle genişletmişlerdir. En son şeklinde ise; Kastamonu ve Emirdağ Lâhikaları da Üstadımız tarafından Yirmiyedinci Mektub'a idhal edilerek, Yirmiyedinci Mektub ikmal edilmiştir. Bu itibarla Hulusi Bey ve Sabri Efendi'nin mektubları, Yirmiyedinci Mektub'un başlangıcını teşkil etmiştir. ↵

3) (Haşiye): Bundan otuzbeş sene evvel. ↵

4)
(*): Kürdçe “Amcacığım” demektir. ↵

5)

(Haşiye): Cây-ı dikkattir, vefatını haber veriyor.
↵

6)
(Haşiye-1): Hem iman ile gideceğini haber veriyor. ↵

7) (Haşiye-2): Âhir nefesteki kelimat-ı imaniyeyi âhir-i mektubunda zikretmesi, dünyadan kahramancasına imanını kurtarıp öyle gideceğine işaret eder. ↵

8) (Haşiye): O tefekkürde bir günlük işi bir dakikada yapmış. ↲

9) (Haşiye): Sabri gibi talebelere hitab ediyor. ↵

10)
(Haşiye): Bu keramet-i Nuriye Hulusi'de olduğu gibi, çoklarda dahi tezahür etmiş ve ediyor. ↵

11)
(*): Yani Yirmiyedinci Mektub’un umumu. ↵

12)

(Haşiye): Latif bir tevafuktur ki: Hulusi-i Sâni Sabri Efendi bu beyti bana yazdığı zamanda, ya aynı zamanda veyahut az sonra, Hulusi Bey bir ay uzak bir yerde, aynı beyti bana yazmıştır. Bu iki zâtın hem hizmet-i Kur'an'da, hem bana karşı münasebetlerindeki tevafukları, alâmet-i muvaffakıyettir.

Said ↲

13)
(Haşiye-1): Bu hizmet-i kudsiyedeki sevab ve şerefte benim gibi bîçarenin hissesi, tasavvur ettiğiniz miktardan binde bir düşse yine şükrederim. Ehl-i hüner, elmas kalemleriyle imdadıma yetişen sizin gibi Kur'an'ın hâlis şakirdleridir. ↵

14)

(Haşiye-2): Bu kardeşimin bu hissine iştirak etmiyorum. Rıza-yı İlahî kâfidir. Eğer o yâr ise, herşey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri, istihsanı, eğer böyle işde, böyle amel-i uhrevîde illet ise, o ameli ibtal eder. Eğer müreccih ise, o ameldeki ihlası kırar. Eğer müşevvik ise safvetini izale eder. Eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek Cenab-ı Hak ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-ü tesiri namına kabul etmek güzeldir ki, وَ اجْعَلْ لِى لِسَانَ صِدْقٍ فِى اْلآخِرِينَ buna işarettir.

Said ↵

15)

(Haşiye): Latif bir tevafuktur ki, birinci Hulusi ile ikinci Hulusi ünvanını alan Sabri Efendi, buradaki -birbirinden çok uzak oldukları halde- aynı fıkrayı mektublarında bana karşı yazıyorlar. ↲

16)

(Haşiye): Ben kardeşim Hüsrev'in bu makamdaki hissiyatına iştirak edemiyorum. İnsanların nazarında mevki kazanmak ve dillerinde yâd edilmek, hakikatbîn olanlarca bir şeref değildir. Eğer rıza-yı İlahî varsa, o rızanın cilvesi olarak insanlarda teveccüh görünse; bir derece emare-i rıza olmak noktasında makbul olabilir. Yoksa arzu edilmemeli. Madem Hüsrev hakikatbîndir, elbette benim şahsıma havale ettiği şerefi, risaleleri niyet ediyor. Zâten o şerefte umum talebeler hissedardırlar, tek birisine verilmez. ↵

17)
(Haşiye): Hakikaten merhumun münacatı karin-i icabet olmuş ki, aynı yıl içinde Üstadına bedel, mahkemede, Üstadına zarar gelmemek için "Yarabbi canımı al, Lâ ilahe illallah" diyerek mahkemede vefat edip irtihal-i dâr-ı beka etmiştir. (Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsiaten.)

Sabri ↵

18)

(Haşiye): Benim bedelime şehid olacağını hissetmiş. Kuvvet-i ihlasının kerameti olarak haber veriyor. Haber verdiği gibi şehid oldu.

Said Nursî ↵

19) (Haşiye): Maddeten otuz liralık, manen belki üç yüz liralıktır. ↲

20)
(Haşiye): Evet Mustafa kardeşim, Said'in üç şahsiyetinden ikisini tamam fark etmiş. Said'deki üstadını, ders verdiği vakit âlî görüyor. Bîçare dostu olan Said'i, hakikatte olduğu gibi âdi görüyor ve gördüğü doğrudur.

Said ↵

21) (Haşiye): Merhum büyük kardeşim Mustafa, risalenin şakirdleriyle velayetin şakirdlerini ve birbirinin arasındaki dereceyi anlatmak istiyor. Bu mes'eleyi Risale-i Nur halletmiş. Hem tevhid-i âmi ile tevhid-i hakikîyi göstermiş. Hem gözü kapalı olarak gitmenin ve gözü açık olarak gitmenin farkını Risale-i Nur beyan etmiş. Hem âlem-i yakaza ile âlem-i menamı Risale-i Nur keşfetmiş. Hem âlem-i misal ile âlem-i şehadeti birbirinden Risale-i Nur ayırmış. Hem velayet-i kübrayı, velayet-i vustâyı, velayet-i suğrayı ve birbirinin farkını tamamıyla Risale-i Nur göstermiş. Bir sohbette, bir kademde -Sahabelerin meseli gibi- zahirden hakikata geçmenin sebeblerini anlatmış. Hem tarîkat şeyhlerinin ve Eimme-i Erbaa'nın caddelerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem ilmelyakîn, aynelyakîn, hakkalyakîn ile elde edilen imanın farklarını Risale-i Nur göstermiş. Hem Hazret-i Ebubekir-i Sıddık (R.A.) ve Hazret-i Ömer (R.A.) ve Hazret-i Osman'ın (R.A.) meşrebini Risale-i Nur takib etmiş. Hem İmam-ı Ali'nin (R.A.) bir veled-i manevîsi olduğunu, Celcelutiye'yi tefsir ile Risale-i Nur'un kıymetini ve vazifesini Risale-i Nur göstermiş. Hem Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Mehdi ve İsa Aleyhisselâm ve Deccal ve Ye'cüc-Me'cüc ve Sedd-i Zülkarneyn hakkındaki müteşabih hadîsleri Risale-i Nur tevil etmiş, esas maksadı anlatmış.

İmam-ı Ali (R.A.), Şah-ı Geylanî (R.A.), Sekizinci, Onsekizinci, Yirmisekizinci Lem'alar ile ve Sekizinci Şua ile keramat-ı evliya hak olduğunu ve yerde iken Arş-ı A'zamı müşahede ettiklerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem umum müçtehidler "Mütekellimînden birisi gelecek, hakaik-i imaniyeyi ve bütün mesaili vâzıh bir surette beyan edecek" diye müjdelerini, Risale-i Nur hâdisat-ı âlem ile isbat etmiş. Hem bütün her asırda gelen meb'uslar, veliler keşfiyatlarında, "Birisi gelecek, şarktan bir nur zuhur edecek" diye Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsini ve Üstadımın şahs-ı manevîsini ve talebelerin şahs-ı manevîsini görüp, bütün ümmet-i

Muhammed’e (A.S.M.) Risale-i Nur’un faziletini, ehemmiyetini, kıymetini ve emr-i Peygamberî ile bütün ümmet virdlerinde azab-ı kabirden ve âhirzamanda gelecek fitneden, Deccal’ın şerrinden istiaze etmelerini ve yapacağı maddî ve manevî tahribatını Risale-i Nur tamir yaptığını görmüşler. Müjdeler, beşaretler, işaretler, remizler ile haber verdiklerini, Risale-i Nur, Eskişehir, Denizli, Afyon, İstanbul gibi hâdisat-ı âlem ile göstermiş.

Elhasıl: Asırlardan beri beklenilen ve muntazır kalınan zât, Risale-i Nur imiş. Hattâ Üstadın kendisi de bir zaman böyle bir zâtın geleceğine muntazır imiş. Halbuki ne ağabeyim Mustafa’nın ve ne de benim haddim değil ki, Risale-i Nur’un kıymetini ve vazifesini beyan edeyim, heyhat! Risale-i Nur, Kur’an’ın has tefsiri olduğundan Kur’an’a bağlıdır. Kur’an ise Arş-ı A’zam’a bağlıdır. Onun için, Risale-i Nur’u Kur’an medh ü sena edebilir. Birinci Şua’da otuzüç âyetiyle işaret etmiş.

Bunu yazmaktan maksadım; ağabeyim Mustafa’ya, Risale-i Nur’dan meded ve Kur’andan şefaat ve Üstadımdan dua istemektir.

Talebeniz Küçük Ali ↵

22)
(Haşiye): Madem Hazret-i Mevlâna Hâlid, milyonlar etba'larının ittifaklarıyla müceddiddir ve baştaki hadîs-i şerifin bir mâsadakıdır. Ve madem tam yüz sene sonra, dört mühim cihet-i tevafukla beraber Risale-i Nur aynı vazifeyi görüyor. Demek nass-ı hadîs ile, Risale-i Nur eczaları tecdid ve takviye-i din vazifesini görüyorlar. ↲

23)
(Haşiye): Cây-ı hayrettir ki, o gecede Keçiborlu'da bulunan Edhem Çavuş herkesten evvel o hâdiseden müteessir olarak imdada gelmişti. ↵

24)

(Haşiye-1): Garib ve latif bir tevafuktur ki; Isparta'da cumartesi gecesinde başıma gelen gayet sıkıntılı bir hâdiseyi sekiz sene kemal-i sadakatla, hiç gücendirmeden bana hizmet eden Sıddık Süleyman aynı zamanda, benim gibi aynı sıkıntı çektiğinden ve sebebini de bilmediğinden Isparta'ya pazardan evvel geldi. Sıkıntısının manevî sebebini de anladı. Süleyman'ın ne kadar selim bir kalbi bulunduğu malûmdur. Hem aynı gecede, has talebelerin içinde letafet-i kalbiyle mümtaz Küçük Lütfü, bu fıkrada mezkûr rü'yayı ve sıkıntıyı görüp aynı sıkıntıma iştirak ve az bir tabir ile aynı vaziyetimi müşahede ediyor.

Elhasıl: Süleyman'ın selim kalbi, Lütfü'nün latif ruhu imdadıma koşmak istemişler. Demek ki, Risale-i Nur'un şakirdlerinin ruhları birbiriyle alâkadardır. Cesedleri müteaddiddir; ruhları müttehid hükmündedir.

هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى

Süleyman Rüşdü namındaki kardeşimiz, bu hâdise gecesinden evvel -sabahleyin- bana ve Bekir Bey'e dedi ki: "Ben bu gece bir rü'ya gördüm. Bu rü'yada siz üstadımı valinin makamında vali olarak gördüm. Etrafınızda hükûmet adamları bulunuyordu. Elinizde bulunan küçük bir kâğıda not yapmışsınız, nutuk söyleyecekmişsiniz. Sonra bir daha gördüm ki: Üstadım siz, Bekir Bey ve Hüsrev bir faytona binmişsiniz, hükûmetten eve geliyordunuz." dedi. O sabahın akşamı, hükûmet dairesinde aynı hal vuku bulmuş, faytonda aynı adamlar bulunup selâmetle eve dönülmüştür. İsticvab makamında söylenen sözler tam yerinde olduğu için, nutuk suretinde ona görünmüş. Hem Hâfız Ali -aynı gecede- bana olan hücumu ve sû'-i kasdı kendine karşı görmüş. Sabahleyin başındaki kasketinin siperliğini dikmiş, tâ hücumdan kurtulsun.

Elhasıl: Risale-i Nur'un şakirdlerinin şahs-ı manevîsi kerametkârane bir hassasiyet gösteriyor ki; Hâfız Ali ulvî sadakatıyla, birinci Süleyman selim kalbiyle, ikinci Süleyman Rüşdü müstakim aklıyla, Küçük Lütfü latif nuruyla üstadlarının imdadına manen

koşmuşlar, sıkıntısına iştirak ile tahfifine çalışmışlar.

Said ↵

---

25)
(Haşiye): Bu Re'fet'in bir keramet-i ferasetidir.
↵

26) (Haşiye): “Ümmi ey alîm” tarzında okunduğuna göre. ↩

27)
(Haşiye): Garibdir ki, Hulusi'nin bu sözünü belki yirmi defa tekrar etmişim. Süleyman gibi dostlar şahiddirler. Demek bir hakikat var ki, ikimizi böyle söyletmiş.

Said ↵

28)

(Haşiye): Hulusi'nin tekerrür etmiş min haysü lâ yeş'ur bir keramet-i ihlasiyesi şudur ki: Yeni yazılan ve daha ona gönderilmeyen risalelerin mevzuunu teşkil eden bir esası mektubunda yazar. Âdeta istiyor. Çok defa olduğu gibi şimdi de, ittiba'-ı sünnete dair Mirkat-üs Sünne'ye sarih bir surette bir hiss-i kabl-el vuku' ile taleb ediyor.

Said ↵

29)
(*): El-Azizli Hacı Şevket Hoca. ↵

30) (Haşiye): Birinci Mevkıfı ise Ramazan hediyesidir. ↵

31) (Haşiye): İkinci Sual: Sabah ve akşam namazlarından sonra Sure-i Haşr'in sonunda هُوَ اللّٰهُ الَّذِى den başlamak sünnet iken, لاَ يَسْتَوِى den başlanması efdaliyeti terk olur mu? ↵

32)
(*): Mektubun bundan sonraki “Hâmisen” kısmı, Mektubat’ta Üçüncü Mektub’dadır. ↲

33)
(Haşiye): Elhasıl: Bazı esrar-ı gaybiye için tevafukat şeklini değiştiriyor. Lafza-i Celal'in diğer latif ve cazibedar ve manidar bir tevafuku şudur ki: Başta Fatiha sahifesiyle beraber yüz ellibir sahifede, ellibir defa yedi ile sekiz geliyor. ↵

34)

(Haşiye): Üstadımız has hizmetçilerinden başka, hiç kimseyi ihtiyarıyla kabul etmez. Hattâ daimî hizmetinde bulunan iki üçümüzün beraber bulunduğunu istemez. Şimdiye kadar hizmet edenlerden maadasını, beş-on günde bir defa bile kabul etmez, geri gönderir. Eski zamanını düşünüp, şimdi dahi siyasetle ve ahval-i âlemle münasebetdar olduğunu tevehhüm edenlerin, asılsız vehimlerini kat'î reddedecek şu halidir ki; onüç sene evvel, günde belki dokuz gazete okurken, dokuz senedir biz şehadet ediyoruz ki, bir tek gazeteyi bile ne okudu ve ne de okutturdu, ne istedi ve ne de arzu ettirdi.

Münavebe ile yanında bulunan Süleyman Rüşdü, Münavebe ile yanında bulunan Hüsrev, Münavebe ile yanında bulunan Re'fet, Sekiz senelik bir arkadaşı Bekir, Barla'da daimî hizmetkârı Mustafa Çavuş, Sekiz senelik hizmetinde bulunan bir arkadaşı Barla'lı Süleyman ↵

35)

(Haşiye): Bu hesab Şamlı Hâfız, Kuleönü'nden Mustafa ve arkadaşı Hâfız Mustafa'nın şehadetiyle bir dakika zarfında ezber yapılmıştır. (Sene 360 gün hesabına göredir, kusur varsa bakılmamak gerektir.) ↵

36)
(*): Re’fet Bey’e vürud tarihidir. ↩

37)

(Haşiye): Bence âlem-i misalin vücudu meşhuddur. Âlem-i şehadet gibi tahakkuku bedihîdir. Hattâ rü'ya-yı sadıka ve keşf-i sadık ve şeffaf şeylerdeki temessülât, bu âlemden o âleme karşı açılan üç penceredir. Avama ve herkese o âlemin bazı köşelerini gösterir. ↵

38)

(Haşiye): Cây-ı dikkattir ki, sekiz-dokuz seneden beri zulüm ve tazyikat altında gizlemeye mecbur olduğum en eski ve en mahrem evrakları âni olarak taharri edip hiçbir şey bırakmayarak alındığı halde, mûcib-i telaş ve dâî-i endişe ve medar-ı hicab ve hacalet bir şey bulunmaması; garazkâr su'-i zanlı ehl-i dünyanın ona karşı ettikleri haksız tazyikat ve tarassud ne kadar çirkin ve hata olduğunu gösteriyor.

Acaba onu ittiham eden ve kendini vatana ve millete sadık tevehhüm eden ehl-i dünyanın en büyük memurundan en küçüğüne kadar, değil sekiz-dokuz sene, belki sekiz-dokuz ay zarfında en mahrem ve en gizli evrakı meydana atılıp tedkik edilse, ona telaş verecek ve utandıracak sekiz-dokuz madde çıkmaz mı? ↵

39)
(Haşiye-1): وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ kelimesi, Risale-i Nur'un hakikî bir ismi olan Bediüzzaman'ın makamına tamtamına tevafuku ve manen mutabakatı olduğu gibi, yalnız وَدَاعِيًا kelimesi de, Risale-i Nur'un tercümanı olan Said ismine üç harf ile ittihad ve üç farkla tevafuk eder. Çünki tenvin, elif ve vav mecmuu elliyedi, "sin"den üç fark var.

Risale-i Nur talebelerinden Küçük Abdurrahman Tahsin ↵

40)

(Haşiye-2): (Tenvinler elif sayılır) makamı (1330) edip, Risale-i Nur'un fâtihası olan İşarat-ül İ'caz tefsirinin zuhur tarihine ve (سِرَاجًا مُنِيرًا) eğer birinci tenvin sayılsa (1380) ederek, yirmibir sene sonra Risale-i Nur küre-i zemini ışıklandıracak bir sirac-ı münevver olacağına remzeder inşâallah...

Risale-i Nur talebelerinden Tahsin ↲

41)
(Haşiye): Mevlâna Câmî, Mevlâna Celaleddin-i Rumî hakkında demiş:

مَن چِه گُويَمْ دَرْ وَصْفِ آنْ عَالِى جَنَابْ ❊ نِيسْتْ پَيْغَمْبَرْ وَلِى دَارَدْ كِتَابْ

Câmî'nin bu fıkrasının mealine işaret etmek istiyorum. ↵